

СПЕЦИАЛНА
КОЛЕКЦИЯ
КРИМИНАЛНИ
РОМАНИ
ОТ СВЕТОВНИТЕ
КЛАСАЦИИ

С Е Р И Я
ЧЕЖДЕ

ВСИЧКИ ПРАВА
НА БЪЛГАРСКОТО
ИЗДАНИЕ
СА ЗАПАЗЕНИ
ЗА ИЗДАТЕЛСТВО
АТИКА

ОПАСНО ХОББИ

ФРИДРИХ НЕЗНАНСКИ

ВЛАСТТА РАЗВРАЩАВА.
АБСОЛЮТНАТА ВЛАСТ РАЗВРАЩАВА АБСОЛЮТНО.

АТИКА

ФРИДРИХ НЕЗНАНСКИ

ОПАСНО ХОБИ

Превод: Венета Козарева

chitanka.info

КАКВОТО И ДА СТАНЕ С МЕН...

(Из предсмъртно писмо)

... Намерих ги в мазето на напълно разрушена къща в Дрезден през май 1945. Каквото и да стане с мен, моля те, запази ги! Те са безценни.

МЕРЦЕДЕСЪТ НЕ ВЛИЗА В ЦЕНАТА

(Запис на телефонен разговор)

... Цялата сделка ще ви струва само един милион, уважаеми. Мерцедесът не влиза в сметката. Смятаме, че това е съвсем достойна цена за живота и здравето на вашата дъщеря.

ТРУПЪТ ПРИНАДЛЕЖИ НА СОБСТВЕНИКА

(Из „Независимая газета“)

Неизвестни лица обградили с три беемвета вилата на известния мафиотски бос Ованесов, сринали я с гранатомети и я запалили. Според милицията единият от трупове в пепелището безспорно принадлежи на собственика...

*„Хоби (англ. hobby) — странично увлечение,
любимо занимание в свободното време.“*

Из Енциклопедичен
речник

*„На тоя свят до същността да
стигна искам.*

*Във търсенето, в радостта, в
делата, в риска.*

*До същността на всички дни и
на години —*

*до корен, до сърцевини и до
причини.“*

Б.
Пастернак

В основата на романа лежат следствени материали от практиката на автора и на други руски следователи. Но всички герои са измислени. Съвпаденията с имената на реално съществуващи лица могат да бъдат само случайни.

ПРОЛОГ

1945 г. Германия

„... Но спят гренадирите морни, Елба там дето шуми...“ — рецитираше стиховете на великия поет капитан Никифоров, докато се изкачваше по високия склон на тясната рекичка, криволичеща в саксонската долина, и смяташе, че поетът не е бил много прав.

Река Елба бе отъняла от ранната юнска жега и по оголените ѝ глинести брегове войниците от комендантския взвод в дълги до коленете черни гащета и с рижи ботуши играеха футбол.

Капитан Никифоров отдавна и безуспешно броеше дните до завръщането в родината. Достатъчно му беше омръзнала нехайната работа и безредието в комендатурата. Но офицерите фронтови най-вече се дразнеха от сюррията адютанти, изпратени от съдбата и командването в комендатурите на малките немски градчета. Адютантите опаковаха свръхтежките куфари, кутии и денкове на своите полковници и генерали, заминаващи за вкъщи, и препълваха с мебели и сервиси товарните вагони.

Тясната немска железопътна линия не съответстваше на руската и вместо да прехвърлят трофеите от вагон във вагон, хитреците бяха измислили по-прост начин: в Брест повдигаха вагоните с кранове и нагаждаха наши, руски оси. По този начин за кратко време покорена Германия остана почти напълно без вагонен парк. Тогава Жуков издаде суровата си заповед: товарите да се прехвърлят. Естествено, той не би могъл да заповяда всичко да се върне на мястото му: открай време победената страна се предава на милостта на победителя. В името на справедливостта трябва да кажем, че фрицовете превърнаха половин Русия в пепелище, в гробище. Така че никой не виждаше причини да се церемони.

Казваха, че първата жертва станал някой си не съвсем трезвен полковник, който въпреки заповедта застанал като скала пред вратата на собствения си вагон. И точно там патрулът го разстрелял без всякакъв съд и следствие, за да послужи за урок на останалите. Никой

не знаеше със сигурност дали е било така или не, макар да сочеха очевидци, както във всяка войнишка мътва.

Но всичко това би могло да се нарече дреболия в сравнение с онова, което вършеха хората от НКВД. Тези юнаци с фуражки със сини околожки изобщо нямаха мяра и не се подчиняваха на ничии заповеди. Най-малко от всичко ги интересуваха предметите, които строевите офицери тъпчеха в куфарите — дрехи, платове, игли за шевни машини и прочие дреболии, нужни за домакинството. Тези работеха на едро. В техните среди бяха на почит тежките дъбови мебели стил „райхстаг“, колекционното оръжие, скъпоценният майсенски порцелан и — картини, картини, картини. Всичко, което пропускаше окото на държавната комисия, ръководена от опитни московски изкуствоведи. Разбира се, капитан Никифоров не знаеше чия специална заповед изпълняват, но можеше да се досети.

Самият той също не се смяташе за пълен профан. Пък и професията му отпреди войната — беше учител по рисуване и чертане — му помагаше да различи кое е копие и кое оригинал. А тук, в тези благословени саксонски места, където лично Господ Бог е заповядал да има изкуство и то да се развива, имаше в изобилие и копия, и оригинали. Затова капитанът също успя да си избере едно-друго за къщи. Ще мине време и находките ще струват големи пари. Само не биваше да издребнява.

Преди обед от съседния град Майсен долетя на вилуса си майор Титаренко. Беше вече порядъчно почерпен, но стискаше здраво кормилото и не водеше шофьор. Влезе в комендатурата разкрячен, свали от потната си глава познатия танков шлем и докато го размахваше, пресуши пълната с вода гарафа. После с мълчалив жест повика Никифоров да излезе навън.

Минаха по синкавите излъскани павеа на улицата и се настаниха на каменната пейка под клонест столетен чинар. Титаренко бе зъл и сумтеше напрегнато.

— Какво се е случило? — Никифоров разбра, че майорът няма да го мъкне току-така навън. Значи не иска чужди уши, с каквито е пълно във всяка комендатура.

— А! — Гостът рязко се обърна. — Ванка, представяш ли си какви са гадове! Не се издържа! Това му дай, онова му подсигури!

Къде е транспортът? Къде са войниците за товаренето? Все не им стига на гадините, все им е малко, малко... Неналапах се!

Никифоров се сети за кого става дума. „Сините околожки“ отново принуждават помощник-коменданта на Майсен да товари вагоните с краденото.

— Помниш ли моя Костя? — попита неочаквано Титаренко.

— Кой, Грачов ли? — учуди се Никифоров. — Че защо да го помня, нали вчера беше при мен?

— Арестуваха го.

— За какво?! — подскочи Никифоров.

— И аз така попитах: за какво? Знаеш ли какво ми отговориха? За разгласяване на особено важна държавна тайна! А пък тайната им — тю! — Майорът ядно се изплю. — Миналата седмица при нас бяха представители на френската администрация. Интересуваха се какво сме намерили от откраднатото от фрицовете в техните музеи. А Костя да вземе да изтърси: имаше гравюри — и назовал някакъв художник. Аз пък нищо не отбирам от високото изкуство: помня, имаше картинки с голи женоря. Цяла папка. Обаче кой ги е рисувал, нали знаеш, за мен е... И французите се лепнаха. За беля дойдоха особистите, от спецотдела де. Да не би значи да продадем на Запада някоя пиклива тайна. Французите — право при тях. Нашите си знаят: няма такова нещо. Кой каза? Маmicата им... Французите си заминаха, а Костя отиде в пандиза.

Старши лейтенант Грачов работеше като художник в дивизионния вестник. И когато комисията от московски изкуствоведи откриваше и регистрираше скритите от немците ценности на Дрезденската художествена галерия и другите музеи, по настояване на московчани привлякоха и Костя — като човек, който разбира от тия неща.

— Казват, че за такова престъпление го чакат 10 години, не по-малко.

— Съвсем са се разпасали! — кипна Никифоров — Те самите крадат вагони!

— И аз това викам! — Титаренко бутна с показалеца си капитана. — А те ми отговарят: майоре, само още веднъж да гъкнеш, ще ти откъснем пагоните, а теб ще натоварим за родината в пломбиран

сандък и ще отпътуваш в друга посока. Ясно ли ти е? — Титаренко изведнъж скочи и махна с ръка на капитана: — Ела с мен.

Той взе от задната седалка на джипа малка папка и без да я отваря, я подаде на Никифоров.

— Костя каза да ти я дам, на него вече не му трябва. А ти я скрий и си вържи езика на фльонга. Ясно? Нищо не си видял, не си чувал и не знаеш. И никого не познаваш. Дръж.

Титаренко скочи на седалката сякаш върху седло, даде газ и като отфуча на десетина метра, спря и пак се обърна. Запечатана с длан устата си, а сетне се провикна:

— Разбра ли?!

А след още два часа в трофеен шикозен хорх пристигна „синя околожка“ с капитански пагони.

Нещо в Никифоров се сви. Но той стана и демонстративно спокойно и отсечено отдаде чест на пристигналия капитан от спецчастите. Без да гледа, оня махна небрежно с ръка и нареди на всички външни лица да излязат. Когато останаха двамата, „околожката“ сънливо-лениво огледа от главата до краката изпънатия капитан и попита:

— Познаваш ли лейтенант Грачов?

Никифоров престорено равнодушно сви рамене.

— Познавам го.

— Какво знаеш? — процеди мързеливо „околожката“.

— Ами умно момче. Разбира си от занаята.

— Какъв занаят?

— Нали работеше в комисията. Търсеше нещо.

— А защо Титаренко беше днес при теб?

— Минавал оттук, отби се да пие вода, излока цялата гарафа.

— Какво каза?

— Беше жегга. Какъв ти разговор? Напи се и замина. Но какво е станало?

— Пречукали са го — съобщи особистът все така лениво, сякаш ставаше дума за нещо незначително.

— Кой?! Как?

— С шмайзер. Кой? — Особистът се подсмихна мрачно. — Фрицовете, то се знае... Та казваш, какво ти разказвал тука?

Никифоров мълчеше потресен, втрещен тъпо в синята околожка на фуражката.

— Значи не си спомняш... — констатира зловещо особистът. — Внимавай... Нареди да наляят в колата ми една туба бензин.

И излезе навън, без да се сбогува.

Чак късно през нощта, когато се убеди, че наоколо няма външни лица, капитан Никифоров оцени постъпката на Костя Грачов и се реши най-после да отвори папката му. Нямаше много рисунки, едва ли повече от десет, и не бяха големи — като отворена ученическа тетрадка. Бяха нарисувани с молив, туш, с червена и бяла минерална боя. Напрегната, свита китка на мъжка ръка, ходило, леки, сякаш въздушни скици на женски голи фигури със силни, мускулести бедра и едри гърди, глави на дългоси юноши с барети, пестеливи пейзажни скици. Кафява хартия, почти картон, с оръфани ъгли... Изведнъж лъхна на такава старина, че Никифоров го обзе страх дори да я държи в ръцете си.

На обратната страна на листовете имаше залепени етикетчета с немски текст и Костя бе направил с молив неясни надписи, които наистина шашваха: „Микеланджело“, „Рембранд или негов ученик“, „Лука Кранах“, „Рубенс“, „Тициан“... Рисунките наистина бяха безценни. Но по какъв начин се бяха озовали у Грачов? Изглежда, е успял да ги скрие от вездесъщите любители на музейните антики. Ето защо се бяха засуетили „околожките“. Сигурно са научили от някого за находката. Може и Костя да е казал на някого и е тръгнало... Особистите явно знаеха цената на рисунките и заради тях бяха готови на всичко, дори... Дори какво? Нима и Титаренко е станал тяхна жертва?! Тогава защо идва този нагъл капитан...

Войната, естествено, е нещо безжалостно, но заради някакви картинки да убиваш своите... Но после Никифоров си спомни, че и за по-малко очистваха хора — за неволно отронена неподходяща дума, за непокорен характер. А това са стари майстори, автографът на всеки от тях е безценен.

Най-отдолу в папката имаше написана с молив бележка:

„Тези рисунки намерих аз, художникът Конст. Грачов, в мазето на напълно разрушена къща в гр. Дрезден през

май 1945 г. Изглежда, са принадлежали на частен собственик, свързан по някакъв начин с Дрезденската галерия, не можах да открия личността му. Понеже рисунките имат висока художествена стойност, не сметнах за нужно да предам находката на представителите на военната администрация, защото всичко, което съм предавал по-рано, изчезна безследно и никой не даде убедителен отговор на въпросите ми. Разчитам да предам лично тези рисунки в един от нашите музеи. Конст. Грачов. Май, 45-а, Дрезден.“

И по-надолу — преписка също с молив:

„Иване, много те моля: каквото и да стане с мен, запази това.

Костя“

Едва сега Никифоров разбра, че опасенията на Костя съвсем не са били безпочвени. Сигурно е вече в ръцете на „околожките“, а при тях се знае как свършва всичко. Значи сега са се захванали и с познатите.

И тогава капитан Никифоров направи така, че нито една жива душа да не разбере къде са скрити рисунките. В това отношение възможностите на един комендант на малко немско градче са големи. Неслучайно през по-голямата част от войната капитанът бе служил в разузнавателна рота.

**МОСКВА. 1995 Г.
ПЕТЪК 14 ЮЛИ, ПО ОБЯД**

1.

Полина Петровна излезе от асансьора на четвъртия етаж, пусна тежката си чанта върху протритото килимче на прага и позвъни. Почака и отново натисна звънеца. Но зад вратата бе тихо и като че ли никой не се канеше да отваря. Тя измърмори, че старецът вечно капризничи и колкото повече остарява, толкова повече неговите чудатости се увеличават. Затова бръкна на дъното на голямата си пазарска чанта, където лежаха ключовете, неизползвани напоследък. Старецът не излизаше от къщи, занимаваше се с картините си, сваляше ги от стената, правеше ги нещо и пак ги окачваше, но вече в друга последователност. Изобщо — държеше се странно.

Полина Петровна работеше в дома му като чистачка само някои дни от седмицата и това ѝ беше много удобно, защото живееше в съседната сграда — не се налагаше да ходи надалеч, а пък работата ѝ не бе Бог знае колко тежка: да почисти, да сготви — старецът плащаше добре. И всичко щеше да е наред, ако не беше тая негова старческа завеяност. Като излизаш, защо ще заключваш всички брави, нали знаеш, че чистачката ще дойде и има само три ключа? Колко пъти е ставало така! Ето и днес...

Жената пхна първия ключ в английската брава, врътна го, без да се надява, че ще отключи, само за всеки случай... и вратата се отвори. Какво става?! Право казват хората — когато Бог иска да накаже някого, най-напред му взема разсъдъка. Мигар е излязъл и е забравил да заключи? Чудак...

Тя занесе чантата в кухнята и я сложи до масата, за да извади донесените покупки и ги нареди в хладилника. В къщата е тихо, значи е излязъл някъде по събирателските си работи. Старецът колекционираше картини и в дома си имаше много — ето стените в четирите стаи са окичени догоре, дори не е удобно да почиства праха по рамките. Налага се да се катери с прахосмукачката чак до тавана, а Полина Петровна не е вече толкова млада, няма нужда от подобни физически упражнения.

Някаква неясна миризма смущаваше обонянието ѝ. Домашната помощничка бързо се сети: сигурно пак са спирали тока, а дядото е оставил в хладилника супата, дете му свари още в сряда. И ето че вони. Тя надникна в хладилника. Супата си стоеше в тенджерата, както я беше оставила, но миризмата не идваше оттук. Значи е нещо друго. Но какво?

Полина Петровна тръгна бавно из стаите, като надничаше във всички къшета, може старецът да е сложил капан за мишки и да го е забравил? Миризмата се усили в най-отдалечената стая — в кабинета. Полина Петровна се огледа и очите ѝ се устремиха към ъгъла, където стоеше високият, изправен на пода часовник с мелодичен звън, и се ококори от ужас.

Самият часовник не беше на мястото си, а лежеше на пода със счупено стъкло на махалото и циферблата. Наоколо се търкаляха стъкълца, а отгоре им лежеше стопанинът на дома с отметната глава и разтворен халат, от който се подаваха жълти голи крака. Лежеше по гръб, сякаш са го катурнали със силен удар в гърдите, и под тила му тъмнееше цяла локва засъхнала кръв.

Полина Петровна закрепця диво и — откъде намери сили — излетя като тапа на стълбището и хлопна вратата. Чак долу на входа съобрази, че ключовете ѝ останаха в чантата, в кухнята, как да отвори сега? Но веднага се наруга: за какво съм се размислила? Там стопанинът лежи убит! Трябва да повика милиция, а без нея е опасно да влиза в апартамента, нека те да отворят вратата, както е прието.

Полина Петровна завари мъжа си у дома. Егор вече бе направил сутрешния „обход на обекта“ и сега, като поклащаше замаяно безпътната си глава, се опитваше да вникне в думите ѝ, сипещи се върху него подобно на безкрайна скоропоговорка. На моменти жена му пляскаше с ръце и се разтърсваше от тревожни вопли. Егор разбра горе-долу, че работата е шибана, а тя — изплашена, и трябва да се вика милиция. А ония ще дойдат и ще се почне — защо си се натряскал в работно време? Защо това, защо онова, мътните да ги отнесат.

И той заяви на съпругата си, че сама трябва да избере нула-две, да съобщи какво е видяла в дома на стареца и да отива да отваря вратата заедно с милиционерите. За тях английската брава е като, абе...! — и той махна безнадеждно с ръка към жена си — нищо не

разбира тя. Ако някой се сети да го потърси, нека каже, че днес шлосерът е болен, сутринта е викал доктор. И толкоз.

Полина Петровна бездруго не разчиташе много на мъжовата помощ и разбра, че и сега е останала сама, без подкрепа в тази много страшна ситуация. Затова вдигна с въздишка телефонната слушалка. Мъжът ѝ вече хъркаше с лице към стената.

После, докато дойде милицията, докато по заповед на строгия милиционерски началник кварталният търсеше свидетели — нали е работен ден... В наше време дори старците гледат да стоят по-малко затворени вкъщи. Щом имат възможност, също гледат да завъртят търговийката си — я с вестници, цигари... Та кварталният обиколи двата входа, докато доведе младеж с модерна кретенска прическа и възрастна жена, майка на две наконтени дъщери търговки, които непрекъснато пътуват за стока или в Гърция, или в Турция. Полина Петровна я познаваше отдавна, беше спокойна мила жена. Ами тоя, интересно, за кой дявол се е подстригал така? Сигурно от мързел, искал е за развлечение...

Полина Петровна обясни на цивилния мъж, който пристигна заедно с милицията, как действат ключалките, каза, че сега е заключена само английската брава, а нейните ключове са останали върху кухненската маса. Като видяла кошмара, моментално забравила всичко, сякаш обезумяла.

Бравата не представляваше трудност за добър специалист, какъвто се оказа цивилният. Той извади нещо от куфарчето си, пхна го в ключалката, дръпна, завъртя и вратата сама се отвори. Един по един, пристъпвайки точно в дирите на предния, униформени и цивилни, и дори водачът с голямата черна овчарка, влязоха в апартамента, поканиха свидетелите, а също и Полина Петровна, която веднага се засили към кухнята — от чешмата течеше вода. Ужасена от видяното, домашната помощничка бе забравила всичко. Ето ключовете — лежат върху масата.

Тя не тръгна из стайте, остана си така в кухнята, без да знае какво да прави сега и къде да дене ръцете си. Но точно тогава в кухнята се появи старшият на оперативната група с пагони на майор. Той помоли Полина Петровна да поседне и спокойно да разкаже всичко поред, без да пропуска нищо. Макар да нямаше какво толкова да си спомни, сигурно мина не по-малко от час, докато разказваше, а

той записваше всичко. Изведнъж Полина Петровна скочи — какво е седнала! Трябва да сготви за обед!... И се сепна, че вече не е нужно да готви никому, и зарева с всичка сила, с пълен глас — изглежда, дълго се бе сдържала, дълго се бе страхувала от сълзите.

Началникът се постара да я разбере и започна да я успокоява, а когато тя престана да реве, я попита дали старецът е имал роднини и ако да, къде живеят, как да се свържат с тях...

Господи! Съвсем беше забравила! Ето какво значи старчески мозък!... Трябва веднага да се съобщи на Ларка или на нейния мъж Вадим. Началникът си записа всичко на един лист и каза, че лично ще позвъни. Но скоро се върна в кухнята и съобщи, че домашният телефон не отговаря. Няма ли други? Къде работи Вадим, а Лариса Георгиевна? Но откъде можеше да знае Полина Петровна? Не се е налагало да води особени разговори със стопанина, нейната работа е проста. Не се интересува как живеят и от какво.

Тогава той я помоли да обходят двамата стаите и да посочи какво е могло да изчезне според нея след последното ѝ почистване. Кога беше? — поинтересува се началникът. Ах, в сряда, значи завчера? И оттогава не е влизала в апартамента? И мъжът ѝ ли, който е правил всичките ключалки, не е влизал? Впрочем къде е той сега?

— Ами спи. — Полина Петровна кой знае защо се разсърди. Ето, дотам я докара мъжът ѝ, сега ще има да го размъкват по милицията, бъдете сигурни! Посред бял ден спи, от сутринта се наквасил и хърка, няма ни срам, ни свян...

Милиционерът се оказа оправен, веднага изпрати един от своите да доведе Егор. А в това време пристигнаха санитарни и внесоха в кабинета на стопанина носилка, която сложиха до тялото на покойника. Старшият веднага я повика там.

— Помогнете им — обърна се към Полина Петровна. — Трябва да се съблече. И дрехите също да се изпратят за експертиза.

Изглежда, този милиционер съвсем си е изгубил ума. Предлага ли се такова нещо на възрастна жена, която бездруго едва се сдържа да не зариде отново! Но навикът цял живот да се подчинява си каза думата и домашната помощничка с усилие смъкна от стареца халата, като се стараеше да не гледа хилавото му жълто-сиво тяло, покрито с петна и вече замирисало неприятно, после свали долното бельо, което санитарите просто ѝ предложиха да разреже с ножица. Те изчакаха да

се оголи тялото, хванаха задружно стареца за раменете и под коленете, сложиха го на носилката, а отгоре го покриха с чаршаф. В такъв вид стопанинът пое последния си път, изпроводен само от сълзите на дългогодишната си домашна помощничка.

После друг началник дълго разпитва в кухнята мъжа й Егор, който толкова укорително погледна жена си, когато го въведоха, сякаш нареждаше: значи не съдържа проклетия си женски език, нали те молих... ама жени!

Полина Петровна пък вървеше из стаите след строгия главен началник и докато разглеждаше празните квадратни рамки по стените, увиснали между картините, а сега те бяха повече, си припомняше дали ги е виждала завчера или не. За огромно неудоволствие на началника, тя не можа да си спомни нищо ценно. Не, това не беше нейна работа, тук трябва да повикат Лара, която разбира от картини, или пък нейния съпруг Вадим, който също се занимава с нещо подобно. А тя какво, домашната помощничка си е домашна помощничка. Нейната грижа е да избърше праха и да сготви. Е, и нещо да поизпере...

В кухнята все по-често се чуваха силни и сърдити гласове. Изглежда, Егор хич не искаше да се разбере с този, дето го разпитваше. Обаче всичко приключи: милиционерският началник излезе и заяви на всеослушание: понеже заподозреният не желае да помогне на следствието, а също така не може да докаже алибито си, трябва да бъде задържан и изпратен в предварителния арест. Сега вече Полина Петровна здравата се стресна. Защо пък Егор? Какво алиби? Обясниха й, че Егор трябва да докаже, че вчера не е могъл да извърши убийството в този дом. А може само по един начин: като си спомни къде е прекарал целия ден и има ли живи свидетели, за да потвърдят показанията му.

— Господи! — паникьоса се Полина Петровна. — Какво алиби, щом за нищо и никакво ще тикнете човека в затвора при бандитите! Че той вчера цял ден беше с мен! Сутринта ходихме на пазар, ето покупките в кухнята, купихме каквото ми бяха поръчали. А Егор носеше чантите, тежко е за сама жена! После чак до вечерта монтира железната врата на съседа, всеки може да потвърди, всички видяха. Пък и защо му е да идва тук? Ако някога старецът лично го повикаше да поправи някоя рамка за картина или нещо друго — да, обаче сам не е стъпвал тук!

Пообъркан от защитата ѝ, началникът веднага изпрати един от своите да провери дали тази лелка казва истината. Но самият той не можеше да сдържи раздражението си.

— А защо тогава не иска да говори? Сто пъти го питах, всеки път ми отговаря различно.

— Че то — пиян човек! — зае се да защитава своя пияница Полина Петровна. — Само си дрънка, ама като човек е безобиден. И има златни ръце...

— Златни... — измърмори началникът. — Като го затворя, и езикът му веднага ще стане златен. Скъса ми нервите, подлецът му... Е, какво стана, Тишкин? — попита върналия се милиционер.

— Всичко е точно така. — Той се засмя. — Съседът потвърди. Оказва се, че днес точно той го е почерпил. За добрата работа. И се отрязали.

— Добре — махна с ръка началникът, — пускайте го да върви да се наспи. А с вас — обърна се към Полина Петровна — ще се наложи да поработим още. Какво можете да кажете за това бюро?

Тя сви рамене и огледа грижливо писалището. Върху полираната му повърхност имаше предмети, извадени от джобовете на халата — носна кърпа, връзка ключове и верижка с бяло кръстче, което стопанинът винаги носеше на врата си.

— Бюрото си е бюро. Стопанинът не даваше да бъркам вътре и аз не съм пипала. Ама защо?

— Защото това май не е никакво бюро, а направо сейф. И нито един от тези ключове тук на връзката не става. Каква е причината?

— И няма да стане! — обади се от вратата излизаният Егор.

— Защо така? — Началникът рязко се обърна към него.

— Защото така! Аз съм го правил. Ако бяхте се отнесли към мен човешки, да бяхте ме помолили уважително, щях да помогна. Обаче тъй — не. Нямате право да ме принуждавате.

— Аз тебе все пак ще те задържа!

— Имам си алиби, нали ти каза, началник... Нямах такива права.

— Егор! — Полина Петровна почти писна, защото разбра: сега началникът ще се вбеси от наглостта на пияния Егор и тогава вече никакъв закон няма да го спре — ще го арестуват. А сетне върви се оправяй кой прав, кой крив. — Престани с маймунджульците си и

помогни на хората! И те не са дошли тук по свое желание! Стопанинът убит, а ти само дрънкаш, вместо да помогнеш.

— Това е друго — внезапно се съгласи Егор. — Когато се обърнат към мен с добро, защо да възразявам, питам аз? Не възразявам. Какви са тези ключове? Да, всичките са от вратата. А от писалището са други. Търсете ги в кутията на часовника — и той посочи търкулнатия на пода часовник със счупени стъкла.

Един от милиционерите предпазливо стъпи по натрошеното стъкло, заобиколи очертания с тебешир силует върху пода и надникна в дървения корпус:

— Точно така, тук са! — И извади два ключа, закачени на халкичка.

Началникът веднага помоли свидетелите да се приближат и отвори вратичката на едната секция на бюрото. Извади оттам грамадно руло, пхнато в целофанов пакет. Разгърнаха рулото и се оказа, че това са извадени от рамките картини.

Също такова руло извадиха и от другата секция на бюрото. Сега началникът не знаеше какво да прави. Както между другото отбеляза, самият той бъкел не разбирал от живопис, а тук явно имат работа с художествени произведения. И затова каза, че ще позвъни в МУР, в отдела за кражби и злоупотреби с антикварни и художествено-исторически ценности, а сетне ще се обади в службата си. В МУР имат специалисти по изкуство, нека те си блъскат главите. А на него му стигат убийствата. И собствените задачи.

Което и стори. Но дежурният бързо охлади намеренията му. Накара го да чака, защото сега ще се обади Романова, началничката на МУР. Като чу възгубия женски глас, милиционерът малко се поуспокои.

Романова нареди на дежурния следовател от прокуратурата Полунин, както сам се представи, да я информира бързо и по същество за произшествието, и той ѝ разказа за проведените мероприятия и за отварянето на писалището сейф. Тогава тя разпреди да не се пипа нищо, а да я чакат заедно със специалисти от отдела и следовател от Главната прокуратура. Едва сега Полунин разбра, че работата е твърде сериозна и „големецът“ от Главната прокуратурата няма да остави всичко и да хукне заедно с началника на МУР заради обикновено убийство.

2.

Романова, пълна висока жена с възтесен за нея мундир на полковник, мереше с тежки стъпки кабинета, в който бе станало убийството. Не, това не е нещастен случай, когато старият човек примерно се е подхлъзнал на излъскания с восък паркет, ударил си е тила о кутията на големия часовник върху пода и е срязал врата си на парчетата стъкло.

Вече се канеха да откарат тялото в моргата на ул. „Пироговка“. Съдебномедицинският експерт от Първи медицински институт на същата улица препрочиташе своята част в протокола от мястото на произшествието, като възстановяваше събитието и го допълваше засега с лични предварителни съображения. Разбира се, окончателният отговор щеше да даде аутопсията или съдебномедицинското изследване на трупа. Но още отсега можеше да се твърди почти със сигурност как е настъпила смъртта: тилната част на главата се е ударила о тежък тъп предмет, това е предизвикало вътрешно-черепен кръвоизлив, който в дадения случай трябва да се квалифицира като тежка телесна повреда, причинила смъртта на потърпевшия.

Съдебният лекар доцент Миронов беше голям учен, свикнал да чете лекции на студенти, и тук не се сдържа. Човек ще си помисли, че присъстващите криминални лъвове не знаят кое как да квалифицират.

Докато слушаше монотонния, почти гробовен глас на експерта, Романова продължаваше да крачи из кабинета, забила поглед надолу. Най-последно спря и заразглежда очертаната с тебешир пеперуда върху сивия килим, покриващ половината кабинет.

— А това какво е? — попита тя и посочи с пръст.

— Тук беше смачканото пенене. Сглобихме го за експертизата отговори дежурният следовател от Московската градска прокуратура Полунин.

— Александър Борисович, ако обичаш, ела при мен. — Романова извика изправения до отворения прозорец с изглед към двора старши следовател по особено важни дела към Главна прокуратура Турецки.

Но той предпазливо вдигна показалеца си, обърна се и я извика с бързо движение на дланта. Докато Романова заобиколи масата, той безнадеждно махна с ръка и застана с гръб към прозореца.

— Ама че мирише тук! — Той смръщи лице. — Не мога да си представя как са работили цяла седмица... Да, значи казвате, че похитителите били арменци с червен мерцедес? Мога да ви зарадвам: току-що някакъв тип от кавказка националност влезе в двора с чернен мерцедес, слезе от него, няколко минути замислено ме оглежда през прозореца, но бързо се опомни, седна в колата и замина. Как ви се струва? Мисля, че трябва да го проследим.

— Никак не ми харесва! — сърдито се обади Романова, като се направи на разсеяна за последното, и хвана Турецки за лакътя. — По-късно ще поговорим. А сега обясни на мен, простата жена, това, което цялата група не може да ми разясни от един час насам. Виж. — Тя го обърна към себе си и хвана реверите на сакото му. — Моля само да имаш предвид, че старецът беше хилав и стар, тю, по дяволите! Разбира се, че е стар, щом е старец, съвсем ще оглупея с пас. Добре, по-кратко. Ако постоянно е носел пененето на носа си, както твърди домашната му помощничка...

— Само за през нощта го сваляше — намеси се Полина Петровна, усетила внимание към себе си, — а понякогаш влизаше с него под душа.

— Добре, изяснихме въпроса — махна с ръка Романова. — Значи, ако взема и те фрасна едно хубаво, Саша, пененето ти може да падне точно пред краката ми, нали? А после аз те... тоест не аз и не тебе, а ако някой блъсне нашия старец направо в ъгъла, където е бил часовникът? Има ясен отпечатък върху пода, часовникът не е местен от сто години, а сега се търкаля, и то така, сякаш е съборен от мястото си с каменарски чук. С каква сила трябва да удариш по него, за да падне! И с какво?

Турецки погледна в ъгъла, пресметна разстоянието и вдигна рамене.

— Но моля ти се, напълно реална картина. Значи убиецът трябва да е доста як мъжага, за да събори нашия дядо. От удара часовникът се накланя към стената и като пада на земята, заема точно това положение, в което е сега. Ето ви цялата реконструкция, господа — измърмори той и погледна следствената група. Те седяха на столовете

покрай стената с приборани отдолу крака, за да не ги настъпи случайно сновящата из кабинета Романова.

Турецки изпъна напред ръцете си и сякаш продемонстрира скок. А после отиде в ъгъла, където бяха часовникът и очертаният върху пода силует, с мах на ръката показва траекторията на тялото, допирните му точки с кутията на часовника и най-последно мястото на падане. Всичко съвпаднаше. Браво, Александра Ивановна. Опитът е велико нещо. А тези деятели все пресмятат и реконструират, дори направили протокол, умниците, за задържане на пияндето. Сега остана един неизяснен въпрос: кой е убиецът? Съвсем прост въпрос, без повишена трудност...

Но кой ще е все пак? Ако съдим по празните рамки върху стените, имало е обир. Или във всеки случай поне имитация на обир. Защото намерените в писалището на стопанина картини са извадени от рамките неизвестно с каква цел. При това са свалени внимателно и професионално, увити с най-фина цигарена хартия — интересно, откъде ли я е намерил дядото? — тези картини също могат да станат за празните рамки по стените. Но как да се изясни всичко това?

Сега тези платна увлякоха истинския експерт по въпросите на антиквариата, Леонид Сергеевич Кругликов, началник на 3-ти сектор 2-ри отдел, който бе пристигнал заедно с Романова. За приятелите си беше просто Лъоня и външността му напълно отговаряше на неговата фамилия. Беше закръгленичък и леко оплешивял. И съвсем не приличаше на опитен следовател от отдела за борба с обирите на художествени и други ценности, по-скоро напомняше второразреден изкуствовед от още по-второразреден провинциален музей, носещ името на героя от гражданската война Сидор Пидопригора. Но Лъоня наистина беше и добър детектив, и отличен специалист. Лошото бе, че като преровиха цялата библиотека при стареца, не откриха каталог или поне списък на картините в жилището. Липсваше изходната точка. И тъкмо затова не беше възможно да установят какви произведения са откраднати. За да не губят ценно време, Кругликов засега сам съставяше подробен каталог на наличните картини. И колкото повече се потапяше в този почти затворен за чуждите очи свят на изкуството, толкова повече се писваше: отдавна не беше срещал такова фантастично богатство. Как могат да се съберат такива шедьоври, с какви луди пари — той нямаше отговор на този въпрос.

С много малки изключения почти всички следователи от прокуратурата и от МУР, които от десетилетия бяха непосредствено навързани във всекидневната си работа, можеха да общуват свойски помежду си, без чинове и официални обръщения. Ето и сега, като влезе в стаята, където Кругликов пълзеше с лупа между разположените по пода картини, Турецки се загледа в увлекателната работа пи спеца и отбеляза:

— Направо умираш от кеф! И за дълго ли?

— А, ти ли си? — Кругликов прекъсна за миг съзерцаването на поредния подпис на художник и дойде на себе си. — Саша, чудеса наистина! Защо ли всичко тук се е пазело навито на руло? Да ме убиеш, не мога да ти кажа...

— Ако е приготвено за продан? Или за изнасяне от страната? — предположи Турецки.

— Изпуска ли се такова нещо! Та това са държавни ценности! Никоя митница...

— Хайде, хайде — усмихна се Турецки. — Както знаеш, нашата митница най-често пропуска подобна стока. А Верещчагиновците^[1], Лъоня, се свършиха. Така че приключвай. Принуден съм да поема случая, Костя ме накара, нищо не може да се направи. А засега цялото имущество ще трябва да се запечата.

— Боя се, че за мен ще има още много, много работа... Време с да си ходим, нали?

— Теб специално не те гоня. Като приключиш, заедно с този Полунин, участъковия и свидетелите, заключете и запечатайте вратата. И съответно оформете всичко. Имам и конкретна задача: постарай се да определиш на кого са принадлежали по-рано всички тези картини — на частни колекционери ли, на някои музеи ли. Трябва ти изходна точка, от която да тръгнеш, нали разбираш? А при вас сигурно имате някакви свои списъци, каталози, база данни и прочие. Провери веднага поне най-ценните според теб неща. А аз ще тръгвам. Довиждане, ваше степенство.

Юристът Кругликов имаше и кандидатска степен по изкуствознание, което предизвикваше постоянните задявки на колегите му оперативни работници.

Вървейки по коридора, Турецки изведнъж прекна пред леко притворената вратичка на гардероба. Започна да разглежда от разни

ъгли паркета със слънчевите зайчета, които падаха от кухненския прозорец. После извика криминолога и му предложи да се заеме с това пространство от пода — забелязваше се ясна диря. Чия?

В това време на входната врата се позвъни. Следователят се надигна, извика с ръка Полунин, застана от другата страна и отключи.

На прага стоеше Грязнов — собственик на частно детективско бюро „Глория“, което в превод на руски означава „Слава“, с други думи, скромното име на собственика на бюро — Вячеслав Иванович.

— Здравейте, моите уважения... — Турецки позна на прага своя стар приятел, бивш служител на МУР, минал изпод солидното крило на Александра Ивановна в оставка. Разбира се, заслугата не беше нейна. Просто така се стекоха обстоятелствата. Слава трябваше да реши: или-или. И той избра второто „или“.

— И моите също. — Грязнов озадачено го погледна. — Не ме ли очаквахте?

— Заповядай — с приветлив, широк жест го покани Турецки. — Съвсем навреме идваш, очаква те любимото ти блюдо.

— Така — детективът не бързаше да влезе, — ако съдим по изобилието от гости, софрата не е много весела... И кой е този път? Стопанинът ли?

— А ти имаш ли други варианти? — вдигна вежди Турецки. — И откъде знаеш всичко?... Да, той. Хайде, влез, гълъбче пернато, там ще те посрещне майчицата началник.

— Грязнов! — почти басово извика Романова при вида на бившия си оперативен работник. — Защо човек нищо не може да ти възложи? Всичко проваляш! Дадох ти жив човек, а в резултат — труп. Е? К'во да правя сега, до края на дните си ли да следя да не издъните някъде работата? Мъже, нямате ли милост към жените?

Тя си нареждаше по навик и никой не ѝ обръщаше особено внимание.

Грязнов също не реагира на виковете ѝ, извади от джоба на самото си сгънат на четири лист и ѝ го подаде. Александра Ивановна прочете написания на машина текст, погледна озадачено Грязнов и внезапно рече:

— Мда... а аз си блъскам главата на кого да възложя...

— Няма богат работодател. А иначе защо не.

— А за голо благодаря? Така да се каже, на обществени начала, става ли?

— Не е редно, благодетелко моя. Затова, ако искаш, ще върна този документ заедно с отчета.

— Засега го задръж. Сърцето ми предчувства, тук работата не е чиста. Всичко може да се случи. Все едно, сега ще се наложи да ги издирваме!

— Както кажеш. — Грязнов сви рамене.

— Вижте какво, момчета. — Романова се обърна към всички едновременно, явно имаше предвид и свидетелите, които отдавна се бяха изтозили, затънали в нещо, на което не се виждаше краят. — Хайде свършвайте тук, оформяйте всичко както трябва, а ние отиваме в моя кабинет. Турецки, Грязнов, елате с мен.

Навън дълго спориха с чия кола да пътуват. Грязнов, естествено, не можеше да изостави жигулата си и да се появи в МУР на „Петровка“ в колата на бившата си шефка или на приятеля си. Романова не виждаше смисъл да пътува с чужда кола, когато нейната с тук. Служебната волга на Турецки можеше да върви където си ще.

— Какви времена настанаха! — възхити се Турецки. — По-рано заради служебни коли се е случвало битки да се водят! А сега те канят, а ти се опъваш! И пак проблеми...

Най-сетне се разбраха да пътуват с Грязнов. Този вариант като че ли беше най-удобният, защото разговорът щеше да върви между близки хора, които нямат тайни един от друг.

— И к'во — започна Романова, — да не губим време. Да започнем да възстановяваме цялата нишка на събитията...

---

[1] Верешчагин — неподкупният митничар от филма „Бялото слънце на пустинята“. — Б.пр. ↑

СРЯДА, 12 ЮЛИ, ВЕЧЕРТА

3.

Лариса Георгиевна беше оскърбена до дъното на душата си от своя съпруг Вадим. А душата на тази вече не млада, но старателно скриваща своите четирийсет и нещо години жена, се намирате според представите ѝ на онова място, което лесно се възбужда и се нуждае от постоянно физиологично удовлетворяване. Но от известно време Вадим — снажният красавец с атлетично телосложение, с тъничка ивичка възчервени мустачки и грижливо сресан път на едрата светлокоса глава — престана да забелязва, че има елегантна и гледана жена, жадна за ласки. Тя често намираще мъжа си, по-млад от нея само с някакви пет години, изпаднал в дълбок размисъл и почти nereагиращ на фините ѝ котешки движения и дантелено френско бельо, което доскоро го влудяваше. Доскоро Лариса усещаше до изтръпване в гърба и нозете колко лесно го възбужда ароматът на нейния парфюм или уж случайното докосване на закръгленото ѝ и стегнато бедро, или пълните ѝ ярки устни, полуотворени в очакване на тръпчива целувка.

Тя помнеше и честите преди моменти, когато, на гости или в някоя весела компания, бе достатъчно да се срещнат погледите им, за да лумне в очите му хищно огънче, след което, без да обясняват причината, двамата мигом напускаха шумния приятелски кръг, мятаха се на колата и презглава летяха към апартамента си на проспект „Комсомолски“. Или към вилата в Перхушково. Или... Да, и това се бе случвало — желанието да изпревареше всяка предпазливост. Тогава Димка вкарваше мерцедеса си в някой тъмен московски двор, спускаше седалките и те се хвърляха в обятията си, премахвайки грубо всички пречки по пътя към моменталното и дълбоко до припадък наслаждение. Кой знае защо, то винаги биваше особено силно и горещо точно в такива рисковани ситуации.

Лариса Георгиевна смяташе, че така ще бъде винаги. Като се разглеждаше след бурните нощи в огромното огледало на пода, тя не намираще в тялото си недостатъци — кадифено и чисто, с красиво очертани мускули, ненатежало от раждания, то ѝ напомняше

идеалните фигури от картините на ренесансовите художници. А позите, които умееше да заема Лариса, сама беше открила в средновековните изгарящо-възбуждащи новели с блестящи илюстрации от Джулио Романо и Петер Флетнер — от дете ги разглеждаше с тайно наслаждение и трепетно очакване в колекцията от уникални книги в бащината библиотека.

Известният далеч зад пределите на Русия колекционер на художествени произведения Георгий Константинови, грък по бащина линия, наистина притежаваше изключително рядка сбирка от книги, албуми и картини. Познанията му по въпросите на изкуството бяха дълбоки и професионални, особено за импресионистите и руските авангардисти от първите десетилетия на двайсети век. Той бе собственик и на доста картини, с които можеха да се гордеят най-големите световни музеи от рода на Ермитажа или нийоркския Метрополитън.

Дъщерята на колекционера, преживяваща втора младост, но съвсем не изгубила сладострастния си блясък, отлично знаеше всичко това, но за разлика от баща ѝ нейната душа не трепваше при вида на много рядка картина или старопечатна книга. За Лариса ценността на всеки експонат от сбирката се определяше преди всичко от номиналната му стойност. За нея най-важното беше, че баща ѝ наистина притежаваше едър капитал, макар външно изобщо да не изглеждаше милионер.

Баща ѝ бе стар, на стъкълцата на пененето му, кривнато върху едрия породист нос, скоро щеше да почука осемдесетакът и никой не знаеше къде се кани да дява богатството си и как иска да се разпореде с него. Но това интересуваше дъщеря му. А вероятно и младия ѝ мъж.

Точно сега обаче мислите на Лариса Георгиевна бяха заети със самата нея. Със собственото ѝ тяло. Със собственото ѝ желание. Дявол да го вземе, та в края на краищата тя е жена, при това красива, личи по жадните мъжки погледи! Освен това умее да дарява наслада, понеже е създадена от самата природа за тази велика цел.

Лариса отстъпи от огледалото и загърна тежкия си брокатен пеньоар. Разпилените по раменете ѝ гъсти златисти коси, измити с реномирани френски шампоани, рекламирани от сутрин до вечер по всички телевизионни канали, специално подчертаваха великолепието

на редкия и скъп плат, в който царствено пристъпваше господарката на тази красота.

А Вадим, този кучи син, това просто същество, сякаш нехае за онова, което е наблизил и стига да протегне мързеливата си лапа, веднага би усетил горещото, жадно за мъжка ласка тяло.

Обаче не, седи като пън, не помръдва, като африканска статуетка!

Лариса Георгиевна се приближи до фотьойла с плавна походка, от която предизвикателно се полюшваха високите ѝ бедра, скрити под трептяща златна тъкан с изрисувани китайски дракони, преплетени в любовен екстаз, и с яркочервени ококорени очи. Но Вадим бе застинал в дълбок размисъл. На друг сърцето отдавна да е забило в коленете и ципът на панталоните да се е спраскал, а този опъва цигара от цигара и тръска пепелта върху синия килим, с който е застлан подът в хола на вилата, сякаш на масата под носа му няма кристален пепелник. Точно тази невъзпитаност и вроденото плебейство изобщо не понасяше дъщерята на прочутия колекционер, която във всичко извън любовните схватки — там законите са други! — предпочиташе установения ред и въобще порядъчното отношение към скъпите предмети.

Вадим вдигна глава, заби безсмислен поглед в жена си и устните му се изкривиха от някаква много обидна и иронична подигравка.

— Какво, пак ли ти беше малко? — Въпросът прозвуча направо просташки.

Но Лариса усмири оскърбеното си самолюбие и се опита, не без успех, да изобрази върху пълното си, зачервено от очакване лице интимна нежност към съпруга. Да бъдем честни докрай: миналата нощ той бе добър. Е, наложи се и тя да се потруди доста, за да може силното му мускулесто тяло, изтъкано сякаш от стоманени въжета, да омекне напълно и да стане послушно и податливо в ръцете ѝ. Докато изпиваше и изсмукваше силата от Димка, Лариса също се опустошаваше и усещането за необикновена лекота я възкачваше на върха на блаженството. Там ѝ оставаше само едно — да разпери ръце, да полети към небето в пълна безтегловност. А Димка, подлецът, все пак умее да ѝ доставя това наслаждение. В него има нещо, което липсва в други мъже, смятащи за най-главно не да постигнат Ларисиното освобождение от земното притегляне, а хищно да удовлетворят собствената си похот.

Засега безразличието на мъжа ѝ не я смущаваше много. Той лесно преминаваше от външна грубост към бурна близост, неуправляема от никакви чувства. В такива минути Лариса го обожаваше, тогава изчезваше всякаква мяра и всичко беше в изобилие, щедро, безкрайно...

Тя бавно и сякаш тържествено се отпусна на колене пред мъжа си, тежкият плат на пеньоара ѝ се разтвори и се оголиха напрегнати почернели крака. Сиво-сините ѝ сияещи очи излъчваха зов и загадка. Без да сваля очи от него, Лариса започна да откопчава с бързи и настоятелни движения колана на панталона му, наведе взор и косите ѝ като златна вълна се плиснаха върху коленете му.

Вадим въздъхна дълбоко, загаси цигарата в пепелника и с неочакван и силен тласък блъсна жена си на килима. След секунди тишината на вилата се разтърси от нейния възторжено-жалостив, провлачен стон...

„Значи може, подлецът, когато поиска...“ — издигайки се безплътено над земята, някак отчуждено успя да помисли Лариса и съзнанието ѝ веднага се изключи, отдадено изцяло на възхитителното блаженство на полета.

Връщаха се в Москва на свечеряване. Лариса клюмаше на гадната седалка в колата и поглеждаше от време на време отстрани мъжествения профил на Вадим. Не, не го обича. По-точно, дори и да го обича, то е с особена любов, която се усеща с тялото, ръцете, устните, но съвсем не със сърцето. Просто това е мъжът, необходим ѝ във всяка една минута. И когато е наблизо, го желае и обича, а когато отиде някъде и не се виждат един-два дена, се появява само чувството за някакво физическо отсъствие, за телесен дискомфорт. Интересно, дали той я обича? И как, ако я обича? Дали както тя — като нужна вещ?

Докато го съзерцаваше, Лариса Георгиевна ясно осъзнаваше, че още най-много две-три години и ще се наложи да остави мъжа си. Ако и по-нататък той продължи да се отзовава на призивите ѝ само по принуда, няма да изкарат дълго. А жалко. И сега я целуваше като гореща и изобретателна любовница, а не като любима жена. Струваше ѝ се, че се е изгубила в обятията му, че е изчезнала някогашната

нежност, която освен всичко друго Лариса дълбоко в сърцето си непрекъснато очакваше от Вадим.

Ето и днес — доведе я до див екстаз, а после стана, закопча си панталона, отупа се, заядливо я огледа, както купувач оглежда стоката на тезгяха, и се запъти към гаража, при колата. Поне да беше проронил една ласкава дума. Не, просната на килима в краката му, Лариса Георгиевна не откри никаква благодарност в погледа на мъжа си. Това бяха очи на жребец, сит и уморен от изобилната храна. Не, сигурно не я обича. Тази мисъл се загнезди под пищната златна грива на покорената и обезсилена съпруга и всичко това наистина беше обидно.

Преди да завият по Минското шосе, Вадим неизвестно защо отби на банкетата и спря.

— Какво става? — вяло се поинтересува Лариса.

— Кой знае — сърдито измърмори Вадим, — ще отида да видя, нещо пуши.

Остави ключовете на таблото, слезе от мерцедеса и вдигна капака, почопли нещо, затвори го и тръгна към багажника. Лариса пак се облегна назад, до страничната врата. Отпред, близо до тях, шарейки с фарове по гъстите храсти, излетя от завоя и профуча някаква кола. Нощната магистрала живееше обичайния си живот. Бе тихо и тъмно. Неочаквано тя чу изотзад нечий кратък сподавен вик, глухи удари, изви глава и се обърна. И в същия миг отляво се отвориха едновременно двете врати. Тя само успя да забележи как на кормилото скочи снажен мъж, който приличаше на Вадим, а до нея се оказа втори, който веднага метна на главата ѝ нещо плътно, с отвратителна миризма. Лариса се опита да стане, да завика, но почувства досами устата си груб плат, подобен на брезент. Отгоре ѝ се стовари тежко, явно мъжко тяло, и грубите му пръсти, впити в ръцете ѝ, започнаха да ги извиват на гърба ѝ.

„Ако насилието е неизбежно — в съзнанието ѝ изведнъж проблесна старият виц, — отпусни се и получи поне удоволствие...“ Но, изглежда, в тази минута, тоест веднага, не предстоеше никакво насилие над нея. Защото нападателят просто стегна ръцете, а после и глезените ѝ и спокойно се отмести от нея.

В това време колата летеше, гумите тропаха в дупките по асфалта и вече сигурно не караха по Минско шосе, там движението е много по-спокойно.

Това похитители ли са? Но защо? Искат да я изнасят ли? Кой? Неизвестно защо тази мисъл бе една от първите. Но в такъв случай полесно щеше да е, ако бяха я замъкнали по-настрани от пътя в гъстите храсталаци и се разположат почти комфортно. Ако не, тогава защо? Този глупав и безответен въпрос непрекъснато се въртеше в главата на Лариса Георгиевна, докато мерцедесът вървеше вече по съвсем разбит, сигурно черен път и спря.

Наоколо бе съвсем тъмно — ни луна, ни звезди, ни фенери. Небето бе мрачно и въздухът сякаш пренаситен от влага. Едва мержелееше съвсем черният силует на някаква вилна постройка. Похитителите свалиха вонящото покривало от Лариса, развързаха ръцете и краката ѝ, после я хванаха вежливо от двете страни и я поведоха към къщата по влажната от скорошен дъжд трева. По скърцащи стъпалца се изкачиха на тераса. Хлопна врата и Лариса се озова в просторна, леко осветена стая с дървена ламперия, малка камина, широк миндер и банална гарнитура от плетени мебели за вила. Сложиха я на стол до масата, похитителите седнаха отсреща и тя най-сетне успя да ги разгледа.

Бяха мургани младежи с яко телосложение и явно имаха кавказки произход.

— Не се бойте от нищо, Лариса Георгиевна — започна единият от тях, брадатият, като подчертаваше с характерно произношение „не“-то. — Косъм няма да падне от главата ви. Просто трябва да се разберем със съпруга ви. Щом направи каквото ни е обещал, с удоволствие ще ви откараме с вашата кола право вкъщи. Вие сте изумителна жена, толкова забележителна, че сърцето ми не издържа вашата мъка. Не бива, Лариса Георгиевна! По-добре кажете с какво да ви почерпим?

— Дайте да пийна нещо — помоли Лариса с пресъхнал от вълнение глас.

— Разбира се, скъпа! — Вторият скочи като изстрелян от пружина, бе висок и широкоплещест младеж, същият, който ѝ се стори, че прилича на Димка. Лицето му, със синкави избръснати бузи, сияеше от възторг. — Какво ще обичате? Уиски? Коняк? Какво предпочитате?

— Дайте коняк.

Младежът отвори сръчно бутилката, извадена от малкия вграден бар, който Лариса не беше забелязала, наля чаша, постави я на лъскав

поднос и внимателно ѝ я подаде. А отстрани сложи голям лилав грозд с едри зърна. Тя помисли, че за новата реколта още е рано, значи е от миналогодишната, но е запазен добре.

Поднесе чашата към устата си и почувства непознат фин мирис: конякът ухаеше неуловимо на чайна роза. Като забеляза недоумението ѝ, младежът веднага ѝ подаде бутилката.

— Вижте, скъпа, най-хубавият арменски коняк, само за скъп гост! Бутилиран в Ереван, по рецептата на самия Шустов!

Лариса отпи глътка и се учуди от тънкия вкус на питието. Машинално откъсна едно зърно от грозда и замези с него. Гроздето беше много сладко, студено и тръпчиво.

Най-накрая в главата ѝ съзря въпрос:

— Значи аз съм като зложница?... Извинете, и за колко е оценена главата ми, ако не е тайна? Въобще, чия е тази идея?

Ето така, не един, а цяла серия въпроси, защото тя не е такава глупачка, както са си представяли тези крадльовци.

Първият се усмихна, погледна другаря си и незабележимо му намигна. Впрочем може да ѝ се е сторило.

— Как да ви кажем, скъпа?... Ако назовем цената, ще се обидите. Защото всяка красива жена смята, че е безценна. А вашата, не намирам думи! Вашата е голяма, много голяма!

— И той откъде ще намери пари? — попита насмешливо тя. — Да продаде колата, но тя е у вас. Вилата? Някога и това ще стане. Пък и вие нямате сметка да ме държите тук година — може да фалирате. И на кого му хрумна тази щура идея?

— Не бива да се вълнувате, скъпа. — Брадатият се усмихна. — Тенът на лицето се разваля, а защо е нужно? Ще спите тук, Лариса Георгиевна. В гардероба има чисто бельо. Ашотик ще ви покаже. — Той кимна към широкоплещестия си другар, който стоеше с бутилката коняк в ръка и чакаше кога Лариса ще си изпие чашата, за да ѝ налее пак. — Той ще направи всичко, което поискате. Само ви моля да не напускате къщата, тук има всички удобства. Е, мисля, че казах всичко. А сега, ако позволите, ще тръгвам. Имам работа, простете, скъпа.

Той стана, поклонил се изискано, шляпна Ашот по рамото и като погледна нагоре към тавана, прошепна високо:

— Ах, каква жена! — след което бързо излезе.

— Не ви ли е студено? — загрижено попита Ашот, забелязвайки, че Лариса зиморничаво сви рамене.

Тя не отговори. Неочаквано я осени: ами да, и дума да не става за Димка. Тези апапи си точат зъбите за милионите на баща ѝ. Но какво става с Димка, той къде е? Всичко това ѝ изглеждаше много странно. Трябва да обмисли много добре случилото се, всичко да обмисли... И какво още искат от нея?

— Да запаля ли камината, Лариса Георгиевна?

Тя равнодушно повдигна рамене, все така замислена над своите въпроси. Ашот се извини неясно защо и излезе. Прозорците бяха затворени с кепенци. Впрочем вече минаваше дванайсет през нощта, все едно нищо не се вижда. Лариса отиде до гардероба, извади оттам възглавница и пухкаво вълнено одеяло, хвърли всичко на миндера, полегна и се зави до раменете. Трябва да обмисля всичко, заповяда си тя, но вълненията от последните часове я сломиха и след минута спеше.

4.

Като се измъкваше от плиткото дърво на банкетата, откъдето го хвърлиха нападателите, Вадим откри, че разкошното му сако е сцепенено на гърба почти на две, а доскоро елегантните му панталони приличаха на максипола. Изобщо целият бе изпокалян с кой знае откъде появилата се лепкава глина. Хълбоците го боляха, но най-много го болеше скулата — или го бяха ударили с юмрук, или той се е ударил, докато летеше из урвата надолу. Мерцедесът, естествено, вече беше изчезнал яко дим...

Вадим съблече сакоето, праметна го върху ръката си и като бършеше бузата си с носна кърпичка, закуцука към близкото шосе. Кърпичката се изцапа с кал и кръв. Изглежда, здравата го бяха подредили. Вадим спря на банкетата. По това време нямаше смисъл да кара някой частник да го качи на стоп до Москва. Първо, видът му беше такъв, че само глупак може да го вземе. А второ, той знаеше по себе си, че никой не спира в тъмното, за да няма случайно неприятности. Значи можеше да разчита само на такси. И той започна старателно да се взира в потока бързащи коли за зелена лампичка.

Наложи се да чака дълго, затова пък му провървя от първото махане. Таксито отиваше в столицата празно, а и шофьорът не беше успял да огледа добре Вадим. Затова само леко спря, но не излезе от колата, готов всеки момент да отпраши.

Докато Вадим жално си казваше молбата, шофьорът погледна подозрително бъдещия си клиент, но когато той обеща да плати в „зелено“ и за по-достоверно потупа тлъстия си портфейл, веднага прие.

Щом се настани на задната седалка в таксито, Вадим захвана да обяснява причината за толкова неугледния си вид. Всичко се случва, а шофьорът винаги е сигурен свидетел, дори за всеки случай си записва номера на колата му върху гърба на една снимка на жена си, която носеше в целофановия калъф на портфейла си.

Шофьорът не се нуждаеше от много обяснения, защото, както сам каза, за съжаление такива работи напоследък станаха нещо

обикновено. Сега всеки божи ден пишат за нападнати собственици на западни коли, че и нашите не ги жалят. Крадат, въздъхна шофьорът. Човек няма мира от тия бандюги. Пътуваш си, а се страхуваш. Вземеш пътник, уж си му направил добро, а той ти кади нож: давай печалбата. Добре, ако ти вземе парите и те пусне жив. Има много случаи, когато просто те изхвърлят на пътя, и толкоз. Шофьорът се случи приказлив и всячески беше готов да прояви състрадание към окъсания пътник. Разбира се, защо да не му съчувства малко, щом е обещал да си плати в „зелено“?

Той го посъветва веднага да се обади на най-близкия дежурен катаджия. Но Вадим само махна с ръка: кой ще предприеме издирване посред нощ? Още повече, не се знае накъде са поели бандитите. За какво им е веднага да се появяват в Москва? Не, трябва да отиде на „Садово-Спаска“, в централната служба, в криминалния отдел. Пък и... Пиши я умряла работа...

Шофьорът помисли и се съгласи с логиката на Вадим. Почувства в този невинно пострадал не някой пропаднал пияница, а напълно солиден човек, с когото и приказката е друга. Случва се да помогнеш на такъв човек, а после и той не те забравя. Кесията му тлъста. Странно наистина, бандюгите не са я отмъкнали, но може да са бързали, може да им е трябвала колата. Така че въпреки раздърпанието му вид и скъсаните дрехи попадна на добър клиент, няма да се цинцари. И солидна кола са му откраднали — мерцедес, — и то не от ония, дето разни юнаци ги карат от германските гробища на коли в Русия, а сериозна, миналогодишна продукция.

Говореше и говореше, а Вадим даваше вид, че внимателно слуша съветите му как да постъпи по-нататък, и всъщност обмисляше плановете си.

Близо до спирка „Кутузовска“ на метрото помоли да спрат до една телефонна кабина. И пак лош късмет: апаратът работеше с жетони. Но шофьорът се оказа просто находка: на драго сърце изтича до касата на метрото и със свои пари купи два кафяви пластмасови жетона.

Вадим позвъни на тъста си. Георгий Георгиевич дълго не се обаждаше и той започна да се отчайва. Най-после чу тих старчески глас, обади се сънливо, макар дядото да се жалваше от безсъние и неведнъж се бе оплаквал, че си ляга почти на разсъмване:

— Дявол да го вземе, кой звъни по това време?

— Аз съм, Георгий Георгиевич — забърза Вадим от страх, че опърничавият му тъст веднага ще затвори, щом познае гласа му. Кой знае защо, Константиниди не обичаше много зет си, което, най-общо казано, беше взаимно. — Аз съм, Дима. Случи се беда... — проплака жаловито и силно в слушалката. — С Ларочка, Георгий Георгиевич...

Тъстът още мълчеше, чуваше се само изчаквателно сумтене.

— Обаждам ви се от уличен автомат, на „Кутузовска“ съм — съвсем жалостиво изплака Вадим, — току-що пристигам в града с такси... Георгий Георгиевич, миличък, разрешете, буквално след минутка съм при вас! Не знам какво да правя, а от автомата не мога да ви разкажа всичко, нали?

Мълчанието продължаваше, сякаш старецът бе заспал отсреща. Най-накрая неговият скърцащ и противен глас се обади:

— Добре де, идвай. Само побързай. Вече съм легнал.

Лъже, помисли Вадим, но възбудено изтърси:

— Георгий Георгиевич, няма да се бавя нито миг, с такси съм, почти от вилата препускаме, голям късмет, че го срещнах, иначе бях загубен! Благодаря! — А като седна спокойно в колата, кимна на шофьора: — Слава богу, татко е вкъщи. Хайде, приятелю, да вървим на „Староконюшени“, ще ти покажа.

И той отново бръкна в задния си джоб, където носеше пачка валута, обикновено дребни банкноти — така правеха руските новобогаташи, — за да се разплаща за случайни услуги.

Все още държелив, седемдесет и пет годишният Константириди живееше сам в голям апартамент на четвъртия етаж на старинна московска кооперация в самото сърце на Арбат. Метална врата с десетки разнообразни хитри ключалки опазваше безценните — в прекия смисъл — богатства на стария колекционер.

Вадим натисна звънеца и си представи какво прави сега зад вратата тъстът му: хем добре знае кой е, а стои и гледа през миниатюрната шпионка — не води ли със себе си някой непознат и изобщо дали си струва да отключва... Най-сетне затракаха ключалки с различни гласове, вратата се откряна, придържана от верига. Старецът надникна през пролуката:

— Господи, какъв вид имаш! На бунището ли си бил?

— Горедолу, Георгий Георгиевич — призна съкрушено зетят.

Но какво да правя, извинявайте.

— Събуй си мръсните обувки — нареди старецът и откачи веригата. Вратата безшумно се отвори, макар на вид да беше масивна, сякаш пази сейф.

Константириди старателно заключи всички брави и поведе зет си към голямата кухня, отмести един стол и го посочи с пръст. Когато Дима седна, поклати назидателно глава:

— Боже мой, ами панталона, панталона! Така да го скъсаш! Нищо не умеете да носите сега. Като варвари!

Можеше да нарежда с часове — старчески мудро и безкрайно — за падането на нравите, за бездарността на младежта, за апашките табии, изобщо за пълната безнравственост и неумение да се отнасят уважително към вещите. За да се спаси от обичайните излияния, Вадим реши веднага да премине към целта. Разказа накратко какво се е случило, че са откраднали Лариса заедно с колата, а сега, изглежда, остава да чакат условията, които ще поставят похитителите. Старецът слушаше цялата тази безсмислица според него и се опитваше да открие пропуски в разказа на зет си. Беше почти сигурен, че всичко е измислица с едничката цел да измъкне от него някаква определена

сума. Ама че наглост! Стори му се странно и това, че зет му не е съобщил веднага за произшествието на най-близкия милиционер, изобщо тъмна работа. При това очите му шарят като на мошеник. И когато Вадим завърши разказа си и съкрушено замълча, старецът рече:

— Е и какво, доколкото схващам, ще ти поискат откуп? Така ли? А ти откъде знаеш?

— Защото веднъж вече ме заплашиха, просто не обърнах внимание. Мислех, че е обикновено изнудване. А ето какво излезе.

Вадим обясни също защо не се е обадил в милицията. Разбира се, най-добре да се договорят с престъпниците. А намеси ли се милиция, от тях всичко може да се очаква. Ченгетата, естествено, няма да се церемонят, но не се знае също как ще реагират похитителите. Не дай боже, могат и да убият заложницата или ще я измъчват, способни са на всичко.

— Ти по-добре знаеш — иронично забеляза старецът. — Богат човек, решавай. А аз бих се обадил в милицията.

— Добре, ще се обадя — упорстваше Вадим. — А после какво? Та аз не знам къде я държат. И каква сума ще поискат.

— А как си представяш тази работа? Ако ти си на тяхно място?

— Не знам. — Вадим уморено сви рамене. — На днешно време... Може дори милион. В долари.

Старецът подсвирна като хлапак.

— Бива си те!

— Но нима аз ги искам? — едва не кипна зет му. — В края на краищата става дума за вашата дъщеря!

— И твоя съпруга! — напомни Константиниди.

— Да, и моя съпруга — съгласи се Вадим. — Аз ще продам всичко за освобождението ѝ — и жилището, и колата, и всичко, което имам. Но се опасявам, че сам няма да събера такава сума.

— Как ще събереш... — подсмихна се старецът. И тази подла присмехулност, когато става дума за човешки живот, направо вбеси Вадим. Не е човек, ами чукан проклет! Ето ги тези милиони — висят по стените наоколо! Ще се обеси, но няма да извади от рамките нито един от своите Мане или Реноар.

А той сякаш виждаше всичките му мисли, прозираха като на рентген. Някак между другото изведнъж отбеляза, че зет му не бива да разчита на картините. Като е решил да продава, негова си работа. Само

че доколкото разбира, сега мерцедесът липсва. Пък и колко ли ще дадат за него?

— Всъщност ти защо дойде?

— Как! — обърка се Вадим. — Да разкажа... Вие сте баща!

— Добре, разказа. И какво после? Оказва се, че моят съвет не ти трябва. Решил си със собствени сили да освобождаваш съпругата си? Чест и хвала! Мъжествена постъпка, напълно в духа на времето. А аз защо съм ти?

Дима се изправи, мрачно погледна скъсания си панталон и каза, че ще се прибере вкъщи и ще чака кога похитителите ще позвънят. Сигурно още тази нощ или не по-късно от утре сутринта.

— Добре, обади ми се — кимна старчето.

И тръгна към вратата да отключи всичките си брави. Вадим се затътри след него. Да беше предложил поне чаша чай, въшливият му скъперник, самонавиваше се зетят. Само за себе си мисли! Ще пукне тук с богатството си и няма да има кой да отключи вратите, за да го погребат. Какви отрепки има на този свят!...

Но не беше прав. Като изпрати зет си, Константириди взе стария си тефтер, където пазеше имена и телефони на нужни хора, с които се бе срещал или имал общи работи през дългия си живот.

Така, рече той на себе си, къде е нашата божествена Александра Ивановна? Смелата и доста симпатична някога оперативна работничка стигна до поста началник на МУР — Московската криминална милиция — и сигурно вече се е превърнала в огромно разплуто женище, което псува с удоволствие. С какъвто се събереш... Но Георгий Георгиевич помнеше, че никога не ѝ е липсвал талант на ченге и решителност. Късничко е да звъни по това време. Дали да не почака до утре? Не е удобно да безпокои вкъщи немлада дама по малките часове. Но пък, от друга страна, точно в тази ситуация тя ще може по-добре да разбере тревогата му. Я все пак да рискувам, реши той.

Телефонът вдигна Романова, сякаш специално бе чакала позвъняването му.

— Кой в този късен час си проси комплименти? — Константириди чу бодрия ѝ, съвсем не „нощен“ глас.

— Опасявам се, че няма да познаете, наша прекрасна Александра Ивановна. — Константириди се постара да звучи по-бодро. — Ще бъда кратък. По това време ви безпокои Георгий Георгиевич

Константиниди, божествена. Ако нямах неприятности, за нищо на света нямаше да се реша. Може би си спомняте стария колекционер?

— Разбира се, чудесно ви помня, Георгий Георгиевич! — Старецът разбра, че тя наистина си спомни, а не просто любезничи. — Какво се е случило? Казвайте веднага какво ви тревожи! Да не са ви обрели посред нощ?

— Ох, пепел ви на езика! — занарежда Константиниди. — Като си спомня, сърцето ми изстива! Засега Бог е добър, Александра Ивановна. Но трябва да си призная, подозирам, че по този повод и други не спят в този момент...

И той изложи пред Романова всичко, за което му разказа зет му Дима. Романова слушаше, без да го прекъсва. А когато старецът свърши, попита с лека ирония:

— Та какво по-точно искате от мен? Както разбирам, той не се кани да подава жалба, значи не може да се говори за никакво дело. Цяла история е да започне подслушване на телефона му. За съжаление засега с нищо не мога да ви помогна. Но когато се обадят шантажистите и си кажат условията, а вие или той, както решите, се уговорите с тях, може да включим и нашите служби, да си поиграят с ония... Но защо смятате, че вземането на заложенница с цел получаване на откуп е дело на вашия зет? Мигар сте го хващали вече в неблагоприятни постъпки?

— Знаете ли, Александра Ивановна — по всичко трябваше да се чувства, че старецът не иска много да „разобличава“ зет си, но събитията го карат, — той принадлежи към така наречените неработещи. Тоест има някакъв бизнес, от който нищо не разбирам. А какви са му доходите, откъде идват, извинете, не мога да обясня. Пък и вие сигурно знаете повече от мен за тези, така да се изразя, нови млади... Нали между тях, когото и да вземете, всеки втори непременно е президент на някаква фирма, за която не е чувал никой, освен него. Иди, че провери! Ох, тъмни работи, прелюбезна Александра Ивановна! Въпреки това има пари! Мерцедес! Но милион долара е чист абсурд! Откъде могат да се вземат толкова пари?!

— Могат, могат, преуважаеми Георгий Георгиевич. — Романова малко поохлади разпаления старец.

Не искаше да го обижда, но си спомни една далечна история, когато лично тя предотврати открадването на колекцията на

Константиниди. Само едно платно на Сезан, което виси над вратата в хола на апартамента му на „Староконюшени“, по оценките на изумените изкуствоведи струва значително повече от сумата, която по думите на зетя Дима биха могли да поискат като откуп похитителите.

— Добре, вече е късно — примирено рече Романова. — За всеки случай ми издиктувайте адресчето на вашия зет, Георгий Георгиевич, а също и вашия ми припомнете, както и на вилата. Май беше в Перхушково?

— Каква памет имате, многоуважаема Александра Ивановна! — възхити се Константиниди.

— Не се оплаквам... Значи да се уговорим така: щом се появят някакви сведения или ви позвънят, веднага съобщете. Разрешавам да не казвате на зет си, както ме помолихте. Запишете си и служебния ми телефон. Това ли е за днес? Тогава лека нощ.

— Да, да, разбира се — забърза Константиниди и като затвори телефона, помисли с неочаквано огорчение, че през всичкото време на кавги със зет си и разговора с Романова той лично нито за миг не намери време да помисли за дъщеря си. А нали сега гълъбицата му е в ръцете на насилниците, един Господ знае какво могат да й сторят. И той, нейният стар баща, единствената ѝ родна душа на този свят, не мисли как да спаси по-скоро гълъбицата си, а как да измами прекалено сръчния си зет. Изведнъж всички съмнения и предизвикали ги вълнения около него се сториха на Георгий Георгиевич доста дребни и незначителни в сравнение с мислите, които отдавна бяха на зрели в главата му и в които бе посветен само един човек — дъщеря му. Сега тя е в опасност, а той се е размислил дявол знае за какво! Колко каза този кучи син? Само един милион долара? Какво пък, заради великото ще се наложи да пожертва малкото. Но само ако Лара наистина е в опасност. Ако е блъф, тогава ще се наложи да потърси превъзходната Александра Ивановна с нейните орли, тя много добре умее да общува с хора като Вадим.

Едва стигнал до това решение, Георгий Георгиевич взе от антрето телефона с дългия шнур и го пренесе в спалнята. Обикновено преди сън правеше обратното.

6.

Лариса Георгиевна се събуди късно през нощта — рязко, сякаш бяха я ударили по темето. Седна на миндера, отметна одеялото и проточи хубавите си голи крака над пода. Беше много горещо и задушно: в камината тлееха въглени. Значи този грижовен арменец все пак я е запалил.

Тя се огледа, за да опознае обстановката. На слабата светлина на нощната лампа, изправена до капака на бара, забеляза спящия в креслото Ашот. Сакото му бе закачено на облегалката на плетения стол, а младежът спеше полулегнал, свил неудобно рамене и изпружил крака. Пази, подсмихна се Лариса.

Помъчи се да си припомни какво е могло да я събуди. Озари я нещо зловещо, което се появи или в съня ѝ, или в унесеното ѝ състояние.

Спомни си ясно и конкретно. Изведнъж прозря цялата истина за това напълно фалшиво отвличане. Сякаш виждаше сърдитото, гневно дори в момент на най-висша сексуална наслада лице на мъжа си, а после студения му, някак пресметлив поглед върху себе си: как я разглежда от горе до долу, поглед-кантар, циничен и презрителен. Ето каква била работата! Та той е знаел всичко! А е възможно дори сам да го е измислил. В тази игра тя е само примамката за тлъстата риба, която сигурно ще бъде баща ѝ. Иначе откъде у похитителите ѝ толкова джентълменска почителност и готовност да услужат... Наистина идиотско отвличане. Значи са се разбрали. А сега ще започнат да шантажират родителя ѝ с незавидното положение на единствената му дъщеря. Наследничката...

Скъпо струва Лариса Георгиевна, много скъпо!... Но какво ще направят, ако баща ѝ откаже? Ще я убият ли? Прекалено силно, едва ли. Ще я обезобразят, ще я изнасят? Но защо му е нужно на Вадим? Да я пуснат просто така, когато замисълът им не сполучи? Но нали това означава сами да се разобличат. Следователно трябва да имат някакъв резервен ход. Но какъв?

Пред очите на Лариса отново се появи съпругът ѝ. Ето го, слиза от колата и мърмори: нещо пуши. А какво може да пуши в един мерцедес? Лъжа. Но той чопли нещо по двигателя, отива към багажника. После някакво сбиване. Или имитация на бой? Откъде се появиха изведнъж нейните похитители? Къде е собственият им транспорт? И защо Вадим спря точно на това място? Въпросителни, но ако ги съпоставиш, става лесно за отгатване.

Случвало се е между другото Вадим да подхваща разговори за богатството на тъста си, за картините, които на световните търгове могат да струват много скъпо, за съдбата на колекцията — нали дядото е изживял своето време. Това са негови думи. Но баща ѝ имаше свои планове и Лариса, единствената му и любима дъщеря, беше посветена донякъде в тях. Веднъж баща ѝ заяви: нито една жива душа не бива да научава, ясно ли е, Лариса? Естествено, тя всичко разбираше. Но в плановете му, уви, нямаше място за Вадим. Той беше нейният тежък кръст, а не на баща ѝ. Вероятно един ден съпругът ѝ го е осъзнал. Нали мъжете понякога са много чувствителни към подобни неща: наистина ли ги обичат, или само ги желаят. Сега Лариса беше твърдо убедена — не го беше обичала. Но го е желала. Ето отговорът. Какъв подлец е само! Гадна свиня!... Е, щом така постъпваш с мен, ще получиш своето. Тъпкано ще ти го върна...

Тя се надигна от миндера, оправя роклята си и се запъти към бара. Извади бутилката арменски коняк и нов едър грозд и заяви високо:

— Ех, че пазач имам! Ало, пазачът, ще си проспийш затворничката!

Ашот моментално отвори очи, сякаш изобщо не беше спал, но не промени позата си. Втренчи в Лариса Георгиевна големите си, тъмни като маслини очи и зачака продължението.

— Сама ли ще заповядаш да се грижа за себе си? Хайде, ставай, приятелче, и наливай на нещастната жена!

Ашот скокна с готовност, взе от нея бутилката и напълни една чаша.

— А за теб?

Той помисли и извади от бара втора чаша.

— Не си струва за мен — рече неизвестно защо притеснено, но все пак си капна на дъното.

— Наздраве, разбойнико! — извика жизнерадостно Лариса и се чукна с него. Протегна му гроздето и той внимателно откъсна едно зърно. — Я кажи какво ще правиш, ако взема да ти избягам?

— Не бива, Лариса Георгиевна, скъпа, не бягайте. — Ашот се усмихна. — Тъмно е, заваля дъжд. Все едно не знаете къде да бягате. Ще се намокрите, ще се простудите, ще боледувате. Защо?

— Слушай, не ме наричай, ако обичаш, „скъпа“, не понасям това. Да не би да продаваш домати на пазара? Купи си, скъпа! Не искам много, скъпа!

Тя така сполучливо изимитира продавачите на пазара с характерното им южно произношение, че двамата весело се засмяха, загледани един в друг.

— А как да ви наричам?

— Просто Лара. Така ме нарича баща ми.

— Добър човек ли е баща ви? — попита предпазливо похитителят.

— Много. И много ме обича. Но се опасявам, че вашите номера с Димка няма да минат пред него. — Като говореше, тя внимателно следеше изражението на лицето му, как ще реагира на тази прекалено явна въдица.

Но Ашот вдигна рамене и премълча. После пак седна в креслото и рече:

— Ако имах власт, Лара, щях да ви нося на ръце. Но за съжаление това не е моя работа. Нищо не мога да ви кажа.

— На ръце ли? — Тя се смая и застана съвсем близко до него, като докосна краката му с коленете си. — Защо се бавим? Хайде вдигай. Ще ти стигнат ли силиците?

Той се взря недоверчиво в нея и като се почувства неловко — той седнал, а тя права, — бавно се изправи. Пак му беше неудобно: Лариса стоеше съвсем близо до него. Повдигнала лице към Ашот, така го погледна — а тя умееше тези работи, познаваше страшната привлекателност на погледа си, — че бедният стреснат човек не издържа. Извика „Вай!“, сграбчи я изведнъж с две ръце и леко, като бебе, я вдигна към гърдите си. Без да му даде да се опомни, тя веднага обгърна с ръце шията му и впи своите устни в неговите.

Целувката беше непоносимо дълга. Лариса не пускаше устните му, впиваше се в тях, отваряше ги с език и като че ли ги захапваше все

по-силно. И младежът не издържа прав.

Лариса Георгиевна се забрави за миг, а когато се опомни, беше вече по гръб на дивана, а младежът навиваше роклята ѝ на гърдите, все по-нагоре и по-нагоре и ненаситно целуваше тялото ѝ — корема, трапчинката между гърдите, стискаше със зъби зърната и стигна до шията. Смачканата рокля скриваше лицето ѝ, пречеше ѝ да диша и да вижда, главното — да вижда. Тя ловко се освободи от тази дреха. И ето че горещите устни на Ашот запълзяха надолу по тялото ѝ, стигнаха корема и спряха на хълмчето.

Лариса вече изнемогваше от неистово желание, но силните пръсти на младежа продължаваха да я гаят и да мачкат тялото ѝ. Бяха навсякъде — на гърдите, на ръцете и корема, дръзко разтваряха бедрата ѝ, а устните му я напояваха с живителна влага, сякаш ѝ сваляха кожата и оголваха плътта ѝ, трептяща в ръцете му.

Тя стенеше, главата ѝ се мятеше насам-натам по възглавницата, пръстите ѝ, стиснали главата му, не позволяваха на устните му да се откъснат от тялото ѝ. И точно тогава сякаш я удари ток: твърдите устни на Ашот нахлуха в нея и заизтръгнаха хищно всичко онова, което тя смяташе за своя безсмъртна душа. Стиснала с бедра главата му, помагайки с всички сили с ръце, тя я натикваше и набутваше в себе си, без да разбира какво става и какво прави. Сега Лариса като че ли го раждаше, болезнено и мъчително дълго, сякаш природата изведнъж бе полудяла и беше решила да измине целия си гениален път в обратна посока — от края към началото на живота. Трябваше да се озове в нея целият, без остатък, да се върне в лоното, отчаяно зовящо огнения си плод.

И отново настъпи миг на дълбока и пълна забрава, когато от нея плисна животът въпреки нейната воля. Тя изнемощяло разпери ръце и крака и се отдаде на любимото и сладостно освобождение. А след това видя възпалени бесни очи и вътре в тялото ѝ избухна пламък. Зверище... Чудовище... Той я изяждаше с настървение и тя най-сетне разбра, че бушуващият в нея вулкан не въздига тялото и духа ѝ на планинските върхове, а я тласка в адска бездънна пропаст. Сега слабоволното ѝ тяло не се издигаше, а се рушеше в огнения пъкъл, където няма прошка, а само непрекъснати, сладостни, изтощителни мъки на вечно неутолимото желание...

На сутринта Лариса се чувстваше така, сякаш по нейното изнемоцяло тяло е минал валяк. Ашот не искаше или вече не можеше да спре. От време на време се възбуждаше още по-силно, мятеше се върху нея като разярен леопард с див утробен рев, ставаше ту безумно жесток в яростта си, ту опасно хитър. Не се повтаряше. И това бе ново за Лариса. Обаче беше време да дойде на себе си, поне да набере нови сили. Той, див звяр, веднага и с цялото си същество долови тази нейна безмълвна молба.

„Ах, какво момче...“ — сега вече отпаднало и благодарно мислеше Лариса Георгиевна, докато разглеждаше Ашот през полупритворените си мигли, а той стоеше близо до масата в цялото си великолепие, в пълна готовност и наливаше с трепереща ръка в звънкащите чаши. Занесе ѝ коняка и приседна до нея. Тя погали с върха на пръстите си бронзовото, съвършено творение на майката природа, от което той сладостно застена, възви към тавана ухиленото си лице, а от гърдите му изригна неясна гърлена фраза, чийто смисъл Лариса, естествено, не разбра, а не искаше да пита. Наблюдаваше с болезнен интерес как от леките ѝ движения по цялото му тяло преминаха бързи спазми. Измъчваше се, но вече не смееше да я докосне. Изведнъж ѝ хрумна лудата мисъл да го размаже по целия миндер. И започна бавно, но настойчиво да предизвиква Ашот да заскърца със зъби. След малко конвулсивно треперещите му пръсти показваха, че кризата ще настъпи всеки момент. Като го докосваше нежно и трепетно с пръсти, с устни и с остроото си лукаво езиче, тя най-после направи това, което, изглежда, не са могли да му доставят яростните животински схватки, жестоката близост на обятията и лудата съпротива на такава привлекателна и податлива плът.

Изведнъж той завика така пронизително, че задрънчаха стъклата на прозорците, и Лариса можа да види как от нейния бронзов идол изригна фонтан. А в следващия миг, просната по очи, тя се мятеше под него и крещеше, опитваше се да се извие, да избяга от изгарящия я от край до край нажежен свредел, забит в задните ѝ части...

Ах, гордостта на Лариса Георгиевна и предмет на хищна завист сред възхитените мъжища! Но какъв негодник! Какъв подлец... страшен... Беше изгубила вече всякаква воля за съпротива и разбираше, че по-нататък всичко е безсмислено за нея, защото вече не тя, а той властва над нея. Видя с някакво периферно зрение една

прекалено безсрамна илюстрация от Апулеевите „Метаморфози“, изпълнена от неизвестен за нея немски художник. Всичко съвпаднаше: Луций и Фотида, която го е наградила според собствената си щедрост с детска надбавка. А тя, още сополиво момиченце, все се чудеше какво е това...

Но Лариса осъзна и друго: ясно е, че си навлече неприятности, но по-лошото е, че слезе с още едно стъпало към ада. Ами ако изведнъж се окаже, че това стъпало е последното?

ЧЕТВЪРТЪК, 13 ЮЛИ, СУТРИНТА

7.

Вадим позвъни рано, когато Георгий Георгиевич вече се беше събудил, но още лежеше, обмисляше снощните събития и произтичащите от тях промени в плановете си. Старецът грабна веднага слушалката и я отмести гнусливо от ухото си, като чу високия, почти кряскащ глас на зет си.

— Георгий Георгиевич, извинявайте, че ви безпокоя толкова рано, но нали наредихте, ако имам нови сведения.

— Какво си се развикал в тъмни зори, да те вземат дяволите дано! — Константиниди прекъсна Вадим с отегчен и неприятен глас. — Ако имаш някакви новини, не увъртай, но ако нямаш, затвори телефона и се скрий на майната си.

— За съжаление имам — мрачно съобщи Вадим след кратка пауза.

— Какво значи „за съжаление“? — изрева Константиниди. — Мисли какво говориш, лайно такова! — От устата на стареца се сипеха една след друга груби думи, някога той бе свикнал само да заповядва, при това не на най-добрата част от трудовото население.

— Искам да ви кажа, а вие не ме оставяте... карате се...

— Хайде най-после, стига си мънкал!

— Позволете да дойда, близо съм до вашия блок.

— От какъв зор ще идваш? — възмути се старецът. — Казвай по телефона, нямаш работа у дома, още не съм станал!

— Ами станете! — не се сдържа Вадим, но веднага понижи глас, сякаш се изплаши от избухването си. В тона му се появиха въпросителни нотки: — Не мога да говоря от този автомат, пред кабината вече се нареди опашка. Да не искате всички да чуят, а?

„Става дързък и нахален направо пред очите ми! Мисли, че вече ме е хванал за гърлото... Каква опашка ще има в тъмни зори пред уличен телефон?“ — помисли Константиниди, но необичайният и нагло-въпросителен тон на зет му го разтревожи и притъпи съмненията му.

— Добре де — измърмори той, — качвай се, сега ще отключа, бъди триж... охohoоо! — и се заизмъква изпод завивките.

Наметна халата си и тръгна към коридора. Забеляза вечното безредие, което не можеше да понася: открехнатата вратичка на големия вграден гардероб, там слагаха зимни и какви ли не горни дрехи. Всичко е лика-прилика — в семейството цари хаос, в къщата не се знае какво става! Липсват само мишки! Това не е живот, а панаир...

Константиниди отключи всички брави, остави само английската и застана до шпионката, за да види дали зет му ще дойде сам — всичко може да очаква сега от него. Старецът никога не забравяше, че ако е натясно, чакалът може да нападне лъв. Щом трябва да притисне здравата някого, за всеки случай оставяше на жертвата малка пролука, за да може да избяга. Наплашените са паметливи, рядко се осмелява някой втори път да мери сили със стария Константиниди. Не, той не беше кръвожаден, но не обичаше да прощава обидите, това знаеха всички.

Зетят дойде сам. Приличаше на чумав. Старецът го изчака да позвъни — един път, втори път и чак тогава отвори спокойно.

— Влез.

И веднага тракна вратата. Остави другите брави отключени, сметна, че Вадим няма да се бави много.

Влязоха в кабинета на домакина по дългия зигзагообразен коридор. Тъстът седна във волтеровското кресло, а на Вадим посочи стола от другата страна на масата.

— Е, какви тайни толкоз имаш! И за какво трябвало да съжалявам?

— Не сте ме разбрали, Георгий Георгиевич. — Вадим заговори като виновен. На Константиниди му беше странно, че този едър, силен и дори красив мъжага с твърде впечатляваща външност сега изглежда толкова жалък и сервилен. — Слава богу, с Лара всичко е наред. Друго е много по-лошо. Снощи, когато се прибрах, ми позвъниха. Буквално — отварям вратата, а телефонът звъни. Сякаш са ме следили. Та някакъв кавказец беше, каза, че аз не ги интересувам. Вече били говорили веднъж с мен, а след това, което научили, щяло да следва друг разговор. Не знам какво са изкопчили от Лариска, или пък са се досетили. Казаха точно така — ей богу, не лъжа! — понеже била дъщеря на прочутия Константиниди, те нямали интерес да разговарят с

мен. Не ги интересувала жена ми, а дъщерята на Константиниди. Така беше. Дори не знам какво да мисля...

Вадим имаше печален вид и затова изглеждаше нещастен. „Така ти се пада, кучи сине — помисли Георгий Георгиевич. Намерил с кого да се сравнява.“ Похитителите може да са мръсници, но на стареца му беше приятно, че е прославен и в техните среди.

— А ти все пак помисли — рече той. — Ако не се преструваш, а наистина си глупак, още не знам, значи никога няма да разбереш прекрасната разлика между нас: кой си ти и кой съм аз. Затова не се преструвай и не увъртай, а разправяй всичко, което знаеш. В такъв случай защо са позвънили на теб, а не на мен? Не ми знаят телефона ли? Лъжеш! А ти защо не ми се обади веднага, още вчера, както се уговорихме?

Вадим вдигна учудено рамене и така за последен път демонстрира колко е интелигентен.

— Нали казахте... когато дойдох снощи, че спите. Как да звъня?... Не посмях да ви събудя.

— Да, наистина си глупак — заяви безапелационно старецът и забеляза как зет му се намръщи. — Не разбирам какво е намерила Лара в тебе? Не си никакъв мъж, а лъольо... По-нататък? Хайде де!

— Какво да казвам? Този кавказец нареди да ви предам, че ще говорят само с вас.

— И след това ти му даде моя номер?

— Как иначе ще говори с вас? Естествено, че го казах... А не трябваше ли? Знаете ли какво заяви той? Че с всичките си доходи аз съм само едно лайно, с извинение... А бащата на Ларка е съвсем друго нещо. Какво ми оставаше тогава?

— Да... — тежко и разочаровано въздъхна Константиниди. — Да ме убият, ако разбирам защо хората те броят за мъж? Всичкият ти мозък ли е паднал в гащите?

— Ама защо говорите така? — обиди се Вадим.

— Я ми се разкарай от главата! — Старецът махна безнадеждно с ръка. — Сега слушай и запомняй: не повтарям два пъти. Може преди да си изпълнявал ролята на мъжкото куче в нашето семейство, а не на достойния за уважение съпруг, какъвто съм искал да те видя. Сега и тази длъжност се отнема. Няма да ти върна Лариса, когато я откупя. Който веднъж е изгубил и не е съумял да намери изгубеното,

непременно ще повтори печалния си опит. А на мен дъщеря ми е скъпа, ясен ли съм?

Вадим щеше да подскочи, но само клюмна и няколко пъти кимна безнадеждно под суровия и изпепеляващ поглед на Константиниди.

— Ако всичко си разбрал, мисля, че нямаш повече работа в този дом. Или си на друго мнение?

По всичко личеше, че Вадим съвсем се обърка от толкова силния натиск на тъста си. Но изведнъж по лицето му премина някаква нагла усмивка, нетипична за него.

— Значи отдавна сте решили всичко вместо другите? И не ви пука какви намерения имаме ние — вашата дъщеря, която е моя жена, и аз? Излиза, че съм ви бил нужен за разплод? Намерили сте си мъжкаря, така ли? — Той явно си просеше скандал.

Но в момента Константиниди не искаше точно това. Нямахше нужда от викове, достатъчно е този кретен да разбере всичко и да се оттегли със съзнанието за собственото си нищожество и с надеждата за прошка. Ако Ларка не може без него, би му простил. Но не изцяло, а толкова, колкото прецени самият Георгий Георгиевич. Затова избухването на Вадим отпусти и собственото му раздражение.

— От какво семе си, я кажи? Можеш да разказваш приказки за татенцето чекист само на приятелчетата си като теб! А аз те познавам като петте си пръста! — Той протегна разтворената си длан. — Скъпото ти татенце през трийсет и седма разстрелваше хората със собствените си ръце и присвояваше всичко, което те бяха изкарали с много пот! Ето откъде си толкова лъскав и охранен! Затова млъкни, пале! Знаем ти зъбките...

— Оставете паметта на баща ми на мира! — закрещя истерично Вадим. — А вие... откъде сте?

— Още ли си тук?! — изрева остро и злобно старецът. — Профука жена си! И ми се пениш насреща! Вън, мерзавцо! Разкарай се!

Вадим скочи толкова рязко, че изненаданият Константиниди се притисна о креслото. Очакваше зет му да го нападне с юмруци. И щеше да е правилно! Дявол да го вземе, така е!

Но той постоя така няколко секунди с избелели обезумели очи и стиснати юмруци, после внезапно изхвърча от кабинета, изтича по коридора и входната врата се тресна отчаяно подире му.

Георгий Георгиевич постоя малко в настъпилата тишина, която се разливаше бавно из апартамента, вслушваше се в нея и най-сетне се окопити, обзет от дълбока горест и разочарование от зетя, дъщерята, от самия себе си и заобикалящия го свят, в който истинските мъже май се бяха свършили. Останали са само лигите, тоалетите и сълзите...

Той се надигна тежко от креслото и се затътри към вратата, за да заключи по навик всички брави. Господи, колко жалко! — мръщеше се, сякаш го болеше зъб. Ако сега Димка беше избухнал или се беше разкрещял, дори ако го бе хванал за гърлото, да пази Господ, може би Георгий Георгиевич щеше да му прости... Или поне щеше да го разбере. А този мерзавец просто избяга! Пъзльо и нищожество! Лайно, от редките...

Константиниди заключи вратата и впери невиждащ поглед в откренатата вратичка на гардероба. Изведнъж я тресна с неочаквана ожесточеност, но тя се удари о рамката и пак се отвори. Боже! Как му омръзна всичко! Този дълъг идиотски живот, който живурка, някакъв долен, скотски, презрян живот!

А мерзавецът си го бива! — прозря внезапно старецът. Та той постигна своето! Затова сега не Ларкиният съпруг, а таткото е принуден да плати откупа — по собствена инициатива! Как ви се струва? Изпипано! Чак толкоз да е хитър? Не, не може да бъде — той е глупак и нищожество. За съжаление...

Константиниди обичаше да се хвали, че е живял много на този свят и от простия си житейски опит знае за хората доста хубави неща, но отворотелното и мръсното са много повече.

Уви, такава си е заобикалящата действителност. И ако се погледне коренът, както е казал Кузма Прутков, дори пълен идиот ще разбере, че тази уникална посвоему колекция не е създадена само от ентузиазма на Георгий Георгиевич. Не е лишавал жена си и дъщеря си от последния къшей хляб. И той не е гладувал, не се е лишавал. Но не е действал и като бащата на Вадим. Той имаше голяма власт до петдесет и трета и бе истинско чудо, че не го „похарчиха“ заедно с цялата бериевска банда. Умря от естествена смърт. Ако беше жив сега — ехееей! Голям мъж беше, но за съжаление синчето не се е метнало на него... Къде е сега този Богданов? А Константиниди стои до картините си, с които се гордее не само той, но и държавата... когато е изгодно...

Старецът най-сетне мушна ръцете си в ръкавите на халата и се затътри из стаите на старото си московско жилище като човек, който за първи път в живота си влиза в морето — със страх, няма възхищение и неописуем възторг. Очите му се плъзгаха по стените, отрупани с картини на световноизвестни живописци.

Да... Днес може с пълно право да си каже: равносметката на живота ми е успешна, нещо повече — тя е великолепна! И ако всичко продължи да се развива и занаят по плана, който старият Константириди не само прецизно бе обмислил, но и осъществил наполовина, то... Мечтите се сбъдваха.

Платната висяха много нагъсто едно до друго в тежки рамки или без рамки. Сега най-скъпите за сърцето на колекционера картини не бяха вече тук. По-точно, тук бяха, но не на стената. Колекцията беше богата и обширна, затова никой не обръщаше особено внимание, ако на мястото на платно от прочут живописец бе окачено друго от по-малко прочут. Някои картини трябваше да се реставрират, Константириди променяше и експозициите. Само много голям познавач можеше да забележи промените, но по правило такива не влизаха в дома му. Има всякаква слава, а Георгий Георгиевич не искаше славата, потребна на тълпата.

През живота си Константириди бе видял много истински колекционери. Познаваше и мъките им, когато от смъртния си одър виждаха как безсъвестните им роднини разпиляват безумно всичко, събирано с години.

Някои от тези ценители на прекрасното биваха принуждавани в края на дните си да обикалят по разни министерски кабинети и други „културни“ учреждения. Те напразно уговаряха рушветчиите чиновници да спасят безценните колекции от разорение, от лоши хора, от нагли високопоставени мерзавци, готови да те смачкат като муха, но да завладеят не само колекцията, но и всяка скъпа дрънкулка. Както неведнъж е ставало — да си спомним поне незабравимата Зоя Фьодорова.

Той не разбираше защо трябва да те боли сърцето, като виждаш как се разграбва и разпилява плодът на твоя труд, в най-добрия случай из някакви закрити музейни фондове. Там съкровищницата става недостъпна не само за широката публика, но и за теб самия —

довчерашния стопанин... Защо в тази страна човек трябва непрекъснато да прави жертви заради никому неизвестни цели?!

Но в Русия живеят и хора, за които може да се каже: този е „безкористен“. В определена степен според Константиниди. Но съдбите на братя Морозови или на Сергей Шчукин, да речем, изобщо не го привличаха. Тези хора дадоха изумителните си художествени съкровища на неблагоприятната родина, а в замяна, както се очакваше, получиха пълна забрава и съдебни процеси от наследниците си, но държавата не възнамеряваше да губи тези процеси.

Веднъж от празно любопитство, но и за да докаже собствената си гледна точка по въпроса, Георгий Георгиевич прелисти няколко енциклопедични речника и два огромни тома от Голямата съвет ска енциклопедия. И какво мислите? В тях не се бе намерило място нито за паметта на Сергей Иванович Шчукин, нито за Дмитрий и Иван Морозови. Все пак намери няколко техни адаши — от Морозови единствено присъстваше Павлик, а вторият, и то Иван, беше първи секретар на партията в Коми! Георгий Георгиевич Константиниди не искаше такава съдба за себе си. Той смяташе, че има друга перспектива.

В най-краен случай може да завещае колекцията си като Филип Леман на същия този Метрополитън музей. Току-виж — дяволът си няма работа! — и колекцията на Георгий Константиниди бъде подредена в отделен павилион като на най-известния американски банкер. Платната на френските импресионисти и руските авангардисти от началото на века заслужават подобна участ!

Но в душата му вечно спореха две страсти: на колекционера и търговеца. Изглежда, си казваха думата корените му — някога предците му бяха избродили цялото Средиземноморие, за да търсят късмета си в търговията.

Святото отношение към изкуството не му пречеше да разбира истинската материална ценност на живописните и графични творби. Той купуваше с наслада онова, което намираще за необходимо за себе си, но с не по-малко удоволствие продаваше на хора, които като него се отнасяха сериозно към работата. Именно към работата, без всякакви лиги. И също имаше немалък успех.

Старяеше се да развие подобни чувства и у дъщеря си. Но май през целия си четирийсет и пет годишен живот неговата сластолюбива

и похотлива кобилка Лара, да прости Господ, се грижеше само за едно — да удовлетвори собствената си плът. На кого се беше метнала? Георгий Георгиевич се чудеше, защото и той, и съпругата му не се отличаваха с нищо подобно и имаха нормален съпружески живот почти половин век... И той реши да предостави на дъщеря си друг живот, със съвсем други възможности, като смяташе, че най-сетне в нея могат да възникнат и други потребности. На практика всичко беше готово за това, но се появиха тези идиотски усложнения.

Константиниди не се страхуваше за живота на дъщеря си, с нейните войнствени качества похитителите ѝ насилници бързо ще станат импотентни. Пък и едва ли инициативата ще е тяхна.

Друго бе неприятно: скъпоценното време си вървеше, а то не може да се купи с никакви пари.

Под специален таен капак, на дъното на сейфа с формата на обикновено двукрило писалище, старинна изработка, бе скрито това, което представляваше истинската равносметка на живота му. Там бяха всички необходими документи, в това число задграничните паспорти, кредитните карти от няколко най-големи европейски банки. В един от сейфовете със секретен шифър се пазеха платна, които според убеждението на стария колекционер не беше нужно да красят стените на апартаментата му. Тук бе и една тънка папчица с десетина рисунки, които, образно казано, нямаха цена, макар да бяха доста солидно оценени. Но това беше съвсем друга история, някога ще я разкаже на дъщеря си. Когато напълно се уреди всичко. А може и да не я разкаже, защото е страшничка, макар и любопитна. Няма защо да плаши момичето по вечерно време... Да, за Георгий Георгиевич Дара винаги ще си остане момиченцето със златната главица и огромната люлякова панделка а ла Реноар.

Константиниди поглади с длан лакираната повърхност на писалището и наклони глава, сякаш се вслушваше в дишането на сейфа отвътре. При това стъкълцата на пенснето му, наподобяващи крилца на водно конче, застанали косо на носа му, хвърляха ярки слънчеви петна в ъгъла на стаята. Като дете Ларочка обичаше да хваща с ръчички тези зайчета...

Но всеки миг трябваше да звъннат похитителите. Значи е време да заеме позата на убит от мъка старец, но такъв, с когото не си струва да спориш, защото още е много силен и може много. Трябва да разузнае всичко, а после, както се изразява прелюбезната Александра Ивановна, всичко ще е въпрос на нейната милиционерска техника. Сега ще се разбере каква е ролята на Вадим в цялата тази гнусна комедия.

И все пак в този момент беше голямо изкушение да плюе на всичко и да бръкне в сейфа. Константиниди свали от врата си кръстчето със сребърното синджирче, защото това не беше обикновено ключе, а наистина вълшебно. Релефното кръстче, направено от най-здрав титан, невзрачно и беличко, което би съблазнило само глупак, служеше за отваряне на тайния капак. Но за него знаеха само трима: Георгий Георгиевич, Лариса и майсторът, който измисли ключалката. Не се знае кое възпря стареца, но той се вслушваше в нещо и точно тогава се раздаде телефонен звън. Георгий Георгиевич скри кръстчето с верижката в джоба на халата и тръгна към антрето, където по навик бе пренесъл телефона.

Глас с изразен арменски акцент (Константиниди различаваше основните три-четири подобни кавказки акцента) попита кой се обажда, макар да знаеше много добре. Старецът предполагаше, че може да го чува и Лариса: възможно е да е близо до телефона. Затова се стараеше да говори спокойно, да не я вълнува излишно. Арменецът се поинтересува дали е известно на уважаемия Георгий Георгиевич, че дъщеря му е отвлечена заради откуп. Известно ми е, отговори Константиниди, защото още вчера ми съобщи зет ми, тоест нейният

законен съпруг. А днес рано-рано дотича, за да докаже пълната си несъстоятелност и нищожност, поради което няма да може да събере нужната сума. Само не уточни каква точно. Нима е толкова голяма, че един мъж е готов да остави в лапите на мошеници собствената си жена?

Старецът се усмихна на себе си: хубаво натрих носа на зетчето. Много е възможно и той да е някъде наблизко с този арменец. Нищо, нека слуша какво мисли за него тъст му. Пък и неговата съпруга отдавна трябваше да проумее, че достойнствата на сериозния човек, който може да издържа семейство, не се измерват с дължината на половия член.

— Извинете, но засега не ви разбрах добре: за каква сума точно говорим? — попита старецът, играейки на вежливост. — Както разбирате, изобщо не ме интересува мерцедесът, с който сте отмъкнали дъщеря ми.

Константиниди почувства, че онзи отсреща се шокира малко от трезвите му реакции.

— Понеже сте достатъчно информиран, улеснявате задачата ми — рече похитителят, а Георгий Георгиевич се усмихна: чуй го как говори, сигурно е чел книжки. — Цялата сделка ще ви струва само един милион долара, уважаеми. Смятаме, че това е напълно достойна цена за живота и здравето на скъпата ви дъщеря.

— А това последното е моята основна грижа — също така вежливо отговори Константиниди. — Мога ли да поговоря с нея, за да се убедя, че не ме заблуждавате?

— За съжаление... — похитителят направи малка пауза, но бързо продължи: — Разбирате ли, уважаеми Георгий Георгиевич, в момента не се обаждам от мястото, където се намира Лариса Георгиевна, от съображения за нашата сигурност. Но твърдо обещавам да ви предоставя тази възможност.

— От къде на къде съм длъжен да ви вярвам? Да не сте католикос? Или неговият роден брат? Тогава вашият занаят не ви подхожда. В него няма святост.

— Георгий Георгиевич — похитителят започна да обяснява търпеливо, като на малко дете, — доколкото ни е известно, вие сте умен и достоен човек. Защо не допускате подобно нещо и за другите?

— Много интересна постановка на въпроса! — Константииниди почти се възхити. — Не аз, а вие ми откраднахте дъщерята! Не аз, а вие искате за нейния живот един милион долара. Тогава като равни ли говорим?

— Не бих искал да дискутирам, но, уважаеми Георгий Георгиевич, знаете, че всяко нещо си има структура. А в структурата, която сега представлявам, не заемам главен пост. Има хора, които вземат решения, има изпълнители. В дадения случай аз съм изпълнител. Но това съвсем не означава, че съм нечестен човек. Просто такава ми е работата и за нея получавам сума, която всички наричат заплата. Затова се старая всичко да изпълнявам честно. Ние гледаме да не създаваме неприятности на хората, ако не се налага.

— Искате да кажете, че сте от ордена на спасителите на човечеството? Така ли да ви разбирам?

— Георгий Георгиевич, сигурно нарочно подхващате тази дискусия. Няма нужда. Лично аз не се съмнявам, че честно сте изкарали милионите си. Някой не ви вярва, но аз вярвам. Защо тогава заради спокойствието на собствената ви дъщеря да не поделите малка част от състоянието си. Ако искате, мога да повтора. С нашите клиенти стават нещастия само когато те искат това, например не се съгласяват с предложенията ни, намесват в работата ни държавните органи — милицията, славните чекисти и така нататък. Но обикновено се разделяме приятелски и никой няма претенции към никого. Но много се разприказвахме. Ще ми кажете ли, уважаеми, приемате ли нашите условия? Ако да, ще се уточняваме за всичко останало. Ако не, ще ви посъветвам да помислите още веднъж. Мога да се обадя по-късно. Но само един път.

— А имам ли някакъв изход? — Константииниди дори си позволи учудване. — Принуждавате ме да се съглася, още повече че няма смисъл да се пазарим, както са правили едно време. Или греша?

— Не си струва, уважаеми.

— Ами тогава в какъв вид искате да получите откупа? В пари или е възможен някакъв друг еквивалент?

— В долари, Георгий Георгиевич. Това е най-сигурната валута днес.

— Но откъде ще намеря веднага един милион? Представяте ли си поне колко пари са това? Нима не разбирате, че такива суми не се

носят в портфейла за дневни нужди? А аз бих могъл да предложа, да речем, някоя равностойна художествена картина. Или бижу.

— А какво ще правим с тях? Ще ни пипнат до първия оказион! Сигурно всичките ви художествени произведения са добре известни на властите. Не, уважаеми, дайте валута. И още едно наше изискване: нека зет ви да донесе откупа. Не бива вие, възрастен човек, да се занимавате с несвойствена работа.

— Да разбирам ли, че за Вадим това е нещо обикновено? — засече го старецът.

— Не се хващайте за една неточна дума. Вашият зет е млад, няма да пострада от повече психическо натоварване, но това може да се отрази зле на здравето ви. Защо? Просто му предайте сумата, сложена в куфарче — сигурно ще се съберат — и той ще ги донесе на посоченото от нас място. В замяна ще получи съпругата си. А по-нататък вече се оправяйте с него. Ако позволите, такива са условията ни.

Сега Константиниди напълно се убеди, че всички подозрения по повод зет му са били верни. Затова не продължи да спори. Опита се да хвърли последната въдица:

— Но вие обещахте да ми кажете къде трябва да се занесе всичко. Освен това, кога ще чуя дъщеря си? Защото няма да има никакъв договор, без да изпълните моето условие, ще извините стареца, че поставя под съмнение вашата честност.

— За първото ще съобщим на зет ви, когато му предадете парите — отговори спокойно похитителят. — А за второто, тоест за дъщеря си, не се безпокойте, мисля, до един час ще поговорите с нея.

— Но аз веднага трябва да седна на телефона. Да се уговарям, да събирам на части, да заложа нещо заради тази голяма сума! Трябва много време! Откъде да знам, че няма да е напразно? Досега, освен обещанията ви, които не са много за вярване, да ме прощавате, нямам никакви други доказателства, че дъщеря ми е жива и здрава. Вече казах какво мисля за зет си Вадим. Защо да не мога аз да предам парите и да получа дъщеря си?

— Не е хубаво, Георгий Георгиевич! — Събеседникът май започна да нервничи, изглежда, работата му се объркваше. — Ще завържем очите на зет ви, ще го откараме далеч от Москва, там ще му предадем жената, ще завържем очите на двамата, ще ги докара ме в

Москва и ще ги пуснем близо до дома им. Такива неприятности за вас ли са? Не виждам смисъл. — Той неочаквано се засмя. — Такива изпълнения са само за младите, уважаеми варпет!

„Варпет ме нарече, майстор — помисли Константиниди. — Наистина е арменец. Уважава по-възрастните, магарето. А може да не е никакъв бандит? Просто приятелчетата на Димка са се наговорили да «претръскат» стария тъст? Не, Лара никога няма да се съгласи на такова нещо. Какво пък, щом си го търсят...”

— Разбрах. — Константиниди заговори със скучен глас: — Но кога ще чуя дъщеря си?

— Щом толкова нямате търпение — похитителят пак се засмя, — обещавам да говорите след половин час. За толкова ще отида при нея. Става ли?

— Добре. След половин час. — Георгий Георгиевич погледна часовника си. — Значи в девет. По това време телефонът ми ще бъде свободен.

— Надявам се, уважаеми, че няма да ви хрумне да звъните в милицията — заяви сериозно похитителят. — Повярвайте, Георгий Георгиевич, идеята ще бъде лоша.

— Приличам ли ви на луд? — почти грубо го прекъсна Константиниди. „Нищо, стига съм се церемонил с тях“ — помисли той. — Ето защо не исках да намесвам зет си в тази история. Но щом сте решили, нека бъде така. Съгласен съм.

В слушалката веднага се чу пиукане.

9.

Напълно естествено, Константиниди се обади най-напред на Романова. Александра Ивановна беше в кабинета си. Тя изслуша с интерес съобщението на стария колекционер и накрая попита:

— Какъв е телефонът ви, нали е без телефонен секретар и не записва разговорите?

— Естествено, любезна ми Александра Ивановна. Защо са ми тия инженерни тънкости? Аз съм обикновен човек.

— Да, да — усмихна се Романова. — Но жалко. Струваше си да запишем точно този разговор... Добре, че е минало без заплахи. Значи им трябва парите, а не живота на вашата дъщеря и няма да се решат на „мокра“ работа. Многоуважаеми Георгий Георгиевич, предполагам, че вашите опасения не са безпочвени. Ще постъпим така: вие, естествено, не знаете нищо и не сте звънили на никого. Това е за пред зет ви. Понеже няма да отидете вие със сумата, а той, ще трябва да намерите парите. Лично за вас можехме да приготвим една хубава „кукла“.

— Какво е пък това? — поинтересува се Константиниди.

— Пачка пари, запечатани по специален банков начин. Но отгоре са сложени истински банкноти, а вътре — празни листчета. Така рискът е по-малък, понеже сумите са големи. Но както ми се струва, зетчето ви няма начин да не отвори без време куфара, за да провери дали не сте изпързали него и партньорите му. Заемете се с вашата част от работата, аз ще се разпоредя по моята.

— Александра Ивановна, миличка, но тази ваша... работа не заплашва ли бедното ми момиче?

— Първо, доколкото разбрах, дъщеря ви не е момиче. Второ, почти съм убедена, че не. Те просто няма да успеят.

— В какъв смисъл? — В гласа на колекционера вече се долавяше тревога.

— В прекия. Нали разбирате, нашите момчета от РУОП, регионалното управление за борба с организираната престъпност не обичат много да се церемонят. Имат си съвсем определени причини.

Момчетата ходят на операциите със скрити лица, сега разбирате ли как ги обичат престъпниците? По принцип могат и да навредят.

— Господи, за какво говорите? — Константиниди съвсем се стресна.

— Окажат ли похитителите въоръжена съпротива, нашите момчета ще стрелят. Ако лично вас това ви притеснява, предлагам и друг вариант, като имам предвид конкретната ситуация. Може да ви се стори по-безопасен. Изборът е ваш, но моля не мислете, че имам особено желание да прехвърлям работата от едни рамене на други. Сигурно сте чували или сте чели по вестниците, че у нас има няколко частни детективски бюра по подобие на западните. Там не работят любители, а хора с най-висок професионализъм. За съжаление държавата, в лицето на имеющите власт, съвсем не се отнася с уважение към детективите си, да не кажа по-лоша дума, пък и заплаща труда им направо... Затова хората напускат системата, обединяват се, организират частни бюра, получават държавен лиценз, изобщо всичко е според закона. Повечето от тези момчета познавам лично от най-добрата им страна от съвместната ни оперативно-следствена работа, та те действат по-прецизно. Преценете сам: те са с дългогодишен опит и съответно мигновено се адаптират към резките промени в ситуацията, познават психологията на престъпника и имат ред други предимства. Уви, засега тези качества липсват на смелите и дори отчаяни момчета от РУОП, по правило техният опит е само от Афганистан, от още няколко вътрешни конфликта и казармата. Затова и така се отнасят към задълженията си. Но... има още една голяма разлика: частните „ченгета“ сключват договори с клиентите си и работят за пари. Ако клиентът желае — предават резултатите и заключенията си в съответните органи също като официалните служби. Когато делото е свързано с тежки и особено опасни престъпления, тогава е задължително. Ако това не ви притеснява...

— И скъпо ли вземат, многоуважаема?

Все пак търгашеството е заложено дълбоко в човека, помисли Романова, с каквито и високи идеали да го маскираш, непременно ще изплува на повърхността.

— Не, мисля, че не вземат скъпо.

— Например — настояваше Константиниди.

— Колко беше откупът, един милион долара ли? А какъв е днес курсът?

— Някъде около четири хиляди и половина, многоуважаема.

— Предполагам, че толкова пъти по-малко.

— Само милион? — смая се Константиниди.

— Точно така, от нашите хартийки, както се казва. Но би трябвало да имат тарифа, ако пожелаете, ще ви я покажат. Впрочем мога да ви препоръчам един добър познат, бивш мой подчинен, прекрасен оперативен работник, той си откри бюро. Името му е Вячеслав Иванович Грязнов, запасен подполковник от милицията. И бюрото му се казва „Глория“. За бога, да не помислите само, че имам някакъв интерес. За мен е по-лесно и по-просто да включа РУОП.

— Искам да помисля, Александра Ивановна — с право забеляза Константиниди.

— Естествено. Имате още време.

— А вие как ще постъпите на мое място?

— Аз ли?! — Романова се засмя и реакцията ѝ сигурно го постави натясно. — Извинете, но като жена ще ги изпозастрелям всички. Собственоръчно. Но това е противозаконно. А по закон може да стане друго. Ние ги хващаме, предаваме ги на следствието, те си вършат работата и един божи ден предават делото в съда. Тогава останалите на свобода главатарии на въпросната арменска или някаква друга групировка, която не е задължително да е съставена по национален признак, предлагат подкуп на съдията, който дори може да е равен на вашия откуп. Поставят алтернативата: или ти вземаш парите, след което всички са свободни, или мерзавците все пак остават в затвора, а жената или дъщерята на съдията, ако той е мъж, ако е жена — самата тя — ще бъдат побити на кол. Сигурно от историческите източници познавате турското наказание, това е бандитският му вариант. Понеже никой не може да защити нашите съдии, да не говорим за семействата и близките им, познайте какво решава съдията. В най-добрия случай ще изпрати делото на доразследване заради някакви недоказани не много съществени епизоди. Какво искате от мен, дявол да го вземе?!

— Да — мрачно обобщи Константиниди. — О, Темида!

— Но ако не греша, тя е от вашите земи. Така че претенции за слепотата ѝ... Не ми се сърдете, Георгий Георгиевич, просто

настроението ми от сутринта е кофти. Причината не сте вие. А относно съвета, ще кажа следното. Нали сте почти сигурен, че тази игра е замислена от зет ви? Ако тръгнем по официалния път, в края на краищата трябва да има съдебно разследване. Ще започне следствие, а тия мръсници имат добри адвокати, бъдете сигурен. От дума на дума, ще изприщят дъщеря ви, както се казва... Защо ви е такава слава на стари години?

— Права сте, многоуважаема Александра Ивановна — съгласи се изведнъж Константинови. — Бихте ли се наели да съобщите на вашия познат, че желая да обсъдя с него ситуацията? Все пак да петня името си...

— Добре, нищо не ми коства. Без малко да забравя, може би ще бъде любопитно за вас: зет ви още никъде не е съобщил за нощното произшествие.

— Няма и да събщи, прелюбезна, бъдете сигурна. Още едно въпросче, преди да свършим, Александра Ивановна?

— Давайте! — засмя се тя.

— Толкова приятни неща ми разказахте за вашите бивши сътрудници, че си помислих неволно за вас. Защо не отидете в частно бюро.

— Ах, любезни — въздъхна Романова. — Викат ме, канят ме за консултант, представяте ли си. А аз все стоя тук. И чакам кога най-после нашата държава ще се опомни, ще се сети, че без професионалисти с нея е свършено. Затова, както се казва, нищо не се знае. Така стоят нещата, уважаеми. Я по-добре вижте кога горе-долу ще успеете да съберете доларите си?

— До края на деня. Максимум — утре. Ще позвъня на някой друг колега колекционер, ще извадя нещо от приготвеното за търг. Какво да се прави, заради дъщерята... Но това вече са мои лични работи.

— Да, да, имате право...

На Георгий Георгиевич му се стори, че Романова се усмихна, и се обиди малко, но бързо се отказа. Не си струва да усложнява нещата. Всъщност тази шефка има право. У кого могат да се окажат такива гигантски пари от нейната милиционерска гледна точка!

— Добре, действайте! — Романова приключи разговора. — Ако има някакви усложнения, веднага ми позвънете.

10.

Георгий Георгиевич реши, че вторият, на когото ще се обади, ще бъде Виталий Александрович Бай. Собствената информация на Константииниди сочеше, че господинът повече от две години постоянно живее в Москва.

Доскоро Бай беше много противоречива личност. Търговският му и съответно професионален подем като галерист, сега широко известен в страната и особено много на Запад, започна тъкмо от прочутата изложба в Манежа, която навремето толкова разсърди Никита Хрущов. Тогава Виталий успя да купи направо на безценица няколко неголеми картини, създадени от четката на млади художници, „чужди на съветския народ“. Оттогава се смята за познавач на неофициалното съветско изкуство и разгърна своята също неофициална колекционерска дейност. По-късно му помогна и прословутата „булдозерна изложба“, от която пак успя да попълни доста евтино колекцията си с творби на непризнавани и по-често преследвани живописци и графици. Когато замина на Запад през осемдесетте, Бай взе със себе си „цапаниците“, които според Министерството на културата не представляваха никаква художествена ценност. Западната публика обаче не се отнесе така към първите изложби на Бай в Ню Йорк, а после и в Париж. Успехът на руския художествен ъндърграунд беше светкавичен и потресаващ. А картините на художници като Целков или Зверев започнаха да стават собственост на най-големите западни музеи на съвременното изкуство. Пресметливият Бай, който умееше да предвижда, се превърна в един от най-богатите измежду избягалите от тоталитарна Русия колекционери.

Десет години по-късно той се завърна в нова Русия на гребена на широката си популярност като преуспяващ бизнесмен. Купи си вила в Переделкино, в този елитен писателски оазис, обгърнат със славата на Пастернак, Чуковски и други патриарси на съветската литература. Купи си и хубав апартамент в Москва, за какъвто не можеше да мечтае в недалечното минало. И вече официално започна да се занимава със

същото, за което неотдавна можеше да получи най-малкото затвор, с пълна конфискация на собствеността, естествено. Времената се менят и подчиняват на своите закони и нравите.

Естествено, Бай отдавна знаеше за прекрасната колекция на Константиниди, който предпочиташе импресионистите и великите майстори на руския авангард пред ъндърграунда. Меко казано, това беше друго равнище и Бай отлично разбираше. Още в първите дни след завръщането си в родината той посети Георгий Георгиевич, естествено, след предварително позвъняване. По това време в художествените кръгове много се говореше за Бай, дори някои централни вестници писаха за него — ето, нашите любезни, забележителни дисиденти, както се оказа, истински патриоти на руското национално изкуство, се втурнаха към Русия. Бай смяташе да направи впечатление, а се получи тъкмо обратното. Хитрият старец остана равнодушен към посетителя, а в първата стая Бай така зяпна, че не можа да си затвори устата чак до последната. Бе потресен от колекцията. И разбра истинската ѝ цена. Оттогава той се пристрасти към картините на Константиниди. Малко е да се каже, че го засърбяха дланите.

Някога, в разцвета на далечната младост, един приятел, нелегален търговец на икони, разказа на Виталий следното: „Когато виждам хубава стара икона и знам, че още не е продадена, ръцете ми започват да треперят от нетърпение. Искане ми се веднага да я грабна и да я продам на човека, който разбира и може да наброи за нея много мангизи.“ Тогава Виталий се посмя малко, рече си, че приятелят му се шегува, защото не можеше да си представи подобна болезнена страст. Но щом се зае с търговия на произведения на изкуството, почувства, че това е като болест. Сърби, стигаш до нервна краста.

През близо десетте години зад граница, докато се движеше сред руската емиграция, Виталий най-внимателно изучаваше вкусовете и потребностите на западната публика, следеше музейната политика, техните изисквания и интереси. По традиция частните колекционери и музеите за съвременно изкуство се интересуваха не само от руския ъндърграунд, но и от импресионистите, постимпресионистите и руското изкуство от началото на века до края на 20-те години, което учуди Бай. Виталий намери всичко това у Константиниди. На всичкото

отгоре си спомни думите на стария си приятел, няма нищо продадено! Как да не си изгубиш ума...

Двамата се изучаваха дълго и внимателно, докато най-после осъзнаха, че общите им интереси се пресичат в една плоскост. Бай получи възможност да усмири болезнения си сърбеж, а Георгий Георгиевич да създаде сигурна основа за осъществяването на отдавнашната си мечта.

Никой от тях не афишираше сделките си. Константиниди не се интересуваше по какъв начин платната заминават на Запад и в чии частни или музейни сбирки ще намерят приют. А пък Бай най-малко от всичко се безпокоеше къде ще дява и за какво ще използва валутата си Константиниди, като я трупам ли, трупам подобно онзи скъперник рицар на Пушкин. Всеки си имаше цел и в това отношение нямаха допирни точки.

Така преди две години едни от първите, напуснали родината, бяха три платна на Василий Кандински от знаменитата му серия „Импровизации“ в синьо, рисувани преди Първата световна война. После заминаха зад граница две творби на Малевич. Замина и превъзходна работа на Реноар. Виталий бе хвърлил око на Едуард Мане, на едно изумително платно, но как се бе озовало в ръцете на Константиниди, си беше загадка. В интерес на истината в тази обширна колекция имаше много загадки. Да вземем пак Мане. Тази картина, изобразяваща гребци в река Сена, се смяташе за изчезнала, изгубена или дори унищожена по време на фашистката окупация на Франция. Но тя е тук, реална и невредима, под носа му, може да я пипне, но за бога, не с пръсти, докосвай я колкото искаш с очи. Ясно е, че нито един музей няма да вземе такава платно, защото ще се бои да го изложи. Значи трябва да се търси купувач сред частните колекционери, най-добре в Америка, там хората са обикновени и за тях правото на собственост е над всичко. Почти като у нас: Откъде го взе, казваш? Намерих го на пътя!

Старият Константиниди разбираше добре Виталий Александрович или си въобразяваше, че го разбира и го вижда като на длан. Да мисли каквото иска. Няма значение. Друго ценеше той у него — страстта. И то истинската, ловната страст, когато окото не забелязва нищо друго, освен дивеча, не забелязва дори опасността. Георгий

Георгиевич бе напълно доволен от подобни отношения, понеже така чувстваше превъзходство над партньора си.

Какво пък, значи е дошло време да даде възможност на този немлад вече галерист, приближаващ шейсетте, да начеше крастата си. Какво ще му предложим този път? Константиниди хитро огледа стените си, знаеше, че Бай не е виждал тук много неща и може никога да не ги види, защо да се ядосва напразно. Да му предложим нещо такова, че с една картинка да осигурим по-голямата част от „лимона“, както се изразява онова диване Димка. Или да пуснем в хищното гърло още две нещица от Сезан? Виталий отдавна обикаля за тези рисунки с перо, сигурно им хвърли око още при запознаването. Може и Сезан. Или да помисли още малко?

Старият колекционер можеше изобщо да не търси Бай „за помощ“. Стига да пъкне по определен начин кръстчето си в една определена пролука и да го въртне, ще се отвори капакът на бюрото. Там има половин милион, че и повече, ако спешно потрѣбват. Кой колекционер няма на разположение по-едра сума за всеки случай! Последните години на пазара все по-често се появяват истински шедьоври. Откъде? Господи, от тази противна действителност един подир друг започнаха да умират старците, които умееха да ценят и пазят изкуството. А вятърничавите им, но напълно самолюбиви потомци, си падат повече по мерцедесите. И стана така, че изумителният Казимир Малевич лесно върви за две модерни западни коли. Боже, колко е несъизмеримо всичко!

Неочакван телефонен звън прекъсна мисленото вайкане на стареца по повод всеобщия упадък на нравите. Ларочка, зарадва се той. Втурна се към телефона, но се сепна, когато го вдигна: непознат глас. А към непознати се отнасяше като онази госпожица, която заявила на твърде нахалния младеж: „Не се запознавам с непознати.“ Тоест ставаше недоверчив.

Кой Грязнов? Откъде? Защо го търси?... Ах, да! Та това е прочутото протеже на божествената Александра Ивановна! Господи, колко лошо, че забравя понякога... Трябва да е по-ласкав с този тип, може да отбие от хонорара?... Искане да дойде... Какво да се прави, като няма друг начин...

— Добре, елате — завърши с безнадежден и печален глас. — И си носете ценоразписа, нали така, щом няма друг начин.

11.

Ашот донесе отнякъде цвърчащ тиган с две големи парчета месо, които димяха и ухаеха апетитно на подправки, заедно с топъл кавказки хляб лаваш и бутилка с лют сос.

Останаха без сили — Лариса направо бе разнебитена и смазана — и повече не се докосваха, сякаш негласно се бяха разбрали, но голите им тела вероятно бяха готови за по-нататъшни любовни схватки. Не... стига толкова, може да не издържи сърцето. Лариса се боеше да си представи всичко останало, защото изцяло и без остатък се бе озовала във властта на Ашот. Той не настояваше. Сигурно имаше причини. Или приближаваше време за някакви кардинални решения.

В желанието да отмъсти на мъжа си, тя предизвика такъв ураган, че неволно сама се оказа в епицентъра му. Какъв страшен любовник! Да, тази продукция не е за всеки ден, само за еднократна употреба. Димка е майстор, но пред момчето е като студен и пресметлив котарак. Каквото и да се случи сега, както и да завърши тази идиотска история, Димка няма да я получи повече. Поне това разбра ясно.

Но тя се гордееше със себе си: кой е способен да издържи подобен натиск! Тя можа.

Точно в разгара на закуската, лакома и безмълвна, се чу шум от автомобил. Ашот за миг се напрегна, послуша се, после скочи бързо да се облича като изстрелян от невидима пружина. Той погледна изразително Лариса, докато закопчаваше дънките си, и изтича навън.

Тя помисли и реши, че няма да е твърде удобно да разговаря в този, меко казано, фриволен вид с новодошлия, който и да е той, и също се заоблича.

Зад вратата се чуха високи и зли гласове, ако се съди по тоналността им. Говореха на арменски. По-точно викаха си взаимно. Тази непозната езикова бариера бе доста дълга. Най-накрая вратата на стаята се отвори и влезе брадатият арменец, който първия път бе толкова любезен с нея и изглеждаше малко по-голям от Ашот.

Без да поздрави, той огледа мрачно, под вежди седящата на дивана жена от петите до темето и обратно. Не се обърна, а се скара

рязко и сърдито на Ашот, който стоеше зад него с виновно наведена глава.

— Лариса Георгиевна, имах по-добро мнение за вас — рече най-после брататият.

— Кой сте вие и въобще какво отношение имате към мен? — искрено се учуди тя. — Какъв сте ми? Сват, брат, годеник, съпруг? Вие сте най-обикновен бандит, нищо повече, който се занимава с лайнната си работа, защото не умеете нищо друго. Не ми се бъркайте. Разберете най-после, все ми е едно какво мислите за мен.

— Добре. — Той се съгласи подозрително лесно и бързо. — После ще поговорим за това...

— Изобщо не възнамерявам да разговарям с вас за каквото и да било.

— Готово. — Той показа с ръка. — А сега ще ви дам телефона, ще се обадите на баща си и ще кажете, че с вас всичко е наред. Той иска така. Защо да усложняваме живота на стария човек.

— По-рано трябваше да се досетите, мислители скапани...

Брататият не отговори, извади от джоба на якето си слушалката на радиотелефона, извади антената и я подаде на Лариса. Тя беше виждала вече подобна вещ и дори веднъж говори от колата на един бизнесмен, но сега нямаше значение. Затова не ѝ беше трудно да се свърже с баща си. Когато чу продължителния сигнал, Лариса Георгиевна погледна брататия и попита рязко:

— За какво мога и за какво не бива да говоря с баща си?

Младежът дори потръпна от предизвикателния ѝ тон, но само сви рамене.

— Каквото искате. Той се интересува от самочувствието ви. Дали не ви обиждат. Кажете му, че с вас се държат добре... Дори прекалено... — И той довърши изречението на арменски.

— Откъде знаете, че прекалено? — Тя попита с явен присмех.

— Не бива напразно да вълнуваме стария човек — изрече назидателно брататият и се намръщи.

— Ало! Татко? Аз съм — занарежда Лариса, като чу характерното покашляне на баща си.

— Ларочка, скъпа, толкова се вълнувам за теб! — Константииниди заговори с малко сух и доста безсърдечен глас. — Надявам се тези негодници да не са ти сторили нищо?

Този татко! Дори в такава ситуация не може да се въздържи и да не я убоде лекичко. А пък обича дъщеря си, Лариса го знаеше, но въпреки това непрекъснато мърмори и не можеш да го разбереш какво иска. Има всичко каквото е желал. Но явно не му стига. Не мирясва. И другите не оставя да живеят по своя воля — всички поучава, всички наставлява... Но тя реши да не бъде рязка.

— Можеш да не се вълнуваш, нали ме познаваш! — Тя успокои баща си. — А тези престъпници от пръв поглед наистина изглеждат на съвсем прилични хора, представяш ли си.

Тя с удоволствие чу как брадатият се изкашля недоволено: гледай какви горди сме се насъбрали, същински наследници на Робин Худ!

— Дъще, поискаха един милион долара за освобождаването ти. Разбира се, че е много. — Баща ѝ разсъждаваше като за нещо странично, да речем за покупка на коза, защото не си позволяваше подобен търгашески тон по отношение на картините си. — Но ти си единствената ми наследничка... — Сети се най-последно! — Казах им, че съм съгласен. Сигурно ни подслушват, затова няма повече да говоря. Ще се постарая още днес да намеря необходимите пари, разбираш ли ме? А утре ще им ги предам. Така че, дъще, ще потърпиш до утре, нали?

— Налага се да търпя... Какво да правя, като сме загазили...

— За твое сведение, отдавна сме загазили... — подхвърли баща ѝ. — Надявам се, че схващаш за какво и за кого говоря?

— Да, татко. Знаеш ли, и аз имам аналогично впечатление. Май беше прав, а аз, както винаги, съм глупачка.

— Точно така! — завика високо той. — Както винаги, това са негови номера! Ще го накажа аз този негодник, обаче... Така ще го накажа, както не е подозирал! Ще го накажа за целия му гаден живот! — Старецът задиша тежко. И добави след миг: — А ти потърпи. И не им позволявай... Ах, дяволска работа! За какво ти говоря!

— Откъде ще намериш толкова пари? — посъчувства Лариса.

— Ще намеря — въздъхна той. — Само не забравяй какво сме решили с теб. Аз съм напълно готов. Сега е твой ред, дъще.

— Слушай, татко — Лариса неочаквано се развесели, — а не е ли най-добре да пратим всичките по дяволите? Какво могат да направят, ще ме убият ли? Глупости. Тия арменци до един са

пъзльовци. Какво ще кажеш, хайде да ги изпързалиме, а? И да става каквото ще!

Провокацията ѝ сполучи. Защото, ако бяха ѝ разрешили да продължи тази тема, значи намеренията на похитителите наистина са сериозни и няма да отстъпят от своето. Ако пък е обратното, най-вероятно още не са решили какво ще правят после. Хванали бика за рогата, а не знаят какво да правят по-нататък: не могат да го удържат, а пък е страшно да го пуснат. Следователно историята с отвличането е най-обикновена игра, и то лошо изпълнена.

Но брадатият скочи, дръпна грубо от ръцете ѝ телефонната слушалка, отстрани Лариса рязко с ръка и заговори:

— Уважаеми Георгий Георгиевич, убедихте се, както лично ви обещах, че Лариса Георгиевна е жива и здрава, дори се чувства по-добре, отколкото очаквах. Настроението ѝ е войнствено. Но засега това не е опасно за нея. Повтарям, засега. Защото, ако размислите и започнете да слушате дъщеря си, тогава може да стане лошо за нея. Дори много. Просто тя още не знае, че когато един човек е отвлечен с цел откуп, не го държат във вили с всички удобства, а в студено мазе с белезници. За да стане по-мек и сговорчив. А свежото му и бяло тяло става зелено и сбръчкано като на жаба. Направихме това изключение заради вас и заради нея, но мисля, че е било напразно. Чухте нашите условия. Парите трябва да донесе — утре, нали? — мъжът ѝ. Вашият зет, нали така?

— Но моля ви! — Константииниди се възмути. — Как мога да изпълня вашите напълно идиотски условия, след като преди половин час изгоних от къщи онзи нагъл дръвник и му наредих повече да не се мярка тук! Да не искате да го търся из цяла Москва? Колко скъпоценно време ще загубя? По-добре преценете!

— Вече сме преценили, уважаеми. — Брадатият бе твърд и непоколебим. — Ето защо повтарям: няма да променяме условията. Вашите трудности са си ваш проблем. Няма да преговаряме с никой друг!

Той през цялото време натъртваше кавказкото си „не“, сетне натисна копчето и прекъсна, прибра с удар антената и сложи слушалката в джоба си.

Дали защото връзката бе отлична, или гласовете високи, но Лариса чуваше буквално всяка дума на баща си, макар да не беше

близо до телефона. Значи баща ѝ е решил вместо нея окончателната ѝ съдба! Така-така... А Димка е истинска гадина. Студен и пресметлив. Тя не можеше да забрави погледа му вчера. Или още не искаше да го забрави? Трябва да скъса веднъж завинаги. За да не си спомня и да не съжбялява после...

— А сега, Лариса Георгиевна, седнете, моля, и ме слушайте, ако не искате да попаднете в студеното мазе, както казах на многоуважаемия ви баща. Ние с Ашот сме братя. Аз съм по-големият.

— Изобщо не ме интересува. Дори ако сте мъж и жена, както е прието при вас на Кавказ.

— Не ме прекъсвайте! — В очите на брадатия светнаха зли пламъчета. — В нашето семейство по-малкият винаги се подчинява на по-големия, такъв е законът. А вие сте направили така, че Ашот го е нарушил. Защо? Мигар ви обидихме?

— Ах, ти за това ли! — извика Лариса Георгиевна презрително и на „ти“ проточи глас. — Да знаеш, Ашот отдавна не е момче. А вашите закони изобщо не ме засягат.

— Може — продължи спокойно брадатият. — Но трябва да знаете — той явно не прие нейното „ти“, — този закон в нашето семейство означава, че по-малкият прави всичко само след по-големия. И при жена отива след брат си, и след него се жени, и ако иска, дори се развежда. Такъв е законът. Аз не съм виновен.

— Ах, вие, нещастни сополанковци! — Лариса веднага се досети за какво намеква по-големият брат: съжбялява, че не му се е паднало първо на него. — Не, тая няма да стане. С удоволствие дадох на Ашот, но на теб за нищо на света. Разкарай се! Ще съжбяляваш през целия си гаден живот, ако ме пипнеш дори с пръст. Ясно ли ти е? Хайде изчезвай, пазителю на законите! Кажи на малкия, че сега ще разговарям само с него.

Лариса Георгиевна се задъха, отиде до прозореца и демонстративно залюля бедра. Загледа се навън към двора, скрит от външни погледи с висока ограда.

— Тъпащи такива, още не ме познавате — закани се тя многозначително. Но брадатият не я слушаше, беше се излегнал в креслото със затворени очи и изпружени до средата на стаята дълги като на лос крака.

„Къде го засърбяло! — помисли вече без никаква злоба. — Какво ще ме заплашват? Като искаш, кажи си и остави жената да помисли... Такива им били законите, значи по старшинство чукат мадамите, моля ви се!“

На връщане към дивана тя нарочно силно заби върха на обувката си в глезена му, което накара младежа веднага да си свие краката.

— Нали казах да се омиташ! Не е ли ясно? Да повтора ли? — И тя се приготви за следващ удар с крак.

Той се надигна бавно като мечка, с ниско наклонена глава, погледна я и тръгна към вратата.

— Кажи на Ашот веднага да дойде. Ще ми прави масаж! — извика предизвикателно след него.

Той рязко изви глава и рече с нисък и груб глас:

— Не предполагам, че сте такъв боклук, Лариса Георгиевна...

Сякаш някой я удари през лицето, дори страните ѝ пламнаха.

Тя едва се сдържа да не скочи върху него с юмруци, с нокти. Навреме се опомни. Едва продума:

— Никого не искам да виждам... Господи, как ми дотегнахте всички! Бъдете проклети... И запомни, а после предай на когото трябва: не развалям вашето арменско семейство, а измислих такова отмъщение за бившия си мъж. Предай му, че в сравнение с Ашотик е едно миризливо коте. Предай му, на Димка ще му е приятно да чуе. А сега си върви. И не влизайте повече при мен...

Тя се захлупи на дивана по очи, като сдържаше с всички сили сълзите си, гърдите ѝ се задушаваша или от ненавист, или от срам, един дявол знае, но обидата трябваше да се изплаче със сълзи. Кое и стана...

Когато Лариса се нарева и вдигна глава, в стаята нямаше никого.

ЧЕТВЪРТЪК 13 ЮЛИ, ПРЕЗ ДЕНЯ

12.

Вадим натисна клаксона пред желязната врата на вилата на Бай. Скоро от портичката се показва младеж с камуфлажна униформа, дойде спокойно до сивата жигула и се наведе към спуснатото странично стъкло.

— Защо свириш?

— Кажи на Виталий Александрович, че идвам от Константиниди. Той знае. И чака.

Младежът сигурно също знаеше, защото безмълвно отвори вратата и пусна колата. „Ето така живеем — просто, но с вкус — помисли Вадим. — Има за пазене, пази го. Когато през осемдесетте е бродил на Запад, е бил прост голтак. А сега — световноизвестен галерист! Издава списания и дипляни за изкуство! Къде ще се мерим ние...“

Гостът напразно се самонавиваше. Бай го посрещна повече от радушно. Учуди се само, че Георгий Георгиевич толкова бързо сменя плановете си, като вятърничава госпожица. Ту искаше той да дойде, ту е решил Вадим да донесе платната.

Също толкова лесно прие обяснението на Вадим, че дядото винаги е бил непостоянен. А днес изобщо не му е до разходки. Такава се е завъртяла, не е за приказване.

— Ти ли караш? — попита бегло.

Вадим кимна. Бай надникна през прозореца и вдигна смаяно вежди:

— Какво виждам! А къде е твоят ален хубавец? — Имаше предвид мерцедеса.

— Капризничи нещо — небрежно отвърна гостът. — Закарах го на майстор, а жигулата взех от приятели. Щом вози, значи е добро. Колко му трябва на човека.

— То е така... — вдигна рамене Бай.

— Защо питате? Да нямате работа в града? Мога да ви закарам. Аз съм за бързо, свършвам работата си и заминавам.

— Не, мислех да ударим по една. Нещо ми дойде настроението. Не знаеш ли защо? — Той намигна хитро и се насочи към кабинета си. Беше висок като Вадим, но тромав, с увиснало над колана шкембе и заоблени полегати рамене. Типичен месар от някой селски пазар край Москва. Има много пари, пък няма фасон. Затлъстял ли е, мързелив ли е?

Бай като че ли подслуша мислите му, обърна се, огледа Вадим от главата до петите с бързия си лепкав поглед.

— На колко си?

— В какъв смисъл? Не ви разбрах.

— На колко години.

— Ударих четиридесетака.

— Добре — кимна Бай. — Тъкмо хубава възраст. Един стар познат някога казваше: той е млад, всичко е пред него! А? Хо-хо-хо.

Вадим също се засмя. Вярно, насила, защото сега най-много искаше да приключи нещата тук и да се връща в Москва, където го чакаха доста работи за днес. И истинско напрежение.

В кабинета си Бай седна на дивана, покрит с тъмновишнев пухкав китеник, и просна широко краката си.

— Хайде, вади — разреши накрая той и потри доволно ръце. — Не ме измъчвай, показвай!

Вадим отвори голяма черна подвързана папка, която бе взел от колата, и извади първото платно, внимателно свалено от рамката. Краищата му още бяха свити и пазеха формата на дървото.

Бай подпря лакти на коленете си и стовари двойната си брадичка върху свитите си юмруци. Гледаше мълчаливо, само понякога сумтеше, мляскаше и облизваше устните си.

Наистина, изумителният Мане си заслужаваше цената.

Прочутите гребци, тръгнали с лодки по Сена, седяха с веселите си приятелки в кръг и пируваха на чист въздух и слънце. Това беше нещо невероятно! Приказка и вълшебен прозорец към миналия век. Да, има неща, които човек не е в състояние да преразкаже, може само да ги почувства, усетил как се пълнят гърдите му със свеж слънчев полъх.

Галеристът неохотно прекъсна съзерцаването на живописното чудо и погледна Вадим с невиждащи очи, намръщи се и късите му вежди се сключиха. Сякаш сравни две несъпоставими неща. Кимна няколко пъти замислено, премляска.

Истината е, че картината няма цена. И затова трябва да бъде продадена. Има достоен купувач, знае той. Но за целта ще трябва да я изпраща в Америка. При това трябва сам да свърши всичко, защото такива неща не се вършат с посредник...

— И какво още се откъсна от сърцето на стария? — Бай попита уж без никакъв интерес, а в същото време го свиваше под лъжичката. — Едва ли може да се сложи нещо по-горе от Мане в колекцията му. Освен ако...

— Той нареди да ви покажа още веднъж онези две работи на Сезан. Какво ще кажете, стига ли? Ще ви стигнат ли парите? — Вадим си позволи лека усмивка.

Беше разбран правилно.

— Момче, това вече е моя работа. Хайде вади!

И отново цял потъна в съзерцание пред рисунките на гениалния Пол Сезан.

— Както си спомняш, за гребците уж се бяхме разбрали преди. Дядото не е ли променил цената?

— Иска шестстотин. — Вадим равнодушно вдигна рамене.

Бай кимна.

— А за Сезаните — по двеста. За да се закръгли и да стане „лимон“.

Бай пак кимна. Помълча и рече:

— Защо пък му е кръгла сума? Ако изведнъж предложи повече?

— Нужда, Виталий Александрович — въздъхна съвсем тежко Вадим. — Не ни е до екстри.

— Какво се е случило? — Бай го погледна с интерес.

— Неприятна история...

— Не го усуквай, свои хора сме все пак.

— Тази история не ме прославя. Носи ми само скръб и позор пред света...

— Значи заради тебе дядката е решил да се лиши от шедьоврите си? В такъв случай на теб дължа... Добре, благодаря, ти държиш на думата си. Аз също, както ти е известно. Квит ли сме?

— Виталий Александрович — Вадим почти се замоли, — кълна се в родната си майка, в тези неща няма нищо криминално. Направете така, както сте се уговорили с него. Аз съм само допълнителното звено, нищо повече. Моята работа е да ги донеса, да взема от вас

„лимона“ и да го занесе на тъста, той да ги преброи и пак чрез мен ще ги предаде в чужди ръце.

— Ох, така разказваш, че нямам търпение да чуя какво ще стане по-нататък.

— Не съм сигурен, че ще му е приятно. Поне на мен ми е неприятно — почти отсече Вадим.

— Аз няма да казвам! — Бай се лепна за него като кърлеж.

И Вадим най-сетне отстъпи, неохотно и набързо разказа за отвличането на Лариса, за условията на похитителите, за жестокия скандал с Константиниди, понеже няма пари за откупа. Разказа и за всичко останало, за което мъжете не обичат да говорят много, за щото подобни неща унижават достойнството, а нарасналата им популярност не е от много високо качество.

Бай, естествено, го разбра отлично. И правилно оцени нежеланието на Вадим да говори дълго на тази тема. Само не можа да въздържи остроумието си:

— Аз не познавам ли похитителите?... Шегувам се, момче, шегувам се, не ме гледай като полковник Волков, който обеща да ме скапе, ако не очистя незабавно въздуха на прекрасната ни и щастлива родина. Спокойно, момче, и аз те познавам. Но стига шегички. Излиза, че сумата, която ще ти дам сега, вие ще връчите на мошениците? Къде гледа милицията? Или семейната чест не ви позволява да намесвате властта?

— Ох, какво да се прави, познавате го не по-зле от мен... — Вадим печално сви рамене. — Той винаги казва едно, а върши друго. Звъня пред мен на разни места, уговаря се нещо. Писнало ми е от неговите капризи...

Галеристът помисли и се видя принуден да приеме логиката му. Познаваше характера на стареца, и то съвсем не от най-добрата страна.

— Какво още носиш? — попита уж между другото Бай, защото видя в очите на събеседника си някакво очакване и неловкост. Сигурно този подлец е праметнал нещо стареца. Не може дядката непрекъснато да инспектира сандъците си.

Самият Вадим знаеше за какво мисли Бай, докато го гледа. Нещо повече, той нарочно поведе разговора в такава посока, за да може този самовлюбен охранен пуяк да познае точно това, което иска той. Нека мисли, че нещастното и тъпо крадливо момченце, станало на

четирийсет, не просто може, а трябва да бъде измамено — това искаше Вадим с целия си вид. И май го постигна. Да, Бай наистина налага въдицата.

Вадим започна да се озърта без причина, макар точно сега никой да не можеше да го засече, и извади от папката си...

Не! Не може да бъде! Бай излетя над дивана като тапа и скочи към платното, без малко да падне на колене пред него. Впи поглед в долния ляв ъгъл на картината, където тъмнееха петте вълшебни букви „Degas“ — Дега, Едгар Дега! Неговата прочута „Шапкарница“, прочутият авторски вариант на онази, която е в експозицията на Чикагския музей! Дега, който наистина няма цена... в рамките на половин милион. Долари, естествено, Виталий Александрович веднага оцени трезво неволния си изблик.

Гостът се усмихна неволно, както го гледаше, но се постара моментално да скрие усмивката си.

— Как успя? — прошепна Бай.

„Това вече съвсем не те засяга“ — пак се усмихна Вадим, този път мислено, но отговори твърде сухо:

— Беше у нас. В нашия дом с жена ми. Това достатъчно ли е?

— Е, аз не питах за това! Разбирам — не си я откраднал, не си убил човек... Но как се реши?

— А! Това ли било — „досети“ се Вадим. — Работата е много проста. Трябват ми пари, и то веднага. Може да се провали командировката ми. Изключително отговорна. Как можа да се струпа всичко сега!... Само неприятности...

— Да речем... Стига си се вълнувал — забеляза мъдро Бай. — Лично аз не съм ти причинил никакви неприятности. Тъкмо обратното, помогнал съм ти, нали?

Виталий Александрович твърде недвусмислено му напомни, че само преди два месеца фирма „Доверие“, на която Вадим се водеше президент, получи кредит от Централната банка за трийсет милиарда рубли срещу гаранционно писмо от Министерството на културата, издействано от Бай. Със сумата трябваше да се закупят от унгарски партньори няколко партиди бои, лакове и други материали, страшно необходими на художниците, но липсващи в страната, въпреки че преди се продаваха на всяка крачка. Та Едуард Мане бе част от

„моралната“ компенсация, за която двамата предварително се бяха споразумели.

Бай като че ли бе решил да прибави и Дега? Няма да стане, господинчо. За тези „Шапки“ пак ще трябва да платиш в същата валута. Стига ти, че сигурно ще я препродадеш двойно и тройно на твоите американци.

— Господи, кой говори за вас! — Вадим махна с ръка. — Единствено вие помогнахте истински. Другите се измъкват главно с обещания!

Няма да седне да обяснява, че онези милиарди отдавна са обърнати във валута и преведени по сметката на унгарската партньорска фирма „Безалом“, което в превод е пак „Доверие“. И неин съучредител е пак същият Вадим Борисович Богданов. Но Бай няма нужда да знае подробности. Сега, когато завършваше пазарлъка с него, Вадим разбра ясно, че след всичко сторено тук, в тази страна, за него има само един път. Не биваше да губи нито миг. Бай все пак забеляза напрегнатостта и нервниченето на Вадим.

И предложи категорично — триста. Гостът поклати отрицателно глава. Добре, четиристотин! Това е максимумът. Виталий Александрович взе да обяснява, че милион за стария и още четиристотин за зетя е всичко, което има в наличност.

— Петстотин! — отчаяно махна с ръка и Вадим веднага върна платното на масата.

— Петстотин става — одобри той.

— Но откъде да ти намеря спешно сто хилядарки? — Галеристът се разстрои от собствената си несдържана щедрост.

— Да направим друго — предложи изход Вадим. — На мен изплащате пълната сума, а другата част занасяте лично на тъста. В края на краищата има ли значение кой ги предава? Все едно трябва да ги дадете... Донесох ви картинките по негово указание, всичко е точно, нали. За цената сте се разбрали помежду си, аз нямам нищо общо. Пък и честно казано, не горя от желание да изслушвам поредните му упреци и оскърбления. Нямам желание, разбирате ли? Нека ви разкаже какво съм лайно — и той изведнъж се засмя. — Но знаете ли какво, напишете ми за всеки случай една бележка, че сте получили от мен Мане и две рисунки на Сезан, които съм донесъл лично от Константириди според предварителната ви уговорка.

— Защо ти е? — учуди се Бай.

— Ах, Виталий Александрович, скъпи, изглежда, малко познавате Георгий Георгиевич. Никой не може да знае с какво ще го изненада по задника в следващия момент. А така ще имам оправдание, че не съм ги откраднал, а според собствената му воля съм ги предал в солидни ръце. Няма да я размахвам на всяка крачка. Бележката с нищо не ви заплашва, но като познавам характера му, знам, че може да ме изпрати отвъд Сибир. Нали?

— Знам — малко озадачено изрече домакинът. Но веднага съобрази, че подобна бележка с нищо не го компрометира. Напротив, може да му е полезна. Този глупак не разбира, че си пъха главата в торбата.

Седна на масата и написа бележката. Вадим я прочете, сгъна я внимателно и я пъхна в джоба на якето си.

— Ами ти какво ще правиш? — предпазливо започна Бай. — Нали жена ти...

— Но какво мога да направя?! — Вадим почти изкрещя, но веднага се овладя. — Предлагах му мой вариант. Не прие. Наруга ме. Изпъди ме от апартамента. За какъв дявол се върнах? Реши лично да преговаря с ония мошеници, въобразява си, че е най-умният. Но те веднага му казаха, че са отвлели не моята жена, а неговата дъщеря. Следователно аз не им трябвам. Какво могат да получат от мен? Този Дега? Защо им е? Какво разбират те от Дега? Пипнали стария, а той не е толкова беден, както се представя... Ох, какви ги говоря, вие по-добре разбирате. Ето. Работите ми изостават и унгарците не могат да чакат кога старият пръч ще вземе окончателното си решение. Затова съм като на тръни.

— Ясно. — Бай замислено го погледна, сякаш пресмяташе нещо важно за себе си. — Ти си знаеш, проблемът си е лично твой. А може да имаш право за себе си, кой знае... Какво ще кажеш, да ударим по една, преди да тръгнеш? За късмет, а? Не се бой, ще ти донеса едно нещо! Пъхаш го в уста и никой катаджия няма да усети, че си пил. Освен ако не го прегaziш! — засмя се Виталий Александрович.

— Добре! Да става каквото ще! Давай по една! — неочаквано се съгласи Вадим. — От две чашки нищо ми няма. А от друга страна, свърших задачите за днес. Наливай, съблазнителю! Хайде, за пътуването и за късмета!

Бай кимна доволен и излезе от стаята.

Качи се на втория етаж, извика с пръст пазача си Льоша и му пошепна да извика бързо шофьора.

Андрей, над трийсет и пет годишен, суховат и невисок брюнет, беше не само опитен шофьор, но и личен телохранител. Шефът съумя дори да му извади разрешително за носене на оръжие. Този малко мрачен и лаконичен човек му бе абсолютно предан и изпълняваше безпрекословно и добросъвестно всичките му поръчения и затова бе ценен. Много високо ценен.

Сега пак се усамотиха в спалнята, там под избелелите френски тапети от седемнайсети век бе вграден таен сейф. А тези тапети Бай купи съвсем наскоро и сравнително евтино от вдовицата на бивш генерал от КГБ, който веднага след войната, още майор, се занимавал с репарациите в победена Германия. Изглежда, този чекист е бил печен, добре се е трудил не само за благото на държавата. Ще трябва по-късно да претършува вдовицата: бабката, на ръст като вейка, сигурно пази доста скъпоценности, иззети навремето от победителите в страната на победените. Много са били добри по тази част тия от НКВД. Нищо не са пропускали.

Но за това ще мислим после, а сега е по-важно друго: ситуацията с Константириди се подрежда изключително успешно. Едва ли в близко време може да имаме подобно стечение на обстоятелствата. Но Бай се нуждаеше от бърз и решителен изпълнител на проекта, който се роди в главата му, докато слушаше как гостът се измъчва от собствената си непълноценност и описва семейното нещастие. Трябваше му човек като Андрей. Бай го щадеше и се стараше по-рядко да го включва в подобни операции, защото знаеше колко трудно ще го замени с друг. Но тъкмо сега си струваше да рискува. Печалбата щеше да оправдае всички мечти, дори и най-дръзките.

А сега трябва незабавно да изплати парите, които Вадим поиска за несравнимия Дега, за да не възникне и капка съмнение у глупавия зет на великия колекционер.

Първо, ако сме докрай справедливи, Дега си заслужаваше и, второ, тази умопомрачителна за обикновен човек сума може да се окаже чудесна „защита“ за самия Виталий... после, по време на следствието...

Отвори сейфа, извади от него кафяво куфарче, обикновено на вид, препълнено със стодоларови пачки, после преброи петдесет, остави ги в куфарчето, а останалите прибра на камара пак в сейфа. Сетне бавно и замислено затвори сейфа, но изведнъж спря и изсипа обратно на леглото три пачки в „зелено“.

„Стига толкова — рече си Бай, — да не глезим много момъка...“

Докато затваряше сейфа, чу зад гърба си сдържано, леко кашляне и потръпна неволно. Обърна се и видя Андрей на прага на спалнята. Винаги го поразяваше, сякаш бе невидим и безшумен. Странно, но под краката му дори старата скърцаща стълба за втория етаж ставаше безшумна. Той е като котка — плавен, малко бавен и безшумен, но много силен и неуравновесен, макар суховатата му невисока фигура да не говореше това. Един незабележим мъж с наивни и раздалечени очи.

Андрей пак покашля тихичко в юмука си и се втренчи въпросително в господаря.

Виталий Александрович му кимна, посочи с пухкавия си пръст меката табуретка до спалнята и го покани да седне, а той взе радиотелефона.

Избра бързо нужния номер и застана до прозореца, оглеждайки разсеяно двора.

— Андрюша, той сам ли дойде? — попита и прикри микрофона с длан.

— Зад тъгла има някаква жигула — отговори тихо бодигардът.

— Мислиш ли, че е с него?

Андрей сви рамене:

— По-скоро след него... Един здравеняк мина два-три пъти покрай портата и пак седна в колата.

Бай кимна и моментално превключи вниманието си на разговора, защото след дългите сигнали в слушалката най-накрая абонатът се обади:

— Ало, ало!

— Още веднъж ви поздравявам, уважаеми Георгий Георгиевич.
— Бай започна с бърз и умилкващ глас. — Извинете, че се реших да ви обезпокоя. Здрав ли сте? Нещо не ми харесва гласът ви, да не сте настинали?

— Покорно благодаря. — Константииниди отговори недоволно и с пресипнал глас. — Какво има още?

— Всичко е наред. — Бай побърза да успокои стареца. — Платната пристигнаха непокътнати, както се казва. Благодаря ви изключително много, благодетелю. Гледам и не мога да им се нагледам, ей богу! А за Сезаните нямам думи. Стоплихте ми душата, благодаря... Но сега мисля за друго. Извинете, може ли да ви забавя за миг-два?

— Говорете, щом сте започнали — пак недоволно рече старецът, като смяташе, че този мошеник е хвърлил хищното си око на още нещо.

— Уважаеми Георгий Георгиевич, написах ви една бележка, колкото да спазим протокола, че съм получил от вас платната. Готов съм да предам парите на Вадим, както се бяхме разбрали. Но вие огледахте ли го днес внимателно?

— Да, защо? — промърмори Константиниди.

— Как да ви кажа... — Бай се направи на замислен, сякаш старецът можеше да го види отнякъде, и направи пауза. — Май е почерпен. Има вид на пиан врабец, един такъв рошав — той се изкиска тихо, — нещо е напрегнат. Струва ми се, че някъде отрано се е подредил. И у дома продължи. Като се залепи за мен, сякаш опря на гърлото ми нож: налей ми, вика. Нали ме познавате, аз сутрин никога не си позволявам. После ми се стори, че не му е добре, може да е махмурлия, затова наредих да донесат бутилката. Така че докато аз се наслаждавах на „Гребците“, той погълна почти половин шише. Какво ще кажете по този въпрос? И аз си помислих: може би не си струва да рискувам? Хайде да ви изпратя шофьора си, ако не възразявате, буквално на мига изпращам Андрюша, виждали сте го, един тих, приличен младеж. Той да ви предаде уговорената сума.

Константиниди мълчеше.

— Не дай Боже да наруши нещо, че хайде пътна полиция, това-онова, какво има в куфарчето, а, пари значи, и то много, и то валута... Как мислите?

Старецът още умуваше и Бай започна вече да се дразни, да кипи, но погледна под вежди шофьора си и забеляза присвитото му око, та се сдържа.

— Георгий Георгиевич, щях да пропусна, ако сте забравили моя Андрей, а нали не пускате у вас непознати и добре правите, можем да се уговорим така: той ще позвъни четири пъти — два пъти късо, два

дълго, а в ръка ще държи кафяво куфарче. Вие погледнете в перископа си — Бай се усмихна, — вижте го и чак тогава отворете вратата. Ако желаете, нека Вадим ги донесе. Все ми е едно, ваша воля, както наредите. Между другото той не чува разговора ни, обаждам се от спалнята. Така че не изпитвам никакво неудобство — нито пред него, нито пред вас. Решавайте...

Бай отмести слушалката от ухото си, изду бузи и въздъхна шумно, като демонстрираше неизвестно пред кого колко му е омръзнал този своенравен старец, за чиито пари се налага да се грижи кой знае защо той.

Най-накрая Константиниди се предаде.

— Добре, така да бъде — изскърца старецът. — А на оня мерзавец предайте: когато изтрезнее, веднага да ми се обади. Какво животно само... Е, хайде, бъдете здрав.

Бай изключи телефона, хвърли небрежно слушалката на леглото и седна срещу Андрей.

— Мисля, че разбра какви действия ни предстоят?

Бодигардът гледаше мълчаливо господаря си и очакваше продължението.

— Както разбираш, Андрюша, не ти трябва опашка. — Бай кимна към прозореца. — Пристигаш на „Староконюшени“, звъниш, както чу. Ще ти дам друго куфарче, пак такова. — Посочи куфарчето на пода пред краката си и подаде на шофьора три пачки. — Ще ги сложиш вътре и ще ги покажеш на шпионката, ако дядката поиска. Но те са твои, разбра ли, Андрюша?

Младежът кимна все така мълчаливо, но този път едва сви тъмните си почти склучени вежди. Изглежда, най-после се досети за какво му дават този хонорар.

— Ще вземеш моята чанта, нали я знаеш? — След поредното утвърдително кимване Бай продължи, сякаш ставаше дума за най-обикновена работа: — Той има къщи много картинки. Но не трябва да ги сваляш от рамките, това ще те забави, а имаш на разположение около половин час. Най-много четирийсет минути. Аз ще се опитам повече да задържа този пикльо. Но, Андрюша, главното е всичко да е натурално, нали разбираш?

Нямаше нужда от отговор.

— Такива ми ти работи... големичка ще е чантата, обаче... Прекалено дълго е да чупиш рамките, пък и няма да стане хубаво. Излишна работа. Започни от спалнята. После кабинетчето и стаята отляво. Голямата я остави за накрая: там няма много ценни платна. Впрочем ще видиш как ще тръгне работата и как ще си с времето. Ясно?

Андрей пак кимна. Значи е разбрал всичко и не показва неудоволствие.

— И последното. Това е личната ми молба към теб. Не носи оръжие. Не бива да има никакъв шум. Постарай се да не оставиш следи. Смятам, че за този сам ще измислиш нещо — и Бай посочи с показалеца пода, имайки предвид Вадим, който стоеше в този момент в кабинета и очакваше да му платят. — Хайде, Андрюша, Бог да те пази!...

Вадим седеше на любимия диван на домакина, забил морно-равнодушен поглед в тъмния ъгъл на кабинета. Виталий Александрович влезе и донесе неначената бутилка уиски „Балантайн“, две високи чаши с искрящи кристални стени и отворен буркан с едри гръцки маслини. Към пълното си бедро притискаше кафяво куфарче.

— Помогни ми — рече.

Както седеше подпрян старческата с ръце на коленете, Вадим се надигна неохотно и извади куфарчето изпод лакътя му.

— Твое е. — Бай кимна и сложи в края на писалището буркана, уискито и чашите. — Можеш да не ги броиш — петдесет парчета са.

Но Вадим отвори все пак капака и опитното му око пресметна: май не лъже. Затвори куфарчето и го сложи настрана. В това време Бай изви капачката на бутилката, тя изпука, наля щедро в едната чаша, а в другата на дъното за себе си, после взе от перваза пластмасова бутилка със сода и попита:

— Как ти се струва?

— Няма нужда, остави — махна Вадим.

Бай поклати глава и си наля малко. Вдигна чашата и намигна:

— Наздраве! — После тикна буркана с маслините към госта.

Пи на екс, глътна черна маслина с костилката и рече:

— За всеки случай се обадих на дядото, всичко става, обясних му, че утре рано ще му занеса парите, както се уговорихме с теб... А той се запъна — Бай пренебрежително се засмя — и близо пет минути

само сумтя, докато слушаше моите приказки и оправдания. Накрая се съгласи. Както сам разбираш, при нас нещата са ажур.

А, щях да забравя: той каза, по-точно нареди, при него всичко е в заповедна форма, нареди отгук да се отбиеш при него. Беше категоричен. Изглежда, заради ония ваши работи. Но тонът му, да беше чул! Уж е бил винаги интелигентен човек, относително де... — Бай погледна многозначително Вадим, — а изведнъж заговори като докер на гарата... То си е твоя работа, разбира се, но аз на твое място все пак щях да се отбия, защо да влошаваме отношенията, нали?

— Ще помисля — обеща Вадим мрачно и посегна към бутилката. — А къде е онова средство срещу катаджиите?

— А, да. — Бай се сепна. Бръкна в писалището и извади найлоново пакетче с някакво кафяво коренче. Помириса го и му го подаде.

— Вземай всичкото. Като видиш катаджии, слагаш в уста и смучеш. За камуфлаж можеш да захапеш и незапалена цигара. Никой уред няма да покаже алкохол. Стига да не почнеш да прегръщаш мильото!

— Давай. — Вадим също помириса коренчето, ухаещо силно и приятно, и го сложи в джоба си.

— Все пак не карай много бързо — добави загрижено Бай, като видя как гостът му хвана решително бутилката. — Всичко става!

— Не се бой за мен — успокой го Вадим. — Ти само се погрижи утре за „лимона“ на стареца. А пък аз ще му дам днес разписката, да опустее дано...

— Нямах проблеми! Не се тревожи, както знаеш, моята дума е твърда... Значи заминаваш? За дълго ли?

— Ами, дреболия, максимум за две седмици. В Будапеща. Вече май не се брой за чужбина.

— Виж ти! — сети се Бай. — Излиза, че пак по ония въпроси? За лаковете и боите, нали? За ония милиарди?

— Какво странно има? Нали трябва най-сетне да се заема с бизнеса си! Стига съм тичал като куриер на стареца — пошегува се уж предизвикателно Вадим, като гледаше без усмивка потното кръгло лице на Виталий Александрович.

— Чрез министерството ли заминаваш?

— Аха. Както се казва, с твоя помощ. Благодаря, господарю!

— Вадим, я стига! — удиви се Бай. — Да не съм ти направил мръсно, какво ти е? Не ти ли издействах аз кредита? Или след моите обаждания Кисота не е направила нещо както трябва? Учуден съм от тона ти, и то искрено!

— Извинявай, просто настроението ми... Пък и нали виждаш, старецът ми създава достатъчно... — Вадим махна с ръка и с целия си вид показва, че наистина е прекалил.

— Вадуля, твоето настроение си е твой проблем — отбеляза назидателно Бай. — Няма защо да ми стоварваш кривите дърва на гърба. А за Кисота не попитах от тъпо любопитство. Тя трябваше да ти осигури всичко, както я бях инструктирал. И да получи това, което ѝ се полага. Нали не си я обидил? Не си, нали?

— Не съм. — Вадим се усмихна.

— Браво на теб. Тази жена и утре може да е полезна за всички. Такива контакти не са за изпускане. Бъди по-нежен с нея, по-открит, тя е самотна жена и сигурно е гладна, нали разбираш, Вадик? Знаеш ли на какво са способни такива жени за малко нежност? Не знаеш май... Макар че на твоите години още не е задължително да знаеш. Но за в бъдеще... не забравяй.

Вадим премълча, но си помисли: „Проклета змия! Всичко знае, за всичко му докладват, че и с подробности... Искра да изглежда безкористен, меценат, покровител на изкуствата, а сигурно в главата му чатка сметачна машинка, която непрекъснато пресмята: изгодно-неизгодно...“

За хилавата си Кисота също не започна случайно: иска още нещо от него. Но какво ли? Засега не е известно какво му е хрумнало на този паяк... А Кисота? Благодаря ти, пухчо сладък, добра идея ми подхвърли, без да искаш. Как не съм се сетил по-рано? Как всичко може да си дойде на мястото, направо чудно! Нали тъкмо Кисота е следващата спирка или дори гара по дългия му път днес. Остава само да разбере какво общо има с нея Бай?...

Виталий Александрович смяташе, че чете мислите на събеседника си — съмненията му, желанието по-бързо да си свърши работата тук и да хвърчи в министерството при Кисота. Но Бай вече ѝ звъня и Аля му съобщи, че зам-министърът е подписал всички необходими документи, също и гаранциите, ако по време на преговорите възникнат някакви финансови усложнения. А Вадим

трябва да мине днес и да вземе документите. Нека върви. Но само след посещението на „Староконюшени переулок“. Трябва да предупреди Кисота да бъде по-нежна и по-мила с Вадик, в края на краищата е възможно нещо да получи и тя. А за тази цел, моя стара приятелко, трябва да задържиш в обятията си този безделник и нищожество, та ченгетата по-лесно да пипнат престъпника. Така... Преди Виталий имаше нужда от Вадим като железен пропуск пред стария Константиниди, но сега за какво му е.

— И кога е самолетът ти?

— Вдругиден — излъга Вадим неизвестно защо и не погледна събеседника си. Билетът му беше за утре, при това за първия самолет.

— Аха...

Бай се успокои и реши, че всичко се нарежда от добре по-добре. Много удобно. В такъв случай няма да хвъркнеш никъде, малкият, а ще отпътуваш в закритата джипка към едно определено място. Жалко за парите в куфарчето. Ако Андрей беше сега тук, щяха да ги подменят, преди да си се опомнил... Може пък така да е по-добре: все едно няма да има време да ги изхарчи. Ще трябва да намекне на Кисота и по този въпрос...

Вадим пиеше бавно от уискито си, Виталий Александрович му задаваше незначителни и напълно безобидни въпроси и колкото можеше печелеше време. Накрая реши, че това е достатъчно, и тръгна да изпраща госта на двора.

— За всеки случай не карай много бързо — бащински го предупреди Бай. — Гаранцията е сто процента, но пешеходците са тъп народ, обичат да се хвърлят под колите, да пази Господ... Довиждане. Обади се, като се върнеш от Будапеща. Може да се спазарим за още нещо...

Той се изкиска и тракна вратата на жигулата. Изчака, докато Вадим излезе, и после с удоволствие забеляза как покрай портата веднага след него мина още една жигула с якичък шофьор, както беше казал Андрей. А Андрей познава хората.

Като се прибра вкъщи, Виталий Александрович позвъни на Алевтина Кисота и я помоли да направи необходимото и да задържи през двата почивни дни Вадим при себе си. Лично за него било много важно, добави Бай: работата е сериозна и свързана с много пари. Ще носи кафяво куфарче, да се постарее да не го изпуска от очи. Най-

добре да оставят куфарчето у дома. Не е лошо да се поразходят с младежа с параходче, да наемат двуместна каюта, както в добрите стари времена, с преспиване по пътя. Или да се отбият в някой хотел-мотел, изобщо да се повеселят през нощта. Най-вероятно настроението на младежа ще е отвратително — скарал се е със стареца, затова на всяка цена тя да го развесели.

Кисота искаше да се възмути: за кого я взема той? Да не е някоя проститутка? Но Бай бързо охлади разгорещеността ѝ:

— Повече не са ти нужни хонорари, така ли да разбирам? Алка, всичко струва пари. А особено по днешния курс струва много пари. Дори простият ни живот... — заключи той философски и си помисли, че преди десетина години Алевтина наистина нямаше цена, а сега какво да ѝ гледаш: дърта кошница. Но кой знае как ще завърши този експеримент за нашия Вадик, ако Алка се запали.

Всъщност знаеше със сигурност. Стига всичко да продължи по плана му, възникнал именно днес, по странно стечение на обстоятелствата.

Когато този план започна да се оформя в главата му, той направо се изпоти от някаква неясна засега възбуда, хем винаги се стараеше да не взема импулсивни решения. Но има и изключения! Като днешното, когато най-първото решение по-късно излезе и най-правилното...

13.

Вадим караше бързо, но внимателно. Ако се пристрои до някого и задържи колоната, веднага ще го засекаат. Още по-лошо, ако се разбърза и започне да сменя лентите. Но все пак професионализмът си казва думата, не е от вчера на кормилото. А „сумичката“ в куфарчето на дясната задна седалка правеше пътуването някак празнично, макар настроението му да си оставаше все така потиснато. Ужасно. Противно. Отвратително. По много причини. Но Вадим се принуждаваше да не мисли и да не си спомня станалото през последното денонощие. Настрои се за бъдещето.

Предстояха му доста неща и най-главното, най-сложната част от замисъла зависеше изключително от неговите умения и способности, от настроението, упоритостта и обаянието му, изобщо само от него. В крайна сметка каквото направи, това и ще получи.

Предстоеше му да се срещне с една дама не в първа младост, едра и осъзнаваща важността си като чиновник, а всъщност тъпачка с повишени претенции и луничава остроноса физиономия. Трябваше да я накара да повярва, че тя е единствена и неподражаема, като Врубелова принцеса. А когато най-накрая мадам схване това и повярва в собствената си изключителност, той трябва да я употреби, по-точно да я използва тъкмо за онова, за което е ценена толкова много в родното Министерство на културата. Разполага с изключително малко време, до изгрев, понеже самолетът му ще хвъркне в синьото небе в шест и нещо сутринта. Значи и тази нощ ще мине без сън. Лошо, но няма друг изход.

Името ѝ беше прекалено дълго, като суховатото ѝ и нервно тяло: Алевтина Филимоновна. Чуваш само „але-или“... Не изглеждаше чак толкова остаряла и нескопосана, но съвсем честно, не притежаваше и някакво обаяние. Някога, когато завършила историческия факултет на Московския университет, започнала като изкуствовед и музеен работник, ходела из ателиетата на художниците. Казват, че влязла в положението на един-двама и позирала с мерак, правела се на Ида Рубинщайн на прочутия Валентин Серов. Позирала, както е прието,

„неглиже“, по модерния израз на отделни творчески личности. Възможно е тогава някой да я е харесвал, а тя да е разчитала на нещо. Но времето си вървяло, хората използвали нейната все още девическа беззащитност и доверчивост, а постепенно всичко свършило — и младостта, и веселите компании на художниците. А когато животът в страната и особено в изкуството се объркаха, на Алевтина ѝ остана само службата. Сега най-сетне намериха приложение неизползваните ѝ преди способности. И възможности. Отдел „Международни изложби“ се оказа истинско златно дъно. Беше постъпила в него в средата на седемдесетте, а през осемдесетте дори го оглави. Самата Алевтина Филимоновна много скоро разбра на какво място работи.

Какво бяха без нея, поначало дребната чиновничка, художниците, които завинаги заминаваха на Запад! Например коя митница ще позволи да се изнесе онова, което Алевтина може лесно да забрани? Но главното е друго. Главното е, че нито една изложба не може да напусне страната без нейната виза. А подготовката на една изложба за чужбина най-често става в тайните музейни фондове. Едва сега, във времето на лудешко тържество на измамната демокрация, тези фондове започват поляка да отварят вратите си и многогодишните си тайни. До ден-днешен там всичко е неописано и непретроено. А неизвестното за масата е удобно за преобладаващото малцинство — това е стар закон за лицата, които се отнасят с особена почит към себе си. Но мигар някой се е отнасял почително поне веднъж към Алевтина? Просто така, без да има нужда и без да се подмазва? Едва ли...

Вадим знаеше това. Той обмисли всичко и остави съвсем малка възможност за някаква решителна импровизация.

Влезе в старата сграда на „Китайски проезд“, взе асансьора до нужния етаж и тръгна по коридора, за да стигне в дъното. Там, под невзрачната табелка „Началник-отдел“, бе кабинетът на всесилната кандидатка на изкуствознанието А. Ф. Кисота. Вадим застана пред вратата, почука предпазливо, но не дочака отговор и влезе в голяма стая. Тук нагъсто седяха към десетина мъже и жени, които старателно се правеха, че наистина работят с камарите документи по бюрата им.

Вадим се поклонил на всички на всички едновременно и мълчаливо попита: Тук ли е?

Една дама, която седеше наблизко, огледа с неприкрито любопитство едрата му спортна фигура и кимна милостиво към вратата в другия край на стаята, сякаш му разрешаваше да влезе. Ново предпазливо почукване и същото безразличие към посетителя. Може ли? Да. Вадим пое дълбоко дъх и прекрачи прага, като затвори внимателно след себе си.

Алевтина Филимоновна само за миг вдигна глава от също такава камара с документи, както пред чиновниците в другата стая. Кимна му да седне. Дописа бързо нещо, сетне го прочете и сбърчи нос с недоволно кокетство. Накрая свали модерните си очила-хамелеони и очите ѝ изгубиха привлекателността си, станаха малки и неизразителни.

— Е? — проточи неопределено. — Този път какво носим?

Вадим веднага вдигна вежди със смаяно огорчение: мигар е забравила всичко? Или продължава да играе ролята на голям шеф? Играй, играй. Щом искаш, използвай женските номера, какво ме засяга? Аз ще помогна, нищо няма да ми стане.

— Принуден съм да се обърна към ваша милост... — започна посетителят с тон, който можеше да бъде изтълкуван двояко: и като чисто подмазване, и като пресметнато нахалство. Има избор.

— Както виждате, моя стара и тайна любов, коленича пред скъпоценните ви нозе с надежда да ме разберете и отвърнете с взаимност...

Той неволно изкопира гадния и омразен стил, в който говореше неговият тъст с нужните му хора. Но при него минаваше за старческа чудатост. Интересно как ли ще го възприеме тази рижокоса жаба?

Алевтина изведнъж се усмихна. И то без никаква насмешка. Улучи ли в целта?

— Почтеният посетител се осмели да каже „тайна“? Правилно ли чух, Вадим Борисович? — Алевтина дори кокетно зачупи късите си вежди и се изчерви леко, та луничките ѝ станаха по-забележими.

— А защо мълчахте толкова дълго? Съвсем изтормозихте сърцето на горката си възлюбена... Не е хубаво това, младежо. Сигурно сте истински донжуан и женкар и ме плашите. Как да ви повярвам?

Тя прие играта. Значи началото е сложено. Права е за измамата: точно затова идва. Но отговори съвсем друго:

— Ако лъжа с думи или помисли, нека Всевишният ме накаже на мига! — изтърси той и за всеки случай направи пауза, като погледна очаквателно тавана, откъдето трябваше да се стовари съкрушителният удар. — Не, не реагира. — Вадим сякаш съжеляваше. — Тогава излиза, че от моите уста право във вашите златни ушета се излива самата истина, вълшебнице моя.

Алевтина Филимоновна също погледна съсредоточено към тавана и като се убеди, че Господ не наказва на мига лъжеца и нечестивеца, решил да измами честното момиче, се съгласи с него. Да, вълшебница е — може много неща, непосилни за други, а що се отнася до възлюбената, засега това са думи и ще си останат думи, ако нямат конкретно потвърждение.

Обещанието за мъжка ласка е голяма работа. Алевтина сигурно иска окончателно да се убеди. Тогава да помогнем на горкото момиче. Дяволът си няма работа! А според някои рижите били най-страстните! Ако отгоре на всичко е и гладна, то... Ах, Господи, на какво ли не е способен човек, като види зор!

Вадим не пристъпи към главното, заради което бе дошъл при най-важната началничка в министерството — всяко нещо с времето си. Той заобсъжда с Алевтина нещо, разбиращо се от само себе си: къде да прекарат достойно вечерта.

— Алевтина Филимоновна, ще си послужи с думите на известния ви Остап Бендер: нека днес бъдат ваши само идеите, а на мен оставете грижата за бензина. Изберете само посоката, не се грижете за разстоянието. Трябва поне веднъж да преодолеем бариерата на официалността, нали?

Тя се разсмя и стана съвсем друга. Честна дума. Може би тъкмо заради тази усмивка са я обичали художниците? Навремето.

— Младежо, не се ли изсилвате много?

— Но нали знаете защо отивам в Будапеща! Ще се върна натоварен с палитри и четки за рисуване, а джобовете ми ще са издути от дефицитни бои! Тогава пак ще започна да пестя... може би дори от любимата, какво да се прави. — Вадим въздъхна трогателно и искрено.

Нямаше нужда да ѝ разказва с каква цел отива в Будапеща, лично тя му бе изготвила командировъчното и визите. Преди това, без особени усилия от страна на младия бизнесмен, Алевтина му издейства много сериозно министерско писмо гаранция пред

правителството и Централната банка. Направи го по молба на Виталик Бай, един от предишните ѝ познати. Оказа се, че той също се интересува от Вадим.

Като жена с прагматичен ум, преди време Алевтина Филимоновна оцени трезво стойността на услугата и назова точно определена сума. Връчи ѝ я лично президентът на фирма „Доверие“ Вадим Борисович в плик голям формат. Естествено, предаването на хонорара за „услугата“, а по-точно на подкупа, не предизвика у двамата никакви морални неудобства: работата си е работа.

Затова трябваше да бъде платен и поредният важен документ, който изискваше известни усилия от страна на Алевтина Филимоновна. Засега тя не каза колко, този път сигурно разчиташе на нещо повече от плик с банкноти. Вадим също не се безпокоеше: ето куфарчето, на пода, до стола. Но неизвестно защо тя протакаше отговора си и Вадим все повече се убеждаваше, че има втори план. Той разчиташе точно на него, докато се кипреше и заиграваше пред хилавата рижокоса мърморана, готова вероятно да „падне ниско“.

Докато гледаше как Алевтина се извива неспокойно на стола си, той мислено донарисува скритата част от фигурата ѝ: тесните бедра, ръбестите колене, сухите прасци и огромни стъпала, напъхани в ужасни лакирани обувки-половинки, навярно носи четирийсети номер. В същото време му се струваше, че ако наистина нещо стане между тях, най-неочаквано може да има и необикновена ситуация. Изобщо грозноватите най се натискат за любов. При това Алевтина не е вече млада и той си спомни един стар и мъдър виц. Опитният донжуан винаги избира възрастна дама, за да се утеши: тя се държи така, сякаш за последен път го прави!

В следващия момент той почувства, че мислите им вървят изключително в една посока. Но все пак Алевтина първа хвана бика за рогата. С лека тъга, дори с известна носталгия въздъхна и съобщи, че сигурно е започнала да остарява за бурния светски живот. Когато Вадим горещо запротестира против подобно несправедливо самоунижаване, тя буквално затули с тясната си прохладна длан устата му, а после предложи да пият за успеха в по-непретенциозна домашна обстановка.

Ето нещо ново! Вадим трескаво започна да обмисля съвсем неподходящия за него вариант. Би могъл да откара тази глупачка в

офиса си в Чертаново, на края на света. Втора година държи едностайно жилище с телефон на първия етаж в една кооперация и го нарича седалище на фирмата си „Доверие“. Но на практика никой не знае за този офис. Не го е афиширал, необходим му е за оформяне на деловите документи, нали върху тях задължително се поставят реквизитите на фирмата. Алевтина не бива да очаква нищо изтънчено в тези спартански условия...

Но Алевтина Филимоновна се оказа по-изобретателна, отколкото той очакваше. Предложи да вечерят у тях. Живееела сама... Имала много място — две големи стаи. „А защо са ни две?“ — мислено се пошегува Вадим. Ясно и без думи. Вярно, самотна е жената...

Това бе ясно без продължение. Той стана, за да се заеме веднага с осигуряването на всичко: от цветята и шампанското до рибно-хайверните глезотийки. Колко лесно се урежда всичко. Уточниха се, че ще дойде за нея довечера не по-рано от седем. Първо, няма да е свършила работа, второ, нека си отидат хората от министерството. Засега няма нужда... О! — забеляза Вадим. — Вече казваме „засега“.

Тръгна си, но се върна от вратата, наведе се и както някога, когато всеки миг бе откровение, залепи една мощна целувка на устните ѝ, та дъхът ѝ спря. Така ти се пада, като си пъхаш ръчицата под носа ми. Сега преживявай до седем вечерта новото чувство!

Направи всичко, което трябваше. Долятя като ракета вкъщи, където го чакаше подготвения за дълъг път куфар — едно много хитро изобретение. Вместо куфарчето взе удобна обемиста чанта. Преоблече се, почисти любимите си велурени обувки, после машинално, като в добрите стари времена поседна за миг. А когато излезе, хлопна след себе си вратата. Сложи всичко в багажника и го заключи с втория ключ, секретния. Тръгна към валутния супермаркет, където мислеше да купи всичко необходимо за вечеринката. Или за нощувката? Не го вълнуваше как ще се получи? Вечната Ларкина ненаситност караше Вадим да е постоянно нащрек, както казват военните, да бъде в готовност номер едно.

Когато намери всичко необходимо, тръгна безцелно из Москва. Вече не размишляваше за тази нощ, а за утрешния ден, който щеше да стане преломен в биографията му. За деня, от който ще започне новият му живот според неговите сметки...

Както гледаше в страничното огледало, Вадим изведнъж забеляза същата жигула петица, като своята, тя направо караше по петите му. Какво има? Изведнъж го обля пот. Само това липсваше! „Стоп, спокойно, без паника!“ — заповяда си той и реши да провери подозренията си. Часовникът показваше към пет. Има цели два часа. Хайде да те видим колко си бърз!

Той изскочи на „Садовое колцо“ и се засили към Минско шосе, уж към вилата си. Твърде добре познаваше родните места, знаеше всяко ъгълче в своето и в съседното село, там нямаше да се даде и на най-опитния следотърсач.

Опашката не изоставаше. Вадим натисна педала на газта, отдели се малко и се размисли кой ли може да бъде. Нима Вай му разиграва някаква своя партия? Не би трябвало. Макар че кой го знае този охранен търгаш. Така чак до Баковка Вадим се измъкваше с временен успех със съвсем новата си жигула. Дръж се сега, който и да си, започва ралито!

Когато след около половин час зави в столичния квартал „Солнцево“, нямаше и помен от преследвача.

Вадим влезе в един от дворовете, мушна се между колите, изключи мотора и се замисли, отметнал назад глава. Какво толкова се случи, че изведнъж му стана така тъпо на душата.

Първо, този Бай. Макар горе-долу да е ясен. Сякаш няма смисъл отсега да подлага динена кора на Вадим. Той още нищо не знае. Дори когато самолетът излети, ще научи със закъснение. Така. По-нататък. Откъде се взе опашката? И такъв досаден! По идея никой нищо не биваше да разбере. Но... може Ларкините похитители да са решили за всеки случай да се презастраховат? Този техен бос е суров мъж и пак е глупак, като всички други престъпници, които само се мислят за умни, а останалите за тях са дребосъци, цаца... Е, лепнали се, и какво? Ще си получат парите от дядката. Не могат да имат никакви сведения за личните му работи. Значи и този вариант може да отхвърли като нереален. В края на краищата самият старец би могъл да му лепне по своя глупава инициатива някой милиционерски куйрук. Нали всички там са му приятели от едно време! Влиза му в положението — не става дума за копейки, а за милиони долари. Наистина може да се очаква от него...

А тате Георгий сигурно е мръднал. Ту крещи и го гони от къщи, ту отново го вика. Той да не е играчка: тази ми дай, онази недей! Канеше се лично да занесе картините на Бай, но изведнъж се отметна и нареди на Вадим. Защо? Пълно недоумение. После пък Бай звъни и твърди, че утре сам ще занесе парите, след което му нарежда да се яви при тъста си. Дяволска работа! Не могат да се разберат помежду си и сацисват и другите. Ами ако взаимно се баламосват? И после стоварят всичко върху него...

Дали да не позвъни? Или да не бърза, а просто да прати стария по дяволите.

Колко време има? Близо час и половина, не повече. Константииниди ще онемее от подобна наглост!... Или все пак да се отбие?... Но защо галеристът не говори със стареца в негово присъствие? Подозрително е някак си, мирише на измама. И Бай настояваше кой знае защо да отиде, непременно да отиде... Да не му готвят клопка?

Минутите вече не течаха, а летяха. Или толкова се е замислил, че е изгубил представа за времето... Ще се отбия, реши твърдо Вадим. Но само за три минути, нито секунда повече. Ще му кажа сам да се оправя с рекетъорите, а за капак за първи път ще го напсувам така, че до края на дните си ще има да се чуди...

Вадим остави колата зад ъгъла и влезе бавно в двора, огледа се като скупаещ човек. Не забеляза нищо подозрително или необичайно за окото, шмугна се във входа и се заизкачва бързо нагоре. Чак когато отмина третия етаж, си помисли, че не използва асансьора, и се учуди от собствената си странна конспирация. По навик позвъни на вратата на Константииниди: веднъж продължително и веднъж — кратко, сякаш слагаше удивителен знак. И зачака. По правило тъстът му четири-пет минути разглеждаше човека на площадката през тъпия си перископ, измислен неизвестно от кого. Гледаше дали е познат, нужен ли му е и чак тогава питаше кой звъни, кого търси, макар чудесно да виждаше всичко. Идиотски навик. И се пише чекист! А генерал Богданов не му харесва! Пък някога беше готов да му оближе ботушите...

Какво има? Зад вратата бе все така тихо. Вече сърдит, зетят позвъни отново и отново зачака. После посегна напълно машинално, както е правил неведнъж вкъщи, защото тази бясна кучка Ларка понякога забравяше не само да заключи, а и да притвори след себе си

вратата... Странно, измина повече от половин ден, а той нито веднъж не си спомни за нея, сякаш всичко ѝ е наред и не очаква откупа във вилата на ония арменчета... но какво е това? Вратата безшумно се отвори за най-голяма изненада на Вадим...

Вече не разбираше нищо и неизвестно защо влезе в антрето на пръсти и дръпна вратата след себе си. Бравата щракна. Стоп! Значи вратата е била само притворена? Но дядото не би допуснал никога такова нещо за нищо на света.

Вадим усещаше неясна, но бързо приближаваща го опасност. Щеше да изскочи от жилището, но остана и се послуша. Беше много тихо.

Пак мина на пръсти из антрето и направо онемя, като огледа стените на съседните стаи: навсякъде висяха само празни рамки. Малката стая, голямата, кабинетът — навсякъде едно и също: пустош!

Вадим тръгна към писалището и почувства, по-точно чу как нещо изпука под краката му, а звукът му се стори оглушителен.

Погледна килима: пенснето, да опустее дано! Но къде е самият старец? И отново ахна: ето го, в ъгъла... проснат по гръб върху счупените стъкълца, а до него лежи преобърнат и счупен огромният масивен дъбов часовник.

Първата мисъл дойде автоматично: да телефонира в милицията. Убийство! Веднага след нея дойде и втората мисъл: а кой ще докаже, че не си ти? Че това не е твое дело? Да бяга ли? Ами ако е жив?

Приблужи много внимателно стареца, като се стараеше нищо да не пипа, надвеси се над него и страхливо докосна с пръсти челото му. Почувства някакъв необикновен хлад, не жив, а точно мъртъв, бездушен лед. Или така му се стори от страх...

Кой го е направил? И пред очите си изведнъж видя съвсем ясно усмихващия се Бай. Но с каква цел? Тоест как с каква цел? Ето, стените са голи! Кога успя?...

Пред очите му пак потекоха минутите в Переделкино: Бай упорито го кара да пийне... задава напълно ненужни ѝ глупави въпроси... казва, че е звънил на Константириди, а го нямаше поне петнайсет минути... влиза, излиза, сякаш печелеше време. Най-накрая съобщава, че тъстът му го вика незабавно при себе си...

Излиза, че вратата е била отворена. За кого? Господи, не бива да е такъв идиот! За него, за Вадим, естествено! Ето за кого разиграваха

целия този спектакъл с незаключената врата. Трагична развръзка...

Но тогава защо не е предупредил милицията, че най-вероятно престъпникът е в жилището? Тогава картината щеше да е пълна, така да се каже. А кой казва, че не е предупредил? Може точно в този миг оперативните работници да се изкачват по стълбите...

Вадим веднага се спусна към вратата и се залепи за шпионката, ослуша се, но на стълбите нямаше никой.

Да, има разписка... а къде е милионът? Димка го е откраднал! Ясно като Божи ден. Сега тази разписка става собственото му обвинение. Защото Бай ще посочи точно толкова свидетели на предаването на парите, колкото му трябват.

Вадим издиша тежко застоялия в дробовете си въздух и изведнъж помисли, че може напразно да стоварва вината върху Бай?... Но кой тогава? Да не би онези тъпащи рекетъорите? А защо не? Но вратата, вратата! Те щяха да я затворят, да заключат всички брави, да не може веднага да се отвори.

Прекара ръка по челото си и забеляза, че е мокра, сякаш е била под чешмата. Край! Каквото и да е ставало, сега във всички случаи той е излишен. Няма го тук, никога не го е имало. Дойде сутринта, взе картините, даде ги на Бай, взе разписката, но не е вземал пари. А онези в чантата, в колата, са нещо друго, ако трябва да каже — това е картина на жена му. И нищо повече!

Вадим се върна в кабинета, като гледаше в краката си. Извади носната си кърпа от джоба и я метна на пръстите си, както правят ченгетата по филмите, за да не оставят следи. Опита да отвори вратичките на писалището — заключено. Значи не са бъркали в този сейф. Веднъж Ларка се изпусна. Няма смисъл да търси ключовете у стареца, той е заобиколен със секрети... Макар че не! Ларка беше казала... да, баща ѝ има стар платнен куфар. На секцията!

Вадим мина из стаите с празните стени и отиде в кухнята. Стъпваше по килима предпазливо, опазил го Господ да счупи още нещо, стига толкова, бездруго ще трябва някъде да изхвърли любимите си мокасини, сигурно стъклата са оставили следи по подметките. Премести табуретката до надстройката. Сложи отгоре един вестник и стъпи. Вътре бе толкова прашно, че ще не ще, ще остави следи. Огледа внимателно боклука от чанта, куфари, чували и пакети и най-накрая забеляза в ъгъла нещо невзрачно на вид и карирано — навит на руло

платнен куфар. Измъкна го внимателно, нали природата не го бе лишила от ръст, затвори вратичката, сложи на място табуретката, а върху вестника разгъна свитъка.

Ето го! Майчице! Ах, ти, дядо! Кой ще се сети да търси Малевич, Кандински, Шагал в този мръсен чувал сред парцалаците... Всичко най-най, което толкова страстно търсеше Бай, подлецът.

Да, това вече му стига и накрай света...

Прибра внимателно всичко, уви го с вестника, отвори предпазливо вратата и се огледа още веднъж, този път наистина за последно. Поиска мислено прошка от тъста си и внимателно, почти безшумно щракна след себе си входната врата. След което избърса бравата с кърпичката си...

Той разбра, че именно сега трябва да е крайно предпазлив и внимателен, нито за секунда да не губи бдителността си. И така трябва да бъде до последните секунди в този град, по-точно — в тази страна.

Позвъни на Кисота от уличен автомат на „Садовое колцо“. Тя се обади веднага, сякаш е очаквала с нетърпение позвъняването му — гласът ѝ бе приятно мелодичен и мъничко загадъчен. А неговото явно задъхване прие за естествено вълнение в навечерието на предстоящата среща. Предстартово вълнение.

Вадим я попита за настроението и служебните ѝ задължения, които трябва вече да приключва, и предложи да изменят малко уговорката за срещата. Това сигурно накара Алевтина Филимоновна да застане нащрек. Но той не искаше да терзае душата на самотната и гладна жена и каза, че ще я чака около седем и половина на „Солянка“, до института с колоните, как му беше името, май нещо медицинско. Трябва да направи само две крачки, за да не виси пред входа на своето министерство. Алевтина веднага се съгласи.

Тя живееше на удобно място във Фили, в кооперация с розови тухли, комитетски, както ги наричаха доскоро — в такива живееха големците от ЦК. А какъв беше двустайният ѝ апартамент! Вадим се разходи из стаите и оцени напълно вкуса на стопанката. Не пропусна веднага да го съобщи и получи за награда искрена благодарна усмивка, а след нея — малко плаха бегла целувка по бузата, до върха на мустаците, но впечатляваща като начало. Отлично!

Домакинята пожела да вземе душ след работа. Вадим бе послушен като дете. Но изтръгна от контактите и двата шнура на телефона, докато шуртеше водата. Алевтина излезе свежа, ухаеше приятно и бе със същия тежък брокатов халат като Ларкиния. Дявол да го вземе, не можеш да избягаш от аналозиите, тия жени да не са луднали по царските одежди? Вадим мърмореше на себе си, но всъщност харесваше този Ларкин халат — корав като от дърво. А как се отваря в очакване на ласка! Не, нищо. Възбужда. А сега това му трябва.

— Никакви кухни! — заяви решително Алевтина. — Кухнята е за прозата на живота. А празникът на душата може да стане само там, където почива тялото.

Вадим пак усети разсъжденията на жена си: нейните наистина звучаха по-грубо и конкретно. Тя знаеше къде се намира собствената ѝ душа и често го съобщаваше на Вадим, пъхтейки от пресита. Господи, кога най-после ще се отърси от това видение! За каквото и да помисли, тя веднага застава пред вътрешния му поглед, застава в такъв вид и поза, че... а!

Лятното слънце още не мислеше да отива да почива. Милата двойка — за тях друга дума вече ще е грях — бе готова след леката, но вкусна вечеря с хубаво шампанско за дамата и джин с тоник за кавалера да се отдаде на по-изискани ласки. В угода не на безсмъртната душа, а именно на тялото, на тялото и още веднъж на тялото.

„А нея си я бивало — одобрително мислеше Вадим и усещаше разливащата се по вените му топлина. — Това, което му трябва сега. И кожата ѝ е много добра, като велурена, ръката топла и ласкаеща.“

Той я галеше и постепенно я докарваше до лудост, но спираше всеки път, щом я видеше готова да затвори очи. Още е рано, приятелко, потрай, усети всички мъки на ненаситното желание. Всяко нещо с времето си. Не чакай бурните наслади, стигащи докрай, направо тук, на този диван с персийски килим, това ще стане в собственото ти легло, в другата стая. Нужно е преди всичко за теб, да го запомниш добре и да не ти изглежда като случайна връзка, предизвикана от всекидневна потребност. А сега търпи и втасвай...

После времето неочаквано се разбърза и приближи полунощ. Вадим реши, че плодовете са узрели и трябва да прибира реколтата.

Доста безцеремонно извади дамата от брокатената ѝ черупка, вдигна я пъргаво на ръце и я понесе в спалнята, където снежнобелите колосани чаршафи, сякаш специално приготвени, очакваха да приемат любовниците в скърцащото си лоно.

Тя продължаваше до последния момент да се отнася към него като към свой каприз и нищо повече: симпатичен мъжага, чист и гледан, ухае на скъп дезодорант, мъжкарят в него знае мярка и по собствена инициатива не отива прекалено далеч. Друго е, ако му позволиш... А защо не? Защо да не се отпусне с него — леко и неусетно?... Отначало той прие послушно условията ѝ, а после така обърка всичко, че Алевтина Филимоновна, трезва във всички отношения жена (поне така мислеше за себе си), дори започна да се притеснява: дали не се е заблуждавала за него? Някак изведнъж решителността му парализира и волята, и тялото ѝ. Вече можеше да прави с нея всичко, каквото пожелае, защото тя нямаше сили да откаже. Едва сега най-сетне разбра, че открай време изобщо не е познавала истинската любовна страст. А всичко, което той правеше с нея, естествено надхвърляше рамките на онова, което Алевтина пуритански би нарекла любов.

В един момент дори се опита да изпълзи, като безуспешно се спасяваше от ужасната му настойчивост, искаше да се скрие сред множеството възглавници, но не успя дори да си поеме дъх. Напротив, след последвалата бърза серия ожесточени атаки, съзнанието ѝ не понесе толкова мощния емоционален взрив и се изключи благоразумно. Напълно достатъчен ѝ беше само един кратък миг покъсно, за да оцени високо способностите на партньора.

Колкото и да е странно, но тъкмо тази оценка я накара да погледне неволно под друг ъгъл възникналата между тях връзка. От време на време Алевтина Филимоновна изгубваше всякакво усещане за реалността и като всяка жена, закопняла за силна мъжка ласка, се стараеше да не пропусне нито едно от несвързаните възклицания на Вадим. Чутото я задоволяваше напълно: той бе съвсем искрен в емоциите си. Май се беше влюбил в нея или тя не разбираше изобщо от хора... А когато един мъж е покорен до такава степен, тоест напълно, можеш до го въртиш на пръста си.

Въпреки че имаше по-малко физически достойнства от други жени, но тя умееше да използва без остатък подареното ѝ от Бога.

Само опитните и мъдри в любовта мъже бяха способни да оценят тази нейна дарба. Някога ги имаше, както имаше и буйна младост, а сега се налага само да благодари на Всевишния — това е истински късмет, рядък подарък от съдбата.

Едно събитие в края на тази вълшебна и възхитителна нощ постави последната точка в съмненията ѝ, ако беше останало нещо подобно сред нейните разпокъсани мисли, лишени от всякаква логика. Когато за неизвестно кой път цялата се обви в пламък и само един неуловим миг я делеше от поредния взрив, Вадим спря рязко. Той накара Алевтина да се свие моментално от усещането за нещо ужасно и неотвратимо, което ще се сгромоляса върху нея. В мъртвата тишина тя чу как сърцето му ехти на пресекулки. Той самият се дръпна рязко, седна накриво върху кревата и залюля насам-натам глава, стиснал с разперени пръсти слепоочията си.

Какво се е случило?... Алевтина се протегна към него, сякаш искаше да го обвие с тялото си и се безпокоеше само за едно: как безследно и горчиво я напуска бушувалият допреди малко огън.

— Лошо ли ти е? — неизвестно защо попита шепнешком.

— Много... — Вадим се намръщи болезнено. — Толкова ми е зле, колкото не можеш да си представиш... Както и на теб. — Думите му се изтръгваха от гърлото като възпирани ридания. — Не искам, не искам, чуваш ли? Но съм принуден да те оставя, моя любима...

Ах, как го каза! С каква безумна и неподправена мъка!

— Но защо? — Алевтина се смая от подобна безмерна сила.

— Защото е три часът. А в четири трябва да съм на летището. Нали знаеш, поне два часа отиват по тия проклети митници. А самолетът е в шест. Ако продължа да те любя, изобщо няма да мога да спра... И никъде няма да отлетя...

И той се хвърли с целувки отгоре ѝ, като започна да покрива с тези жадни и горещи печати на страстната любов лицето ѝ, гърдите, корема.

— Господи! — Тя се засмя тихо от щастие и се отпусна напълно в ръцете му. — А аз си помислих Бог знае какво... Успокой се, глупачето ми...

Но изведнъж си спомни позвъняването на Виталий и странната му, но настоятелна молба, приличаща на заповед: да го накара да отпътува не днес, а в краен случай утре. Защо? Ако зададе сега този

въпрос на Вадим — край, веднага ще развали буквално всичко, и то със собствените си ръце... Но все пак трябва някак да опита...

— Мили, а не можеш ли поне за един ден да удължиш моето блаженство? Остави раздялата за следващия ден, а после съм готова да те заведа за ръчичка на летището...

Алевтина изрече това с такъв проникновен и ангелски глас, от който се разтопяват дори айсбергите. Не е възможно да не се подчини.

Но той тръсна глава в пълно отчаяние и тревога:

— Билетът... Ах, как ми се иска да изпратя всичко по дяволите! Но тогава всичко ще се отложи не с ден или два, а може и за повече от седмица... Не, невъзможно. Там, в Будапеща, специално заради мен свикват разширено съвещание в събота, в свещения си почивен ден. Представяш ли си: те са там, а мен ме няма! Какъв позор!

В тона му имаше толкова искрено огорчение, че нямаше как да не му повярва. Пък и целият бе като пребит, объркан и неспокоен въпреки лудешката си страст и внезапна нежност. До този момент тя си обясняваше състоянието му с нейните изневиделица разкрили се женски таланти, за които не беше подозирала. Излиза, че не може да спре, за да я огорчи с раздялата... Боже, какъв забележителен мъж! Бай да си гледа работата със заповедите си! Съвсем се е забравил, изглежда, смята, че всичко му е позволено. Да, ама няма да стане...

— Добре, мили — рече Алевтина, след като превъзможна възмуцението. — Не искам да проваляя плановете ти. Нещо повече, заради теб ще улесня всички формалности. Реших да те изпратя. Няма да има никакви митници, ясно ли е? Хайде, ела при мен, имаме още цял час и половина. Имаме време... Защо толкова рязко спря? Може ли до такава степен да не щадяш сърцето си, не говоря за моето...

Устните му се впиха в ухото ѝ:

— Извинявай, помислих, че ако и двамата се строполим отново в несвяст, когато ти се опомниш, моментално ще ме забравиш. А така — той се усмихна очарователно — ще трябва да ме помниш поне две седмици и да ме чакаш, за да довършим. Не съм ли хитър?

— Ох, много си хитър. — Тя застана от възторг и се разтвори под него като пъргава вълна, поемаща безстрашен плувец...

Не закъсняха за летището, естествено. Това вече изобщо не влизаше в плановете на Алевтина Филимоновна. Вадим паркира доста трудно на площадката пред входа, подхвърли ключовете, улови Алевтина за ръка, отвори дланта ѝ и тупна връзката отгоре.

— Нали каза, че имаш книжка. Вози се със здраве. — Той извади от джоба си изяцно портмоне от крокодилска кожа. — Тук са всички документи, техническият паспорт и прочие. Дръж.

Тя се усмихна: не беше мислила за такова нещо. Но така е добре — още една гаранция.

Влязоха в залата, където Алевтина го остави, отиде някъде и скоро се върна с млад митничар с яркозелени пагони, който се ръкува мълчаливо с Вадим и кимна да го последва. Той взе куфара си, станал двойно по-хитър, метна на рамо черната кожена чанта и тръгна към дъното на залата, където нямаше никакви опашки.

Алевтина стоеше до Вадим и мачкаше в ръце тънка цигара „Вог“. Гледаше с почти неуловимо нетърпение как митничарят проверява командировъчното му, набързо попълнената декларация, в която естествено не бе посочено нищо ценно, паспорта и билета. Сетне неизвестно защо митничарят я погледна въпросително и тя кимна едва забележимо. Като свърши проверката си, върна документите и билета на Вадим все така мълчаливо, залепи на куфара и ръчния багаж стикерчета, после кимна на двамата, хвана куфара и влезе в една от многото странични врати. Вадим погледна тревожно Алевтина, но тя го успокои:

— Всичко е наред — и се изкашля нервно. — Отива на паспортния контрол, а аз ще те чакам горе.

След десетина минути Вадим пресече така наречената граница, изкачи се на втория етаж и намери Алевтина до стъклената стена, зад която се откриваше гледка към летището. Той заоглежда дамата придиричиво. Чудна работа, вчера му изглеждаше като истинска стара мърморана, а днес... Да, в тази жена има такава страст, такъв скрит чар, само да умееш да ги разкриеш, да ги отключиш. Изобщо не е костелива. Просто има тънък кокал. Но як.

Алевтина пушеше, и то за първи път, откакто са заедно. Тя също го оглеждаше. Защо ли?

Когато се приготвяше за летището, Вадим нарочно отвори куфара си, за да извади чиста риза. Намачка вчерашната и я запрати

демонстративно в кофата с боклук. Така Алевтина получи възможност да се поинтересува ненатрапчиво от съдържанието на куфара. Малко се озадачи от двете дузини чисти ризи. Но Вадим ѝ обясни с усмивка, че е свикнал да сменя ризите си по възможност два пъти дневно. Другите неща — пижама, носни кърпи, връзки, чорапи, изтритите дънки и тъмният вечерен костюм в специален найлонов пакет — не криеха никаква загадка.

Алевтина се поколеба малко, сякаш не можеше да предприеме някаква важна стъпка, и внезапно попита дали ще има нещо против, ако предаде по него малко пакетче. Ще го потърсят едни хора, ще дойдат да си го вземат, а името е написано на гърба. Няма нищо криминално, просто любезност към господин Феликс Линер, отдел „Международни изложби“, постоянно контактува с него при организирането на европейските пътуващи изложби. Той живее във Виена, но това е съвсем близо. В Европа всичко е наблизо.

Тя донесе навито рулце, дълго почти метър, тъкмо като куфара му, беше увито с восъчна хартия, а отгоре със скоч бе залепено името. Вадим не я попита нищо, веднага пхна тръбичката на дъното на куфара, а отгоре нареди внимателно бельото си.

— Много разчитам на теб — рече ласкаво Алевтина и като котка отърка бузата си о рамото му.

— Не се вълнувай, мила, всичко ще е тип-топ. Само че трябва да ме търси в хотел „Панония“, бил съм и друг път там, обслужването е добро. Освен това не е много скъпо.

Той я прегърна силно и целуна върха на нослето ѝ, което дори не беше толкова щръкнало.

— Разбираш ли — тя сякаш се оправдаваше, — не се знае кога ще дойде в Москва, а се боя, че скоро няма да имам такъв сгоден случай, като този. Направи го лично за мен, любими... — почти измяука тя.

Въздъхвайки конвулсивно, ръката му се плъзна по кръшната ѝ и дълга талия, от което тя веднага направи извод, че ако не го спре, той веднага ще я замъкне в леглото и тогава наистина никъде няма да замине.

— Е, хайде, хайде — успокой го, като неволно се зарази от ново желание и усети в себе си някаква непозната досега, но безумно сладка

власт над мъжа. И погледна като богинята на младостта Хеба, току-що заченала от Херакъл...

Тя пушеше. Вадим дойде и учудено се загледа в пръстите ѝ, стиснали цигарата.

— Защо? Имаш свеж дъх — човек няма напиване.

Тя го погледна внимателно в очите и без да се цели, хвърли цигарата в близкото кошче. Колкото и да е странно — улучи го. Вадим се усмихна.

— Преди малко така ме разглеждаше...

— Аха! — съгласи се охотно той. — Най-сетне си спомних къде те видях за първи път. Помниш ли, преди петнадесет или двадесет години тук бе Метрополитън музей? Там, мисля на втория етаж, точно до входа висеше изумителна картина на Джон Сарджънт. Вече не си спомням името на картината. Една дама — слаба такава, застанала ребром до маса с дълга рокля. Прелест. Ходих няколко пъти на тази изложба, все ѝ се наслаждавах. Само че онази беше шоколадова, а ти си рижа. Но рижите са по-добри. Още Флобер е казал, че те са най-страстните, разбра ли?

— Какво да разбере? — Алевтина се усмихна кокетно и го погледна под вежди.

— За страстта. Днес най-подробно проверих. Както винаги, Флобер се оказа прав. И това обстоятелство много ме радва. А тебе?

— Глупчо... Кой пита жена за такова нещо?

— Аз. Че защо?

— Виж какво, любезни — поде тя решително, — заминавай си в твоята Будапеща, защото мисля, че иначе мога да проваля командировката ти.

Вадим я прегърна, притисна я лекичко до себе си, и очите ѝ станаха големи и тъмни. Поддържа я така известно време и бавно я пусна.

— Най-после ти измислих име — рече на изхода. — Ще ти казвам „Але-или“, има нещо арабско и знойно в него.

— Защо така странно?

— Чуй как солидно звучи името ти и ще разбереш.

— Хм! Любопитно. Не съм очаквала такова нещо... Много странен... любовник си. А може и да не си любовник...

Вадим само можеше да се досеца за какво си помисли Алевтина. През нощта, когато си пийваха в почивките между любовните схватки, той се изпусна уж случайно, че се развежда с жена си. Но стига е стърчал тука. Наистина е време за път.

През последните часове не можеше да се освободи от усещането, че някой внимателно го наблюдава. То възникна още вчера, когато се надбягваше с преследвача си. Кой беше, защо го следеше? Нима все пак някой го е засякъл? Но тогава какво се бавят, защо чакат? Разкриват му връзките? Но какви връзки може да има? Освен тази — рижата... Жалко, че тя наистина ще си остане само връзка, макар да не подозира ни най-малко.

Колкото и да се стараеше всячески да изглежда безгрижен и естествен, дълбоко в душата му имаше постоянен страх. Той го караше да трепва неволно ту при вида на случаен милиционер, ту от прекалено внимателния поглед на някой здравеняк, сигурно от тия, „изкуствоведите“. Най-много му се искаше да не протака повече прощалната сцена, а по-скоро да се окаже в самолета, а още по-добре — във въздуха...

— Е, скъпа приятелко... — Той въздъхна дълбоко и направи печална физиономия.

— Да, да, време е. — Тя се разбърза, видимо трудно се въздържа да не направи нещо неразумно. — Дай да те целуна за довиждане и върви. Дано всичко е наред... Але-или? Благодаря ти, мили, никога няма да забравя... А онази жена се казваше мадам Готро. И аз съм ходила стотици пъти в музея „Пушкин“, ах колко исках да приличам на нея!

— Мога да те зарадвам: двете сте като родни сестри! — Вадим смигна и пусна лицето ѝ, обърна се и пое към ръкава за самолета.

След четири-пет крачки се обърна, махна с ръка и допря пръсти до устните си:

— Довиждане! — и добави съвсем тихо: — И сбогом, скъпа ми... мадам Готро...

Той седна на мястото си и реши: да става каквото ще. Затегна колана и притвори очи.

Най-накрая входният люк се затвори, замириса на включен климатик и самолетът се понесе по пистата за излитане.

В салона нямаше много хора. По-рано се виеха смайващи опашки за билети, налагаше се предварително да поръчваш, а сега няма проблеми. Вадим се огледа и явно не откри опасност за себе си. Сред пътниците като че ли нямаше от дебеловратите.

Самолетът започна да се засилва. Вадим пак замижа, облегна се назад и се заслуша в усещанията си. Измисли си гатанка: ако познае кога колелата се отлепят от земята, всичко ще е наред, бедата го е отминала.

Позна. Почувства мига, когато нещо лекичко го дръпна към креслото. Сега вече край. Всички страхове, всички опасности и нелепи ситуации, в които се бе оказал напоследък, всичко остана в миналото, зад мъгливата пелена, която сега го разделяше от вече бившата му родна земя.

Погледна „Ролекса“ си. Подари му го Лариса по времето, когато най-им харесваше да правят любов в собствената кола, когато бяха и млади, и наистина щастливи, когато си принадлежаха... Не, сега не го интересуваше времето, а друго: днес е петък, четиринайсети юли. Днес там, в Москва, трябва да намерят трупа на този стар глупак, дето целият си живот бе посветил да става милиардер, най-накрая наистина стана и затова загуби всичко от раз, дори собствения си живот.

Но вече няма да хванат него, Вадим...

ПЕТЪК, 14 ЮЛИ, КРАЯ НА ДЕНЯ

14.

— Хайде, Славка, започвай, виждал си покойника и си разговарял с него. Когато е бил жив де — поправи се Романова.

— Давай като в добрите стари времена — започна Турецки, — първо само фактите, а после изводите. Засега нищо не знам за това дело.

— Шура ми се обажда — Грязнов кимна към Романова — и си признава, че има нужда от моите способности...

— Можеш да не съобщаваш предисторията, вече разказах на Саша: за двете позвънявания на Константинови. Засега си спести особеностите на характера му, отделно ще ги обсъдим.

— Още по-добре — прие Грязнов. — По-малко ще бърборя. Обаждам му се аз, чакай да си спомня, да, беше малко преди девет. Началото беше странно. Шура, ти ми каза, че той знае и очаква обаждането ми, а ме разпитва надълго и нашироко кой съм и едва ли не за какво ми е нужен. Та се наложи да обяснявам, че е точно обратното. Извинявай, Саша, но веднага трябва да направя извод. Или старецът беше силно развълнуван от нещо, като поводът за това вълнение се е появил малко преди да звънна, или просто отдавна е изкукал. Понататък. Предложих му да се срещнем, да уговорим условията за работа, да подпишем съответния юридически документ, изобщо да направим всичко по закона. Но мисля, че той повече се интересуваше от друго, тоест не от вариантите за спасяването на дъщеря му, а от сумата, която ще му коства спасяването. Сякаш ми дава последните си копейки. Съответно пита: не може ли с по-малко сили да се справим, тоест по-евтино... Ей богу, това ми се стори много странно. Ако не беше личната препоръка на Шура, честна дума, щях да тракна телефона и да го изпратя по дяволите... Нали знаете, от къщи до Арбат е около трийсет минути с кола. Отидох, качих се с асансьора, позвъних. Дълго време никой не отговаря и не отваря. По-късно ми отвори, но за целта трябваше да разтворя удостоверението си и да го държа пред затворената врата.

— Тогава разбрах, че това е един сейф с тайни ключалки, и току-тъй не може да се превземе нито с лостовете на апашите, нито с нашите изобретения. А шпионките му са направени в краищата като перископи, във всеки случай са измислени от добър майстор. Още не съм виждал такъв. Открива широка гледка. Добре. В кабинета му показах нашите цени, попълних бланките и едната му я оставих. Не я ли намерихте при обиска?

— Не — поклати глава Турецки. — Засега не сме намерили много неща там. Извинявай, Вячеслав, една малка подробност. Когато отиваше към кабинета му, не обърна ли внимание дали на стените има много празни места? Такива, каквито остават, когато свалиш картина или я изваждаш от рамката?

— За твое сведение дори обърнах много голямо внимание. Да си призная, не съм виждал по-голямо разорение. Стените му бяха целите обкичени с картини, от горе до долу, с най-различни размери. Тази мозайка ме смая. В музеите ги подреждат на разстояние една от друга, за съсредоточаване. Прав ли съм?

— Да, но главното е друго. Например художниците подреждат в ателиетата си всичко поред, като в магазин. Значи не забеляза видими дупки по стените?

— Не. Продължавам. Започна да ме информира подробно за произшествието. Основната му мисъл беше, че отвличането е организирано зет му, Вадим Борисович Богданов, за да изкопчи от него един милион долара. Както ми обясни старецът, тоест Георгий Георгиевич Константириди, стига сме го наричали старецът, вече е покойник, моята задача е да проследя този Вадим. Къде, кога, на кого и как ще предаде куфарчето с милиона. Не знам защо Константириди беше сигурен, че като предаде парите, веднага ще си получи дъщерята. Не беше съгласен с никакви други криминални изходи. По същество моята роля се свеждаше до следенето и безопасната размяна на парите за жената и връщането ѝ у дома. Плюс сведенията в чии ръце ще се окажат парите. Пресметнах и реших, че двамата с Володя Акимов сме напълно достатъчни за операцията. Изчислих разходите за бензин и прочие, сумирах и получих кръгло един милион рубли за два дена плътна работа. Той се съгласи веднага и плати петдесет процента авансово. Това е. Когато си отивах, чувах как щракат ключалките на бравите му.

— В апартамента имаше ли друг, освен него? — поинтересува се Шура. — Домашна прислужница или някой друг? Възможно ли е някой тайно да се е скрил от него в жилището и когато ти си тръгнал, да му е видял сметката?

— Възможно е. Ако си спомняте, там е пълно с вградени гардероби. Апартаментът е стар, сигурно има и разни тъмни килерчета. У нас на „Паркова“, хем зданието не е толкова старо като това, но пак има места, където можеш да играеш на криеница. Момчета, нали разбирате, можех и по-малко да му взема, но някаква интуиция ми подсказа, че този скакалец е голяма скръндза, всекиго ще преметне. И не го съжалих. Изпратих Акимов пред дома на Богданов, на проспект „Комсомолски“. Саша, те живеят срещу вас, в кооперацията с магазина за телевизори, нали я знаеш? Володя се качил до апартамента, позвънил, но никой не се обадил. Слязъл, седнал в колата и зачакал. Аз останах край дома на Константиниди. Богданов се появи на „Староконюшени“ точно в един без четвърт. Излезе в един и десет с голяма черна папка, седна в една жигула, номерът е записан. — Грязнов кимна към бумагите си. — Тръгна към Переделкино. Вилата е собственост на някой си Виталий Александрович Бай. После ще обсъдим биографията му, в нея има доста любопитни неща. И някои странности. Но да карам поред. Пуснаха Богданов в двора. Естествено, за мен нямаше покана. Посещението трая трийсет и седем минути. След това Богданов полетя към Москва. Честно казано, подозирах, че е пийнал малко, защото стискаше прекалено уверено волана. Макар да не наруши никъде правилата. Следващото посещение — „Китайски проезд“, в Министерството на културата. Тук изведнъж го изгубих, но след двайсет минути пак го срещнах на изхода. Следващият маршрут: апартамента на проспект „Комсомолски“, където го предадох на Акимов, супера на булевард „Тверски“, според Володка, Богданов е направил покупки за вечеря за двама и е тръгнал из Москва. На Акимов се е сторило — безцелно. Не знам къде се е издънил Володка, но в района на „Садовое колцо“, по-точно на „Смоленски“, Богданов забелязва опашката. И доста рязко започнал да се изплъзва. Излиза на Минско шосе. Володка се свърза с мен и аз му казах, че Богданов има вила в Перхушково. Дори си помислихме, че дъщерята на Константиниди не е отвлечена, а си стои преспокойно на вилата, разиграва баща си заедно с мъжлето си и сега, свършили успешно

операцията, ще празнуват победата си. Срегнахме се с Акимов близо до тази вила и се оказа, че предположението ни е фалшиво. Направо ни е праметнал. Върнахме се в Москва: аз — при Константиниди, но телефонът му не отговаряше. Акимов отиде на „Комсомолски“, макар че Богданов едва ли щеше да се появи там. Но пропуснах да кажа. По думите на Акимов, на излизане от къщи Богданов сложил в багажника на колата голям куфар и черна чанта, от тези, които се носят през рамо. Това също ме заблуди: помислих, че ще носи нещо на вилата. С две думи — изгубихме го някъде около четири и половина следобед. И не открихме повече следите му. Разработих някои версии, но тук има опитни специалисти по тези работи — Грязнов намигна на Турецки, — така че не искам да ви пълня главата с предположенията си. И последното. Мисля, че ще е добре сега да направим график на времето и да го наложим върху картата на Москва. Да преценим разписанието на влакове и други такива. Да разработим този Бай, да разработим Министерството на културата, най-сетне още по-подробно да разпитаем съседите в кооперацията на Константиниди и бабите и децата от двора. Но съм готов да приключа мисията си, понеже работодателят ми почина.

— Ще обсъдим този въпрос — заяви категорично Романова. — Браво на теб, беше кратък. Да отидем сега в моя кабинет. Хайде, Саша.

15.

Бай й се обади към края на работното време.

— Е, не искаш ли да кажеш какво и как? — попита, без да се представя, понеже смяташе, че Алевтина е длъжна да го познава по гласа.

И тя го позна. Но отговори също така отвлечено:

— Може ли по-конкретно?

— Ти кажи по-конкретно? — рече той добродушно и търпеливо.
— Как е нашето момче?

— Повтарям въпроса си. — Алевтина се постара да скрие раздразнението си. — Какво по-точно те интересува? Дали е отлетял? За съжаление, да. И аз лично го преведох през митницата. Видях как самолетът излетя. През деня се обадох на „Аерофлот“, там потвърдиха: самолетът е пристигнал в Будапеща по разписание. Какво друго?

— Не се сърди, Алка — усмихна се Бай. — Ти нямаше късмет и по-рано. Приличаше на вещица. Значи не е имал никакви проблеми? Как така го изпуснахме? Излетял значи...

— Както чу — тя отговори сухо, уязвена от нелепото споменаване на предишната им връзка. — Но я ми кажи, защо толкова ти трябва? Каква е твоята роля в случая? Или е една от поредните ти велики тайни?

— Каква ти тайна! — промърмори Бай почти с досада. — Просто исках да те предупредя по най-бързия начин да ликвидираш всякакви компромати от личен характер, ако са останали от него. Имам сериозно подозрение, че нашето момченце е по-голям герой, отколкото съм предполагал... Само така го наричам, по стар навик, какво момченце е той, минал четирийсетака... Ами как беше по мъжката част, биваше ли го? — В гласа на Виталий се появиха подли и ехидни нотки.

— Напълно! — отвърна рязко Алевтина. — Някои „момченца“ не са и сънували подобни възможности. Например ти дори в най-добрите си години не си бил способен на такова нещо. Имаш ли още въпроси?

— Да, не бързай — продължи Бай, сякаш се канеше да изрече поредния цинизъм. — Я ми кажи, той не носеше ли нещо по-

забележимо? Някой пакет или планшет, рулце? За пари — ясно...

— Защо питаш? — Алевтина се напрегна.

— Защо ли?... — Бай не бързаше да отговори. — Виж сега, нашето страстно момченце май е пречукало тъста си. Засега картинката е такава, Аленка...

— Какво значи пречукал?! — попита Алевтина, но изведнъж усети да я облива по гърба ледена вълна. Значи цяла нощ е правила любов с убиец?! Но как така? Той не би могъл до такава степен да я лъже! Щеше да усети интуитивно... Не, тук има някаква страшна лъжа, измама... Какви ги дрънка този негодник? И тя е принудена за най-голямо свое съжаление да изпълнява молбите му...

— По най-обикновения начин — печално продължи Бай. — Отивам днес при старчето според нашата уговорка, исках да обсъдим някои бъдещи варианти. А също да проверя дали младежът му е предал милиона, който изплатих вчера за три платна. Отиваме двамата с моя Андрюша на „Староконюшени переулок“, а там, мама миа, целият МУР се насъбрал. Изпратих Андрюша да погледне и послуша за какво си говорят хората. Та връща се Андрюша и докладва: твоят грък е пречукал днес. И колекцията му задигната. А сега, изглежда, са се заели сериозно, докарали са една „клетка“ от Главната прокуратура.

— Не може да бъде! — изведнъж отсече Алевтина. — От вчера до самото излитане беше непрекъснато с мен. А за убийство трябва време.

— Той беше и у дома. Тръгна си някъде между два и три, ако не се лъжа, но не помня точно. Знам ли къде е бил след това? Ами преди да дойде у дома? Със стареца говорихме сутринта. Пресметни. В десет говорихме, уточнихме се за цената и прочие. Искаше лично да докара картинките си, та да съм му прател кола. А аз помислих: защо да пращам Андрюша, когато зетят на гърка има кола. А той ми казва, че се скарали и изгонил Вадим. Рекох му: ами помирете се, кавгата е лош съветник. Убедих го, намерил Вадим, предал му платната и оня тръгнал. Излезе от къщи някъде към три без нещо, по-късно ще си спомня по-точно. А вие кога се срещнахте? Припомни си, Алка! Сега е много важно. Трябва да се знае буквално по минути. Допускам, че днес-утре ченгетата ще намерят и мен, а и теб.

— Господи, какъв зор имат за мен?

— Алка, недей така, щом им трябва, ще те намерят... Ако се разровят по-надълбоко, а между тях има истински майстори, могат да си спомнят и злополучния кредит, могат да прибавят и последната командировка...

— Я слушай, драги! — Алевтина го прекъсна сухо. — Защо ми се струва, че се каниш да ме шантажираш?

— За бога, какво говориш! — Бай се разбърза, явно разбра, че е прекалил. — Насочвам ти вниманието, да бъдеш подготвена предварително за неочаквани въпроси, дори от най-интимен характер, да ме прощаваш. Нали помниш, че лично ходатайствах, и то официално, за предоставяне на трийсет милиарда рубли кредит на неговата фирма? За какъв шантаж от моя страна става дума? Мисли какво говориш...

— Добре де. — Алевтина се успокои. — Съвсем не разбирам защо упорито говориш за него като за убиец? Какво, доказано ли е вече? Имаш ли свидетели, че със собствената си ръка е застрелял тъста си? Или това са само твоите идиотски предположения?

— Ах, ти, Алка, чиста душо... — Бай въздъхна дълбоко. — Там е работата, че едва днес разбрах: той няма да се върне! Нима не разбираш? Рекетъори отвлели жена му, поискали откуп един милион долара. За да събере парите, старият Георгий бе принуден да ми продаде няколко свои картинки. А зетчето, вместо всячески да участва в спасяването на собствената си жена, вместо поне малко да помогне на тъста си, изведнъж спешно заминава в задгранична командировка. Не ти ли се струва странно? Като прибавиш и един милион долара, които му дадох, всъщност за откупа, и които той най-вероятно не е предал, прибави мъртвия тъст, обрания апартамент. Какви изводи могат да се направят? Като не искаш да слушаш доводите ми, мисли поне сама. Ти също има за какво да се притесняваш. Та казваш, не е изнесъл нищо, наподобяващо платна? Сега разбираш ли за какво те питам? По дяволите, с какво е заминал тогава! И как е ограбил стареца?

Съобщението за жената на Вадим едва не подкоси Алевтина. Тя потрепери и усети как подът се наклони под краката ѝ, а столът, на който седеше, се пързулна към ъгъла и тя щеше да се претрепе в стената... Едва не изпусна слушалката.

— А ти... откъде знаеш... за жена му? — едва изрече тя.

— Хубава работа! Че той вчера сам ми разказа. А аз, като навлязох в семейните им проблеми, не започнах да се пазаря, макар че можех. Каквото поиска старият Георгий, това дадох... Виждаш ли, напразно било! Паричките ми отлетяха! Чакай, но какво излиза, Алка? Излиза, че нищо не си знаела! Значи и тебе... Браво! Между другото не си ли хлътнала вече по него? На стари години, а? Майчице, непрекъснато ме смайваш, честна дума! Да-да... Но не разбирам как те е излъгал. Ти си опитна жена, мъдра, нима не усети от пръстите му мирис на кръв?

Каква бъркотия! Алевтина сякаш пропадна в гъста и плътна мъгла. И друг път се е случвало подобно нещо, но тогава все пак са проблясвали някакви неясни перспективи, а сега пред нея е изправена мътна непробиваема стена. Нима е станало точно това, което нетактично каза и Бай? Дошло е незабелязано, извън трезвия ѝ самоконтрол... Може пък само за миг да е усетила в обятията му възможност да се спаси от самотата, от неустойчивото и временното, това е било като спасителна глътка въздух за давящия се... Не, не забеляза нищо, нито смущение, нито страх от разобличение, нито старателно прикриван престъпен замисъл. Тази нощ може да не се разкри напълно пред Алевтина, но със сигурност бе искрен. Или тя вече не е жена. Затова всичко казано от Бай може да е или зловеща лъжа, целяща нещо голямо, или потвърждение на актьорската гениалност на Вадим. Няма трети вариант.

Но какво иска от нея Бай? За какво все говори ли, говори... Господи, отця ѝ се да слуша това дърдорене!...

— ... и затова — чу края на изречението — ще трябва веднага да си изработим единна линия. Да не се объркваме, разбра ли?

— Естествено — обади се тя нервно и зло.

— Слава богу, обади се, а аз си помислих, че си в пълна прострация. Алка, недей така, дръж се... Добре — въздъхна той, — всичко ти казах, сега остава да чакаме развоя на събитията. Обади се, ако има нещо, не се притеснявай. Дочуване.

— Дочуване.

Изведнъж тя се почувства като дълбоко и горчиво обидено момиче, сякаш някой негодник е взел и се е присмял на неговата тайна, наивна, първа детска любов. Доплака ѝ се... Главното, не разбираше защо. От безкрайна жал към себе си сърцето на Алевтина бе готово да

се пръсне на парчета, а пръстите ѝ, гърдите, коремът, коленцата продължаваха да усещат близостта му, устните ѝ горяха от последната му целувка... Алевтина се изплаши, че така може да полудее, и реши, че ще зареже всички задачи, ще седне в колата на Димка, ще полети към къщи и толкова ще се напие, че съзнанието ѝ да се изключи напълно. Иначе може да направи някои неща, за които после много да съжалява. „Але-или“ ... Какво магаре!

16.

Следователите събраха всички известни данни и можаха горедолу да построят първоначалната версия.

Дъщерята на Константиниди е отвлечена е и поискан откуп от един милион долара. Похитителите са знаели от кого могат да получат подобна сума. Значи не са случайни, вероятно трябва да се търси в близкото обкръжение на колекционера.

При отвлечането зетят на Константиниди Вадим Богданов е бил изхвърлен от колата, пребили са го, за което той съобщил скоро след това на тъст си, но не се обадил в милицията за случилото се.

Константиниди наел частен детектив (по съвета на Романова), за да си върне дъщерята и да изясни дали не е измама от страна на зет му. Константиниди обещал да събере милиона на другия ден, тоест днес, петнайсети юли. Подозренията му се потвърдили и от дъщеря му, с която той разговарял.

Откупът е трябвало да бъде доставен — такова е категоричното нареждане на похитителите — само от Вадим Богданов. Не са обяснили причините. Положението на Константиниди се усложнило и от факта, че се скарал жестоко със зет си и го изпъдил от къщи.

В деня на убийството, времето на извършването му е приблизително известно, зетят е забелязан в следните точки: пред дома на Константиниди, на вилата на някой си Бай в Переделкино, също колекционер и търговец на картини, в Министерството на културата и в супермаркета на площад „Тверски“. След това е изгубен по пътя към вилата си в Перхушково (последното е само предположение, защото преследваният изчезнал в района на Баковка). Не е известно покъсното местонахождение на Богданов.

Извод: Константиниди е убит. Възможно е смъртта да е настъпила от много силен удар — старецът е блъснат върху изправения в ъгъла голям часовник с тежка дъбова кутия. От удара часовникът е паднал и се е счупил. Време на спиране на часовника — тринайсет и трийсет и две.

Лариса Георгиевна, дъщерята на Константириди, не е намерена. В двора на „Староконюшени переулок“, където е домът на Константириди, е забелязан, ако не е случайно съвпадение, червен мерцедес с арменец зад кормилото. Засега това е всичко. Уж фактите са много, а в момента няма за какво да се заловят.

Набелязаха следния план за действие.

Търсенето трябва да продължи, понеже има договор с частна агенция и поетият ангажимент все още не е изпълнен. Останалите живи дъщеря и зет на покойния са заинтересувани от разследването и вероятно с тях ще стане окончателното заплащане.

При необходимост Романова да включи своите сили от МУР.

Като ръководител на оперативно-следствената група, в която ще се включат оперативните работници от МУР, Турецки да се заеме пряко с издирване на убиеца. Всичко е пределно ясно. Освен едно.

Ако старецът е убит от зет си, както сочи първата версия, значи той е излязъл от къщи в един и десет, а часовникът в апартамента е паднал и след счупването е спрял едва след двайсет минути? Може убийците да са двама? Единият е заминал, а вторият е останал? Ето задача номер две: да се обискират всички налични шкафове и килерчета с цел намиране на следи.

Следващата крачка — Бай. След това — Министерството на културата. Турецки изгледа продължително и безнадеждно старите си приятели и колеги и с целия си вид показва, че няма да изпита голяма радост от новото следствено дело. Сетне заключи с много дълбока въздишка, която можеше да разстрои дори Господ:

— Какво чакате? Дайте ми всичко, отивам в кантората си и моля да не ме тревожите до утре...

— Между другото, не изключвам днес в дома на Константириди да има много позвънявания. Правилно ли постъпваме, като просто запечатваме жилището? — попита колегите си Грязнов.

— Съгласен съм — кимна Турецки. — Шура, там са и твоите момчета, аз бих поставил засада и всички необходими фиксатори за телефона. Доколкото разбирам, засега не можем да отваряме жилището на Богданов — нямаме достатъчно основания. Дори има ме съвсем малко улики, за да предявим обвинение на Богданов. Трябва да започнем от самия Константириди. Точно с това ще се заема.

Докато се разделяха, Грязнов неочаквано рече на Турецки:

— Имам нещо наум по повод този Бай, но засега не го вземай присърце. Според мен има напълно достоен начин да стигнем до него. Но за това после. Нинка те поздравява.

— Мерси, подобно... Как я карате, всичко е наред, нали?

— Какво говориш! Така ми е стегнала юздите. Никога не съм бил по-примерен.

— Браво на теб. Добре, обаждай се, нямам нищо против.

Докато стигне вкъщи, Турецки успя да подреди известните засега факти, но не стигна до утешителни изводи. Нормално — с възрастта започваш да се съмняваш във всичко. Вече навърши трийсет и седем, Пушкиновата възраст... По-рано, преди тринадесет години, когато постъпи в Градската прокуратура на Москва като стажант следовател под крилото на Костя Меркулов, от шепа факти можеше да построи версия след версия, една от друга по-ярки и изящни. Сега е друго. Всичко има, а версии — тц... Без малко да запее на глас: колко жалко, вече не съм млад. А днес е петък. Естествено, вкъщи няма нищо за хапване, защото вече забрави как сутринта си постави задача „да не забрави“ да мине в кулинарния на Комсомолски проспект и да купи храна направо за два дена.

Както се бе замислил, Турецки зави не където трябва и се озова на крайбрежната улица, без да стигне кулинарния магазин. Щом е тъй, поне да паркира край дома и да върви пеша, хем ще се разведри, ще се отбие в гастронома и ще вземе нещо леко за вечеря. По всичко изглежда, че в събота и неделя няма да почива.

Докато вървеше и чакаше тук-там на малки опашки, в главата му се материализира само една мъничка находка. Тя можеше да стане доказателство както за вината на Вадим Богданов, така и за невинността му. Стрелките на часовника. На излизане е можел просто да ги врътне с пръст с двайсет минути напред и да си създаде алиби. Но е трябвало да стигне дотам — не е хвърчал из апартамента. Значи трябва да има следи, трябва да са останали микрочастици върху обувките му, върху счупеното стъкло и мъха на килима. За тази цел са нужни поне обувките на Богданов, нужен е оглед на жилището му и на първо място да бъдат разпитани той или жена му. Няма друг начин. Кръгът се затваря...

Турецки си купи необходимия минимум, който му излезе абсолютен максимум — трябваше да пести, защото семейството му в

Прибалтика приемаше думата „икономия“ някак по европейски, ако изобщо я приемаше. „Да не може детето да си позволи?!“ — плясваше костеливи ръце лелята на Ирка, а той трябваше да се чувства като скъперника рицар, който е седнал върху чувалите с банкноти в Москва и нарочно мори от глад нещастното си семейство. Дявол да ги вземе тези бивши съветски граждани, които на бърза ръка усвоиха не само напълно противоположната идеология, но и европейския стил на поведение според техните разбирания... За сто и първи път Саша се зарече да не стъпи повече у роднините на Ирка. Изглежда, смятат, че старши следователят по особено важни дела в Главната прокуратура на Русия и бивш приятел на заместник-главния прокурор трябва да е приказно богат. Нали само подкупите, за да бъде изпратен някой в панделата или спасен, са толкова, колкото простосмъртните не са и сънували! Какво? Не вземал ли? Тия ги разказвайте на някой друг!

Докато готвеше традиционното ергенско блюдо — омлет с настърган кашкавал — Турецки си спомни разговора с Меркулов. Кога беше? Само преди час и половина.

Шура Романова вече веднъж е имала вземане-даване с Константириди. Тогава са успели буквално в последната минута да предотвратят обира на колекцията. Тя знаеше за стареца някои любопитни неща и ги разказа, докато „седяха“ в кабинета ѝ. Излиза, че навремето старият се е трудил за благото на Родината в НКВД. Там трябва да се търси. Току-тъй няма да дадат досието в прокуратурата, макар да е било отдавна. Сигурно досиетата са свързани със следвоенните репарации в Германия, а по тези въпроси досега цари пълна тайна. Наложил се да повъздиша пред Костя.

Меркулов също разбираше в каква клоака се пъха, но нямаше друг изход. Така си баба знае, така бае. Костя огледа отвсякъде нещата и отиде лично при главния прокурор. Може да разбере и да помогне. Но се върна без надежда. Главният обеща да направи необходимото запитване, като поговори предварително с председателя на Службата за външно разузнаване и Федералната служба за контраразузнаване. Не дай боже някой да се обиди. Днешната политика е капризно нещо. За Меркулов, Турецки и останалите от прокурорската гилдия Главният е клечка. Но за някой депутат от Думата е парцал за изтриване на обувките. Един Господ знае! Доколкото разбра Саша, работата може да тръгне към понеделник-вторник. И това е нещо. Така ще върви и

следствието — горе-долу. Вярно, ще се намерят радетели, ще започнат да ги атакуват с въпросите си, но ние също не сме вчерашни: вие питате — ние отговаряме, вие — питате, ние — отговаряме. Стоварват ни пресата. Не ни пука, ще се измъкнем на зигзаг... Порано за две седмици успявах да ти разплачат фамилията заради пренебрежение, а сега има плурализъм и демокрация: чакайте... ще ви се отговори... може би.

Продължително позвъняване откъсна Турецки от вкусния омлет. Но защо? Нали помоли да го оставят на спокойствие!

Вдигна слушалката и чу гласа на Грязнов:

— Нали нямаш нищо против позвъняването ми? Още веднъж здравей. Саша, стори ми се, че стоиш сам, нагъваш опротивелия ти омлет и главата ти пращи от служебни въпроси. Прав ли съм?

— Уцели десетката.

— Затова имам предложение, обаче не казвай веднага не. Помисли.

— Ако е за идване у вас — не.

— Какво говориш, на триста крачки път сме.

— Някакъв непознат адрес ли ми съобщаваш?

— Ще ти обясня. След нашия разговор с майчицата-шефка у мен остана едно голямо вътрешно неудоволствие. Сякаш сме в добрите стари времена, когато без угризения на съвестта можех да дрънкам всякакви глупости и да се измъквам само с мъмрене. Нали ме разбираш? Кой ще ми каже сега нещо, освен мен самия? Та изпратих на „Комсомолски“ моя Вова Акимов. С кола е, няма нужда да го уча какво да прави. Отиде. Сега стоя, но пак нещо ми е чоглаво. Интуитивно усещам неудобство, разбираш ли. Хващам се на бас с който иска, че днес ще навестят жилището. Ако не е един, колко? Вова ще се справи ли? Разбира се, но на каква цена. Затова реших да ти звънна. Тръгвам за там. Ако имаш желание, след около час застани до магазина за радиоапарати, ще те посрещна. За да не зависиш от мен, вземи си топа за всеки случай, всичко става... Но само ако имаш желание да си побъбрим. Да не забравя, Нинка тук изпържи страхотни кюфтета! Нареди ми специално за теб да взема пет парчета. Защото от тия омлети ще хванеш цироза на черния дроб. Да взема ли?

— Изкусител! Добре, вземи. Усещам, че с вас няма да се спи.

17.

Лариса прекара целия ден на дивана. Ашот ѝ пробута някаква тъпа книжка от серията женски любовни романи — напълно сантиментална глупост, но тя лежеше и четеше. По-точно очите ѝ пробягваха по страниците и машинално отбелязваха глупавия превзет патос на любовните обяснения между красавицата Джулия и красавеца Антонио. Всичко вървеше печално — гладко, като в латиноамериканските сериали, с които през последните години ни залива синият екран.

След това Ашот свари много силно турско кафе и тя с удоволствие изпи една чашка. Конякът в барчето не пресъхваше, плюс хубава минерална вода, само за душата! Не е отвлечане, а същата сапунена опера!

Денят премина в стила на лекия жанр. Тук имаше напълно прилична тоалетна. Лариса се огледа в голямото огледало и неволно се смръщи: прекалено явни бяха следите от снощи. Сини кръгове около очите, без нужните кремове и друга козметика кожата на лицето ѝ изглеждаше отпусната и старичка. Затова пък гърдите, корема и бедрата — целите в лилави петна от жилавите пръсти на палавия Ашотик — също като в най-хубавата ѝ младост. Най-много петна имаше тъкмо на най-интимните места. Просто невероятно! Лариса вече не помнеше кога за последен път си е позволявала подобна волност по отношение на себе си. Липсват само следи от ухапано — по бедрата! — промърмори малко смаяно.

Ашот влизаше в стаята, гледаше я тъпо с изпъкналите си бадемови очи, въртеше се на едно място, сякаш искаше да каже нещо. Но тя само плъзгаше равнодушен поглед по синкавите му бузи. И той излизаше, без да каже нищо.

Навън взе да се стъмнява. И Лариса започна да се притеснява. Изглежда, на тия нахалници нещо не им излизат сметките. Колата ли се е счупила? Нима ще трябва да прекара още една нощ тук? Хич не ѝ се искаше... Тялото ѝ имаше нужда от гореща вана, пълна с ароматна пяна, и от самота. Ако останеше тук, със сигурност рискуваше да се

принуди, по-точно да бъде принудена, да повтори снощното. Сега вече в масов вариант. А такова изобилие от сексуални вариации не води до нищо хубаво на нейните години. Трябва почивка. Няма избор, ще трябва цяла седмица да ходи с макси и с дълги ръкави, точно в горещините... Да, при всички случаи има нужда от почивка.

Ако съдим по странните погледи на Ашотик, за тия младоци почивката дори е вредна: главите им се пълнят с лоши мисли, когато спрат. А от мислите до действията има само една крачка.

Колкото повече размишляваше, толкова по-тревожно ставаше на сърцето ѝ, изпълваше я неуютно безпокойство. Какво им се е случило? Нима този фарс се усложнява от нещо наистина опасно за нея?... Учуди я и фактът, че през целия ден в мислите ѝ нито веднъж не се намери място за Димка. Интересно, какво показва това? Ако всичко приключи нормално, дай Боже, сигурно така е по-добре. Без скандали и викове. Да си взема апартамента и да се разкара на майната си. Може да изкара последните си дни и при баща си, той ще се зарадва...

Но изведнъж всичките ѝ съмнения свършиха, и то по най-ужасния начин.

Беше вече тъмно, когато пристигна онзи дебил, по-големият брат, пазителят на семейните традиции. Брадатата му физиономия беше мокра от пот, сякаш са го гонили кучета. Братята седнаха срещу Лариса, гледаха се шашардисано и най-накрая Миша, така се казваше по-големият, рече:

— Лариса Георгиевна, ще трябва силно да ви огорча, но положението, в което всички се намираме, се усложни невероятно.

— Започва се... — вметна презрително Лариса, като се стараше да бъде спокойна, но сърцето ѝ се сви до болка от неясно предчувствие.

— Връщам се от Москва, където търсих вашия съпруг. Той не се яви на мястото на срещата ни, не донесе парите, за да ви освободи, изобщо никъде го нямаше. Подозирам, че просто ни е „изпързалия“. Толкова по-зле за него, по-точно — за вас. Като не го намерих, отидох да търся баща ви, но и там пълно разочарование. Пред входа на кооперацията имаше милиция. На двора странични хора ми казаха, че някакъв човек бил убит и ограбен...

Лариса бе очаквала какво ли не от съдбата, но изведнъж усети как ѝ се завива свят и рухна по гръб, без да може да издържи на

безумната въртележка, набираща дива скорост.

Дойде в съзнание от нещо мокро и студено. Отвори очи и видя Ашот да я изтрива с мокра кърпа. Той я гледаше изплашено. По-големият брат седеше както преди в дълбокото кресло и равнодушно-тъпо разглеждаше обувките си. Като видя, че Лариса е дошла на себе си, продължи спокойно:

— Както разбирате, нямаме и не желаем да имаме никакво отношение към семейните ви дела. Нека милицията се занимава кой кого е убил и защо. Друго ни притеснява: незаплатената работа. Трябваше да получим от клиента петстотин хиляди долара за вашето отвлечане и връщането ви. Все едно, пак ще ги получим. От кого? Хайде да помислим заедно.

— Вървете всички по дяволите — и вие, и вашият клиент... Казвате, че ви „изпързалия“? Така ви се пада, дърдорковци...

— Не, вие не ме разбрахте — поклати глава Миша. — Искате ли да се върнете у дома? Тогава си платете.

— Първо, от къде на къде? Не съм ви молила да ме отвлечате. И второ — нямам толкова пари. Така че ще останете с пръст в уста.

— Нито ние, нито вие имате време за това. Никакво. Обясних на уважаемия ви покоен баща, че ние с брат ми сме само изпълнители. И толкоз. Клиентът „изпързалия“ господаря. Как мислите, какво ще направи той? Ще притисне татко ви? Няма начин. От цялото семейство само вие сте в ръцете ни. Значи ще разговаряме с вас. И само от вас зависи как ще завърши. Много добре знаем какви пари имате. И у вас, и у покойния ви баща. Така че ще можете да ни дадете нужната сума, няма къде да идете.

В гърдите на Лариса вече кипеше такъв гняв, че тя се страхуваше да не избухне и да каже нещо излишно, след което тези негодници наистина могат да направят каквото решат — да я обезобразят, осакатят... всичко може да измисли фантазията им!

— Ще ви подсказва — продължаваше Миша отмерено. Може да ни продадете апартамента си. И да напишете разписка, че сте получили парите. И всякакви дреболии — техника, видео, пръстенчетата ви, за да съберем сумата. Имаме си нотариус, всичко ще е оформено както трябва, никой съд няма да се усъмни. Ясно ли ви е?

— Ами ако те пратя на онова място, от което си се пръкнал на този свят, копеле такова? — почти прошепна Лариса, закипяла от гняв.

— Тогава — реагира равнодушно Миша — ще постъпя по друг начин. Ще ви разваля като жена. Мъжете все още могат да ви харесват, макар и за кратко — година или две. Знаете ли защо? Толкова живеят курвите в публичния дом, където с удоволствие ще ви продам. Работата е трудна, изхабява, клиентите са непридирчиви и груби. Това не ви е Ашотик с неговите юношески фокуси. Там мъжете отиват за свое удоволствие. А такава едра бяла жена ще предизвика голям интерес, естествено, ще се научите да обслужвате по двама, по трима клиенти едновременно. А като се измори или омръзне една жена, тогава я закопават под асфалта, да няма никакви следи. Няма нужда от излишни свидетели, нали... Затова казвам, сега сте във форма и сигурно ще изкарате една година. Без ласка. После лично ще ви покажа как е, без Ашотик. — Той се засмя внезапно широко и беззъбо. — Нали трябва да знам какво предлагам на хората, Лариса Георгиевна? Но това по-скоро ще е моралната ми компенсация. Защото няма да дадат много пари за вас, все пак сте възрастна жена. За мераклията.

Той говореше за всички тези ужаси без капка лъжа, абсолютно спокойно, като за нещо отдавна решено, и едва сега Лариса почувства целия кошмар на положението си. Все още имаше някакви надежди относно смъртта на баща си, този мерзавец може и да лъже. Или да не е разбрал. Милицията може да отиде при баща ѝ за какво ли не... Дори заради нейното спасяване... Но изчезването на Димка е лош признак. И все пак казаното от брадатия негодник ѝ се струваше лош сън, или искаше да бъде така, трябва само да направи усилие и да се събуди. А и този публичен дом...

Лариса не забеляза как започна да разсъждава на глас, без да се надява на ответна реакция. Но Миша реагира индиферентно:

— Вашият съпруг не ви ли е разказвал? Той е посещавал този дом, при това неведнъж. Хареса си там едно момиче. Съвсем младо. Избягало от родителите си! — Миша се засмя ласкаво. И от този смях разказът му ставаше още по-зловещ. — Доискало му се свобода. И я получило. Ето и Ашотик знае. Нали, Ашотик?

По-малкият брат промуча нещо нечленоразделно.

— Между другото, Лариса Георгиевна, това момиче от три години е обявено за национално издирване. Три, съобразявате ли! Кой ще го търси? А вашият Вадим, извинете, задължително посещаваше

това пропаднало момиче по веднъж в седмицата. Ах, каква свирка правеше!... От друга страна работата не е сложна, бързо ще ви научат. Имаше един смешен случай — срещнаха се познати, ами случва се, стават грешки, не са проверили добре клиента.

— Значи Димка са го проверявали...

— Разбира се, да няма такива случайности. Да речем, пристига той, когато се разплати де, а вие го чакате там. Не е добре.

— Вие сте една паплач... Добре, да вървим в Москва, да ви вземат дяволите. Ще се опитам да намеря нещо, да ви...

— Лариса Георгиевна, дълбоко се лъжете, ако мислите, че можете да ни измамите. Никой не пуска заложница просто така. Затова по-добре кажете къде държите у вас парите и ценностите си. Ще отидем с Ашотик, ще ги извадим внимателно и ако стигат, ще ви пуснем да си вървите. А засега се налага да постоите в нашето мазе.

— Оставете ме да помисля... — Лариса като че ли се надяваше на нещо, опитваше се да се съсредоточи, нищо не можеше да направи със себе си: мисълта ѝ не течеше. Ако баща ѝ наистина е умрял, какво ще стане с всичките им планове? А отиването в чужбина?... Банковите сметки... С това горе-долу ще се оправи, Лариса знаеше къде държи документите, но сега там има милиция. Вярно, има и своя сметка, но тя е за съвсем извънредни случаи... Но Димка, Димка, какъв негодник! Да бяга от жена си в нелегален публичен дом... Всичко чуто продължаваше да ѝ се струва пълна глупост, отвратителен номер. Като че ли... Ако не беше новината, че Димка е участвал най-активно в отвличането ѝ, което разбра и баща ѝ, а и тя се досети. Притрябвали му един милион долара. Захвърля жена си като мръсен парцал, убива тъст си, ограбва го и изчезва в чужбина? Невероятно. Най-напред за услугата е искал да раздели хонорара на две, но измамва и тези мафиоти. Затова са толкова настръхнали. Излиза, че ситуацията наистина е смъртно опасна. Трябва да жертва всичко за спасението си. Проклетите картини, пък и апартамента най-сетне. Нали ѝ остава бащиният...

Лариса изведнъж се погледна с чужди очи от главата до петите. От къде на къде този брадат негодник ще ѝ дава само още една година? Изведнъж женското в нея закипя и се разбунтува! Но тя веднага хладно се овладя: мъжете виждат по-добре. Там е целият кошмар. Значи за

една година ще я смачкат напълно и — под асфалта? Да не остане никаква следа?

Не, само да остане жива, жива!... Трябва да даде всичко, но да се освободи, а после да не прости нищо и на никого. Ще се постарее здравата, но ще намери този брадат мерзавец накрай света. Няма хабер той колко страшна може да бъде женската мъст...

— Добре, съгласна съм — рече Лариса. — Може да вземете скъпоценностите ми... Ако този мерзавец вече не ги е прибрал. Но ако ги няма, ще се наложи да ме закарате в Москва. Никой няма да ви даде пари нито от моята, нито от татковата сметка. Така че преценявайте.

— Колко пари можем да намерим у вас?

— Нямам представа. Може изобщо да не намерите...

Тя си спомни, че преди около седмица Димка говореше за някаква командировка в чужбина. Канеше се нещо. Ето какво е било.

— Във всеки случай сигурно няма да има половин милион долара. Затова не ме дръжте в мазето, а ме закарайте въщи. — Тя равнодушно сви рамене: — Къде мога да избягам от вас? Глупаво е.

Ашот заговори рязко и високо на арменски. Близко минута братята сякаш се караха, едва не се хванаха за гушите. Най-накрая се успокоиха и по-големият рече:

— Решихме, че ще отидем отначало сами. Рискът е по-малък — и той се извърна към Ашот и допълни нещо на арменски. Младежът пак се опита да възрази, но големият повиши глас. Тогава Ашот стана и нареди на Лариса да му даде чантичката си и ключовете. Кимна на брат си, а на Лариса каза да го последва.

Излязоха в антрето. Ашот отвори един капак на пода, като първо отметна настрани килима. Щракна ключа и в мазето светна. Слезе бързо по една подвижна стълба и подаде ръка на Лариса. Тя се спусна послушно с негова помощ. В малкото квадратно помещение имаше широк миндер, покрит с одеяло — друга мебел нямаше.

— Това ли е вашият публичен дом? — поинтересува се с насмешка тя. — Доста скромно. Не ви стигат парите за обзавеждане ли? Та затова се занимавате с криминални дела?

Ашот се намръщи, сякаш му бе неприятно да слуша думите на жената, която съвсем наскоро го обичаше толкова силно.

— Извинете, ще се наложи малко да постоите тук. — Той въздъхна тежко.

— Ех, и ти, ще ми се пишеш мъж — изрече презрително Лариса.
— Ако знаех какво всъщност си бил.

— Той е по-големият, какво да правя — махна с ръка Ашот.

— Когато ви хванат и двамата, бандити проклети, а това непременно ще стане, ще погледам с удоволствие каква ще я запееете... Жалко нищожество, махай се от очите ми, не мога да те гледам!

Ашот извика нещо на арменски, стисна юмруци и ги размаха из въздуха. А сетне изхвъркна като попарен от мазето и тракна капака. След минута лампата угасна.

Лариса вдигна краката си на миндера и отпусна глава върху сгънатия си лакът. Най-много я беше страх да не чуе шумолене в ъгъла. Сърцето ѝ ще се пръсне, ако тук има мишки.

Братята пътуваха мълчаливо към Москва и само от време на време се споглеждаха мрачно. Моторът на мощния мерцедес беше почти безшумен. И напрегнатата тишина вътре изглеждаше непоносима.

Двайсет и три годишният Ашот бе възпитан в пълно подчинение на по-големия си брат и може би сега за първи път усещаше дълбок вътрешен протест. Такава жена! Не е някоя хищна проститутка, доста ги имаше през последната година от московския му живот, такива винаги можеш да намериш до всяко ново павилионче. Да, пищна, бяла — правилно отбеляза брат му, но това не е всичко. Тя е и много сладка жена, обича мъжете, а не парите и разбира от силни желания... А Миша се държи с нея като с обикновена шантонерка. Или се обиди, че Ашот го изпревари? Сигурно е искал пръв да опита? Тогава защо не каза... Той щеше да отстъпи, нямаше да бърза. Сега Ашот никак не харесваше авантюрата с апартамента, в която го забърка Миша. Усещаше, че може да завърши зле. Неслучайно и Лариса им пожелава голямо нещастие. Ашот предчувстваше, че се задава опасност. Но от дете бе свикнал да се подчинява на брат си. В семейството е така. А Миша не иска нищо да слуша, смята се за най-умния.

Ашот не се досещаше, че трийсетгодишният му брат се вълнуваше от други грижи. Най-голямата бе как да обясни провала на акцията за един милион, която му възложи големият „авторитет“ чичо Гурам след дълги молби и уговорки. Нима Миша е виновен, че клиентът „ги изпързала“? Нека чичо Гурам се разправя с него, защото такива неща не бива да се прощават. Но Миша сега няма към кого да се

обърне, хем държи в ръцете си заложничката. Какво да прави? Младият „мафиот“ се перчеше, но загра, че ако наистина са очистили гърка, а не е милиционерска лъжа, тогава работата е много лоша. Криминалната сигурно пасе и другия апартамент. Първото подозрение върху кого ще падне? Върху този, който е изчезнал. А кой е изчезнал? Зетят, Вадим Богданов, който освен това е заложил жена си. И от всичко е спечелил не по-малко от милион долара, ако не е и повече. В такъв случай първият проблем е: да влезем или да не влезем в апартамента. Ако няма засада, добре. Но се налага да проверим. Затова не биваше да караме жената в Москва. А този глупав Ашот нищо не разбира...

Лошо се получава. Но не бива да се появяваме и при Гурам Илич с празни ръце... Вярно, имаме жената. Бива си я, хубава е, чичо Гурам със сигурност ще я хареса. Пък и кой истински арменец не желае пищното тяло на една руска блондинка? Разбира се, тази кучка трябва да се набие хубавичко, да се прекърши гордостта ѝ, а сетне да се подари на чичо Гурам. Нека си поиграе, а после, както обикновено, да я приспособи за общото дело. Пред него номера не минават, много жени се извървяха, отначало горди, а къде са сега? Така де, станаха послушни. И доставят радост... Но какво да прави с Ашотик? Взе си беля с отглеждането му. Смята се за мъж, сополанкото, а на какво се научи — да прави задна прашка с долните руски курви...

А този Вадим? Нали разговаря лично с Гурам Илич. Уточниха се. Подсказа му всички варианти. Сега излезе така, че под тяхно прикритие си свърши работата и изчезна. Ако не днес, то утре чичо Гурам ще разбере къде се е дянал. А разбере ли, горкият Вадим да се крие в бетонен сандък. Най-добре вече като покойник. С чичото не се правят такива шеги, неслучайно го наричат голям „авторитет“. Намира си длъжниците и на края на света.

Преди да отидат в жилището, първо трябваше да се посъветват с него. Но е срамота да погледнеш в очите по-възрастен земляк, почти роднина. Като нищо ще те изгони, ще те прати вкъщи, а какво да прави сега в Ереван, където няма нито топлина, нито хляб, нито хубава работа? Да си хапе юмука ли?

Стигнаха в Москва, изпълнени с мъчителен размисъл. Отидоха на проспект „Комсомолски“ и Миша спря колата в съседния двор — той вече се ориентираше тук.

Излиза, че всичко е предвидил, Ашот дори се смая на далновидността на брат си. Самият той беше сигурен, че няма нищо сложно да посетиш чуждо жилище: влизат, вземат каквото трябва, тоест всичко ценно, пъхат го в чантите, които носят в багажника, и го изнасят. Но не стана така.

Минаваше вече десет часът, но навън имаше още много хора. Закъснели автолюбители се въртяха около колите си покрай тротоара в двора на Ларисината кооперация. А на пейката до входа седяха няколко тукашни баби и един дядо, който пушеше цигара и я държеше в юмрук. Той разказваше с тънкия си и весел гласец нещо смешно.

Беше рано да влизат в кооперацията. Наоколо е пълно със свидетели. Миша каза, че трябва да проверят дали не се наблюдава апартаментът. А не уточни как. Ашот веднага предложи да изтича догоре и да звънне на вратата. Ако стане нещо, много просто, ще каже, че е сбъркал. Миша веднага отхвърли тази глупост. Ако в жилището има засада, веднага ще го пипнат, гък няма да каже, а после върви доказвай.

По-големият брат разбираше, че в двора на „Староконюшени переулок“ може да има милиция по две причини. Или старецът е убит наистина, но не знаеше как да провери този факт, а смяташе за невъзможно да стърчи в двора, защото дядката може да се е изпуснал пред ченгетата, че му искат откуп за отвлечената дъщеря. Или пък той е съчинил тази партенка, пуснал е лъжлив слух за смъртта си и обира на жилището си, за да могат ченгетата официално да се появят там. Тогавя всичко е много по-сложно. И трябва да са изключително предпазливи.

Е, да, първият вариант е за предпочитане. По-логично изглежда: Вадим Богданов подхвърли на чичо Гурам идеята за половин хонорар за заложенката, пак той ги изпързала и изчезна, защо да не е той убиецът? Всичко се свежда до едно: трябва му големи пари, а тъстът е пинтия, жената пречи. Така подведе чичо Гурам. Чакат го страхотни неприятности, макар да се е скрил...

Ако Вадим е действал сам, напълно е възможно милицията да не се досеща за отвличането на дъщерята на стария грък. Но ако Вадим е знаел, че в семейството ще настане кървава драма, защо е трябвало да намесва външни лица? Пък и отначало тъстът на Вадим проформа се дървеше, но прие да даде такъв голям откуп, нали? Значи?...

Нищо не значи, макар да изглежда логично. Въпреки това не пречи да са по-внимателни и постоянно да проверяват...

Миша знаеше как се проверява. Без усилие намери на двора младежи, които се забавляваха, и тръгна към тях с приготвена кутия „Марлборо“.

— Ей, мъже — повика сериозно сополанковците, — кой ще каже пръв в кой апартамент живее Вадим Богданов? Канеше се да продава червения си мерцедес. Жена му е една едра блондинка.

— А, банкерът ли? — попита едно от момчетата. И посегна към цигарите, щедро протегнати от непознатия.

— Защо банкер? — учуди се Миша. — Наистина ли?

— Не знам, може да не е. Но така му викат, защото е много важен. Живее на седмия етаж.

— Ясно. А кога се връща от работа? Цял ден звъня, никой не вдига, нито той, нито жена му. Имаме уговорка... Нищо не разбирам! Живее на седмия? Толкова високо? А прозорците не светят. Как да разбере, а?

Момчетата гледаха разстроения брадясал кавказец, който се канеше да купи от „банкера“ разкошния му мерцедес — мечтата на всеки от тях.

— Хайде, кой мъжага ще изтича догоре да позвъни на вратата? Дръж, кой иска? — и Миша подаде цигарите.

Веднага скочи същото хлапе. Мушна борото в джоба си и излетя като стрела към входа на кооперацията, дори накара пенсионерската компания да извърне любопитните си носове след него.

Миша само се подхилна и започна да наблюдава прозорците на интересувания го апартамент: ако някой се крие там, може да се издаде, без да иска. Но край прозорците не се мярна никой. Наистина вече е съвсем тъмно и трудно се вижда, но вечерното небе още хвърляше по стъклата розов отблясък, който един неопитен може да вземе за слаба светлина, запалена в апартамента. Наблюдаваше и стълбището, осветено от луминесцентна лампа, но най-вече го интересуваше кой ще излезе от входа.

Но се показва пак същото хлапе. Миша се стегна неволно — всичко можеше да се очаква. Момчето каза, че е звънило няколко пъти, но никой не се е обадил.

— Добре — рече Миша с видима досада. — Извинявай, млади момко. Ще трябва утре пак да идвам. Отивам си, благодаря.

И бавно тръгна в тъмното. Но не се отдалечи. В това време Ашот наблюдаваше внимателно младежите: как ще се държат, няма ли да ги последват. Не, не ги последваха. Веднага забравиха и започнаха да се черпят с цигарите, които извади от джоба си момчето. Излиза, че няма засада. Сега трябва да чакаме нощта, реши Миша, да стане безлюдно по двора. Един Господ знае кога. Със сигурност ще падне голямо висене. Братята решиха да дежурят поред и да не изпускат от очи входа на кооперацията. След което Миша предложи на Ашот да поспи в колата, а след час да го смени.

Вечерта беше много топла и дворът опустя едва след полунощ. Ашот смени брат си от поста му, сетне Миша се върна и двамата наблюдаваха. Но към един и нещо Миша реши, че сигурно вече е време и трябва да докарат колата по-близо, да не мъкнат чантите из двора. Той остави мерцедеса на края на проспекта, съвсем близо до дворната арка, където нямаше никакви лампи и затова беше тъмно като в негърски задник.

Приближиха до входа предпазливо от различни посоки. За всеки нормален човек отварянето му с кода не представляваше никаква трудност дори ако Миша не можеше да си служи с инструменти. Много просто: кодът бе написан на стената с флумастер. Братята се изкачиха пеша до седмия етаж. Ето я нужната врата. Миша не забеляза нищо нередно, след като я огледа внимателно. Но за всеки случай позвъни и застана отстрани на шпионката. Никой не се обади. Тогава извади ключовете на онази страшно горда курва Лариса и спокойно, сякаш е у дома си, отвори вратата за антрето. Не светна. За работата си носеше фенер със силен широк лъч...

Апартаментът на Богданови беше хубав — богат, скъпо ново обзавеждане, килими. Това струва много пари. Значи семейството ги има.

Дори неопитен в обирджийските работи човек от пръв поглед би познал, че тук не пипаха новаци: братята доста бързо и съгласувано обискирваха жилището и подреждаха на масата онова, което мислеха да вземат. Отключиха без всякакви ключове всички затворени чекмеджета на шкафовете, масите и скриновете и изхвърлиха на пода онова, което не представлява интерес за тях. Затова пък веднага и без

всякакъв подбор в чантата им премина съдържанието на две секции от стенния сейф, замаскиран с картина. Извадиха ловко самата картина, по-точно платното, от тежката рамка и като счупиха подрамката, го свиха на рулце. Същата съдба сполетя и останалите картини, окачени по стените. Двата безжалостно откъсваха платната от рамките и ги навиваха едно върху друго във вид на огромен пакет. Грабителите не си представяха дали картините са ценни или не, защото поначало бяха убедени: в този дом няма ментета или лоши копия.

Сложиха дебелия руло на дъното на чантата. Тук може да няма един милион долара, но ако платната са ценни, горе-долу половин ще вземат. Така реши Миша, който не разбираше от изкуство, но горещо вярваше на всички, които говореха с апломб за него. И всичко нарисувано и сложено в рамка беше за него музей. Много ценно. Макар и опасно: как ще го реализираш? Казват, че сега можеш да намериш специалист, който бързо изпраща зад граница тази стока. Вадиш парите и въпросът е уреден.

Върху пакета с картините братята започнаха да нареждат всякаква техника, а в дома на Лариса тя беше в изобилие. Чантата натежа.

Стараеха се да разпределят всичко по чантите, за да не правят второ опасно пътешествие в жилището. Изведнъж Миша усети в гърдите си някаква странна умора, сякаш сърцето му го предупреждаваше за опасност.

Махна с ръка и извика Ашот, като му прошепна:

— Иди бързо да провериш как е на стълбището, отвори вратата и излез незабелязано. После се върни, трябва да изчезваме.

Ашот отиде на пръсти до желязната врата и заоглежда внимателно площадката през шпионката. Там беше тихо и пусто. За всеки случай започна бавно да превърта ключа, като се стараеше да не шуми.

Езичето на бравата потъна почти безшумно в патрона, младежът хвана бравата, за да отвори лекичко вратата. Макар че беше масивна, тя се отвори леко и без никакво скърцане. И в този момент Ашот почувства рязко движение и удар, от който за известно време изгуби съзнание.

Турецки се преоблече, обу черните дънки и старите удобни маратонки, навлече сивото поло, отгоре — амуницията за пистолета, а най-накрая сложи якето. Сега целият бе в незабележим тъмен цвят, неразличим в нощта, направо да ахнеш!

Шегата настрана, но доколкото си спомняше, и по-рано интуицията на Грязнов рядко е подвеждала ченгетата.

Срещнаха се на проспекта. Славка също беше облечен походно.

— Нали не съм те откъснал от вселенски размисли? — попита той. — Ако не, да отидем в колата и да хапнеш, докато са топли кюфтетата. Честна дума, ще благодариш.

— Вие там какво си мислите? Че умирам от глад? — попита Турецки с достатъчно тих и съвсем възмутен глас.

— Дребна работа. Кюфтетата наистина са вкусни, защото Нинка е майстор. А докато вечеряш, ще ти разкажа някои подробности. Една идея ми се върти в главата. Много странна.

— Само една ли? И заради нея ли ме извика?

— Представи си. — Слава не реагира на иронията.

Влязоха в слабо осветен двор и се качиха в жигулата на Грязнов, спряна умело между другите коли.

Кюфтетата си заслужаваха високата похвала. Докато Саша ги изваждаше едно по едно от найлоновото пликче и неприлично облизваше мазните си пръсти, Грязнов сякаш разсъждаваше на глас.

За начало припомни на Турецки една не много стара история, когато за няколко месеца бяха убити и ограбени няколко доста известни колекционери. При това почеркът на убиеца си приличаше в няколко от случаите: жертвата сама отваряше вратата, всеки път оборудвана с най-различни хитроумни заключващи устройства. В края на краищата ченгетата попаднаха на следа и успяха да хванат престъпника буквално минути преди следващия трагичен финал. Това бе известен търговец на произведения на изкуството, бивш съветски гражданин, приел германско поданство. Немците успяха да си го приберат топъл-топъл, но сам. Така се изправи и в съда и си получи

заслуженото. Но това между другото. По-важното е, че делото на Константириди е пълно копие на старото дело на Ситковски. Ако се вгледаме в детайлите. А трябва да помислим още веднъж за тях, каза Грязнов.

Слава направи следния извод: трябва веднага да се изясни приятелският кръг на Константириди, но главно на Виталий Бай. Да се опитаме да проникнем в тяхната връзка. Това е угнетяваща работа. Но нали трябва да се започне отнякъде.

А пък за Бай най-неочаквано се досети чрез кого да стигнат до него.

— Знаеш ли чрез кого? — Грязнов тайнствено присви очи. — Никога няма да се сетиш... Добре, поне ще опиташ ли?

— Пиша шест плюс на кюфтетата — отвърна Турецки и смачка найлоновото пликче, докато изваждаше носната си кърпичка. — А пък за твоята гатанка, знам. Успокой се бе, човек! Отдавна вече съм порядъчен съпруг. Има за кого да мисля през самотните си ноци, а ти, кучи сине, не отклонявай приятеля си от праведния път. Той едва се крепи, нали знаеш?

— Всичко е ясно — промърмори Грязнов. — Не съм се съмнявал, че ще се сетиш. Да, Саша. И Нинка потвърди. Говорила веднъж с Карина и тя й каза, че го познава отлично. Дълго и упорито се е пазарил за картините, останали след смъртта на мъжа й. Ако помниш, Каринка има око — дай Боже всекиму. Ще се зарадва да те види, така каза на моята Нина. Саша, извинявай, ако се стесняваш да останеш с бившата си любовница насаме, тет-а-тет, мога да я поканя у нас. Да си побъбрите пред свидетели...

Преди две години и нещо Турецки и Грязнов, тогава началник на „бандитския“ отдел в МУР, работеха по серия поръчкови убийства на едри бизнесмени, един от които се оказа и мъжът на Карина — Наил Мирзоев, човек от така наречените днес „нови руснаци“. Работата костваше умствени и физически усилия с абсолютно криминален характер. След убийството Карина отказа да участва в работата на фирмата и й продаде огромната московска къща на Наил, за която получи много пари. С тях купи за себе си и за децата хубав апартамент и без да се бърка в никакви минали дела, заживя напълно задоволено, без да става нагла, без да се лишава от нищо. Но според верните и искрени приятели на Турецки тази изумителна, разкошна, богата и

несравнима Карина мисли само за едно — как да получи Турецки, който прекара с нея само веднъж такава нощ, която тя още помни. А Нинка — по това време още не беше съпруга на Грязнов, а прохождащ спонсор на бъдещата частна детективска фирма „Глория“ — бе готова и тогава, а, изглежда, и сега с всички сили да помогне за възможното щастие на приятелката си. Как иначе Славка щеше да подхване този лаишки разговор къде било най-добре да говориш насаме със свидетели. Най-добре у тях, в дома на свидетеля. А още по-добре в неговото (нейното) легло. Диванета... Сякаш не разбира. Или е категорично против... В края на краищата трябва да се възразява срещу пошлото, предателството, дивотията и прочие мръсотия, унижаваща човека. А да възразяваш срещу това, че можеш да направиш една хубава жена щастлива, ако, естествено, е по силите ти, извинявайте, си е чист идиотизъм. И никой няма да ти прости такова издевателство над вечните чувства. Една жена сигурно не би простила. Каринка е друго нещо. Знае чудесно с какво се занимава Саша и никога не е искала от него повече от това, което ѝ даде веднъж. Пак е пожелала — това е друго нещо. Но моля, без взаимни ангажименти.

По принцип между тях отдавна всичко свърши дори без да се повтори. Но тогава защо при спомена за Карина и единствената им фантастична нощ сърцето на Саша започва да бие тревожно, а в дланите му избива изгарящ огън от силното ѝ и ненаситно тяло?

Господи, през колко съблазни трябва да премине един нормален мъж! И как да ги избегне, като собствената съпруга, да ѝ се не види макар, винаги е далеч с капризите и „аристократизма“, за който прочела в лелините си старинни книги. Все е в чужбина, а там без мъжа си изобщо не усеща студ. Тук пък най-добрият ти приятел е готов да ти подпали чергата, е, в преносен смисъл. Понеже Карина е твърде... знойна жена и мнооого... Но си има закони на професията — никога не смесвай служебните възможности с личните! Но... Точно това „но“ е първата крачка към пълната деградация и разпадане на личността. Боже, как добре знаеше това Александър Борисович Турецки. А Саша го е забравил. И колкото повече разпалваше у себе си протест уж срещу наивното предложение на Слава, толкова повече му се искаше да се предаде час по-скоро, да вдигне и двете си ръце и... и бавно да ги сложи върху матовите, полегати рамене на Карина...

Дяволско видение! Да не е от кюфтетата на Нинка?

— Саша, стига си се преструвал! — засмя се Грязнов. — Никой не те бие по главата да паднеш в леглото. Още повече че не си я виждал две години и може да не я познаеш... Даа... Разцъфтяла е като младо момиче!... Стига вече. Колко е часът? Минава един? Настъпва времето на крадците. Готви се...

Слава взе слушалката на радиотелефона, набра номера. Усили звука.

— Акимов слуша.

— Володя, аз съм. Спокойно ли е?

— Засега да. Приспа ми се.

— Потрай. Как е сигналът?

— Мълчи.

— Добре. Включи го. Ние сме наблизо.

Слава се обърна към Турецки, който се бе разположил на задната седалка, и обясни:

— За всеки случай сложихме сигнализация на вратата. Ако се промъкнат незабелязано, при отваряне на вратата ще задейства сигнал. Не могат да минат през прозореца на седмия етаж. А ние виждаме балкона, ето го.

Турецки слушаше Грязнов, а в същото време пръстите му съвсем реално, до полуда осезаемо милваха дългите коси на Карина, падащи на черни вълни върху атлазения ѝ гръб. И устните!... Правилно е казано: не яж преди сън месо, ще имаш кошмари...

На двора бе тихо. По проспекта рядко минаваха коли, но шумът от моторите бе глух — заглушаваше го кооперацията пред улицата. Някъде наблизо, може би в съседния двор, заработи, по-скоро забръмча двигател на автомобил. Приблужи малко и утихна. На ченгетата им се приспа.

Изведнъж сигнализацията съвсем тихо пропя. Слава веднага залепи телефонната слушалка до ухото си.

— Чу ли? — попита Акимов.

— Разбрано. Саша, тръгваме — обърна се Грязнов към Турецки, — задейства. Дойдоха все пак. Ах, вашта мамица!... Готов ли си?

Излязоха мълчешком от колата, внимателно затвориха вратите и тръгнаха един подир друг към интересувания ги вход. Стараеха се да вървят по неосветените места под клоните на няколкото малки липи и кичести кленове.

Акимов вече ги чакаше край отворената входна врата.

Заподскачаха безшумно по стъпалата като в безгрижната младост, изкачиха се без пъшкане на седмия етаж и се приближиха предпазливо до вратата. Акимов клекна и намери до десния долен ъгъл това, което му трябваше: тънката жичка на сигнализацията бе скъсана. Докосна с длан металната врата, тапицирана с кафяв дерматин — не мръдна. Значи са влезли и затворили след себе си.

Да отворят и ура? Ами ако е стопанката или стопанинът? Сега минава два след полунощ! А къде е постановлението за обиск, къде е разрешението за проникване в чуждо жилище?

— Хайде да послушаме — тихо предложи Грязнов.

От чантата, преметната отстрани, Акимов извади слушалки, като тия, които използват студентите и любителите на съвременна музика. Сложи ги, после взе в ръката си малка кутийка, извади от нея тънка жица, пъкна я леко в ключалката и заслуша. Обърна се и започна да коментира едва чуто:

— Вървят... двама... трясък. Сякаш откъсват от нещо мушама... падна... вървят... дрънчи... изглежда, кристал... пак падна. Тихо, идва насам!

Акимов измъкна бързо жицата от ключалката и изпълзя встрани. Грязнов и Турецки извадиха пистолетите и се долепиха до вратата, за да не ги забележат през шпионката.

Зад вратата имаше някой. Опитваше се да разгледа какво става на площадката. После чуха как патронът на английската ключалка започна бавно и предпазливо, почти беззвучно да се върти. Щом лекичкото изщракване подсказа, че езичето е влязло в скривалището си, а тежката врата едва се отмести от металната си рамка, Грязнов дръпна рязко с всички сили вратата към себе си, тя се отвори и на площадката изхвърча човек, сякаш го бяха изстреляли с прашка. Той се плъосна по очи върху бетонния под, а върху него се метна Володя Акимов и изви ръцете му зад гърба. Кратък отчаян вик, почти писък разкъса сънената тишина на стълбището. Турецки и Грязнов се втурнаха в жилището. В тъмното Саша успя да забележи в най-далечната стая как по стената се плъзна лъч от фенер. Промъкна се съвсем близо до отворената към тази стая врата и със силно изпъната встрани ръка светна фенера си, който приличаше на хубав автомобилен фар.

— Ръцете! — завика с всичка сила и забеляза как в ъгъла една сянка се люшна.

Моментално светна лампата и ярка светлина озари помещението.

В дъното на стаята бе коленичил брадат мъж и в изпънатите си ръце държеше пистолет.

— Хвърли оръжието — рече тихо Саша, но в отговор екнаха и противно прозвучаха няколко поредни изстрела.

Никой не пострада, защото ченгетата моментално се хвърлиха на различни страни и мебелите ги отделиха от стрелящия. Не беше желателно да откриват ответен огън. И Турецки направи още един опит.

— Без глупости, момче — извика хрипкаво той. — Ако започнем ние, можеш да си сигурен, че ще излезеш с краката напред от тази къща. Хвърляй патлака. Може да ти донесе само неприятности, нищо друго.

Скоро чуха как на пода пада метален предмет. Саша бързо скочи и... свали оръжието си. Престъпникът стоеше все така в ъгъла и стискаше глава между дланите си.

Грязнов също се изправи, но за всеки случай остана с насочен към него пистолет.

— Стани и ела тук — вече спокойно каза Турецки. Той заразглежда слабия дългокрак младеж, който се изправяше, и го позна без усилие. — Кого виждам! Самият шофьор на мерцедеса! Ето къде значи се срещнахме! Струва ми се, Вячеслав Иванович, че лесно можем да разберем кой стои пред нас в толкова жалък вид. Ще кажеш ли, или аз да позная?

Грязнов не успя да отговори, защото точно тогава Акимов въведе в стаята втория, който явно бе по-млад. Ръцете му бяха заключени в белезници на гърба. Володя премести с крак един стол и доста сурово натисна момчето по рамото, за да седне. Младежът се държеше като механична кукла — безмълвно и слабоволно. Личеше, че още не е дошъл на себе си след силния удар и дълбокото вълнение.

Точно тогава стана нещо неочаквано: изведнъж брадатият се юрна към Турецки с някакъв отчаян, почти животински рев. Саша вече не очакваше толкова рязък демарш и посрещна нападателя с гърди. Естествено, ударът бе силен, но той успя да хване брадатия, да го стисне здраво и малко да смекчи удара. Затъркаляха се презглава, един

през друг, счупиха по пътя си един стол. Грязнов не успя да се притече на помощ в това меле, пък и не беше нужно. След две цели кълбета Саша вече бе яхнал престъпника и извиваше ръцете му на гърба така, че мъжът яростно блъскаше лицето си в пода и оставяше кървави следи по светлия килим на собствениците. Най-накрая белезниците щракнаха, Саша стана и преобърна брадатия по гръб. Избърса с лакът лицето си и едва сега забеляза, че през цялото време е стискал своя макаров. Сигурно в бързината с него е пернал нападателя си. Наистина, откъде са тези кървави сополи?... Добре е наредил бандита, сега ще се държи съвсем прилично. Във всеки случай, тихо. Дори подозрително, усмихна се Турецки. Нима така изведнъж си призна, че не е прав?

— Хайде, време е да говориш — забеляза назидателно Саша и се обърна към него, но той лежеше мълчаливо на пода и гледаше безразлично в тавана.

По-младият пък, опулил тъпо и безсмислено очи, гледаше брадатия така, сякаш очакваше от него някаква команда.

В това време Грязнов метна носната си кърпичка върху пистолета и го вдигна на масата.

— Какви са тези чанти? — поинтересува се Саша и надникна в едната. — Аа... Виж ти, за какво били дошли тук младежите. За богатството на стопаните. Засега няма да пипаме това, на всеки предмет има по стотина отпечатъка, достатъчни за целия наказателен кодекс. Нека сега тези юнаци да доказват на експертите, че не са виждали нищо от тези неща, още по-малко пък са го пипали. Вячеслав Иванович, я им напомнете кой член ги чака.

— Както виждам, много членове им се събират. Ако е по сто четирийсет и четвърти, тоест кражба на лично имущество с проникване в жилището, до седем години с конфискация. Ако вземем тази играчка — той кимна към пистолета на масата, — стават още петнайсет за бандитизъм по сто четирийсет и шести. Сигурно не им е първата акция, следователно — рецидив. А за повторно престъпление наказанието е по-строго. Но, Александър Борисович, нали още не сме говорили за най-важното? Може да прибавим заплахата за убийство и бандитизъм, и отвличане на заложник, и изнудване... Охо, колко ще се събере! Ще им трябват два живота! Така ще стигнем до максимума. В краен случай — петнайсет години.

— Петнадесет години! Не е лошо. — Турецки се усмихна. — Кой ще започне пръв?

Апашите мълчаха. Акимов рязко грабна за яката брадатия и го блъсна на съседния стол. Прерови бързо и професионално джобовете му, извади снопче документи, портфейл, тесте банкноти и няколко връзки ключове. После пристъпи към втория. Също документи, пари, ключове с красив ключодържател, изглежда от колата.

Турецки посочи на Слава с очи мобифона с памет.

Докато Грязнов преписваше в тефтера си номерата на звънилите през последното денонощие, той зараглежда документите на задържаните.

— Така, Гарибян Михаил Арташесович, шейсет и четвърта, арменец — прелисти страничките. — Адресна регистрация: Тбилиси, „Южна“ шестнадесет. Естествено, не е регистриран в Москва. Гастролъор. Да видим другия. Също Гарибян, виж ти. Ашот Арташесович. Аха, братя. Този седемдесет и първа, съвсем млад. Със същата адресна регистрация. Слушай, по-големият, защо си повлякъл и по-малкия си брат в това бласто? Не е хубаво. Както разбирам, проникнали сте в жилището без разрешението на стопаните, вярно ли е?

— Не! — неочаквано възкликна Ашот.

— Какво значи не? — учуди се Турецки. — Може ли да ми кажете кой по-конкретно ви разреши?

Брадатият веднага извика злобно на арменски и Ашот наведе очи.

— Володя, я изведи Михаил Арташесович в кухнята и затвори вратата. Постой малко с него, а ние ще си поговорим с братчето. Ако излезе умен? Не е изключено, нали?

Рязко, както преди, Акимов повдигна Михаил от стола и силно го блъсна между лопатките, за да покаже накъде да върви. Младежът едва не падна, но се задържа на краката си и пак изкрещя нещо на арменски.

— Аз мисля така — заканително рече Турецки. — Володя, ние с Вячеслав Иванович няма да възразяваме, ако там в кухнята той помълчи малко и не ни пречи да беседваме с Ашот.

— Ами ако не иска да мълчи? — попита Акимов с наивен глас. — Тогава, шефе, мога ли да го „помоля“ да мълчи?

— Разбира се — намигна Турецки. — Сега ще извикаме оперативно-следствената група и момчетата от групата за бързо реагиране. Те са наблизко, в Хамовники, в моя район. А докато дойдат, имам един основен въпрос към вас, Ашот Арташесович. Да кажем, че цялото ви по-нататъшно съществуване ще зависи от отговора ви. Ще поясня. Оперативните работници от районното управление на вътрешните работи няма да се церемонят с вас нито за миг. Пък сигурно ще имат доста въпроси, така че ще трябва да отговаряте дълго и старателно, да ви дава Господ сили. При това ще отговаряте въпреки желанието ви. А момчетата умеят да задават въпроси, особено на такива като вас. Затова ви съветвам да вземете решение за себе си: как, в какъв вид искате да отидете в предварителния арест — в нормален или след лекарско освидетелстване? При нас никак не обичат тези, които вземат заложенници и се занимават с изнудване. Още повече че оказахте въоръжена съпротива. Ето пистолета, ето и дупките в стените. За съда е достатъчно. Добре ли се изразих?

Турецки малко блъфираше, но в наше време в следствието не може без този натиск, уви.

Ашот мълчеше и тъпо гледаше в пода.

— Остава ви съвсем малко време. След позвъняването на полковника — Саша кимна към Грязнов — те ще дойдат след пет минути, максимум след шест. Но ако проговорите, ще можем лично да ви доставим с брат ви в ареста, тоест по назначение. И то непокътнати, поне това ясно ли е? Не виждам реакция... Вячеслав Иванович, звъни.

— Не! — пак изкрещя Ашот, сякаш не знаеше друга руска дума.

— Какво значи — не? — осведоми се Турецки. — Ще говорим ли, или ще вършим глупости?

— Ще кажа — изломоти младежът.

— Това е друго нещо. Вячеслав Иванович, не бързай да звъниш. Е, да започваме ли? И тъй, къде е сега Лариса Георгиевна Богданова? Слава, запиши показанията от мое име.

Грязнов се отдръпна от телефона и седна на масата срещу Ашот, извади от джоба си няколко сгънати листове хартия и писалка.

— Записвам — рече той, — протокол от разпита на свидетеля, разпитът се води от Александър Борисович Турецки, следовател по особено важни дела към Главната прокуратура, при мое участие. Следователят води делото за убийството на гражданина

Константиниди. Ясно ли е? Засега сте свидетел, после сигурно ще станете обвиняем. Но най-напред съм длъжен да ви предупредя за отговорността, в случай че дадете лъжливи показания, а също и за отказ от даване на показания. Разбрано ли е? Чували ли сте вече?

Ашот поклати отрицателно глава.

Турецки махна белезниците му, а Грязнов му подаде писалка и посочи къде да се подпише в протокола. Арменецът направи всичко и седна, като разтриваше силно китките си.

— На второ място — продължи Турецки. — Имате възможност по-нататък да повлияете по някакъв начин на хода на вашето следствие. С други думи, предоставя ви се право да направите чистосърдечно признание, което, смятам, ще облекчи участието ви.

Ашот вече съвсем се окопити и сега явно изплашен, местеше поглед ту към единия, ту към другия детектив. Измъчваше го само една мисъл: да не направи по-лошо. Няма никаква възможност да попита Миша. Разбра в каква пропаст е паднал по вина на по-големия си брат: той нищо не му каза за оръжието. И не се знае какво ще получат за стрелбата. Но все пак Ашот не е толкова голям идиот да не разбира, че всъщност има само един изход: точно чистосърдечното самопризнание. Поне малка надежда. Ако почне да се опъва и да лъже, ще стане съвсем лошо. Тези не се шегуват, наистина ще извикат проклетия ОМОН, с който никога не бива да си има работа. Те не обичат кавказците, никак не ги обичат. По-добре да не мисли как ще завърши всичко. Ах, защо Миша е взел пистолетите?!

— Всичко ще кажа — реши се най-накрая.

— Правилно — одобри Турецки и седна до него. — И тъй, къде?

— В Баковка. Във вилата. Нищо лошо не ѝ е направено. Само че на идване я затворихме в мазето. Но там също не е опасно.

— Адреса?

— „Интернационална“ двайсет и едно.

— Кой друг е там?

— Никой. Съвсем сама е.

— Добре, ако всичко е наред със заложницата и тя го потвърди пред нас, това може да облекчи положението ви. Лично вашето, а не на брат ви. При него има въоръжена съпротива.

— На кого беше идеята? — попита Грязнов.

— Не разбрах въпроса. — Ашот наведе очи.

Лъже, всичко разбра и знаеше прекрасно ако не друго, то как да се измъкне и да помогне на брат си.

— Повтарям — бавно като на ученик повтори Грязнов. — Чия беше тази идиотска инициатива — да отвлечете Лариса Георгиевна като заложница и за освобождението ѝ да посочите откуп от един милион долара? Поне знаехте ли, глупаци, каква е тази сума? Ако ви продаде човек двамата с брат ви плюс идиотската ви вила, едва ли ще се събере една трета от нея! Интересно ми е от какви съображения изхождахте, когато определяхте единия милион?

— Ах! — Ашот се намръщи. — Не сме го измислили ние. Мъжът ѝ го измисли. Той знаеше дали има или не. Защо питате мен?

— А къде е сега този мъж? И как се казва? — Слава продължаваше разпита.

— Вадим. А къде е, никой не знае. Изчезна. Той е измамник, ето какъв е той. Измислил всичко и казал на чичо. А чичо... — Младежът изведнъж се запъна и запуши устата си с две ръце. Сякаш се изплаши, че неволно от устата му ще се посипят думи за някакъв негов чичо.

— Така, така! — подтикна го живо Турецки. — За какъв чичо става дума? Говори!

Ашот погледна изплашено, разбрал, че е изпуснал излишна дума. Сигурно не трябваше да споменава за чичо Гурам... Но... как да спре сега, като му се изплъзна от езика? Кой ще повярва, че не познава никакъв чичо? Душичката ще му извадят, но пак няма да повярват. Сигурно трябва да си признае...

— Чичо Гурам. Вадим, мъжът на Лариса, лично го помоли да я вземе заложничка, кълна се в честта си! Да бъде проклет дано! Миша ми каза, че Вадим обещал за работата половин милион в зелено. А пък на нас — колкото реши чичо Гурам. Другата половина взема Вадим. Повече не знам нищо. Той спря колата, ние с Миша се направихме, че го нападаме, откарахме Лариса Георгиевна на вилата. Тя е красива жена, искаше да се люби! — последното Ашот го изрече дори с някакво предизвикателство: на, вижте какъв съм герой, хареса ме красивата жена!

— Мисля, че лично с Лариса Георгиевна ще изясняваме кой какво и от кого е искал — въздъхна Турецки. — Не изключвам, че ще ви лепнат и за насилие, ех, вие, герои, вашата... По-нататък!

— Той трябваше днес да донесе парите, които старият грък искал да му даде. Не ги донесе. Чакахме го дълго. Никъде го няма. Сигурно ни е зарязал, мошеникът. Изостави нас, жена си, чичо Гурам. Лошо го чака. Защо е убил стареца?

— Какъв старец? — попита бързо Грязнов.

— Бащата на Лариса Георгиевна — обясни Ашот като на последен глупак. — Миша ходи нарочно в Москва, искаше да пита стария грък, но там имало милиция, хората говорели, че старецът е убит. Миша видял.

— Какво е видял, как Вадим, убива стареца ли?

— Не — намръщи се Ашот. — Видял много милиция на двора.

— А защо е сигурен, че точно Вадим е убил тъста си?

— Защо питате мен? — Младежът като че ли се ядоса. — Попитайте Миша!

— За какво дойдохте тук? — продължи Турецки, пренебрегвайки предложението.

— Как за какво? А парите? Я се опитайте да кажете на чичо Гурам „изпързалаха ни“... Лично Лариса ни даде ключовете да вземем каквото искаме. Миша й обеща, ако съберем за половин милион, да я пуснем.

Засега Ашот реши да не говори за апартамента, ако иска, нека брат му каже.

— Добре — рече Грязнов, — разпишете се в протокола, че всичко написано от думите ви е вярно. Вземете писалката.

Турецки изчака Ашот да подпише всяка страница, взе листовите и тръгна към кухнята, където в ъгъла, в тясното пространство между масата и хладилника седеше Миша със сковани на гърба ръце. Саша седна срещу него.

— Ето че дойде и вашият ред, Михаил Арташесович. Хайде да уточним нещата. Да ви кажа ли, вашето братче се оказа разбран човек и помоли да разглеждаме показанията му като чистосърдечно признание. Вероятно това ще окаже несъмнено влияние при окончателното решение на съда. А вие какво възнамерявате по този повод? Искате ли снизхождение?

— Щом той е пропал, защо да говоря аз? Нищо няма да говоря!... Какво каза той?

— Какво ви засяга? Любопитни сме да чуем вашата версия. Ако не желаете да говорите, ще постъпим така, както вече предложих на по-малкия ви брат, но той благоразумно отказа. Знаете ли какво му предложих? Да извикаме тук ОМОН и да ви предадем на тях. Не им трябва много време, половин час ще е достатъчен, за да пълзите на колене и да молите да ви застрелям. Ясен ли съм? А докато те се разправят лично с вас, ние с Ашот ще отидем на вилата ви в Баковка. Впрочем къде да намерим вашия чичо Гурам?

Неочаквано Миша скочи от стола като изхвърлен от пружина и закрепя така, че сигурно събуди с истеричния си вик цялата кооперация, която преживя страхотна нощ. Горещо е, прозорците са отворени, а приближава да съмне, когато сънят е по-здрав — и се чуват ту изстрели, ту неистови вопли...

Миша крещеше нещо неясно, може би по този начин псуваше брат си за дългия му език. Но изведнъж млъкна, сякаш угасна, и рухна на стола, изпружи крака и отметна назад брадичката си.

— Значи чичо Гурам? — сякаш на себе си изрече Турецки. — Това не е въпрос. Ще го намерим бързо. Отдавна имаме регистрирани всички „авторитети“ на крадците, нали, Володя?

Акимов кимна.

— Само не ви завиждам — продължи Турецки. — Ще ви направи на пихтия този ваш чичо Гурам. В най-добрия случай. А в най-лошия дори не искам да си представям... — Той погледна печално Миша. — Та къде значи живее?

Но Миша упорито мълчеше.

— Не ви съветвам — рече уморено Турецки. — Показанията на вашия брат са протоколирани. Върху всяка страница се е подписал. Има предупреждение за даване на лъжливи показания. Най-накрая, имаме чистосърдечното му признание. В протокола всичко е записано. А вашето мълчание ще се разглежда като нежелание да помогнете на следствието. Също е наказуемо. Доста солидно. Оръжието също ли е от чичо ви?

Брадацият кимна машинално.

— Какво ви казах? Виждате сам, дори и оръжието. Къде е той?

— Не мога — най-сетне продума Миша. — Няма да ми прости.

— Чуден човек — усмихна се Турецки. — Все едно, вече няма да ви прости. В никой случай. Ето свидетелството! — и поклати

листовете с протокола пред носа на Миша. Той пак зави противно, проточено, като вълк. — Добре — прекъсна го Турецки, — стига истерики! Ще разиграваме комедии! Късно е вече... По-точно, рано е, развиделява, а ние тук сме седнали с вас, ваш'та мама... Вече предупредих, а вие — както искате. Володя, наблюдавай го да не направи някой номер. А аз отивам да извикам ОМОН и следователите. Даваме им го, да правят с него каквото искат. Повече не ни трябва.

Турецки се надигна изморено от стола и излезе от кухнята.

По-големият брат седеше с напълно отчужден вид. Акимов се подпираше на горната каса на вратата и прикриваше с ръка прозевките си. Изведнъж Миша скочи рязко и като наведе глава, със скованите зад гърба ръце, се юрна като таран към кухненската врата. Акимов реагира на мига и закри вратата. Но всичко излезе измама. Миша веднага зави и с два широки скока след леко засилване скочи на перваза, изби с крак рамката на прозореца и рухна с див вой в дълбоката тъмнина на двора.

Всичко стана толкова бързо, че Володя дори не успя да съобрази, а когато се спусна слей него, беше вече късно. Турецки се втурна в кухнята с пистолет в ръка. Като видя напълно шашнатия поглед на Акимов, счупеното стъкло, от което струеше предутринна свежест, веднага разбра всичко. Махна яростно с ръка, изпсува и рече:

— Да вървим, нямаме повече работа тук. Трябва да викаме групата. Слез да видиш долу. Почакай, докато дойде лекар. Всичко е свършено...

А в това време в стаята Ашот направо беснееше и крещеше. Грязнов едва надяна на ръцете му белезниците. По дяволите! Кой да предположи, че този истерик е способен да направи подобно нещо! Но ако се е дрогирал, а целият му вид намекваше — беше рошав, избухлив, неуравновесен, — тогава много неща стават ясни. Щастие е, помисли Грязнов, че трагедията стана в присъствие на отговорно официално лице, тоест Александър Борисович... Пък и този истерик с мляко около устата... Добре, че успяха да съставят протокол.

На вратата се позвъни рязко, Саша и Грязнов се спогледаха, Турецки окуражаващо намигна и отиде да отвори. Пристигаше дежурната оперативна група. Същата онази, в която преди тринайсет години започна трудовият си път и самият Турецки. Кой ли познат ще е тук, някак отчуждено помисли той...

Турецки доста добре познаваше старши следователя по особено важни дела към Московската градска прокуратура Зименков. Подобно на Саша, той започна кариерата си като стажант следовател и стигна до длъжността на Костя Меркулов — онзи, предишния. Но Костя израстваше бързо в службата и водеше след себе си Турецки, а, изглежда, Алексей Василиевич не е имал грижовен покровител. Остана на мястото си. Само да не си е развалил характера.

Зименков го погледна присмехулно, подаде меката си длан и промърмори доволно:

— Какво се е случило при вас? За какво сме притрябвали ние, грешните, на такива големи хора? Не можете ли да се справите сами?

— Лоша работа, Алексей. Кокошкар. — Саша кимна към счупеното кухненско стъкло. — Извърши персонално скачане. Самоубийство. Подозирам — под въздействие на наркотици. Как да ти обясня, поведението му... не беше съвсем адекватно.

— Вече го видях. Там, долу, заедно с доктора. Наркотици, а? Ще видим, ще видим. Аутопсията ще покаже. Ами тук какво е ставало? Как се оказахте тук?

— Хванахме крадците. На местопрестъплението. Не мина и без стрелба, наистина от тяхна страна. По-точно, от страна на единия, този, който сега е покойник. Вторият е в стаята, с белезници.

— Разказвай... — Зименков проточи глас недоверчиво. — Откога си започнал да ловиш нощем крадци по къщите! Добре, да вървим, Турецки, ще те разнищвам, понеже си действащо лице. И си замесен. Нали не възразяваш?

— Напротив. Всичко трябва да е според закона.

Но като влязоха в стаята, Зименков онемя в буквалния смисъл и безмълвно разпери ръце:

— Здравейте — най-сетне речта му се възвърна. — И този ли е тук! Ама вие какво, досега ли продължавате двамата? Привет, Грязнов!

— Нима се познавате? — направи се на невинен Турецки. — Щом е така, представям на следствието второто действащо лице — собственика на частно детективско бюро „Глория“ Вячеслав Иванович и така нататък. Братко, излиза, че си изостанал от живота. Славка вече е свободен Шерлок Холмс. И доста успешно, ако съдим по днешната му операция.

— Така... — Зименков се обърка. — Нищо не разбирам.

— И на нас още не ни е ясно — усмихна се Грязнов, а Саша допълни:

— Сядай, не се притеснявай, да се опитаме заедно да анализираме. Ще те запозная с нещата. Вече видя третото действащо лице, то е долу, до вече бившия крадец. Наш колега, Володя Акимов, той е от бившите хора на Грязнов, сигурно го помниш. И той като нас в същата степен е в течение, ще ти даде всички необходими показания. Накрая четвъртото, виж го, седи като глупак. — Турецки посочи с пръст Ашот, който се бе свил на стола в ъгъла със закопчани отзад ръце. — Работата е следната. Умишлено убийство от користни подбуди в дома на твърде богат старец колекционер. Като него в Москва има няма петима. По-нататък: изчезването на зет му, признавам, засега го подозирам силно в убийството и организиране на отвличането на собствената съпруга заради откуп. И най-накрая, отвличането на споменатата жена, тоест незаконно лишаване от свобода — член 126 от Наказателния кодекс. Трябва да знаеш, че откупът е горе-долу среден, само някакъв милион. Долара. Значи ги има, иначе какъв е смисълът? Дреболийка, нали? Стига ли, или да добавя? При Грязнов, в неговото детективско бюро, се намираше и още се намира официален договор с покойника за издирване и съдействие за освобождаването на дъщерята заложничка. А останалото, както се досещаш, ми го сервира Костя, включая вече и покойника долу на двора. Затова, скъпи ми Алексей Василиевич, толкова имахме нужда от теб! — Саша бързо прокара длан по гърлото си и посочи чантите. — Трябва да се протоколират за следствието всички тези богатства, всички вещи, които нашите момчета бяха приготвили да изнасят. Трябва да ни разпитате като свидетели по дело за самоубийство, да оформите в присъствие на свидетели протокол от огледа на жилището и всичко останало. Накратко, да въведете пълен юридически ред. Много се радвам, че точно ти командваш днес дежурната група. А като свършиш, ще вземем с нас този младеж и той ще ни заведе при заложничката.

— Това ли е всичко? — подсмихна се Зименков.

— Малко ли ти е? — Турецки направо се изуми. — Не се бой за скачача и брат му, после ще вземем делото при нас, в Главната. А, още нещо. Не забравяй тези дупчици в стената. Пистолетът е на масата, с отпечатъци, както си е редно. Там са и ключовете от апартамента,

рекетъорите са ги взели от заложничката за временно ползване, изглежда.

— Да... — въздъхна Зименков. — Сътворили сте разни дивотии. А сега аз да ви измъквам, големци... Направо не знам какво да правя.

— Нищо особено? — сви рамене Турецки. — Викай твоите и започвай. Можеш да не се боиш за онзи орел. Имаме протокол за разпита на Ашот Гарибян. Ще го прибавиш към делото — Турецки вдигна показалеца си — като чистосърдечно признание. Затова е по-добре да започнеш от нас.

И започна рутинна оперативно-следствена работа, която, общо взето, продължи повече от два часа. Слънцето вече изгря...

Заклучиха и запечатаха жилището. Прозяващите се следователи, напълно клюмналият арестант, изморените членове на групата и сънените свидетели слязоха в двора на прохладния утринен ветреца и спряха. Групата им веднага привлече вниманието на неизвестно откъде появилите се ранобудни съседи, които живо се интересуваха кой е стрелял нощес и кой е крещял.

Саша помоли Алексей да даде указание на един от своите хора да се поинтересува дали някой от съседите не е видял как крадците са проникнали в апартамента, да опишат арменците, да разпитат бабите и така нататък. И накрая протегна длан:

— Дай ключовете.

— Защо са ти? — учуди се Зименков.

— Подозирам, че стопанката няма други. Като я докараме, къде ще отиде? В твоя кабинет ли да я доведем? Или в собствения ми дом? Или при бащата покойник? Давай, не се бой, повече нищо няма да нарушим. Ще отидем да огледаме само транспорта им.

Отминаха арката и излязоха на проспекта, където странично върху тротоара под липите чакаше червен мерцедес.

— А, моят стар познат! — позна го Турецки. — Да разбирам ли, че е същият, който е бил откраднат от стопанина? — Той погледна Ашот.

— Наша е колата — заяви мрачно Ашот. — Никой не я е крал. Наша е.

— Разбира се, разбира се — едва не се поклони Турецки. — Между другото, цитирах ви потърпевшия Богданов, нали така, Вячеслав Иванович?

— Абсолютно точно. Старият Константириди лично ми заяви: колата, червен мерцедес, принадлежаща на зет му Вадим Богданов, е била открадната на завоя от Перхушково към Минското шосе завчера през нощта, по-точно през нощта срещу четвъртък, значи по-завчера. Колата е открадната заедно с намиращата се в нея Лариса Георгиевна.

Турецки многозначително вдигна вежди — излиза, че и Грязнов може да бъде отегчителен, не е лошо Зименков да знае това за в бъдеще. Алексей тихо изхъмка.

— Не сме крали колата! — повтаряше упорито Ашот. — Богданов сам я продаде на Миша за трийсет милиона рубли. Трябваше да ги вземе от откупа. А той си има друга кола, синя жигула.

— А така! — Грязнов подсвирна. — Да, ловко е нагласил работата този мъжага, нали? Добре, да надникнем в колата... Не е лоша!

Оперативните работници обискираха бързо и щателно мерцедеса. В жабката намериха кутийка със спринцовки, ампули с течност и малки пакети с бял прах.

— Така, къде са свидетелите? — кимна Зименков. — Ако обичате, приближете се. Следете изземането. Веднага изпращаме всичко за експертиза.

— И така е ясно — промърмори Турецки. — Значи бях прав. — Той се обърна към Ашот и го хвана за реверите. — Хайде, отговаряй бързо! Миша друсаше ли се?

Братът наведе глава.

— Значи са твои — констатира спокойно Саша.

— Не! — възкликна Ашот. — И добави след кратка пауза: — Друсаше се. Малко...

— Алексей Василиевич, запишете в протокола, моля — помоли Турецки. — Драги господа, смятам, че това е напълно достатъчно. Ако не възразявате, ние тримата с този герой заминаваме с двете коли в Баковка, където според неговите сведения е затворена Лариса Георгиевна. — Той дръпна Зименков настрани и му каза почти на ухото: — Льоша, направи ми една лична услуга. Като се прибереш в кабинета си, позвъни на Меркулов и в телеграфен стил съобщи какво се е случило тук. Много важна молба, изпълни я за мен, бива ли? Ако имаш желание да се заемеш с това дело, мога да те взема в моята група. Костя ще помогне. Е?

— Бог да те пази! — Зименков се отдръпна. — Аз с моите работи не знам как да се справя...

— Помисли. — Турецки присви очи. — Разбира се, у нас не раздават „Герой на труда“, но може да се расте. Или градската прокуратура ти е достатъчна?

— Саша — намръщи се недоволно Зименков, — нали знаеш, мен кариера не ме блазни. Уви, вече не съм на години, когато зреят амбиции и искаш незабавно да ги удовлетвориш. Няма да ми дадат много, а малко не ми е нужно. Гледам нещо друго: нашият скъп Грязнов май наистина е намерил подходяща ниша за себе си. Не е грехота да му завиди човек. Но това между другото. А иначе е герой, навреме хвана този-онзи...

— Ти си преценяваш — сви рамене Турецки. — Това са твои грижи. Ако пък неговите лаври ти пречат да спиш — сподели ги. Аз те познавам, той те познава, мога да подкрепя кандидатурата ти. Винаги се търсят добри ченгета, нали знаеш. Хайде, довиждане. Ще се видим. И не забравяй за Костя.

— Успех, момчета.

СЪБОТА, 15 ЮЛИ, СУТРИНТА

19.

Лариса се събуди от трополене над главата си. Първата ѝ мисъл бе, че бандитите са се върнали. Защо не отварят мазето, ако са те? Може да я търси милицията? Сигурно са хванали ония мерзавци, когато са обирали дома ѝ, а сега са дошли да я спасяват... Дали милицията знае за мазето, или изобщо не се досеща!

Пак се изплаши от неизвестността. Да мълчи ли, или все пак да извика за помощ? Най-накрая не издържа и завика с все сила, почти диво, сякаш я колят. Стъпките моментално стихнаха, изведнъж капакът се отвори и в мазето нахлу светлина. Лариса се втурна към стълбата, без да вижда почти нищо, заслепена от ярка лампа, но краката ѝ се подкосиха: отгоре я гледаха с алчни погледи три отворителни гърбоноси и небръснати муцуни. Черните загракаха след кратка пауза като гладни гъски, радваха се или спореха за нещо на своя език. След това заслизаха един след друг в мазето.

От ужас Лариса се сви на миндера. Мъжете я обградиха от трите ѝ страни, нахално я оглеждаха и продължаваха да си разменят кратки гърлени реплики. Сякаш пред тях нямаше жив човек, а кукла или някаква скъпа, чудновата стока. Изглежда, изобщо не се интересуваха от нейното мнение за себе си.

— Какво искате от мен? — едва продума.

— Ха-ха-ха! — зарадваха се те.

— Най-сетне жената се заинтересува какво искат от нея истински мъже! — възкликна възторжено единият, с къса рошава брада, превзела цялото му лице чак до очите. Носеше скъп дънков костюм.

— Не се вълнувай, красавице! — подкрепи го вторият, едър, с дълги до коленете ръце, той пък беше с дънки и протрито кожено яке. — Няма да те питаме, сами ще вземем каквото ни трябва от теб. И на всички ще ни стане хубаво, нали? Обичаш ли удоволствията? — Но веднага млъкна, щом третият закашля.

— Първо ни кажи къде са се дянали хлапетата? И какво правиш тук съвсем сама? — попита най-накрая този третият, изглежда, най-

старшият и най-мрачният от тях. Не беше облечен модерно, а с обикновен, доста извехтял костюм.

Лариса реши да не скрива истината, може пък това да я спаси от отвратителните образли кавказци. Каза, че Ашот и брат му са заминали в Москва, в нейния апартамент, за да вземат имуществото ѝ вместо откупа. А после са обещали да я пуснат.

— Защо тия сополанковци ще решават да пускат или не? — Мрачният почти се изуми от тази наглост. — Никой не им е поставял подобна задача.

На Лариса ѝ се стори странно, че троицата говорят почти чисто на руски. Е, с акцент. Дали няма да успее да се спазари с тях?

— Но аз на практика им дадох всичко. Всичко, което имах... имам... в себе си... дори апартамента си, както те искаха... — И като се разплака неочаквано за себе си, направи груба грешка: — Казаха, че чичо Гурам... — Но забелязвайки острата реакция по лицата им, прехапа език и замълча.

Кавказците се спогледаха. После мрачният приседна на миндера, та се наложи Лариса по-силно да подгъне под себе си крака.

— А какво ти казаха за Гурам? — попита с много лош глас.

— Нищо особено... Просто го споменаха, че Вадим, мъжът ми, за всичко се е пазарил с него...

— Така! — Мрачният почеса яростно врата си. — А къде е мъжът ти?

— Откъде да зная? Сигурно съм тук вече втори ден...

— Стой си! — грубо я прекъсна мрачният.

И пак заговориха на своя език — високо, гърлено, сякаш се карат. Лариса съвсем се шашна от шумното им и опасно присъствие и само безпомощно местеше погледа си ту на единия, ту на другия. По бузите ѝ течаха сълзи и тя боязливо ги бършеше с ръкав. Изглежда, най-накрая се разбраха, защото мрачният стана и рече:

— Решихме, че повече няма да оставаш тук. Ще дойдеш с нас. За теб ще стане по-лошо, ако викаш или се съпротивляваш. Нека господарят се занимава с теб.

— Но защо да ходя някъде, като те скоро ще се върнат? Обещаха да ме пуснат...

— Много си глупава. Кой ще те пусне просто така? Има ли откуп, няма ли — ти какво отношение имаш? Казваш, че те отвлекли?

Значи са те отвлекли. Господарят по-добре знае какво да прави с теб. Чуй един добър съвет: не ни възразявай, а когато отидеш при господаря — също не възразявай. Защото ще те даде на нас — мрачният така се усмихна, че Лариса я втресе, — а в нашите ръчички веднага ще станеш кротка... като овца! А! — И той се захили зловещо, подкрепян от другарите си.

Лариса така се изплаши от неговите черни прогнили зъби, от страхотните звуци, представляващи смях, и от тези явно престъпни типове, и усети, че се задушаваша.

— Засега не се бой от нас — все така „игриво“ продължи мрачният. — Няма да те пипнем. Нека господарят види каква красива жена ще му доставим днес. Той обича такива като теб. Сигурно ще му харесаш...

Най-сетне някаква остра буца в гърлото на Лариса сякаш се търкулна в хранопровода ѝ и тя отново закрепя така, че ушите им писнаха. Крецеше с последни сили и отблъскваше с голи крака протегнатите към нея груби ръце. Но нечия твърда като дърво длан веднага запуши устата ѝ, заболя я, извиха ръцете ѝ и сръчно я увиха с одеялото, с което бе застлан миндерът. Тя се задавяше в собствения си вик и скоро изпадна в несвяст.

Това бе най-обикновена вила, в околностите на Баковка имаше много такива: стари, но солидно построени някога, сега вече постегнати предимно отвътре. Всеки пореден виладжия, който наемаше за летния сезон стаи с остъклени веранди, искаше елементарен уют, а после си разрешаваше собствени пердета, докарваше мебели, застилаше прозъбения под с жакардови килими и пътеки, изобщо грижеше се за собствения си интериор. А външният вид на постройките, десетилетия умивани от дъждовете, беше почти еднакъв — все едноетажни, облицовани с изсивяла от времето дървена ламперия.

Вилата, в която се намираще Лариса, не се различаваше от съседните. По-рано собственикът я даваше за през лятото, вземаше много пари и не се интересуваше от нищо. Сигурно добре буташе на местната власт. Този път я даде практически за година: клиентът бе сериозен и веднага снесе сума, която надвишаваше два пъти наема,

който си бе намислил собственикът. В такива случаи не се пазарят. Наложил се да се премести в московското си жилище.

Това селище навремето се смяташе за „генералско“. Тук имаше и големи подредени места, и солидни къщи с всички удобства и масивни огради, като например вилата, по-точно зимната къща на самия покоен маршал Будьони. Такива вили си имаха собствена охрана и се спазваше постоянен ред. Не е много за лудории. Сигурно затова, както се досещаше Турецки, всякакви новобогаташи, които се смятаха за предприемачи, можеха да се чувстват тук напълно спокойно. Големите пари, които пилееха наляво и надясно, ги превръщаха в господари на живота.

Ченгетата се учудиха, че вратата на къщата не е заключена, макар Ашот да бе готов да се закълне, че на тръгване са заключили добре. Без да му свалят белезниците, Турецки и Грязнов се изкачиха на верандата. Акимов остана край колата.

— Хайде, показвай къде е пленницата? — за всеки случай Грязнов извади пистолета си.

— Тук е. — Ашот ги въведе в антрето и тропна по килима. — Трябва само да се вдигне килимът. А лампата е там. — Той показа с брадичка ключа.

Те отвориха капака и надникнаха в ярко осветеното мазе. Но там нямаше никого.

— Баламосваш ли ни? — Грязнов вдигна глава и погледна Ашот.

Той също коленичи и надникна в мазето. Видя празния миндер: нито Лариса бе там, нито одеялото върху дъските. Той поклати глава и зяпна ченгетата, озадачен.

— Тук беше... Нищо не разбирам. Не е могла да излезе сама. Значи...

— Какво има? — Турецки и Грязнов застанаха нащрек. — Кой може да я изведе оттук? Къде може да я заведе? Веднага отговаряй!

Турецки направи крачка към Ашот, хвана го за яката като коте и го изправи.

— Чуй ме, Ашот. Вече направи чистосърдечно признание, което записахме в протокола. Както ти обяснихме, за това ти се полага снизхождение, нали? Да. И за чичо си вече ни каза. Само нямаше време за адреса му, но сега ще ни го съобщиш, нали? Защото

изчезването на Лариса, доколкото се досещам, е негова работа. Или на момчетата му. Така ли е, Ашот?

Но той стоеше като пън, напълно объркан, сякаш не чуваше, че го питат, и мълчеше, загледан тъпо в отвора на капака.

— И още — продължи Турецки, — никой съд не признава половинчати признания. Или разказвай всичко с детайлите, или ако протакаш, а твоят Гурам направи нещо със заложничката, ще ви съдим всички заедно и без никакво снизхождение. Ясно ли е?... Не, май нищо не разбра. Тогава ще трябва да ти обясня по друг начин. За да мислиш по-бързо, аз ще се обърна, понеже съм облечен с власт, а Вячеслав Иванович е частен детектив, може повече да се разгорещи и Бог ще му прости, щом е оказана съпротива. Е, Вячеслав Иванович? Направи ми тази услуга, задай няколко въпроса на момчето, за да разбере най-сетне с кого си има работа, а аз ще се обърна и няма да ти преча... Ако желаеш, мога да извикам на помощ Акимов. Или ще се справиш сам?

Ашот се оказа слаб. Турецки още не бе довършил, а Грязнов само запретваше ръкавите си, но момчето съобрази, че този риж здравеняк наистина може да му смъкне кожата. Почувства как душата му наистина пада в петите...

— Ще кажа! — зарева изплашено той.

— Всичко ли? — Грязнов се наежи, сякаш се готвеше за удар.

— Всичко! — Ашот побърза да потвърди, като неволно се защитаваше с рамо.

— Отдавна трябваше да го направиш. — Грязнов започна спокойно да си оправя ръкавите и да закопчава маншетите. — Само крадеш от времето си, глупако... Е, ще започваш ли? За чичо Гурам, така ли?

Младежът кимна.

— Какъв е той?

— Голям човек. — Ашот отговори със сериозно изражение на лицето. — Живее във Фрязино.

— Адресът? Бързо! — и погледна Турецки. — Това е на майната си! Цял час, ако не и повече.

— Приблизително — кимна Турецки. — Но и не толкова далеч според мен — веднага след Шчолково. Но по обиколния е далечко. Но защо мълчи нашият приятел и не отговаря? Какъв е адресът?

— „Ново село“, седем.

— Какво е това? Къща, апартамент?

— Къща. Но...

— Какво има?

— Не бива при него... така. Той...

— Какво пак? Ние ли не бива да отидем? Че кой е той в края на краищата? Страшен мафиот?

— Страх ме е от него. Всички се страхуват от него. И Миша също... Момчетата му са... опасни.

— Така. Слава, разбра ли всичко? Да отиваме в Москва, при Костя. От него се свързваме с Шура и действаме по съответния начин. Май ще се наложи да търсим областното управление. Тя ще подсказе. Познаваш ли там някого?

— Никита Емеляненко, заместника по оперативните въпроси.

— Браво, по-голям не ни трябва. Стига, да не губим повече време. Костя сигурно вече е вдигнал тревога. Тръгваме. Хайде, момче. — Турецки кимна на Ашот, — излизай навън. Какви мъдреци сте, вашта...

Оставиха червения мерцедес в двора, вече не им трябваше, и заминаха с жигулата на Акимов.

Турецки седна на задната седалка до арестанта. Той съвсем беше увесил нос, защото накрая май разбра в каква каша се забърка по вина на брат си.

— Какво направихте с нея? — Турецки погледна от упор Ашот и той разбра за кого става дума.

— Нищо лошо.

— Лъжеш, момче. — Турецки въздъхна. — Тя ще ни разкаже всичко.

— Тя ме люби! — предизвикателно отвърна Ашот.

— Гледай ти! — промърмори Турецки. — Впрочем всичко става... Не изключвам. Но ще те спаси само едно: ако тя лично го потвърди. Ами този недодялан Михаил? Той пък как? Също ли по любов?

— Той не е правил нищо. Искаше само малко да я сплаши.

— С какво? — застана нащрек Турецки.

— С публичния дом...

— Охо, това е нещо ново! Хайде, разправяй... Гледам, че сте стигнали далеч.

— Миша каза, че ако няма откуп, чичо Гурам ще я прати в публичния дом.

— А къде е това ваше заведение?

— А, няма такава и аз не съм бил никога там. Миша просто така... да не мисли, че може да ни измами.

— Добре, скоро ще разберем има ли, няма ли. Но тогава защо Михаил се хвърли през прозореца? От какво се изплаши? Само от споменаването на чичо Гурам?

— Не беше на себе си. И фалът с откупа. Ходи в Москва: старецът убит, Вадим изчезнал. С какво ще отидем при чичо Гурам? Ще стане лошо. И ще заповяда да ме убият...

— Виж ти колко е страшен — обади се от предната седалка Грязнов. — А ние все пак не се страхуваме от него. И теб не съветваме.

— Ами откъде се взе този чичо Гурам? — попита Турецки.

— Живееше в Тбилиси. Той наистина е наш чичо. Когато дошъл тук през осемдесет и седма, останал да живее. Построил си голяма къща, тухлена. Три етаж. Голяма къща, с охрана.

— Ясно, и така си представяме с кого ще си имаме работа. А вие?

— В Тбилиси стана много лошо. Арменците заминават, грузинците бягат тука. И ние с Миша дойдохме. Чичо ни нае вилата в Баковка. Каза, че ще я спечелим, ще я купим.

— А за услугата вие — какво?

— Той нареждаше на Миша. Ние го правехме. Чичо даваше пари. Засега не много, не ни стигат да купим вилата. — Ашот въздъхна със съжаление.

— Момчетата са печелели, както могат — пак се намеси Грязнов. — Явно са се занимавали с рекет. Заложнички, откупи и така нататък? А после, за да няма следи, куршум в тила? Така ли? — Слава се обърна рязко към Ашот и впи поглед в него.

— Защо? — Ашот се изплаши. — Ние винаги мирно. Никого не сме докоснали с пръст. И чичо Гурам не даваше.

— Скоро ще разберем — Грязнов неочаквано му намигна почти дружелюбно. — Но сега се моли на твоя Бог или каквото имате, да не се случи нищо с Лариса Георгиевна. Иначе с теб е свършено, момче, и никой няма да те намери. След чичо ти иде твоят ред. Моли се...

СЪБОТА, 15 ЮЛИ, ПЛАДНЕ

20.

Гурам Илич Ованесов имаше всички основания да се смята за умен човек — и най-важното — предвидлив и затова късметлия. На младини извърши непростим грях: хванаха го при въоръжена кражба, но като второстепенно лице само си излежа присъдата. След всички лагерни премеждия излезе на свобода все така силен и издръжлив, а освен това и помъдрял от първия сериозен опит за общуване с престъпния свят. Тогава реши за себе си да не бъде повече играчка на случайни обстоятелства, а да вземе ръководството в собствените си ръце.

Всъщност днешната биография на Гурам започна през шейсетте. Прочутите частници с тайните си работилници, външно скромни, не се перчеха с богатството си, а имаха нужда от съответната охрана. Гурам се оказа подходящ: беше едър, симпатичен и скромен на вид. И натрупа огромното си вече състояние не от ефимерни доходи от благотворителни акции. Жесток и решителен, той не проявяваше никакво снизхождение към усърдните съперници. Беше добре познат и ценен от хора, които по това време заемаха високи постове в републиканското ръководство. А към края на осемдесетте, когато престъпният свят вече трайно се настани в държавните структури и борбата между клановете рязко се изостри във всички задкавказки и азиатски републики, Гурам прие единствено правилното решение за себе си. Понеже нямаше ни род, ни семейни ангажименти, освен овдовялата си сестра, напусна полето на предполагаемата битка и се настани там, където никой не го познаваше, но трябваше да го опознае — засели се в Подмосковието и постепенно си намери нов, перспективен кръг от познати.

Сред тези, на които перестройката даде дългоочаквана възможност да излязат на повърхността със своите капитали и вродената си предприемчивост, Гурам минаваше за предпазлив и същевременно твърде влиятелен. Сякаш външно за него нищо не се промени, само се увеличиха грижите около многобройните ООД-та — чужди и собствени. Разни „Теменуга“, „Роза“, „Щъркел“ и прочие

представители на флората и фауната, които търгуваха с широк асортимент вносни стоки — от водката и цигарите до вибраторите и презервативите.

Жестоката и безкомпромисна конкуренция предизвика и следващата стъпка, каквато стана класическият рекет в руско национално изпълнение.

Главното бе, че всички постъпки на Гурам, който влагаше парите си и извличаше повече от приличен доход, изглеждаха ако не абсолютно законни, то на ръба, не повече. В неговите работи имаше определен ред и властта, в лицето на данъчни и наказателни органи, не можеше да има претенции. А като цяло властта бе готова да се прехранва от ръчицата на Гурам, стига да не обеднее хазната му.

Понякога се налагаше да прави и по-сериозни услуги. Новородената демокрация изискваше собствена защита и средства за по-нататъшния си разцвет и за периодичната предизборна борба, като от своя страна гарантираше ред, спокойствие и засега относителна независимост от закона.

Пристигането в Москва на двете момчета на сестра му, която бе предала Богу дух през миналата студена тбилиска зима, сякаш събуди у Гурам отдавна изстинали роднински чувства. Той помогна на момчетата да се настанят на първо време, но смяташе, че са длъжни сами да посвикнат с новите условия на живот, както той преди трийсет години, а после щеше малко по малко да ги включва в работата си. Но първото условие, което постави пред по-големия, Михаил, бе пълното подчинение и също такава абсолютно мълчание. Ашот, вторият, според него бе още момче, макар да бе усетил прекалено рано вкуса към жените, но можеш ли да избягаш от тази съблазън! И никъде никакво споменаване за роднинските им отношения: име се печели с работа. И разбира се — предпазливост, предпазливост и още веднъж предпазливост.

Затова бе крайно раздразнен, че и нещо повече, когато научи от помощника си Мкъртич какво са надробили сополанковците. Не стига, че загазили в история, която вече мирише не само на съд и затвор, но и на нещо повече. Не попитаха, не поискаха съвет — сами решили, подлеците! А нали мъдрият Мкъртич веднъж го предупреди, че Мишка си играе с наркотици и може да стане неуправляем. Изпусна племенника, да го вземат дяволите!...

Гурам направи и още една грешка, май непростима. Като видя заложничката, която търкулнаха от одеялото пред краката му, като робиня пред султан, не можа да се сдържи. Тази жена с огромни очи, разкошна гръд и бедра му се стори прекалено безпомощна и обидена. Ах, каква жена! В края на краищата заради нея можеше да пожертва дори откупа от някакъв си половин милион долара само да я има винаги подръка... заради такова пищно и изкусително тяло.

Гурам можеше да купи всяка жена, кой ще му откаже, стига да посочи с пръст. А тази, хем разбира жалкото си и безизходно положение, но пак продължава да се опъва вяло, като неволно се оголва и още повече възбужда желанието му.

Гурам се усмихна на палавите си мисли и направо тук, на килима в собствения си кабинет, пред очите на Мкъртич, който докара заложничката от Баковка, постъпи като истински джигит със законната си плячка. И я защити, и се възнагради. Жената поплака, но повече не се съпротивлява. И правилно направи — пищната блондинка трябва да покорява със спокойствието си мъжа.

След като се насити, Гурам нареди да му я оставят в кабинета. И спешно изпрати свои пратеници на два адреса в Москва. Трябваше да научат за убития старец, за когото Лариса бе казала на Мкъртич, и за нейния изчезнал мъж, негодника Вадим Богданов. Гурам ще има друг разговор с него, когато го намерят. Изпод земята ще го намерят. Още никой не го е измамвал!

А договорът им изглеждаше прост и безопасен — Вадим представи всичко като обикновена семейна работа. Гурам даваше двама от своите хора, за да проведат няколко примитивни операции, без да докоснат някого дори с пръст, само трябваше да си държат езика зад зъбите. Вадим гарантираше най-пълна безопасност и точно това го накара да довери работата на племенниците си...

Гурам познаваше Богданов. Запознаха ги преди една година във фойето на театъра по време на антракта в бюфета. Вадим откриваше нова фирма и искаше да има подходяща охрана и поддръжка. Работата му миришеше на милиарди, затова Гурам се съгласи да се срещнат. Посредник им беше известният колекционер Виталий Бай, който бе живял дълго зад граница и бе усвоил порядките — Гурам скоро го разбра. Както и че с Бай и с подопечните му също може да има работа. Впрочем последната уговорка с Вадим не беше изключение. Гурам

дори не заговори на тази тема с Бай — вярваше на Вадим, защото през цялото време не го бе подвел или измамил нито веднъж. А и хонорарът бе съвсем подходящ. Подведе го собствената му доверчивост, дявол да ги вземе всички до един!

Какъв негодник! Не пожали собствената си жена, такава красавица им пробута! Хубаво ги баламоса, дори свръхпредпазливият Мкъртич повярва, а той е печен, трудно ще го преметнеш. Има четири присъди, излежал ги е докрай, истински „авторитет“ е, вижда човека като на рентген. Пък и той се заблуди. Сигурно затова сега е сърдит.

Или също хареса тая жена? Има вкус...

Най-сетне се раздадоха дългоочакваните позвънявания. Пратениците започнаха да докладват и от всяка вест на Гурам му се струваше, че полудява от гняв и безпомощност да промени нещо.

Старецът наистина е убит и ограбен, а в апартамента сигурно има милиционерска засада. У Богданов е много по-зле: него, естествено, никъде го няма — нито вкъщи, нито в офиса в Чертаново. Но според сведенията, събрани зрънце по зрънце в двора на проспект „Комсомолски“, най-страшното е, че през нощта в дома на Богданов е имало стрелба, а сутринта ченгетата изнесли от двора трупа на единия нападател. Всичко сочеше, че племенниците му са изгорели окончателно.

Като си изясни всичко докрай, Гурам се развилия. Счупи старинната и много скъпа китайска порцеланова ваза, която красеше стълбата към втория етаж, строши на парчета красивия телефонен апарат. Само Мкъртич можеше да го усмири. Рече: върви, върви при тази кучка! Тя е изпратила момчетата в Москва! Тя е виновна за нещастията ни! Иди и се освободи от стреса! Ето така му каза...

Гурам не влезе, а нахълта в стаята, където държаха Лариса. Хвърли се върху нея като див звяр, разкъса цялата ѝ дреха и започна да я бие ожесточено. Тази гадна твар, която стана причина за нещастията му. Би я, докато тя не се задави в собствения си вик. След това се хвърли да я насилва яростно, като забиваше в нея цялата си животинска злоба...

А после я изблъска с погнуса от себе си, стана и извика Мкъртич. Каза, че им дава жената, но трябва да я оставят жива, за да я покажат на мъжа ѝ, когато го намерят и го докарат тук за произнасяне на присъдата му.

После размисли и разбра, че напразно го е заслепила злобата, когато научи, че ченгетата са убили единия му племенник, а другия сигурно са го закопчали. Не се знае кой от двамата е останал жив, ще може ли да се противопостави на тези гадове и да не развърже езика си... А на това отгоре и тази кучка, от която няма да има повече полза, а само ще бъдат в опасност. „Така да се случи... — мислеше объркано и със закъсняло съжаление, — така да ме притиснат, че по неволя се налага да се «мокрят»!... Но друг изход също няма, ще трябва да премахне жената, и то по-скоро. Пази Боже, ако тия ченгета намерят следи, няма отърваване. Добре поне, че час-два не са от значение, а за когото не е стигнала, може да се обиди. Никога не бива да обижда своите, пък и няма какво да жалят сега жената, вече не е нужна. Да свършват, а после в реката... във вира...“ Гурам даде сурово нареждане на Мкъртич и забеляза, че лицето му, обикновено мрачно, сега бе като залято с масло. Нима една жена е достатъчна за сладка умора и леност в очите дори у такъв ястреб, като Мкъртич?

Точно тогава задрънча телефонният апарат, който Мкъртич бе успял да сложи на мястото на строшения. Гурам вдигна слушалката и чу запъхтян, задъхващ се глас, не можа веднага да съобрази, че е началникът на районната милиция. Неизвестно защо не се обърна по име към Гурам.

— Слушай внимателно... идат при теб... за теб... Крий веднага всичко... — И връзката прекъсна.

Още няколко секунди смаяният Гурам държа слушалката в ръка и я оглежда безсмислено, сякаш не знаеше какво точно да прави... Но видя въпросителния и тревожен поглед на Мкъртич и избухна, хвърли слушалката и ревна:

— Какво чакаш! Бързо жената в колата и... където искаш! Махай се от очите ми! Веднага! Вашта...! Всички тук!

Мкъртич сякаш не разбираше и не знаеше какво се иска от него. Интересно защо е това бързане. Къде да тичат, къде да бягат? И какво общо има хубавицата?

Но Гурам се нахвърли с юмруци и Мкъртич най-сетне разбра, че наистина е станало нещо ужасно, иначе защо ще беснее господарят! И той се втурна към мазето, където момчетата така славно се забавляваха със случайно подхвърлената забележителна жена в постния им живот — защото господарят бе строг...

— Кога ще звъниш на Меркулов? — попита Грязнов.

— От първия телефонен автомат — отвърна машинално Турецки и погледна през прозореца на жигулата отлитащите къщи на селото.

— Ама си чуден! — промърмори Слава и извади радиотелефона.
— Ето...

Турецки го погледна недоумяващо, усмихна се и се плесна по челото:

— Съвсем съм откачил... Ами да, трябва да се лекувам, нали? Володя, спри за малко. — Когато Акимов спря до канавката, строго и безпрекословно нареди на Ашот: — Стой мирно, ясно? Слава, излез.

Те се отдалечиха на няколко крачки от колата — правилно предположиха, че изобщо не е задължително арменецът да чуе за какво ще говорят с шефовете си и да разкриват по-нататъшните си планове. Турецки избра домашния номер на Меркулов. Той се обади веднага, сякаш е стоял до телефона.

— Добро утро, шефе — започна Саша с предразполагащ глас. — Обаждам се от улицата. Може ли да докладвам?

— Саша, какво ти става? — Досадният глас на Меркулов издаде вълнението му. — Не можеше ли по-рано да звънеш? Това не ти е детска градина! Направо се побърках от чакане!

— Алексей Василиевич Зименков, нашият смел следовател, не ти ли се обади? Колко жалко, толкова го молих, толкова се унижавах...

— Стига преструвки! Обади се, естествено, но неговият доклад е интерпретация, така да се каже, а аз искам подробностите. Докладвай по-бързо, сигурно от три часа удържам гнева на Шура заради теб и твоя риж приятел, а няма никакви известия! Най-накрая трябва да имате съвест! Никаква почит към старшите, ни най-малко уважение към длъжността и чина им!... И какво успяхте да забъркате?

Константин Дмитриевич обичаше да им набива обръчите и досадният му глас щеше да ги подразни, ако не знаеха, че причината за меркуловската отегчителност е напълно искрената му загриженост за тях, безпътните гамени, макар момчетата полковници Турецки и Грязнов да бяха с прошарени коси.

— Ама че самодейност! Ще ми правят нощни похождения! Казаци-разбойници... Толкова ли нямаме оперативни работници, че

старши следователят по особено важни дела на Главна прокуратура смята за необходимо лично да следи нощем крадците из къщите? Как ще заповядаш да разбирам идиотската ти инициатива? Чакай, засега рижиат ти приятел не се е обадил, но знам, че е до теб и слуша! Ще намеря време и за него! Не чувам възражения! Да не би да съм прав?

Турецки държеше слушалката настрани от ухото си и затова и двамата чуваха обширния монолог, споглеждаха се и се подсмиваха. Приемаха изцяло упреците на Меркулов и вътрешно разбираха причината за вълнението му.

Накрая Саша реши, че Костя е имал повече от достатъчно време за своята присъда и трябва да му отнемат думата. Той прекъсна началника си без капка учтивост и почителност, за да докладва сбито за всички извършени действия, като не се лиши от удоволствието да започне с вкусните кюфтета, специално приготвени за него от Нина Галактионовна. Отначало Костя слушаше и сумтеше, чуваше се прекрасно, но когато стигнаха до същността, Меркулов замълча и не задаваше излишни въпроси. Вече знаеше по-голяма част от случилото се, Зименков не ги подведе, изпълни личната молба на Турецки и донякъде отклони удара от Саша, а на Костя даде възможност да обмисли по-добре и да бъде готов да вземе единствено правилното решение. Когато Саша завърши доклада, изказа съображенията си по плана за по-нататъшни действия и замълча в очакване на ответната реакция, Меркулов само попита откъде се обаждат.

Костя помълча малко и нареди точно след десет минути, не по-рано, да се свържат с Шура, която от ранни зори е на работа и вероятно също ще ги наругае за проявената самодейност. Самият Меркулов отива в службата и по-нататъшната връзка ще бъде с прокуратурата. А Романова ще нареди какво да правят по-нататък.

Ех, колко се е развихрил Костя! Ще нареди... Макар че Шура я бива за това. Ако беше друг, щяха да го пратят по дяволите. Или ще се съгласят, но ще постъпят посвоему.

Те се посъветваха: да почакаат и да запушат с кеф на чист въздух, или да се понасят нататък? По принцип, ако няма нужда да ходят до центъра, в Главната прокуратура, което не е много желателно сега, то по околоръстния до Шчолковско шосе е по-удобно и бързо, все пак няма светофари. Макар че днес е събота и народът се е юрнал извън града... Живеят си хората!

Върнаха се при колата. Саша даде цигара на Акимов, който бе на кормилото, и попита Ашот дали иска да им прави компания. Ашот кимна. Тогава Грязнов му освободи ръцете и ги закопча отпред, за да може момчето да държи цигарата. И назидателно отбеляза, че ако не беше се занимавал с дивотии, сега щеше да лети като волна птица и да взема ума на госпожиците, а да не му се привиждат затворническите нарове.

И пак стана време да се обаждат по телефона.

Романова сигурно беше вече обсъдила детайлно всички аспекти на предишните действия на Грязнов и Турецки, затова не изказа недоволството си, а веднага хвана бика за рогата.

— Идеята за Никита Емеляненко на Славка ли беше? Аха? Подкрепям. Слава на Господа, че поне една умна мисъл се е появила във вашите щури глави. Ще направим така. Вече съм предупредила Никита. Саша, Дмитрич — тя имаше предвид Меркулов, — замина в службата си и ще ти предаде по Емеляненко заповед за провеждане на оперативни мероприятия: обиск, задържане и така нататък. Чакайте Никита с неговите момчета и оперативно-следствената група около поста на КАТ преди завоя към Шчолково. Но нито крачка без него. Поне една умна глава да има с вас. Смятайте го за заповед. Назначавам Никита за старши на операцията, неговата дума за всички е закон. Не може прокурори да се занимават с оперативна работа. Дявол да го вземе, ще му закрия фирмата, ясно ли е?

Охо! „Другарите приятели“ само се спогледаха: и Шура се разбъбри. Време е да свършват беседата.

— А за този Ашот, така ли беше, също отговаряте с главите си! — гърмеше Романова. — Защо го повлякохте с вас? Сега това е единственият свидетел, от който тръгват всички нишки към бандата! Вторият го изгубихте. Не го изпускате от очи! Това е, момчета — остатъците от гнева на Романова прозвучаха някак глухо. — Успех... Нито крачка без Никита. Излиза, че той познава този ваш Гурам, ясно ли е? И отдавна му има зъб.

Последва кратко пиукане и Саша изключи телефона.

Предупреждението на Шура бе тъкмо на място. То решаваше редица чисто тактически проблеми, свързани с действията на оперативната група. Всичко можеше да ги очаква в дома на Гурам, дори въоръжена съпротива. Само двамата — защото Акимов пак ще

трябва да пази Ашот — нямат работа там без съответната високопрофесионална подкрепа на момчетата от ОМОН. Ще ги смачкат като пилета и следа няма да остане. Умни началници, решиха въпроса оперативно и най-важното — изключително грамотно, нали днес е събота, както вече отбеляза Саша. Всеобщ почивен ден. Но не за всички.

Не се наложи да чакат никого. Към будката на КАТ, където паркира жигулата на Акимов, се зададе цяла колона от коли с „буркани“, водена от светлосин милиционерски форд. Зад Емеляненко идеше закрит микробус, а след него закрыта газка, пълна с момчета в маскировъчни костюми. Солидна група.

Турецки се премести в колата на Емеляненко и колите се понесоха към Шчолково, усилвайки скоростта.

Саша бе се срещал с Никита и нямаше нужда да ги представят един на друг. Затова двамата просто се ръкуваха и Турецки, известен със силното си ръкостискане, отбеляза не без завист желязната длан на суховатия и явно отлично трениран полковник, който гостоприемно се отмести и направи място на задната седалка до себе си за полковника от „Главната“.

— Е, разказвай — намигна съвсем свойски — и ако може, малко по-подробно. Знам приблизително схемата. Пък и имаме време.

И Саша за трети път тази сутрин повтори пред Емеляненко разказа си за своите похождения заедно с Грязнов. Онзи го слушаше пределно внимателно, макар погледът му уж да пробягваше по околността зад прозорците на мощната кола.

— Този Гурам не е лесен — рече той. — Отдавна го дебна, гада, но се измъква от мрежата. Той е умен и предпазлив. Дори да сбърка, грешката е толкова незначителна, че нашата прокуратура дори не желае да обърне внимание. Освен това — той се наведе към Саша — имам съвсем точно подозрение, че някой, също тъй печен и делови — и посочи с очи нагоре, — го пази добре от нас.

Никита поразтри с длани почти голото си теме, хвана яката си брадичка с цяла шепа като Мефистофел и отметна главата си върху облегалката.

Помълчаха.

— И той ме познава... Слушай, Саша. — Стана така, че веднага преминаха на „ти“, без да се уговарят. Първо, бяха почти връстници и,

второ, отиваха заедно на опасно място, не е време за етикет и условности. — Ако заложничката се окаже у тях, както твърди този твой рекетъор обирджия на апартаменти, работата на Гурам може да стане сериозна. При всички случаи, дори да я черпи с чай и ягодов конфитюр. Ако пък излезе, че има пръст в убийството на таткото на дамата, тогава го чакат дълги години затвор. Или — куршум в челото. Не може да не го разбира. Тогава... какво?

— Е? — подкани го Саша, преди да е съобразил.

— Ще направи всичко, ако още не го е направил, за да докаже, че няма никакво отношение към нея, не я е виждал, не я познава и дори не се сеща. Какви са изводите? — Никита продължаваше да разсъждава сякаш със себе си. — Знам къде е къщата му. Точно над река Уча. И мястото е красиво, и къщата е превъзходна, и оградата, и охраната и дори има къде да се скрие трупът: реката е дълга. Познавам и началника на милицията във Фрязинск. Искам да мисля, че още не знае плановете ни, но и нищо не е изключено: у нас, в областното управление, няма само ангели. Имали сме фалове, а още не сме открили следите. Не можем. Но според мен не искаме. Такива ми ти работи. Затова, повтарям, не е изключено — трябва да се готвим за по-лошия вариант — да са им звъннали и да са ги предупредили. Не можеш да събереш моите момчета незабелязано, още повече в събота. Ясно е, че не отиват на пикник. Затова може да не намерим заложничката. Но следите са ваша работа, вие с Грязнов сте специалистите. Предлагам следното. Момчетата веднага да обкръжат така, че муха да не прехвъркне. По мои разчети в дома на Гурам има към петнайсет мутри. Но пред моите са чували. Стига само от глупост да не започнат да стрелят... А ние най-напред ще се отбием при Малахов. Трябва да го вземем с нас. Много искам да видя физиономията му, когато започнем да тарашим Гурам. Абсолютно съм сигурен — негово приятелче е. Но ще действаме като по ноти. Имам едно силно подозрение, но не искам да споделям предварително. — И Никита замълча, загледан през прозореца. — Виждал ли си жената? — попита изведнъж.

— Видях портрета ѝ на стената в нейния апартамент, където хванахме арменците. Много ефективна блондинка. Защо?

— Жалко... — въздъхна Никита. — Просто не си виждал този Гурам, а аз знам как му пламват очите, като види хубава мадама...

Хайде стига, с нас има лекар. Помислих, че тази измет е способна на всичко...

— Тогава още по-зле за него.

— За нея е по-зле — свъси вежди Емеляненко. — Ако още е жива. Няма какво да говорим за Гурам. Но все пак къде се е дянал нейният благоверен?

— Търсим го — късо и недоволно отговори Турецки.

— Може да не го намерите...

— Защо пък?

— Колко време мина от започването на историята?

— След час тъкмо ще станат две денонощия от убийството. Предполагамото. Още не съм видял заключението на експерта.

— Мислиш ли, че този Богданов, блестящо планирал операцията си и изпързалия дори такъв хитряга като Гурам, стои някъде и чака да се затегне примката около шията му? Своята или на Гурам примка? Та те не прощават такова нещо, повярвай ми, и заплахите им не са празен звук. — Никита пак въздъхна. — Според мен вече сте закъснели, братлета. Сегашното ОНД или бившето съюзно пространство е толкова голямо и обширно, че е най-приятно да се изгубиш в просторите му. Една нощ с влака в коя да е посока, а със самолет само час, и вече си зад граница. Далеч от нашите лапи. В днешно време, разбираш ли? Ако бях на негово място и аз щях да постъпя така. Първо проверете самолетните каси, момчета...

— Имаш право.

Наистина, кой може да възрази срещу желязната логика на опитния оперативен работник? И вчера говориха за това, и Полунин, ако не е пуснал покрай ушите си указанието на Романова още там, в апартамента на убития старец, трябваше от сутринта да се заеме най-напред с този въпрос. Нали засега подозренията падаха върху Вадим Богданов. Трябва да се размножи снимката му, но откъде да я вземат? От собствения му дом? Но там имахме съвсем други грижи и работи... Подозренията още не са доказателство. А трябва да се докаже дали е убил или не. Като начало — да дочакат резултатите от съдебномедицинската експертиза...

21.

Началникът на Фрязинското районно управление на милицията майор Малахов напомняше без време надебеляла жена. Угоеното му бузесто лице с малки, хлътнали дълбоко очички беше розово като на бебе. Копчетата на китела му бяха толкова стегнато закопчани, че изглеждаха готови да хвъркнат при първото рязко движение. Пък и цялата му невисока фигура с полегати рамене и къси дебели крака, целият му външен вид никак не отговаряха на онова, което Емеляненко знаеше за него: защото Малахов бе жесток и достатъчно груб с подчинените си, самонадеян до наглост представител на истински наказателната власт, тоест бе най-лошият ѝ вариант. Но Емеляненко никак не разбираше защо Малахов се крепи от години на едно и също място, защо не го изпъждат от органите. Значи някъде по върховете си има прекалено космата лапа, за която този тип е подходящ. Може да плащат добре, за да остава постът в ръцете точно на Малахов. Нали нямаше никакви шумни дела в района... Защо? Защото или не се фиксират заявленията на потърпевшите, или хората се страхуват да съобщават. Наоколо стрелби, бандити изясняват отношения, нападения, рекет, какво ли не, а тук е като райски кът — мир и тишина, същинско удоволствие е да служиш в такъв рай.

Но Малахов биваше груб предимно с подчинените си и с разни други дребни риби, които нищо не означават — сиреч местните еснафи, които нямаха връзка с ваещите инстанции. Със старшите по звание и особено по длъжност Малахов бе предпазлив, любезен и внимателен, дори веднъж самият Емеляненко се убеди в това.

Ето и сега, като видя Никита Семьонич — ами да! — грейна радостно, но не пропусна да се поинтересува от пълномощията на Турецки и внимателно разгледа документите му. На Саша се стори, че онзи толкова се увлече от картата му на следовател по особено важни дела, че ако можеше, щеше да си я преснеме за спомен. Разбрал за готвената операция, не изрази никакви видими емоции, но все пак подържа в ръка заповедта за обиск, подписана от заместник-главния

прокурор на Русия, и като че ли го обзе някакво слисване. Във всеки случай Саша улови неочакваното му объркване.

Малахов понечи веднага да грабне телефона: трябва да проверя у тях ли е Гурам Илич, иначе напразно ще трябва... да ходим... в чуждата къща, когато стопанинът не е там, какъв обиск в отсъствието на Ованесов...

Но Никита улови движението му и твърдо и решително сложи коравата си длан върху телефона.

— Няма нужда — каза и намигна на Турецки, без да го види майорът. — Малахов, чел ли си какво пише Пьотр Велики в Морския си устав? „Правилата са написани, а няма време и случай.“ Знаеш ли за какво се отнася? Там е работата, че знаеш. Тогава ще се наложи да дойдеш с нас, Малахов, нали е твоя епархия? Знаеш ли докъде ми е дошло от твоя подопечен? — Никита показа с ръка около гърлото си. — Дотук, разбра ли, Малахов?

Майорът някак непонятно клюмна, но веднага стана суетлив и още повече заприлича на дебела лелка.

— Как мой? Пък и сме малко познати...

— Познати сте, познати, и то много — успокои го Никита с насмешка. — Нали си представител на местните органи. Малахов, отдавна знам много неща за теб... Стига сме дрънкали, времето е пари, да тръгваме, идваш с нас.

Излязоха от кабинета, Малахов се върна да заключи вратата, но изведнъж сякаш си спомни за нещо невероятно важно и екстрено, и буквално се стрелна обратно в кабинета си. Мимоходом извика, че нещо е забравил, но не успя да каже какво, понеже вратата след него щракна...

— Мръсник! — Емеляненко погледна насмешливо след майора и се извърна към Турецки. — Иска да го предупреди. През цялото време мислеше за това, беше изписано на лицето му. Хайде, все едно, закъсня, нашите трябва да са обкръжили Гурам — и той погледна часовника си. — А този глупак дори не разбира, че сам си надява примката. Нека. Да вървим.

Малахов ги настигна на входа. Беше зачервен като варен рак и бършеше ожесточено кръглото си лице с доста мръсна и омачкана носна кърпа. После я скри в джоба на панталона си и извади от измачкания кител пистолета си „Макаров“:

— Щях да го забравя, а каква акция ще е без пистолет... — задъхано започна да оправдава бягството си в кабинета, макар никой да не бе му казал думичка по този повод. Гузен негонен бяга.

Турецки забеляза само гнусливия мимолетен поглед на Никита.

Малахов се държеше неспокойно в колата, въртеше се и около него се носеше неприятна миризма на влага и спарено. Сякаш е влизал в стар изоставен зимник. А за да прикрие някак безпокойството и уплахата си, започна да се интересува живо от обзавеждането на милиционерския форд, който до ден-днешен не бил виждал, да не говорим пък че не се е возил.

— А това за какво е? Ами това?... — И като изслушваше максимално пестеливите и не много ясни отговори на Никита — нали ставаше дума за най-сложна техника! — майорът клатеше ту възхитено, ту осъдително оплешивяващата си глава със зализани потни кичури. — Браво бе! Измислили го мръсните капиталисти! Кога ще ги стигнем! — редеше в този дух и си вееше с фуражката, по която се виждаха петна от пот. Но очите му крадливо се местеха от Турецки на Емеляненко и обратно.

Стигнаха бързо до шикозната къща или по-точно — триетажната вила на Ованесов. Тя бе построена от модерните сега червени тухли и се намираще малко встрани, почти до самия бряг на малка река. Пътят до нея бе не просто хубав, а отличен. Изглежда, родната държава нищо не е жалила за новите си предприемачи: подобно шосе би струвало не просто стотици милиони днешни пари, а много повече. Но кой ще хвърли лични средства? Само държавата може. Шосето, препускащо през гъстата горичка, приличаше на препречените с катаджийските бариери пътища, които водят към вилите на верните народни слуги — било в предишните времена, било в ново време. Зад малкото пролуки в гъсталака се виждаше, че в далечината също се издигат подобни къщи — областните и районните власти бяха раздали това луксозно място за индивидуално строителство. Защо да не се строи? Естествено, стига да падаха големи пари.

Изведнъж Малахов изрече тази мисъл с уважителен глас и особена важност. В неговия живот вероятно най-важно значение имаше понятието „големи пари“. Но в този момент сигурно го безпокоеше друго — издаваха го неспокойните и смутени очички.

На банкета преди последния завой, след който започваше пътят към къщата, чакаше празна газка. Малахов машинално се обърна, когато минаха покрай нея и някак крадливо я погледна. И отново по устните на Никита плъзна едва доловима усмивка.

Спряха пред плътна желязна врата, боядисана наскоро в отровназелено. От двете ѝ страни започваше висока ограда от бетонни панели. Пръв слезе от колата Никита и се огледа. Съвсем близо до оградата растяха дървета и гъсти храсти.

Като не забеляза нищо, Емеляненко кимна одобрително: браво. На площадката спряха закритият микробус и жигулата. Грязнов пушеше и тръскаше небрежно пепелта през отворения прозорец. Турецки отиде при него и попита тихо:

— Къде дяна Ашот и Володка?

— Преместих ги в микробуса, там е по-сигурно. Всичко става...

— Кой е този? — бавно попита Малахов и подозрително се втренчи в Грязнов.

— Детектив. Той е с мен — отговори кратко Турецки.

Малахов кимна неопределено и веднага се поинтересува:

— Къде е групата ви?

— В микробуса — отвърна Никита вместо Саша. — Чака указания. Като потрябват, ще ги извикаме. Хайде, към вратата на тази крепост. Какво ни учи онзи цар? Малахов, грешиш, че не се интересуващ, мъдър е бил бащицата цар. И е казвал така: „Да изпреварваш във всичко и всячески да дириш как да обориш неприятеля.“ Схвана ли, Малахов? — И продължи след мълчаливото му кимване: — Ти тук си официалната власт, ти трябва да позвъниш. Нали знаеш къде е звънецът? Ей там, на стълба!

Сега и Турецки се усмихна, като гледаше Никита, и си спомни. Някой разказваше, може да беше Грязнов, че Емеляненко постъпил в Управлението за борба с организираната престъпност от морските спецчасти. Уволнил се или по собствено желание, или не се спогодил с новия си началник — у нас никой не обича непокорните, но фактът си е факт, там мъжете са страшни, не признават никакви церемонии. Точно това, от което днес имаме нужда.

Няколкото продължителни позвънявания останаха без отговор и това успокои донякъде нервничещия Малахов: стопанинът наистина го

няма, защото в милицията нямаше време да изяснява кой се обажда. Но изведнъж портата се отвори бавно и със скърцане.

Когато по-късно беззвучно отминаха вратата, Турецки разбра, че тази порта сигурно се използва рядко. В обширния асфалтиран двор е влизано само с коли, и тук, зад оградата имаше няколко. Всичките вносни, най-вече немски — мерцедеси и беемвета.

Като видя Малахов, мургавият и обрасъл до очите пазач огледа останалите и се отмести, за да влязат. Въпреки жегата беше с дънки и кожено яке с множество ципове. Край единия мерцедес трима също такива чернокоси и къдрави слагаха нещо в багажника. Затвориха го и очаквателно се вторачиха в новодошлите.

— Вкъщи ли е Гурам Илич? — вежливо попита Малахов и загледа напрегнато пазача, сякаш му подсказваше какво да отговори.

Човекът сви неопределено рамене и посочи къщата. От нея се спущаше към двора луксозна стълба с мраморни вази отстрани, а в тях растяха устремени към слънцето снопове яркожълти цветя.

— Викни го — нареди Емеляненко, но пазачът не обърна внимание на думите, само продължаваше да гледа началника на милицията със свити очи.

— Ще влезем ли в къщата? — предложи Малахов и огледа бързо двора и момчетата, застинали до мерцедеса.

— Не, той да излезе — още по-рязко заповяда Емеляненко и погледна колите в двора: — Транспортът чий е?

Пазачът отново игнорира въпроса на неизвестния нему човек с маскировъчна униформа.

Тогава Емеляненко се запъти към колите, но тримата младежи решително му препречиха пътя, мушнаха ръце в якетата, а след миг към тях се присъедини и пазачът.

— Даа... — поклати глава Емеляненко. — Минута-две нищо не решават. — И той отново погледна към пазача: — Струва ми се, че заповядах да повикаш стопанина! Не чу ли?

Оня мълчеше, като че ли не разбираше нито дума на руски. В това време цялата четворка от тези дънково-кожени младежи направи крачка към дошлите — уж незабележима, но явно заканаителна: вижте ни, ние сме повече, четирима срещу трима, единият от които — Малахов — сякаш също е наш човек.

Емеляненко водеше някаква своя игра, засега непонятна за Саша, и Турецки реши да почака, да не се меси и да не показва служебното си положение. Но наблюдаваше какво става с хладно любопитство.

— Малахов! — рече насмешливо Емеляненко. — Повтори му моята заповед, изглежда, засега не ме разбира. Засега — добави вече с нескрита заплаха.

— Хайде, приятелю, повикай, моля ти се, Гурам Илич — каза Малахов.

— Така трябваше да каже... а той ще заплашва! — произнесе пазачът с нарочно престорен акцент. — Сега ще го извикам. Само първо да пусна момчетата, трябва да отидат спешно в Москва.

И тръгна към будката до вратата. След минута тежката врата безшумно се плъзна встрани. Младежите моментално скочиха в колата и мерцедесът плавно тръгна към вратата. Но на пътя му застанаха Емеляненко и Турецки. Никита насочи към страничното стъкло пистолета си, който държеше в двете си изпънати ръце. Турецки също извади оръжие. Мерцедесът спря, но двигателят му работеше тихо и хората продължаваха да седят мълчаливо в колата. Никита махна встрани с пистолета и им показа, че трябва веднага да напуснат кабината, но ония вътре не мръдваха. Тогава Емеляненко извади с едната си ръка от джоба свирка и изсвири рязко два пъти.

На часа през оградата се изсипаха неговите хора с маскировъчните екипи и къси автомати в ръцете.

Изведнъж моторът на мерцедеса изрева и колата тръгна към изправените пред нея хора. Саша и Никита едва успяха да отскочат встрани.

— Не стреляй! Пази багажника! — извика Емеляненко, метна се към своя форд и погледна Саша: — Действай сам! Аз ще ги хвана!

Но към мерцедеса вече летеше жигулата, карана от Грязнов. Двете коли се сблъскаха с трясък. Скоростите не бяха високи, но ударът се оказа сериозен. Жигулито се вряза странично в мерцедеса и тежката кола зави. Пътниците изскочиха от вратите. Единият извади пистолет и стреля в приближаващия го Емеляненко, но в бързината не улучи и се спусна към храстите. Никита не сгреши: падна на коляно, стреля по беглеца и той заби нос в асфалта на крачка от гората. Като видяха това, другите двама веднага вдигнаха ръце.

Пазачът лежеше ничком всред двора, върху асфалта, виеше проточено и свиваше от болка крака. В това време един боец с маскировъчен костюм и килнато настрана такае стоеше над него с насочен автомат.

Слава Грязнов обикаляше жигулата и се мръщеше с досада: десния калник беше направо откъснат и целият капак стърчеше като гърбица. Не беше ясно как не пострада самият той при този директен и силен удар, макар и по допирателната.

Бойците доведоха и грубо блъснаха на асфалта до пазача двамата бегълци, които се предадоха безпрекословно.

По сигнала на Никита оперативно-следствената група изскочи от автобуса, а лекарят се занимаваше с човека, който лежеше до дърветата. Останалите начело с Емеляненко и Турецки обкръжиха мерцедеса. Но преди да отворят багажника, Емеляненко нареди на Малахов незабавно да намери и да доведе свидетели: в съседните къщи сигурно има хора.

В това време неговите момчета обградиха професионално къщата от всички страни и чакаха с насочени към прозорците автомати.

Никита отвори багажника със силен удар върху нужното място. Грязнов се приближи още повече. В багажника имаше голям вързоп. Когато разви нещо като одеяло или плътна покривка с ресни, Никита подсвирна. На дъното лежеше сгърчена жена, цялата на тъмночервени петна, беше гола, със завързани ръце и крака, а устата ѝ бе залепена с лейкопласт.

Като видя дългите светли коси, Грязнов въздъхна:

— Тя е...

— Ах, животно — Емеляненко направи зловеща гримаса, — ще те разкъсам със собствените си ръце! — И като видя неразбиращите очи на своите хора, добави: — Това не е за протокола. Емоции.

Извадиха жената със същото одеяло и я пуснаха на земята. Срязаха въжетата, отлепиха лейкопласта. Беше в безсъзнание.

— Доктора! — извика Никита. — Не се бави там, идвай тука! Като че ли е жива — рече той и професионално проследи пулса ѝ на шията. — Слаб, но... какво са направили с нея? — Той огледа присъстващите. — Изнасилили са я... И друго?

Дотичалият лекар веднага огледа жената, зави прекалено посинелия ѝ корем с края на одеялото и показа следи от убождания на лакътната сгъвка.

— Сложили са ѝ инжекция във вената. Но не мога да кажа веднага с какво и в каква доза.

— Край! — заповяда Емеляненко и рязко даде знак с пистолета си на Саша. — Да влизаме. Време е да свършваме с него. Спешна задача за теб — кой кимна към следователя от групата, — търси ампулата, можеш да преобърнеш цялата къща заради това. Без да се притесняваш, моите момчета ще ти помогнат.

Турецки само се учудваше на бързината, с която Емеляненко проведе акцията и дори принуди Гурам да остави следи на местопрестъплението. И друго разбра: защо Романова предаде цялата власт тъкмо в ръцете на Никита и нареди да не предприемат нищо без него.

Най-сетне лекарят се изправи и даде знак на шофьора на микробуса да дойде.

— Никита Семьонович — рече той на Емеляненко, — нужна е спешна реанимация. Обикновено тези диваци слагат аминазин и димедрол или промидол. Но може и опиум да е, и клофелин, и какво ли не. Може да се разбере само с лабораторен анализ.

— Да опитаме — отвърна кратко полковникът и тръгна към форда си. Разговаря с някого по телефона, върна се и каза, че максимум след двайсет минути ще дойде „Бърза помощ“ от Шчолково — това е най-близкият пункт.

Сетне небрежно се поинтересува как е този, в когото стреля. Лекарят вдигна рамене и отвърна с въздишка:

— Точно под лопатката.

Никита кимна, щракна с два пръста и промърмори, сякаш на себе си:

— В разход... Добре, докторе, постарай се да я поддържаш колкото можеш, а онзи — в моргата. Ние тръгваме.

Той огледа момчетата си, бутна с пръст трима от тях и избраните хора тръгнаха след началника си към главния вход.

Гурам гледаше от прозореца на втория етаж какво става и само стенеше и от безсилна ярост си удряше главата с юмруци. Пропадна всичко! Идиоти! Дръвници! Убийци! Безмозъчни твари! Нищо не можеш да им възложиш! Нали забрани всякакво оръжие... Какво да прави сега? Къде да бяга за помощ... при кого? Цялата къща е обградена... Да се защити с оръжие? Ще го пречукат като мръсно куче...

Засега изходът бе само един. Ако мине...

И той нареди на бодигардовете си да отворят вратата и колкото се може по-далеч да скрият оръжието, макар че номерът може да не мине пред Емеляненко, ще го намери — все пак Гурам позна стария си враг. А с тази свиня Малахов, с този кретен няма да се церемони повече: може да пропее. Ако пък го изплашат — няма да спре... Разбира се, не го засягат шчолковските работи, защото не е негов район, но тук го бе спасявал в няколко трудни ситуации, не безплатно, а за добри пари. Могат да пипнат Малахов и тогава ще стане тя, каквато ще стане... Затова по-добре да мълчи, а най-добре е изобщо да изчезне. Мкъртич ще свърши това.

Гурам започна трескаво да мисли какъв компромат може да има вкъщи. Уж е чисто... Точно така — уж. Не се знае какво може да се намери изведнъж в джобовете на момченцата, хем винаги е забранявал категорично да държат вкъщи каквото и да било, което може да предизвика подозрение, да не говорим за арест... Говори, нарежда, дори е бивало да наказва, а излиза, ако вярва на мъдрия Мкъртич, че е изпуснал племенника си. Занимавал се е под носа му с наркотици, хапчета, прахчета — кой знае с какви глупости... Ако е жив... Кой от двамата е загинал? Жалко за Ашотик, ако е той. Ако е Миша, още повече...

Мислите му се прехвърлиха на Лариса. Не успяха да я махнат, мерзавците. Но той е още по-виновен: да не беше се бавил да утешава похотта си, а веднага да я бяха премахнали, та и следа да не остане. А сега цялата му надежда е Мкъртич да е ударил хубава инжекция. Едва

ли ще дойде на себе си, пък ако оживее, няма скоро да се стабилизира. А без нея кой ще докаже, че той, Гурам, се е нахвърлил върху жената като пубертетче? Ще попитат кой я е измъчвал! Кой, кой, сигурно Гоги. Всички ще потвърдят. А къде е този Гоги? Къде, лежи убит на улицата. Гурам видя как този подлец извади пистолет. Защо?! А после горкото момче падна подкосено... Защо ти беше оръжието, идиот! Когато той падна, Гурам разбра: жив човек не пада така. Само умрял, дано Господ прости душата му и го приеме... Затова пък мъртвите не могат да възразяват или да се оправдават. Нека сега полковникът да се оправдава пред началника си: защо гръмна човека? Нека да го поразкарват по разни проверки...

Друго е лошо — съдът е далеч, а този полковник иска да влезе тук. Не можеш се измъкна току-така от неговите железни лапи. Ще трябва да включи най-големите си връзки. И да не нервничи, да не прави грешки. Този полковник прави грешки, стреля по хората...

Идат... Гурам пое дълбоко въздух, издиша рязко, със стон, затътри крак надолу, сякаш е грохнал старец, когото някакви лоши и зли хора са дошли да обидят.

Срещнаха се до широко отворената врата. През не толкова дългия си, но наситен със събития живот Турецки бе виждал всякакви опасни престъпници. Грохнал и мирен виждаше за първи път. Но това бе само на пръв поглед. Както му се стори, Гурам се опитваше да играе няколко роли едновременно, като обърква външните им характеристики. Ето сега е немощен, слаб и висок старец. А сега в движенията му пролича тигърска сила. Преднамерена сгърбеност и едновременно с това достатъчно тренирани плещи. От една страна — някакъв пенсионерът бившите бачкатори, с обикновено и донякъде приятно лице, с изсечени добри бръчки. И веднага в долната част на лицето току се прокрадне някоя хищна вълча муцуна. Странно лице, сякаш скроено от две други с напълно противоположни характери. Саша видя и друго: при Гурам изражението на дядото от приказките не е главното, главното е на вълка. Човек с две лица, но само който се е сблъсквал с Ованесов отблизо знае какво струват взети заедно. Както казва Никита — този е гъвкав като змиорка и опасен като тигър. Турецки си спомни едно название, подходящо за този непознат звяр: баракуда, морска щука, нищо повече.

Гурам като че ли не проявяваше много интерес към дошлите да го безпокоят. Покани ги просто и по домашному в гостната и като пъшкаше, премести до огромната полирана кръгла маса в центъра на стаята няколко дълбоки удобни кресла. Седна и с бавен гостоприемнен жест предложи на останалите да се настанят.

Турецки размени поглед с Никита, представи се, без да сяда, сложи на масата пред стопанина служебното си удостоверение и заповедта за обиск и задържане. После представи Емеляненко и останалите членове на оперативно-следствената група без медицинския експерт, който в момента свестява жертвата на отвличането и насилието. Там е и подполковник Грязнов, на когото началникът на МУР лично поръча да се заеме с делото за отвличане на човек и лишаването му от свобода, съпроводено с причиняване на физически страдания.

Гурам почти не реагира, само от време на време въздъхваше с дълбока мъка: сякаш искаше да покаже с целия си вид как страда нежната му и добра душа. Седеше с ниско наведена глава и лицето му не се виждаше. Но Саша забеляза как според речта се напрягаше дори шията му — в никакъв случай старческа, по-скоро това бе врат на разплоден бик.

Турецки говореше спокойно, Ованесов слушаше също тъй мрачно и спокойно, без възмущение и прекъсвания. Тази почти идилична картина на запознанство нарушаваше единствено Малахов. Той пъшкаше и се въртеше на стола си — креслото му бе тясно. Но ето че Гурам полека повдигна глава към майора и Малахов веднага притихна и клюмна. Свидетелите не пожелаха да седнат на предложените столове и бяха замрели до вратата, наблюдавайки изплашено какво става. Ако не беше този случай, възрастната двойка градинари нямаше да пристъпи подобен дом до края на дните си. „Ех, как живеят богатите! — ето какво се четеше в очите им. — Пък на вид съвсем обикновени. Какво ли не става по света!...“

Вече видяха и покойника, завит с найлонова покривка, и нещастната светлокоса красива жена, с която са се гаврили живеещите в този богат дом арменци, както им каза докторът.

Като доизслуша Турецки и се запозна със заповедта, подписана не от кого да е, а лично от главния прокурор на Русия — гледай на какво равнище са сегашните дела! — Гурам сви обречено и уморено

рамене и размаха встрани тежките си, уж отрудени ръце: какви възражения можем да имаме срещу закона? Щом сте дошли, значи така трябва. Вървете и си вършете своята работа, няма тайни в дома ми — гледайте, търсете, пишете...

Приблизително така прозвуча тихият му дрезгав монолог.

В това време момчетата на Емеляненко събраха всичката прислуга и охраната в обширната гостна. И всички бяха здравеняци, с изключение на едного — възрастен човек с неприятна външност, облечен с прост износен костюм. Всички си приличаха учудващо и в лицата, и в дрехите — дънки и къси кожени якета с множество ципове, златни верижки на вратовете и скъпи часовници на лявата китка. И още нещо, имаха мрачни и ожесточени погледи.

— И последното — рече Турецки. — Моля да говорите на руски. Всички го знаете добре. Разговори и всякакви съвети на арменски моментално ще бъдат пресичани, а нарушителите — изолирани. В интерес на работата. Разбрахте ли? — Без да чака отговор, рязко отсече: — Значи сте съгласни. Като начало е много добре. Моля оперативно-следствената група да пристъпи към изпълнение на задълженията си. Ключовете от помещенията! — Той протегна ръка към Гурам.

— Няма нужда — презрително изрече Гурам, но се сепна веднага и добави смирено: — Всички са отключени. Ако има заключени, кажи да отворим.

Гурам премина на „ти“ — това бе нещо ново. До последната минута на „вие“, вежлив. Но защо?

— Моля на „вие“ — строго забеляза Турецки.

— Извинете — със същия тон отговори Гурам.

Изведоха пазачите и обслужващия персонал в съседната стая, следователят се посъветва набързо с Турецки и лично започна да ги разпитва и обискирва един по един. Оперативните работници започнаха тараш из цялата къща заедно с момчетата на Емеляненко. В гостната останаха само стопанинът, Турецки, Емеляненко и един от неговите бойци за връзка.

— Мога ли да се обадя на адвоката си? — поиска неочаквано Гурам.

— Ще имате време — намеси се най-сетне Никита. — А засега ще ти се наложи да отговаряш сам на нашите въпроси, без чужда

помощ. — Емеляненко натърти на „ти“. — Имаме много въпроси. И предупреждавам: въпросите ще са преки и лоши за теб. Но ще трябва да отговаряш. Лично ти гарантирам. Здравата си загазил, Гурам. Дълго чаках този момент. Търпеливо. И ти знаеш. Затова не се преструвай и не се прави на немощен старец, аз те познавам. Ти ме познаваш. За твое успокоение — имай предвид при опит за бягство... Ти си знаеш, не си го чул от мен, ясно? Казах всичко. Саша, започвай. И попитай кога ще започне да порти Малахов: веднага или малко ще попротака с надеждата, че приятелят му ще успее по някакъв начин да позвъни на неговите хора. Няма да може, Гурам, моите хора няма да го изпуснат от очи, лошо му се пише, ако опита. Той и тъй я загази, когато ти се обади днес. Можеш да не отговаряш, чухме с ушите си...

— Какво да отговарям? — започна изведнъж Гурам философски и се изтегна в креслото. — Нищо не възразявам, не съм виждал никакви жени и не държа вкъщи. Може момчетата да са си поиграли с някоя курва, но то си е тяхна работа, нямам отношение към тях. Това е. Останалото ще говоря в присъствието на адвокат.

— Ти се шегуваш — засмя се Никита. Турецки не би искал подобен смях да прозвучи по негов адрес.

— Не се шегувам — прекъсна го мрачно Гурам.

— Твоя работа — кимна Никита и се обърна към един свой войник: — Игор, дай белезниците.

Гурам скочи, но Никита и Игор се оказаха по-сръчни: само миг и върху ръцете му щракнаха железните гривни. Един кратък тласък в гърдите и Гурам се строполи в креслото. Никита го заплаши с пръст:

— Да не даваш повече воля на ръцете си. Игор, доведи тука племенника. Сега ще започнем да развързваме езика на този стар пръч.

Гурам ръмжеше от ярост и размахваше окованите си ръце под носа, но не можеше да стане от креслото: срещу него бе застанал в хубава стойка Никита, чийто вид показваше, че такива не му минават. Оставаше му само да беснее от нетърпима злоба.

Сега този гад ще доведе племенника му! Кого? Ако е Ашот, всичко е загубено! Момчето няма да издържи изтезанията! А Миша? Ох, сигурно още по-лошо...

Точно тогава една ужасна мисъл проблесна в главата му като мълния: щом тия ченгета дотърчаха, значи племенникът, който е останал жив, го е продал на криминалната! Ето каква е работата, а той

си напрягаше мозъка да гадае. Кой от двамата е такъв неблагодарен мерзавец?... Кой знае защо този въпрос стана за Гурам най-важният в живота му. Кого да проклина? За кого ще е смъртната му присъда?

Като насън видя как двамина въвеждат в стаята... Ашот. До последния момент беше уверен кой знае защо, че ще доведат Миша: наркотици, слаб човек, изпаднал в зависимост от тях. В края на краищата щеше да е обяснимо. Но защо Ашот? С какво са могли да го изплашат?

— Как можа? — Гурам ревна на арменски и се сепна, като видя как Емеляненко си поема дълбоко въздух: ще последва съкрушителният му удар...

Но Никита се наведе и каза тихо:

— За последен път те предупреждавам: само на руски. Схванали ли?

Гурам кимна мълчаливо, а се усмихна на себе си: ако е слаб човек — не се страхува толкова от удара, колкото от подготовката за удар. Какво е ударът — болка, а когато видиш как замахват с юмрук да те ударят, тогава ти става и страшно... Ами да, а той бе готов да прочете смъртната присъда на момчето. Сигурно му е било много страшно с тия тук. Освен това е видял как са убивали Миша. И ако е виновен, сигурно е виновен много по-малко от Малахов, който получава огромни пари, за да ме държи постоянно в течение на обстановката. Всички правят само едно: смучат от него, а няма никаква реална защита, като днес. Не трябваше да идва тук, а в Москва, за адвоката. Но какво искаш от тия идиоти, които се тревожат само за собствената си кожа?

Умен е този Емеляненко, усети що за човек е Малахов. Как няма да го разкрие, като на физиономията му пише, че е плужек и нищожество. За съжаление не бива да го дава сега на полковника: много знае.

Сложиха Ашот да седне от другата страна на масата. Той също бе с белезници и точно това обстоятелство изведнъж примири чичото с племенника-предател.

Следователят, който дойде с Емеляненко, се видя на Гурам много млад, въпреки високия си пост — малко ли натегачи има, всякаква измет! — но излезе много опасен. И заговори така, сякаш Ашот е направил чистосърдечно признание с надеждата за снизхождението на

съда към неговата младост. Лъже, Гурам бе сигурен. Просто са успели да сплашат момчето. А може да са го пребили. Ето, едва вървеше, когато го въвеждаха.

Но най го порази съобщението, че Миша не е бил убит, а сам се е хвърлил през прозореца, което потвърждаваха и протоколите, съставени в Москва. Но може ли изобщо да се вярва? Сигурно са изхвърлили човека през прозореца, а после казват: самоубийство... Всичко може да се очаква от тях.

Гурам се обърка, целият му живот се сгромолясваше пред очите му. Не, беше се хванал с ръце и крака за обстоятелствата, които му се стовариха от всички страни, не бива да се поддава, най-напред трябва да спасява мъдрия Мкъртич. Той ще измъкне всички, ако остане на свобода. И тогава всеки ще си получи своето. Малахов трябва веднага да се заеме с това, дори с цената на пикливата си кариера. Само да не се подчини: той знае, че думата на Гурам е закон.

На въпросите на Турецки босът заявяваше твърдо, че не държи вкъщи никакво оръжие. И това си беше истина: оръжието се криеше на съвсем друго място, но милицията няма да го намери. А пистолетите, взети от покойния Гиви, от Серьожа и Гарик, които не успяха да изпълнят заповедта на шефа си, според него бяха дреболия. Момчетата си играят, как да проследиш всички. Като искаш експертиза — моля, никога не е имало пистолети при кражбите. Откъде са го взели? Как да запомни? На който пазар да отидеш и платиш добре, могат и танк да ти продадат... Кой не го знае?

От време на време Емеляненко излизаше от гостната, после се връщаше, поглеждаше мрачно Гурам и той разбираше, сметките на полковника не излизат нито за оръжието, нито за наркотиците, нито с другите сериозни компромати. Единственото лошо нещо е тази жена...

Като се върна за пореден път, Никита повика Турецки до най-отдалечения прозорец, за да не ги чуват разпитваните, и събщи шепнешком, че Лариса е откарана в реанимацията, и с нея е заминал Акимов. Той ще събщи, ако има нещо ново.

След него дойде Грязнов. Седна на стола, премести до себе си протокола от разпита на Гурам, прочете го набързо. И по начина, по който го прочете, Гурам усети нова опасност, още повече че не познаваше човека.

— Александър Борисович — извика на Турецки, — някои неща тук ще помогнат за уточняване на събитията. Един от местните „герои“ си призна, че е участвал в насилието, но жената се озовала в мазето вече пребита и изнасилена. От собственика. Така е написано в протокола. Нужна ли е очна ставка?

— Не се съмняваме — отбеляза Емеляненко. Той дойде до масата, наклони се над Гурам и рече с усмивка: — Съвсем я закъса, мерзавцо. Ще те съдят за групово изнасилване с причиняване на тежки телесни повреди. А за изнасилване, извършено от особено опасен рецидивист и довело до тежки последствия, се полага смъртно наказание. Как ти се струва? По сто и седемнайсети член, алинея четири. Свършено е с твоето лидерство: утре цялата Бутирка ще разбере с кой член влизаш. А към него ще прибавим и сто двацет и шести (прим) и сто четирийсет и осми. За доокомплектоване.

Реакцията бе неочаквана. Сякаш нещо подхвърли Гурам в креслото, тялото му се изви, строполи се на пода и започна да се тресе от конвулсии, ревеше и си удряше тила о пода. По устните му се появи пяна.

Емеляненко потропа спокойно по килима с тока на обувката и рече:

— Стари номера. Симулиране на епилепсия. Няма да мине, Гурам. Стига циркове, че ще повикам доктора да ти удари едно успокоително в задника. Като гледам килима ти — хубав, дебел, до утре да си удряш главата — няма да те заболи, само вдигаш шум... Игор, помогни му да се изправи.

Игор тръгна към Гурам и със силен удар зад врата го върна в креслото. Той се отпусна като чувал с картофи.

— Значи си спомни, че в затвора не обичат насилниците? — обади се Грязнов. — Никак не обичат вашето брата, ще ти пръснат задника... Нещо да възразиш? Колеги — Слава стана, — минах из цялата къща и смятам, че този катил няма да държи в дупката си компромат срещу себе си. Намерихме още един пистолет и пакет наркотик, и какво? Но аз надникнах в гаража му, там е много по-интересно.

— Сега ще отидем заедно — рече Турецки. — Ставайте, Ованесов. — Мога да ви предоставя последен шанс. — Той огледа присъстващите. — Не може да не разбирате, че щом сме дошли тук,

няма да си тръгнем, преди да прекопаем целия район в буквалния смисъл на думата. И ще намерим.

Гурам помълча, дишането му бе хриптящо, и изведнъж започна със странна надежда в гласа:

— Сто и седемнайсети ще ми махнете ли?

Никита прихна искрено.

— А, ето от какво се страхуваш! Да, голям позор за белите ти коси...

— Ованесов, трябва сам да знаете, че въпросът за този член от Наказателния закон е в ръцете на потърпевшата и на съда — обясни спокойно Турецки. — Щом заговорихте и започнахте пазарлъците, ви съветвам да си спомните всичко за публичния дом, за който нееднократно споменават братята Гарибян, зафиксирано е в протокола.

Гурам огледа дълго и печално племенника си, седнал срещу него оклюман, на тази маса, която доскоро бе така богата и гостоприемна. Тук са се произнасяли красиви тостове. Чувстваше, че ще направи непоправима грешка, но сякаш подтикван от самия дявол, пророни изморено:

— Попитайте вашия Малахов...

Турецки и Емеляненко моментално се спогледаха, а Никита излезе бързо от стаята.

— Ще го попитаме — рече след него Турецки. — А вие с какво ще започнете?

Гурам сякаш се опомни.

— Търсете. Само че няма нищо.

— Добре — съгласи се Турецки, макар всичко в него да закипя от непреодолимото желание да удари този мерзавец по муцуната. — Но това е последната ви дума. И възможност — да облекчите участта си. А като намерим, ще изгърмите и по сто и седемнайсети, алинея четири, който толкова не ви харесва. Станете. Игор, помогнете на гражданина. Слава, дръж Ашот отделно.

Цялата група се зае да обискира гаража и стопанските постройки в двора. Фактически сега там се намираха всички, които бяха в стаята, без Турецки и Грязнов. Те седяха в гостната и внимателно се запознаваха с протокола от разпитите. Цяла планина от документи. Саша четеше и предаваше листовите на Грязнов. От време на време си разменяха впечатления.

— Засега дреболии — въздишаше Слава и отместваше следващия лист.

— Да, само един изплю камъчето... Странно. А какво представлява този Мкъртич Погосов?

— Доверено лице. Дясна ръка. Струва ми се, че точно той влияе така на отговорите. Виж, Саша, нито един път не споменаха Богданов. Не сме го виждали, не го познаваме. Нали Ашот нямаше причина да лъже. На него повече вярвам. Просто затънахме в това дело. Като в благо.

— Безсънната нощ ти влияе — засмя се Турецки. — Признавам си, че имаше моменти, когато ми идеше да зарежа всичко и да ги изпратя в ареста, а аз да се наспя едно хубаво и да ми се избистри мозъкът.

— Какво каза Гурам за признанията на Ашот? — пак попита Грязнов след няколко минути.

— Че лъжел. Но го каза вяло, като че ли не си вярваше много. Той сега знае само едно: това не е моя инициатива, а на момчетата — ега ти момчета, абсолютни килъри... Било тяхна щуротия. Харесали мадамата. А той — нали чете — ни лук ял, ни лук мирисал. И ми се струва, че този следовател от областната прокуратура — как се казваше? — Поляков, същият, е най-обикновено ухо. Или... Още по-лошо. Нещо като Малахов. С него е ясно, да се занимава кадровата инспекция на Главното управление, а делото ще се наложи да бъде оставено на областната прокуратура. Ако не се намери връзка между убийството на Константириди и Гурам, няма смисъл да ги свързваме. Само ще си имаш проблеми: твой клиент е... И колата удари. Кой ще поеме щетите? Шура ли?

— Как не!... И колата е на Володка, не е моя — поклати глава Грязнов. — Добре — въздъхна той, — ще изчакаме показанията на Лариса Георгиевна, когато дойде в съзнание. В това отношение съм чист пред съвестта си. Успяхме.

В гостната влезе Игор, беше го изпратил Емеляненко.

— Никита Семьонич — с малко игрив тон започна той — помоли да дойдете в гаража за освидетелстване на намерените там веществени доказателства.

— Какво ти казвах? — сякаш се ядоса Грязнов.

— Е — Турецки разпери ръце, — кой ще възрази? Ти си нашата гордост. — И намигна на Игор. — Тежко му на Гурам, така ли?

— И още питате! — отвърна с насмешка Игор.

— Хубаво се подреди старият хитрец...

Момчетата на Никита здравата бяха изкормили гаража. Изхвърлили на двора всичкия боклук, освободили си фронт за работа и се заловили сериозно със задачата. Под бетонните плочи, с които бе постлан подът, открили цял оръжеен склад. Когато отворили плоските сандъци и експерт-криминалистът започнал да разгръща жълтата промаслена хартия, се смаял. Върху внимателно опакованите автомати „Калашников“, чисто нови, сякаш току-що слезли от конвейера, нямало нито клеймо, нито номер. На нито един от трийсетината намерени.

Емеляненко веднага отгатна. Повъртя един автомат в ръце и каза на събралите се, че всички автомати са сглобени от крадени части. Клеймото и номерът се поставят след термичната обработка на детайлите. Но понеже тези не са обработени по този начин, автоматите са годни за пет, максимум за десет изстрела. С други думи, това, което е нужно на килъра, който оставя оръжието на местопрестъплението.

Някой попита откъде може да са дошли автоматите. Никита повдигна рамене и отговори, че на два пъти е виждал подобни играчки без номер. Правят такива на Ижевския механичен завод. В домашни условия. Майстори...

Пак там, под надигнатите плочи, намериха и сандъци с патрони.

Турецки официално попита Ованесов откъде е това оръжие в гаража му, от кого е получено и за какви цели, и чу изчерпателния отговор: „Не знам.“ Записаха го в протокола. Свидетелите се подписаха.

Емеляненко даде знак на шофьора и той докара покритата газка, в която бойците натовариха сандъците с оръжието.

— Сега се прибавя и член двеста и осемнайсет. Е, ще приключваме ли? — попита Никита.

— Мисля, че за днес стига — отговори Турецки. — Бандата — в ареста. С мен ще дойдат Ованесов. Ашот Гарибян и Погосов... С тях ще имаме особен разговор. Къщата да се заключи и запечатата. Благодаря на свидетелите. Никита Семьонич, може ли да използвам телефона ви?

— Заповядайте! — Емеляненко отвори широко ръце.

СЪБОТА, 15 ЮЛИ, ВЕЧЕРТА

23.

Романова седеше в кабинета на Меркулов и пиеше боржоми. На кръглата масичка до прозореца имаше вече четири празни бутилки. Денят бе горещ, а вечерта се случи задушна, сякаш се задаваше буря.

Меркулов седеше на бюрото си с подпряно върху разтворените си пръсти лице и мълчаливо слушаше доклада на Турецки. Грязнов пушеше прав до прозореца.

Когато стигнаха до участието и ролята на майор Малахов, Романова наруши дългото мълчание и се намеси.

— Момчета, познавам много добре Емеляненко. Никита няма току-тъй да си измисля или да клепа човека. Той има наш, професионален нюх...

Телефонът звънна и прекъсна разсъжденията ѝ. Меркулов свали ръка от бузата си, направи знак „по-тихо“ и вдигна слушалката. Слушаше, без да изрече думичка. Този, който звънеше, говореше дълго, а Меркулов ставаше все по-мрачен. Изглежда, накрая телефонният доклад взе да свършва. Костя закима бързо с глава и заключи:

— Благодаря ви, колега. Непременно ще го имам предвид. Изпратете рапорта си в понеделник. Много съм ви благодарен. Всичко хубаво.

„Да, сигурно е пак някое лайно — реши Саша. — Донос за неправомерните или незаконни действия на следователя Турецки. Какво друго?...“

Меркулов затвори телефона и се втренчи в него, сякаш прочете мислите му. После устните му се разтвориха в усмивка.

— Та какво казваше за следователя Поляков? Припомни ми, ако обичаш: нито риба, нито рак, ако не по-зле. Така ли?

„Правилно“ — усмихна се Саша.

— Горещо-долу.

— Аха... — Костя почеса върха на носа си с кутре. — Случва се... После невинаги първото впечатление отговаря... Той беше. Твърди, че от два часа те търси. Дежурният се сетил да съобщи, че си

тук. И тъй, господа юристи, слушайте тука така, както обича да казва понякога нашата родна Шура. В седемнайсет часа и няколко минути, за което Поляков съобщи в устния си доклад, при него пристигат, така да се каже, две фигури. Единият от тях се представя за депутата от Държавната дума Николай Михайлович Поздняков, вторият — за неговия помощник. Показват си документите, както си му е редът. Интересували се живо от делото на Гурам Илич Ованесов. Какво му се инкриминира, къде са в момента той и помощникът му Погосов, кой конкретно ще води следствието и така нататък. Но те дошли и с още една цел. Интересували се също от кого зависи освобождаването на хората от ареста, например срещу писмена гаранция, че няма да напускат града. Мотивирали се с много слабо зрение на арестувания. Според техни сведения спрямо него били приложени силови методи на разпит и този въпрос ще стане предмет на отделно разглеждане и в Думата, и в президентското обкръжение. Като ги изслушал и си записал въпросите, за да не обърка нещо, опазил го Бог, следователят Поляков им показал вратата. Посетителите си отишли крайно неудовлетворени от оказания им за хора от техния ранг прием и на раздяла обещали най-сурови мерки по отношение на онези, които използват закона за собствени интереси.

— Много любопитно — рече мрачно Грязнов.

— Почакайте, става още по-любопитно. Като изпратил гостите, Поляков се свързал с Държавната дума, без много да му мисли. Днес е събота, дори и депутатите почиват. За разлика от някои. Но дежурният успял да намери телефона на помощника на Поздняков и той съобщил на Поляков, че не е ходил никъде с шефа си, тъй като депутатът спешно заминал за почивните дни при майка си, някъде край Краснодар. Изказал предположението, че някакви авантюристи са се възползвали от името и подправени документи на съвсем достоен човек. Ето ви, господа, първата лястовичка. А ние си блъскаме главите: престъпник ли е Гурам, или ангел небесен. Как мислите, чия работа е това?

— На Малахов — твърдо заяви Грязнов.

— Но защо?

— Защото, изглежда, той е единственият от ованесовската банда, останал засега на свобода. Останалите са затворени.

— Затворени са само тези, многоуважаеми Александър Борисович, които хванахте днес. А сигурен ли сте, че сте арестували всички? Лично аз не мога да ви гарантирам такова нещо. А вие, Александра Ивановна, ще изразите ли вашето мнение пред самонадеяните другари?

— Моето, Костя? Същото. Но този дивак Малахов много ме разтревожи. Нека подиша до понеделник, а после ще се заемем с него. Лично ще отида в областното управление и ще им покажа къде зимуват раците.

— Да бе — подкрепи я съвсем сериозно Костя. — Ех, Шура... По-добре да беше казала на нашите приятели, както се бяхме разбрали, че имат голям късмет, щом за едно денонощие съумяха да открият заложничката. В днешно време минава за рекорд. Ако не беше им провървяло, сега и двамата щяха да вървят с увесени човки.

— Знаеш ли, Костя — рече примирително Романова, — щях да съм много по-строга, но нали я намериха. Извадиха късмет и с Никита. Ако бяха се втурнали сами, сега и мокро петно нямаше да е останало от тях. Поне схванахте ли?

— Да де, да — въздъхна Саша.

— Вината е моя, аз го подмавих — добави Грязнов със скръбен вид. — Съблазних го с горещи кюфтета. Ако не бяха кюфтетата...

— То какво? — намръщи се Романова.

— Ами това, че щяхме да видим заложничката, когато си видим ушите без огледало.

— Не! Костя, погледни ги само! Нищичко не са разбрали! Негодници! А ти, рижия, приготвяй лиценза си, приготвяй го! Ще има да го търсиш като червените си уши! Колко ми се иска да ги дръпна!...

— Какво ти става? — промърмори Меркулов.

— Жал ми е за глупака — въздъхна тъжно Романова. — Ще оставя всичко и ще се пенсионирам, писна ми, по дяволите. Тогава ще запеее друга песен!

И както става в подобни случаи, всички присъстващи усетиха тъга. Когато си отиват хора като Романова, на първо място ще пострада работата.

Турецки си спомни: когато преди една година Грязнов напусна МУР с помощта на същата Романова и отвори частно бюро, той усети

голям дискомфорт в постоянната си работа с хората от криминалната милиция. Сякаш са отрязали нещо от него.

Меркулов също усети сантиментално-буреносното състояние на атмосферата и реши, че е време съвещанието да свърши. Вече е късно, на това отгоре е събота, а детективите не бяха спали повече от денонощие.

— Нека да се разберем накратко за по-нататък. Доколкото ми е известно, в болницата е останал Акимов, нали? Но и той не е спал, както и вие. Грязнов, засега ти имаш грижата за Лариса. Сменяйте се с вашия Акимов, пазете я и двамата, може да помолиш Никита да помогне с хора. Мисля, че сега няма да ви откаже. Починете си в неделя. От понеделник Саша се заема с кантората на Богданов, Министерството на културата и желателно Бай. Последният, ако остане време. Слава, остава да си получиш хонорара, наистина не се знае от кого. Ще имам една лична молба към теб. Като стар приятел. Още при първа възможност, без да чакаш някого, попитай Лариса какво е имало в дома на Ованесов. Тя може както да го прати за дълго в затвора, така и неволно да му намали присъдата. Няма съмнение, че непрекъснато ще ни атакуват за отмяна на мярката за неотклонение. Вече звъниха. Никак няма да е лесно да се противопоставяме. Добре познавате позициите на нашето хуманно ръководство. Това е, господа юристи, бягайте да спите, но и насън ви моля да не забравяте за делото. Шура, разреши ми днес да те откарам. Толкова рядко имам тази възможност. А вие изчезвайте!

Те излязоха от кабинета и се засмяха с глас.

На стълбите, като се огледа и не видя никого наблизко, Слава затворнически се долепи до ухото на Турецки и го попита:

— Спомняш ли си дали говорихме нещо за твоята молба Никита да отдели двама от своите за охрана?

Турецки спря, отметна глава и го огледа от главата до петите.

— Нито дума никому.

— А те откъде знаят? Никита ли се обади?

— Мисля, че просто са се сетили. Ах, артисти! Все пак, Славка, нашите старци си ги бива.

— Къде отиваме? — небрежно попита Грязнов.

— Как къде? Да спим, естествено.

— Много ли ти се спи?

— Ами... Докато бяхме при Костя, в един момент щях да захъркам, но навреме се опомних. Но защо питаш?

— Първо, трябва да идвам в твоя район за колата ми. Нали я оставихме вчера в двора на „Комсомолски“. Ако още не са я откраднали.

— Продължавай, продължавай — поощри го Саша. — Не мисля, че започна този разговор заради колата.

Грязнов си почеса риждото теме и го погледна подозрително.

— Е, добре, така да е... Вземаме колата, отбиваме се за миг у вас, за да се преоблечеш, защото целите воним, и тръгваме към къщи. Ще се обадя на Нинка да приготви масата... И можем да почиваме. Става ли?

— За какво намекваш?

— Аз ли? — Грязнов искрено се изуми. — Само това, което чу. А ти какво помисли, я си признай? Или — за кого?

— Какъв паразит, все ще те отклони от правия път! Хем няма нищо свято, хем иска и другите да се пържат в ада.

— Видя ли с какво е била пълна главата ти през цялото време! — укори го Грязнов. — Пък аз се чудя защо всичко върви по мед и масло... Какъв е проблемът? Сам ли си? Сам. Утре неделя ли е? Естествено, за нас от дъжд на вятър. Някой да те спира? Никой. Ако Костя има нужда от теб, ще те намери, бъди сигурен. Почти година не си виждал Нинка. Да не говорим за останалото. И ще можеш да изясниш някои работи около прословутия Бай. И всичко гратис, разбираш ли. Което в превод от италиански ще рече — безплатно. Въпроси? — както питаше другарят Сухов. Няма въпроси. Но ще платиш таксито, защото нямам нито грош в джоба си. На връщане ще карам аз.

24.

Според Володя Акимов само моргата на някое провинциално градче на край света може да бъде по-лоша от тази стара и отдавна неремонтирана районна болница. Всичко тук говореше за запуснатост: олющените стени на коридорите, боядисани със сива блажна боя, грапавият под с изтърган линолеум, неумитите стъкла в напукани рамки. На това отгоре големите стаи практически бяха претъпкани с легла, върху които болните чакаха своето изцеление. Такова нещо не можеш да сънуваш и в лош сън.

По коридорите и на двата етажа, покрай стените също имаше легла.

След като проведе един сериозен разговор с дежурната лекарка — побеляла бабичка, която може би помнеше най-добрите години на благотворителното заведение — Акимов настоя на пациентката да се предостави отделно помещение. Но това бе напълно нереално.

Лекарката каза, че могат да се направят изследвания и вече изпрати сестрата за „доктора“, живее наблизко, ако не е отишъл за риба, нали е почивен ден. Но съвсем не може да даде отделна стая. Акимов също отлично разбираше това. Обаче лекарката схвана колко е сериозно положението и предложи да заградят ъгъла в края на коридора с параван, да сложат там системата и стола за охраната.

Господи, Москва е на по-малко от час с кола, а тук е толкова изостанало... Но нямаше излишно време, за да ходят в институт „Склифософски“. За щастие докторът, както нарекоха един плещест и плешив чичко, не беше изкопал червеи и риболовът му се провалил. Две възрастни жени, които клатеха съкрушено глави, преместиха от носилката на „Бърза помощ“ върху леглото Лариса, облякоха безпомощното ѝ тяло със сив болничен халат и заградиха леглото с невисок параван.

Акимов седна на стола, подпря се на прашния перваз и мълчаливо зачака какво ще реши съдбата за тази нещастна жена. Лариса Георгиевна лежеше изпъната под системата, светлите ѝ коси бяха объркани и разпилени по сивата възглавница. Носът ѝ бе странно

изострен, а скулите рязко се открояваха на лицето. Но ако се съди по снимките в дома ѝ, Акимов ги бе видял там, Лариса е много красива и ефектна жена. А сега имаше чувството, че пред него е бабичка. Грязнов каза, че минавала четирийсетака. Възможно е добрият здравословен начин на живот, умението да се грижи за себе си и особено умелият грим да са скривали истинската ѝ възраст. Но сега падна цялата външна черупка и се откри истинският облик на Лариса Георгиевна, в който имаше и болка, и умора, и страшна несправедливост.

След близо час около новата пациентка се събраха извиканите от дежурната лекари. Акимов не се намесваше в техните действия. Просто ги предупреди за особената отговорност — Володя подчерта това — за живота на спасената заложничка. Утре, каза той, сигурно ще я вземат в Москва, но днес трябва да се положат всички усилия за спасяването на живота ѝ. Володя предупреди дежурната, че вечерта в болницата ще дойдат двама специални пазачи — той помнеше обещанието на Никита Емеляненко. Изобщо Акимов каза всичко, за да подчертае особената важност на ситуацията.

На въпроса му с какви лекарства се канят да я лекуват, главният лекар — интелигентен на вид мъж към четирийсетте, с очила с тънка позлатена рамка — се усмихна леко и отбеляза, че ако той не е против, през нощта сестрата ще направи две инжекции кардиамин. На свой ред Володя Акимов отговори сериозно, че не е, но ще проконтролира лично. Двамата се разделиха доволни един от друг.

До края на деня нямаше никакви особени произшествия.

Наистина ходещите болни, някои медицински сестри, особено младите, като чува за необикновената пациентка, охранявана от криминалната милиция, се стараеха да минат оттам. Някои дори се опитаха да надникнат зад паравана, но предупреждението и строгото покашляне на Акимов ги спираше. Тогава се трупаха встрани, започваха да разглеждат и вероятно обсъждаха самия него. Но до вечерта всичко стихна, болните отидоха да вечерят. За Акимов това бе тежко изпитание. Свиваше го под лъжичката. Спомни си, че за последен път яде преди повече от денонощие.

Да имаше поне каша, мислеше тъжно той, въздишаше и се въртеше на скърцащия стол.

Неочакваната радост дойде в лицето на миловидна медицинска сестра с кокетна шапчица, сложена на една страна като войнишко кепе. Тя донесе на Володя чаша горещ чай и две курабийки — изсъхнали пасти или някакви бисквити. Каза, че я праща дежурната, сигурно е гладен, но за съжаление не може да предложи нищо друго. Володя благодари сърдечно на момичето, остави чашата на перваза, за да поизстине, и като изпрати с поглед миловидната сестра, забеляза стройните ѝ, много симпатични крачка. Да, да тръгнеш и ти след нея... Когато чаят поизстина, Володя го помириша и се намръщи: ухаеше на болница. Бездруго навред мирише на същото. За да не нарушава вечерния покой, Акимов предпазливо отиде на пръсти до средата на коридора, където беше видял казанче с вряла вода и легенче. Изля изстиналия чай в легенчето, а чашата напълни с вода. Сега е съвсем друго. Късметлийската му глава дори не се сети, че може да му е сипана някаква отрова в чая.

Слънцето дълго не залязваше и беше много лесно да объркаш времето. Акимов погледна ръчния си часовник и с учудване отбеляза, че стрелките показват десет без три минути, а той би могъл спокойно да чете, да речем, вестник, ако имаше подръка. Усети настъпването на нощта по друго: от пролуките на прозорците повя хлад и страшно му се приспа. Но не можеше да си го позволи, понеже момчетата на Никита Емеляненко щяха да се появят не по-рано от полунощ.

Болницата вече напълно стихна, нощната лампа в средата на коридора светеше слабо. Там трябваше непрекъснато да стои дежурната по етаж медицинска сестра, но нея, естествено, я нямаше. И много други работи нямаше в тази болница, които задължително трябваше да са налице.

Акимов седеше, обхванал с глезени краката на стола и отметнал назад глава. Отстрани изглеждаше, че спи дълбоко със съня на много изморен човек.

В дъното на коридора изведнъж се появи онази симпатична сестра. Само че сега бе сменила червените обувки с меки пантофи, затова стъпките ѝ бяха безшумни. През притворените си клепки Акимов видя как тя се приближава тихо с поднос в ръцете — носеше всякакви медицински джунджурии: емайлирано легенче, лъскава кутийка и други неща. Като мина покрай него и влезе зад паравана, тя

го погледна внимателно, макар и под око, а на устните ѝ се появи лека усмивка и лицето ѝ стана още по-привлекателно. Володя въздъхна.

Междувременно сестрата сложи подноса направо на леглото, върху краката на болната, хем имаше шкафче. При нея някак си всичко излизаше не по докторски и Акимов интуитивно застана нащрек. Все пак тази сестра е странна, суети се, дори не извади памуче, за да почисти мястото за инжекцията. Като видя, че без всякаква предварителна подготовка взе ампулата в ръце, Акимов стана решително и отиде при нея. Тя изписка тихичко, но като го позна, се опита да се усмихне.

— Господи, как ме изплашихте... Помислих, че спите, не исках да ви будя. Сега ще ударим инжекцията — и до утре можете да спите.

— Какво ще слагате? — попита солидно Володя и предпазливо, но решително извади ампулата от ръцете ѝ. — Я да видя лекарството? Дявол знае, не се чете. — Той отстъпи с ампулата в ръка до прозореца, за да се опита да разгледа и да прочете изтрития надпис върху стъклото.

— Кардиамин, какво ще е — сестрата вече гневно тръгна към него и изведнъж добави злобно: — Приемат всякакви! Разкомандвал се! Сами си слагайте инжекциите, щом сте толкова грамотни! Я ми се разкарай, да си ги слага дежурната сестра! — и чевръсто хукна по коридора.

Акимов повдигна рамене, без да разбира напълно причината за раздражението ѝ и зараглежда внимателно ампулата.

— Има „р“, „и“, „кари“, няма „д“... Какво е това лекарство? Девойче... — Той се обърна, но от сестрата нямаше и следа.

Тогава Акимов сложи предпазливо ампулата в легенчето до спринцовката и като се огледа внимателно, тръгна към центъра на коридора. Да, дежурната по етаж е на мястото си, спи безметежно. Акимов я разтърси безцеремонно и ѝ нареди незабавно да извика дежурния лекар.

Възрастната жена повлече крак към първия етаж, като охкаше и пустосваше опротивялата си работа.

Когато най-накрая дойде лекарката, на Акимов му бе омръзнало да чака. Докато търкаше сънено очи като старата сестра и се прозяваше, тя попита без всякакъв интерес:

— Какво се е случило тук? Защо е тази врява?

— Елате, ако обичате и прочетете какво пише на ампулата, която току-що искаше да сложи на болната вашата сестра.

— Господи, какво може да е това? — попита лекарката, без да крие предизвикателството си. — Не е стрихнин! Ох, колко сте...

Жената взе ампулата, извади от малкото си джобче с красив монограм простички кръгли очила, сложи ги и от саркастична медицинска работничка веднага се превърна в баба, която разказва приказки. Отиде на светло и колкото повече разглеждаше ампулата, толкова лицето ѝ ставаше по-бледо. След минута стана бяло или дори сиво като болничното бельо.

— Къде... откъде го взехте... това? — попита тя с треперещ глас.

— Собственоръчно го измъкнах от пръстите на вашата медицинска сестра, която се готвеше да счупи връхчето и да напълни спринцовката за инжекцията.

„Нещо съм многословен — помисли като чужд човек, — говоря дълго, а тази медицинска сестра...“ И си спомни абсолютно острата болнична миризма на чая, който му донесе момичето.

— Имате ли някоя младичка сестра? Блондинка, тъничка, с червени обувки... Донесе ми от ваше име чай с курабии, каза...

— Нищо не съм ви изпращала — уплашено го прекъсна дежурната. — И нямаме такава медицинска сестра...

— Ново дващест! Та тя идва тук два пъти. И сега дойде, за инжекцията. През деня бях говорил с вашия главен лекар, интересувах се от метода на лечение. Той предписа два пъти през нощта да ѝ слагат кардиамин. И аз отговорих, че непременно ще проверя. Какво обидно има за вашето момиче? Не разбирам!

— Боже мой! — Жената събра ръце пред себе си като за молитва. — Повтарям, че нямаме такава медицинска сестра! Не ме ли разбрахте?

— А какво е искала да инжектира на болната? — попита Акимов с недоумение.

— Може да не повярвате, но в ампулата най-вероятно има стрихнин. И ако не сте спрели тази престъпничка, ако не сте измъкнали от ръцете ѝ ампулата, вашата подопечна сега щеше да разговаря с апостол Павел.

— Но откъде се е взела? И защо така свободно се разхождат из вашата болница? Извинете, но това е...

— Утре ще говорим. Сигурно сте забелязали в какви ужасни условия е болницата. Няма пари, персоналът е малко, че и прилични лекарства нямаме. Какво искате, като цялата страна... А! — Тя само махна с ръка.

— Готов съм да разбера трудностите ви, но се съгласете, че изобщо не е задължително да превръщате болницата в хан. Нали имате врата!

— Има — горчиво въздъхна дежурната лекарка, — но няма кого да сложим да пази там... Поне как изглеждаше тази негодница?

— Симпатична, стройна, много е мила, когато се усмихне. Но когато ми се развика, беше като вещица. Не съм я питал как се казва.

— Добре — въздъхна огорчено жената, — какво да правим, вече станало... Засега не вдигайте шум. Пък и тя сигурно вече не е в болницата. Кардиамина ще го сложа лично аз. Не ми се иска да тревожим болните с нощен обиск на помещенията. Затова извинете и огромно благодаря за вашата бдителност, продължете с пазенето си... Както разбирам, след час ще пристигне вашата охрана. И още... — Тя се засмя. — Извинете ме, съвсем се обърках, извинете за нахалството... Имам два сандвича и чай в термоса, да ви донеса ли?

— Много ви благодаря...

— Какво ще благодарите, сигурно цял ден не сте хапнали.

— Горе-долу — усмихна се Акимов и това успокои дежурната. — Дръжте внимателно ампулата — Акимов показа с пръсти как, — приберете я, после ще я вземем, макар върху нея да има отпечатъци сигурно за цяла болница. Но за всеки случай. Не се притеснявайте за мен — сега вече със сигурност няма да заспя.

— А какъв чай ви е донесла? — поинтересува се на тръгване лекарката.

Акимов вдигна рамене.

— В това канче. — Той посочи към перваза. — Но аз го излях и пих чиста вода.

— Имате късмет — жената се усмихна едва-едва. — Добре, отивам за лекарството. И ще ви донеса да хапнете.

Нахалният таксиметров шофьор поиска трийсет хиляди. За две крачки: от улица „Пушкинска“ по булевардите и „Остоженка“ и нататък по „Комсомолски“. Или е откачил от жегата, или си търси канарчета.

Турецки не се сдържа и го възнагради с такава къдрава псувня, че Грязнов само многозначително сви устни, а шофьорът измуча и показва среден пръст. Така и отмина.

— Виж какъв бандит. — Саша разпери съкрушено ръце. — Как ги търпи земята?

— Кога се вози за последен път с такси?

Турецки се опита да си спомни, но не можа.

— Затова си смаян. Приватизирани таксите, свободни цени, какво искаш?

— Да стигна до площада и да се кача като нормален човек на тролейбуса. Гарантирано е, че след двацет и пет минути сме пристигнали. И никакъв бандитизъм.

— Какво ни остава — въздъхна Грязнов, който явно много искаше да се повози на такси за чужда сметка.

— Нищо ти няма, не си принц. Аз съм с по-голям чин, а не пренебрегвам градския транспорт.

Саша имаше право: след около половин час вече слизаха от тролейбуса на спирка „Трета Фрунзенска“ и приключваха разговора си, подет още на площад „Пушкин“.

— Но защо — държеше на своето Грязнов — така и не успяхме да намерим в такава огромна къща нито много пари, нито валута? Не е възможно да няма, повярвай на старата хрътка, Саша. Този не е от хората, дето до копейка държат капиталите си в банките. Такива гадове имат постоянна нужда от солидна сума в брой.

— Съгласен съм. Но може да има две причини. Първата — лошо е търсено или цялата наличност е извън къщата. И тогава къщата е чиста — и пред Бога, както се казва, и пред случаен, непредвиден обиск. Второто е по-вярно.

— Не знам защо твоят мъдър шеф така защитаваше Поляков, може да го познава по-добре, но у мен не предизвика никакви симпатии. Дори обратното. И съм готов да приема обаждането му на Меркулов малко по-иначе.

— Например?

— Много просто. Изплашил се е от нещо. Или не е бил сам при разговора с дадените „високопоставени“ посетители. Нали много по-късно разбира, че са обикновени мошеници. Изобщо сам ли позвънява на помощника на Поздняков, или някой го подсеща, или по-точно го принуждава — при тях не всички са първокласни мерзавци — засега не знаем. Може пък Поляков да е нямал друг изход от ситуацията, в която случайно хлътва. Или неслучайно.

— По твоя метод всеки може да попадне под подозрение. Не бива така...

— Ти ли го казваш? Ти, който неведнъж и дважд си горял в прекия смисъл на думата по вина на колегите си, в които не си се съмнявал, както и сега! Саша, какво чуват ушите ми!

Турецки се усмихна на разгорещения си приятел.

— Чуваш достойния ученик на още по-достоеен учител. Не ти ли стига?

— Не. Защото зад цялата тази операция, която Никита проведе мълниеносно и на практика безкръвно, с едно изключение, липсва главното: връзките на Гурам, значи и на делата му. Извадили тухлата, а кой знае защо стената не съборили. Сега дупката, в която е била тухлата, може да се превърне в амбразура.

— Охо-хо-хо, приятелю! Вече се изразяваш като Лев Толстой! Ето какво означава хуманитарното образование на Нина Галактионовна. Хубав образ — можеш да й предадеш.

— Не ме ядосвай — озъби се Грязнов.

— Дори не мисля, още повече че образът сигурно е твой. Защото не е съвсем точен. Предполагам, си наясно, че именно тази дупка вече не може да стане амбразура. А със сигурност е подходяща за хубав заряд. За да се събори цялата стена, както ти искаш. Но се надявам, че няма да се занимавам аз с това тежко индустриално дело. Нека областната прокуратура го разследва, а Костя да го наблюдава, щом му харесва Поляков. Съгласен съм напълно. Но ти изпълни задачата си,

твоята клиентка ми трябва вече за моето следствие. Кажи, но честно, няма да съобщя на никого: успя ли да вземеш поне нещо от старчето?

— Абе защо всички все за това питате! — Грязнов май се обиди.

— В договора, който сключихме с него, е посочено всичко конкретно и ясно: аванс петдесет процента при поемане на съответните задължения, останалото — след приключване на работата.

— За това става дума — успокой го меко Саша. — Значи половин милионче имаш. Тъкмо за ремонта на акимовската жигула. Пък аз се чудех как ще помогнем на момчето, пострада за нищо. Хайде в понеделник да звъннем на Никита. Те си имат собствена ремонтна база, нека помогне.

— Изобщо не ми е удобно да го занимавам с такива молби. Още по-малко пък Володя с неговия характер.

— Добре, колеги, ще се натоваря с тази благородна мисия. Не мислиш ли обаче, че сме едни порядъчни прасета?

— По повод на Володка ли? — въздъхна Грязнов. — Не е хубаво, и дума да не става. Излиза, че сме изоставили човека. А той като нас цяло денонощие не е нито ял, нито спал.

— Тъкмо затова. Направи изводите.

Слава богу, колата не бе открадната. Стоеше си до прашните люлякови храсти и изстиваше след дневните горещини.

— Ще надникнем ли дали горе всичко е наред? — предложи Турецки.

Грязнов кимна. Пресякоха двора, спряха пред детската пясъчница, наоколо седяха млади майки и до тях, под сянката, мъжете играеха домино.

— Здравейте, моля за извинение, ние сме от прокуратурата — рече Саша. Той извади удостоверението си, отвори го и го показва на мъжете върху протегнатата си длан, а когато си напъхаха носовете, го затвори и прибра в джоба на якето си. — Ако позволите, имам един въпрос.

— Вашите хора днес нещо много-много са се разщъкали — не твърде дружелюбно се обади един от играчите.

— Какво предпочитате да правим? Да оставим свободно да ограбват домовете ви? Така ли? А после ще ни носите жалби: къде гледа милицията. По-добре ли е?

— И то не е добре.

— Така ами. Тъкмо аз и моят приятел ги хванахме нощес. Сигурно сте чули изстрелите?

— А, значи вие — бум! — и хайде през прозореца?

— Не-не, той по нас, но не улучи, а от уплаха — през прозореца. Изглежда, забрави, че е на седмия етаж, и скочи. Впрочем може да сте ги видели и двамата вчера през деня или вечерта.

— Ние не — обади се друг играч, — но момчетата са ги видели. Черни били. Или арменци, или чеченци, кой ти ги различава. Я виж, стадион „Лужники“ е препълнен с тях и вързопите им, само джараджура се чува. Нищо не им се разбира, само броят пачки с пари.

— Точно така — подкрепиха го другите. — Няма живот от тях. Наемат апартаменти, задръстили алеите с колите си — няма отърване! На всяка крачка все те — от сутрин до вечер се разправят... Да вземете да въведете ред! Щото само обещават по вестниците и по телевизията. Каква полза от приказки? Само правят течение... Идваха днес едни от вашите, разпитваха какво сме видели, кого...

— А след това дойдоха още двама черни — добави мрачен чичко.

— Видяхте ли ги? — обърна се към него Турецки.

— Дори приказвахме, защо, не може ли? — предизвикателно попита мъжът.

— Напротив. Много добре, че сте разговаряли. Ако сте ги запомнили и можете да ги познаете по снимки, тогава направо нямате цена! — Саша се усмихна жизнерадостно и се обърна към Грязнов: — Вячеслав Иванович, нали си приятел, качи се на седмия етаж и провери вратата: всичко ли е на мястото си, а аз ще разменя две думи с другаря.

— Слушам — кимна Слава и тръгна към входа.

— Извинете, как се казвате? — попита мрачния играч Саша.

— Васил Василич, що? — Той се навъси още повече, вече съжаляваше, че се е набутал в тази неизвестна и напълно излишна работа.

— Ще ви помоля да помогнете, Василий Василиевич.

— Че с какво мога аз?

— Ако се съгласите, утре или в понеделник, както ви е по-удобно, ще ви донеса снимки на арестуваните от нас бандити. Трябва

да погледнете, може да познаете някой от тези, с които сте говорили днес? Кога бяха тук?

— Ами... около обед. Към един.

„Празна работа — помисли Турецки. — Около един или малко по-късно момчетата на Емеляненко вече обграждаха вилата на Гурам. Бандитите не биха могли да се върнат вкъщи, щяха да ги пипнат. А щом не са хванати, значи са на свобода. Но не пречи да проверим още един път...“

— Къде да ви намеря, Василий Василиевич?

Уважителният тон, с който Турецки разговаряше, издигна мъжа в собствените му очи. Човекът веднага посочи адреса, етажа, показа къде работи, изобщо обясни как да го намерят при нужда.

Турецки му благодари, стисна му ръката и се изправи. Дойде Грязнов и доложи, че с жилището всичко е наред, не е отваряно, всичко е запечатано. Детективите си взеха още веднъж довиждане с мъжете и любопитните майки, тръгнаха към колата си и излязоха от двора.

Саша предаде на Грязнов разговора си с Вася, както го нарекоха съседите.

— А ти казваше, че амбразурата не стреля... Чакай, не искам да говоря напразно, но тази история няма да свърши просто така. Сърцето ми подсказва.

— А не ти ли подсказва, че трябва да намина вкъщи да се преоблека, за да не воня на конюшня, и да направя още нещо?

— Подсказва ми.

— Правилно. Хайде да се отбием в магазина на крайбрежната, да купим нещо за хапване.

— Но у нас...

— То е у вас. А пък Акимов още троха не е слагал в устата си. Ех, ти, началник!

— Добре де, не викай — рече примирително Грязнов. — Познавам Володка, няма да загине. Няма такава ситуация...

— Добре, че знаеш. Но ще се обадиш на Нина от къщи и ще кажеш, че ще отидем — Саша погледна часовника си, — сега е около девет, значи — в единайсет, единайсет и половина. Предполагам, до Шчолково и обратно ще ни стигнат два часа. Още повече че твоето Измайлово ни е на път.

— Даа — кимна Грязнов. — Няма ли кой да изпрати и на мен грижовен шеф?

— Помислих за нещо друго. От само себе си се разбира, че човек трябва да яде, а от болничните буламачи и здравият може да хвърли топа. Ще отидем с двете коли. Ще му оставиш твоята, а ще се върнем с моята. Не дай си боже да стане нещо, как ще си дойде, пешачката ли?... Трябва да се мисли, защо е тази глава?

— Логично, Щирлиц, както би казал уважаемият писател.

26.

Хората на Емеляненко пристигнаха в болницата в десет и половина. Акимов познаваше единия — Игор, който цял ден неотлъчно бе до Никита. Вторият се представи кратко:

— Николай.

Володя им обясни накратко ситуацията, каза, че не е могъл да се заеме лично с издирването на медицинската сестра, защото няма право да напуска поста си. Пък и тя отдавна е изчезнала, както смята главният лекар. Бялата манта, шапката и прочие подсказват, че бандитите от нищо не се страхуват.

Игор сподели, че след акцията е успял да си дремне мъничко и никак не му се спи. А Николай не участва в днешните събития и е готов да носи службата си докрай. Лекарката, която придружи охраната до втория етаж, предложи на Акимов своето походно легло, за да може да дремне час-два. Вече бе оценила бдителността му и добави, че следващата инжекция ще я направи лично. И ще го събуди, разбира се.

Охраната застана на пост край болната и в средата на коридора, за да има по-голяма видимост. Игор пъкна един пакет на Акимов, бил лично от Никита Семьонович. Володя го отвори и видя два хубави сандвича с шунка, които побърза да раздели с главната лекарка. Тя отказваше, но скоро вечеряха вкусно и пиха силен чай от термоса.

Тъкмо всичко се успокои — хайде пак! — появиха се нови гости. Краткото позвъняване на заключената врата вдигна Акимов и той лично отиде да отвори.

Веднага му мина сънят: видя усмихнатите физиономии на Грязнов и Турецки и дори му стана неловко.

Наложи се да повтори всичко отначало. Не влязоха в болницата, а седяха на пейката близо до входа.

Володя категорично отхвърли предложението да го сменят и само се засмя, като отвори донесения от тях пакет с няколко апетитни мъжки сандвича с... шунка.

Обясни защо се смее. Но стана сериозен, когато Турецки разказа за беседата в двора на „Комсомолски“. Стана им напълно ясно, че преследването за Лариса е започнало. И най-вероятно ще е безпощадно. Причината? Все пак може да са няколко. Помнеха днешната бурна реакция на Ованесов за сто и седемнайсети член. Особено за четвърта алинея. Направо хваща максималното наказание! Ясно личаха контактите: и в отвличането на Лариса, и връзката, и дори познанството на Богданов и Гурам, макар той да отричаше. Най-сетне всичко, взето заедно, бе пряко свързано с убийството на бащата на Лариса, с милионния доларов откуп и уникалното по наглостта си ограбване. Нито един специалист в тази област не би могъл да назове дори приблизителната ценност на откраднатите произведения. Тоест получаваше се един много здрав възел и краищата му бяха скрити със завиден талант.

Като разсъждаваше така, Турецки разбираше, че сам се обрича да обедини двете дела, колкото и да се противеше душата му.

След хубавия хладък душ, който взе вкъщи, и голямата чаша силно кафе той, както и Слава, който също се пъкна под душа, се чувстваше вече горе-долу сносно. Но въпросът дойде сам, някак, независимо от Турецки:

— Според теб, Слава, колко дълго може да изкара човек без сън?

— Веднъж не спях три денонощия, имах такова дело... — Грязнов искаше да премине към личните спомени, но Саша го прекъсна. Посочи, че е имало времена, когато със седмици не му се е доспивало. Възрастта беше друга, а и силите. Когато пак повториха предложението си да сменят Акимов, а той вече категорично отказа и заяви, че няма да има никакви пропуски, Турецки и Грязнов въздъхнаха облекчено. Осъзнаха долния егоизъм на поведението си, станаха от пейката и пожелаха на Володя приятно дежурство. Утре, обеща Турецки, повтаряйки думите на Меркулов, ще преместят болната в секретното отделение на „Склифосовски“, а ако позволява състоянието ѝ, и вкъщи — собствения ѝ дом или у баща ѝ. Най-вероятно последното. Там тя просто е нужна. Пък и трето денонощие вече има охрана.

Така си тръгнаха за Москва, оставиха на Акимов колата на Грязнов и обещаха да се погрижат за ремонта на собствената му. Ако имат късмет — на държавни разноски.

Турецки караше съсредоточено и по навик гледаше в огледалото за обратно виждане. Засега не се виждаше опашка. Така ще е до време, помисли той.

На задната седалка се бе излегнал Грязнов и похъркваше — такива са предимствата на нощния пътник. Саша го съжали и му позволи да заеме задната седалка, да не му пречи с разговори. Нощем шосетата не са осветени добре и трябва да си максимално предпазлив. Тихичко свиреше нощният „Маяк“ — нещо сантиментално, трогателно, успокоително и не го отвличаше от мислите му. Понякога не човек, а обстоятелствата, притискащи го отвред, много по-жестоко диктуват условията на поведение. Но това си е обикновено самосъжаление. Случва се понякога, когато много искаш нещо, нещо остричко, пикантночко, привлекателничко, а слабеещата съвест уж протестира и едновременно сякаш те изкушава: от какво се страхуваш, защо се стъписваш? По дяволите, нали в живота най-често търсим и намираме това, което в крайна сметка не ни е толкова нужно. Ловим призраци, които изпълваме със собствената си свежа кръв, с диханието си, а боязливо се отказваме от нещо, което ни изпраца лично Господ Бог. За наслада... Или за щастие... Кой знае за какво още?

Славната му женичка, оказала се в чужда държава заедно с малката им дъщеря, както винаги изпраца писмени поздравии, понеже телефонните разговори с Рига са скъпи. И нито тя, нито леля й, обожаваща „племенничката с нейното отроче“, се сещат, че държавните граници дори да са нищожни като тази, могат по високопарния израз на досадните журналисти да преминават и през човешките души.

Наистина, какво я задържа там? Лятото край морето — ясно. Стремехът да живее в чужбина — също е обясним. Още повече че той се роди не днес, а неотдавна, когато бе популярно: „Искаш ли за шестнайсет рубли да отидеш в чужбина? Бягай в Рига.“ Ами да! Кафенета на всеки ъгъл с мензурките силен „Рижки балсам“ и сервитьорки, които с удоволствие откликват, ако говориш на немски. „Гутен таг, ауфвидерзеен!“ И те се разкапват от умиление. Не, сега е друго! Такива „чужбини“ сега на всяка крачка в държавата: не, мерси. Сигурно в една от тях вече се подвизава онзи подлец Вадим Богданов... фу, дяволска работа!

За какво е седнал да разсъждава? Я стига, все за Ирина и нейните капризи...

Но ако се погледне от друга страна, той също не е сладък мед. Като се има предвид работата му. Онези двацет и четири часа, когато мислите му са погълнати само от нея, родната... Къде ще намери време за съпругата? Освен в нощ като сегашната, при условие че не стане нещо извънредно и Шура Романова не нададе вой по никое време с любимия си украински израз: „Ах, момци! Що сте сторили!“

Ако беше тук Ирка, току-виж верният ѝ съпруг — наистина ли е верен? — едва ли щеше да се впусне посред нощ в приключения, знае се какви... Нали и той, Александър Борисович, също е жив човек. Нека си има странности. И онова, което прави най-често, само помага на работата. Нищо повече. Ако пък работата е свързана със съвсем малко удоволствие, още по-добре.

Край дома на Слава улиците бяха доста разкопани. Събудилият се Грязнов не можа да съобрази веднага, че са пристигнали. Само тръсна глава и зададе съвсем идиотски въпрос:

— Не можа ли да дремнеш?

Именно от пределно искрения тон Турецки щеше да припадне. Смя се така, че Грязнов се окопоти и съумя да оцени колко дълбока мисъл е изрекъл.

— Къде щеше да си сега, скъпи приятелю! — тресеше се Саша.

— Аха — съгласи се Славка. — Правилно. Съвсем съм се повредил. Заобиколи тази камара и веднага наляво, а после надясно и в съседния двор, в нашия. Тук две коли да се срещнат, и край. Като козлетата на моста. Виж, пристигнахме!

Изглежда, чак сега позна кооперацията, в която живее, и се събуди напълно. С такъв здрав сън е хубаво да си пожарникар, отбеляза Саша и му разказа един много популярен виц.

Така по нощния път в душата на Турецки изчезнаха в някаква неясна мъгла малкото, ако ги е имало, мъки на съвестта...

Чакаха ги, естествено. И то отдавна. Доказателство за което бяха любимите кюфтета на Славка — огромни, с чесън, той не пропусна да ги пипне с неумит пръст и да поклати осъдително глава — изстинаха са! Лошо! Нина, разхубавена и понапълняла, Саша не я бе виждал отдавна, се спусна да поправя положението. Целуна Турецки по бузата

и веднага съживи някогашната разкрепостеност и свобода на отношенията им.

След подобно начало Саша нямаше друг избор, освен да заобиколи масата, да се наведе над Карина и като поеме една солидна порция от възхитителния ѝ парфюм, да я целуне по врата, покрай ухото.

— Искам да се изкъпя — заяви Турецки без всякаква задна мисъл.

— Колко сме бързи! — възхити се Нина. — Има време, не всичко наведнъж, соколе наш!

Той почувства как неволно бузите му пламнаха. Някога първата му любовна среща с Карина стана точно в банята и в дома на Славка, тази хитруша Нина не пропусна да му го напомни.

— Ама че сте глупави! — солидно рече той. — Трябва да си измия ръцете. Половин ден съм на кормилото. А както виждам, на вас все това ви е в акъла.

Карина се засмя кръшно, като изтриваше с върха на салфетката ъгълчетата на очите си.

— Смейте се, но помнете, че най-добре се смее последният — рече той и отиде да си мие ръцете.

— Някой да възразява? — намеси се двусмислено Карина. — Затова сме се събрали... — Тя се надяваше, че той ще я чуе. Турецки чу, обърна се и намигна.

Сега дойде ред Карина да се изчерви.

Единственото, което Нинка не търпеше на масата — Турецки скоро забеляза, — бяха разговорите за работа. Както и да се обсъждат плановете за утре. Няколко пъти бърборенето засягаше темата от днешния ден и Нина веднага пресичаше всеки опит нещо да ѝ обяснят или съобщят как...

— Никак! — веднага се обаждаше тя. — Ще преживеем до утре. Да ви е сладко, скъпи гости, хапвайте! — подхвърляше подигравателно. — Служебните разговори пречат на храносмилането. И тогава няма значение ядеш ли или не, няма смисъл. Извинете, но не сме готвили вечерята, за да напълним тоалетната чиния.

Накрая мъжете се абстрахираха, намериха си по-подходящи теми и просто забравиха какво ги чака утре. Или в понеделник, понеже Костя им даде почивен ден, който можеше да се нарече ден за

наспиване, ако до Турецки не седеше такава превъзходна жена като Карина и от време на време не докосваше с лакът ръката му.

Жените ядяха малко, за разлика от мъжете. Късно е вече, почти полунощ. За тях вечерята бе просто за компания. Турецки и Грязнов така се нахвърлиха върху масата, че не можеха да спрат: изминалото денонощие ги скапа. Пък и готвачът, честно казано, бе превъзходен.

Саша отдавна ненавиждаше пелмените полуфабрикати от магазина, свареното в тенджерата саламче, вечните консерви или изключително безвкусните и скъпи обеда в стола на прокуратурата. Още един фактор, който обяснява вредата от дългото отсъствие на съпругата му. Но за това помисли някак бегло, между другото.

Карина се усмихваше загадъчно. Като я поглеждаше, той никак не разбираше какво се е променило у нея, и то в по-добра посока, станала бе по-привлекателна и някак си недостижима.

Без да мисли дълго и без да търси определен извод, реши лично да я попита, като предполагаше, напълно справедливо, че подобен въпрос към жена ще бъде извънредно приятен.

— Новият живот — започна Карина, без да се замисля, сякаш отдавна се бе подготвила да отговори, и се надвеси над него, — хубавият живот, но... можеше да бъде още по-хубав. Можеше да е изумителен...

„Турецки, пази се!“ — сякаш прозвуча в думите ѝ, дори повече в интонацията, с която бяха изречени думите.

„От нищо не ме е страх“ — отговори на Карина неговият възхитен поглед.

„Внимавай, откога скучая...“

„Много ще се старая!“ — Той скромно наведе очи.

Саша се надигна тежко от масата, много усърдно поблагодари на домакинята за божественото пиршество. Пиха с мярка, не искаха да прекаляват. Турецки се запъти към определената за него стая под одобрителния и ободряващ поглед на Нина Галактионовна. Стаята бе най-отдалечената в жилището, вътре предвидливо бяха разтворили новия диван. Той се съблече, взе душ и легна по диагонал с разперени ръце.

Чувстваше се много удобно. Сега не го смущаваха възможните неудобства на другите.

След известно време на вратата се показва лукавата физиономия на Нинка и хитро се осведоми няма ли да го притесни присъствието на една забележителна жена.

— Напротив — разреши Турецки.

Преди да излезе, Нинка изгаси лампата. Сега по стените се люлееха само синкавите отблясъци на уличните лампи. В светлата рамка на вратата се показва фигурата на Карина. Силуетът ѝ бе приятен за окото и привлекателен. Тя се съблече мълчаливо, остана по нещо леко и прозрачно — комбинезон или малко по-дълга блузка — добре сложена, много пищна, без да е напълняла поне малко, макар да е имала поводи за това през последната година и половина, че може и две. Оправи гъстите си дълги коси, коленичи на дивана и попита тихо със загадъчен глас:

— Как ще заповяdate да легна? — Тя посочи с ръка през него. — Така? Или ще позволите до вас?

Саша се направи, че размишлява, докато я гледаше, и Карина видя неговите бляскащи в тъмното очи. Като на котарак. Изведнъж той се понадигна, хвана я под мишниците, стовари я върху гърдите си, а жадните им устни сами се намериха...

НЕДЕЛЯ, 16 ЮЛИ, СУТРИНТА

27.

Сънят му беше дълбок и чист. Никакви нощни видения — надбягвания, стрелба, кошмари — и сутрешна умора. Като отвори очи, веднага видя до себе си спокойното и почерняло тяло на Карина, забеляза по детски умиротвореното изражение на лицето ѝ, изпънато като в застинала целувка. Забеляза устните ѝ и капчиците пот по слепоочието.

Спомни си едва ли не последната фраза, която изрече нощес, когато лежаха тихо един до друг и изтощени се държаха за ръце, вперили очи в тавана.

— Какво ли ще стане, ако сега влезе някой и види тази впечатляваща картина? — Той вложи във въпроса си максимум хумор и предвкусваше отговора.

— Че съм безкрайно щастлива...

Той надигна глава и я погледна внимателно, а тя само затвори мълчаливо очи...

Сега, като я видя на слънчевата светлина, проникваща през притворените завеси — еха! — Саша се сепна малко късно, защото много добре си спомни: снощи прозорците бяха открити. Зави внимателно Карина с чаршафа, стана тихо и тръгна към банята.

— Бива си те! — рече на себе си. — Добре, че тя не вижда...

Косата му бе щръкнала, лицето — потно и зачервено, а в очите му грееше толкова щастлива закачливост, че му стана дори неудобно.

Изми се, среса се и едва после погледна часовника си: седем и половина. Даа... В нормата, по-точно крайната точка на нормалния му работен ден. Но нали е неделя, свободен ден! За какъв дявол стана?

Саша се отби в кухнята, където бе относително разтребено, намери наченатото снощи шампанско, капна в две чаши и се върна в стаята.

Карина лежеше с изпънат до брадичката чаршаф, и го следеше с тъмните си големи очи.

— Изведнъж ми се стори, че си си отишъл.

— Але — хоп! — Той направи широк жест с китката и ѝ подаде чаша. — Заповядай, първата глътка е най-вкусната. След целувката...

— Знаеш ли за какво мечтах вчера?

— Ще ми откриеш ли тайната си? — отговори той и остави празните чаши на масичката до дивана.

— С всички сили се стараех да забременея...

Саша не повярва на ушите си и се опита да превърне всичко в шега. Попита с удвоена сериозност:

— Е как, стана ли? Нали помниш, много се стараех!

— Глупчо, аз наистина.

— Защо ти е? Имаш две деца, сигурно красиви. Впрочем къде са те?

— На юг, при мама... Нали е лято... Работата не е в тях, Саша, а в теб. Искам синът ми много да прилича на теб. А когато той се появи, може би ще ме заобичаш... Както аз те обичам... извинявай! — Тя зарови нос във възглавницата.

Като не знаеше какво да отговори, той само я галеше по копрения, атлазен, кадифен, невероятен... женски гръб.

— Но аз имам жена. И дъщеря — изрече най-накрая той.

— Ако те обичаха, щяха да са с теб, а не на края на географията — отвърна тя рязко и почти със злоба.

— А ти... сигурна ли си?

— Само за едно със сигурна: обичам те. И мога да те направя щастлив, разбираш ли. И от мен няма къде да бягаш. Завиждам на Нинка.

— А аз на Грязнов. — Саша се усмихна. — Но още не знам какво трябва да направя, за да не им завиждаме и двамата.

— Аз също, Каринка.

— Може пък да се решим, а, Саша? Три деца е много по-добре от две. А аз още мога и фигурата си няма да разваля... за теб. Защо мълчиш?

— Мисля.

— За какво?

— Веднага ли да започнем, или да порепетираме...

— Ох, все ми е едно, само да си ти... Как ми доскуча за теб, дори не можеш да си представиш. След онзи път никого не съм имала после.

Никого. Какво говоря... Защо изчезна? Дори не ми звънна. Поне да беше ми изпратил поздрав...

— Искаш ли още шампанско?

— Това ли е отговорът?

— Не, по-скоро подготовката.

— За какво?

— Още не знам. Не ме припирай.

— Не те карам да бързаш. Просто искам да знаеш всичко. Всичко докрай. Но не искам да те хващам за гърлото. Когато обичат някого силно, тогава го щадят. Аз те щадя.

— Да, знам, има такава хубава руска думичка. Понякога е по-голяма от любовта. Във всеки случай е по-честно.

— А ти, глупчо, ще се съмняваш... Давай шампанското.

— Може ли един последен въпрос? Преди сън.

— Давай. — Карина се усмихна хитро.

— Ти ли пусна щорите? Снощи не бяха.

Тя погледна учудено към прозореца и се замисли.

— Не, не съм била аз. А ти?

— Значи хората са успели да видят твоето щастие — промърмори той и размаха отворената си длан пред носа си.

— Сашка — тя се закани с пръст, — аз само на теб го казах, за пръв и последен път, разбра ли?

— Благодаря за доверието. Ще се постарая да го оправдая. — Той впи устни в нейните и като се отдръпна, пое дълбоко дъх. — Идвам...

Така изкараха до пладне. В почивките между прегръдките и заглушените от целувките й стонове Карина пиеше шампанско. Саша се задоволяваше с кратки дръпвания от цигарата.

Грязнови се занимаваха със своите си неща, не ги отвличаха, не им даваха приятелски съвети, не ги викаха за компания.

Саша попита Карина чувала ли е фамилията Бай?

— Да, естествено — отвърна тя спокойно, като за нещо незначително. — Казва се Виталий Александрович. Дори обещах на Нинка да ти разкажа всичко, каквото знам за него. Сега ли искаш да чуеш? Но никак не ми се иска да развалям нито твоето, нито моето настроение, толкова ни е хубаво... Може би ще дойдеш у нас?

— Може би вечерта... Разбираш ли, не съм сигурен, че през деня няма да възникнат спешни работи. — Той се намръщи от неясни предчувствия. — Пък и трябва да се отбия на едно място... По служба, честна дума.

— Вярвам ти — въздъхна тя. — Правилно, всичко някога свършва. Какво пък, ще се наложи да ти разказвам. Щом съм обещала.

— Карина, не се обиждай! Кълна ти се, това е свързано с убийството. Костя ни даде почивка, но съм сигурен, че ще ни снесе нещо. Той не може по друг начин, не го познаваш? Ако искаш, вечерта наистина можем да се срещнем пак.

— Ще видим — философски отбеляза тя. — Но за всеки случай ще ти разкажа.

28.

Виталий Александрович Бай забеляза Карина преди година, когато се състоя първата им среща. Делова, естествено. Сега Бай не помнеше кой го насочи към нея, но беше в Дома на киното на някаква премиера. „Ето — рече спътникът на Виталий, — обърни внимание на тази ефектна млада вдовица.“ По-късно научи, че мъжът на Карина е бил голям и сигурно много богат бизнесмен, от когото са се избавили или конкурентите, или органите, имитирайки пак конкуренцията.^[1] Съмнителна работа. Малцина знаеха подробностите.

Още същата вечер Бай видя вдовицата, но вече в компанията на едър рижокос мъж и слабовата девица в ресторанта на „Василиевска“ Бай хареса Карина. Но още повече му хареса, че в дома си тази пикантна вдовичка има няколко много заслужаващи внимание платна, получени в наследство от мъжа ѝ, както го осведоми неговият спътник.

Точно последното тласна Бай към решителната стъпка. Най-лесно бе да научи домашния ѝ телефон и още на сутринта ѝ позвъни. С проникновено-сладникав глас, той умееше това, Виталий обясни целта на позвъняването си: че наскоро е бил възхитен и буквално покорен от красотата ѝ, съобщи ѝ накратко и за пристрастията си, най-накрая я помоли да му даде възможност да ѝ се полюбува още веднъж, а също и на шедьоврите в дома ѝ, така че вдовичката не устоя на натиска му.

Във всички ситуации Бай се спасяваше с хумор. Може би Карина наистина бе очаквала принца, но като го видя — огромен и отпуснат, — в очите ѝ веднага премина разочарование, което Виталий отбеляза на мига. Но когато искаше, той се отличаваше с такава изискана любезност, с такава широка, макар и специфична ерудиция и заразително веселие, че дори хората с опит приемаха всичко за чиста монета. Как ще устои някаква вдовичка, забогатяла най-неочаквано. Той направо я омагьоса със знанията, остроумието и твърде критичното отношение към собствената си персона. И не правеше никакви съмнителни попълзновения. Нищо повече от изключително дружески интерес и съчувствие.

Хареса „картинките“ ѝ. Покойникът нищо не е разбирал от изкуство, естествено, но или е имал добър съветник, или не го е подвело спонтанно заложеното от природата чувство за красота. Във всеки случай тези картини и етюди на младите Юон, Грабар, Кончаловски, пълни с небе, пролет и въздух, днес биха предизвикали несъмнен интерес сред любителите на руската живопис от първото десетилетие на двайсети век. Имаше смисъл да се пазари, защото, както Бай разбра бързо, Карина няма съветници в тази област, а се интересуваше само от нарисуваното.

За миг си представи дори какъв смях ще падне, ако купи на Измайловската изложба-базар петнайсет „сюжетни платна“, където всичко изобразено е от ясно по-ясно: ето църква, дърво, река и така нататък, при това ще плати за тях жълти копейки — и може да предложи на вдовицата изгоден чейндж. Например: той на нея — петнайсет платна в красиви рамки, тя на него — тези десет, рамките може да си ги запази. А? Народът ще си умре от смях!

Но това означаваше и здравата да излезе на показ. Слуховете винаги те изпреварват. Не му трябва такава слава. А този, рижият, който беше вечерта в кръчмата с нея, както тя се изтърва, бил ченге. Ще му запари под краката...

Затова има един път — да се спазари, да я уговори, да я омае и да ги купи. По най-предварителни догадки истинската цена на платната можеше десетократно да превишава неговото искрено предложение. Значи играта си струваше.

Но кой знае защо, Карина се заинати, за нищо на света не искаше да се лиши от красивите картинки, които според нея много украсяват интериора на дома ѝ. Не искаше и да ги сменя. Май бързо се измори от изобилния хумор на Виталий Александрович, а по едно време дори погледна часовника си не много вежливо.

Какво пък, няма къде да бързае, платната няма да изчезнат. Може да почака, не е спешно. Пък и трябва време, за да намери подходящ купувач.

И Бай като че ли се отметна, но си остави вратичка, ако Карина не скучае твърде с него, и в бъдеще да я развлича понякога, да я кани на изложби, нали е голям любител, на театър или някъде в многолюдно и весело място. Тя не се дръпна и не отказа любезната покана. Така се

разделиха — според него доволни от толкова неочакваното запознанство, което с нищо не задължаваше поне нея.

Започна да ѝ се обажда от време на време, да напомня за себе си, забавляваше я с нови анекдоти на животрептящи политически теми, тя се смееше силно и не се стараеше да ги запомни.

Но неочаквано се намеси случаят: намери се купувач, и то такъв, че замириса на големи пари. Не биваше да чака повече и Виталий Александрович пристъпи към бърза и планомерна обсада.

Износът на картините можеше да се реши лесно и просто. Любезната Алевтина Филимоновна Кисота тъкмо завършваше подготовката на международна пътуваща изложба под модерното мото „Ню рашън арт“. Нищо по-добро не би могло да се измисли за износа на платната. Всичко е абсолютно законно. Оставаше съвсем малко — да ги получи. Говореха за триста, максимум четиристотин хиляди долара. Огромна сума за човек, който не знае. А проклетата вдовица се запъна. И тогава Виталий Александрович направи крайната стъпка.

Веднъж по пладне на Карина ѝ се обади от уличен автомат Андрей, шофьорът на Виталий, и каза, че шефът му се кани да отскочи в чужбина и моли Карина да приеме малък подарък от него — букет рози, който, разбира се, не я ангажира с нищо. Карина хлъцна от удоволствие и отвори вратата на малко познат човек.

Суховатият млад човек, който влезе у тях, ѝ поднесе огромен и, разбира се, много скъп букет — беше зима — и като се осведоми дали е сама, я помоли да му отдели няколко минути за разговор. Карина вече съжеляваше, че от глупост му отвори вратата.

Андрей не го усуква много, а направо мина на целта. Съобщи ѝ, че Министерството на културата подготвя за гостуване в чужбина — в Австрия, Германия и вероятно в Париж — изложба на руското изкуство. Ще бъде съставена от произведения, които се намират в частни колекции. Като един от най-големите специалисти, Виталий Александрович също взема участие в подготовката. Не, той не се опитва да измъкне или накара Карина да му продаде платната си. Просто много, много я моли! — Андрей сухо подчерта думата, — да му даде картините срещу много внушителен залог. Ето го, четиристотин хиляди долара. От тона и особено от лошия поглед на шофьора повя хлад, Карина го усети.

Може би щеше да размисля, но Андрей някак странно попита къде са сега децата ѝ, а като разбра, че са на училище, бащински я посъветва: „Не бива да се оставят сега децата без надзор, всичко става... Вярно, у нас не е много разпространено, обаче в Америка — охоо! Казва се «киднапинг», отвличане. Открадват децата, а после искат от богатите родители откуп...“

Последният аргумент реши въпроса. След като остави парите и получи предварително написаната от Карина бележка — оставаше само тя да я подпише — Андрей бързо и професионално сне платната от стените, сръчно ги върза с канапа, който носеше, и ги пъкна в специална сива мушамена чанта, за да ги предпази от лошото време. После бързо си взе довиждане с Карина и я увери в абсолютната преданост на Виталий Александрович. А картините ѝ ще се върнат, тогава ще продължат разговора си за възможната продажба.

Сега Карина беше уверена, че ги вижда за последен път. След два или три месеца в някакъв вестник писаха — Нинка я осведоми, — че в един австрийски град, където се провеждала изложба на руската живопис от началото на двайсети век, от стелажите изчезнали десетки платна, които са могли да се изгубят и при превозването от град в град. Изказваха се също плахи предположения, че разпродажбата на произведенията от частните колекции е организирана от самите организатори на изложбата. Изглежда, нито в министерството, нито някъде другаде никой не се нае да издирва дали е така или не. Още повече че заедно с картините в чужбина остана и една от изкуствоведките, която беше комисар на изложбата. По-рано организаторите щяха да си счупят краката да тичат и изясняват, а сега... махнаха с ръка: всичко се случва на този свят!... Е, останала, майната ѝ...

Нина се възмущаваше най-много от тази наивна и безсъвестна лъжа. Грязнов, който се запозна подробно с делото — от разказа на Карина, разбира се, — само поклати глава и я нарече глупачка и половина. А сега всичко излиза законно: дали са гаранция, никой няма да си я иска, и парите никак не са малко, според нашите разбирания. И разписка! Та тя е предала платната доброволно. Кой е виновен? Ами тези заплахи? — какво ли не може да се е привидяло на потърпевшата! Пък и не е имало никакви заплахи — чиста грижа за децата... Грязнов

мислеше да преслуша този Бай, но все нямаше време. И ето че фамилията му пак изплува, но вече във връзка с криминално дело.

Никой, освен Виталий Александрович и верния му оръженосец Андрей не би могъл да знае всички тънкости на Каринината история. И тя самата можеше с помощта пак на Слава да прави само предположения. Турецки също го разбираше. Но почеркът... Сега това го занимаваше.

Ако се направи паралел, дали Андрей е можел просто да удуши Карина и да снее картините от стените? Можел е. И парите остават. Но не го е направил. Защо? Защото Бай е знаел, че Карина е могла да се изпусне пред приятелката си, а тя пред своето ченге за настойчивите му и неприятни домогвания.

Турецки понякога наричаше Костя Меркулов специалист по неочакваните версии. И приятелите му се надсмиваха. А какво е версията? В края на краищата не какво да е, а плод на размисъл и съпоставки. Сплав от ум и опит. От факти и интуиция. Ако бъдем точни, следствената версия не е нищо друго, освен обоснована от доказателства догадка на следователя за формите на връзката и причините за отделните явления на разследваното събитие. Версията е реалното обяснение на факторите и обстоятелствата по делото. У нас Громов и Голунски започнали първи да разработват теорията за следствените версии (като хипотези). Турецки се смяташе за достоен ученик на тези достойни криминалисти.

А виж сега каква верига се получава: Вадим Богданов като възможен организатор на отвличането на заложничката и убиец; Гурам Ованесов, вероятно явен съучастник и на едното, и на другото, „авторитет“ в престъпния свят, собственик на оръжие за килъри; Виталий Бай, колекционер и търговец на картини, вероятно изкупвач на крадени неща, и... Кой следва? Чиновниците от Министерството на културата, митницата, милицията? Получава се интересна компания...

Саша разглеждаше лицето на Карина, натъжена от лошите спомени, и помисли: „Господи, каква щастлива, каква разкошна глупачка с късмет си все пак! Навреме те е посъветвал Господ да не се съпротивляваш, иначе къде щеше да си сега...“

---

[1] Виж романа на Фр. Незнански „Синдикатът на килърите“. — Б.пр. ↑

НЕДЕЛЯ, 16 ЮЛИ, ПРЕЗ ДЕНЯ

29.

Костя Меркулов бе разстроен от смайващото незначително на основите на семейния живот, което проявяваше Турецки... Разбира се, не му искаше обяснения къде е прекарал предишната нощ, знаеше със сигурност: у онзи риж организатор, при това не са разсъждавали за дълга и работата. Щеше да мърмори още по повод свещените принципи, които колегите му напълно забравят... Но Саша доста безцеремонно прекъсна началника си:

— Още съм тук.

— Нали за това ти говоря? — заместник-главният прокурор махна безнадеждно с ръка. Той самият бе най-порядъчният семеен човек, мъж и осиновител на очарователно момиче.

— Константин Дмитриевич — намеси се Грязнов, — уверявам ви, нищо противозаконно или нещо опорочаващо...

— А ти, Грязнов, изобщо мълчи! Само това липсваше, разбирате ли... Един път вече ти провървя много, че не съм ти началник. Дай на него слушалката!

— Костя, имам версия — скромно започна Турецки.

— Има си хас! — възхити се Меркулов. — Естествено! Иначе нямаше да отвличаш от обед шефа си със своите глупави признания и да му разваляш апетита... Впрочем не си ли гладен? Защото...

— Благодаря, всичко е наред, сит съм и... си пуша чибука.

Изпъдиха жените от кухнята и затвориха плътно след тях.

Саша разказа накратко историята на една... да я наречем дама (не спомена името на Карина), която по някакъв начин е пострадала от интригите на „събирача на картини“ Виталий Александрович Бай. След това много бързо изказа предположение по този повод и възможния си ход в тази посока. И накрая попита няма ли някакви новини.

— Можеше да ги научиш от дежурния в МУР, Шура му е дала съответните указания, а не да ми прекъсваш обета.

— Шефе, може ли да се обадя по-късно? — любезно предложи Турецки, като добави доста голяма доза сарказъм.

— Как ли не! Да попречиш на храносмилането ми? Друг път! Във форма ли си?

— Нали не става дума дали съм с мундир. Винаги съм във форма.

— Точно за това питам... Така. Хайде да поразсъждаваме... Кога възнамеряваш да си ходиш у вас?

— Днес.

— Много неопределено... Вземи телефона на Бай от нашия отдел „Справки“. Уговори се и върви сам. Но бъди максимално внимателен и предпазлив. Смятай, че това е за запознаване, не повече... За работите на тази жена... Как ѝ беше името? А, не знаеш... разбира се. Засега нито дума по този въпрос. Интересуваш се само с каква цел го е посетил Богданов. Можеш да изкажеш подозренията си по този повод. Ако има как, огледай шофьора. Засега толкова. А вечерта, сигурно към осем — ще имаш време, — ще ти донесат снимките на вчерашните ви герои. Ще имаш повод да се поразходиш пеша до съседната кооперация и да поговориш със свидетелите. Разходката е добра за здравия сън. А на твоя приятел предай, че имам рядко отрицателно отношение към рушителите на домашното огнище!

— Костя въздъхна и приключи: — Впрочем вече съм му го казвал. Неведнъж. Без полза.

— Добър апетит, Костя! — успя да извика Турецки, преди да чуе краткото пиукане отсреща. — Винаги съм твърдял, че моят шеф е велик човек!

— Вижда на три педи под земята — кимна Грязнов, който слушаше целия разговор.

— Не само под нас — усмихна се Турецки. — Но си даде съгласието.

Пак взе слушалката и позвъни в отдел „Справки“ на прокуратурата, представи се и помоли да му намерят телефоните на Бай: в московското му жилище и на вилата в Переделкино. Докато чакаше да му отговорят, погледна Грязнов:

— Разкажи ми още веднъж за твоя четвъртък — по часове.

Слушаше внимателно. И изведнъж вдигна палеца си: стоп!

— Записвам — и кимна на Слава.

Повтори на глас телефонните номера, поблагодари и затвори телефона. Премести до себе си листчето с телефонните номера и се

замисли.

— Апаратът му сигурно е с индикатор, веднага ще засече твоя номер. Без усилие ще определи домашния ти адрес. А нужно ли ни е? Къде е най-близкият уличен автомат?

— Но защо? Да отидем в колата, там... Ах да, тя е при Володка! Оставихме му слушалката от радиотелефона. В такъв случай защо още не се е обадил? Неделята е гаден ден! Не мога да я търпя! — възмути се Грязнов. — Никого не можеш да намериш! — Изведнъж се удари по челото: — Никита! Нали си записах координатите му. Там неговите момчета не може да не са докладвали...

Грязнов излезе в коридора, до шкафа, където беше горната му дреха, за да потърси из джобовете.

Като чу стъпки, Нина надникна от стаята.

— Какво, свършихте ли?

— Сега започваме — промърмори Слава.

— Кога да сервирам обета, момчета?

— Хубав въпрос. Саша, какво ще кажеш за една супичка?

— Ще отговоря, когато се свържа. Той може да откаже среща.

След тези думи се замисли. Трябва да пътува до Переделкино. Сигурно Бай е там. Какво да прави в неделния ден в душното московско жилище А от друга страна, колко ще е добре, ако го помоли да преместят разговора за утре? Нямам вина, ваше'ство! Така се получи, ваш'блodie! И — при Карина. Има още много до осем... Пак го очаква вкусен обед... Няма да попречи и една чашка.

— Та къде бил автоматът?

— На ъгъла, до хлебарницата! — извика от антрето Слава. — Да не забравиш панталоните си!

Свещена простота! Нали цяла сутрин изкараха по гащета, без да се притесняват... За Слава — ясно, той си е вкъщи. Но Турецки...

Какво толкова? Като минаваше край вратата на банята с голямото огледало, той се спря, напрегна бицепсите си и помисли, че още не е нужно да глътва корема си: сух и стегнат е другарят следовател. Такава фигура може да не се крие с дрехи. Помисли го с някаква гордост: да, още ни бива, още! Но все пак трябва да обуе панталоните. Каринка седеше като мома за женене. Официално облечена и дори с лек грим, сякаш не е имала бурна нощ — бе свежа, ароматна, с равномерен тен. Като я видиш, на мига ще ти мине всяко желание да твориш добри и

справедливи дела за човечеството. Доцпява ти се да бъдеш отчаян егоист!

Като видя колко решително си обува панталоните, тя само въздъхна:

— Работа?

— Засега да звънна. От улицата — уточни Саша. — А после каквото е рекъл Господ. Излизам за малко.

Турецки изтича по стълбището, пресече пращия двор, из който се търкаляха парчета от тръби, прескочи няколко изоставени — явно през войната — траншеи и излезе на тролейната спирка. Автоматът беше зает. Звънеше млада и някаква много мързелива дългокоса двойка — и той, и тя си приличаха като две капки вода.

Саша застана до тях и зачака. От време на време двамата процеждаха по някоя дума. Саша се изкашля. Нула внимание.

— Татенце — неочаквано го заговори дългокосият, — ей там има още един телефон! Или искаш точно от този?

Саша едва не прихна: добре поне, че е татко, а не дядо! Виж ти! А пред огледалото се перчесе! Намигна на момчето и притича през улицата към свободната кабина.

Затвори вратата след себе си и за всеки случай избра московския номер на Бай. След изсвирване, писукане и дрънчене се чу гласът на телефонния секретар, който съобщаваше, че стопанинът не е вкъщи, но е готов след определения сигнал да запише всичко, което трябва да се предаде.

Саша не отговори нищо и затвори. Пак набра номера, този път на вилата. Суховат млад глас попита кого търси и кой се обажда. Турецки се представи с пълното си звание. Гласът го помоли да почака. След не повече от половин минута чу нисък, кадифен, много приятен тембър:

— На телефона е Бай. Извинете, помощникът ми не е чул добре, повторете, моля, с кого имам честта?

Турецки повтори охотно.

След едноминутна пауза Бай отново попита на какво дължи обаждането на толкова уважаван човек, служещ в толкова уважавано място. На свой ред Турецки се извини за неочакваното позвъняване и се поинтересува дали не откъсва Виталий Александрович от важни дела, от почивка. Той пак помисли и каза, че не го откъсва. Вежливост, ах, каква абсолютна вежливост. А очите му сигурно играят от страх.

Започна с нещо от сорта, че като има предвид днешния почивен ден, когато уж не се предвиждат особени задачи, не е устоял на желанието да съчетае, така да се каже, приятното с полезното: да избяга извън града от жегата и да се запознаят в неофициална обстановка. А иначе се предвиждат някакви срещи, беседи, разговори, но това вече е официално, като за протокол. Та значи как ще погледне Виталий Александрович, ако Турецки... и така нататък?

Бай вече не размишляваше. Усети, че срещата е неминуема, и затова успя да придаде на гласа си максимум благоразположение и доброжелателност. Веднага заобяснява как е най-лесно да стигне и къде да завие, впрочем могат и да обядват, тъкмо е време. Но Саша искрено благодари, като отговори, че току-що става от масата. Но ако Бай ще обядва, нека не бърза, да се храни спокойно. Докато се приготви, докато стигне... тъкмо за вечерния чай. Вариантът приемлив ли е? Ами да, зарадва се Бай, като смяташе да разкара всякакъв компромат, ако има такъв на вилата. Турецки си помисли същото. Уговориха се, че ще го чака до отворената врата — колко красиво! — около пет вечерта.

„Сега минава един — помисли Саша, — много го стреснах. Но има и полза: тези три часа и половина той ще се мята като животно в клетка, докато съобразява защо ще идва този Турецки, облечен явно с голяма власт? И колкото повече мисли и се вълнува, толкова повече грешки може да направи. Което и трябва да се докаже... Затова пък ние разполагаме почти с три часа за хубавия обед — Переделкино е на хвърлей място от Москва. Понеже никога и при никакви обстоятелства не бива да се обижда гостоприемната стопанка.“

Като научи за решението на Саша, Карина се поумърлуши: изглежда, сериозно е мислела да го заведе в своя апартамент, а там — дяволът си няма работа — обстановката ще си покаже. Така уж добре построеният план рухна пред очите ѝ.

— Почакай — Турецки се постара да я утеши, — това не е всичко. Към седем се налага да съм си вкъщи, очаква се куриер от началството с много важни документи. След което ми трябва още половин час по работа, а после... после... Какво?

Карина засия и притисна гърди към него.

— Ще дойдеш ли?

— Не е изключено, красавице моя! Съвсем не е изключено!

Масата пак беше превъзходна. Саша ядеше и само въздишаше.

Накрая не се стърпя:

— Слушай, Грязнов, аз на твоето място щях да изоставя всякаква работа, да си стоя вкъщи и да обядвам, обядвам, обядвам...

— С добавка по чашка! — Слава посегна към гарафата и си наля. Сложи я на място и я затули с тапата.

— А на Саша? — попита възмутено Нина.

— Не му се полага. Сега трябва да бъде чист като светена вода и прост като мотика!

Нина го погледна с възторг, а Турецки не се сдържа след този поглед.

— Хубаво, че му четеш на глас вечер книжки — рече той, забил поглед в чинията. — Току-виж така усвоил набързо цялата класика. Значи сте стигнали с него до последния том на О'Хенри? — вдигна глава и погледна с такова наивно изражение, че Слава зацвили като жребец пред... не е важно пред какво. Думите му предизвикаха смут дори у опитната Нина Галактионовна.

— Какви звуци! Боже! — само можа да изрече тя.

Карина се смееше силно, забила нос в чинията. Като я гледаше, Саша направо ридаеше. Нина попиваше сълзите си със салфетка. Грязнов победоносно оглеждаше заобикалящия го свят и пръхтеше, вече по-спокойно.

Едва след като почистиха масата, прибраха чиниите и сервираха чая, Саша попита, помнейки желязното правило на този дом:

— Какви са новините от Никита?

— В тринайсет нула-нула от Москва е тръгнала линейка, на връщане ще я придружат оперативните работници. През нощта не е имало повече произшествия. Сутринта отворила очи, но нищо повече... Прилича на амнезия. След един-два дена паметта ѝ може да се възстанови. Утре ще позволят да я посетим, след сутрешната визитация. Охрана и всичко останало са осигурени.

— Да — Турецки уважително поклати глава, — като се свържеш с Никита, по неволя ще заговориш с езика на военните заповеди. Но краткостта е сестра на таланта. Ти си нагледният пример. Пиша ти отличен с два плюса. А ти, Нинуля, си герой, виж как си ограмотила този мъж!

— Главното е да слуша... — Тя въздъхна скръбно.

— Е, искаш всичко наведнъж. — Турецки размаха ръце.
— Всички искат, Саша — усмихна се Нина.

НЕДЕЛЯ, 16 ЮЛИ, РАННАТА ВЕЧЕР

30.

Всеки от тях играеше своята партия, виждаше целия ѝ фалш, но не се отказваше от предложените правила на играта. Бай бе гостоприемен домакин, в чийто дом случаят е довел скъп гост, та му се отваря приятната възможност да покаже всичките си богатства. Турецки играеше ролята на тъповат и вежлив провинциалист, издигнат от милостивата съдба, а сега използва всяка възможност да установи контакт със силните на деня. Разликата между двамата бе само в едно: Саша вече си го представяше, макар и най-общо, докато галеристът само търсеше подходи към него.

Разведе госта из цялата къща, показва му великолепната билиардна и библиотеката в мазето. Мимоходом отвори вратата на просторен килер, там по стелажите чак до тавана бяха наредени бутилки, доставени от чужбина: изключително редки коняци, водка, уиски, вина. Бе искрен, открито показваше пристрастията си. Каза, че по всяко време може да предложи питие от големия световен каталог, но, уви, гостът е с кола. Следващия път. Турецки кимаше приятелски: разбира се, другия път, непременно ще се намери повод, и то скоро... А Виталий Александрович продължаваше да демонстрира своите любими неща и сякаш непрекъснато подчертаваше, че повече никъде няма да бяга, че е чист пред Русия и всичко тук в края на краищата ще го получи тя — Родината. Защото в свитото гнездо едва ли вече ще зачуруликат птиченца... А как е при вас, Александър Борисович? Ах, дъщеря? Значи чудото на природата? Ами да, истинско чудо...

Бай показва и кабинета си, и обширната трапезария, и спалнята на втория етаж, и другите стаи, така наречените стаи за гости. Идват приятели, остават — кой ще се напари в банята, кой ще поброди на лунна светлина по пътеките, които помнят стъпките на Борис Леонидович Пастернак, или кратките пияни кросове на Саша Фадеев. Тук е Божият храм с прочутото гробище. Понякога можеш да срещнеш и жив класик, един ремонтира старинната вила, други отглеждат пилета, прости ми, Боже. Изреждаше всичко като доброжелателна

скоропоговорка: не можеш да разбереш сериозно ли говори, или се шегува?

И картини — навсякъде, из цялата къща. Големи, малки, някои съвсем миниатюрни, но поставени в широки и дълбоки рамки: като малки прозорчета към оня съвсем различен и спокоен свят. Мимоходом изреждаше имена — руски и чуждестранни. Турецки ахкаше със сдържан възторг, което показваше ясно, че тези имена нищо не говорят на тъпия следовател, а пък ахка изключително от приличие и желание да демонстрира по-високото си интелектуално равнище — така се държат амбициозните, но ограничени хора. Това успокояваше Бай. По-точно — даваше му възможност да продължава да се любува на себе си. Вече вярваше, че е смаял простака, което за Турецки бе съвсем добре дошло.

Накрая екскурзията свърши, седнаха в креслата на верандата.

Помощникът (така бе представен Андрей, и Саша съобрази, че Карина има набито око) донесе ледено боржоми, високи кристални чаши, отвори и напълни кристала с благодатното щипеццо носа газирано питие. Чудо, възторг! Турецки не сдържаше емоциите си, това пък караше Бай да изпада във възторг: знае ли човек, може пък да се размине...

Но дойде моментът, когато — искаш или не — трябва да преминеш към същността на нещата: кой дявол те е довел тук? Въпросът прозвуча много по-мекко и тактично, но дори облечен в най-доброжелателна форма, сякаш върна Саша на земята и от възторжен почитател го превърна в тъпичък чиновник.

— Та ето какво... — той протакаше началото, защото не знаеше как да зададе по-ловко лошите си въпроси, толкова неуместни след всичко показано току-що.

Бог му е свидетел, че Бай щеше да му помогне с желание, за да опрости обстановката, стига да знаеше за какво ще стане дума...

Турецки най-напред специално подчерта няколко пъти, че е дошъл просто така, непротоколно, прави почти частно посещение. Едва тогава май намери вярната интонация. Най-напред се поинтересува в какви отношения е домакинът с някой си Богданов. Турецки дори за по-сигурно погледна в бележника си — да не сгреша фамилията.

Бай веднага каза, че ще отговори с удоволствие, но иска да знае в каква връзка го питат.

Турецки си придаде достатъчно важен вид, събщи, че въпросът е възникнал във връзка с предполагаемо престъпление, а според следствието може да е замесен Богданов. Бай така ококори очи, че и глупак щеше да му повярва. „Повярва“ и Турецки. Най-напред призна, че разговорът е поверителен, сетне изложи версията за покушение с цел убийство — при тези думи Бай като че ли застана нащрек — и Богданов е заподозрян в извършването му. Паралелно с това се разследва и отвличането на заложничка, която е дъщеря на Константиниди, едновременно състояща в брачни отношения със споменатия Богданов. Следствието сигурно щеше да разполага със съвсем други факти, ако въпросният бе налице. Но той отсъства и следствието не разполага с никакви данни за местонахождението му. Такива ми ти работи! Да ви е сладко...

След края на речта си се втрени с интерес в събеседника си. Но той не разбираше или се правеше, че не разбира какво искат от него тия „умни“ следователи?

Тогава Турецки „се разкри“ напълно. Допускайки, че не открива голяма тайна, следователят събщи, че още в четвъртък, тоест в деня на покушението — Саша съзнателно не каза „убийството“ — Константиниди е съобщил в МУР за изнудването. Оттам започват да следят Богданов, тоест зетя, когото тъстът подозира, че има връзка с рекетъорите. И стигат до вилата на Бай, а и до ред други известни на следствието места. После — Турецки отегчено се изкашля и се почеса зад ухото — следата се изгубва. И Саша отново се взря любопитно във Виталий Александрович.

— Аа... — сети се най-накрая Бай. — Ето каква била работата! Аз пък си помислих кой знае какво... Разбирам. Какво пък, както се казва — танто за танто: вие на мене, а аз — моля да отбележите, — аз с удоволствие на вас. Ако искате, ще го повтора за протокола, както се изразявате вие. Ето какво...

И той зараказва как сутринта му се обадил Георгий Георгиевич, разказал му за нещастieto си и понеже помни интереса му към редица картини от неговата колекция, му предложил да ги купи. На това място Виталий Александрович се усмихна открито — само за... един милион долара. Турецки хлъцна. Но Бай разбирал състоянието на стареца —

когато е на тясно, човек ще продаде не само красотата, но ще заложил душата си за спасението на рожбата си, затова обещал веднага да събере необходимите пари.

Какво да се прави!... — Той размаха ръце. — Вадим дойде тъкмо по тази причина, да докара платната. Едуард Мане и два Сезана. Френски художници, затова са скъпи. Впрочем Александър Борисович ги видя и сигурно е обърнал внимание на качеството? О, да! — солидно поклати глава Турецки. Работата е, че не видя нито Мане, нито Сезаните, Виталий Александрович просто беше забравил. В края на краищата и умен човек може да сгреша някой път.

— И за тези, извинете, картинки, цял милион долара? — не повярва Турецки.

— Както виждате — Бай разпери ръце и се усмихна обречено. — При нас, ненормалните колекционери, има и по-фрапантни истории. Може някога да ви разкажа, при сгоден случай — обеща той.

— Да, да — Турецки прие с радост предложението.

— Това е всичко. Даде ми картинките, получи едно кафяво куфарче с долари, качи се в колата и замина. А на мен, честна дума, и през ум не ми е минавало, че може така да измами скъпия си тъст!... Ай-ай, какво нещастие! А какво става с Ларочка?

— С нея се занимава оперативно-следствената група. Намерихме я, естествено. — Турецки се изкашля солидно. — Не мина твърде гладко, но... може да се каже, следствието скоро ще приключи. Тогава делото ще отиде в съда.

— А как е здравето на скъпоценния... — попита най-после Бай.

„Да кажа или не? — преценяваше бързо Турецки с учудване, което при желание можеше да се изтълкува двояко, и гледаше Бай. — Ако излъжа, ще изгуби доверие. Истината е за предпочитане. По-точно, неговата реакция за истината...“

— Ама не ви ли казах?

— Казахте „покушение“...

— Да, покушение с опит за убийство. Кое то се е състояло. И е завършило. Тоест в дадения момент човекът е мъртъв.

„Господи, какви ги дрънкам!“

Бай като че ли не знаеше дали да направи горестна физиономия, или да се разсмее от думите на този мил идиот. Изглежда, реши да изрази съчувствие. Но все пак процесът успя да се запечата върху

изразителното му лице. Турецки дочака каквото му трябваше: все пак Бай е знаел за убийството. Но думата „покушение“ го изкара от релси. Ами ако не е успяло? Ето защо се въртеше неспокойно.

— Значи е загинал... — Бай наклони лицето си — уж преживяваше, но по-скоро го криеше от госта. Най-накрая успя „да преживее“ своята мъка. В тъгълчетата на очите му дори блесна нещо подозрително. Браво, артист! — Извинете, а сега с какво мога да бъда полезен на правосъдието?

— Вие специално нищо ли не знаете за по-нататъшните планове на Богданов? — попита директно Турецки, като се правеше на мъдрия детектив.

— Не знам какво да ви кажа?

— Истината! — също така сурово настоя следователят.

— Щом ще е истината, истината да е... — въздъхна тежко Бай.

— Добре, многоуважаеми Александър Борисович.

И той посвети Турецки в историята с трийсетмилиардния заем, който лично издейства за Богданов чрез Министерството на културата. Ах, ако знаеше какъв подлец ще се окаже! За този заем помогна Кисота, Алевтина Филимоновна, една изключително мила жена. Какво ли й е на нея! Виж ти, избягал мерзавецът.

— Защо сте сигурен, че е избягал в чужбина? — сухо попита Турецки.

— Щом ще бяга, къде на друго място? Мисля, че имаше командировъчно за Будапеща. От Министерството на културата. За лакове и бои. С милион долара в куфарчето — представяте ли си!

Бай много съжалявал за изгубения си милион, макар да не е вече негов, а на покойния старец.

В това време Андрей напълни отново чашите с минерална вода. Турецки наивно се обърна към помощника на Бай, като се направи, че съвестта му се е събудила и не трябва да прекалява:

— Извинете, млади момко, дайте ми точно време? — и повдигна маншета на якето си. — Какво става с моя часовник! Непрекъснато ме лъже! А е толкова скъп! Седемдесет хиляди съм дал.

Но Андрей виновно разпери ръце:

— Съжалявам, не нося часовник. Не съм свикнал.

Намеси се Бай. Извади разкошен джобен часовник, щракна капачето и като се вслуша в мелодията, рече:

— Седем без четвърт. Но защо толкова рано?

— Извинете. — Турецки настоятелно стана. — И без това злоупотребих с вашето внимание. Безкрайно съм ви благодарен. Направете си труда при необходимост да минете в нашата кантора. Не днес, естествено, а когато възникне крайна необходимост. Затруднявам ли ви?

— Какво говорите? — Бай се разтопи от любезност. — С най-голямо удоволствие ще дойда при вас. А не искате ли...

— Не, не. Пък и колата нещо ми прави бели...

— Андрюша, погледни я, моля ти се! — А на Турецки рече: — Той има златни ръце, специалист по всичко, както се казва...

„А при нужда ги окървавява. Здрави ръчища, клещи...“ — забеляза Саша, когато гледаше как Андрей отваря с два пръста тапите от бутилките.

Помощникът се качи на верандата буквално след пет минути, върна ключовете на колата и каза:

— Моторът прекъсваше, смених ви свещта — и подаде старата. — Хвърлете я.

— Ама къде? — попита сериозно Турецки. Работата е там, че на завоя към Переделкино Саша спря нарочно и смени хубавата свещ с тази стара брамка, която при нужда го спасяваше: можеш да се пукнеш от яд, но колата не върви.

Бай изпрати госта си до вратата, помахаша с ръка и затвори след него. Андрей излезе на входа и шефът му нареди:

— От утре да организираш твоите момчета и след този да има непрекъснат и бдителен контрол. Не го изпускайте от очи. Изглежда ми идиот. Боже, дай ни и такъв съдия... Но ако греша? Като начало ще го търсите в Главната прокуратура. Запомни ли колата?

— Всичко е наред.

— Много добре. Значи няма да го изпуснете.

31.

Засега Турецки можеше да направи един много съществен извод: Бай знаеше за убийството. Друг въпрос е как и от кого.

Но защо така лесно и доста подробно издаде толкова информация за Богданов? Изглежда, разбира, че щом прокуратурата започне да дълбае, връзките им непременно ще се разкрият. И се наложи да си признае — излиза, че неволно е помогнал на престъпника. Бай нито веднъж не нарече Вадим престъпник, но цялата му логика водеше натам. И се занимаваше със самобичуване, защото знаеше, че няма да пострада за тази работа. Психология на опитния престъпник: да си признае малкото, за да скрие голямото. Не е ли предубеждение? Интересен въпрос... А отговорът ще дойде от тази кола, станала чевръста с новата свещ. Интересно каква е тази свещ? Може да не му е досвидяло да сложи „Бош“. Откъде прости нашенски свещи у такъв голям човек?... И какво друго са ни сложили? Утре ще разберем, когато я подхванат специалистите... Но всъщност това си беше много рискован ход от страна на Бай. Мигар му повярва? Излиза, че и най-опитният може да сгреша: глупав следовател, калпав шофьор, май се поувлече. Зависи от гледната точка...

Следващият въпрос: какви бяха тези Мане и Сезани? Ще трябва да попита Лъоня Кругликов, той е спец по тази част. Да се консултира в музея на „Волхонка“. Нали става дума за общонационална ценност, както се изразявахме доскоро. И да продаваш и купуваш някак си... Макар че един дявол знае сега какво може и какво не. Но ако тези „картинки“, както ги нарича Бай, наистина са огромна национална ценност, както подсказва и цената, тогава как ще ги продаде?... Защо точно да ги продава? Ще започне да им се наслаждава. Интересно ще е при възможност да погледне тези три платна, струващи един милион долара. А можеше ли да не назовава тези художници, а примерно десетки други, по-малко значими? Можеше. Но не го направи. Изводът? Още някой знае за тази сделка. Кой? Разбира се, че Богданов. Вярно, няма го. Но може някога да го хванем. Дали пък Вадим

Богданов още е между живите? — Турецки внезапно бе осенен от тази толкова проста и естествена мисъл, че дори свърна към банкета и спря.

„Трябва да проследя цялата верига, да проследя как е минал денят му, само тогава могат да се правят окончателните изводи...“

Старецът е ограбен. Всички картини са откраднати. Или поне всички. Но за тях знае един-единствен човек — Лариса. Може да каже какво е имало преди и какво няма сега. Старецът сигурно е имал каталог. Къде ли е? Трябва да се търсят документи, разни разписки, бележки. Стоп! „Разписка“? Там ли се крие тайната, главната причина, че Бай не излъга за Мане и Сезаните? Трябва да провери. Александър Борисович, отдавна ти е време да си в Москва, на твоята „Фрунзенска“, край реката, където след четирийсет минути ще те чакат пратениците на Никита.

А защо Андрей не носи часовник? Как научава колко е часът? Любопитен детайл, затова го запомни: може неочаквано да дотрябва. Поддържа върху дланта си старата свещ, която му върна Андрей, и я прибра в джоба си.

Оставаше малко време до срещата и Турецки реши да не се качва до апартамента си, а да почака до входа, в колата, и да познае пратениците. Но нямаше нужда да ги познава. Скоро в двора навлезе обикновена милиционерска газка, оттам слезе младеж с камуфлажна униформа и с пакет в ръка. Турецки слезе от колата и тръгна срещу него.

— Привет! От Емеляненко ли идвате?

— Вие ли сте Турецки? Моля, документите... — Прочете удостоверението, върна го и подаде пакета. — Другарят полковник каза, че с тези документи можете да постъпите по свое усмотрение.

— Предай на Никита Семьонович, че му благодаря.

Младежът сви ръка до петнистото си кепе и полетя към газката.

А Саша се качи в колата и отстрани на седалката нареди като ветрило към двама и пет хубави фотографии... Да, за неопитния поглед на практика всички сякаш са с едно лице: черни, обрасли, с гърбави носове. Кой ти ги разпознава. Саша въздъхна — разбра цялата безсмисленост на заниманието си, но не оставаше нищо друго. Затова излезе от двора и така реши още един проблем, и то немаловажен: къде да остави колата през нощта. Ако я остави тук, ще издаде адреса си, а Бай може още да не го знае. Ами ако онзи сръчен Андрей е монтирал

нещо — сигурно локализатор или се е постарал и за слушалка и сега го следва от голямо разстояние? В такъв случай за майстора в занаята нищо не представлява да намери една кола или собственика ѝ. Но нали колата на Слава преспа у съседите и нищо. Да се надяваме, че и с тази няма да има неприятности...

През юли осем часът не е вечер. Саша намери компанията играчи на същото място. Цакаха картите. Като го видяха, сякаш се зарадваха, че ще се разнообразят. Освободиха бързо средата на масата и Саша внимателно нареди снимките като игрални карти. Моля! — даде знак с ръка.

Отначало мъжете ги гледаха, без да ги пипат, после започнаха да ги вземат една по една и да си ги предават помежду. Само Василий Василиевич скучаеше видимо.

— Какво ще кажете? — попита най-накрая Турецки, когато любопитството на играчите бе удовлетворено.

— Не са тези — лениво отвърна Василий.

— Сигурен ли си?

— Ахъ. Единият от моите беше с ей такъв нос — той сякаш се заклани на себе си с юмрук, — като на боксьор, сплескан. А на тия носовете им гърбави. На другия пък олисялото чак дотук — и посочи с пръст почти върха на темето си.

— Двамата бяха с небръснати вратове и нямаха бради като тези.

— Имате страшно око — похвали го Турецки и това се хареса на човека.

— Вярно — поде съседът, — Вася има око-нивелир. Нали е дограмаджия.

— Ами на ръст? — продължи Турецки.

— На ръст ли? — Човекът стана и прецени по себе си. — Бе по-високи от мен. О! — Той направи характерния жест, който сигурно у всички мъже в Русия означава едно: бутилка. — Към двайсет санта. Към сто и осемдесет ще иде.

— Браво, Вася! — възхити се същият съсед. — Ти си роден за ченге!

— Ами!

— Добре, момчета, благодаря за помощта — събра Саша снимките в плика и се надигна. — И още една молба, ако разрешите.

— Казвай, началник — разреши поласканият Вася.

— Може ли да оставя колата си тук до сутринта?

— Имаш ли пискало?

— Не — Турецки се засмя, — спи си спокойно.

— Да спи тогава, ще я наглеждаме, ако нещо. Сбогом!

Край. Работата е свършена. Остават само приятните неща. Но беседата с Бай така го изтощи, че вече решително не искаше удоволствия. Дори малко или много изтънчени. Искаше да се прибере вкъщи. В нажежения и непроветрен апартамент. При празния хладилник и безмълвния телефон.

Има още чай. И захар. Напълно достатъчно за лека вечеря. Още не му се е смлял обедът. Но може да купи някоя и друга бутилка, не пречи. Най-добре две студени бири. Решено.

Саша направи кръг, за да скрие следите, после премина бързо през съседния двор, огледа се за опашка. Купи на изхода две бутилки „Бавария“ от будката — като ще пирува, да пирува — и буквално притича в двора и входа си. Чисто. Няма никой.

Той хвърли якето, мина през стаята, пусна телевизора и като рухна на дивана, отвори двете бири една с друга и веднага пъкна в устата си изригващото с горчива пяна гърло на едната. Спомни си как ловко отваряше шишетата Андрей, с два пръста. Опасен човек... Интересно, какво може да е сложил?...

Не се питаше да ходи ли на гости, или да не ходи. А не искаше да си кани „момичето“, тя щеше веднага да се съгласи. Просто тук бе неговият дом и това решава всичко. Както се казва във фолклора, мъжът ходи настрана. А сега не искаше „да ходи“. Освен всичко друго, такава кръшкане го караше да поема нови задължения, които бездруго не са му малко.

Карина, естествено, ще се обиди, но може и да го разбере. Да звънне на Грязнов? Нали чака резултат. И Костя чака. Но с Костя е лесно: утре сутринта му предстои подробен доклад. Ако му докладва сега, какво ще остане за утре? Или да остави нощта за размисъл на началника? Не, ще му каже, че всичко е наред, защото иначе няма да заспи.

Саша допи бирата и отиде до телефона.

Раздаде се продължително пиукане, а после, както и се очакваше, въпрос:

— Е?

Саша се усмихна:

— У дома съм, всичко е наред. Подробностите в писмена форма. Главорезите не бяха разпознати.

— Разбрах — рече спокойно Меркулов. — Браво. Почивай.

И затвори телефона. И него си го бива.

Грязнов бе по-многословен. Като изслуша малко по-подробния доклад на приятеля си, каза, че информацията е интересна и трябва да поразсъждава.

— Давай — предложи Турецки. — Нощта е пред теб. Гостите не ви ли омръзнаха?

Въпросът бе твърде прозрачен. Дори Грязнов на мига схвана смисъла.

— Колебаеш ли се?

— Как да ти кажа?

— Замина си още през деня.

— Доволна, надявам се?

— Ти как мислиш?

— Жената, мой човек, е загадка. Особено красивата.

— Къде го прочете?

— Сам го измислих, сам! — засмя се Саша.

— Тогава сме квит. Запиши си някъде: девет-две-едно-седемдесет и пет — седемнайсет. Може да ти потрябва.

— Благодаря, ти си истински приятел, както би казал Константин Дмитриевич Меркулов.

— Няма нужда да благодариш. Лека нощ.

— Чакай! Обажда ли се за мадам?

— Преместили са я, вече може да говори. Но там редът е такъв, че ще бъда в отделението точно в десет.

— Тогава лека нощ на теб и на Нина Галактионовна. И дълбоката ми благодарност.

Саша продължи да се изтяга на дивана, събу си обувките и панталона. Ризата отдавна бе закачена на облегалката на стола. Трябва да я хвърли в коша с мръсното бельо — яката ѝ е сива от мръсотия. Все не му стигат ризите!...

Доизпи и втората бира и пак отиде до телефона. Докато се излежаваше и безгрижно се опитваше да следи някаква боза по телевизията, изведнъж съвсем ясно, буквално осезателно видя до себе

си великолепното тяло на Карина. Ето, вече го удари хормонът... Най-напред му хрумна: а защо не? И веднага дойде изтрезняването: трябва веднага да позвъни.

Но не набра номера на Карина, която в този момент сигурно хипнотизираше телефонния апарат, а на дежурния в московската криминална. Турецки се представи официално, беше сигурен, че и дежурният го познава. Попита има ли нещо по делото на Ованесов. Дежурният веднага разбра за какво става дума:

— Веднага се обадете на Романова.

Ето на! А ние мислим за хормони...

Шура бе по-кратка от всеки друг път:

— Саша, днес през деня от краснопресненския арест е избягал Погосов. Обстоятелствата се изясняват. Не знам с коя част на тялото си мислят! Да ги... всичките! Добре, почивай. Утре ще си късаме нервите...

Сърцето на Турецки се сви тревожно. Наистина се започва... Какви могат да бъдат последиците? Ще започне грубо и бързо премахване на свидетелите... А защо Костя премълча? Мигар не знае? Или Шура го е съжалила и не му е казала? Едва ли... На мен го спести, разбра най-сетне Саша, затова бе така сдържан. Ах, че началник!

Но е изчезнал Погосов. Дясната ръка на Гурам. Ето у кого може да има неоткрити пари, оръжие и останали на свобода килъри.

ПОНЕДЕЛНИК, 17 ЮЛИ, СУТРИНТА

32.

Не беше весело това съвещание. Край дългата заседателна маса се бяха наредили всички основни действащи лица, които от петък участваха в разследването.

Меркулов извика в кабинета си двамата следователи Полуниин от милицията и Зименков от прокуратурата, началника на отделение в МУР Кругликов, заместник-началника на областното управление за борба с организираната престъпност Емеляненко и, разбира се, Турецки и Грязнов. Тук бе и съдебният лекар Миронов, който, по неговите думи, има нови сериозни съображения след щателното изследване на трупа. Отдясно на Константин Дмитриевич седеше Романова. Такава сила, събрана на едно място, неволно внушаваше уважение. За съжаление нямаше зрители и затова никой не оцени интелектуалната мощ на тази група.

Меркулов започна точно оттам. Докладва, че въпреки почивните дни, а също и отделните издънки са успели за сравнително кратко време да освободят заложничката и да арестуват престъпната групировка на Ованесов. Особено похвали оперативността на полковник Емеляненко.

Съвсем справедливо, отбеляза на себе си Турецки, и като срещна погледа на Никита, едва забележимо му се усмихна.

С други думи, според Меркулов такава мощна бригада доказва, че може да работи бързо и резултатно. Но засега е свършена половината работа, тоест намерена е и е освободена заложничката. По този повод Меркулов би искал да изслуша мненията на присъстващите и конкретните им планове за по-нататъшните действия.

Пръв се надигна от мястото си съдебният експерт Миронов.

Подражавайки на Меркулов по краткост, с което учуди Турецки, защото го познаваше като голям досадник, той съобщи, че според резултатите от аутопсията Константириди не е починал от черепно-мозъчна травма, а от разкъсване на шийните прешлени.

Присъстващите се спогледаха. Саша си спомни как там, в дома на „Староконюшени“, следвайки разсъжденията на Романова,

демонстрира плавно полета и падането на старческото тяло, удара в часовника, благодарение на който той е паднал на земята и парчетата от счупеното дебело стъкло са порязвали тила на Константиниди. Картината бе повече от ясна. И ето ново два̀сет!

— Да!... — проточи Романова с неприятен глас. — А беше толкова красива картинката, която се представяхме, нали, Саша? — Меркулов само измърмори на забележката.

— Сергей Виталиевич, какво ще съобщите? — Той погледна към Полунин. — Моля ви, не ставайте, не сте при генерал...

Полунин зара̀зкава как са минали разпитите на съ̀кооператорите. Обърна особено внимание на апартаментите под и над Константиниди. Според него странно е, че точно в петък и в единия, и в другия практически до обед е имало хора, но не са чули никакъв шум. Още по-малко грохот, който трябва да се получи при падането на такъв голям часовник. Казват, че у стареца винаги е било тихо. Само през ден, когато идвала домашната прислужница на Георгий Георгиевич, бръмчала пра̀хосмукачката. Това бил единственият шум у тях. После, като погледна в следствените документи и най-вече в заключението на криминалната експертиза, Полунин допълни, че в дома на Константиниди са намерени потно-мастни следи от пръсти и от капилярни шарки от мускула на дланта. Отпечатъците са много, но повечето се нуждаят от идентификация. Засега са определени само тези на стопанина. Върху килима е открита интересна следа от подметка. Точно такива следи са открити и в стенния гардероб в антрето. Анализът показва, че съ̀впадат микрочастиците пясък и глина, оставени от тези стъпки. Може да се предположи, че собственикът на обувките някъде е нагазил и здравата се е изцапал. Не е изключено тези обувки да принадлежат на предполагаемия убиец. Тоест той е могъл да се скрие в гардероба в антрето и като избере подходящо време, да излезе от укритието си. А после?... Възможни са различни варианти. Убиецът е познавал стопанина на жилището. Появата му не е предизвикала учудване у потърпевшия, съ̀седите не са чули вико̀ве. Но престъпникът е могъл и да нападне неочаквано. Тогава пак са изключени вико̀ве. Сега за часовника. Съ̀общението на Миронов като че ли напълно разрушава стройната картина на механизма на убийството. Сега трябва да се мисли и буквално да се проверява и пресмята отначало. За целта

трябва да се отиде в апартамента, където от петък дежури безуспешно нашата засада: не е имало никакви позвънявания или неканени гости. Впрочем във всички стаи са открити идентични следи от обувки, особено много са в кухнята: линолеумът на пода ни даде отлични и много характерни следи. Убийството може да се разкрие само когато се намерят тези обувки.

Разпитът на свидетелите в двора на „Староконюшени“ е дал много незначителни резултати: тук има много коли, заминават, пристигат, кой ти обръща внимание на кого са. Един червен мерцедес се е набил на очи, него посочи и Турецки, когато в петък стоеше на прозореца.

Докато слушаше внимателно съобщението на Полунин, Грязнов се усмихна: значи неговата жигула не е забелязана от местната публика, а нали беше три часа в двора направо пред очите на всички.

— И в заключение — рече Полунин — остава да добавим, че според експерта криминалист писалището на покойния още не е изчерпало докрай тайните си. Но за целта са необходими по-тесни специалисти и съответната апаратура, с каквата Научно-техническият отдел на московското управление не разполага.

— Константин Дмитриевич, може ли един въпрос към Сергей Виталиевич? — попита Турецки.

— Заповядай — кимна Меркулов.

— Извинете, може да не съм обърнал внимание, а бяха ли открити следи от удара на часовника о пода?

— Разбира се... аз мисля... — смути се Полунин.

— И аз така мислех отначало — сухо рече Турецки. — Но изложените от съдебномедицинския експерт факти, а и собствените ви изводи ме карат да се съмнявам в това. Добре, моля да ме извините. Трябва да се провери всичко отначало. А колкото за обувките, Сергей Виталиевич е прав.

Турецки не взе да напомня, че тъкмо той обърна внимание на Полунин върху следите около гардероба. Сигурно е честен, но глуповат изпълнител, а не е любознателен изследовател, и въобще юрист без искра Божия.

Турецки имаше още един въпрос: какво става с Богданов? По принцип, Полунин получи от Романова задачата да изясни всичко около него. Това дори не бе заповед, а предложение — за всеки случай

да се провери информацията за него на митницата в Шереметиево. И да се порови из авиокасите.

В ранната съботна утрин Полунин поел към летището като изряден служител, помнейки казаното. Влязъл в митницата, обяснил какво му трябва и седнал на посоченото му столче в ъгъла. Имало-нямало два часа, и пред него била митническата декларация на Вадим Борисович Богданов за полета му до Будапеща преди едно денонощие. Били написани датата, часът и номерът на полета. Полунин подаде на Турецки листче, откъснато от бележник.

— Кой митничар по-точно е дежурил този ден и е пускал пътниците? — попита Саша, като вече твърдо разчиташе на Полунинската изпълнителност.

— Започнах да проверявам — отговори Сергей Виталиевич. — Стигнах до Кузина. Но същия ден Светлана Илинична е почивала. Трябвало е да отиде на работа в неделя. Обадох се там вчера през деня. Кузина потвърди, че е дежурила на будапещенския полет, но каза, че не е подписвала декларацията на Богданов, сигурно е бил Пал Палич Дегтярьов. Така го нарече. — Полунин сякаш се смути от такова игриво име. — Но Дегтярьов почиваше тъкмо в неделя — там на митницата си имат свои правила — и ще бъде на работа днес. Така че проверката още не е завършена заради съвещанието. — Той разпери ръце.

— Много добре — отвърна Саша, — дайте телефона, аз ще се обадя лично. Ако не ви вземам хляба...

В отговор Полунин само се засмя.

— За бога. За вас е по-нужно.

Турецки слушаше с половин ухо доклада на Алексей Зименков за гибелта на престъпника Гарибян, всичко му беше известно. Интересуваше го само актът на патологоанатома. Причината за смъртта — черепна травма и множество вътрешни счупвания, има си хас — да се бухнеш по очи от седмия етаж... Но ето това, което особено много чакаше Саша: наличие на морфин в кръвта на Михаил Гарибян. Анализът на течността и съдържанието на пакетчетата, иззети при обиска на мерцедеса, сочат, че се е дрогирал, и то не от

време на време. Колкото щещ следи от убождания. Значи и скокът му през прозореца е бил импулсивен, може би продиктуван от страха пред разправата с чичо Гурам.

После докладва майор Кругликов, началник на трето отделение на втори отдел на МУР.

Леонид Сергеевич, който се явяваше в две роли — на оперативен работник и експерт, — съобщи, че според него при обиска на жилището на покойния и отварянето на писалището е иззета примерно половината от предполагаемата колекция от произведения на изобразителното изкуство — живопис и графика. Стойността на намереното е толкова голяма, че не се налага да се съмняваме и в ценността на откраднатото. За съжаление липсата на пълен каталог, какъвто така и не се намери в обширната библиотека на Константиниди, лишава експертите от възможността да говорят конкретно за откраднатите картини. Пътищата сега са два. Първият, да се почака, когато Лариса Георгиевна окончателно оздравее и с нейна помощ отново да се направи най-щателен оглед на жилището. Не е изключено и тя да каже какви предмети и ценности точно са откраднати. Ако се съди по описа на предметите, приготвени от братята Гарибян за изнасяне, в нейното жилище практически няма истински шедьоври, както в дома на Константиниди. Ако Лариса Георгиевна поиска да помогне на следствието, нищо чудно дори да се намери по-голяма част от откраднатото. Ако не пожелае или каже, че не е знаела, или по-лошо — забравила е, тогава работата се проваля. За съжаление не бива да изключваме и възможността картините вече да са пренесени през митницата или покрай митницата и да си летят най-спокойно на запад или на изток, където на търговете на „Сотбис“ ги чакат частните колекции на нефтени и прочие магнати.

И вторият път, да се възползваме от предложението на Полуниин и криминалистите от Научно-техническия отдел и прецизно да изследваме писалището на Константиниди с помощта на специална техника. Но по-добре да започнем от Лариса. Ситуацията, в която тя се намира, както се твърди, по вина на мъжа ѝ, може да я накара да изплюе камъчето.

— Има и още един път, вярно, съмнителен — отново взе думата Турецки. — Като се основавам на моето посещение у Бай и достатъчно дългата ми беседа с него, смятам, че този галерист, както сам се

нарича, познава добре колекцията на Константиниди. Мисля, че трябва да използваме някоя хитрост. Да го извикаме отначало в качеството на специалист? Самият той с желание ми показва колекцията си, даде ми известни разяснения, наистина като за пълен глупак, това са игри между нас двамата. Каза, че в четвъртък, тоест в деня на смъртта на Константиниди, както твърди съдебномедицинският експерт, е купил от стареца „картинки“ — моля, забележете! — на Едуард Мане и Сезан, само три броя. На обща стойност един милион долара. Аз — Саша докосна гърдите си с пръст — видях домашната изложба, но мога да твърдя, не забелязах на стените тези „картинки“. Слагам едно наум заради моята дилетантщина. Бай се смята за познавач на родната живопис от началото на века и на руския авангард. Защо са му импресионистите? Отговарям: изключително за продажба. А в колекцията на Константиниди, ако съдим по описа на Кругликов, живописиста е предимно чуждестранна. Мисля си, защо тогава Бай се е лепнал за него? Може пък да са изчезнали платната на наши, родни живописци? Боя се, че по този въпрос всички ще трябва да поставим съвсем други акценти. Както забеляза Леонид Сергеевич, това не е изключено.

— На пръв поглед изглежда логично да извикаме Бай като специалист, особено след вчерашното ти посещение — обади се Меркулов. — Но знае ли някой как ще се развият по-нататък събитията? Какво, нова версия ли имаш? Тогава защо още вчера не ми доложи незабавно?

— Мислех — кратко отговори Турецки.

— Прекрасно занимание — парира Меркулов. — А сега да помислим заедно. Свърши ли, Леонид Сергеевич?

— Горедолу. Но ми хареса предложението на Турецки. И с ваше позволение, естествено, ще помисля върху него.

— Дадено.

Саша намигна на Кругликов: ловко го хвана. Правилно, нека не се перчи.

В това време Меркулов забеляза тяхната игра с погледи, но само поклати глава и се обърна към Грязнов.

— Твой ред е.

Явно не можеше да прости на Слава, че е напуснал Системата — точно така, с главна буква, — на която той е отдал целия си съзнателен

живот. Или почти целия.

Слава избра подходящия ход. Заяви, че е направил грешка, станалото през нощта срещу събота изцяло лежи на съвестта му. Не е трябвало да вика Турецки и да ходят в жилището на Богданови. По-правилно е щяло да бъде да извика спецподразделението. А пък участието на Турецки се обяснява изключително със съседството му: живеят почти един срещу друг. А и не е очаквал, честно казано, че ще се появят бандити и ще се проявят. В нашата работа няма място за предчувствия. И после, все пак доста по-надеждно е да се срещнат трима с престъпниците, отколкото двама.

Докато говореше в този дух, Романова успя да кипне.

— Пак оправдания!

Но Меркулов неочаквано зае страната на Грязнов:

— Но, Александра Ивановна, все пак нашите момчета хванаха рекетъорите. Засякоха ги, както ни убеждава тук героят. — Той кимна към Грязнов. — Аз лично още не знам как бихме постъпвали с теб, ако се вслушвахме в предчувствията си. Е, в нашата работа стават и фалове. Ето и Никита Семьонович, сигурно най-малко от всичко е искал да изпраца опитния престъпник на оня свят, макар негодникът да е стрелял по него от упор. Нали така? А вие веднага — служебно разследване! Защото кой знае — когато са изваждали жената от багажника, и аз бих могъл да стрелям по мерзавците... Но това е между другото. Отвлякох се. Не забравяй, че момчетата са почнали почти от нулата, а след денонощие освобождават и заложничката, ихващат бандата. Какво става с нея? Питам за потърпевшата, не за бандата.

— Звъних сутринта. Тя е в пълно съзнание и иска да се прибира къщи. Има известни признаци на амнезия. Но докторът каза, че скоро ще се възстанови. За останалото — Грязнов се изкашля и виновно погледна Романова, — минимум един месец не трябва да се показва от къщи, така... са поработили негодниците.

— Ясно — кимна Костя. — Значи лекарите смятат, че може вече да ѝ се задават въпроси?

— Да.

— Сега пък изниква нов проблем във връзка с бягството на Мкъртич Погосов. Александра Ивановна, какво знаем?

— Какво ли? Честно казано, първо се учудих, като чух за арменците. Някак си не е тяхна работа... А се оказва, граждани, цял интернационал! И грузинци, и двама осетинци, и дагестанци, но повечето са родени в Грузия. Такава е картинката. Около Ованесов имаше криминална история, но той си купи званието „авторитет“, не го е заслужил. Истинският признат бандит е Погосов. Четири присъди, цял букет от параграфи — от деветдесет и първи до сто четирийсет и шести. Особено опасен рецидивист. Точно той е избягал. И то нагло и открито. Младши лейтенант Скиба, контролорът на ареста, просто го извел от килията, уж за разпит и... изчезнал заедно с престъпника. Този гад е потрябвал на някого, аз така го разбирам, скъпи граждани. Той е силен и има пари. И още: не си спомням някой да го е правил така откровено и без всякакъв страх. На какво се дължи това — на пълната ни тъпотия или на абсолютното отсъствие на всякаква дисциплина? Обявихме и федерално издирване, снимките са изпратени във всички точки, в регионите, КАТ, изобщо навсякъде. Дори днес ще се обърнат към хората по телевизията, за да помогнат... Доживяхме!... Сега изясняват откъде е дошъл този Скиба...

— Александра Ивановна, може ли? — попита от края на масата Емеляненко.

— Слушаме те, Никита, слушаме те, драги — зарадва се Романова. — Кажи какво мислиш за тия ахмаци?

— Ако всички бяха ахмаци... Ще бъдат наказани. Но защо не е поканен Поляков?

— Всеки момент трябва да дойде — намръщи се Меркулов. — Те си имат извънредно произшествие. Не съм се задълбочавал, но и няма смисъл да чакаме. Петима Петко не чакат...

— Точно така. Получено е известие, че са се появили първите ходатаи, които се интересуват от по-нататъшната съдба на задържаните от нас. Това е лош признак. Лично аз никак не се притеснявам за здравето на Гурам. Но започнаха с това. И можем да предположим следващите им крачки: ще предлагат за освобождаването пари, и то големи пари. Ако не помогне, ще започнат заплахите. Казвам го в тесен кръг, но с цялата си отговорност: не вярвам на Малахов, понеже той е гнида. Или е купен с парцалите, или лично участва в групировката. Доложих на началството съображенията си, но ме изпратиха на едно място, меко казано. Значи и в нашето Главно

управление на вътрешните работи има някои, които не са заинтересовани Ованесов да бъде осъден. Причините може да са най-различни, няма да разсъждавам върху тях, не е трудно да се досетим. Както знаете, иззетото у Ованесов оръжие не се числи никъде — то е без номера. Но по марката на метала експертите ще определят откъде е дошло. Най-вероятно от Ижевск. Изводът: търговията и превозването на оръжието, с което се занимава Ованесов, се ръководи от по-високи инстанции и хора. Тук вече съм безсилен. Следствието ще покаже. Бих предложил да започнем от оръжието. Успоредно с картините, Бай и така нататък. А сега за Погосов. Там, на вилата във Фрязино, местната милиция смени моите момчета, което бе грешка. Не изключвам, че тъкмо това обстоятелство съвпада с интересите на Погосов. И сигурно вече е бил там, имал е достатъчно време. Подозирам също, че именно той е помогнал на Ованесов да си купи титлата „авторитет“ в света на крадците. Сега това не е много скъпо: внасяш в общата каса два милиарда рубли — а Ованесов ги има — и можеш да си живееш мирно и почтено със званието, както преди народния артист на Съюза. И накрая искам да кажа следното, господа юристи: Лариса Георгиевна трябва да се пази по-зорко от зеницата на окото. Докато с нея са моите момчета, отговарям аз. Ако се махнем, ще стане лошо, няма да я опазите. Можете да ми вярвате.

Речта на Никита Семьонович излезе сурова. Но всички на съвещанието в кабинета на заместник главния прокурор разбираха, че е прав. И служебното разследване, за което спомена Меркулов, започнато по указание на заместник-началника на областното управление на вътрешните работи също има определени цели, първата от които е да се премахне от пътя прекалено усърдният Емеляненко. А така ще стигнат и до Турецки: пред очите му жив човек се превърна в труп. Но тук, в Главната прокуратура, си имат Меркулов. Макар да знаеха, че новият главен — може да е честен човек, но е слабохарактерен.

— Той е прав — за никого и за всички едновременно каза Меркулов. Погледна свитите устни на Романова и кимна утвърдително. — Трябва да се включат всички връзки, решително всички връзки. Щом пуснат дамата, отдели от своите оперативници, май няма на какво повече да се надяваме. Момчетата на Никита със сигурност ще бъдат отстранени, няма две мнения... Е, какво ще кажете, господа юристи?

Лоша работа? И на мен не ми харесва. Но като имаме предвид особената значимост, вземаме решение да обединим двете следствия. Създаваме следствена група начело с Александър Турецки, старши следовател по особено важни дела. Предлагам също в бригадата да включим старши следователя по особено важни дела от Московска градска прокуратура Алексей Зименков, старши следователя от същата прокуратура Сергей Полунин, началникът на отдел в МУР Леонид Кругликов, по необходимост могат да бъдат включени и редица други колеги. Мисля, че Поляков...

Точно в този момент вратата се отвори и влезе самият Поляков.

— Извинете — започна още от вратата, — извънредно произшествие.

Всички застанаха нащрек. Меркулов показва един стол и с изключително внимание погледна Поляков.

„Как се казваше той? — не можеше да си спомни Турецки, докато разглеждаше този тутманик според него. Или човек с явно видима забавена реакция. А такъв номер да извърти в събота! Да изхвърли от кабинета двама знатни ходатаи, нали не знае, че са мошеници. Или външността му настройва срещу самия него? Плешив, угоен, непохватен, а очите му явно късогледни. Не, не е атлет, нито пък спортист. Може пък да е майстор на преферанса? Също спорт...“

В това време Поляков огледа присъстващите с присвити очи зад очилата и очаквателно се вгледа в Меркулов. Той разбра причината за мълчанието и каза:

— Тук всички сме свои, Лев Миронович, затова не се притеснявайте. Чува и за вашия подвиг. — Меркулов се усмихна. — И го одобряват. Е?

— Тази нощ — Поляков свали очилата си и започна да ги търка със сгъната и изгладена носна кърпичка — е убит майор Малахов. Ако трябва да сме абсолютно точни, заклан е, както в степта колят овните. През цялото гърло, от ухо до ухо. Може и в Кавказ така да колят, не мога да твърдя, лично не съм виждал...

Той говореше всичко това спокойно и в пълна тишина.

— Убиецът е познавал превъзходно обстановката, дори кучето на двора не го е залаяло, иначе жената на Малахов е щяла да чуе. Кучето е познавало госта. Минал е през прозореца, не е високо, къщата е едноетажна. Леглото на Малахов е до прозореца. Но е намерен само по

гащета, проснат на пода. Жена му, която спяла в съседната стая, се събудила посред нощ, но не може да каже в колко часа. В неговата стая се чували мъжки гласове. Извикала: кой е там? Той казал, че радиото гърми. Тя заспала, а на сутринта, като влязла да го буди, видяла целия под в кръв. Като научих, помолих нашия прокурор да ми даде това дело. Ето... едва успях за съвещанието, извинете...

Сега пък ще се извинява. Окачил си на врата неизвестно каква следствена примка и смята за свой дълг да се извини пред очакващите го колеги. Турецки врътна глава, когато срещна насмешливия според него поглед на Меркулов. Но веднага разбра, че шефът не се смее: той нещо съпоставяше, преценяваше, тоест вътрешно бе недосегаем и не биваше да го опипва с очи. Тогава Турецки огледа другарите си и забеляза, че всички са вперили погледите си в Емеляненко, а той седеше с ниско наведена глава. Нали предупреждаваше! Като че ли е предчувствал...

— Сигурно се досещате кой може да е извършил престъплението? — Меркулов най-сетне се събуди и също погледна към Никита. Въпросът беше интересен и не се отнасяше конкретно към никого.

— Понеже Погосов избяга от ареста, не е изключено това да е негово дело. Смяя да изкажа такова предположение — отвърна Емеляненко.

— Да, господа юристи, работата е много лоша... — Меркулов прекара длани по бузите си, после обхвана брадичката си и замижа. Постоя така минута, изправи се, сложи си очилата, които лежах на масата пред него и каза сухо: — Струва ми се, че и това дело ще трябва да прибавим към останалите две. Така че ще се наложи да обединим в едно следствено дело едновременно три. Александър Борисович, уви, с нищо не мога да помогна. Лев Миронович, създава се следствена група начело със следователя Турецки, а в нея влизат колегите, които имате честта да виждате около себе си. Предлагам да включим и вас в тази група.

— Както заповядате, Константин Дмитриевич.

— Добре, тогава ще издам такава заповед.

— Мисля, че се досещам за второто дело — заложничката. А първото за какво е?

— Убийство и кражба на ценности от дома на нейния баща. Става ли?

— Напълно. Аз съм готов.

Меркулов пак погледна Турецки, но този път в погледа му не се четяха мисли, а конкретни съображения: „Мухльо, нали?“ И веднага след това, за да разтовари тази мрачност в обстановката, добави вече на глас:

— Лев Миронович, трябва да знаете, че Александър Борисович понякога е голям досадник, но си знае работата. С него не е скучно. Но това достойнство може да се разглежда двояко. А сега, колега, ще се наложи задължително да се движите с охрана. С телохранители. Предполагам, че Никита Семьонович ще ни бъде много полезен в това отношение. Ще позвъня на Маркин — Костя имаше пред вид прокурора на Московска област — и ще съгласувам и първия, и втория въпрос. А сега, както се казва, с Бога напред, Александър Борисович. Още днес ще получите официалното указание за създаването на следствената група, пишете постановление за обединяването на делата и че ги вземате под свой контрол. Благодаря на всички. Свободни сте. Вячеслав Иванович, ще ви помоля да останете. — Той огледа като татко Мюлер от известния телесериал присъстващите и погледът му се спря на Грязнов.

Така напълно разреши обстановката.

Усмихнат, Турецки благодари на Миронов и Емеляненко, сбогува се с тях, а четиримата следователи от своята група заведе в кабинета си. Там седнаха около масата му и започнаха да обсъждат генералния план на следствието по обединените дела. Като начало разпределиха обема на работата между всички от групата. Полуниин ще продължава да разследва убийството на Константириди, Зименков и Поляков ще се заемат с престъпната групировка на Ованесов и убийството на Малахов. Решиха, че засега Кругликов и Турецки ще се съсредоточат върху картините, на Саша се възлагаше да ръководи следствието и да координира разследването на всички епизоди от делото.

Тъкмо щяха да се разпръсват, за да набележат своите следствени мероприятия, когато позвъни Меркулов и помоли Турецки да му изпрати Поляков. Поляков тръгна, а вместо него се яви Грязнов.

Докато рошеше буйната си рижа коса, Грязнов каза, че Костя го оставя при себе си резерва, с оглед издирването на Богданов. А той

имал план за осъществяването на мероприятиято. Най-сетне Турецки и Грязнов останаха сами.

— Обади се — рече Слава.

— Какво си говорихте? — попита Турецки. Той разбираше, че току-тъй шефът няма да накара Грязнов да остане.

— Първо позвъни. После ще ти кажа. Сега е нужно и за мен.

Турецки набра митницата. Представи се, попита там ли е Дегтярьов. Отвърнаха му, че е в залата за полети. Тогава Саша помоли да предадат на Пал Палич да очаква гости за важен разговор.

После затвори и веднага избра Научно-техническия отдел на московската милиция — колата му се намираще там от сутринта. Казаха му, че предположенията на Турецки се потвърждават и може да си прибира колата.

— Какви са личните ти планове за днес? — попита той Грязнов.

— Засега само работата с Лариса Георгиевна. Да я придружа до тях и да чакам пристигането на Меркулов.

— Така ли? — учуди се Турецки.

— Нали трябва да се оправяме с нея. Може да откаже да даде показания. Това е нейно право. И парите са нейни.

— Слава, усукваш го...

— Нали обещах да ти разкажа. Но за целта е много важно да знам всичко за Богданов.

— Много ли ти трябва колата? Не можеш ли да изчезнеш за малко до Научно-техническия на „Петровка“ и да вземеш за известно време моята жигула?

— По каква причина? — Грязнов бе заинтригуван, защото Саша още не му бе обяснил какво търси жигулата на „Петровка“. — Искаш ли танто за танто? Ти на мене, аз — на теб.

— Ще ти кажа безплатно. Вчера у Бай направих така, че да накара шофьора си Андрюша да отвори двигателя на моята кола и да смени ето тази свещ. Сложил ми е хубава, а тази ми я върна, за да я изхвърля. Не пожела да си цапа ръцете. Но свещта е толкова мръсна, че отпечатъците му са излезли идеално. Помолих криминалистите от НТО да ми вземат колата и да погледнат какво е прибавил Андрюша: какви детайли. Току-що се обадиха, че има каквото трябва. Нали разбираш, тази техника са ми я сложили у Бай не заради хубавите ми очи, а да знаят за какво говоря, къде ходя. Та те моля да отидеш при

твоите приятели криминалисти и да я вземеш, и пръстите от свещта да изрисуват, може да потрябват. Имам известни съмнения. Разбираш ли? Пък и не бива да знаят, че съм ходил до митницата. Е, ще повървят малко след теб, докато открият подмяната. Няма да стрелят я... Можеш да не ми казваш за разговора при Костя, аз и тъй си представям за какво, по-точно за кого сте говорили. Става ли?

Грязнов само поклати глава и измърмори:

— Добре, дръж ключовете. А къде да я оставя за нощес?

— Ти си умен, измисли къде няма да я откраднат. Впрочем близо до вас има пост на КАТ. Разбери се с момчетата. Аз ли да те уча, Грязнов?

— Голям си авантюрист! А за мен ще разправяш! Ха! Слушай, но засега е тайна. Ако Лариса се съгласи, мога да отида в чужбина, за да намеря и разпитам този кучи син. По официален път ще се наложи едва ли не да разменяме правителствени ноти, а по частен — винаги може да се разбереш с определени дипломатически и оперативни служби. Като използваш личното си обаяние, така да се каже. Чат ли си?

— Добре, засега нищо не знам. Но идеята е подходяща.

— Между другото, твоята идея относно Бай като специалист по антиквариата също си я бива.

— Добре, добре — прекъсна го поласканият Турецки. — В понеделник не черпя... Къде да те намеря, като се върна? Аз не разполагам с техния определител.

— Ще ти се обадя. Но все пак ще ми разкажеш за вчерашното си ходене у Бай. Трябва, Саша, трябва.

При срещата си с Турецки Павел Павлович Дегтярьов, висок и строен младеж, светлокос и с розови бузи, бе изключително любезен. Като научи, че следовател от Главната прокуратура го моли за среща, а той прекрасно разбираше какво значи да те „помолят“, особено от подобни учреждения, започна трескаво да си припомня какво е минало през него напоследък. Уж всичко бе чисто. Освен... Къде беше тази дамичка? Пал Палич, както го наричаха глезено колегите му и дори някои външни хора заради изисканата му любезност и липсата на оскърбителна надутост в маниерите и гласа му, започна да рови в

тефтера си на буква „К“. Намери я, Кисота. Към тази дамичка го бе „прикрепил“ началникът на смяната, каза му, че не се изисква проверка на нейните клиенти. Така си беше — веднъж, два пъти и тръгна. Началникът му не го закачи повече и всички отношения с Кисота се осъществяваха директно. Например тя позвъняваше и предупреждаваше, че еди-кога си ще изпраща клиент за този и този полет. Ако той беше на смяна, просто завеждаше клиента до някое свободно гише и му оформяше документите. Случвало се е да идва специално, ако този ден почива.

Пал Палич добре знаеше официалната длъжност на Кисота. За неофициалната само можеше да се досеца, макар да не представляваше кой знае каква тайна: по същество ведомството е едно, само канторите са различни. И шефовете са различни, всеки си командва своите работи. А понякога тези работи се пресичаха — и ставаше една!... Ето, както и този път, изглежда.

Дегтярьов се обади на Кисота и събщи, че са го търсили от прокуратурата. От само себе си възникваше въпросът: какво да правим?

Кисота помисли малко и нареди да казва истината. Тоест както си е било. Тя му е позвънила, докарала е клиента си и той, знаейки за пълномощията ѝ, пуснал господина без проверка. Толкоз. Откъде се познават? Снегирьов, началникът на смяната, ги запознал.

— Но аз нищо не знам за вашите пълномощия — опитваше да изхитрува Дегтярьов, защото официално наистина не знаеше.

— Не се прави на глупак, Пал Палич — усмихна се Кисота. — Можеш да казваш, че знаеш от началника. ФСС^[1] стига ли ти? След срещата ми позвъни пак да разкажеш за какво е станало дума. — И тя затвори телефона.

Дегтярьов очакваше някой досаден старчок, сигурно в Главната прокуратура са се събрали само стари тузари, и бе малко разочарован, като видя съвсем нормален мъж някъде под четирийсетте, дори връстник — Дегтярьов скоро стана на трийсет и пет. Държеше се съвсем обикновено и дори бе донякъде приятен. Но... Митничарят си представяше много добре какво може да се крие зад любезността, какъв печен тип може да стои насреща му. Затова бе крайно предпазлив, но не чак толкова, че да забележи събеседникът му.

Излезе, че Дегтярьов е познал причината за неочакваната визита: Главна прокуратура много се интересуваше именно от клиента на Кисота. Какво е известно за него, как изглежда, какво носел, проверяван ли е и прочие в този дух. Отговорите не го затрудняваха. Както се уговориха, Дегтярьов назова името на Кисота, отговорен

служител в Министерството на културата, а също... — Той се усмихна многозначително, без да назовава ведомството, но като че ли го показва с мимика. Дали Дегтярьов надцени умствените способности на събеседника си, или онзи се преструваше, но не разбра за какво ведомство става дума. Точно така се изрази.

— Господи, ами ФСС! — засмя се Дегтярьов.

— А, така ли! — Турецки някак изведнъж се умърлуши и помълча, после внезапно зададе напълно идиотски въпрос: — А тя всеки път ли си показва служебната карта? От Федералната служба за сигурност, както казвате?

— Разбира се, че не, мигар трябва? — Дегтярьов бе искрено учуден от несхватливостта на следователя.

— Ами да! Ако примерно преди една година е изгонена от органите, да речем... не за полова разпуснатост, а поради служебно несъответствие? Тя изпъдена, а вие не знаете. Така с ваша помощ тя прекарва през границата контрабандни стоки. Не съм ли прав?

Дегтярьов онемя. Но реши да следва една линия и съобщи, че всички тези тънкости са от компетенцията на началника му. В дадения случай той е само точен изпълнител.

После следователят помоли митничаря да повтори още веднъж подробно всичко, как е отлетял клиентът, с какво, в какво, как е изглеждал — и тъй едно и също до безкрай, но в различни варианти. А после изведнъж помоли да го заведе в залата за митнически контрол и оформяне на документите за полет, да му покаже гишето, на което са били с Богданов и Кисота.

Митничарят показва и това.

— А къде оформяте останалите?

— На онова гише — посочи с пръст Дегтярьов.

— Имаше ли много хора?

— Как да ви кажа... Не.

— Защо карат вас? Да се реди на общата опашка...

— Сигурно не сте разбрали. аз не му правих проверка, както вече ви съобщих. — В гласа на митничаря се долови явно раздражение.

— Ах, да, да... — Турецки като че ли се извиняваше заради разсеяността си. — Значи носел голям куфар и черна чанта?

— Да.

— Всичкия ли багаж предаде?

— Не. — Митничарят се сдържаше с последни сили. — Чантата — през рамо, а куфара — за багаж. Аз го отнесох.

— А какво имаше в куфара?

Не, този следовател е пълен идиот. Едно и също!

— Не знам — израпортува Дегтярьов. — Не съм се интересувал. Клиентът мина без проверка.

— Беше с дипломатически паспорт, така ли? — досети се Турецки.

— Не, с най-обикновен, граждански, от стария образец, защото държавата още не е измислила нов!

„Момче, сърдиш се, дори зачерви бузите!...“

Неочаквано за митничаря Турецки се засмя и отбеляза:

— За първи път чувам, че законът може да се нарушава така нагло и безцеремонно... Браво! А куфарът лек ли беше, или тежък? Нали сте го носили.

— Средно тежък — промълви Пал Палич, след като овладя мигновеното си смущение и едва не запелтечи.

— Доколко стигаше, не се стеснявайте, нали сте опитен човек? Към двайсет? Трийсет килограма? По-тежък ли беше?

— Мисля, че не повече от двайсет. — Дегтярьов дори демонстрира как вдига куфара и го носи.

„Двигателна памет“ — забеляза Турецки.

— Добре, вие го занесохте, той влезе в паспортен контрол, а Кисота, къде отиде тя? След него ли?

— Да, обикновено тя изпраща до самолета.

— Добре. А началникът ви тук ли е, иска ми се да поговоря и с него, щом съм дошъл. Благодаря ви, извинете, че ви досадих с въпросите, службата ми е такава. Чувам съм, че и при вас не било полесно. Как да го намеря? Снегирьов ли беше?

„Така ти се пада! — помисли злорадо Пал Палич. — Върви се оправдавай сега пред такъв глупак... А как го каза за закона. Да, май не е глупак тоя...“

Дегтярьов придружи Турецки до началник-смяната, сбoguва се и като влезе в залата на пристигащите самолети, позвъни на Кисота, за да му е мирна главата. Предаде разговора най-общо, без да я плаши или настройва войнствено, каза, че не би искал повече да се среща с

такъв глупак, камо ли да работи с него. Сега е при Снегирьов. Ако се интересува от нещо, да звъни направо на него. Не забрави да вмъкне, колкото за майтап, че е станало дума за документа ѝ. Кисота премълча, сбогува се сухо и затвори телефона.

Турецки се интересуваше само от един въпрос: на базата на какъв документ е разрешено на Кисота да пропуска пътници без проверка. Снегирьов щеше да измисли нещо, да замаже работата, но следователят постави още веднъж въпроса — и то доста рязко. Не молеше, а настояваше да му представят въпросния документ.

— Трябва да го потърся, не беше вчера, изобщо... — Най-сетне, когато на Снегирьов му писна от този следовател, той изведнъж си спомни, че подобни документи могат да се представят само при официално поискване, затова Турецки многообещаващо кимна:

— Ще го имате — после стана, сбогува се вежливо и си тръгна.

Снегирьов веднага извика Пал Палич и го попита какво мисли за следователя.

Митничарят сви рамене и рече:

— Тъпак.

— Така ли? — Снегирьов го погледна внимателно и поклати глава. — Да, да... — И като го освободи, хвана телефонната слушалка.

---

[1] Федерална служба за сигурност. — Б.пр. ↑

ПОНЕДЕЛНИК 17 ЮЛИ, ПРЕЗ ДЕНЯ

35.

Трите обаждания от шереметиевската митница разтревожиха Кисота. И тя веднага сподели тревогата си с Бай.

Виталий Александрович се осведоми кой следовател е бил и като чу името на Турецки, се замисли. Като цяло атестацията, която той даде на този младеж, се потвърждаваше. Но го безпокоеше прекалената му настойчивост. Кисота не притесняваше Бай. Тя е умница, пък и има достатъчно връзки, за да прекрати всяко разследване. В началото Виталий използваше каналите ѝ, но сега си имаше свои, надеждно гарантирани не от някакви указания на заинтересуваните органи, а от най-убедителния довод днес — „зеленото“. Началниците могат да се сменят, а валутата поскъпва.

Той посъветва Кисота да не трепери, а да се държи спокойно и с достойнство. Бай вече се е срещал с Турецки и има приблизителна представа от този, макар и честен човек от службите, но с провинциална закваска. Умерено умен, но ако правилно подхване работата и сложи уместно акцентите, може да разчита и на някои услуги. Това добре. Струва си да помисли по въпроса. А пък за Димка, има смисъл да разкаже голата истина, както се казва, но без подробностите, те са нещо интимно. Само дойде, преспа, изпратих го, в куфара — дрехи за преобличане.

— Как така, да не съм бъркала в куфара му? — възмути се Алевтина.

— Не си бъркала, а случайно си видяла. И дори не си могла да предположиш, че куфарът има двойно дъно, разбираш ли?

— Ти откъде знаеш?

— Глупачка! Кой говори сам за такива неща? По този повод можеш само да се изумиш, когато ти кажат. А пък във всяка търговска банка е можел съвсем спокойно да внесе валутата на чуждо име. Имал е напълно достатъчно време между посещенията си при мен и при теб. Алка, не унивай. Може да споменеш и моето име, че съм ходатайствал за кредита и така нататък. Изобщо постарай се по-малко да лъжеш. По-добре истината, хайде, полуистината. А излъжеш ли, свършено е, той е

майстор на капаните. Да ти кажа ли, имах друго впечатление, а как бързо разнищи конците, да се смаеш. Да не е някой ас? Ще го проучим. Непременно да се обадиш.

И сега тя със скрит интерес разглеждаше през големите си очила хамелеони седящия пред нея Турецки. Нещо важничи, сигурно е самоуверен тип. Широкоплещест, гъвкав, изглежда силен физически, в него има нещо скандинавско — русокос и светлоок. Мъже от този тип винаги са привличали Кисота. Такъв беше и Димка. Но защо беше? Да не го е погребала? Кой каза, че е умрял? Усети, че е налучкала абсолютно верния тон. Нека този следовател да тълкува както иска думите ѝ, но трябва да почувства, ако не е пълен идиот, нейното искрено и много съчувствено, донякъде дори майчинско отношение към Богданов.

Турецки чувства много повече. Само едно не разбра: с какво тази дамичка, с какви достойнства е отвлякла Вадим от неговата жена красавица. Вечната тайна. Та той е прекарал тук само една нощ, Алевтина Филимоновна сама го съобщи, наистина с наведени очи. Но това няма отношение към работата, бързо се поправи тя, защото става дума за нещо чисто интимно, и тя много разчита на неговото разбиране от всякакво естество, и така нататък, и така нататък. О, да, естествено, как иначе!... Какво може да отговори един мъж на негово място, ако току-що са му доверили важна сърдечна тайна! А междувременно нейните тънки и дълги пръсти като на професионална музикантка машинално прелистваха камарите с най-различни документи по бюрото и правеха угълчетата на фунийки.

„Много се вълнуваш, приятелко — помисли Турецки и погледна под вежди неспокойните ѝ ръце. — И съвестта ти не е много спокойна.“

— Значи в куфара му имало само ризи и дребно бельо? Алевтина избухна: казвала ли е такава нещо? Но си спомни, че сигурно е казала. Лошо, трябва по-добре да се контролира. Тя обясни просто своята неловкост:

— Не си мислете, че специално съм пипала куфара му, не сме в такива отношения, че да... Сигурно го е отворил за нещо, а аз попитах за ризите. И той отговори, че е свикнал да ги сменя два пъти дневно.

— Да — кимна важно Турецки, — разбирам го... Но защо тогава куфарът е тежал двайсетина килограма? Да не е бил от желязо?

Простичък въпрос, но Алевтина не знаеше какво да отговори.

— Откъде знаете, че двайсет?

— Нали обикновено на митницата багажът се тегли. Или не?

Откъде да помни Алевтина? Мигар Пашка? Да не е луд? Нали му каза, че в куфара има бельо! Откъде са тия двайсет килограма? Или следователят лъже? Блъфира?

— Не мога да ви кажа, уви! Но съм готова да ви повярвам, няма защо да си измисляте, нали така? Във всеки случай Вадим го носеше леко. Той е спортен тип, като вас.

— Като мен? — уж се изненада Турецки.

— Или да е... с половин глава по-висок от вас.

— Извинете, може ли един експеримент? — Турецки се изправи. Тя кимна, без да разбира още за какво става дума. Тогава той я помоли да стане и да притисне лактите си към хълбоците. Дойде по-близо, и като я стисна леко, сякаш перушинка, за лактите, я вдигна. Поддържа я и я сложи на мястото ѝ.

— Ето така например? — попита със спокоен и равен глас. Ах, как сладко заби сърцето на Алевтина Филимоновна, усетила за миг, че се потапя в мъжката сила. Но веднага дойде една ясна и хладна мисъл: какво си позволява този? Как да разбира това? Но Турецки вече я покани с жест да седне, сам се отпусна на стола срещу нея и метна крак връз крак.

— Бих запалил — рече и смешно мръдна нос, — но...

„Какъв хитрец! — помисли Кисота. — Как ловко избягна отговора... Та аз не се възмутих, само помислих...“

— Запалете — разреши тя с усмивка. Все още усещаше върху талията си замайващата сила на дланите му. — И аз ще запаля с вас...

Той щракна запалката си. Тя запуши „Вог“, той, както винаги, „Честърфийлд“.

— Значи е силен? Разбира се, на силния не му тежи да носи, може да не определи килограмите. Но вие ми помогнахте, благодаря — рече той сериозно.

Алевтина се учуди за каква помощ говори. Но си замълча. А той продължи:

— Вижте, отбих се при вас да се запознаем. Както забелязвате, разговорът ни не се протоколира. Просто ще се наложи по-късно да дойдете при мен в прокуратурата и аз ще оформя разпита във всички

детайли. Надявам се, че ще изпълните гражданския си дълг, ще дойдете при нас без проблеми.

Кисота веднага се съгласи, като сметна, че разговорът е свършил. Но Турецки сякаш не се канеше да тръгва.

— Алевтина Филимоновна — попита той като за нещо странично, — как този Бай, за който споменахте, известният колекционер галерист, стори ми се умен човек, изведнъж е решил да се занимава с меценатство, и то донякъде съмнително?

— Извинете, не ви разбрах добре? — Кисота застана нащрек.

— Как да разглеждаме ходатайството му пред вашето министерство по повод кредита за фирмата на Богданов, за мен тя е непозната още?

— А, за това ли... Мисля, че и той е имал интерес за този кредит.

— Но какъв?

— Нали Богданов е зет на Константиниди... Беше... Е... И аз не знам, изхождам от вашите думи. А той беше известен колекционер. Мисля, че като е помагал за нещо на Богданов, Бай е разчитал на неговата помощ да купи картините от нещастния старец.

— Защо нещастния? — ококори очи Турецки.

— Нали... — Алевтина се запъна.

— Да, разбира се, извинете. — Турецки помахна с длан пред лицето си. Можеше да се закълне преспокойно, че не е и продумал за смъртта на Константиниди. „Грешка, мадам, голяма грешка... Вече всичко знаете. Само че от кого?“

— А мигар Бай е ходел у Константиниди? И е познавал колекцията му?

„Каква лъжа може да е това? Нали каза: само истината...“

— Мисля, че е ходел, иначе...

— Чудесно! — зарадва се Турецки. — А ние си напругаме мозъците... Извинете, може ли да се обадя от вашия телефон?

— Заповядайте. — Кисота разреши, без да разбира нищо.

— Ще ми подскажите ли номера му? Да не ровя сега.

Алевтина се смути и пръстите ѝ неспокойно зашариха по бюрото — уж търси тефтерчето си. Но Турецки разбра по изражението на очите ѝ, играещи зад стъклата, че знае номера на Бай наизуст. Тогава той спокойно извади бележника си, отвори го и взе слушалката.

— Альооо! — чу сочен баритон.

— Добър ден, Виталий Александрович! Турецки, Александър Борисович ви се извинява за безпокойството. Обаждам се от ведомството на милата Алевтина Филимоновна. Не преча ли?

— Моля, радвам се да ви чуя, уважаеми Александър Борисович. Между другото, можете да не напомняте имената си, имам желязна памет, така да се каже. С какво мога да помогна?

— Поводът е все същият. — Турецки погледна към Кисота и направи тъжно изражение. — Все за онази злополучна колекция. От скромност не ми признахте, че основно я познавате, а излиза, че без вас сме като без ръце. Искам да помоля за една услуга от името на най-високата ни инстанция: помогнете, имаме нужда от вашите знания и желязна памет. Част от колекцията е намерена, немалка част, но само вие може да кажете какво липсва. Сигурно знаете някои тънкости на нашата следствена служба — четете книги, гледате кино: за да се намери нещо, първо трябва да се знае какво. Нали така? Ще разчитаме на вашата доброжелателна помощ. Във връзка с това ви моля да дойдете в следствения отдел на Главна прокуратура, ако не ви затруднява — днес, например към пет? Запишете си адреса и телефона.

Бай отговори, че трябва да погледне графика си, преди да дава твърдо обещание. Но той просто протакаше, за да обмисли неочакваното предложение. Не е ли провокация?

— Може да посочите удобно за вас време — побърза да предложи Турецки и за да не го остави да се опомни, продължи: — Впрочем, моля да предадете моята искрена благодарност на славния си помощник, Андрюша се казваше, нали? Да знаете, чудесен механик! Колата ми лети като лястовичка. Отдавна ли имате това злато?

— От две години — неохотно промърмори Бай. — Откакто се преселих за постоянно. Един приятел ми го препоръча. Бивш „афганец“, търсел спокойна работа. Не искаш да е охрана в търговията, бил се настрелял. Взех го. Не съжалявам.

В това време уплахата на Бай премина. Той помисли, че може да е за по-добро, и прие да се срещнат. Помоли да предаде сърдечен поздрав на прелюбезната Алевтина Филимоновна. Колкото и да се вслушваше, Турецки не можа да долови саркастични нотки в тона на Бай. И веднага дословно предаде поздрава.

И забеляза как по лицето на Кисота премина лека сянка.

„Аха, значи все пак го натопи... Вчера — той нея, днес — тя него. Значи непрекъснато поддържат връзка.“

Повече нямаше за какво да говорят. Турецки вежливо напомни на Кисота непременно да посети прокуратурата и се сбогува. Тя го изпрати до вратата и Турецки като истински джентълмен, прекарал приятно в компанията на очарователна жена, вече на изхода докосна внимателно с устни гладката ѝ, леко кадифена ръка.

Бай затвори телефона и даде воля на чувствата си.

— Глупачка! — крещеше той и размахваше юмруци. — Кой те е карал да си отваряш тъпата уста?! Бъди проклета, усойница, пепелянка, долна курветина!... — И още много други неща изреди, за да може по-болезнено и гадно да уязви, да унижи тази нелепа, глупава, досадна пачавра... Най-накрая се измори, строполи се на любимия диван и извика Андрей.

Той беше наблизил и чу как беснее господарят. Но като влезе в кабинета, където Виталий Александрович безсилно се бе проснал, със слаб и нещастен глас господарят поиска да му отвори бутилка и да донесе чаша ледено боржоми.

Изпи я, полежа още, гледайки отдолу нагоре застаналия пред него помощник и изведнъж енергично се изправи.

— Направи ли каквото те помолих? — Той се втренчи в Андрей с немигащ, неприятен поглед.

— Всичко, както наредихте.

Бай по дъвка устните си и леко закима, сякаш се съгласяваше с нещо.

— Тогава виж къде е бил днес и ми кажи. Андрюша, важно е.

Помощникът излезе, а Бай още дълго седя на дивана, разперил крака и безсилно отпуснал тежките си едри ръце.

Андрей най-сетне се появи, подаде листче, върху което с грозен почерк и странни съкращения бе обозначен целият днешен маршрут на колата на Турецки.

Бай четеше и мърдаше устни.

— „Измайловск. Пет КАТ. 12,30 ч. Склиф. 13,30 ч. Комс. пр. 14 ч.“ Това ли е всичко? Кого изпрати?

— Артур.

— Да се връща. Сбъркал си, Андрюша. — Бай не си позволяваше никога да повиши глас на помощника си, каквото и да се случеше. —

Работата е, че ти заложи на глупака. А аз на умния. И макар засега също да не печеля, моето положение е по-добро от твоето. Казваш, че вчера си му сложил хубава свещ? Смятай, че напразно си я подарил. И си оставил отпечатъците си... Андрюша, той не излезе глупак, не знам кой е с неговата кола. Запиши си — Бай небрежно пъкна листчето с драскулките на помощника си, — днес е бил на шереметиевската митница, а после в Министерството на културата. Разиграл ни е, Андрюша... Ти нали не остави следи у дядото? Да се надяваме... Днес в пет отиваме при него в прокуратурата и се постарай повече да не го изпускаш, ясно? Твоят Артур ще ме върне.

Помощникът притвори очи и кимна мълчешком — бавно и солидно. Златен човек, за всичко го бива...

Бай се качи горе, в спалнята, за да се преоблече за излизането в града. Може да се случи някъде да се развее довечера. Няма да стои до полунощ в прокуратурата... Пък и до полунощ да е, какво толкова? Сега в столицата има много места, където човек може с удоволствие да пилее парите си. Който ги има.

Мина му гневът срещу смотаната Алка. Наистина, ако този простак можа него, него да заблуди, какво остава за тази дърта похотлива кучка! Как му се озъби заради Димка! Голяма работа, намерило си момчето мадама, какво толкоз — сега светът да се събори ли? И Бай си спомни времената, когато не беше така отпуснат, а Алка толкова кокалеста. Да, като си спомниш, че като си представиш... Да вземе да намине към нея по стар навик? Как няма да даде? Ще го изгони? Но защо?... Сигурно с радост ще даде на някакъв там Турецки, мръсницата... Но засега това са само догадки. Как се ядоса! И Алка с нейната истерика... А всичко може да е съвсем просто. Тръгнал е със служебната кола, защото се е наложило да даде своята на някой приятел. А той веднага се паникьоса.

Бай дори се засмя от новото си предположение. Наистина на страха очите са големи! И се развесели. И реши вечерта да замъкне някъде Алка, в някое злачно място, да пийнат повече, пък после — каквото стане. Трябва понякога да облажим жената.

Но Андрюша не бива да изпуска този Турецки от очи.

Грязнов взе колата на Турецки и тръгна към къщи да обядва, стараяше се да го прави редовно, за да не обижда Нина. Пътюм спря край поста на КАТ и се разбра с момчетата, че нощем колата ще стои наблизо, до банкета, за да я виждат.

— Нямах проблеми, остави я. Ще почерпиш едно питие...

— На всяка цена.

Когато се наобядва, Слава се върна при колата и остави на момчетата бутилка водка. Въпросът с паркинга бе решен.

В един и половина отиде в института „Склифосовски“. Там вече чакаше колата на МУР с двама оперативни работници. Слава се здрависа с тях, осведоми се какво става. Отговориха, че всеки момент ще доведат жената. Грязнов си предложи услугите и те бързо се съгласиха — за тях нямаше значение с коя кола ще тръгне болната. Тогава Слава се качи в приемното отделение и зачака.

Нямаше да познае Лариса Георгиевна, ако не бяха дългите й руси коси. Силно отслабнала, с изморени полуспуснати клепачи и устни, с болнава жълтевина на челото и бузите — изглеждаше направо като възрастна жена.

Грязнов стана, представи се на лекарите, които я придружаваха — а тук вече го познаваха, беше идвал, пък и забравя ли се такъв риж здравеняк.

Попитаха Лариса Георгиевна къде иска да я закарат и тя каза: само при татко. Грязнов започна да обяснява, че там ще има още работа за следователите, останали са някои отпечатъци... Но Лариса Георгиевна добави, че иска да се отбие вкъщи, да си вземе необходимите неща и — при татко. Не иска да остава в дома си на „Комсомолски“.

Това бе разбираемо — след такова зверско предателство от страна на мъжа си — защото няма друга дума — как трябва да се чувства в жилището, където са протекли петнайсет години от съвместния им живот?

Лекарят каза, че ще придружи пациентката до мястото, ще види как е там и чак тогава ще си отиде. Загрижеността му бе разбираема: медицинското му началство вече е получило съответните указания от Главна прокуратура, затова докторът, сериозен момък, бе пределно вежлив и коректен.

Когато влязоха в апартамента ѝ, Грязнов веднага позвъни в районната милиция, обслужваща Хамовники, съобщи на дежурния, че вратата е разпечатана поради завръщането на стопанката и трябва по най-бързия начин да се изпрати сътрудник за съставяне на съответния акт.

Лариса Георгиевна обикаляше бавно из жилището като сомнамбул и сякаш още не разбираше, че си е у дома, затова не знаеше с какво да се захване. Като видя счупеното стъкло в кухнята, през което вятърът усилено вдигаше пердето, тя замръзна, а после погледна особено Грязнов. Той разбра въпроса ѝ.

— Единият от вашите похитители, някой си Михаил Гарибян, реши по този начин да си разчисти сметките с живота. Не сварихме да го задържим. Хванахме ги в апартамента. Вече бяха приготвили торбите там, в стаята, оставаше само да излязат. Но не те излязоха, а влязохме ние.

— И къде...

— Кой, другият ли? Единият — вече ви казах. А вторият, Ашот, излезе по-умен, макар че напълни гащите от страх. Заведе ни на вилата, но за съжаление вече бяха успели да ви отмъкнат. А после щурмувахме къщата на Ованесов. Бяха ви приготвили да ви откарат в багажника на колата и да ви ликвидират. По време на схватката единият от престъпниците бе убит. Останалите са затворени.

Лариса Георгиевна пак обиколи бавно дома, оглеждайки стените, забеляза големите чанти до вратата на бившата столова, седна в едно кресло и скри лицето си в длани.

Грязнов знаеше, че не бива да бърза, седна на края на стола срещу нея и заговори с такъв прочувствен глас, както само той умееше, та Турецки го смяташе за ловък и опасен прелъстител.

— Лариса Георгиевна, чуйте ме. Трябва да отбележа: много ви провървя. Такава армия пратихме да ви спасява, такива хора вдигнахме на крак! Някога, ако имате желание, ще се запознаете. А сега работим по вашето дело — за гибелта на баща ви и изчезването, както

разбирам, на съпруга ви. Днес е понеделник, петият ден от следствието, от тях два почивни, а вече доста неща разкрихме! Никога не сме работили с такива темпове. И всичко заради вас! Разбирам, сега ви е зле, но вземете вана, ще дойдете на себе си, ще се успокоите и животът няма да ви изглежда толкова мръсен, честна дума. Повярвайте ми!

Лариса Георгиевна повдигна лицето си: то бе мокро от сълзите. Грязнов само разочаровано разпери ръце — говоря, говоря, няма полза. Но жената изведнъж се усмихна, по-точно опита се да направи това. И макар усмивката или гримасата да бе тъжна, но все пак бе някакъв опит. Затова Грязнов тържествено плесна с ръце:

— Браво! Така трябва! Да върви всичко по дяволите! Искате ли да изпиете нещо? Или лекарите още не ви разрешават? Аз не бива да пия, но ако имате нещо за ядене? — Той стана, готов да помогне на стопанката.

— Там — показа тя вяло към бара в ъгъла.

Грязнов отвори вратичката и отвърте светна лампичка. Господи! Какво ли нямаше там!

— Какво ще обичате? — Грязнов се поклони изискано и пак предизвика слаба сянка от усмивка.

— Налейте ми коняк... Не! — възкликна изведнъж. — Сигурно има водка, капнете ми на дъното... моля.

Грязнов ѝ поднесе миниатюрна чашка и начената кутия с бонбони. Тя бавно отметна главата си назад, изпи питието, а с движение на дланта отказа бонбоните. Грязнов прибра всичко в бара и го затвори.

— Сега си отдъхнете мъничко, а аз трябва да съставя акт, нали бяхме запечатали апартамента ви. После ще приберете каквото ви е нужно и можем да тръгваме. Мисля, че тези веществени доказателства няма да потрябват на съда, а следователят вече е съставил опис, така че вадете и използвайте каквото искате. Няма да ви преча. Не отваряйте, ако се звъни на вратата. Аз съм тук, всичко ще направя сам.

И той отиде в кухнята. Скоро дойде участъковият майстор от жилфонд.

Докато свърши едно-друго, минаха повече от два часа. По принцип Лариса Георгиевна беше готова да тръгват. Грязнов се опита да звънне на Турецки в прокуратурата, но намери в кабинета му

Кругликов и разбра, че Саша е в движение. Тогава Слава позвъни в „Староконюшени“. Намери го. Всички бързали да свършат преди появата на Лариса Георгиевна. Меркулов също се канел да дойде. Трябва да се почисти, да се изхвърлят стъклата, да се измият кървавите следи.

— Нещо ново при теб?

— Има това-онова — отговори кратко Саша. — Ако не те затруднявам, почакай още половин час, докато дойде при вас експертът Миронов, тъкмо и ние ще свършим. Ще предадем жилището в най-добър вид, да не плашим дамата. Как е тя?

— Окопоти се. — И Грязнов добави шепнешком: — Вече се опитва да се усмихва.

— Никога не съм се съмнявал, че в твоята компания дори покойниците се опитват да пеят. А за жените — нямам думи. Дръж се, рижко, цялата Главна прокуратура се моли за теб заедно с доблестния МУР. И за да не губим време, можеш да й разкажеш за договора си с Константириди, носиш ли го?

— Да.

— Тогава действай.

Грязнов се върна в трапезарията, където Лариса очакваше заминаването.

— Лариса Георгиевна, току-що говорих с колегите, те привършват в „Староконюшени“ и ние с вас скоро ще тръгнем. Но докато имаме малко време, ако позволите, искам да ви осведомя. Не възразявате ли?

— Слушам ви.

Без да навлиза в подробности, Грязнов разказа за договора си с Константириди, в който главното бе откриването на Лариса и проследяване на действията на Богданов. Слава съзнателно не го нарече мъжа на Лариса, а употреби само фамилията. Каза също, че още в събота сутринта е напуснал пределите на страната: избягал ли е, в командировка ли е? — още не е изяснено докрай. По този начин условията на договора са изпълнени въпреки смъртта на клиента, авансът е получен. Остава окончателното заплащане. Сега, естествено, той не иска да говори, не е спешно, за тази сравнително неголяма сума, само петстотин хиляди рубли. Частното детективно бюро „Глория“, което той представлява, е готово и занапред да

сътрудничи с нея, ако тя има желание да продължи търсенето на Богданов. Още повече че върху него падат подозрения за убийството на тъста.

— Той не може да направи такова нещо — заяви твърдо Лариса.

— Вие по-добре знаете — съгласи се Грязнов. — Но има още някои факти, трябва да ги обясним и анализираме. С това дело се занимава Главната прокуратура на Русия, днес ще се запознаете със заместник-главния прокурор. Той е много умен и приятен човек. Обеща да намине да се осведоми за здравето ви и да изясни с какво може да ви е полезен по-нататък. Междувременно можете да решите всички проблеми.

— Трябва да помисля — рече тя.

— Разбира се. Такива неща не се правят набързо. Ние ще ви разкажем с какво се занимаваме, кои сме, какво умеем да правим, а едва после вие ще вземете решение...

На вратата се позвъни.

— Момент — рече Грязнов на изправилата се жена и тръгна към вратата. Погледна през шпионката и видя замислената физиономия на Миронов, експерта от Научно-техническия отдел.

— Привет. За какво идваш?

— Трябват ми пръстчета — обясни той появяването си. — Знаеш ли, там при стареца... — И спря, защото Грязнов допря показалеца си до устните, а с палеца на другата ръка посочи зад гърба си. — Ясно — съгласи се с готовност Миронов. — Александър Борисович ме изпрати, за да взема тук отпечатъци от пръстите на Богданов. Слава, помагай.

Влязоха в стаята и Грязнов представи новото действащо лице на Лариса Георгиевна.

— Разбирате ли, трябва ни отпечатъци от пръстите на Богданов, за да ги идентифицираме с голяма точност. Има ли тук такива неща, които да са принадлежали лично на него и никой друг да не ги е пипал?

Труден въпрос, както схвана Грязнов.

— Лариса Георгиевна, вече говорихме за някои факти, с които разполагаме. За да се ориентираме дали да свалим обвинението от Богданов, или напротив, трябва да намерим, отпечатъци от пръстите му. Върху чаши, книги, на нещо друго... Помислете, моля. А този

господин, нашият експерт, ще ги изкопира на дактолентата. Нали е възможно?

Лариса Георгиевна започна да обикаля бавно апартамента, да оглежда предметите наоколо и Грязнов разбираше каква мъчителна задача е поставил на жената, предадена от мъжа си и едва не загинала, а сега трябва да му търси оправдание... Най-накрая тя влезе в банята и веднага извика Грязнов: показа му цяла редица с флакони одеколон — френски, английски... Попита дали ще станат? Експертът ги погледна и изразително вдигна палеца си.

Като почувства, че тя по малко се възстановява от угнетеното състояние, Грязнов попита каква е била фирмата на мъжа ѝ. Лариса сви безразлично рамене.

— Малко съм се интересувала от неговите работи... Но мисля, че се наричаше много съвременно: съвместно предприятие „Доверие“.

Той се усмихна и оцени своеобразния хумор на ситуацията.

— А къде се помещаваше, ако не е тайна? И с кого е ръководел това „предприятие“ съпругът ви?

— Мисля, че с унгарци... Ами да, нали казахте, че отлетял за Будапеща? А къде се е намирала? Един дявол знае, някъде в Чертаново. Фирма... Смехории. Държеше под наем едностаен апартамент на първия етаж, с телефон и санитарен възел, естествено. По-скоро е пиел там и е водел жени... — Лариса се въздържа от грубост, за малко да се изтърве, но презрително сви устни.

Грязнов поклати съчувствено глава.

— Не знаете ли адреса?

— Ако трябва, ще го намеря.

Тя се оттегли в спалнята и извади върху леглото чекмеджето на нощното шкафче, отгоре с нощна лампа във вид на цъфнало лале. В чекмеджето, под камарата с носни кърпи, бяха разпилени много визитни картички. Лариса взе десетина и ги хвърли на леглото.

— Избирайте, коя ще свърши работа — извика тя Грязнов.

Визитките на генералния директор бяха луксозни: лицевата страна — на руски и английски, от обратната — на унгарски. Лакиран картон, плътен, златист, трябва да направи достойно впечатление на възможните клиенти. Но Грязнов се интересуваше от друго — от адреса: Чертаново, улица „Сумска“, номер, апартамент... Виж ти! Телефон, факс.

— Много ли хора работят при него във фирмата?

— Ха! Та той държеше, мисля, едно момиче, да отговаря по телефона: Шефът току-що излезе... Какво да предам на шефа? Видях го веднъж това курве — по-добре да си беше сложил телефонен секретар.

— Но тогава как е съумял според вас да получи такъв кредит за тридесет милиарда рубли?

— Колко?! — Ако имаше достатъчно сили, тя сигурно щеше да прихне, но успя да отговори на шегобиеца милиционер дори не с ирония, а с най-голямо презрение: — Мен ли питате? Как става всичко в тая държава? Сигурно срещу лъжа. Срещу обещания. Или, както е модерно, срещу намерения. Господи, вие ли не знаете, какво, не ви ли се случва да работите с нормални хора... — Тя махна слабо с ръка.

— Значи смятате, че е мошеник?

— Може да не е прост мошеник като повечето, но във всеки случай нищо не мога да кажа, както ви обясних, никога не съм се интересувала от работата му.

„Интересно семейство!“ — промърмори Грязнов.

— А можете ли да познаете какво е взел от този апартамент, тръгвайки за чужбина?

— За бога, не сега... — Тя се намръщи. И след малко добави: — Доста неща не виждам тук. Може да са в чувалите. А какво е изчезнало у баща ми?

— Много неща, ще видите.

Грязнов разбираше, че в дадения момент не бива да закача повече потърпевшата, бездруго тя едва се държеше на краката си. Но въпреки това е силна жена. И с характерче — не е за завиждане...

ПОНЕДЕЛНИК, 17 ЮЛИ, РАННАТА ВЕЧЕР

37.

Следователите направиха възстановка на престъплението и стигнаха до заключението, че убийството на Константиниди не е станало точно така, както си представяха отначало.

След щателно изследване на парчетата от счупеното стъкло на часовника откриха следи от кал върху някои. Главно по тези от вътрешността на корпуса, нещо естествено при падането му върху пода. Можеше да има кръв, но откъде се е взела кал? Може да е от удар с обувка върху стъклото. Това — едно.

Направиха следствен експеримент: Полуниин слезе на долния етаж у съседите заедно със свидетелите. Влезе в стаята, която е точно под кабинета на Константиниди и пусна телевизора. В това време Турецки и Миронов вдигнаха от пода тежката кутия на часовника, блъснаха я в стената, след което тя се сгромоляса на пода. Върналият се Полуниин съобщи, че няма как да не се чуе такъв грохот, за което му казаха и разтревожените стопани. В деня на убийството те не чули нищо подобно.

Изводът се налагаше от само себе си. Константиниди може да е бил убит и в антрето, след като е отворил на човека, когото явно е познавал, или по-късно, вече в кабинета, но смъртта изобщо не е била свързана с лежащия на пода часовник. Миронов изказа предположение, че хилавият и нисък старец е убит точно по начина, който през последните години често се демонстрира в американските екшъни.

Тоест убиецът просто извива врата на жертвите като на петле. После връща главата в предишното ѝ положение. В нашия случай е съпроводено с имитация на падане на часовник върху пода. В това време стъклото е счупено с крак, тилът и шията на вече мъртвия човек са разкъсани със стърчащите от кутията остри парчета. Престъпникът разпръсва парчетата по пода, слага трупа внимателно върху тях. Пита се, защо са нужни толкова действия? Експертът Миронов отговори: за да е тихо и да прилича на нещастен случай. Разчитано е на невежи. Нали първоначалната версия на следователите бе точно такава.

Този път върху паркета остана видима следа от удара. А преди това нямаше. Пропуснали са този факт в петък. Кого да виним? Само себе си.

Умните следователи Турецки и Полуниин се спогледаха.

По-нататък. Като сравни частиците, взети от стъклените парчета в корпуса и от шкафа в антрето, експертът криминолог отбеляза, че са от различен произход, макар да е необходим подробен лабораторен анализ. Какво излиза, че имаме двама убийци? Или първите отпечатъци от обувки нямат никакво отношение към тези по часовника? Да бяхме намерили обувките!... Или да знаехме у кого да ги търсим. И отпечатъци от пръсти е хубаво да има... Но тук са в изобилие, ще стигнат за цял отряд килъри. Въпреки това експертът се занимаваше усилено с тях. Вече имаше цяла колекция.

А на Турецки все му се привиждаха силните пръсти на Андрей, помощника и шофьора на Бай, който отваряше железните капачки на бутилките с необикновена лекота. За всеки случай той помоли криминалиста да вземе от Научно-техническия отдел отпечатъците, открити върху свещта на колата му и да ги сравни с откритите тук.

Когато почистиха апартамента, Турецки освободи криминолозите и оперативните работници — многото хора в жилището можеха да изплашат жената. Затова пусна всички, помоли само Полуниин да остане. Охраната на Лариса трябва да пристигне заедно с нея и с Грязнов.

В настъпилата тишина се чуваха само поскърцащите стъпки на Полуниин, който бродеше край голите стени с увиснали тежки празни рамки. Много от тях направо се търкаляха по земята. Вероятно убиецът или убийците са строшавали подрамките от рамките и без да свалят платното, са ги пускали в съответните чували, чанти — или в каквото се пренасят картини... По-леките са свалени от стените, защото канапите, на които са били окачени, бяха скъсани. Този канап май се казваше „сазал“ или „сезал“, дявол го знае как, но е много здрав. Турецки беше чувал или чел за него. Трябва голяма сила, за да го скъсаш. Сила... Пак тази сила.

В затвореното помещение бе душно, миришеше на прах, изобщо на нещо старо, вероятно от старите картини. Но в музеите не мирише така. Защото там и режимът на въздуха е друг, има специална вентилация и климатик, и разни охладители. От този задух Турецки

ожадня и отиде в кухнята, за да изпие поне чаша вода от чешмата. Но и водата имаше някакъв странен привкус — сякаш на хлор, един Господ знае на какво.

В тишината чу леко цъкане, огледа помещението и забеляза на кухненската полица малък електронен будилник, червен на цвят.

Обикновен будилник, който в този антикварен апартамент изглеждаше като извънземен. Часовникът показваше пет и половина. Турецки машинално погледна своя: какво е това? С половин час е назад! Показваше точно пет...

— Серьожа — извика шепнешком Турецки и се учуди на обръщението си. — Сергей! — повтори по-високо, сякаш се страхуваше да изпусне някаква много важна мисъл, която току-що се бе появила в главата му.

Учуденият Полунин надникна в кухнята. Турецки мълчаливо го повика с пръст и му посочи будилника.

— Какво е това?

— Да ме прощавате, обикновен будилник.

— Извинявай, можеш ли чисто по приятелски да извикаш тук Полина Петровна? Знаеш ли къде е?

— Знам. — Полунин сви рамене. — Но какво се е случило?

— Докарай я непременно, моля ти се.

Полунин излезе, а Турецки започна да разглежда будилника от всички страни, без да го пипа, сякаш е някакво чудо.

Господи, нима?... Или сънува, или това наистина е Сезам. Но му трябваха двама души за пълна гаранция: тази Полина Петровна и Грязнов.

Сега вече може и да запали, дявол да го вземе! Макар в този дом сигурно не се пуши. Но нищо, ще отвори прозорчето...

Полунин доведе Полина Петровна, изплашена от такова неочаквано бързане. Изглежда, тъкмо се е занимавала с къщната си работа и дори не беше махнала престилката си, бършеше зачервените си ръце в нея — сигурно е перяла.

— Полина Петровна, чий е този будилник? — вече спокойно попита Турецки.

— Ау, моят! — зарадва се жената. — Бях го забравила. — И посегна да го вземе.

— Почакайте — спря я Турецки, — винаги ли лъже с половин час?

— Какво било! Не, нарочно го оставям така. Да имам запас. Не мога да свикна с оня... — Тя някак боязливо погледна към коридора. — Като започне: бам! бам! — направо душата ми слиза в петите, сякаш съм в църква... на опело... — Тя веднага притисна до очите си ъгълчето на престилката.

— Как, всеки ден ли си го носите от къщи?

— Не, отдавна си цъка тук... Георгий Георгиевич също свикна с него, но се сърдеше защо е напред...

— Уф! — Турецки въздъхна облекчено. — Благодаря ви, скъпа, дори не знам как да ви благодаря. Впрочем сега ще доведат Лариса Георгиевна. Може би ще я посрещнете? Все пак по-добре родна душа, а не чужди хора.

— Ама как, Ларочка ще дойде? Спасили са я значи?

— Ще видите... Пострада тя. Пък и баща ѝ — ето...

Полина Петровна като всяка обикновена и добра жена само скръбно закима и седна на края на стола край кухненската маса.

— Колко години минаха — въздъхна тежко тя. — Помня я като момиче...

— Как е вашият Егор? — попита с лека ирония Полунин, за да разреши обстановката. — Утихна ли?

— Той бездруго е тих — заусмихва се тя. — Само като пийне...

— Не ми се сърдете — рече той със съвсем мирен глас. — Какво ли не се случва в нашата работа. Нали разбирате, нерви.

— Че то всеки ги има. Не се сърдя.

— Какво? — поинтересува се Турецки. — Сдърпахте ли се?

— Нещо такова — смирено отвърна Полунин, нещо небивало за него. — Какво общо има този часовник? — върна се на предишната тема.

— Сега ще дойде шефът и ще обсъдим. Знаеш ли, появи ми се една догадка, но ме е страх да не я изплаша.

— Ах, какво стоя! — сепна се Полина Петровна. — Да ви направя чайче? Сигурно сте капнали?

— Няма да е зле един чай, естествено, а как ще погледне на това стопанката? — усъмни се Полунин. — Пък и някак си не е удобно...

— Нашата Ларочка е обикновен човек. Ще разбере. Няма да ни укори.

— Щом е така, добре — усмихна се Турецки. — Направете ни тази услуга.

Докато седяха наредени в кръг в кухнята и пиеха силен чай с малко солени бисквити, Турецки претегляше, пресмяташе, съпоставяше известните факти и излизаше, че е прав. Плюс-минус две-три минути. Но трябваше да има пълна сигурност, която можеше да дойде от Грязнов, ако и той не грешеше.

Сега за Турецки бе крайно интересна информацията как се е държал днес Виталий Александрович Бай, когато Кругликов му е връчил описа на картините, намерени в сейфа на Константириди.

Нямаше да е излишно и неговото присъствие, но как да се разкъса. А сега Саша разбра, че е постъпил правилно. Сигурно и за Бай отсъствието му е било изненада, и то не от най-приятните. Вероятно с разчитал на поредния дуел с дилетант. А с Лъоня не е могъл да шикалкави много, все пак той е професионалист в областта на изкуството. Имало е за какво да си поговорят двамата...

Но отчете и един пропуск в набелязаната за днес програма: не успя да отиде във фирмата на Богданов. За да не разпилява силите на групата си, Меркулов обеща лично да се свърже с Министерството на културата и чрез заместник-министъра, куриращ външните връзки, да научи кога и на базата на какви документи министерството е ходатайствало за банковия кредит на фирмата на Богданов? Какво представлява тази фирма, къде се намира, с какво се занимава? Молбата на заместник-главния прокурор не може да бъде оставена без отговор. А винаги могат да изпратят на кино един следовател. Дори такъв досаден като Турецки. Ако беше попитал направо Алевтина Филимоновна Кисота, тя сигурно щеше да даде оскъдни сведения. Или не много пълни. Не, след като днес се консултира по телефона с Меркулов, Турецки му предложи той да се заеме с нея лично.

Саша бе в приповдигнато настроение: струваше му се, че все пак е успял да настъпи убиеца по опашката. Във всеки случай за единия от тях е сигурно.

Най-после видя как в двора влиза зелена жигула, а след нея оперативната кола. От тях слязоха четирима мъже и една жена и тръгнаха към входа. Турецки излезе да ги посрещне на площадката.

По всички правила на етикета, първи излязоха от асансьора мъжете, а последна жената. Тя кимна мълчаливо на Турецки и влезе в апартамента. Отвътре веднага се разнесе високият глас на Полина Петровна, която нареждаше:

— Ох, ти, родничката ми! Ох, бедничката ми ти! Няма го вече твоя татко! — И все в този дух.

Турецки забеляза, че не само той, а и другите се почувстваха неловко. Притвори леко вратата и предложи:

— Да ги оставим няколко минути.

— Ще ви трябва ли още днес? — с нескрита надежда попита криминалният експерт Миронов.

— Разбирам, работното време свърши — отговори Саша, — по ако не нарушавам много вашите планове, бих искал да останете до идването на Меркулов. Очаквам го всеки момент. Нали трябва най-после да свършим с това проклето писалище, как смятате?

— Но нали това може да се направи и утре?

— Разбира се. Но тогава следствието може да изгуби цяла нощ. Не е ли ясно?

Миронов повдигна рамене и показа, че няма намерение да спори.

— Александър Борисович — обърна се един от новодошлите от охраната, — трябва да огледаме набързо жилището и да разпределим времето. По един ли ще дежурим, ако е така, къде, как?

— Сега ще го решим. — Саша отвори малко вратата, в дома вече бе тихо. — Струва ми се, че свърши, елате.

Лариса седеше мълчаливо на креслото в кабинета на баща си, гледаше към онова място, където преди няколко дни е лежал на пода покойникът. Полина Петровна стоеше до нея със скръстени под престилката ръце. Влизането на Турецки прекъсна мълчаливото им съзерцание. Той забеляза, че очите на Лариса са сухи. Или е изплакала своето, или... Какво? Не е важно, първо работата. Той представи на Лариса охраната, обясни защо са тук, че по този повод е взето специално решение на Главната прокуратура, попита я в коя стая възнамерява да се настани.

Тя веднага посочи спалнята на баща си. В такъв случай най-удобно за охраната ще е да стои в първата стая, малката, близо до входа. Пък и там има диванче. После каза, че ще работят денем и нощем, а колко ще продължи дежурството, един Господ знае.

Лариса погледна някак странно Турецки и попита:

— Не оценявате ли прекалено високо живота ми?

— Трябва не само да ви защитим, но и да накажем престъпниците, но затова ще стане по-късно дума. Много ли сте изморена, или ще мога да ви задам няколко въпроса?

— Ще ви отговоря каквото мога... Полечка... — тя се обърна към Полина Петровна, — ще ми помогнеш ли, поне на първо време?

— А как иначе, злато мое! — с готовност прие тя. — Сега може ли да вървя? А вечерта ще намина и ще ти разкажа всичко, бива ли?

— Добре, върви.

Заедно с Полина Петровна излязоха и момчетата от охраната. Турецки представи Полунин на Лариса Георгиевна, с останалите вече се познаваше, а самият той...

Грязнов се наведе и ѝ прошепна, че Александър Борисович е един от главните участници в спасяването ѝ. Жената кимна замислено.

— Какво искате да знаете? — спокойно и дори равнодушно попита тя.

— Първо ще ви въведа в събитията. — И както умееше да нрави това на съвещанията при Меркулов, кратко, но достатъчно пълно изложи събитията поред. Лариса слушаше с нарастващ интерес. Изглежда, в същото време изстрадваше своята верига от факти, които знаеше само тя. Турецки се спря най-вече на действията на съпруга ѝ, които бяха известни със сигурност на следствието: посещенията при Бай с картините на баща ѝ, нощта при Кисота, ранното му излитане за Будапеща. Турецки не щадеше самолюбието ѝ, смятайки, че тя ще се разлюти, в нея ще заиграе женското и няма да прикрива бившия си съпруг. Не се съмняваше, че е бивш по реакцията ѝ. Без да навлиза в подробности, той разкри картината на залавянето на заложничката, както я бе изложил по време на разпита Ашот Гарибян. Тя неочаквано се усмихна и отбеляза, че може да добави към неговите факти доста свои. Стори му се, че тази усмивка е жестока и отмъстителна. Не е лошо, помисли той.

— Има още един личен въпрос от интимен характер. Той е много важен за следствието, но задаването му... по-точно формата, в която може да се зададе, зависи изключително от вашето желание. С други думи, мога само да ви попитам какво направиха с вас тези зверове, а вие ще вземете един лист и ще изложите отговора си. Сигурно така ще

е по-добре, вместо да ви измъчвам с въпроси и уточнения. Още повече че имаме заключението на медицинската експертиза.

Лариса тъжно, някак изведнъж се прегърби в креслото, скри лицето си с длани и промърмори:

— Най-вероятно, там нямаше външни хора...

— Напишете го. Така ще е по-добре. А какво ще кажете за тези лица? — Турецки ѝ подаде снимките на Ованесов и Погосов и изведнъж видя как се свиха юмруците ѝ, а уж угасналите ѝ очи се изпълниха със зверска ненавист.

— Още са живи!... Не! Тези са фашисти трябва да бъдат убити! — У нея сякаш нещо заклокочи и като нямаше повече сили да се съдържа, сподавено изкрещя с нисък, задъхан от ярост глас: — Те дори не си сваляха гащите... Фашисти!...

Турецки погледна Грязнов. Той също бе поразен от бушуващата, неударима ненавист и двамата разбраха какво означава за тази жена подобно издевателство.

— Достатъчно, този въпрос отпада за днес — рече бързо Турецки. — Утре ще се съземете окончателно и тогава ще напишете. Става ли, Лариса Георгиевна?

Тя кимна и започна вътрешно да изстива.

— Бих искал да оставим за утре и проблемите, свързани с вашия бивш, както вече ми се струва, съпруг. За него също трябва достатъчно трезва глава. Но остана още един въпрос, най-важният сега: изчезването на забележителната колекция на баща ви. Тук не открихме нито каталог, нито някакъв списък. Когато отворихме това писалище сейф, намерихме част от колекцията. Престъпниците нищо не се знаели за него и за щастие, платната са запазени. В края на краищата това е ваше наследство. Но за да издирим откраднатото, трябва да знаем какво именно е изчезнало. Къде може да е отговорът, подкажете ни.

Лариса седеше мълчалива като статуя. Изглежда, решаваше най-важния за себе си въпрос: да го даде или да не го даде? Имат ли право да го искат? Да се посъветва с адвокат? Но баща ѝ никога не е имал контакти с юристи, разчиташе на собственото познаване на законите. С кого тогава? Баща ѝ неведнъж бе назовавал някой си Бай, казваше, че с него може да се работи. Но как да го намери?

Турецки наблюдаваше Лариса и си представяше приблизително за какво разсъждава толкова усилено тази така пострадала от ударите на съдбата, но все пак твърде мила главица. За да улесни трудния ѝ размисъл, той отбеляза между другото, че по предположение на следствието едно от лицата, които са заинтересувани да бъде открадната колекцията на баща ѝ, е Виталий Александрович Бай. Лариса дори потръпна, когато отново чу фамилията, и Турецки разбра, че е попаднал в целта.

Като развиваше мисълта си и не ѝ даваше да се опомни, той добави, че Бай и гореспоменатата Кисота са свързани помежду си и двамата са помогнали на Вадим Богданов да получи огромен кредит — трийсет милиарда рубли. Помогнали са му също така да премине границата без митническа проверка под предлог, че отива в командировка.

Лариса явно се обърка. Струваше ѝ се, че е имала едничка нишка, а тя се е оказала прогнила. А тези хора до нея са я изтръгнали от лапите на смъртта. Както и да се отнася към тях, те са единствената ѝ защита. И после, помисли тя, колко милиона са нужни на човека за пълното му спокойствие? Тя има тези злочастни милиони, които донесоха смъртта на баща ѝ, а на нея пълна самота. За какво тогава да съжалява?

— Ще ви покажа — рече тя с пресипнал глас.

Тя се надигна тежко от креслото и тръгна към писалището. Върху полираната му повърхност лежаха намачканата носна кърпа на баща ѝ, връзка ключове, между тях веднага позна онези, с които се отключва тайника — тези два ключа с халкичка. Баща ѝ ги пазеше винаги в кутията на часовника, намерили са ги, намерили са и бялото резбовано кръстче със синджирче. Това е главният ключ, всичко биха дали бандитите, за да го имат. Лариса залюля кръстчето с пръсти, въздъхна, заобиколи писалището, пъкна кръстчето в едва забележима дупчица под капака и го натисна. Капачето неочаквано се отвори с лек звън, като вълшебна кутийка, а връзката ключове и кърпичката хвъркнаха. Грязнов едва успя да ги хване.

За миг всички замряха, после скочиха и наобиколиха писалището.

Пред присъстващите се откри още една камера на сейфа, секретната. Няколко плика от плътна хартия и тетрадка, облечена с

мушама, лежаха в плиткото желязно корито. Лариса протегна тетрадката на Турецки. Той я отвори, погледна старателния гъст почерк и разбра, че това е каталогът на стария колекционер — тайният му каталог.

— Може ли да го взема? — попита спокойно, макар всичко в него да изгаряше от нетърпение.

— А какво да правя? Разбира се, за вас е по-необходимо.

„Дръж се сега, Виталий Александрович!“ — помисли Турецки.

— Какво има в пликовете? — веднага попита той.

Лариса явно съжеляваше, че е отворила сейфа пред външни хора.

— Сигурно документи — неохотно отвърна тя.

Полунин забеляза минутното колебание на Турецки и взе инициативата в свои ръце:

— Позволете да погледна.

От единия плик извади два паспорта: на Константириди и на дъщеря му. Прелисти ги и показа визи за Австрия и Швейцария. Сложи ги настрана. Във втория плик имаше кредитни карти, но нали не знаеше чужди езици, Полунин ги подаде на Турецки:

— „Лионски кредит“... „Национална швейцарска“... „Банка Милано“... Добри банки, надеждни. В края на краищата всеки гражданин има право да си държи парите в чуждестранни банки. — Той пъхна пак в плика картите и небрежно ги хвърли в сейфа. По очите на Лариса разбра, че напрежението ѝ започна да спада. Виж ти, досети се Турецки. Двамата с баща ѝ са искали да измамат Вадим! Да го оставят тук и да изчезнат зад граница. Може и завинаги. Затова тези платна са били в сейфа, не са били за продан тук, в родината, вече са били приготвени за изнасяне в чужбина, дори са увити в специална мека хартия. Ах, ах!... Крадецът окрал крадеца, така ли излиза?

В третия плик имаше само три спестовни книжки, но с внушителни вноски. Вярно, забеляза Турецки, взети заедно не правят един милион долара. Изглежда, затова старецът е нервничел и се е впуснал в авантюрата с Бай.

И най-накрая дебелият плик. Оттам извадиха десет стодоларови пачки. Сто по сто, и още по десет — всичко сто хиляди долара. Не е голяма сума за стареца. Пък и засега не мирише на нищо криминално: има право да продава картините от колекцията си. Затова Турецки

предаде този пакет на Лариса, после затвори капака на писалището, извади ключа и каза:

— Ще направим протокол, както е редно, ще опишем намереното, вие ще потвърдите и подпишете, а аз ще ви дам ключа, бива ли?

Лариса нямаше друг избор, освен да свие рамене. Наистина, какво можеше да възрази? Просто погледна всички с такава жална отпадналост, че и най-закаленото сърце би трепнало.

— Лариса Георгиевна — рече Турецки, седна и покани всички, най-напред нея, да последват примера му, — вероятно е трябвало да сте в течение на действията на вашия баща, но мотивите на постъпките му сега малко ме интересуват, честно ви казвам. По наши предварителни данни той не е извършил никакво престъпление. Но сега, като видяхме вашите приготовления за заминаване в чужбина...

— Каква чужбина! — Лариса го прекъсна вече по-енергично. — Просто искаше преди смъртта си да се разходи из Европа, по местата, където е служил след войната...

— Така ли? Е, разбрах...

„Дали точно тези времена не слагат началото на колекцията ви, уважаеми Георгий Георгиевич? Не трябва ли в тези години да търсим вашето начало?“

— Дали е възможно вашият неверен съпруг — Турецки продължаваше, без да издава мисълта си — просто да ви е изпреварил двамата с баща ви, щом научава по някакъв начин за приготовленията.

— Искате да кажете, че убийството на баща ми и моето... е отмъщението на Вадим? — Тя на мига застана нащрек.

— Не изключвам.

— Но нали ние... Не, не знам. Сега вече в нищо не мога да съм сигурна... След такова зверско предателство... — Тя пое подадената ѝ от Грязнов носна кърпа на баща ѝ, притисна я до очите си и изведнъж, като си пое дъх и сякаш усети живия дъх на баща си, се строполи в креслото и се разрида.

В коридора се позвъни, всички се обърнаха, но отвори охраната. След миг в стаята бързо влезе Меркулов, пътьом кимна на всички и отиде при ридаещата жена. Сложи двете си ръце на главата ѝ, помилва я лекичко и попита страшно:

— Кой посмя да обиди нашето бедно момиче? — Гласът му звучеше толкова проникновено и задушевно, че Лариса зарева още повисоко и се притисна с лице към нозете му. Костя продължаваше да я гали по главата, въздъхна, и огледа над очилата следователите.

„Артист! — възхити се Турецки. — Сигурно през целия път е репетирал тази фраза...“

Най-сетне Лариса Георгиевна притихна, успокои се и като ахна, се отстрани от Меркулов. Забеляза следи от сълзите си върху панталоните на напълно непознат човек и се почувства страшно неловко.

— Докъде стигнахте? Ах, до самочувствието... Е, оправяш ли се малко по малко, миличка?

Лариса закима бързо и избърса очите си.

— Добре тогава... отлично... — забоботи Костя, сякаш говореше с дете, което е направило беля и са му простили. — Тези не ви ли досаждат? Омръзнали са ви, знам аз колко са ви омръзнали... там е работата, че службата им е проклета, понякога са принудени, дори без да желаят това, да причиняват болка на хората. Но тази болка, мила, е спасителна. Разбирате ли? Трябва... Макар да не ви се иска... А моята стара позната Александра Ивановна Романова, може да сте я чували, ми разказа много хубави неща за вашия баща. Имало веднъж произшествие, тя спасила колекцията му от грабители, сигурно знаете. Един път го спасила, а втория — виждате колко лошо се е получило всичко.

С рязко движение на дланта Меркулов даде знак на присъстващите да напуснат стаята и да го оставят насаме с Лариса. Турецки също стана и попита:

— Разрешете, Константин Дмитриевич, може ли да изляза да запаля на площадката?

— Разрешавам. Останете ти и Грязнов, другите са свободни за днес.

— Какво ще правим с тетрадката? — попита още на стълбите Полуниин.

— Ще се постарая да я предам още днес на Кругликов. Тръгвай, Сергей, върви да почиваш. До утре. А нашият Миронов, като чу командата на Меркулов, изчезна яко дим!

Посмяха се и се разделиха.

— Слава, не си ли забелязал опашка след себе си? — попита Турецки.

— Няма нужда да вървят след мен. Сигурно са ме следили... Не сме разговаряли в колата. Какво обеща за Бай? Забелязах я как трепна, когато го свърза с Богданов. Значи го познава.

Без да губи време, Турецки разказа за посещението си при Бай и че той трябва да се яви при Кругликов. Но два други детайла бяха интересни сега за Саша.

— Спомни си, когато пристигна след Богданов в Переделкино, не излезе ли никаква друга кола от портата?

— Как мога да зная, като имението е с два изхода? Вторият е към алеята и по посока на „Мичуринска“.

— Ето! — Саша вдигна многозначително пръст. — А сега да анализираме времето. Богданов излиза от Константиниди, тоест оттук, в...

— Записано е точно. — Грязнов си извади бележника и разлисти няколко страници. — Ето, тринайсет и десет.

— В колко пристигнахте в Переделкино?

— Момент... Два часа и три минути.

— Пътували сте почти час?

— Нали е петък, през деня много народ си отива по вилите...

— А на връщане за колко?

— По-бързо, но нали минахме на „Китайски“... За четирийсет минути горе-долу.

— Хайде сега да смятаме. — Турецки седна на едно стъпало. — Както казваш, Богданов е бил при Бай трийсет и седем минути, спомням си. Значи е излязъл от тях в четиринайсет и четирийсет. В министерството сте били в три и двайсет, нали така? Пак си го хванал в петнайсет и четирийсет, а с Акимов го изгубвате в шестнайсет и трийсет. По-нататък не е важно. Най-вероятно той се е върнал в министерството и е взел жената, у която е прекарал сладка нощ. Лично аз не вярвам, че човек, който току-що е извършил убийство, веднага ще се хвърли в леглото на жена. Особено при такава като Кисота. А аз я видях и дори я подържах малко в ръцете си.

— Така значи! — възхити се Грязнов. — Напредваш.

— Мълчи, глупчо, не говоря за това. — Турецки се засмя. — Следи мисълта ми. Твое беше предложението да начертаем маршрута

му по минути и да го наложим върху картата на Москва. Точно това правя... И като се върна в Москва, ти се обади на Константиниди?

— Още по пътя. Беше около седемнайсет.

— И той вече не отговаря. Защото, както сочи медицинската експертиза, е бил убит между тринайсет и четиринайсет часа. Говоря грубо, защото в дадения случай минутите нямат значение. Друго е важно. Виждал си Богданов, кажи, прилича ли на професионален убиец?

Грязнов сви рамене и отговори, че Богданов наистина бил як мъж, но повече фуклю. Бил нервен, поривист, особено на връщане към Москва. Но по-скоро от изпитите една-две чашки.

— Правилно, Бай ми каза, че оня е изпил у тях толкова. Но ето още един детайл. Открих го днес интуитивно. Тук — Саша кимна към вратата на семейство Константиниди — Полина е донесла часовника си, който е с половин час напред. Така че не е толкова сложно да изчислим кога точно Богданов е излязъл от дядото. Човекът, който е убил Константиниди — това е първата версия, — пристига тук, извършва пъкленото си дело, сваля картините, опакова цялото богатство и го занася в колата. След това си отива, като предварително имитира падане на часовника и мръдва стрелките на нужното му време. Понеже няма собствен часовник, използва часовника в кухнята, който е с половин час напред. Ето къде са изгубените от нас минути — от тринайсет и десет до тринайсет и трийсет и две, тоест дваайсет и две минути. Разбираш ли?

— Чакай, а защо не е използвал за целта най-големия часовник?

— Браво, аз също помислих: защо? Защото първо трябва да помислиш, а после да действаш. А при убиеца става обратно. От удара с крак, с обувка де, стрелките на часовника се смачкват и преместват. По принцип грешката не би била голяма, ако ти не беше фиксирал часа на излизането на Богданов от това жилище.

— Да, разбрах. А втората версия?

— Втората е още по-проста. Убива, за дваайсет минути сваля всички картини, нарочно наглася съборения на пода часовник с дваайсет и две минути напред и преспокойно си отива. А ти — след него. И после към шест пристига, прибира картините и заминава при любовницата си. Но... Аз видях помощника и шофьора на Бай — така наречения Андрюша. Това се казва професионалист. Той отваря с

пръсти железните капачки на бутилките. В колата за пет минути ми закачи „бръмбар“ и „копче“ — нали видя — и ми смени свещта. Помолих те да дадеш отпечатъците му да ги проверят по картотеката. Ще се обадя довечера. Ще проверим и по колекцията, която събрахме тук. Не вярвам никъде да не е сгафил. Или е истински ас... Интересно, как ли Костя развлича нашата дама?

— Ела да чуем — намигна Грязнов.

Но се сблъскаха с Меркулов в антрето. Целуваше ръка на стопанката. Като ги видя, той замижа и бодро рече:

— Е, добри ми господа, извинени сте. Можете да се сбогувате с дамата. Лаврушкин!

Пазачът веднага изскочи от малката стая.

— Марат, пристъпете към изпълнение на непосредствените си задължения. Домакинята обеща да ви гости. Не се притеснявайте.

— Но аз... имам сандвичи... — смути се младежът.

— Взаимно ще се почерпите. Лариса Георгиевна, още веднъж всичко хубаво. Мисля, че се разбрахме?

Лариса кимна. Следователите един през друг си взеха довиждане и напуснаха дома. Турецки носеше мушамената тетрадка на Константиниди като най-голямата ценност.

В колата Меркулов каза на шофьора:

— Отиваме на „Петровка“, Алексей. Не надувай, виждаш ли какъв ескорт имаме?

След тях излязоха Грязнов и Турецки с разменените си коли.

ПОНЕДЕЛНИК, 17 ЮЛИ, КЪСНАТА ВЕЧЕР

38.

Вече втори час в кабинета на Романова заседаваше „генералният щаб“: тя самата, Меркулов, Турецки и Грязнов. Двете версии, изложени от Саша, бяха до такава степен одъвкани и осмукани, че по костите им не остана живо месо. Но имаше множество въпроси, на които още никой не можеше да даде разумен отговор.

Малко след осем Турецки някак спонтанно позвъни в кабинета си, но телефонът даде свободно. „Свършили ли са вече?“ — учуди се той, като познаваше точността на Кругликов и огромното количество въпроси, които трябваше да обсъдят с Бай. Тогава звънна на Лъоня вкъщи и чу бодрия му глас:

— Привет. Как мина срещата?

— А, ти ли си! Каква ти среща... Отначало си припомняше дълго, после започна да назовава картини и автори, като се объркваше някак странно, а това не е характерно за един познавач. Саша, стори ми се, че това е най-обикновена лъжа. Или не е познавал добре колекцията, или лъжеше, като изреждаше предимно незначителни неща от типа на етюдите на Коровин. А както е известно, от тях има хиляди само в московските антиквариати. Спомни си етюдите на Степанов, трябва да го знаеш — зимна вечер, лосове край копа сено, после Сергей Иванов, нещо от кримските етюди на Лентулов, авторски копия на „передвижниците“, художниците от петербургското обединение „Мир изкуства“, малко от авангардистите. Така и не разбрах защо е трябвало да се ограбва такава колекция. Наскоро бях на вилата на един приятел в Сенеж, там художниците имат творческа база. Та собственикът на вилата, която моят приятел е наел, е облицовал с два такива етюда две от външните стени, макар и под навеса. Попитах го защо е това варварско отношение? И знаеш ли какво ми отговори човекът? Предлагал ги на разни музеи, дори безплатно — не ги щат. Няма къде да ги пазят. Представяш ли си? Не, не мисля, че са убили Константириди за такава колекция. Въртях, суках, някъде в седем и нещо, когато вече бяхме плувнали в пот, реших да му покажа списъка, който намерихме в сейфа на дядото. Мислех, че

Бай ще получи удар. Поиска вода. Цялата гарафа замина. И изведнъж се сети за някакви неотложни работи, каза нещо за „Роял“ или за „Виолончело“ — имало такъв нощен клуб — и трябвало спешно да отиде. Уж имал уговорени преговори, а щял да забрави. Пуснах го, разбира се. Разбрахме се утре от сутринта да продължим играта. Даде честна дума, че няма да ме подведе. А как е при теб? Имате ли напредък?

— Добре, Лъоня, благодаря... Имаме, разбира се. Утре ще говорим.

— И още един любопитен детайл за теб. Нали помниш, че оня списък беше дълъг, а за Бай аз направих по-кратък. И накрая започнах да подхвърлям, че Лариса Георгиевна е жива, слава богу, и вече си е спомнила едно-друго. И започнах да изреждам Кандински, Шагал, Малевич. И Бай веднага си „спомни“, че ги е виждал у дядото. С две думи, оплете се в лъжи. Виждам, че нашият списък му подейства потискащо.

— Как ли ще реагира, ако му покажеш пълния списък? Най-накрая днес го намерихме с помощта на Лариса в сейфа на баща ѝ.

— Как! — възкликна Лъоня. — Наистина ли? Браво на вас! Утре ще му го покажа!...

Саша затвори телефона и рече:

— Има новини — и предаде съдържанието на разговора си с Кругликов. — Готов съм да се хвана на бас, че Виталий Александрович ще забрави обещанието си — вече на себе си каза Турецки.

— Защо? — навъсено попита Меркулов.

— Сърцето ми подсказва — промърмори Саша.

— Какво толкова ти подсказва? — настояваше Меркулов.

— Бай си стяга куфарите. Както разбирам, има виза. Няма защо да лети с бизнес класата. Но може да замине на Изток с влак. Само не знам от коя гара. Най-вероятно от Киевската. Утре ще му хванем цървула. Но нямаме повод да го задържаме сега. Виж, ако пръстенцата на скъпия Андрюша покажеха нещо необикновено. Но вече е късно, народът спи, само ние бодърстваме.

— Сега ще проверим... — Романова решително грабна слушалката, но след няколко сърдити сигнала и собствени убийствени реплики, се съгласи с общото мнение: от началото на великата перестройка в обществото народът свято почита свободното си време.

Волю-неволю оставиха за утре отговора на интересувания ги въпрос, който в същото време можеше да се превърне в основен.

Имаше нещо малко, което не даваше мира на Турецки.

Първо: на кого предпазливият Константириди е могъл да отвори безпрепятствено вратата?

Второ: защо Бай не страда достатъчно силно за изгубения си милион долара?

Накрая трето: какво ли е имало в големия куфар на Богданов и защо Кисота е тръгнала да го изпраща лично на летището, заобикаляйки митническата проверка?

От тези три компонента можеше да се роди истината.

— Грязнов — попита неочаквано Турецки, как изглеждаше сутринта Богданов? По-точно: с какво беше облечен?

Слава изведнъж засия.

— Умен въпрос! Слушайте сегичка! — изимитира той любимия израз на Романова. — Извинявай, Шура. Сутринта беше със светъл костюм — кремаво-жълтеникав, спомням си. А на излизане от къщи?... Сега ще звънна на Акимов.

Грязнов избра номера на Володя, който си почиваше вкъщи след нощното дежурство в болницата, и му зададе въпроса си. После каза: „Аха“ — и му пожела лека нощ.

— Тъмносив.

— Слава — попита Турецки, — били сте там няколко часа. Лариса не се ли разтършува из шкафовете?

— Не й беше до това!

— Късничко е вече — замислено се обади Меркулов. — Но би трябвало... Саша, казваш, че твоята Кисота надничала в куфара му?

— Надничала е. Но запомнила многото ризи.

— А колко костюма може да има този джентълмен?

— Много, Костя. Толкова нямаме ние тримата.

— Добре. Има вероятност...

— Предлагаш да ходим сега на „Комсомолски“?

— А защо не? — някак обидено се намеси Меркулов. — Едва ли Лариса Георгиевна спи, може да вземем ключовете. Ще подпиша ордер за обиска. По-нататък е въпрос на техника: организираме групата в нашата къща, грабваме документа, свидетелите са на място и хайде.

Както на младини. А? Целите са ясни, няма много да се ровите... Но трябва още да помислим.

Турецки започна да скучае. Меркулов забеляза веднага и попита язвително:

— Ами да, вие с твоя приятел работите заедно главно нощем, нали така?

— Добре де, няма — въздъхна Саша и нагло намигна на Грязнов. — Щом ни е толкова принципен шефът, да хукнем по жени.

— Побесняхте ли? — пак изтърси Романова и се задави я от възторг, я от възмущение.

— Не одобрявам — свъси вежда Меркулов — нито действията ви, нито хода на мислите ви.

Турецки и Грязнов се засмяха. Костя и Шура се спогледаха, после той ги погледна с абсолютно наивни, неразбиращи очи. А те не можеха да спрат.

— Какво, нещо неприлично ли казах? — почти се възмути Меркулов.

Саша кимаше през сълзи, Грязнов си бършеше очите с ръкава на ризата си.

— Костя, ти не знаеш, разбира се... Има такъв виц... — Турецки най-сетне се успокои и започна да разказва, като от време на време просто изквичаваше. — Млада учителка предава урок. Предлага на калпазаните си петокласници да ѝ задават гатанки. Става Петя и пита: това е вкусно и сладко, слагаш го в уста — само с три букви. Умната и съвременна учителка машинално изръсва думата, която знае. Класът ще се скъса от смях. Тя недоумява, а Петя укорително съобщава: изобщо чай, но ми хареса ходът на вашите мисли.

— Негодници — поклати глава Меркулов и се усмихна, — нищо не можеш да им кажеш, за всяка буква имат по един виц. Има ли нещо свято за вас?

— Има, Костя. — Турецки вече се успокои. — Проклетата ни служба. И скъпото ни отечество...

— Е, момчета, щом сме почнали така, време е да си ходим. Да си тръгваме. А утре по-раничко ще се срещнем, ще обсъдим на свежа глава и тъкмо ще получим заключенията от експертизата и дактилокартата от първи спецотдел. Поговорката гласи, че утрото е помъдро.

— Може да е така — отбеляза Грязнов, докато слизаха по стълбите с Турецки, — но според мен е по-добре да рискуваме днес.

— А защо мълча? — учуди се Саша.

— Нали видя, всичко са решили за себе си без нас. А Костя го направи от порив, това е просто рецидив, тъга по младостта.

— Добре, господин психолог. С коя кола ще тръгнеш?

— По принцип, с моята. Едва ли Бай ще мисли за мен след днешното преживяване.

Ако знаеше Турецки колко греши...

39.

Виталий Александрович Бай бе едновременно разярен и объркан. Не можеше да си прости, че остави някакъв жалък старец да го измами, него — опитния, стар, побелял и печен в занаята.

Това, което назова хитрият следовател, а той не изброи всичко, дори сгреши няколко имена — дори то говори, че тайните на Константиниди съвсем не са изчерпани. Вероятно по-голямата им част не е известна на никого. Освен на оная курва, дето се прави на млада. Ето кого трябваше да притисне. Но как? Спасили са я, значи здравата я пазят.

Не бива да пращам Андрюша. Пък и той май загазва. Трябваше да му се отблагодаря хубаво и да го махна по-надалеч, някъде на юг. До по-добри времена. Дяволът го накара да оправя тази свещ... не, лично той, Бай помоли Андрюша да се порови в колата. А Турецки — ето го главният враг! — не е пропуснал своето. Как му благодареше само: имал златни ръце. Дано не е открил подаръците: Андрюша е голям специалист по техническата част, може да се признае, има природен талант... Бай също много добре знаеше, че ръцете му нямат цена, затова използваше уникалните способности на помощника си крайно рядко и при изключителни обстоятелства.

Представяше си миналото на Андрей Беленки дотолкова, доколкото да му вярва и да е сигурен в мълчанието му. Две присъди, бягство, пластична операция на лицето и отстраняване на татуировка... Операцията му костваше огромни пари, понеже за нея знаеха само трима души: самият Андрюша, хирургът, направил операцията в закрыта клиника, и Бай, който я предложи. Не, и още един човек — Макар. Това бе апашкият псевдоним на Мкъртич Карапетян, или Давитян, също Погосов... не се знае колко паспорти и имена имаше този лагерен авторитет.

Когато излезе на свобода за четвърти път, беше търкал наровете последните пет години заедно с Андрей Беленки в Красноярската колония със строг режим. Преди да напусне окончателно тайгата, бе

успял да организира бягството на Андрей, на когото му оставала още петилетка.

Навремето Гурам Ованесов го „отстъпи“ на Бай с изричното настояване Беленки да не се „забелязва“. После съвсем се успокои: след предложената от Бай пластична операция никой не познаваше „новия“ Андрюша. С изключение на един несъществен детайл: отпечатъците от пръстите. Но Андрюша винаги „работеше“ с ръкавици. А ето че сега изгърмя: съвсем напразно върна онази идиотска свещ на следователя. И Виталий Александрович съобрази това чак когато видя омазаните пръсти на Андрюша и как Турецки уж машинално, но фактически много внимателно прибра свещта в джоба на якето си. Върви, че му я вземай!

Тогава възникна първото и направо казано, остро подозрение, че този следовател не е такъв простак, за какъвто се представя.

Виталий Александрович много се надяваше днес да се срещнат: мислеше да го опипа — как кънти, какво знае и за какво само се досеща. А той, видите ли, вместо себе си му пробута специалист, и то доста добър. Бай бързо се убеди в това. Този Кругликов се опитваше да преметне Виталий Александрович, отначало го правеше фино, така че Бай не схвана веднага. А когато се усети, разбра, че следствието е започнало определена игра с него и трябва да си опича ума.

Бай се строполи запъхтян и намръщен на задната седалка на своето сияещо от синия лак рено, отвори капака на минибара хладилник и извади бутилка ледено боржоми. Напъна капачката с огромния златен пръстен, сложен на средния пръст на лявата му ръка, отвори я и дълго не отлепи устни от гърлото.

Това бе негов особен трик: голяма работа, че пръстенът ще се надраска! Затова пък много впечатляваше някои дами.

— Бегом към къщи — дрезгаво каза на Артур и взе втора бутилка. Бай пиеше боржоми само от „стъкло“. Не обичаше разните там пластмасови шишета от литър и половина — или са менте, или са произведени от треторазреден завод. Не, истинското грузинско газирано боржоми трябва да е ледено и да удря в носа...

— Какви глупости ми се въртят! — мърмореше Бай, сърдит на себе си.

— Слушам? — веднага откликна Артур, младо момче, което Андрей често „заемаше“ от Макар. През последната седмица Артур бе

на разположение в дома му, ако възникнеше непредвидена нужда.

— Не говоря на теб! — сърдито обясни Бай.

Артур пък размишляваше дали си струва да каже сега на Виталий Александрович за голямото нещастие, стоварило се върху чичо Гурам, или да почака, докато стигнат у тях? Или да остави на Андрюша, който преди половин час го докара с колата и го предупреди, че замирисва на пожар... Но Виталий е прекалено зъл сега, а гордият Артур не обичаше да му повишават тон. Сигурно и Андрей не го извика случайно. Най-накрая се пристраши.

Бай дори подскочи.

— Защо не каза веднага?

— Но вие...

— Какво аз? Глупак! — И веднага добави: — Извинявай, Артур, нерви... — С прислугата, каквато ще да е, не бива да се кара, знаеше го твърдо. — И кого са закопчали?

— Чичо Гурам, Мкъртич и още петнайсетина от нашите. Но старшият Мкъртич е избягал от следствения арест. Засега не знам подробности.

— А къде е... — без малко Бай щеше да нарече Мкъртич с името Макар, въпреки че не бе прието да се използва. — Къде е Погосов?

— Андрей каза, че при него.

— Да не е откачил? — избухна пак. — Ами ако...

— Андрей си знае.

— Всички всичко знаят! — озъби се Бай. — Ще ви теглят задниците бой!

Артур премълча, но в приведената над кормилото суховата фигура, напомняща хищна птица, приготвила се да се хвърли на пляката си, се усещаше напрежение и явно неодобрение на тона, с който му говореха.

— А останалите? — попита след малко Бай.

— Няма ги — промърмори Артур, без да се обръща.

— Хайде, натисни...

— Не си струва, Виталий Александрович. Над сто съм. За чий ни е сега КАТ?

— Прав си.

„Значи Макар е в Переделкино — размишляваше Бай. — Гурам е железен наистина. Но какви ще излязат другите?... Ами ако този

Турецки все пак е съобразил да му лепне външно наблюдение?“

Виталий Александрович вярваше в интуицията си. Пак не го подведе. За себе си вече беше решил да се раздели с помощника си. А сега и Макар му увисна на врата...

Е, ако стигнат до Андрюша, можем да представим делото така, че да няма нищо уличаващо за Бай. Нали миналата година убиха един от най-големите босове в Москва — Шота, свързан с шоубизнеса. Кой не е бил приятел с него, не е пил водка или не е чукал мадами — и какво? Да не би да осъдиха всички известни кинаджии, естрадни певци, артисти? Или да са били случайно заподозрени? Нищо подобно! Живеят, както са живели, и си вадят милионите, пият, където са си пили, и мадамите са същите, дори от време на време или в пресата, или в творческите си домове правят помен на Шота. Защото, ако Гурам е умен човек, а Бай не се съмняваше, тогава ще каже: откъде да знам кой е този Беленки? Но Гурам ще има проблеми с Погосов: защо е избягал от следствения арест? Нали си излежа честно присъдата — от първия до последния ден без никакви амнистии. Или изведнъж е излязло нещо друго?

Нищо, да полежат сега, какво му пука? Откъде е взел Беленки? Намерих го. Гурамчик ме посъветва. Нека той да измисля откъде познава Андрюша. Беленки служеше честно, не е уличен в нищо престъпно, пази Боже! Специалист от класа. Иди го търси! Колкото да му е жал, трябва спешно да прати Андрюша в оставка. А този Макар? Прекалено много криминални наоколо, прекалено...

— А кой ги е арестувал? — попита Бай Артур, пронизан от внезапна догадка.

— Онзи, който беше у вас на вилата. Днес са ходили.

— Турецки?!

— Така ми се струва.

Бай така изпсува, че Артур само поклати глава.

Виталий Александрович никак не хареса веригата, която се оформяше. Много е опасна. Извънредно. И в тази верига изпъкват две напълно излишни фигури: Турецки, който излиза, че знае твърде много, и Лариса Георгиевна, която не е забравила нищо.

— За какво са арестувани? — Бай най-сетне си спомни за какво искаше да попита.

— Намерили оръжие. И мацка.

— Ето каква била работата... — проточи Бай. — Значи Гурам е затънал? До ушите... Чакай, каква мацка?! — Но той знаеше отговора. Нима?!

— Оная, която търсеха. Заради откупа. Момчетата се изредили на караманьол. За групов секс те лови сто и седемнайсети член. И двеста и осемнайсети. За носене на оръжие. И още няколко — много се събира...

— Ах, Вадик, ах, Вадуля... Огън да те гори! Кучи син... — И веднага си спомни защо Турецки се изпусна в разговора им: освобождението на Лариса не преминало гладко. Каква била работата! Получила си го е хубавицата... Нищо, тя отдавна си пада по този спорт. Ето, на него отказа, колкото и намеци да ѝ правеше. Какви ти намеци! Една нощ се връщаха от кръчма извън града, беше я хванал за дебелия задник — тя сумтя, въртя се, но не му даде! Подбелила очи, кучката! Една свирка да беше направила, какво щеше да ѝ стане! Такова откровено пренебрежение го обиди. На други не отказва. Значи така ти се пада, каквото повикало, това се обадило...

Разбира се, че сега ще я пазят. Но ако потрябва... За какво е Андриюша? Ами Макар? Двете излишни фигури падат, изпълнителите — към благословените южни места, всичко е тип-топ. Както при онази скъпоценна старокитайска играчка с троицата: нищо не виждам, нищо не чувам, на никого нищо няма да кажа. Бай обичаше тези маймунки от потъмняла слонова кост, скрили с лапички очи, уши и уста. Няма да жали пари, само по-бързо да се махат от очите му.

Разните му там Турецки ще му хванат цървулите, а Бай ще се чуди скръбно и ще пери ръце: случва се и бабата да сбърка здравата, нали, никой не е застрахован. Не съм забелязал, не съм знаел, не съобразих — виновен съм. Но за това не съдят, няма такъв член, ако намерят, първо да докажат. А преклонената главичка остра сабя не сече.

И честно казано, от какъв зор да се оправдава пред някого? Ще вземе десетина картини от най-най, после спалния вагон и в Киев. Ще слезе в Харков или на друго място... Не, това вече е паника. Все едно ще го изловят, само ще стане по-лошо: ще рекат — избягал. Не бива така. Трябва да завърти днес една-две жици на приятели във Виена или Франкфурт, да си побъбрят, а утре рано, като Вадик, да духне към Австрия или Германия, според самолета. И нека оня Снегирьов,

нашият неподкупен Верешчагин, лично да дойде да го изпрати. А тук ще остави бележка, че обстоятелствата значи така се стекоха, имам клиент, не иска да чака. От какво ще живея, ако пренебрегна клиента? Ще се върна — и съм готов да се споразумеем. Никой нищо не го е карал да декларира, няма предявени обвинения, всичко си е точно — използваха го като консултант. Какво следствие?

Главното е момчетата да свършат работа...

Бай не се смяташе за жесток човек. Напротив, мислеше се за сантиментален. Смяташе, че неприятностите му често идват оттам. Ето и с Вадим. Пъхна му в ръцете половин милион зелени и за чий, да ме прощавате? Впрочем Дега с Мане и Сезан струват много повече. Хайде, това не е загуба...

Изведнъж го опари една мисъл: как са намерили каталога на Константиниди? Не, не може да бъде, започна да се самоуспокоява Бай. Колкото и да беше разпитвал, и Лариска, и Вадим твърдяха: няма каталог, старият грък държи всичко в главата си. А въпреки преклонната си възраст главата му бе млада. Беше пълна със странности, с инат и хитрост — но може ли без това? Твърдяха, че не държал каталог. Всичко става, може да попадне във всякакви ръце... Картинките имаха различни съдби, а често и законните им притежатели. Да не би дядото да е правел всичко честно? За какво са му свидетели?

За какво му е тогава на Виталий Александрович да знае съдбата например на Мане? Купил — продал. Не е забранено. Живея от печалбата. Нищо повече. Не се увличам от Мане и прочие импресионисти. Моят профил е нашият, здравият руски авангард. А Мане? Какво Мане, просто ми падна изгодна сделка, пък и исках да помогна на стареца, нали ме помоли. А моите предпочитания, моето алтер его си остава авангардът, цял свят знае, от него съм създал името си.

Да, може да си умен следовател, ама си глупак. Намерили сте някъде, ако ще и в стенния гардероб, двайсет добре скрити от дядото платна, с които дори не е можел да се похвали — веднага ще се разплете нишката, радват се, решавате да ме сплашите. Но аз не съм вчерашен, знам как се правят деца...

Колкото приближаваше вилата си, толкова по-ясно си представяше какво му предстои да направи.

Андрей отвори портата. Надникна през полуспуснатото стъкло на прозореца и тихо каза:

— В гаража е.

Бай кимна. Артур пусна дистанционното управление и вратата на гаража се раздели настрани. Паркира колата и се обърна към шефа, а той само махна с ръка: добре де, върви. Артур излезе навън и вратата на гаража се затвори. Стана тъмно. Виталий Александрович включи осветлението в купето.

След минута, Макар се вмъкна в реното с рамото напред, някак рачешката. Седна на задната седалка, до Бай, кимна мълчешком. Беше със странни дрехи — като работник от помощния персонал или шофьор на разположение: с изсивяла тениска и безформени сиви панталони, отгоре — зацапан син халат. Бе пъхнал голите си крака в стари, подпетени сандали, а върху бръснатата му глава имаше синя барета. Страните на Макар-Погосов синееха. Никога не се е обличал ярко, но пък до такава степен! Защо?

— По каква работа си тук? — тихо и спокойно попита Бай, сякаш нищо не знаеше.

Но Макар само кимна към шофьорското място:

— Съобщи ли ти?

— Ами... в общи линии. Слушам.

— Лоша работа, Виталий. — Обикновено мрачният Макар стана още по-мрачен. — Гурам е в Бутирка, момчетата — на разни места. Разпръснаха ги куките, да нямат връзка. Убиха Гоги. Убиха Миша. Взеха мацката. Гурам го чака голям позор.

— Какво бе, не ви ли стигат вашите мадами? — попита с откровена насмешка Бай. — Прищяла ви се свежа плът?

— Е-е! — свъси вежди Макар. — Вадим върза на всички тенекия, изчезна. Затова решиха да си поиграят с неговата. Там се издънихме. Не успяхме да я очистим. Налетя ни цял взвод, хванаха ни...

— Какво ще правите сега? Какво искаш от мен? Да отида в прокуратурата и да кажа, че Гурам си пада по пищните блондинки, това ли? Ще кажа. А после?

— Слушай — тихо, но много сериозно рече Макар, — имаш връзка с големи хора. Намери ги. Гурам не трябва да е там.

— Трябва да се очисти женската. — Бай въздъхна престорено. — Няма я, няма и свидетел. Останалото е на хартийка.

— Като трябва — няма проблем.

— Щом няма, започвай от нея. Ще можеш ли сам?

Макар въздъхна леко и дори ласкаво, и отговори с лека насмешка:

— Намерих един будала. Сам ме изведе. За два „зелени“.

— Милиона? И само толкоз? Виж ти... — учуди се Бай. — А после?

— Всичко е чисто. Дори успях да ги преброя пак.

— Ясно. Значи сега онзи се отчита пред Бога?

— Или дявола — промърмори Макар. — Все му е едно. На Малахов — също.

— И него ли... — поклати глава Бай.

— Гурам помоли — поясни кратко Макар. — Знаел много. Страх го е. Може да пропее... Ще свършиш ли работа? — Той го погледна строго в упор и от погледа му Бай дори настръхна.

— Трябва да свърша — отвърна уклончиво. — Но моят план е по-широк.

— Е?

— Аз също съм на мушката. Следователят, който ви е хванал, Турецки — помниш ли го? — Макар кимна. — Може да закопчее Андрюша.

— За какво?

— Не ти ли каза?

— Което ми каза, го знам — възрази рязко Макар. — Ти ми отговори.

— Затова трябва незабавно да изчезвате. — Бай избягна отговора. — И двамата.

— Ние си знаем. Колко за следователя?

Бай вдигна показалеца си.

Макар помисли и кимна:

— „Зелени“, и предварително.

— Разбира се. Днес, сега. А женската?

— Андрюша я познава, той ще свърши това. А как — си е негова грижа. През нощта ще изчезнем. Но ти, Виталий, внимавай! Гурам чака. Ако го праметнеш, ще те намеря на морското дъно.

— Слушай, Макар. — Бай раздражено повиши глас, но оня го прекъсна:

— Къде си срещал Макар? Никъде не си го виждал и не го познаваш. Познаваш само Гурам. Нали знаеш — щък! — Макар рязко драсна с нокътя на палеца си през гърлото — от ухо до ухо. — Бил съм и си оставам Мкъртич Погосов, ясен ли съм, Виталий?

Този кратък разговор бе някак страшничък, зловец в тъмния нощен гараж, в плътно затворената кола. От слабата светлина лицето на престъпника изглеждаше сиво като на мъртвец, оставен на слънце две деноноция. Отвратително усещане.

— Добре — каза най-сетне галеристът, — вие с Андриюша решавайте своите проблеми, а моята дума е твърда... — Без малко да се разсмее, като си спомни как зяпна оня страхотно умен следовател изкуствовед. Нали му обеща на сутринта да продължат вече никому ненужното състезание, ненужно най-вече за Бай. — С каква кола си?

— Фургон за хляб. До последната врата.

— Аха, тогава ми е ясно — Бай кимна и се усмихна: — Голям майстор си по мимикрията...

— По какво?

— Камуфлаж, казвам. — Той въздъхна и си помисли: „Господи, с кого трябва да си имам работа!...“

— После ще видим кой ще пие, а кой главата си ще свие! — откликна зловецът Макар, проследявайки го с остриите си, присвити очички.

„Гледай, и този е за там!“ — Бай не видя погледа на Макар и се развесели. И тръгна през вътрешната врата, свързваща гаража с къщата, към спалнята си за валута.

40.

Александър Борисович Турецки не знаеше, че главата му е оценена за един милион долара. Ако знаеше, сигурно щеше да се смае: какво става при тях, напоследък един милион долара да не са станали разменна монета?

И друго. Сигурно все пак щеше да започне да се вълнува и да прави грешки. По-сериозни от грешките, които ставаха в изобилие в обикновени условия.

Не, нямаше такова нещо. Просто попита Грязнов къде са сложени ония джунджурийки. Нали в Научно-техническия са погледнали?

Слава отвори капака на зеленото жигули и посочи с пръст.

— Я чакай да го взема и да го подаря на Шура за спомен.

Речено-сторено: операцията трая не повече от минута, само че беше на неудобно за стигане място.

Грязнов веднага си замина успокоен, че преследването на приятеля му със сигурност ще се провали. Турецки пък взе малката полусфера и овалната кутийка, които се прилепват към корпуса на колите с помощта на магнити, явно вносна изработка, и пак се качи в кабинета на началничката на МУР Меркулов и Романова не се изненадаха, като го видяха. Костя само попита с усмивка:

— Версия ли?

— Не, този път обикновена професионална предпазливост. — И демонстративно почеса върха на носа си, с което определено копираше замисления Меркулов. Саша хвърли намерените предмети в кристалния пепелник върху бюрото на Романова. — Помислих, че новият ми познат не е достоен все пак да носи званието порядъчен човек. Доверието ми към него, а също и към тъмното му обкръжение силно се разклати. Затова... Какво ще кажете, уважаеми господа юристи?

— Престани да се правиш на палячо и си отивай вкъщи. Струва ми се, Александра Ивановна те запозна с древната мъдрост за утрото,

което е по... от вечерта и така нататък. А за това — добре, хубаво, че си ги махнал. Няма смисъл да си рискуваш главата напразно.

— Чакайте, нали между сутрешната мъдрост и вечерната глупост има всъщност една нощ. Прав ли съм? Точно тя ме тревожи. Примерите от световната класическа литература — като се почне от слепия Омир до братя Вайнер — доказват, че нощем стават повечето от най-мръсните работи, в това число и убийствата. Авторите знаят какво говорят. Какво ще кажете по въпроса?

— Повтарям отново: имаш ли версия? — кимна Меркулов.

— Ами ако имам?

— Казвай — въздъхна Костя. — Нали затова се върна.

— Ако ми дадете петима оперативни работници, няма да пусна Бай да излезе от Русия.

— Само това ли? — престорено се учуди Романова.

— Но да са свестни. Слава го пратих да си ходи. Стига е рискувал главата си.

— Виж го как заговори! — подсмихна се Костя. — Помъдрява пред очите ни... Какво мислите, Александра Ивановна, да му дадем ли?

— Вижте какво, момчета. Първи въпрос: откъде е тази увереност?

— Това малко ли е? — Турецки посочи пепелника.

— Малко е, Саша — кимна Романова. — Онзи ще каже, че няма нищо общо... Всеки може да ти залепи тия джунджурийки! Колата ти нощем остава сама, без охрана. Имаш ли някакви отпечатъци?

— Логично — прехапа устни Меркулов и заразглежда Турецки над очилата: как ще възрази?

— Разбирам... Бъркам посоката.

— Може да не бъркаш, но... — реши да го ободри Костя.

— Добре, имам още един вариант. Отивам на летището в Шереметиево и сядам в залата за полети, чакам до сутринта. Без да ме забелязват. Имаме ли някой наш човек, който да не е свързан със Снегирьов?

— Защо точно на Шереметиево, по една от предишните ти версии трябваше да бъде на Киевската гара? — попита Меркулов.

— Няма да мога на две места едновременно. Летището е по-сигурно. Мисля, че той няма да има проблеми с билетите. Всяко

посолство ще му помогне. Но за да увеличи смелостта му, ще му звънна и ще кажа, че съжалявам за несъстоялата се среща днес. После ще го помоля да дойде утре сутринта да си продължим разговора. Ще говоря сухо и без всякакви „уважаеми“ и „любезни“. Одобрявате ли?

— Ще звъниш от кабинета си, вече ти знаят телефона — посочи с пръст Меркулов.

— Но кого да ти дам? — замисли се Романова.

— Ако го срещнеш на летището, можеш да предизвикаш сериозна митническа проверка, каквото той не очаква. Това е достатъчно за задържане. За арестуването е необходима заповед. И нов обиск в дома — размишляваше Меркулов.

— Ах, момчета, мирише ми на авантюра — въздъхна Романова. — Добре де. — Тя махна с ръка към Турецки. — А ти какво се жалиш? Да ѝ се не види и интуицията!

Меркулов я погледна внимателно, рече „хм“ и започна ожесточено да мачка брадичката си.

— Имаш право, естествено — въздъхна най-сетне той. — Ако започнем авантурата и веднага подпиша санкциите за обиск и арестуване на Бай. Той — Меркулов посочи с пръст Турецки — просто е задължен да изпълни указанията на заместник главния прокурор на Руската федерация, тоест моите. Незабавно да ги изпълни. В противен случай ще го хванем за нарушаване на закона. Но пък, от друга страна... — Меркулов замълча и се обърна към прозореца.

— Защо млъкна? — иронично го подкачи Романова. — Или търсиш начин да опазиш невинността си и да направиш капитал? Не, драги, нищо няма да излезе. Не са достатъчни само улики, за да хванем Бай. Като знам отдавнашната ти тайна склонност към авантюризм, направо казвам: не поддържам идеята. А колкото за преследването, да му поопънем нервите и да направим солиден обиск на дома му — тук съм за.

— Да. — Меркулов се съгласи неочаквано и въздъхна с облекчение, сякаш му тежеше собствената смелост. — Нека засега да не избързваме с арестуването.

— Всичко е ясно — усмихна се Турецки. — Постъпваме по класическия образец: другарю Сухов, извинявай, но няма да ти дадем оръжие.

— Какво оръжие бълнуваш! Какъв Сухов — намръщи се недоволно Меркулов.

— Костя, трябва да ходиш на кино. Или от време на време да гледаш телевизия. „Бялото слънце на пустинята“.

— Но какво общо имам аз?

— Общото е, че казваш: другарю Саша, оправяй се както можеш.

— Ама нахалитет! — поклати глава назидателно Меркулов. — Не възразяваме против обиска, нали така? Не ти ли стига? Старай се. Като намериш неопровержими улики, ще напишем заповед за арестуването на Бай. Нали, Шура?

— Точно така. Няма какво да ги глезим. Ще отвикнат да работят. Е, откъде ще започнеш, Саша?

— Първо малко ще го посплаша. Мога и оттук да звънна, от твоята приемна или от къщи. През лятото десет, десет и половина не е късен час.

— Аха, и ще издадеш домашния си номер? — навъси се Шура.

— Естествено, за да може Бай да го издири, преди да излети. Ако реши да действа сериозно. Има нужда от силен тласък... Но ми трябва служебната кола, гражданите началници. За през цялата нощ. Понеже собствената ми трябва да ноцува пред входа и да чака кой ще пъкне вътре бомбичка. Или ще ми извърти друг номер. Жалко, но рискът е скъпо удоволствие. Точка. В кухнята трябва да свети лампата. През цялата нощ. Ще пусна транзистора по-високо. Жал ми е за съседите, но какво да правя...

— А във ведомствената милиция на Шереметиево ще ти намеря двамина добри оперативници... Но какво ще стане с апартамента ти?

— Ще сменим името — усмихна се Турецки. — Вместо операция Комсомолски проспект, ще я наречем „Фрунзенска крайбрежна“.

— Не, почакайте. Засега това са ваши измислици. Ще задействам хората, а ако се окаже чиста глупост? Нямаме никакви факти. Саша, защо смяташ, че вече си го изплашил?

— Да наля ли масло в огъня? — присви очи Турецки.

— Ей, само без глупости! — прекъсна го Меркулов.

— Естествено, шефе. — Саша вдигна слушалката и избра дежурния по МУР. Когато му се обади, попита за домашния телефон на Кисота Алевтина Филимоновна. — Ки-со-та — повтори на срички.

Шура се учуди: но защо?

— Искам... — започна Турецки, но спря: — Слушам, записвам... благодаря, лека нощ. Искам да питам с колко врати е вилата на Бай.

Меркулов толкова се смая, че поклати глава:

— Голям си провокатор! Откъде ти идват тия идеи?

— Мислиш ли, че няма да клъвне? Може... Но само в един-единствен случай, ако е абсолютно чист. Или ако Кисота е абсолютна глупачка и ме вземе за клиничен идиот, а моят въпрос е от такъв характер. Обаче не вярвам. Помните ли как неговият Андрюша измъкна от една вдовица картини за него? Къде са сега тези картинки? Уверявам ви, още утре там ще бъдат и Сезан, и Мане и още много други работи, за които не сме се досещали. Да звъня ли?

— Хайде, от мен да мине! — Романова махна отчаяно с ръка. — Звъни, Саша!

41.

Алевтина Филимоновна бе крайно обърквана. Десет часа не е чак толкова късно, но странното позвъняване...

Турецки, кой знае защо тя веднага го позна по гласа, напомни за себе си, извини се и с малко фамилиарен глас започна да дрънка разни глупости, от сорта, че не можел да забрави тяхната среща в кабинета ѝ. Да не е пийнал? После намекна, че може пак да се срещнат и ни в клин ни в ръкав попита какво е личното ѝ мнение за Виталий Александрович.

Кисота лесно се досети, че следователят бърби толкова дълго тъкмо заради този въпрос. И тя застана нащрек. Между другото спомена, че е чувал от Бай — тя била ходила на вилата му в Переделкино. Е? Какво, престъпление ли е да отидеш на вилата на някой познат? — учуди се Кисота на наивността на следователя. Но какво значение има? Дворът му е много добре планиран, каза Турецки, нима Алевтина Филимоновна не е обръщала внимание? И не помни ли случайно колко врати има там — една или две?

Сякаш някой блъсна Кисота в гърдите. Тя вече имаше желание искрено и горещо да прати този следовател на майната си, но реши все пак да не изостря отношенията, макар че попита доста рязко: за каква ме имате? И той веднага отговори доста сурово и трезво: именно за такава, за каквата се представяте на шереметиевската митница.

Кисота се изплаши. Какво общо има митницата?

— Та ние сме сродни души, дъщерни служби — засмя се той. — Само наименованията са различни. Та колко са вратите все пак? Има ли и втори вход?

Тя предложи на Турецки да позвъни на Бай, чийто номер добре знае, и лично да се поинтересува. А нейната служба, каза тя солидно, не се занимава с подобни въпроси.

Той се сбогува сухо и прекъсна.

Ох, колко се разтревожи! Като не намери по-добро решение, позвъни на Виталий и с развълнуван глас, та съобщението ѝ да стане

още по-значимо, се постара да му предаде дословно целия разговор с Турецки.

А Саша избра поред единия и другия номер и се усмихна, като разбра, че връзката е задействала...

Бай изслуша Алевтина Филимоновна, помълча и някак уморено отвърна, че това са пълни глупости. Сигурно бълнува, от прекалено гледане на телевизия е. Или е слънчасала, днес беше горещичко...

Но тя настояваше. И тогава Виталий се засмя безгрижно, но на Кисота ѝ се стори, че в силния му смях има нещо изкуствено и фалшиво. Изведнъж ѝ предложи като в добрите стари времена да се срещнат още сега и да ударят едно пиене на някое достойно място.

Кисота се слиса за втори път тази вечер. Отношенията им отдавна бяха излезли от рамките на фамилиарността, когато двамата можеха да се хванат под ръка, да хукнат по кръчмите и да пръскаат пари.

Но той още по-настоятелно ѝ предложи да отидат в „Роял“. Отличен нощен клуб с програма, казино, обслужване от най-висока класа. Събират се сума познати. Да е готова след час и да чака до входа, ще мине да я вземе и естествено, после ще я върне вкъщи в най-добрия вид.

Кисота помисли малко и се съгласи. Отдавна трябваше да изяснят деловите си отношения. Защото в гладката някога съвместна работа се появиха видими пукнатини. Все едно, трябва един ден да решават: или-или.

„Але-или“... — спомни си тя изведнъж и страшно ѝ се доплака. Ето ти възможност да си изясниш кое е вярно и кое обикновено дрънкане от страна на Бай, който ставаше откровен на чашка. Пък и тя, ако много е притисната, може да стане такова котенце, че едва ли някой мъж ще устои. Вадим също не устоя...

След час беше готова и слезе пред входа. Не минаха и пет минути, когато на светлината на оранжевите улични лампи видя лъщящото разкошно рено.

Бай не слезе от колата — трябваше да кавалерства Артур, но разгледа чакащата Кисота и отбеляза със самодоволство, че поне не е лишена от вкус. Алка умее да подчертае достойнствата на слабата си висока и някак плоска фигура. Някъде тоалетът е прибран, някъде отпуснат, стъпва като принцеса, а от цепката на дългата вечерна рокля

се подава краче... краче... и нещо те блъска в главата. Наметалото ѝ от някаква тъмна кожа, а прическата някаква причудливо рижа. Цял дявол!

Алевтина не познаваше човека, който вежливо ѝ отвори вратата, и това малко я смути и въздържа. Но Бай, както винаги весел, жизнерадостен, заел с мощното си тяло почти половината кола, я успокои и каза сякаш между другото:

— Андрюша поиска отпуска поради заминаването ми. Срещнал някакво момиче, решил да се представи, замина май за Крим. Наложил се да взема временно Артур. Не е лошо момче според мен. Точен и честен, аз така обичам. Нали знаеш...

„Заминава?“ — учуди се Кисота, понеже Бай не беше споменавал нищо подобно през последните дни. Обикновено беше откровен с нея по някои въпроси. Друго я смущаваше — непознат шофьор. Всичко става...

Като забеляза смущението на Алевтина, Бай вяло махна с ръка и отвори вратичката на бара, която стана масичка. Вътре имаше легнали и прави най-различни бутилки и най-вече боржоми. Чашите бяха наредени по стените, в нишите.

— Какво искаш? — но като не чу отговор, се възви с цялото си тяло, видя блесналите ѝ очи и не повярва. — Какво ти става, Алка? Едно заминаване! За два, най-много за три дена — в Киев. Казаха, че изплувала една много любопитна картинка. Трябва да успея, преди да са я грабнали другите. Отивам и се връщам. Да, освен това трябва да говоря с този глупак следователя. От глупост обещах, сега трябва да си съдържа думата.

— И кога тръгваш?

— Често казано, исках още днес — засмя се Бай. — Но ти се обади и гласът ти беше толкова разстроен, Алка, че реших да зарежа бързането и да отложам всичко за утре. Не сме излизали отдавна с тебе, а? Помниш ли едно време... Артур, ако обичаш, пред централната сграда. Да, някога ресторант „Хиподрума“ минаваше едва ли не за най-престижния и модерния. Къде ще се мерят с него разни там „Метрополи“ и „Праги“! На ония години, Алка, тук за една вечер се профукваха десетки хиляди! Какво знаят днешните милионери! Да, публиката беше своеобразна. Специалисти!

В ресторанта познаваха Бай и портиерът само като видя внушителната му фигура, излезе и с услужлив поклон отвори вратата за почетния гост и миловидната му дама.

Двамата минаха през фееричното фоайе, оформено в безумни тонове, и се насочиха към стойката на бара.

— Алка, хайде за начало нещо по-студеничко! А после ще се опитаме да вечеряме. Не знам защо ми се иска да ям, помня, че тук веднъж много сладко ме нагостиха. Сега винаги водя важни клиенти тук. Харесва им...

Барманът чу с крайчеца на ухото си желанието на кавалера, видя кимването на дамата в знак за съгласие и моментално извади ледена запотена бутилка „Клико“, показва етикета на Бай и когато той кимна, ловко измъкна тапата. Специалист, от новата, западната школа...

Шампанското беше сухо, истинско, а не руска имитация, много добре охладено. Кисота поседна на кръглото високо столче, Бай се подпря на стойката, намигна лукаво и промърмори:

— Тая мебел не стига за четвъртина от задника ми, мамицата им и дизайнери...

Барманът наведе очи с вежлива усмивка и се отстри, като остави бутилката в кофичката с лед.

— А ти, Алка, изглеждаш чудесно! Умница, грижиш се за себе си. Хайде днес да си говорим само за хубавите неща.

— Защо, има ли и лоши? — Тъкмо сега е моментът да си поговорим за работата, помисли тя.

Но той все повече я омайваше с разточителността и любезността си, така е било винаги, с известна доза хулиганство, лек цинизъм и пълно пренебрежение към собствената персона. Ах, Виталка, Виталка... Хем е абсолютен нахалник, хем умее да ухажва!

Няколко чаши шампанско, музика, шум, с две думи — цялата наситена с празничност атмосфера на това заведение, в което Кисота идваше за първи път, строгите вечерни костюми на мъжете и необикновено смелите дамски тоалети — няма друга дума за тях, — всичко това подежда на Алевтина Филимоновна. В главата ѝ зашумя, стана ѝ хубаво и весело. Всичко ѝ се струваше просто и достъпно. И тя скоро забрави за какво искаше да си поговори сериозно с Виталка. Е, като не е днес, след три дена, след седмица, най-после защо да бърза? И да си разваля настроението в такава приятна вечер...

Тя не усети как се напи. Но Бай много добре знаеше. Достатъчно е само едно грахово зрънце, дори маково — незабележимо, а как действа! Утре ще я боли малко главата — махмурлук, много ясно, не е трябвало да смесва шампанско и коняк. Само малко и очичките — нани-нани, крачката не държат, рижата главица очарователно клюмне на рамото на още крепящия се, но доста пийнал спътник.

— Не! — заяви изведнъж Бай и премести с върха на пръстите си чиниите. — Алка, хайде да зарежем този дивашки шум и да си направим „пъб крул“ — помниш ли? — така казвахме като деца, когато четяхме до насита английски романи... Стига! Ставаме! Отиваме си!

Той остави на масата няколко стодоларови банкноти, внимателно и здраво хвана податливото женско тяло през кръста и стараейки се да върви като пиян, стигна до изхода. Алевтина се люлееше под ръката му.

Като видя портиера, Бай му пъкна в ръката десет долара и поучително рече:

— Шумно! Много шумно! Оттам са всички нещастия и революции! Съгласен ли си? Жалко! Стига, Алка, да вървим при децата, искам „Арлекино“! — и цялата улица гръмна от кадифения му глас: — Арлекино, Арлекино! Трам-та-та, тарам-та-та!

Артур изскочи от колата, отвори двете задни врати, помогна им да седнат, по-точно да се гътнат, и като махна дружелюбно на портиера, се върна на мястото си и запали мотора.

Алевтина спеше отпусната върху Бай. Той пиеше направо от бутилката студено боржоми и пъшкаше.

— Къде отиваме? — попита Артур, без да се обръща.

— Там, откъдето взехме момичето... Ще ми помогнеш да я занесем до входа и си свободен до три часа. Недей да стърчиш тук. Пуснали са хубав влак. За Унгени, тръгва в пет без нещо. Ще ме качиш на него.

— Разбрано — кимна Артур.

— После не се връщай у дома, можеш да се разходиш някъде във Владимир или Суздал, по светите места. Върни се след два-три дни. Ако те питат, ще кажеш, както е било. Ясно?

— Ясно. — Артур пак кимна.

— Браво на нас... Парите са в жабката. Стой вкъщи и чакай да се върна. Ще ти се обадя. Пристигнахме ли? Помогни.

Измъкнаха внимателно Кисота от колата, излезе и Виталий. Пое сънената жена и я поведе към къщи, а на Артур махна да тръгва.

Отвори с ключовете, които намери в чантичката ѝ, тракна вратата, отнесе на ръце жената в спалнята и я сложи на леглото. Погледна я отгоре. Бива я. Помисли си, че Алкиното ложе стана модерно за заминаващите надалеч: първо Вадим, сега той. Смешно! Наистина нямаше особено желание, само за момент нещо го възпламени, когато я видя от колата.

При всички случаи трябва да я съблече, иначе няма да повярва, че е могла да се натряска чак толкова, че да замъкне в леглото си мъж. Но като ѝ вдигаше роклята, за да я измъкне през главата ѝ, изведнъж почувства, че я желае безумно, желае я жестоко и грубо. Бързо смъкна от нея разните женски подробности, разтвори встрани силните ѝ крака, а сега абсолютно безволеви като на гумена кукла. Помисли, че в този момент е готов просто да я смачка. Но стоварвайки се отгоре ѝ, изведнъж си спомни смешното изказване на неотдавнашната си любовница: двайсетгодишна хлапачка, смайващо грамотна, как възразяваше срещу шеговитите му страхове — плашиш кучето със салам...

Бай започна рязко и жестоко и вече съжаляваше, че спящата под него жена не чува и не чувства нищо. Отначало състоянието ѝ много го дразнеше, но като се засити, започна да се успокоява. Стана, тръгна из апартамента, намери в хладилника коняк и изпи на един дъх половин водна чаша. Върна се в спалнята, Алевтина спеше в същата поза: вечерната ѝ тъмносиня рокля — ха! постарала се е в тон с колата му! — още на гърдите ѝ, а краката ѝ безметежно и похотливо стърчаха встрани. Точно в този разкошен вид трябва да се намери сутринта, преди да тръгне за работа с огромно закъснение, и глава, която се цепи от болка.

Бай се облече и седна на масата, намери един бележник и започна да пише.

„Скъпа моя — началото е хубаво. — Прости ми, че не те събудих. Толкова дълбоко и щастливо спеше, че ми стана жал, макар да исках да видя очите ти. И да попитам какво чувстваше... Все пак се повеселихме, нали? Още не

мога да забравя твоите целувки и ласки. Скоро ще се върна и както вчера се уговорихме, ще се опитаме — дяволът си няма работа! — да повторим всичко отначало.

Целувам те, твой Виталий“

Да, след такива бележки един годеник не може да изчезне. Нека вярва, че инициативата е била нейна... Оказа се, че никак не е лоша в леглото, както преди. Дали да не повтори на прощаване? Не, прекалено много покорност също не е добре. Току-виж станал некрофил. А тя да спи, щастливката.

Бай откъсна страницата от бележника, сложи я на нощното шкафче до леглото на Алка, за да я забележи веднага. После предпазливо излезе от апартамента, дръпна бравата, за да провери добре ли е затворил. Часовникът му показваше три без десет.

ВТОРНИК 18 ЮЛИ, ПРЕЗ НОЦТА

42.

Сержантът от милицията Сеня Мирошник седеше в незабележимата жигула 2103, паркирана сред другите коли в двора на „Староконюшени переулок“. Беше вече дълбока нощ, минаваше един и страшно му се спеше. За да преодолее съня и да не издава присъствието си в колата, той се прехвърли на задната седалка и пи на малки глътки парещо кафе направо от гърлото на термоса. Свари му го Марат Лаврушкин с разрешение на стопанката.

Сеня се стараеше да не изпуска от очи входа, който се намираще точно пред него и бе слабо осветен от двайсет и петватова крушка, скрита в мръсен матов абажур. На седалката до него лежеше „Макаров“.

На всеки половин час или Сеня, или Марат се обаждаха по „уоки-токи“-то, за да напомнят за съществуването си. За всеки случай.

Сега е ред на Сеня. Той спусна лекичко стъклото и започна внимателно да оглежда фасадата на кооперацията. И изведнъж изтръпна.

От покрива на къщата бавно се спускаше човек, сякаш пълзеше алпинист по тъмна скала, като се отгласкваше с двата крака от стената. Нощта бе безлунна, светлината на уличните лампи почти не достигаше до двора, имаше само слабо сияние и Мирошник се учуди как успя да забележи катерача.

Вдигна бързо стъклото, включи предавателя и извика тихо Марат. Той се обади след миг — също тихо, вероятно не искаше да събуди спящата стопанка.

— Тревога. Отгоре към теб пълзи алпинист. Можеш да го стигнеш през прозорчето на кухнята. Имаш около двайсет-трийсет секунди.

— Предпазвай ме отдолу.

— Ще пробвам, но нищо не се вижда.

— Фенерчето е в жабката! — напомни Марат.

Сеня бръкна в жабката и напипа голямото цилиндрично тяло на фенера. Изскочи от колата, с лявата си ръка светна и насочи дългия

тънък лъч към стената, където мърдаше нещо, приличащо на голям паяк, а с дясната вдигна пистолета и за опора сложи юмрука си с дръжката върху покрива на колата.

— Горе ръцете! — неизвестно защо извика той.

Човекът, който в този момент се намираще в центъра на светлото кръгло петно, мигновено замахна. Светна пламък и Сеня изкрещя от болка в лявата ръка. Куршумът счупи фенера и много силно опари дланта му.

Последва втори изстрел и катерачът увисна безпомощно на въжето, което въртеше тихо тялото му около оста си.

Мирошник се изправи. Крещеше от болка и стискаше под мишница сгърчените си пръсти. В този момент чу зад гърба си сух и рязък пукот от автоматична стрелба. Куршумите се врязаха с противен звън в стъклата и корпуса на колата. Без да се цели, Сеня започна да стреля по посока на автоматичната стрелба. След миг надникна трескаво иззад колата и видя в пространството между блоковете тъмните приведени силуети на двама бягащи. Ударникът изщрака глухо след тях. Пълнителят бе празен.

Мирошник се плъзна покрай колата и падна на земята. Отново усети изгаряща болка в лявата си длан. Седя така, притиснал ръка до гърдите си, докато не се появи оперативната група от арбатското управление, която огласи целия двор.

Двамина веднага се качиха на последния етаж, разбиха катинара на капандурата и намериха къде е закрепено найлоновото въже с хитроумния ограничител, каквито обикновено използват алпинистите. Изтеглиха въжето с убития в престрелката бандит. В това време пристигна микробус, от него слязоха дежурният следовател от прокуратурата, криминологът от Научно-техническия отдел, съдебномедицинският експерт и останалите от дежурната оперативно-следствената група.

Кучето и водачът му изчезнаха към мястото, откъдето стреляше автоматът, кучето взе следа и се метна на улицата. Но след петдесетина крачки започна да се върти, да нервничи и стана ясно, че бандитите са изчезнали с чакаща ги тук кола.

Върнаха се и на светлината на фенерчетата започнаха да събират разпилените гилзи.

— Най-вероятно калашник — предположи криминалистът.

Съдебномедицинският експерт огледа убития, слезе бързо на двора при Мирошник и отвори куфарчето си, за да дезинфекцира раната му и да му сложи инжекция против тетанус.

Сеня бе блед, а челото му обляно от пот. Лекарят му постави и обезболяваща инжекция и му се скара да кротува. Болката не е толкова страшна, че да припада един мъж. Но на шефа от оперативно-следствената група каза друго:

— Момчето трябва веднага да се откара в клиника, при хирург. Много е засегната дланта! В раната могат да се окажат парчета от фенера и изобщо какво ли не.

— Карай го — махна с ръка шефът към колата си. — Само че се връщай по-бързо. Тук имаме страшно много работа...

Най-накрая следователят извика оперативния работник и криминолога, за да се качат на четвъртия етаж. Там на площадката до асансьора лежеше трупът на убития. Бяха го спуснали от чердака на зданието пред вратата на апартамента. На лицето му имаше маска от черен капронов чорап — с отвори за очите, носа и устата. Примитивна работа!

Преди да започне да оглежда трупа, криминологът откопча от кръста му тежката чантичка, такива сега носят търгащите по битаците — за пари и документи.

Криминалистът отвори ципа, погледна вътре и леко подсвирна:

— Еха, братлета, обаче... Тук ще трябва тесни специалисти. Хайде, бригадире — той се обърна към дежурния следовател, — извикай по-скоро сапъорите, специалистите по мини. Това явно е по тяхната част. А аз ще изнеса на двора тази дивотия, ще я сложа някъде, където няма хора. Ей! Осветявайте ми пътя, нищо не се вижда!

Инспекторът от МУР в униформа на майор извади от джоба си фенерче и бодро затропа с токове по стълбите, като светеше зад себе си. Застаналите на площадката замряха в тревожно очакване, сякаш всеки момент взривът можеше да гръмне. Но друг оперативен работник разведри обстановката:

— Какво искате! Всичко е нормално. А този — посочи трупа с крак, обут с висока прошнурована обувка, — струва ми се, не е искал да взриви себе си, нали? Значи бомбичката се взривява или от натиск, или с дистанционно. А може да е и радиоуправляема. Специалистите ще кажат. Така че няма от какво да се боите. — Той се обърна към

Лаврушкин, който бе заслонил с тялото си входа към апартамента: — Ти ли го ликвидира? А сега си представи, че ти или той сте уцелили точно тази чанта, представяш ли си? Нито теб, нито него, изобщо... Знаеш ли как се срещат сапърът и парашутистът в небето? Единият нагоре, другият надолу, успяват само да си махнат с ръка. Излиза, че си роден с късмета си...

Дойдоха майорът и криминологът.

— Сложихме я между къщите, на голо място, оставихме и охрана. Като дойдат, да се оправят — рече криминологът. Той посочи убития и веднага попита: — Претърсихте ли го?

— Чакахме вас — отговори следователят. Личеше, че не му се ще да рови и преобръща джобовете на трупа. Нека се земе експертът.

Обискът на дрехите не даде нищо. В буквалния смисъл. В джобовете на убития нямаше нищо — нито някаква бележка, нито дори носна кърпа.

Лаврушкин най-сетна уцели момента и извика майора:

— Разрешете, другарю инспектор? Как е Мирошник?

— Изпратих го да му зашият ръката. Ще оцелее твоят колега — отговори майорът с явен сарказъм, — ако се научи да стреля! Виж ти! Изпразнил цял пълнител! Ти например си уцелил с единичен.

— Затова пък той го откри — възрази Лаврушкин. — Ако не беше неговото око, сега ръцете ми да са така — и той ги скръсти на гърдите си: — Ако е останало върху какво да ми ги скръстят...

В него отново се пробуди уж стихналата тревога.

— Трябва да се съобщи, другарю майор.

— Бригадирът вече съобщи — отвърна той и кимна към следователя, — и аз се обадох от колата. Знаят. Дадоха ни ценни указания за цяла рота от ОМОН. А ти не стой, върви при жената и я успокой. Кажи, че за днес лимитът от неприятности е изчерпан. Нека да почива. А на теб след малко ще ти изпратят друг колега.

В това време зад гърба на Марат се появи Лариса. Тя смътно бе запомнила как този силен младеж я сграбчи и затътри по пода заедно с бельото и лекия матрак, изнесе я пред самата врата, а той изчезна в кухнята. И едва сега, като видя на площадката мъртвия, разбра, че пак е била на косъм от гибелта. Лариса искаше да види убиеца си.

Въпреки слабия опит на Лаврушкин да я задържи, тя спокойно отстрани милиционера и излезе на площадката.

Несъстоялият се само по стечение на обстоятелствата убиец лежеше по очи.

Отдолу се зададе оперативният работник. Държеше за края на ствола пистолет „Макаров“, намерен на тревата под прозорците. Подаде го на дежурния следовател.

Следователят извади от джоба си носна кърпа, постла я върху дланта си и загъна пистолета. После го предаде на експерта и промърмори:

— Не можеш да насмогнеш с кърпички...

От тази фраза неопитният човек лесно би направил извода, че той, следователят, само с това се занимава — отнема оръжието на престъпниците...

— Какъв е този спортист? — попита следователят. — Трябва да видя как е проникнал на чердака...

— През съседния вход — обади се един от оперативните работници, който бе свалил трупа от въжето.

— Виждаш ли! — рече Марат. — Значи затова Сеня не е могъл да го види, преди да се покаже на стената. Съседният вход е скрит от гаражите.

— И тъй — намеси се майорът, — изпращаме го в моргата за разпознаване? В него няма никакви документи... Дамата, ей богу, по-добре вървете да почивате. Минава три, най-съненото време. Нямате работа тук! — В гласа му се долови раздражение и умора.

— Аз го познавам — каза неочаквано Лариса. — Това е шофьорът на Виталий Александрович Бай — Андрюша... Боже мой... За какво?

— Как казахте? — повторно попита следователят и всички впериха погледи в жената, която се държеше за слепоочията. — Да не грешите?

Но Лариса сви рамене и поклати отрицателно глава.

— Другарю следовател, и вие, другарю майор — намеси се Марат. — На ваше място веднага щях да докладвам на главния дежурен на МУР, това жилище е под особен контрол при тях.

— Вече казах! — буквално побесня майорът. — Само ти се навират със съветите си.

— Извинете, имах предвид, че Лариса Георгиевна го разпозна. Тук всяка минута е скъпа... Вие сте оперативник и знаете...

— Занимавайте се със своята работа! Сержант сте, струва ми се?

— Старши сержант, другарю майор.

— Отлично. Длъжен ли сте да охранявате? Охранявайте. А ние първо ще съставим протокол за разпознаването. — Майорът бутна следователя по рамото. — Надявам се, че домакинята ще ни позволи да влезем вътре, за да не пишем протокола на стълбището?

— Заповядайте. — Лариса направи място.

— Само след вас — галантно посочи с ръка майорът. — А ти си герой, старши сержант. Покажи ми откъде го свали? Главното — само един изстрел. И право в сърцето. Браво. Можеш да не се вълнуваш, сега ще се обадим и ще съобщим — и го докосна покровителствено по рамото. После се обърна към оперативния работник и предупреди строго: — Пазете внимателно!

43.

Турецки свърши набързо работата си. Придружен от патрулната кола — нов форд с всички милиционерски атрибути по вратите и покрива, — летеше като стрела към къщи. Спря колата, както винаги, срещу входа и на бегом се качи у дома. Едва в банята, докато се плискаше гол до кръста на чешмата, си спомни, че през целия ден не намери време да хапне като хората. Пак ли омлет? Или нещо още по-лошо — замразени пилешки бутчета, както народът ги нарича „крачката на Буш“? Но му трябва половин живот да ги размрази.

Тогаваша Саша направи най-бързото. Грабна няколко студени кренвирша и ги задържа с парче сух хляб.

После бързо смени ризата си и надяна стария кобур, който му подари за един рожден ден Грязнов. Пъкна пистолета, а върху ризата облече леко яке с ципове. Сложи документите в джоба и беше готов.

Когато затваряше вратата, чу радиото — приличаше на разговор на седнали в кухнята хора. А щом слезе долу, вдигна глава и видя, че лампата в кухнята свети. Всичко е точно. Той също би си помислил, че има някой въщи.

Шофьорът на патрулната кола, която отделиха на Саша по молба на Романова, бе относително млад. Беше служил отдавна, но познаваше Москва доста добре. Още не бяха се запознали и сядайки до него, Саша подаде ръка и се представи по име. Шофьорът стисна ръката на следователя и също се представи просто: Едик. Много добре, значи са на „ти“. Няма време за церемонии.

— Едик, хайде да съставим маршрута — предложи Турецки. — Сега отиваме в Шереметиево, но през Киевската гара. Върти ми се нещо в главата. Да ти показвам ли пътя?

— Няма нужда — отвърна шофьорът и тръгна с включени лампи. — Излизаме на „Комсомолски“, нагоре по „Боровски“ и надясно по крайбрежната, гарата е близо.

— Отлично — отбеляза Саша и си облегна главата назад. Заразмишлява.

До полунощ от Киевската гара тръгват всички основни бързи влакове. После остават четири или пет пътнически. Но сега е лято, разгарът на туристическия сезон и по някаква своя логика жепейците биха могли да пуснат още някой и друг сборен бърз влак, без да съобщават в печата или по радиото.

Турецки бе склонен да вярва, че Бай, ако е решил да изчезва, дори временно, ще хукне към Шереметиево. Там, изглежда, си има надеждно разработен канал — дали лично, или най-вероятно с помощта на Кисота и разните продажни митничари.

Саша посегна към радиотелефона, монтиран в жабката. Кимна към шофьора:

— Може ли?

— Колкото искаш — усмихна се Едуард.

Турецки избра вилата на Бай. Дълго никой не отговаряше на настойчивото звънене и му писна да чака. Реши, че стопанинът вече е напуснал вилата, и се нареди да избере друг номер, но някой се обади. Мърморещ старчески женски глас.

— Господи Боже мой, че кой звъни по това време? Вие ли сте, Виталий Александрович? Да не сте забравили нещо?

Той не беше продумал още, а бабката, или каквато и да е, вече издаде половината тайни на своя господар.

— Не, уважаема, не е Виталий. Аз съм негов приятел, Александър Борисович ме наричат. Ама той да не е заминал, без да ме предупреди? Имахме много важна среща. И далече ли отиде, с ваше позволение? Може би ще успее да се види с него?

— Как да ви кажа — жената се замисли. Обикновено, като излизаше, Бай не ѝ позволяваше да пипа телефонните слушалки, с каквито бе пълна къщата. Но сега нищо не заръча.

— Отдавна ли замина? Ах, преди час. Колко жалко, и къде да му предам сега парите. Закъде се стягаше? Аха, за Киев? Така ли каза?... Ами да, за ден-два, бива, ще се развее из Киев, ще се изкъпе в Днепър и — хайде у дома.

А преди да излезе — му предаде словоохотливата прислужничка, за което Турецки я благославяше, а Бай би я убил, — говори с някого от женски пол, защото ѝ викаше гълъбице... Не, не гълъбче, а гълъбице, това хубаво го запомних. И споменаваше някакъв такъв... Абе, където продават вносен спирт, и хората го пият и се тровят, по

вестниците пишат, даже по телевизора казваха. Недейте да пиете, защото ще умрете значи, пък все продават...

— Какъв е този спирт? — попита на глас Турецки, а Едуард веднага отговори като в телевизионното предаване „Какво? Къде? Кога?“:

— „Роял“ ли?

— Да, има такова казино. Или нощен клуб — „Роял“.

— Аа! — поде старицата и ситно се засмя. — Ама не ме издавайте, че съм казала, да не се разлюти много. То аз виждам добрия човек и по телефона! Защо пък, викам, да не помогна?

— Благодаря, как ви е името, извинете, не чух добре.

— Клавдия Ивановна ми викат.

— Много добре, скъпа Клавдия Ивановна. Няма да му кажа нито дума за вас, ама и вие не издавайте. Нека да е сюрприз.

Бабата още можеше да говори с добрия човек, но Турецки прекъсна връзката и веднага избра Кисота. Телефонът ѝ мълчеше глухо, въпреки дългото чакане.

Ясно, много е възможно да обсъждат заедно как да измамат глупавия следовател. Това е добре. Но сега вече задължително трябва да минем през Киевската гара, поне за минутка.

Кои нощни влакове заминават за Киев?

В транспортната милиция, където Турецки се отби с надеждата да намери някой познат, беше само дежурният. Като се запозна с документите му и забеляза кобура от кафява кожа, който се показва под уж случайно разтворилото се яке, стана любезен и предпазлив до безкрайност. Веднага извади разписанието, започна да звъни в касите и да уточнява има ли свободни билети за Киев за днес, по-точно за вторник и за кои влакове.

Намери билет за спалния вагон за влака през Унгени, тръгва към пет сутринта, но вече бе запазен, макар още неплатен. За другите влакове нямаше какво да проверява, уж имало някакъв пътнически — 923, там местата в купетата се броят на пръсти.

Добре, реши Саша, това ще е резервният вариант. А сега да бягаме в „Роял“.

В това заведение всичко му бе противопоказано. И на Грязнов, и на всички останали. Мигар имат някакво, дори приблизително

отношение към елита на обществото, който профукваше тук лудите си капитали? Никакво!

Дори портиерът — мутра с униформа — не благоволи да отвори вратата, смятайки, че човек с обикновено яке няма работа тук. Тогава Саша се почеса лениво под мишниците и нелюбопитният взор на портиера веднага забеляза това, срещу което е опасно да се възразява. Но пак не отвори гостоприемно вратата за служителя на закона, а само я откряна.

Сигурно си помисли, че пак ще има изясняване на отношения. По-добре да не си взема беля на главата. Но клиентът не се оказа от ония. Каза, че иска само да погледне някои хора, и ще си отиде. Младежът не беше съгласен. Тогава Турецки му пхна под носа картата си от Главна прокуратура и добави отчетливо и тихо, че ако си отвори устата по този повод до края на нощта, ще се озове закопчан на „Петровка“ 38.

Тогава младежът най-после благоволи да го пусне, помоли само да не се показва в голямата зала, защото за такъв „костюм“ — той кимна иронично към сивото невзрачно яке на Саша — ще го изпъдят от работа.

— Няма — успокой го Турецки и с бърза плавна стъпка, сякаш е обикновен служител, а не гост, мина из няколко помещения. Там с пълна сила се вихреше искрено веселие: на сцената се събличаха момичета, въртяха голи задници, прикрити с по една лъскава ивица, върху зеленото сукно се въртеше пъстрото поле на рулетката, публиката танцуваше и пиеше.

Веднага откри Бай, още щом влезе в ресторанта. Беше седнал срещу рижа дама с много дълбока цепка на гърба, а от кръста надолу с големи разрези. Както се казва — рокля без гръб и без предница. Сега е модерно. Нека. След минута Турецки позна в дамата Кисота.

Не изпита никаква радост, че е успял толкова бързо и без особено усилие да влезе в дирите на Бай, и помисли, че все пак има частичка късмет. Но частичка. Изглежда, има някакви флуиди, невидими, но много силни — нервни, психични, дявол знае какви още — нишки, които минават през пространството от теб към човека, за когото дълго и напрегнато мислиш. Накрая тези нишки ви свързват. Както и да е, важното е, че Бай е тук. И не е сам. И тази компания от двама има за какво да си поговори.

Когато Турецки излезе във вестибюла, видя портиера и допря палеца си до устните, а сетне просто приятелски му махна с два пръста. Онзи отвори послушно вратата, а Саша се обърна и рече тихо:

— Днес не бутам. На работа съм.

Портиерът сигурно беше много любопитен, за което ще е ял доста бой в детството си. Правилно, няма какво да си пъха носа в чужда работа. Но боят явно не е могъл да го отучи. Излезе навън и проследи как Турецки отиде до колата, каква е, какво ще стане по-нататък. Затова като се качи при шофьора, Саша каза:

— Едуард, трябва да направим един бърз и кратък кръг, а да се върнем без светлини. Виж къде можем да спрем, без да привличаме вниманието, но да виждаме всичко. Задачата е с повишена трудност.

Наистина, целият площад през прочутия „Хиподром“ бе ярко осветен.

— Ще намерим място — отвърна късо шофьорът и включи едновременно сирената и лампата. Колата рязко потегли, излетя от просторния площад към тясната „Бегова“, и сирената и лампата веднага се изключиха. Едуард спря до тротоара. — Ще отида да погледна — каза той и слезе.

Върна се буквално след минута и след краткото: „Има“, запали колата. Бързо обърнаха и без много шум спряха до челната част на зданието, където сянката от колоните създаваше напълно усамотено прикритие.

Турецки обясни на шофьора от кого се интересуват, описа външността му и попита:

— Би ли отишъл да се поразходиш насам-натам, погледни колите. Има страхотно тъмносиньо рено. Като го видиш, кажи. Портиерът вече ме познава. А шофьорът — още повече.

Едуард тръгна из площада, претъпкан от колите на гостите на „Роял“, и след петнайсетина минути се върна с небрежна походчица. Намерил лесно реното, чакало срещу входа. Шофьорът бил млад чернокос момък. Едуард го попитал колко е часът, онзи отговорил: „Полунощ е. — Погледнал ръчния си часовник и уточнил: — Без три.“

Странно, помисли Турецки, нали Андрей не носи часовник, може да е объркал колите? Тогава с какво е дошъл Бай? Ще чакаме.

За щастие не за дълго, защото Турецки скоро чу „Арлекино“, озвучило силно целия площад, после забеляза и не много трезвия Бай.

Той буквално влачеше спътничката си.

Шофьорът му изскочи от колата и им помогна да седнат, после си тръгнаха.

— След тях — рече Саша и съжали за своята жигула. Този бяло-син форд е отлична кола, но страшно се набива на очи. Остава да се надяват, че шофьорът на реното няма да внимава. А къде е Андрей? Това е въпросът. И защо така Бай изведнъж се е наквасил?

Турецки помоли Едуард да не ги следи толкова нагло, а да кара с по-голяма дистанция. Ако се съди по маршрута, отиваха някъде към Кунцево. При това шофьорът познаваше добре пътя: мина „Шмитовски проезд“, отмина Краснопресненския мост, тръгна по „Болшая Филевская“. А и за Киевската гара, и за Шереметиево маршрутът трябваше да бъде друг. Може пък наистина да е щуротия на развихрила се фантазия? Макар че каква щуротия, ако... Саша извади бележника си от задния джоб на панталона, пусна специалното осветление и прочете телефона на Кисота заедно с адреса: улица „Минска“. Всичко се изяснява, Бай кара пияната си спътничка вкъщи. Засега пренебрегна прокрадващите се съмнения за по-късно.

Реното влезе в двора на голяма П-образна кооперация и спря в дъното. Турецки накара Едуард да се долепи до банкета, изскочи и по диагонал почти на бегом пресече обраслия с дървета и храсти двор.

Бай носеше спътничката си почти под мишница и разговаряше нещо тихо с шофьора си. После влезе във входа. Саша можеше да се закълне, че походката му е абсолютно трезва. Шофьорът — наистина не беше Андрей — се качи в колата и замина.

Турецки влезе във входа, прочете номерата на апартаментите и пресметна къде живее Кисота. Излезе на двора и заоглежда кои прозорци ще светнат. Правилно, светнаха на деветия — един, два, три прозореца. Двустайно жилище, помисли си. Отдалечи се в дъното на двора, седна на една пейка и запали, без да сваля очи от входа и прозорците. Дърпаше от цигарата в юмрука си.

Когато я изпуши, реши, че Бай или ще остане за дълго у Кисота, или смята да хване такси, щом освободи колата си. Но не носеше багаж със себе си. Значи?

Трябва да отиде и да звънне на Костя, каквото и да става.

Меркулов още не спеше. Много ясно, телевизорът гърмеше край него. Костя не е любител, но жена му и дъщеря му сигурно гледат —

какво ли е сега любимото парче? — ами да, „Санта Барбара“ или за детективите от Маями.

— Костя, аз съм по петите му — започна Турецки без никакъв увод.

— Дълго ли ще го преследваш? — с интерес попита Меркулов.

— Мисля, че и той няма да издържи дълго. Искам да опитам един такъв ход...

И Саша изложи плана си за действие, пропускайки излишните подробности. Меркулов слушаше, без да прекъсва и да поправя. Но накрая каза:

— Много искам да вярвам в благоразумието ти. Жалко, че си сам...

— Костя, шофьорът ми е отличен мъжага.

— За съжаление той не е оперативен работник. Добре, съгласен съм, но по възможност постоянно ме дръж в течение на събитията. Сега със сигурност няма да заспя.

Артур седеше като на тръни. Бяха се уточнили с господаря за три часа след полунощ. Часът приближаваше. Най-сетне не издържа, излезе от колата, затвори вратата и влезе в кооперацията. Изчака на площадката на първия етаж, до асансьора. Високо горе нещо изтрака, иззвънтя и кабината тръгна нагоре. След по-малко от минута слезе Бай и се учуди, като видя шофьора си:

— Случило ли се е нещо?

— Не знам как да кажа, Виталий Александрович, но следователят, който идва на вилата ви, е тук, в двора, с патрулна кола.

Бай се облегна о стената.

— Така-така... — проточи тревожно. — И отдавна ли... те бройка?

— Пристигнах, а той идва, навежда се, иска ми огънче. Но аз веднага разбрах, че се преструва. Дадох му запалката, той запали и пита: „Колата не е ли на Виталий Александрович Бай?“ Казвам: „Негова. А какво?“ — „Ами, познах колата, а шофьора — не. Да не са му я откраднали, викам си?“ „Не, казвам, не са я откраднали, собственикът е тук, на гости, скоро ще дойде...“ Не знаех какво да отговарям, Виталий Александрович. Пък и вие не ме предупредихте. Изобщо, седи на пейката, елате, ще ви покажа.

Изкачиха се на площадката и Артур показа двора, където безгрижно седеше и пушеше на пейката Турецки, като размахваше от време на време огънчето на цигарата.

— Да вървим — рече решително Бай.

Отиваха към реното, а срещу него се зададе ухиленият Турецки. Той пръв протегна ръка.

— Добра нощ, Виталий Александрович. Да не се учудвате?

— Как иначе? — жизнерадостно и малко пиянски отвърна Бай. — В такова забутано място, посред нощ — и изведнъж вие! Ще замигаш по неволя! — и се засмя малко изкуствено.

— Такъв ли страх предизвиквам? Не, работата е много проста. Ще ви кажа нещо под секрет. — Саша направи тайнствена гримаса. — Тази нощ из града е обявена операция „Мрежа“. Захващане на разни хулигани, за проверка на колите и прочие. Та и аз извадих късмет, при нас не достигат хора, а грамотни — още повече. Падна ми се Филевски район и вече три часа обикалям из дворовете без всякаква полза. С патрулката. Влязохме тук. Майчице, гледам — позната кола. Като че ли е на Виталий Александрович. Реших за всеки случай да проверя, да не би да са я откраднали? Гледам — и шофьорът непознат. Питам това-онова, той потвърди, ваша била. Я да почакам, викам си, да видя вярно ли е. Добре, значи всичко е нормално. Ще отивам по-нататък да патрулирам. Още веднъж добра нощ.

Те си стиснаха ръцете и Саша усети, че дланта на Бай е влажна. Значи се вълнува. Турецки щеше да тръгне към колата си, но изведнъж се върна.

— Сигурно се прибирате у дома, нали?

— Даа... — Бай някак неуверено проточи отговора си.

— Помислих, вместо да се въртя тук напразно, да ви изпратя до Переделкино. И ще си поприказваме, ако не възразявате, и от патрулите ще ви спася. Имате ли нещо против?

Бай демонстрираше усилено колко неловко се чувства да кара някого да го изпраща... Но следователят беше упорит в желанието си да обслужи. И той се принуди да приеме.

— Ще кажа на колегите от патрулката да карат след нас, а аз ще се кача във вашата кола, става ли? — И като видя кимане, завърши: — Тръгвайте.

— Твоятта мамица! — изпсува Бай, когато следователят се отдели от колата му. — Точно сега ли трябваше да се лепне... Смятай, че закъсняхме за киевския влак. Нямаме време дотам и обратно, нали, Артур?

— Рисковано е, Виталий Александрович.

— Именно. Билети не сме купили... Добре, тръгвай, ще сменим маршрута. Мисля, че Снегирьов вече е на летището. Само да не стане някоя беля...

На изхода на двора Турецки отвори задната врата и седна до Бай. Кимна към форда, който беше включил синята лампа.

— Ето я моята Коломбина!

Стъклата на форда бяха затъмнени и не можеше да се види колко души има в купето.

Потеглиха. Бай отвори бара.

— Не желаете ли?

— А, водичка, с удоволствие! — искрено се зарадва Турецки. Той седна така, че под леко разтвореното яке да се вижда кобурът с пистолета.

Докато Турецки пиеше боржом, Бай го разглеждаше насмешливо и най-накрая попита:

— С играчки ли си играете? — и посочи кобура.

Турецки само разпери ръце:

— Уви! Длъжен съм... А къде е вашият верен страж? Имам предвид Андрюша. Никога няма да забравя как правеше така с два пръста! А! И аз не съм слаб, но чак толкоз!

— В отпуската е. — Бай отговори равнодушно, като за нещо странично. — Всеки има право някога да почива.

— Та какво исках да ви кажа, Виталий Александрович. — Турецки се наклони като към заговорник. — Няма да повярвате! Знаете ли какво намерихме днес? Каталога. Ей богу, той е. Нашият Лъоня, нали го познавате, щеше да се побърка! Впрочем Лъоня има много високо мнение за вас. Това се казва истински подарък. Прелистих го от интерес, там е описано всичко през годините, като се започне почти от следвоенните. Представяте ли си? Много помогна дъщеря му, Лариса Георгиевна. Нали сте се познавали преди... това... Все едно, много е красива. А тази работа? — Турецки се изкиска с лек цинизъм в гласа. — Как се изразяваме ние, мъжете? Никаква прошка! Нали?

Бай не знаеше какво да отговори. Опасно е и да мълчи. Като слушаше уж непринуденото бърбрене на следователя, непрекъснато имаше усещането, че участва в някакъв бездарен, но много опасен номер. И непринудената бърбровост на това лице, облечено с голяма власт, можеше да бъде само добре направена маска. Но какво има под маската? Какво могат да знаят? Как да изпрати Макар за Турецки? Андрюша — ясно, ще си свърши работата и ще изчезне, ами Макар? Ето го Турецки, можеш да го пипнеш с ръка. Но... Зад нас е колата му. И пред нас, както твърди, било пълно с патрули, но колко пътуваме, нито един не е минал. Ако наистина е номер? И те просто по най-елементарния начин ме водят. Или ме пасат, както се изразяват при тях? Как да разбере, как да провера? От един неправилен ход може да зависи целият ми живот.

— Виталий Александрович, кажете ми като на мильо — Турецки се обърна с искрена усмивка към Бай, — това ваше колекциониране на картини и прочие работи, то професия ли е? Или, как го наричат сега — хоби. Може ли човек да даде целия си живот за това? Добре, събрал ги, а после?

— А, това ли било — усмихна се Бай. — Страст. Вашата професия харесва ли ви?

— Да предположим. Хем да ловиш бандити и престъпници, да се ровиш в лайна и кръв не е най-голямото удоволствие, честно да си призная. Но то е друго. То е дълг, ако щете, а всъщност служба. И държавата ми плаща пари за нея.

— А професията на колекционера съвсем не е служба. Служат в музеите, описват и изучават картини, правят изложби, опазват, така да се каже, висшата култура на нацията, световната. Човешката. А когато се приобщаваш към истинската култура, забравяш всичко на света, дом, семейство. Възниква страстта.

— Добре де, събрали сте ги. Дайте ги на музея, нека да ги гледат всички, не е ли така?

— В идеалния случай е съвсем правилно. Но вие сте наивен човек. Възниква друго чувство: това аз съм събирал, намерил, това е мое. И то е безценно.

— Тоест... собственически чувства, така ли?

— Отчасти.

— И затова крадат, убиват?

— Но защо! — Бай изпухтя от такова примитивно разбиране. — За съжаление има и изключения. Но като цяло колекционерите са пределно порядъчни хора.

— А Константиниди, как беше според вас?

— Особен въпрос... Не е за обсъждане в кола. — Бай се усмихна открито, като непрекъснато се стараеше да успокои тревогата си. — Беше различен.

— А вие?

— Какво аз? — Галеристът сякаш се обърка от толкова пряк въпрос.

— Например вие с вашия уж мек характер, величавост и стремеж към красив живот сред любимите платна бихте ли могли да извършите престъпление?

— Въпросът някак си е странен.

— Например името Ситковски нищо ли не ви говори?

— Ситковски? — Бай се смая. Познаваше го чудесно, знаеше как завърши неговият случай. — Да, чувал съм го. Но не се е налагало да се срещаме, имахме различни интереси. Мисля, че той се интересуваше главно от икони... А после имаше нещо криминално, нали?

— Да — спокойно отбеляза Турецки. — Той пречука няколко колекционери, извинете за нехуманния термин. Тогава това също ли е страст?

— Възможно е — замислено пророни събеседникът му. Все още не разбираше накъде бие следователят. — Позволете да полюбопитствам, защо ми задавате подобни въпроси?

— Спомних си случая на Ситковски. Странна закономерност: жертвите сами му отваряли вратата. А колекционерите, както веднъж споменахте, са пределно предпазливи хора. Понякога дори си вредят, нали така?

— Вие по-добре знаете. Щом съм казал, значи е така.

— Тогава на кого е отворил Константиниди? На зет си? Или на някой друг, много добре познат? Ето ви гатанката. Търсим отговора...

Все пак минаха една-две патрулки. И Бай малко се поуспокои, изглежда, следователят не го излъга. Момчета с автомати излизаха до осовата линия, но като виждаха зад реното патрулно-постовата кола с

включена лампа, милостиво даваха път. Така стигнаха в Переделкино. Спряха пред вилата. Излязоха от колата и се приготвиха да се сбогуват.

Докато Артур изтича да отвори вратата, Турецки се протягаше и с целия си вид демонстрираше, че сега е най-добре да обърнат по някоя чашка, но... Служба.

— Тук сигурно е пълно със славеи?

— Има достатъчно — усмихна се Бай и уж случайно погледна часовника си така, че Турецки да забележи.

Не забелязваше. Артур се качи в колата и я вкара в двора, а следователят сякаш нарочно не бързаше.

Точно тогава от форда се показва шофьорът и извика високо:

— Александър Борисович, спешно ви търсят!

— Един момент — Турецки се извини, сякаш се канеше да продължи беседата, и изтича в своята кола.

Обаждаше се Романова.

— Саша, произшествие! Тоест всичко върви по ноти. Току-що ми съобщиха от МУР, слушай добре: на „Староконюшени“ за малко да бъде извършено покушение срещу дъщерята на Константириди. От покрива на кооперацията са спускал и мощен заряд. Агентагаторът е убит при престрелката. Лариса го е разпознала, това е помощникът на Бай, Андрюша май се казваше. Тялото е изпратено в моргата. Ти къде си?

— На дващсет метра от вилата на Бай, а той стои пред портата и чака да се върна, за да си продължим приказката за времето. Сигурно ли е? Не е ли могла да сгреша?

— Сама го е назовала. Андрюша, казала. И е подписала протокола за разпознаване. Как е Бай?

— Взех го около казино „Роял“, стигнахме до Фили, където закара у тях пияната Кисота, там се срещнахме. Подробности от Костя. Мисля, че не спи.

— Не, не спи, току-що разговарях с него. Добре, а следващите ти стъпки?

— Ще съобщя на Бай за покушението. За трупа. За случайното разпознаване. А ще оставим за утре да му връчим обвинението.

— Мислиш ли, че ще се паникьоса?

— Аха. И ще избяга. Вече закъсна за киевския влак. Сега му остава Шереметиево. Там ще се срещнем.

— Действай. В Авиационния отдел на милицията ще те чака майор Климчук.

Саша изключи връзката, слезе от колата и тръгна бавно към широко отворената порта на Бай. Спря до него, пъхна ръцете си в джобовете на панталона, направи дълга пауза и каза:

— Лоша работа, Виталий Александрович. Та къде казвате, е вашият помощник сега?

— В отпуска, защо? — завълнува се Бай.

— Отдавна ли замина?

— Май още вчера... Мога да попитам Артур. Мисля, че той го закара на гарата, за влака.

— А къде е отпътувал?

— Господи, Александър Борисович, започвате да ме плашите. Какво се е случило? Защо се изменихте изведнъж? Някаква неприятност ли?

— За малко да се случи... Току-що ми съобщиха от МУР, че е предотвратено покушение над Лариса Георгиевна, която се е намирала в дома на баща си, на „Староконюшени“. Използвали са заряд с голяма сила. Но потенциалният убиец е бил убит при възникналата престрелка. Няма документ. Е, какво ще кажете?

— Това е ужасно! — възкликна Бай. — Защо? На кого е нужно? Слушайте, да не ме разигравате?... Впрочем почакайте, това да не е нечие отмъщение за арестуването на насилниците й?

— Отначало помислихме същото. Но Лариса е разпознала убиеца: вашият верен Андрюша. Впрочем как е фамилното му име?

— Беленки. — Бай се шашна напълно. Дори на слабата светлина от уличната лампа се виждаше как лицето му се обезкръви. — Не може да бъде!... Това е някакво чудовищно недоразумение!

— Какво ти недоразумение! — мрачно го прекъсна Турецки. — Но във връзка с това ще ви помоля, Виталий Александрович, утре още сутринта да дойдете при мен в Главна прокуратура и заедно да отидем в моргата за разпознаване. Сега вече е късно, пък няма смисъл нито за вас, нито за мен. После ще изясняваме обстоятелствата около този криминален случай. Вашата помощ ще е нужна много на следствието. Смятам да не ви карам сега да декларирате писмено, че няма да напускате града, вие сте отговорен човек и сам разбирате важността на

явяването си. Така че извинете и останете със здраве. Ще отида на „Староконюшени“, какво да се прави, служба. Довиждане.

Сбогуването бе сухо и без ръкостискания. Бай стоеше пред портата със зяпнала уста в прекия смисъл на думата. Сетне, когато милиционерската кола се скри зад завоя, той се юрна презглава към къщи.

Беше стигнал до точката, когато обхванатият от паника човек започва да прави грешка след грешка. Да бяга? Но къде? Да изостави всичко — и пак отначало? Няма вече сили. Но Андрей! Как е могъл, как е могъл... да изгърми?! Нали е професионалист! И Макар трябваше да е там... Какво да правя? Какво ще говоря? Утрото — ето го, вече съмва... Колко време имам... Не, тази среща съвсем не е случайна. Те знаят. Но какво? Трябва да изчезвам! Макар да не ме е карал да подписвам декларация. А аз бях пиан! Можел съм да изтърва какво ли не! Спокойно! — заповяда си Бай.

— Андрей! Бъди проклет! Артур, ела тук! — и когато шофьорът дойде, заговори вече спокойно, само аленият цвят на лицето му издаваше крайното му вълнение: — Провери отвсякъде дали има някой. Тръгваме. И карай през „Мичуринска“.

44.

Ереванският пътнически влак 943 тръгваше от Курската гара от седми коловоз. Шестнайсети вагон е малък кошмар. В него тръска и люлее, той е най-неудобният и мръсният вагон от цялата композиция. Още повече че се нарича плацкартен, със запазени места. Беше вече три и до тръгването на влака оставаха петнайсет минути.

Перонът се огласи от бърз гърлен говор, своеобразен народ се кани да напуска столицата. Колкото и да търсиш сред заминаващите, изпращачи няма. Кой пътува по това време? Пътуват. Двама: единият с големи плешивини по черепа, другият с характерен боксьорски нос, сплескан и почти плосък. А тези двама високи младежи, с джинси и кожени якета, изпращаха невисок хилав плешив човек с агнешка шапка, такива на Кавказ носят селяните.

Изпращачите се отнасяха към възрастния с видима почит, говореха полугласно, но повече слушаха.

Багажът — тънък куфар и избеляла брезентова раница — бе пред краката на възрастния. Той говореше на арменски, както и останалите наоколо, край вагоните. Такъв специфичен влак.

Най-сетне дойде време да се качват по стълбичките във вагона. Сбогуваха се спокойно, без прегръдки и целувки, възрастният просто им стисна ръцете и леко подскочи на стъпалото, леко за неговите години, би казал любознателният човек. Но по това време нямаше такива на перона. Тези, които трябва да са любознателни, дефилираха из многобройните зали и подлези на гарата, поглеждаха снимката на брадясал, чернокос и мрачен тип. А заминаващият заедно с изпращачите дойде от съвсем друга посока и изобщо не се мота по перона.

Влакът тръгна и понесе към Кавказ престъпника рецидивист, „авторитет“ от бандитския свят с четири присъди. А в износената раница и пъхнати в старите кирзови ботуши, напуцаха Москва пачки зелени банкноти, получени от него за изпълнената поръчка.

— Довиждане, чичо Мкъртич — тихо рече оня с боксьорския нос. Вторият също махна с ръка.

Мкъртич Погосов, дясната ръка на чичо Гурам, старият мъдър Мкъртич, или още Макар, смяташе, че всичко е нагласено както трябва и хитрият следовател трябва да хвъркне във въздуха не по-късно от осем часа сутринта. Затова си заминаваше с чиста съвест.

Само не разбираше защо не дойде на гарата Беленки? Закъсня ли? Случва се. Макар да бе уверен в него така, както и в себе си.

Така тресна, че изхвърчаха не само стъклата, но и рамките на прозорците с изглед към двора. За миг кварталът се събуди. Старите жители не бяха чували такъв изстрел от времето на войната, когато на голата поляна между къщите бе паднала половинтонна немска бомба. Скоро пролетните води бяха запълнили изкопа от взрива, а по средата останала да се търкаля конструкция на съборения още преди войната кран. По-късно хлапетиите допряха две дъски и се пързалияха върху тях, по-големите се гонеха по железните конструкции на крана и понякога падаха във водата. В ония години от всяко нещастие можеше да се извлече някаква лична полза. Наистина, за тези, които помнеха...

След пет минути в двора врълетяха милиционерски патрули. Полусъннените собственици на колите, спрени до горящата жигула, тичаха всеки към своята и ги изкарваха по-далеч от бушуващия огън.

Дошлите оперативни работници бързо изпразниха пожарогасителите си, но ефектът бе почти нулев. Появилата се след миг пожарна заля за секунда всичко с дебел слой пяна. Огънят стихна.

Оперативниците заобсъждаха на кого е колата. Взривът бе много силен и в радиус до двайсет метра имаше разпилени железни парчета. Разследването започнаха специалистите, открили, че в колата е имало човек. Възможно е да е бил собственикът. Разпитаха насъбралите се хора и стигнаха до извода, че взривената кола най-вероятно е била на живеещия в тази кооперация следовател от Главна прокуратура Турецки.

— У тях даже свети — един от съседите посочи четвъртия етаж. — Нима човекът е слязъл до колата, а в това време е гръмнало? Какво нещастие!

— Ей, началник! — обади се един младеж. — Вчера не съм го виждал. Цял ден се въртах тука с моята трошка. — Той подхвърли върху дланта си връзка ключове. — Към седем-осем дойде един тип, приличаше на боксьор. Търсеше Сашка. Казах му: виждаш ли, няма му

колата, значи и него го няма. Може да си е дошъл по-късно? И защо така? — попита изведнъж и се обърна към навалищата.

— Турецки ли? — Дежурният следовател наостри уши. — Трябва спешно да се обадим. Ех, момчета, това може да бъде много сериозно. Не си отивай, как се казваш?

— Сашка, адаши сме — въздъхна младежът, седна на бордюра и хвана с две ръце главата си.

Дежурният следовател изтича при колата си и започна да звъни в дежурната на Главно управление на вътрешните работи на Москва. Там прие съобщението и заповяда на следователя да не се отдалечава от телефона. След няколко минути се раздаде развълнуваният глас на Романова. Тя попита къде е станал взривът. Като чу, че в двора пред дома му, въздъхна с облекчение.

— Добре, чуй сега. Качи се на четвъртия етаж, в апартамента му, може и там да има нещо сложено. Не е загинал Турецки. Сега е на задача в съвсем друг район. Мога да предположа, че се е взривил или неопитен убиец, или крадец на коли. Но никому нито дума. Изрази съчувствие на хората, за какво ли им е на горките, но имаш ли друго предложение? Действай. А трупът, или това, което е останало от него, изпрати в моргата, може да го идентифицираме.

В това време Турецки приближаваше с мощния форд летище Шереметиево. И естествено, не можеше да чуе какво говорят съседите за него. Телефонното обаждане на Романова го застигна някъде на изхода от Ленинградското шосе.

— Е, Саша — тя въздъхна някак странно, — винаги съм била сигурна, че иде живееш дълго. Здравата си ги настъпил по опашката. Върши си работата и по-малко емоции. И започвай да пестиш за нова кола.

— Какво се е случило? — разтревожи се той.

— Това, нямаш вече жигули. И прозорци нямате на двата етажа. Нали казвах да не спирате колите из дворовете. Хора вървят, играят деца.

— Ясно — досети се той. — Значи е задействало?

— И още как! Вътре се е оказал някакъв тип. Не унивай, ще ти съберем пари за нова кола, да те вземат мътните. Какво да правим? Не ни бутат рушвети, слава богу... Живеем си като добри хора. Къде си сега?

— Последен завой.

— Е, добре, сине — въздъхна Александра Ивановна и Турецки оцени истински нейното ласкаво, родно „сине“. — Стискам ти палци...

Турецки се усмихна и намигна на Едуард.

— Нищо, ще поживеем. И ще хванем здраво тая паплач за едно... скандално място.

45.

Майор Климчук приличаше на голям куфар на колела. Едър, тежък, широкоплещест, с бързи и ловки движения като циркова мечка. Късите му крака сякаш не вървяха, а ситняха. И това предизвикваше неволна усмивка.

Чакаше до вратата-въртележка пред входа на летището и пушеше, поглеждайки пристигащите коли. Турецки още не бе слязъл от патрулката, когато той пръв отиде да го посрещне. Козирува, допрял дланта си до козирката.

— Здравейте... Аз съм Иван Василиевич Климчук.

— Александър Борисович — представи се Турецки.

— Слушам ви, какво има? Каква е тази паника?

Турецки бързо нахвърли ситуацията. Майорът запали цигара и го покани, но той отказа: бездруго гърлото му е пресъхнало.

— Ще оправим работата — успокои го Климчук. — Хайде в бюфета.

Седнаха зад празния тезгях — кой да закусва в четири сутринта? — взеха по чаша студена фанга и продължиха разговора си.

— Значи смятате, че това е Снегирьов? — замисли се Климчук. — Долно животно, извинете за израза! А вашият Бай какво поданство има?

— Наше. — Турецки се усмихна и си спомни как миналата седмица, тъкмо когато започваха следствието, Грязнов му заостри вниманието върху няколко любопитни факта от биографията на Виталий Александрович. Друг на негово място след толкова години живот в чужбина земята ще съдере за американско или някакво друго гражданство. А този както си беше съветски гражданин, така и си остана. Патриот значи? Не, сигурно парите са се оказали по-важни от патриотизма, а за него е все едно какво пише в паспорта му.

— Тогава е по-лесно. Не мога да търпя консулските съветници. Големи буквоеди и формалисти, цели езоповци, както четох наскоро.

Посмяха се.

— Няма да се появявам до последно. А връзка ще ни бъде Едуард, шофьорът на нашата кола. Ще обикалям наоколо, да не ме засече митницата. Или още по-добре, ще остана тук.

— Разбрахме се. — И се разделиха.

Саша обясни на Едик какво очаква от него, той се съгласи на драго сърце да помогне, излезе от колата и тръгна из чакалнята. Турецки затвори очи, облегна назад глава и започна да планира утрешния си ден. По-точно — днешния, нали вече е вторник.

Добре, ще хванем този Бай. Заедно с компромата. Ще се подпише, че няма да напуска града и ще го доставим в прокуратурата за пръв разговор. Какво обвинение можем да му предявим? Че Андрей Беленки е работел за него? От сутринта го издирваме по всички картотеки. Да предположим, докажем, ако съм прав, че Андрей е убиецът или един от убийците на Константиниди. Какво общо има Бай — обикновен човек, наивна душа? Ще каже, че никога не е забелязвал нищо лошо в Беленки. Това престъпление ли е? Извинете, няма повече. Но за това не съдят, дори по нашите съвсем идиотски закони. Също като с Гурам. Ако момчетата му поемат вината върху себе си, той ще се окаже чист, гаднярът. И съдът на драго сърце ще го пусне на свобода. Ах, колко разпалено, с каква страшна тъга говореше за това Никита Емеляненко на връщане от Фрязино към Москва! И за жалост — не е далеч от истината... Виж, ако намерим у Бай откраднатите от Константиниди картини, и ако дядовият каталог го потвърди, става съвсем друго. Затова като чу за каталога, очите му зашариха, затрепери... А Поляков и Зименков цял ден нещо мълчат... Полуниин и Кругликов трябва да направят и в двата апартамента съвсем истински обиск, а не нещо повърхностно. Да съберат всички картини. Там, на „Комсомолски“ в голямата чанта имаше руло, само че тогава не ни беше до него. Да се прелистят всички папки-мапки, всички бележки и тем подобни. Ако се наложи да арестуваме Бай, трябва да се готвим като за звяр. Не става как да е. И той го знае много добре. А сега е въпрос на техника как да го хванем... Снегирьов, глупакът, дори не се сеца какво си копае в момента.

Турецки отвори леко вратата, огледа се и извика Едуард.

— Премести колата на друго място, може Бай да е запомнил номера. После върви при майор Климчук, кажи, че аз те пращам, намира се в транспортната милиция, знаеш къде. Предай, че може да

се наложи да извикаме снегирьовското началство и да направим обиск в сейфа му, в гащите му и така нататък. Той ще схване за какво става дума. А аз ще погледам. Не бива да се появявам често там, вече ме познават.

Така мина час в размисъл. Изведнъж сърцето на Турецки трепна радостно. После неясна тъга измести радостта от прозрението, и то, защото в края на краищата излезе прав. На душата му стана съвсем противно, когато видя познатото тъмносино рено, а от него изпълзя — друга дума не може да се намери — големият шопар Бай. Играта на стражари и апаша свърши, започваше проклетата проза на живота. Шофьорът Артур извади от багажника обемист куфар на колелца и неголяма кожена чанта за носене на рамо, с бял надпис „Пан Ам“, значи отдавнашна. Артур веднага паркира и се върна при Бай, взе куфара и двамата тръгнаха към изхода за пистата...

Тъкмо Едик щеше да отиде при Турецки, беше на две крачки от него, и той вече слизаше от колата. Потупа шофьора по рамото и каза кратко:

— Да вървим, приятелю. Ти — след тях, аз ще стоя до будката с парфюми, виждаш ли я? Намери Климчук и му покажи обекта. Когато започне да попълва декларацията и да минава митническата проверка, ела ме извикай.

Бай, изглежда, бързаше. Искаше му се по-скоро да мине паспортната проверка, след нея е границата. А най-добре да е вече в самолета. Още по-прекрасно — ако вече е набрал височина. Затова, когато Артур доведе Снегирьов, с чиста съвест пусна шофьора да почива въщи, изобщо да прекара два дена където иска. До „завръщането“ на стопанина. А той отиде със Снегирьов в неговата стаичка, където по време на смяна стои старшият. Разговорът с митницата бе кратък и съществен. Снегирьов заключи сейфа и пъкна ключа в джоба си. После лекият, но обемист куфар на Бай тръгна към празното гише заедно с него. Не бяха обявили още излитането, но на двете гишета вече регистрираха пътниците.

Снегирьов бе точен: претегли куфара и чантата. Разбира се, свръхбагаж няма. Взе предварително попълнената декларация. Сред особено ценните предмети бяха посочени златен пръстен с орел и златна верижка на врата. Пъкна в паспорта екземпляр от декларацията, после извади от джоба си билета за полет с австрийската

авиокомпания. Беше го купил още в понеделник, след позвъняването на Бай, от представителството на фирмата за съвсем прилична сума. Сега намигна лукаво: митницата не взема току-тъй рушвети. Виталий Александрович го разбра и също намигна.

Но както забеляза, ответната усмивка на Снегирьов се оказа кисела, сякаш е отхапал лимон. И дори не гледаше него, а някъде зад гърба му. Машинално се обърна и... хлъцна, при това толкова високо, че изправеният зад гърба му Турецки весело се засмя.

— Боже мой — разпери ръце, — наоколо пълно с познати лица! Добър вечер, пардон, добро утро, Виталий Александрович! И на вас добро утро, другарю Снегирьов, не греша, нали? Какво, посрещаме ли, Виталий Александрович? Изпращаме ли? И защо така рано, дори не сте се наспали, и пуснахте Артур. Не е разумно, господа — завърши той без следа от усмивка.

Очите на Снегирьов пак заиграха: видя, че насам върви с характерната си ситна походка старият подлец Климчук, а с него двама от оперативните работници.

— Е? — Турецки огледа събралите се. — Започваме ли работа? Моля! — Той протегна ръка към Снегирьов. — Дайте всичко, паспорт, билет, декларация. Багажът мина ли проверка?

Снегирьов безмълвно кимна.

— Чудесно. Виталий Александрович, истината винаги е по-добра. Сега още не сте извършили криминално престъпление, но... Мислете. Имате една минута. Иван Василиевич, помолих да известите шефовете на Снегирьов, че ще правим обиск на работното му място. Съобщихте ли?

— Тъй вярно. Сега ще дойдат... началничетата — рече майорът с откровен сарказъм.

В това време Турецки разглеждаше документите, огледа от двете страни самолетния билет, поклати завистливо глава и попита:

— Виталий Александрович, а цената на билета влезе ли в рушвета?

Той опули очи като риба и без да иска, кимна.

— И аз така мислех, защото вие нямахте време. С такава наситена програма. Как мислите, дали Алевтина Филимоновна се е събудила, или трябва да изпратя лекар и да разбиваме вратата?

Бай мигом се изпоти. Целият — по челото, лицето, по гърба и елегантната му риза започна да се мокри пред очите на всички.

— Ще се събуди... — изсумтя той. — Пи повече... и толкоз.

— Една минута мина — заяви Турецки и погледна часовника си.

— А какво ми остава? — покорно отвърна Бай. — Не съм някакъв си убиец... Ще кажа, разбира се.

— Вероятно желаете да направите чистосърдечно признание? — не спести отровата си Турецки.

— Да, да — отговори твърдо Бай. — Но ако може, да не е тук, разбирате ли?

— Разбирам и ще влезем в кабинета на Снегирьов, където ще имате и време, и място. А вие, Снегирьов, ще последвате ли примера на колегата, за да не протакате? Това може да повлияе на съда, но се съмнявам дали и на началството ви. Макар че, дявол да го вземе, всичко става. Нали, Иван Василиевич?

— Тъй вярно, Александър Борисович! — съгласи се и изпъна гърди майор Климчук.

— Ще кажа — кимна накрая убитият Снегирьов, като разбра, че под „началничетата“ този подлец Климчук сигурно разбира заместник-началника на митницата Козлов, с когото беше на нож. Но не поради служебни разногласия, а заради гадния характер на Козлов, който не щадеше нито своите, нито чуждите, когато ставаше дума за службата. Наистина, по-добре сам да признае. Е, ще го изгонят, но с неговия професионализъм и връзки толкова ли няма да намери някаква работа? Пък може да не го изгонят, а само да го понижат в длъжност, голямо чудо. Из цяла Русия търсят митничари, да не говорим за бившите републики. Трябва да пожертваш малкото, за да не изтървеш голямото.

— Да вървим — той вече бе спокоен, — ще покажа...

И Бай направи последното „признание“:

— Извинете, Александър Борисович, може ли да ви наричам така? Или... как беше? Гражданино началник?

На Турецки му се стори, че долавя насмешка, но отвърна сухо:

— Може.

— Всъщност най-сетне осмислих вашия въпрос за Ситковски. Мога да дам честна дума, че това не се отнася за мен.

„Или всичко е пресметнал, или?“ — Турецки кимна и отговори равнодушно:

— Както се изразявахме — следствието ще покаже. Но ще се радвам за вас. Хайде да отидем да видим вашите „картинки“. А после ще седнете на масата, ще ви дам няколко листа хартия и подробно ще напишете защо, след като ви предупредих за отговорността ви в случай на неявяване, въпреки всичко решихте да напуснете страната, какви картини носите в куфара, откъде, имате ли право да ги изнасяте и продавате в чужбина. А пък за вашия бивш шофьор ще си имаме отделен разговор. И не тук, естествено.

Саша вече съжеляваше, че предварително разкри истината за убийтия шофьор. Можеше да протака, тогава как ли щеше да се извърта Бай? Но казана дума — хвърлен камък, късно е да съжелява... А сега той всичко ще отрича... Турецки изобщо не се интересуваше от съдбата на Снегирьов. Бай потвърди, че е дал подкуп, митничарят нямаше друг избор, освен в присъствието на двама свидетели сам да извади от сейфа нещастните двеста хиляди долара и пак собственооръчно да ги даде в полза на... Каква ти полза? Глупак, трябваше да ги изнесе, а не да бърза с тоя тлъст шопар. Пък и къде ли да ги изнесе? Сигурно вече са го следили. Но нека тия скапаняци фиксират факта на доброволното му признаване и предаване на нечестно спечелените пари! А пък че дотичалият Козлов се заканва да го изгони, да го прати в дранголника, е вече факт от собствената му биография. Не той ще реши, а съдът. И няма защо да се крие зад колектива, тук две трети, ако не и повече завиждат сега на Снегирьов. Не на финала му, разбира се, а на живота му. А може и някой от тях да го е наклепал?

Турецки предложи на Бай сам да отвори тайника на куфара си. Всичко излезе много по-просто и примитивно, отколкото очакваше. Бай небрежно изсипа на масата малко неща, сетне откъсна от дъното и капана няколко хитроумно залепени стикерчета и пред взора на „възхитената публика“ блеснаха платната на Мане, Дега, Синяк, рисунки на Сезан и други художници, чиито имена не говореха много на Турецки. Поне тези знаеше, и слава богу.

Но да вземем този Едуард Мане. Картината е нарисувана красиво. Цялата грее — небето, водата, почернелите червенобради мъже. Девици с шапки. Сякаш всичко диша въздух, вятър. Да, наистина е красиво. Но да убиеш човек заради нея?!

Турецки внезапно изпита още едно неочаквано чувство. Нали тия картини не трябва да се съзерцават в такава обстановка, и много ясно — не в такава състояние, не в пет и нещо сутринта. Но му се стори, че в платната напълно е изчезнала сянката на святост, която е присъща на произведенията в музеите. Дали му се привижда някаква кървава пелена, но нямаше порив да се възхищава, измъчваше го неясното желание да ги отхвърли някъде по-далеч от очите си. Навярно му бе повлияло малко недоброжелателното отношение на Бай към тези произведения, неговото фамилиарно „картинка“, „картинки“...

Когато галеристът завърши своята кратка изповед, написана на три странички, и изброи произведенията на изкуството в тайника на куфара, предназначени за изнасяне в чужбина, в дадения случай в Австрия, Турецки прибра всичко в куфара, запечата го по съответния начин и го занесе във форда. При това не пропусна да намекне на Бай, че напразно е освободил колата си, сега щеше да пътува комфортно, с ледено боржоми, а тук може да разчита само на чаша вода от чешмата, вмирисана силно на химия.

Саша остави Снегирьов в ръцете на ведомствената милиция в лицето на заместник-началника на отдел „Вътрешни работи“ при летище Шереметиево майор Климчук. Това е негова епархия. Нека се оправят двамата с Козлов.

Като имаше предвид габаритите на Бай, Турецки му предложи да се настани на задната седалка, а той седна до Едуард, и поеха към Москва. Нощта свърши. До началото на новия работен ден оставаха по-малко от два часа.

ВТОРНИК, 18 ЮЛИ, СУТРИНТА

46.

Направо от колата Турецки позвъни на Александра Ивановна. Беше уверен, че тя едва ли спи и чака новини. Докладва, че операцията е завършена. Пристигат. Тя разбра и само добави, че към осем ще бъде в кабинета си.

— Качи се с него в залата за опознаване.

За Турецки това бе удобно по няколко причини. Като начало, Романова искаше да наблюдава малко разпита от съседния кабинет. В него обикновено се канят потърпевши или свидетели на тежки престъпления, които по различни причини, а най-често от страх пред престъпника не искат да бъдат забелязани от него.

Освен това на „Петровка“ 38 всички служби са подръка, няма нужда от изпращане на куриери надалеч.

Изглежда, че целият вчерашен ден, преминал в нерви, и безсънната нощ, пълна с вълнения и страх, бяха сломили Бай. И външният му вид бе объркан, изплашен и покорен. Най-подходящото време да го притиснат както трябва и да го накарат да даде правдиви показания по делото за убийството на Константириди.

Още преди пристигането им, Лъоня Кругликов бе успял много подробно да изучи общата тетрадка на Константириди. Сега си правеше бележки за предстоящия разпит. Турецки също формулира окончателно въпросите си. През изминалата нощ дълго размишлява по тях. Всичко бе готово за конкретен и много подробен разпит на заподозрения. Бяха спазени и всички необходими формалности: Бай се подписа, че е наказателно отговорен, ако даде лъжливи показания и ако откаже да даде показания, съгласно членове 181 и 182 от Наказателния кодекс.

Но Бай прекрасно познаваше всички тези хитрости. Изобрази на лицето си пълна покорност и ревностно желание да помогне на следствието — нали обеща пред следователя чистосърдечно признание! — и сега чакаше само едно: хитри ходове и номера. Докато пътуваха с колата на МУР, той също подробно премисли линията на поведението си.

Вече знаеше, че дори при щателен обиск в дома му тези ченгета ще могат да намерят три-четири, максимум пет „картинки“ от колекцията на Константириди, които този стар козел не би могъл да отбележи в каталога си като продадени. Разбра също, че дебелията одърпана тетрадка е същата скъпоценност на стареца, която той търсеше, но, уви, други намериха. За малкото, което открият при обиска, ще получат най-достоверно обяснение: Вадим му ги донесе и продаде. Как ги е взел? Бай не се е интересувал. Може да са имали споразумение, може пък тъстът да е искал по този начин да компрометира и опозори Димка пред жена му, а после и пред света. Живият пример е Дега, пази се у Лариса, а не у стария Константириди. Дявол да го вземе, Лариса Георгиевна не може лично да не потвърди това обстоятелство! Всичко останало, каквото донесе Андрюша, е вече толкова далече! Ако още не е пресякло границата на благословената държава, всеки момент ще я пресече, опаковано в дипломатическия багаж на съветника по културата на милата на сърцето му, но още недостъпна за Бай Швейцария. Така че напразно се хабят господата хитроумни следователи! Ако Виталий Александрович има някакъв грях, то е, че повярва на лош човек. А и искаше да препродаде в частни колекции купените със свои пари „картинки“. Какво да правя, виноват, дяволът ме накара! Наказвайте ме... Между другото, заплатил е със свои пари, а не с крадени. В цял свят познават Бай като сериозен човек, верен на думата си. Мошениците не са такива.

Разбира се, няма какво да възрази на следствието по делото на Вадим Богданов. Всъщност, няма нито един свидетел. Или съучастник. Като го хванете, разпитайте, съберете разобличаващи показания и тогава ми лепвайте престъпление, а дотогава... А дотогава!

— Надявам се — попита Бай в една от почивките на разпита, когато по молба на Турецки донесоха по чаша чай за всички, — че няма да ме набутат някъде в Бутирка? Или все пак съм голяма социална опасност за държавата?

— Мисля — усмихна се Турецки, — ще ви пуснем срещу подписка за неотклонение от постоянното ви местожителство...

— За бога! — почти се примоли Бай. — Готов съм да подпиша всякаква подписка. Помислете сами, къде мога сега да изчезна? И с празни ръце. Пък и, както е известно, никой не връща рушветите, особено във валута — отбеляза той, сякаш разказваше весел виц.

— Е, Виталий Александрович, не сте се лишили от последните си пари, нали? — намигна му свойски Турецки.

— Опазил ме Господ, тогава наистина ми остава да легна и да опъна петалата. А още ми се живее.

— Красиво — добави Турецки и погледна Кругликов, който, посръбвайки от горещия чай, остана направо без глас и със странно учудване наблюдаваше лекото надлъгване между двама, сякаш съвсем близки хора.

— Какво? — Бай разпери широко ръце. — Мигар човек не е създаден затова? Ако изоставим политиката. Помните ли един късометражен филм навремето, за тези, които варят домашна водка? Единият казва: хубаво е да живееш! А другият го поправя, забележете: още по-добре е да живееш хубаво. Не помня дословно. Това е заложено във всекиго. И не ме убеждавайте, че от раждането си човек мечтае да работи в химически завод, за да се изхранва и да хвърли топа на трийсетина години.

— Това е ясно — съгласи се Турецки, — нека се върнем на Беленки. Чета: роден през шейсета години, на осемнайсет години осъден за първи път по член сто и трети за умишлено убийство. Излежава си присъдата, излиза. Никога не е бил в Афганистан... — Бай само разпери ръце, за да демонстрира колко е разочарован, а Турецки продължи: — През осемдесет и девета пак е осъден за втори път, вече по сто и втори член за умишлено убийство. След пет години излежаване на присъдата — бягство от колонията със строг режим. И още един любопитен детайл: в същата колония излежава присъда помощникът на Гурам Ованесов — Мкъртич Погосов, но това е само едно от имената му. Не ви ли се струва странно такова рядко съвпадение — двама закоравели престъпници, а служат, както ни убеждавате, в домовете на порядъчни хора. Впрочем някак си... не е прилично да смятаме Ованесов за приличен човек. А вие се изпуснахте, помня, че сте познати и едва ли не той ви е посъветвал да вземете Беленки?

— Аз ли? — почти се изплаши Бай. „Мислех си, да. Но да съм го казвал?!“

— Да не би да греша? Или не съм ви разбрал правилно?

— Разбира се! Аз съм се виждал с този престъпен тип, имам предвид Ованесов, може би само веднъж, и то в навалищата.

— Още един интересен детайл: лицето на убития Беленки не приличало на предишното. Както сочи комплексната медико-криминална експертиза, преди около две години му е направена пластична операция. Но пръстите няма къде да се даят. И по отпечатъците го разпознахме, родничкия. Ясен ли съм? Та кой му прави операцията?

— Но той твърдеше, че в резултат от Афганистан има разни белези... После зараснали. Не съм се интересува много.

— И накрая още една загадка. Обувките на убития Андрей също бяха подложени на експертиза. Върху подметките са открити следи от порязано, а също и микрочастици от стъклото, счупено с тези обувки в кабинета на Константириди именно когато е убит старият колекционер. Извили са му врата, да прощавате. Като капачка на шише, с два пръста...

Турецки загледа Бай в упор, но той не трепна: каква издръжливост! А смяташе, че вече са размазали мерзавеца...

— Но какво общо имам аз? — сви тлъстите си рамене Бай. — За бога, да не помислите, че искам да стоваря нещо на покойника, но наистина нищо не съм знаел и не знам. Та за убийството на Георгий Георгиевич ми съобщихте вие, Александър Борисович. Сега говорите такива страшни неща, че моят помощник... Готов съм да вярвам и на вас, и на умните ви експерти. Разбира се, всичко, което говорите, е чудовищно, просто не се побира в главата ми, но с какво мога да помогна на следствието? Разказах каквото знаех. Аз съм открит! Вие видяхте: това съм аз, това е домът ми. Гледайте! Питайте!

— Точно това се каним да направим. Леонид Сергеевич, заемете се с каталога, а аз ще изляза за минутка.

Турецки влезе в кабинета на Романова. На мълчаливия й въпрос отговори с отрицателно поклащане на главата.

— Погледнах го, Сашка, ясен ми е: ох, костелив орех! Умен, хитър. Сигурно е организатор на убийството, но... Нито свидетели, нито отпечатащи, нито откраднатото. Няма улики!

— Все пак ще намерим нещо.

— Та той заяви: донесе ги Богданов. Значи трябва ни Богданов. Разговаряхме с Костя наскоро, той предложи да се свържеш с

Интерпол, с нашия Виктор Милников. Хубаво момче. Към петдесетте. — Тя се усмихна. — Там ти е Богданов, там са ти изчезналите картини. Ония, които вече може да са зад граница. Звъних му, днес ще те чака.

— Ах, майчице-началничке! — възхити се Саша. — Кажи ми какво ще правя без теб?

— Стига, Саша... — Шура явно се поласка. — Не бързай да се прибираш.

— Защо? Какво още? — Турецки вече беше забравил за взривената си кола. Все едно че не я е имало. И преди се отнасяше към нея непочтително: транспорт и толкоз. А сега ще се наложи известно време да ходи със служебната. Или с тролейбуса.

— Не е приятно — въздъхна Шура. — Там изселихме спешно четири етажа.

— И блока ли взривиха? — ужаси се Турецки.

— Засега не са стигнали дотам. Но можеха... Не целия, разбира се... Я ми кажи, оставяш ли до вратата кофата за боклук?

— Какво говориш! При нас има сметопровод, и кофи на двора — за празните шишета.

— Нашите лайнени оперативници погледали, подушили, почукали по вратата и искали да си ходят: всичко е наред. Намерил се един специалист, Синцов, аз го познавам, който обърнал внимание на кофата с боклук. А там, Саша, имало такава бомба, че не само за тях, но и за два етажа отгоре щяла да стигне и да хартиса. Виж как си настъпил тая паплач! И ти намери ли адреса! Колата ти минирали, но както схващам, за всеки случай, за да се застраховат. Входната врата е напълно достатъчна. Та този Синцов стоял до сутринта с проклетата кофа, за да обезвреди бомбата. Докараха я тук, умен криминалист, открил я. Знаеш ли чии са отпечатъците от пръстите?

— Върху кофата или върху бомбата? — реши да рискува Турецки. Много му се искаше да отгатне.

— Да кажем... върху бомбата? — учудено попита Романова.

— На Беленки.

— Браво.

— А върху кофата — на Погосов. Или нечии неизвестни засега.

— Откъде знаеш? Казаха ли ти вече?

— Отгатнах, Шура. По-точно, зададох си гатанка. И познах, нали? Та те работеха в комплект. И свързваха Ованесов с Бай. Но каква

е тази връзка, на какво се крепи? Не е на „картинките“ де! В дома на Ованесов не видях нищо ценно живописно. Разбираш ли, това му е чуждо! Но за нещо имат общи интереси. Как да докажем обаче?

— Нека Кругликов да отиде на вилата му, в жилището, да преобърне всичко. Нека търси... И още, решихме с Костя да изпратим Слава да се свърже с Богданов чрез Интерпол. Ще използваме услугите на частното ченге. Можеш да съобщиш на този безделник... Добре, върви...

Турецки се върна в стаята, където продължаваше разпитът на Бай, поседна край масата, изчака паузата и извади от джоба си полученото още вчера постановление за обиск в жилището на Бай и задържането му под стража. Протегна го на Виталий Александрович и го помоли внимателно да се запознае с този документ, подписан от заместник главния прокурор Меркулов.

Бай зачете и се изуми:

— Още вчера ли?! — изрече накрая, а Турецки сви рамене:

— Както виждате.

— И вие?

— Да — кимна Турецки. — Представяте ли си от колко глупости щях да ви избавя, ако бях ви връчил това постановление още вчера. Така, днес ще направим обиска у вас, не се сърдете. А после ще решим дали да ви арестуваме, или...

— Защо така изведнъж и арест? Та аз за нищо!... А какво означава вашето „или“?

— Не бързайте, Виталий Александрович. Съвсем ли за нищо? Все пак има едно-друго. Например „картинките“ на Юон и на други руски художници от началото на века. Взели сте ги със заплаха от една вдовица, станало е с помощта на Беленки, а вие сте дали гаранция и залог от четиристотин хиляди долара. Картините загиват в чужбина. Но лично аз ви обещавам, че ще намеря нещо значително.

И Саша отново забеляза как започна да се мокри ризата на Бай. Вече независимо от волята му. Скапаното тяло е по-чувствително от тренирания мозък. Организмът на Бай го демонстрираше.

ВТОРНИК, 18 ЮЛИ, ПРЕЗ ДЕНЯ

Националното бюро на Интерпол за Руската федерация се намираше в района на метро „Нови Черьомушки“.

Началникът на бюрото подполковник Виктор Александрович Милников чакаше следователя Турецки според уговорката. Бе висок и строен човек, абсолютно импозантен, никак не изглеждаше стар по външност, а слепоочията му сребрееха. Как иначе, нали е представител на държавата в организация, в която влиза едва ли не целият свят. Сто и петдесет страни — това говори за много неща. Милников бе облечен и по съответния начин: с великолепен сребристосив костюм, шит по поръчка, стоеше му като на манекен. „Това се казва мъж!“ — помисли Турецки с приятна завист към него. И дори папийонката му пасваше добре, макар според Саша да не отговаряше много на предназначението на тази кантора.

Представиха се. Виктор Александрович посочи с трениран жест удобното дълбоко кресло от светложълта кожа близо до нисичка кръгла стъклена масичка, почака гостът да седне и се отпусна в креслото отсреща. Пръв заговори Милников като домакин:

— С кола ли сте?

— Да, със служебната. Аз съм само пътник, имам шофьор.

— Още по-добре — открито се усмихна Милников, стана леко, без да докосва с ръце креслото, отиде до голямата секция и отвори вратичката на бара. Взе две кристални чаши и бутилка коняк, а също чинийка с нарязан и посипан с пудра захар лимон, върна се на масичката, сложи всичко и седна. Сетне спокойно, сякаш да не възрази Турецки — а той не възнамеряваше да възразява, — наля в едната чаша, в другата, подаде я на госта, взе своята и с думите: „За доброто запознанство“, отпи малка глътка. Отметна глава на облегалката, разположи сплетените си дълги пръсти върху коленете и рече:

— Сега ви слушам внимателно.

Конякът бе ароматен и Саша с удоволствие отпи половината чаша, а после сложи в устата си резенче лимон.

— За първи път съм във вашата...

— Кантора — подсказа усмихнато Милников.

— Организация — също с усмивка уточни Саша. — Затова, ако позволите, първо ще разкажа за моите неприятности, а вие ще подскажете на каква помощ можем да разчитаме от ваша страна.

— На вашите услуги, колега. Аз също съм юрист. Но завърших юридическия след Костя Меркулов. Познаваме се от аспирантурата. Той ми се обади, как е самочувствието му?

— Ако не бяхме ние... — Саша почеса с кутре върха на носа си и Милников прихна.

— Точно! Да, както ми казваше неотдавна един познат артист, животът ще е сносен, ако нямаше спектакли, репетиции и ти носят заплатата вкъщи!... Познавам Меркулов. Щом е жив и здрав, слава богу. Какво ви безпокои?

— Ще се постарая да свърша за десетина минути — но не му стигнаха и двацет, защото Милников започна да подхвърля въпроси по делото, а те изискваха допълнителни сведения и обяснения.

Турецки докладва практически всичко, което бяха събрали детективите за петте изминали дни, и сам се учуди: ама наистина доста е свършено!

Милников също го оцени, но по-скромно:

— Браво, момчета, добре сте работили. Помня, за подобни дела въпреки всякакви наказания отиваха месеци.

По някакъв непонятен сигнал в стаята влезе изящно облечена девойка на ръст около сто и осемдесет, приличаше на манекенка и с такива крака, че Турецки сбърчи нос. Тя постави пред двамата по чаша черно кафе и излезе. Като проследи погледа на Турецки, Милников леко разпери длани встрани и каза:

— Ноблес оближ...

„Положението задължава — преведе си Турецки. — Особено в тази кантора.“

След още по чашка и като пиха с удоволствие кафе, Милников стана, взе от бюрото си тефтер и автоматична писалка, пепелник и любимите на Саша „Честърфийлд“ със запалка, разположи целия този инвентар на масата, показа с жест: пушете! — и отвори тефтера си.

— И тъй — започна делово, — трябва ми пълен списък на изгубените платна. Автор, название, дата, размери, поне приблизителни, общ сюжет. Веднага ви успокоявам, че проблемът не е

много сложен. Ще въведем всички данни в компютъра и се надявам да получим положителен резултат. Много по-просто е със световноизвестните имена, такива като Мане, Дега, Гоя, пък и Кандински. Те са регистрирани и преместванията им се фиксират. С изключение на кражбите и продажбата в закрити частни колекции. А за съжаление те се увеличават. Рано е още да се говори за по-малко известните имена, но също може да има сведения. Така. С това решихме въпроса. Чакам пълния ви списък, сам разбирате, че от вашата бързина зависи нашата скорост. Както знаете, по принцип Интерпол се занимава с икономическите престъпления, контрабанда на наркотици и изобщо с всякакви международни криминални престъпления. Имаме огромна картотека на международните престъпници и съвсем не е изключено да изплуват някои имена. По повод на Богданов — ще разговарям с унгарските колеги. Те ще се свържат с полицията. Ако е конвертирал и е превел при тях трийсет милиарда рубли, сами разбирате, че такива операции рядко остават без внимание. Затова също не изключвам, че те вече имат нещо за него... Най-накрая за Грязнов и частното му бюро. Като изхождам от лични наблюдения, мога да кажа, че има примери за такова сътрудничество, при това доста успешни. Например в Англия частните детективски бюро доста успешно си сътрудничат със Скотланд Ярд. Като се започне от убийствата и се свърши със съпругеските изневери. Ще се постарая по същия начин, тоест чрез колегите в Унгария, да се свържа пак с криминалната полиция. Засега не мога да кажа какво ще излезе, но мисля, че е напълно реално да се срещнете с Богданов и дори да го разпитате, те ще помогнат. Дори ако вече е сменил гражданството си с някакво парагвайско, да речем. Имате ли още въпроси?

— Засега не, благодаря — каза Турецки и се изправи, като загаси фаса в пепелника.

— Очаквам материалите. — Милников стисна ръката му. — И най-сърдечен поздрав на Константин Дмитриевич — и също с кутре почеса върха на носа си.

Влезе същата дългокрака хубавица и вежливо отвори вратата пред госта. Като мина покрай нея, Саша ѝ благодари с леко кимване и усети аромат на познат парфюм.

„Трябва още днес да се обадя на Карина... по повод на картините ѝ“ — реши той.

Щом се върна, Турецки веднага отиде при Меркулов.

— Ох, има Господ!! — плесна с ръце секретарката на Меркулов, като го видя.

— От какво е тази радост? — учуди се той.

— Нищо ли не знаете за себе си? — изуми се тя.

— А какво трябва да знам? — направи ужасна физиономия той.

— За бомбата...

— А — махна той с ръка, — вече съобщиха по радиото.

— Наистина ли?!

— Наистина, Клавочка. Тук ли е? Сам ли е?

— Влизайте, влизайте, сега ще ви донеса чай.

— Хайде, сядай и разказвай — осъдително поклати глава Меркулов.

— Горещ пионерски поздрав от приятеля ви от детството Виктор.

— Не се преструвай. Уговорихте ли се?

— За всичко. Започва разработването на линията Грязнов — Богданов. Утре ще предадем всички данни за Вадим Борисович. Каза, че вариантът е напълно реален. Грязнов може да си стяга куфара: чорапи, пижама. В чужбина не спят без пижама. А той е свикнал по плувки.

— Ти по̀ знаеш — иронизира Костя, — нали се разхождате negliже.

— Шефе, обиждаш. Изключително заради работата. Друго е по-сложно, но аз разчитам на Лъоня. Нужен е списък на изчезналите произведения, не просто автор и название, но и обем, формат, да ги вземат мътните. Не разбирам от тия работи. Как ще успее за една нощ? Не се ли е обаждал?

— Звънна веднъж. Всичко е както твърди Бай. Прочетох съвместния ви труд. — Меркулов извади от папката протоколите, съставени на летището и на „Петровка“. — Бай не се страхува, наистина са намерени пет платна. Те са от каталога на Константиниди. Нещо повече, там не е отбелязано „продадени“. Значи са крадени... Господи, какъв е този живот? Само обиски... Трябва да се отиде на „Староконюшени“ при Лариса. Полуинин работи със своите на „Комсомолски“... — Меркулов повъздиша и прелисти страница в бележника си. — Във Фрязино е намерен трупът на контрольора Скиба

от Следствения арест. Почеркът е както при Малахов — от ухо до ухо. Погосов май?

— А кой друг! И фойерверкът пред къщи — също е негова работа. Но той не е пиротехник, може и да няма отношение към бомбата. По-скоро това е дело на ръчиците на Андрияша Беленки. Излиза, че покойникът наистина е имал златни ръце, прав е Бай... А според теб, Костя, за кого беше изгодно, не — нужно! — да ни отстрани двамата с Лариса: Бай или Ованесов? Да кажем, Гурам може да се опасява, че сто и седемнайсети член, алинея четвърта е направо смърт за един „авторитет“ сред крадците. Какво общо имам аз? Погосов е премахнал Малахов, пак той — Скиба, своя спасител, така да се каже. Това трябваше да се случи, само един идиот не би загреял. По идея Погосов е трябвало тогава да премахне и Лариса. Но нали на въжето висеше Беленки? Смятай: три часът след полунощ — в „Староконюшени“. В същото време гръмва при мен в двора... Поне откараха ли останките? Или стоят и всички ги гледат?

— Махнахме ги — мрачно измърмори Меркулов. — Но гледай да не се появяваш там поне за една седмица... У дома ли да дойдеш? — попита без всякаква надежда.

— Да, да нахлувам в порядъчно семейство. Как можа да ти хрумне! Имаш голяма дъщеря! Красавица! Ще тръгнат приказки, клюки. А защо не бива у дома?

— Какво общо има дъщерята мома?! Ти какво общо имаш? Турецки! — почти се възмути Костя.

Той разпери ръце и се пошегува:

— Защото няма да ми устои, Костя, тогава ще се наложи спешно да й търсиш съпруг, та да се ожени и да не пита нищо. Нима не разбираш? Шегувам се, шегувам се, не се сърди. Да не се страхуваш, че съседите ще ме разкъсат заради нощните изпълнения?

— Глупчо... — въздъхна Меркулов. — И без това имаме малко хора, не можем да пазим всеки.

— Това са глупости, Костя. Друго ме интересува. Видя ли кофата?

— Коя? Тази с бомбата ли? Не, защо.

— Ако я занесем в дома на Бай и я покажем на прислужничката му? Той си има една Клавдия Ивановна, една бърбрица, чисти му. И пазач — Льоша, съвсем младо момче. Но... с него засега не бих

разговарял. Ами ако бабата вземе и си познае кофата, а? Старите хора се отнасят с почит към старите предмети.

— Може да са я намерили на сметището.

— Трябва да сме сигурни в това.

Костя вдигна мълчаливо слушалката и позвъни на Романова. Предаде ѝ с две думи предложението на Турецки, помоли да изяснят каква е била онази кофа и на кое сметище са я намерили. Меркулов явно не хареса догадката на Саша. Докато обсъждаха тактиката на поведение, звънна Шура и потвърди съмненията на Костя — кофата е била стара и пробита и точно през тези дупки са минавали почти невидими жици към вратата на Турецки. Една нова кофа ще направи впечатление, предположил Синцов, старата всеки ще я подмине. Малко ли боклуци има по стълбищата? На това са разчитали гадовете.

Да. Турецки само се почеса по тила и стана, за да отиде да изяснява как върви при Полунин и да го пребазира с групата му на „Хтароконюшени“. Засега Костя има право за едно: писна му от тия обиски, да ги вземат мътните дано!

48.

Силните удари най-често угнетяват слабите хора. Сергей Полунин, човек рязък и за някои неща безапелационен, мислеше, че така ще стане и с Лариса Георгиевна. След всички трагични прежеждия — и тази нощна история! Когато отиде на сутринта да ѝ обясни, че е необходим още един щателен оглед на апартамента на „Комсомолски проспект“ — уж за по-просто не спомена думата обиск, — очаквал да види изплашена и изморена жена, но по неговия израз, бил разочарован. За хубаво. Лариса Георгиевна била още слаба физически, но много дейна духовно. Веднага заявила, че не възразява срещу обиска, но поставила задължително условие да присъства онзи „оперативен работник“ — дори термина усвоила, — който я спасявал и вчера бил в апартамента. „Турецки ли? — попитал Полунин. — Но той сега разпитва Бай. И не е спал цяла нощ. Впрочем и него едва не са го взривили миналата нощ. Във всеки случай колата му е изгоряла напълно.“ Тоест казал ѝ всичко, което знае. „Не, настоявала Лариса, не следователя, а втория, един риж.“ „А, Грязнов? — сетил се Полунин. — Можем да му звъннем, ако е вкъщи.“

Полунин позвъни на Грязнов и без да разбира хумора, предаде дословно молбата на домакинята. Слава отначало се смути, но после съобрази, че Лариса просто иска човешка душа край себе си, а не този грубиян Полунин, който говори с хората отвисоко, сякаш им се подиграва. И обеща да отиде.

Срещнаха се край дома на Лариса, която пристигна придружена от охраната, Полунин, оперативния работник и един криминолог. Тук Грязнов научи всички подробности за нощните произшествия на двете места.

Към всичко свързано с името на Бай Лариса бе непонятно равнодушна. Нейната ненавист сега бе концентрирана върху друго име — Вадим. А какво общо има Грязнов? В нейните представи той се асоциираше с конкретни действия, насочени срещу убиеца, освен това — единствено той разговаряше с нея на нормален човешки език. С изключение на възрастния господин със странна, но явно генералска

униформа, който с нещо напомняше баща ѝ, но преди години, когато бе по-млад.

Качиха се в апартамента и Полуниин обясни на стопанката целта на следствените издирвания. Първо, трябва да се установи какво е изчезнало заедно с отпътувалия за Будапеща бивш съпруг, второ, трябва да се намери всичко, което може да бъде свързано по някакъв начин с подготвеното от Богданов престъпление спрямо жена му и тъст му.

Групата на Полуниин започна да претърсва нещата, събрани в чантите на бандитите, а Грязнов се зае с гардеробите. И веднага успех! Той попита Лариса, седнала наред голямата стая в едно кресло, с какво е бил облечен Богданов в деня на отвлечането ѝ.

— Има един светлосин джинсов костюм.

— Този ли? — показва Грязнов.

Лариса погледна и кимна. И си спомни със странна смесица от ужас и интерес последните им прегръдки на килима в гостната на вилата, когато той вече всичко е бил планирал, но се правеше, че страстно я обича.

Панталоните бяха оклепани с жълта глина почти до коленете. Слава ги предаде на експерта криминалист и помоли да сравнят със следите от обувки, с каквито бе пълно в жилището на Константииниди. Скоро дойде ред и на костюма с пясъчен цвят, с който Грязнов засече Богданов през първата половина на злополучния петък. При обиска на джобовете намери лист хартия.

Това бе разписката, издадена на Богданов от Бай. Забравил ли я е? Или нарочно е оставена, защото е предвиждал последствията? Нелек въпрос. Подарък за Турецки.

Полуниин откри навити на руло картини и ги разтвори на пода, като помоли Лариса да ги погледне дали нещо не е изчезнало.

— Тези неща не представляват голяма ценност — каза тя и изведнъж очите ѝ зашариха по лежащите платна. — Чакайте, а къде е... Вячеслав Иванович! — извика тя на Грязнов. — Погледнете, ако обичате надстройката в антрето, там има един планшет... Да, голям, черен.

Слава си спомни, че го видя в ръцете на Вадим, когато той излизаше от Константииниди.

— Мерзавец... Та това... Там беше Дега!

И тя веднага отиде до тоалетната си масичка в спалнята. Извади и пусна на пода едното чекмедже, разпиля козметиката по килима. След това полетя второто чекмедже — с кутийките парфюми. Най-накрая извади най-долното чекмедже и си пхна ръката отдолу, под дъното. И намери неголяма папка, някъде към трийсет на четирийсет сантиметра. Седна на леглото и въздъхна облекчено.

— Извинете, какво е това? — поинтересува се Полунин и дръпна папката от ръцете ѝ, но Лариса се отмести и здраво я стисна до гърдите си. Полунин чак се обърка и въпросително погледна Грязнов.

— Лариса Георгиевна — започна меко Слава, — от какво се страхувате? Ако го има в каталога на Георгий Георгиевич и всичко е законно — то е ваша собственост, никой не може да ви я отнеме. Ще я покажем на Кругликов, той ще даде заключението си и папката ще се върне при вас. Давам ви честната си дума.

Лариса погледна със съмнение Грязнов и без желание подаде папката с думите:

— Татко ме беше помолил да я пазя като най-голямата ценност. Моля ви и се надявам... Обещахте.

Слава отвори папката, сложи я на масата, взе няколко пожълтели листчета с рисунки и погледна въпросително към Лариса:

— Кой е рисувал това?

— Микеланджело... Дюрер... Рембранд... Тези имена говорят ли ви нещо?

— Твърде много — спокойно и солидно отвърна Грязнов. — Хайде заедно да опишем броя на рисунките, авторите и какво е нарисувано, за да няма после съмнения.

Описанието на дузината рисунки отне петнайсет минути. Толкова трая почистването на помещението. Някъде около два часа Полунин реши, че може да тръгват.

— Лариса Георгиевна, нищо ли не искате да си вземете? Вчера не ви беше до това, много ясно — състрадателно заговори Грязнов, а Полунин отбеляза за себе си: рижият умее да говори с жени.

— Да, с ваше позволение, ако ме почакате, бих искала да взема някои неща... дрехи... козметика... Може ли?

— Естествено! — зарадва се Грязнов. Щом жената заговори за козметика, значи работите се оправят. — А аз може ли да се обадя по телефона?

— За бога. Може да пушите. — Тя се обърна към останалите. — Ако искате, в бара има алкохол. Заповядайте.

Отказаха се от алкохола, макар и със съжаление. Но запушиха с удоволствие.

Грязнов избра номера на Турецки.

— Слава, ти ли си? Откъде? — обади се самият Турецки.

— От Комсомолски проспект.

— Така ли? А аз мислех, че си отспиваш. Кой вятър те завея там? Да не си научил за моята жигула и да си хукнал да гледаш? Вместо да съчувстваш малко на приятеля си...

— Тук сме с Лариса Георгиевна. Командва Полуниин.

— А ти?

— По нейна лична молба.

— Винаги съм твърдял...

— Престани — прекъсна го Грязнов, без всякакво уважение. — Намерихме някои работи. Можеш да благодариш предварително.

— И какво?

— Костюми, следи, разписката на Бай, сведения за откраднатия Дега. — Грязнов се обърна към Полуниин: — Правилно ли го казах? — Той му кимна и Слава продължи: — Именно Дега, както чу. И накрая няколко рисунки. Ценни според мен. Ще ги покажем на Кругликов.

— Кои художници?

— Най-различни... Този... Микеланджело. После Тициан, нали? Ами Дюрер, кой още? Рембранд и други. Защо млъкна?

— Може ли да повториш? — почти ужасено попита Турецки.

— Какво толкова? Мога, разбира се.

— Ах, ти, рижо магаре! Знаеш ли поне за какво говориш?! Боже! С кого дружа през целия си съзнателен живот?!

— Какво искаш наистина? — Грязнов почти се разсърди. — Лариса Георгиевна ще си вземе необходимите неща, козметики разни, и заминаваме на „Староконюшени“. Предупреди Кругликов, че има нещо по неговата част. А какво става с Бай?

— После, Слава, после! Чакам ви на „Староконюшени“! А за козметиката — добре го измисли, винаги съм ти вярвал!

— Но аз...

„Ту-ту-ту“ — отговори слушалката.

Докато Полунин и колегите му щателно претърсваха всеки сантиметър от жилището на Константириди и преравяха вехториите от надстройката в антрето, Лариса старателно мръщеше чело и си спомняше кътчетата, които биха могли да крият тайните на баща ѝ. За надстройката се сети неочаквано: веднъж баща ѝ каза, че има творби, за които музеите на съвременното изкуство биха дали много. И сега тя с нетърпение наблюдаваше как Грязнов, стъпил на табуретката, подаваше на колегите си някакви прашни чували, стари кошници, сгънати платнени куфари. Отваряха, оглеждаха, но не намираха картини.

— Край! — отсече най-сетне Слава. — Ама че прахоляци! От векове! Лариса Георгиевна, на ваше място здравата ще се накарам на Полина! Макар че как ли ще стигне тук?

— Нямаше ли нещо карирано?

— Чакайте! Кариран? Ето го!

— Не, трябва да е червен... — вече без всякаква надежда каза Лариса, защото си спомни как веднъж пошушна на Вадим, че май баща ѝ наистина е остарял: започнал е да си крие картините сред боклуците в надстройката. Но Димка сякаш не прояви никакъв интерес, нищо не попита... Нима е запомнил негодникът?! Какво да се прави, сама си е виновна...

В това време Турецки, седнал зад писалището сейф, заедно с един плешив експерт от Научно-техническия отдел, разглеждаше благоговейно рисунка след рисунка, обръщаше листата и изучаваше надписите на немски върху малките бандеролчета, залепени на гърба на всяка от тях.

— Тези неща се наричат при тях атрибутивни етикети, ако не бъркам — рече плешивият експерт. — На кого принадлежат, откъде са взети, номер и дата. Кругликов знае по-добре, той ще каже как е правилно.

Турецки не знаеше немски, въпреки това разбра, че например тази рисунка с надпис „Кранах“, направен с молив на руски, макар едва да се вижда, е принадлежала на Дрезденската картинна галерия, на еди-кой си кабинет или стая и през 1942 година е имала номер 17043/4. И така на всяка рисунка.

На вътрешната страна на папката пък имаше лилав печат на ленинградския Държавен музей Ермитаж, мастилен номер 970351 и

също дата — 1950 г.

Хубава работа! Излиза, че тези рисунки на велики майстори са откраднати от немците през четирийсет и втора година! После се озовават при нас, в Питер, и вече оттам по някакъв таен или може би съвсем не таен начин попадат в ръцете на Георгий Георгиевич Константиновици, който дори не ги пази при себе си, а у дъщеря си, в тайника на тоалетката ѝ. Криминале!

Лариса не можа да каже нищо убедително по този повод. Просто баща ѝ предал тази папка, когато купил ореховата спална гарнитура за нея и мъжа ѝ. Чекмеджетата на тоалетката се отваряли по този странен начин — като се започне от горното. На дъното на най-долното имало тайник за папката. Лариса не била казвала на никого за това, баща ѝ бил категоричен, като я предупредил, че в тази папка е бъдещето ѝ. Но ако не беше тази трагедия?...

Ясно е, че най-вероятно папката се е озовала по нечестен начин в тайника. Добре поне, че знаят произхода ѝ. Има печат, дата, номер. Значи трябва да се обърнат към Ермитажа.

Турецки забеляза, че Лариса Георгиевна е разстроена от нещо, затова не пропусна да прояви учтивост и попита за причината.

— Изчезнали са — някак отчуждено отвърна Лариса.

— Нещо ценно ли?

— Да — въздъхна тя. — Седем платна. Кандински, Малевич и Марк Шагал. Баща ми много се гордееше с тях.

— Но как е могло да стане? Нима крадците са знаели?

— Ами... можеше да знае само един „крадец“ — с презрение отвърна тя. — Богданов, дано го пипнат...

— Може би точно тези платна са станали причина за гибелта на баща ви? — предположи Турецки, като гледаше към Грязнов.

— А това за какво му е било? — Тя махна пренебрежително с ръка край празната стена. До перваза имаше камара с рамки. — Не му ли стигна Дега?

— Но ние намерихме Дега — възрази Турецки.

— Как? — очите на Лариса се разшириха и учудено погледнаха към Грязнов. Къде? Защо не ми казахте?...

— Нищо не съм знаел, кълна ви се! — Грязнов притисна длан до гърдите си.

— Нямахте как да знаеш — усмихна се Турецки. — И Дега — вашия или някой друг, и Едуард Мане, и две рисунки на Сезан, и Гоя, и други работи. Намерихме ги у Виталий Александрович Бай. Нощес. На летището, когато се канеше да излети за Австрия. Впрочем, без да е минал митническа проверка. Такива ми ти работи, господа!

— Нали те питах! — едва не се примоли Грязнов.

— Нямахте време, Слава! Казах ти: после. Ето че сега научи. Така че, Лариса Георгиевна, можете вече да не се тревожите за Дега. Сега просто изучаваме произхода му. Не на художника, естествено, а кой е бил предишният собственик на платното и как е попаднало тук.

— Ясно — рече иронично Грязнов. — Аз си спя, а ти сам... Това ми било приятел! Представяте ли си, Лариса Георгиевна! Толкова години сме работили заедно.

Турецки разбра, че сега Слава просто отвлича вниманието на домакинята от доста тъжните ѝ мисли за загубените за нея платна. Завинаги. Защото едва ли е била „чиста“ историята на получаването им от стария колекционер. По всяка вероятност Лариса не може да не го знае. Но сега по-добре тайната да е у приятел, отколкото у противник. Слава е прав. И трябва да го подкрепи.

— Лариса Георгиевна, още нещо не съм ви казал. Според моето просветено око вече сме открили убиеца на вашия баща. За съжаление късно. Това е същият човек, който миналата нощ направи опит за покушение над вас. Но все пак успя да взриви колата ми и да сложи под вратата ми адска бомба. У вас не му провървя — охраната се оказа бдителна. Между другото, един от милиционерите е ранен. Защо гледате така? Да, както го представи Бай, това е помощникът му, шофьор и личен телохранител, с право да носи огнестрелно оръжие. Бай ни уверява, че не само не е знаел нищо подобно, но дори не се е досещал. Сега работим с него. Интересно ли ви е?

Но Лариса мълчеше и гледаше с широко отворени от учудване очи, а от време на време местеше погледа си върху Грязнов.

— Да, още един малък въпрос, но мисля, че не е трудно да го разрешим. Къде е втората ви кола? Както разбираме, Богданов е продал мерцедеса на арменците, получил е пари за това. Струва ми се, трийсет милиона рубли. Арменците са в следствения арест, но за съжаление ще можем да говорим за мерцедеса едва след процеса, когато съдебните изпълнители се заемат с възстановяване на щетите. Нали сте имали и

жигули? Слава, Богданов с каква кола се разхождаше в петък из Москва?

— Сега ще видя. — Грязнов бръкна за тефтера си.

— Седмица, сива на цвят, четирийсет, петдесет и четири, МН — небрежно каза Лариса. — Това е моята кола. Той си караше мерцедеса. Наистина, къде е тя?

— Мога само да се досещам, но по-добре да звънна на момчетата в отдел „Издирване“ на КАТ, да им дам примерно описание. Но мисля, че трябва да търсим колата или на платения паркинг край Шереметиево-2, или при изпращача му до летището. Слава, ето ти телефона, попитай сам. Неловко ми е, нали разбираш. — Той сви рамене. — И за оная дама ми е жал. Като погледнеш, всички са я пратили на кино от шест до пет.

Грязнов прочете номера и попита:

— Уточни района.

— Министерство на културата.

Грязнов се удари по челото и това му придаде толкова хлапашки чар, че Лариса се усмихна.

— Няма въпроси! — Грязнов вдигна слушалката и попита Саша:

— Как се казва?

— А-лев-ти-на-фи-ли-мо-нов-на — без да спира, произнесе на срички Турецки и шумно въздъхна. — Да повтора ли?

Но Грязнов само махна отчаяно с ръка. След минута чуха:

— Може ли да извикате на телефона Алевтина Филимоновна? Ах, това сте точно вие, много ми е приятно. Извинете, какво е станало с гласа ви? — Слава се обърна към Турецки сякаш за разяснение, но Саша го успокои с движение на ръката. — Ах, главата?... Ясно, тогава ще се постарая да бъда кратък... Не, по-добре сега. Фамилията ми е Грязнов, колега съм на Александър Борисович Турецки, познавате ли го? Чудесно. Позволете да уточня, уважаема, не сте ли в течение къде може да се е дянала колата на избягалия с ваша помощ зад граница Вадим Богданов, която е собственост на законната му съпруга? Ах, нима? Вижте колко романтично! Разбирам... и съжалявам... Кога ще обичате? Още сега? Чудесно. Тогава ще изпратим нашия сътрудник... с документ, как иначе, и вие ще я предадете. Кой кабинет? Благодаря ви, уважаема.

Грязнов тресна слушалката, изтри потта от челото си и се усмихна широко:

— Ах, момчета, както казва моята любезна Нина Галактионовна, пълен туш! Подарил я бил, подлецът! А?... Саша, кого да изпратим? Не ми се иска да я виждам.

— Нека моят шофьор да отиде с някой от вашите и да я докара. И да ѝ пъхне под носа тапията си. Ще ѝ бъде от полза. Това е началото, старче. Ако се разкрие измамата с Федералната служба за сигурност, нали разбираш, могат да я изпъдят от работа, глупачката.

Когато Грязнов излезе, Лариса се обърна към Турецки и го погледна с такива очи, че му стана неудобно. Но, изглежда, това ѝ беше навик — просто благодареше за направената ѝ услуга.

В стаята влезе Полунин.

— Е, Александър Борисович, да свършваме ли? Да си призная, омръзна ми.

— Напълно съм солидарен с вас, Сергей Виталиевич. Да помогнем на домакинята. Тези боклуци ще ви трябват ли? — Турецки кимна към кухнята.

— Ще ги изхвърля, оставете. После.

— Тогава ще ви помоля официално да посочите в протокола — вие не само сте потърпевша, но и граждански ищец — всички откраднати и прочие неща. През това време ще докарат колата ви. И си тръгваме. Сергей Виталиевич, отивайте да си вършите работата. За изчезналите картини ще съобщя и в Интерпол, може изведнъж да се намерят в някоя страна отвъд океана. Авангардистите, казвате? Никога не съм предполагал, че толкова високо се ценят сред съвременните познавачи на живописата. Впрочем моето отношение към изкуството е половинчато.

— Александър Борисович — тихо попита Лариса, — казахте, че сте намерили убиеца... но това не е важно. А какво ще стане с Богданов?

— Мисля, че не е могъл да бъде прекият изпълнител. Има неща, разбирате ли, достъпни само на професионален убиец. Андрей Беленки е бил такъв професионалист. Два пъти съден за убийство. А Богданов според мен е бил съучастник, помощник, посочил адреса. Някой от близките ви е трябвало да позвъни на баща ви, иначе той просто е нямало да отвори. Не съм ли прав?

— Баща ми познаваше този Андрей. Неведнъж е идвал заедно с Бай. И тук са се качвали, в апартамента. Бай носеше в джоба си само пачка долари, никога нищо друго.

— Почакайте, излиза, че ако, да речем, Бай позвъни на баща ви и каже: сега ще дойде Андрей, Георгий Георгиевич щеше ли да го пусне вкъщи?

— А защо не?

— Сергей! Къде е разписката на Бай?

— Ето я. — Полунин извади от папката лист хартия с огладени гънки. — Какво, съмнения ли се появиха?

— И то какви... Лариса Георгиевна, скъпа, помогнете на Сергей Виталиевич, ако обичате. Много е важно. А аз ще запаля, с ваше позволение, и малко ще помисля.

— Моля. Ще ви донеса пепелника. А не искате ли да хапнете?

— Благодаря, пил съм днес кафе...

Върна се Грязнов. И Турецки го почна от вратата с въпроси:

— Заминаха ли?

— Момент. — Той погледна през прозореца. — Не са още, защо?

— Спешно ги спри! Извикай, ще тръгна с тях.

— Какво се е случило?

— Няма ли да се караш?

— Не. И?

— Нова версия, старче. Да благодарим на Лариса Георгиевна. Добре, привършвайте тук, нека охраната да остане, а вие — на „Петровка“. Като пристигна, ще разкажа.

Грязнов изпрати Турецки до площадката пред асансьора и попита тихо:

— Какво става все пак?

— Чете ли разписката на Бай?

— Е?

— Искаш ли да ти кажа! Какво пише Бай? „Аз, този и този, на еди-коя дата получих от еди-кого си картина на Мане и две рисунки на Сезан, които той ми достави според предварителната ми уговорка с Г. Г. Константириди. Точка.“ Нито дума за един милион долара. Защо? Защото не му ги е дал. Може да е платил на Вадим за Дега, за какво ли не още, но не е дал милиона, а преживяваше пред нас за очи. Заради мен преживяваше. Схващаш ли? Слава, или се побърквам, или

наистина напипахме нещо. Оказва се, че дядото е познавал добре този Андриюша — ето го отговорът. На свой ред Бай е знаел, че Вадим спешно заминава за чужбина. Защо да дава милиончето на Вадим? Можел е да измами дядото, да каже, че му изпраца милиона. А вместо милиона изпраца убиеца, своя Андриюша. Тогава всичко съвпада. Използвал е Вадим като примамка. За да стовари после всичко на този кретен. Но за това може да ми разкаже Кисота и никой друг.

49.

Трябва да си пълна идиотка, за да се събудиш сутринта с глава, която се цепи от дива болка, и в такъв вид — о, Боже! — и да не се сетиш какво се е случило снощи.

Наглата, гадна, издевателска бележка на Бай, която намери на табуретката, направо я размаза. Отлетял е, негодникът, избягал. Но постигнал целта си, целият чаршаф е омазан със спермата му... Да върви по дяволите. Но е оскърбително! Сякаш е някоя бездомна кучка, прави си кефа и — да го няма. Сигурно е сипал нещо в шампанското ѝ, не може просто така да я събори. Последният ѝ спомен е от почерпката. И изведнъж да се отреже така. Не, само някое приспивателно или друга гадост ѝ е сипал, той е специалист по гадните номера... Идеше ѝ да го убие.

Помисли за работата си и се ужаси! Каква ти работа?! Я се виж в огледалото на какво приличаш! То и иначе си една принцеса...

Но насажданото с десетилетия отношение на съветския човек към работното му място накара все пак Алевтина, стенеща от главоболие, да си свари силно кафе, да глътне две таблетки аспириин и да вземе леден душ до посиняване.

После, когато излезе навън, помисли как ще пътува с обществения транспорт и като плю, реши да тръгне с колата. Нито веднъж не се е появявала с тази Димкина кола дори в района на своето министерство. Всички знаеха, че „не е на колела“, и изведнъж! С коя чиновническа заплата я купи? Беше ѝ все едно какво ще кажат за нея, но предпазливостта надделяваше. Който изгуби предпазливостта си, най-често се насажда на пачи яйца. А тя се гнусеше от тях.

Безсмисленото висене над камарата никому ненужни документи беше още по-противно от махмурлука. Изкара как да е първата половина от деня с кафе и цигари, от които в устата ѝ стана като в стар свинарник, за втората половина реши да си намери причина да излезе. Трябваше да посети Дома на художниците, където се подготвяше поредната изложба на московските пейзажисти. Възнамеряваше да препоръча някои от тях за есенната пражка изложба „Моят град“.

Ама не, точно когато тръгваше към колата, взе, че се обади някой си Грязнов — чуй му само името! — и съобщи съвършено убийствената новина: колата дори не е на Димка! И това не е подарък, а съучастие в кражба! Най-малкото...

Боже, какъв срам! Ами позорът? Сега ще дойде някой ухилен кучи син, ще ѝ пъхне под носа милиционерската си карта, а всички ще започнат да зяпат и да кършат ръце — как можа, до какво доживяхме!

И тя изведнъж разбра, че в такова състояние на душевна депресия, когато си притиснат отвред, а не виждаш изход за себе си, в такива моменти хората се самоубиват. Стана ѝ страшно. Но единствената умна мисъл, пръкнала се в опустошената ѝ глава, изведнъж ѝ подсказа, че самоубийците не се страхуват, човек трябва да чувства само облекчение, а не ужас. Ако сега примерно се хвърли от този прозорец долу на асфалтирания двор, няма да изпита облекчение. След умната мисъл дойде и трезвата. „Я вървете всичките на майната си!“ Какво, да не е свършил животът ѝ? Взели ѝ играчката? Вземете си я! И се разкарайте от очите ми — разни Бай, калтаци и тем подобни...

В сейфа на Кисота имаше бутилка хубава метакса, един художник ѝ я даде със смутена усмивка. Когато е на кормилото, Алевтина не би си позволила никога. Но сега? Къде ѝ е кормилото? Извади от чантичката си документите и ключовете в портмоне от крокодилска кожа и ги хвърли на бюрото. И веднага почувства облекчение.

Отвори бутилката и си наля една трета от чашата, пое дълбоко въздух, издиша рязко и като страстен алкохолик изля с един замах коняка в гърлото си. Не беше успяла да го глътне, а питието се разля като огнено кълбо по хранопровода ѝ.

Кисота седна до отворения прозорец, метна крак връз крак, огледа го отвисоко, каза си: „Бива те, ще поживеем още!“ — и запуши.

Леко почукване на вратата ѝ подсказа, че кошмарите не са свършили. С пресипнал глас разреши да влязат и дори не повярва на очите си.

На вратата бе Турецки. Висок, снажен, само под очите тъмни кръгове, каквито се появяват от безсъние.

— Вие ли сте? — Тя се опита да стане, но той спокойно показа с длан:

— Седете си — и се усмихна, но не нагло, а с разбиране. — По себе си зная как е.

Тя се изчерви от срам и наведе глава.

— Ключовете и документите са на бюрото — каза тя, без да вдига очи.

— Добре. Ще ги взема. — Той пхна портмонето с дрънчащите ключове, после премести стола и седна срещу нея. — Може ли един въпрос?

Алевтина само въздъхна, обхванала главата си с ръце.

— Боли ли?

— Вече минава. — Тя разбра причината за въпроса. Естествено, само слепец или пълен идиот няма да разбере състоянието ѝ.

— Искате ли мъжки съвет?

— Интересно — каза тя без всякакъв интерес.

— Зарежете всичко и идете на баня. — И добави на ставане: — Казвам го в прекия смисъл. Измийте това от себе си.

Стори ѝ се, че подчерта „това“. И изведнъж в душата ѝ избухна злоба към този — умития, досаден, пхнач нос си в чуждите работи. Втренчи се в него, за да му каже няколко подходящи за случая думи, но той се усмихна обезоръжаващо.

— Видях ви нощес в „Роял“, а после край дома ви във Фили, бяхте в безсъзнание и Бай ви помъкна нагоре. Слезе след два часа. Когато го арестувахме в Шереметиево, аз го попитах няма ли да се наложи да разбиваме вратата ви и да викаме реанимацията. Той се закле, че всичко ще е наред, било обикновено препиване. Реших да проверя. Снегирьов също е арестуван, ще го съдят за получаване на подкупи. Такива са новините. Значи се нормализирате?

Попита така, че Алевтина усети как сълзите ѝ сами рухнаха.

— Е, е... — Турецки сложи длан върху главата ѝ и я погали — от челото към тила — ласкаво и силно едновременно.

Тя улови с пръсти дланта му и я притисна до мократа си буза. Почувства непонятен странен аромат — на кожа, желязо, на нещо такова, което прави мъжката длан именно мъжка. Отмести се и попита:

— Какво е това?

— Кое?

— Такъв... хубав... аромат...

Турецки помириша учуден и разбра. Намигна ѝ с усмивка и показа кобура под мишницата си с пистолета, скрит под якето.

— Ето от какво е — пак помириша пръстите си. — Ами да, метал, масло... — И помисли: „Ех, да види отнякъде Грязнов!“

Тя го гледаше уплашено и не намираше думите.

— Арестувахте ли го? Питам за Бай.

— Засега го разпитваме, после ще видим. Между другото, само на вас казвам и съвсем тайно, ще издържите ли?

Алевтина кимна с готовност. Турецки се надвеси плътно над нея, лице до лице.

— Вчера ми гръмнаха колата. На парчета. Представяте ли си? А под вратата на апартамента ми сложили ей такава бомба — той показва размерите на футболна топка, — едва я разминираха, наложи се да евакуират цялата кооперация.

Наблюдаваше в упор мимиката на лицето ѝ, но освен краен ужас, не видя нищо. Значи не знае. Има късмет.

На Алевтина се стори, че Турецки се кани да си ходи и тя кой знае защо се разбърза:

— Почакайте, но кой може да го е направил? На кого е нужно?

— Правилен въпрос. Класически. За кого е изгодно? С това се занимавам... — Помисли: да кажа ли за Беленки? Все едно ще научи. Но реши засега да изчака. — Добре, да тръгвам... Между другото, интересувахте се от съдбата на Бай...

— Да върви по... — Тя едва сдържа грубостта на езика си, но бързо се опомни и смутено разтърка с длан пламтящото си чело. — Извинете, сега не съм много във форма.

— Случва се. Най-вероятно ще го освободим под писмена гаранция, че няма да напуска, или под личната гаранция на някои порядъчни хора. Трябва да се направи сериозна проверка на някои факти. Впрочем той споменавал ли ви е, че е дал на Вадим един милион долара?

— Да.

— Много ли преживяваше, че е изгубил парите си?

— Да преживява ли? — Тя вдигна глава. — По-скоро се смееше на безразсъдството си.

— Това характерно ли е за него?

— Не. Бай обича да пилее пари, но... до определен момент. До определена сума. Докато му е приятно или изгодно.

— Ами милиона? Представяте ли си? Това са сто ето такива пачки — и показва с пръсти дебелината на пачките. — Не можеш да ги скриеш в джоб.

Алевтина изведнъж замръзна: та това е капан! А тя като последната глупачка се разчувства, разциври се!

Турецки забеляза рязката смяна в настроението ѝ и прескочи темата.

— По дяволите тези пачки, стига съм ви занимавал. Не са мои или ваши... Уморих се... — Той наклони глава, усмихна се тъжно и рече: — Пак не съм спал цяло денонощие. Алевтина, и вие имате изморен вид. Искате ли да ви изпратя до вкъщи и също да отида да почивам? Ще закарам колата на собственичката, ще се кача на служебната волга и ще отида у някой приятел. Лошото е, че и вкъщи не мога да отида! Представяте ли си? — Той се засмя. — Съседите ще ме пребият с ютиите си заради безсънната нощ и изпочупените прозорци. Такава ми ти ситуация... Не искате ли? Е, ваша работа.

Той стана, леко се протегна като много изморен човек, погледна съчувствено Кисота, която явно не можеше да дойде на себе си от това негово странно домашно и приятелско обръщение: „Алевтина“, и рече сякаш на себе си:

— Изобщо не дойдох за ключовете. Можеше да ги вземе всеки оперативен работник. Исках да ви питам за нещо, но се колебая. Да не би да си помислите, че нещо ви провокирам...

— А вие направо питайте, без да провокирате. Ако искам, ще отговоря.

— Трябва ми истината, разбирате ли? А тя е някъде съвсем наблизо. Можете да помогнете. Няма да настоявам. Просто ще изгубя повече време. Малко остава за нормален живот. Това е всичко... Вижте какво, имам разумно предложение. Не съм ял цяло денонощие, главата ми вече не приема — не предава. Както знам, снощи сте пили само шампанско, а в големи дози то е опасно. Къс печено месо няма да навреди нито на вас, нито на мен. А ако това е предшествано от чаша коняк?... Не, вече пих днес коняк. В Интерпол, при Витя Милников. Какво да правя? А исках да ви кажа нещо, от което ще ахнете...

— Какво ви отвя чак в Интерпол, простете за думата? — Кисота попита с неизвестно откъде появила се ирония. Това е от недоверие, съобрази Турецки и реши малко да я притисне.

— Ами... По каталога на Константиниди, покойния, както знаете, Бай сигурно ви е казал, съставихме опис на изчезналите картини. Надявам се в най-близко време да получим сведения за съдбата им: къде са, на кого са продадени и от кого. Кога, естествено. Тогава ще настъпим някои хора по опашката. Но главното е друго. Намерихме убиеца.

Кисота го погледна с такава молба, че на Турецки му стана някак неудобно. Той отрицателно поклати глава.

— Не, друг. Сигурно имахте предвид Богданов?

И Кисота отново пламна като неопитна девица. Да не повярваш!

— Тоя там убива стареца, по-точно счупва шийните му прешлени; взривява нещастната ми жигула, с надеждата, че ще съм на кормилото; подлага под входната ми врата бомба; най-сетне кани се да взриви с не по-малко мощен заряд Лариса Георгиевна Богданова, която ние буквално изтръгнахме от лапите на смъртта — мъжът ѝ я продава на банда арменци, а те, петнайсет на брой, я изнасилват и се канят да я изкарат в багажника на една кола, за да я удавят, понеже не са получили откупа. Всички тези престъпления са извършени от един човек, с аверите му, естествено. Познайте кой! Знаете се.

— Лъжете! — с леден глас каза Кисота.

— Близко сте до истината, но не мислите за същия човек. Убиецът не се казва Виталий, а Андрюша. Андрей Беленки, шофьорът и телохранителят на вашия приятел. Рецидивист. Два пъти съден за убийство. Е?

Кисота шумно пое въздух и омекна на стола.

— Обади ли ви се в петък Бай, когато Вадим тръгна от тях за вашето министерство? — рязко попита Турецки.

Кисота кимна.

— Какво искаше от вас?

— Да задържа Вадим в Москва... за около два дена.

— Ето това ми трябваше, благодаря. Бай е разчитал да хвърли вината за убийството върху Вадим. Той е ходил у стареца и е оставил следи. А убиецът дори е спрял часовника в кабинета на покойника, за да зафиксира времето на убийството. Именно тогава, когато там се

намира Богданов. Така, драга, такива ми ти работи. Е, какво? Няма ли да отидем да ядем печено месо? Жалко, можехме да си правим приятна компания.

Турецки сложи дланта си върху рамото ѝ, стисна го лекичко и тръгна към вратата. Хвана дръжката и се обърна:

— Мисля, че това, което сега ви разказах, е по-добре да не го знаехте. И засега не казвайте на никого. Така е по-безопасно за вас, Алевтина Филимоновна. Съветвам ви: вземете си отпуск и вървете някъде на почивка. За месец. Докато не разследваме делото до дъно. Е, сбогом.

Турецки си замина, а Кисота все седеше на стола като кукла от памук и нищо не съобразяваше. После се надигна, погледна към вратата и се наруга. Трябваше да зареже всичко, да настигне този мъж и да го накара да отиде с нея да ядат шишчета. Късно, той си замина.

Тогава тя си наля още малко коняк, изпи го, запуши и най-накрая почувства непонятна прозрачна пустота в цялото си тяло и около себе си, помисли, че би могла да даде глупавия си живот само и само да я гаят ето такива ухаещи на мъж ръце. „Ех, Алка, кривна твоят живот. А по този път не ходят принцове...“

50.

От трите си въпроса Турецки получи отговор на два: на кого е отворил вратата Константириди и защо така фалшиво страда Бай за изгубения си милион. На третия — какво е имало в куфара на Богданов и защо Кисота сама хуква да го изпраща на летището — има отговор, но не изчерпателен. Виж как се сепна тя, когато стана дума за милиона! Вадим сигурно е носел нещо със себе си — може да са били парите за Дега, може да са и седемте платна на Кандински, Малевич, Шагал. Ако отпечатъците в кухнята се окажат неговите. Но това ще каже експертизата. И то още днес.

Ако не се появят никакви нови обстоятелства, следствието за умишленото убийство на Константириди от користни подбуди може формално да приключи във връзка със смъртта на убиеца. Но не всички обстоятелства са ясни, уви. Значи е раничко да приключват следствието.

А пък за откраднатите картини — има още много неизвестни по този факт. Не е ясно кога и къде ще излязат наяве. Разследването може да продължи с месеци.

Още един епизод от това следствие по член 117-и и 126-и: незаконното лишаване от свобода и изнасилването на Лариса Богданова. Естествено, ще има проблеми на съдебния процес, когато цялата тази паплач започне в хор да се отказва от предишните си показания, за да спаси Ованесов. Турецки си представяше колко още ще трябва да изтърпи бедната Лариса Георгиевна. Особено ако у адвоката на Ованесов липсват дори първоначални наченки на човешка порядъчност и се стреми изключително към големия доларов хонорар.

Открито е оръжие. Същата ситуация. Сигурно ще се намери „спасител“, който срещу голямо възнаграждение ще започне да твърди в съда, че уважаемият чичо Гурам решително няма никакво отношение към тези сандъци. Всичко ще стоварят например на покойния Гоги. Или на някое от „момчетата“. На братята Гарибян ще лепнат отвличането на жената на Богданов, а Ашот ще получи най-голямото

наказание. За да не подвежда друг път чичо си. Или ще го очистят още преди процеса.

Убийството във Фрязино. Доказателствата сочат: това е дело на Погосов. А той къде е? Може би някъде в Карабах. Или в Ереван.

И какво? Финита ла комедия?

Не, остават още Бай и неговите „картинки“ от колекцията на Константииниди. Остава папката от Ермитажа. С други думи, засега остава непознатата биография на стария колекционер, избрал си след войната такова хоби. Много опасно хоби. Защото, заквасено с кръв, то и свършва с кръв.

Ето с такива мисли Турецки се яви в МУР, право в кабинета на Романова. Но тя не беше там. Та сега е обедна почивка! Саша съвсем забрави, че всеки нормален човек трябва да се храни. По-рано ходеха отсреща, в ресторант-градина „Ермитаж“, но сега частниците доведоха нещата до такова положение, че там не е по джоба на обикновения човек. Започнаха да ходят в кафенето на „Петровка“, също частно, но поне по-щадящо. Новият директор, по-точно собственикът, Саид Ахмеджанов — или татарин, или азербайджанец, — постъпи разумно. Предостави заведението си на МУР в обедните часове и не сбърка. Обедите тук са доста вкусни и не са разорителни за милиционерския джоб, но и самият Саид има сигурен покрив над главата си: не се страхува от рекетъорите. А никого не интересува как и с какво храни в останалото време московчани и гостите на столицата.

Турецки тръгна за кафенето и не съжали. Там видя всички, които му трябваха, включително и Романова.

Като го забеляза, тя му махна с ръка: сядай. На отделна маса, в ъгъла, бе цялата му група от трима следователи и Грязнов. Те хапваха пирожки с месо и ги прокарваха със силен ароматен бульон. Саша ги поздрави и седна срещу Романова.

— Сядай, Саша, откога не си ял нормално. Вземи бульон, пирожки. Браво на Саид, готви и вкусно, и евтино. После ще разказваш.

Турецки почувства, че е зверски гладен. Затова поръча на чернокосия келнер по две порции от първото и от второто. И люта салата по азербайджански. Дори не точно салата, а смес от огромно количество плодове и зеленчуци — зеле, ябълки, патладжани, цвекло, чушки, краставици, моркови, лук, чесън, домати и маса разнообразни

треви. Блюдото се нарича хяфтябеджар. И всичко е мариновано. В горещината, към горещите пирожки, плувнали в мазнина, към бульона — по-хубаво не може да се измисли.

Романова помръдна нос: я виж ти! После, когато донесоха поръчката и Саша започна да се храни, подхвърли уж между другото:

— Не намерихме никой, който да е свързан с изготвянето на бомбите.

Турецки поклати глава.

— Той не ги е правил тук.

— Нали ходихте с Никита във Фрязино да тарашите?

— Точно там трябва да се търси.

— Добре, яж, не се отплесвай, а аз ще тръгвам. Благодаря, Саид.
— Тя кимна на дебелия човек с кавказко-азиатска външност, застанал на мокрия бар.

Той се поклони с достойнство.

Щом Романова излезе, Грязнов си взе чашата с портокалов сок и веднага се премести при Турецки.

— Взех я, дадох ключовете, сега обядвам — докладва Турецки, без да дочака въпросите.

— Научи ли?

— Аха.

— Хайде яж. Няма да ти преча. — Но като сръбна от сока, продължи: — Експертът излезе със заключение. Стъпките от обувките, които ни интересуват, принадлежат на гащите. Тоест на Богданов. А какво е правил в кухнята?

Турецки така погледна Слава, че той се задави със сока.

— Ти от коя страна се катери до надстройката? От коридора или от кухнята?

— От кухнята е по-удобно.

— Правилно. Той бързо е разбрал същото.

— Кога?

— Ще ме оставиш ли да си доям?

— Толкова си поръчал, че никога няма да свършиш...

— Знаеш ли как наричат такива рижи като теб?

— Извинявай.

Саша отмести едната чиния и взе следващата. Но преди да започне новата порция с пирожки, каза:

— Не може да са били там по едно и също време. Богданов и Беленки. Защото ти си засякъл втория на вилата на Бай. На пода, където е строшено пенснето, има следи от обувката на Богданов. Значи е бил в апартамента, но по-късно, след като сте го изпуснали с Володка. Към шест часа. Старецът вече е бил мъртъв, и пенснето му се е търкаляло на пода. При жив собственик мястото му е на носа, нали? Ако извика милиция, значи веднага да падне подозрението върху него. А той си е точил зъбите за чужбина. Знаел е къде са Шагалите, Лариса сама си спомни, че е знаел, че са скрити между боклуците, нали я чу. Ще добавя от току-що постъпилите сведения. Бай е помолил Кисота с всички сили да забави Богданов в Москва поне с два дена. Защо? За да бъде намерен трупът и да хванат Вадим, така да се каже, с вещественото доказателство. Но все едно, трябва да го търсиш. Край. Нито дума повече. Храносмилай и моите думи.

Съвещанието в кабинета на Романова бе пределно кратко. Обобщиха резултатите от двата работни дни, изслушаха съображенията на Турецки и приеха план за по-нататъшните действия.

Всички арестувани по делото на Ованесов бяха разпитани, всички, освен Ованесов признаваха вината си. Той започна да отрича и искаше среща с адвокат. Ще почака, не е господар. Всички можеха да получат обвинение за групово изнасилване и незаконно лишаване от свобода. На някои предстоеше да се добави и опита за убийство на Лариса Богданова. Но по член 218/1 (незаконно съхраняване на оръжие) трябваше да се търси източникът на огнестрелното оръжие и боеприпасите. И Романова предложи на Зименков да отиде за целта в Ижевск.

Показанията на Лариса Богданова бяха повече от красноречиви и насилниците не биваше да чакат снизхождение.

Против Погосов бяха събрани предостатъчно материали, обявен бе за федерално издирване. Сега предстоеше Поляков да направи още един целенасочен обиск в гаража и имението на Ованесов, за да открие следи от пиротехническа дейност.

Според Турецки делото за убийството на Константириди можеше да се прекрати във връзка със смъртта на обвиняемия, извършил убийството. Но той реши да отдели делото за кражбата на картините в

отделно производство и с тази цел се канеше да отиде в Петербург за работа с архивните документи в закритите фондове на Ермитажа. Нали оттам папката с рисунките на великите художници от Ренесанса е тръгнала за колекцията на Константииниди.

И накрая за Кругликов оставаше голям обем работа, за да подготви списъка на изчезналите платна за Виктор Милников, тоест за централното бюро на Интерпол в Руската федерация. Вторият, не толкова важен въпрос си оставаха съдбите на наличните картини от Дега, Мане, Сезан, Гоя и други, неизнесени от Бай в далечните страни. Откъде са се появили? Кой са предишните собственици? Също прерогатив на ведомството на Милников. Изобщо и тук грижите стигаха до над козирката.

Не говориха за Грязнов, понеже му се отреждаше особена роля. От това зависеше обвинението на Богданов. Ако успее да се уговори с унгарците, ако Богданов се намира в тази страна, ако... и така нататък. Засега прекалено много „ако“.

След съвещанието Романова помоли Грязнов и Турецки да останат.

— Саша, аз също смятам, че можем да приключим с делото за убийството на Константииниди, но Костя няма да се съгласи. Затова мълчах. Все пак Богданов трябва да сложи точката. Може да е мошеник и нищожество, и последният кучи син, но все пак не е убиец.

Тя позвъни на Меркулов. Грязнов и Турецки не чуваха какво говори той, но по лицето на Романова разбраха, че е била права. Докато слушаше Меркулов, тя поглеждаше от време на време двете ченгета, кимаше и сочеше с показалеца си Слава.

Сетне Турецки живописно описа посещението си при Кисота.

— Ей, че глупава жена! — възкликна раздражено Романова. — И какво предлагаш? — Преди да чуе отговора, попита: — Съжаляваш ли я? Ех, Саша... — Тя въздъхна тежко.

— Но защо? — уклончиво отговори най-накрая Турецки. — Тя може да изплува след неговата среща — той посочи Слава — с Богданов. Или в делото със Снегирьов, ако бъде възбудено такова. Може да бъде продадена от Бай, притиснат от всички страни. Малко ли е, че ще трябва да отговаря! Но засега я оставих на мира. Беше в такова състояние, че можеше да скочи от прозореца, честна дума... Ние не сме ли хора най-сетне? Дори помислих за момент, че

преживяното от нея през последните няколко дни може да се окаже по-ефективно от всяка съдебна присъда и наказание.

— Добре, момчета, тръгвайте, цедило треба разжувати^[1]. Почивайте и се гответе за командировки. — Тя погледна хитро първо единия, а после и другия. — Ах, братлета разбойници, ще ми загазите някога!

— Саша, не увесвай нос — успокой го Грязнов, когато слизаха по стълбите. — Просто са се наговорили с Костя да не ни оставят на мира. Характери, нали разбираш. Много са любвеобилни. Хайде да те закарам на „Фрунзенска“. Като си с мен, по-лесно ще се справиш със съседите си. Ще вземем каквото трябва и тръгваме... Къде?

— Къде наистина? — лукаво го погледна Турецки.

— Нали получи конкретен съвет от Шура. Какво ще му мислиш? Пък и няма къде да нощуваш, приятелю. Не, аз ще те пусна, естествено...

— Костя ме покани у тях. Но така... без да се надява.

— Аха — разбра Слава. — Естествено, класическа музика, отдясно нож, отляво вилица, под носа — колосана салфетка. Кристална чаша с минерална вода. Всичко е по твоя вкус — прихна Грязнов.

— Ти май забрави как Костя заедно с нас смучеше чист спирт, без да го разрежда? И всички онези кръчмета между впрочем откри заради нас... Не се преструвай, приятелю. Просто Костя няма търпение да ни види солидни хора. Да хвърлим якетата и да облечем смокингите. Да се научим да боравим със салфетките. Май до ден-днешен смяташ, че ги слагат на масата вместо носни кърпички, а?

Така в шеги и подигравки се качиха в колата на Грязнов и поеха към „Фрунзенска крайбрежна“.

— А Никита го наказаха умните му началници. Знаеш ли за какво? Че наредил да поправят безплатно колата на Володя. Превишаване или злоупотреба със служебното положение. Какви мекотели! А Шура успяла все пак да стигне до заместник-министъра заради стрелбата и за трупа. Той се принудил да прекрати делото. Но благодарение изключително на виковете й. Нали знаеш, тя умее... Като не е едно, ще се хванат за друго. И момчетата го подкрепиха. А Володя вчера привечер си прибра колата... Знаеш ли колко струва сега един ремонт? От два до три милиона рубли. Как ти се струва?

— И си мисли бандит ли ще гониш, или ще жалиш колата си... А кой ще я пожали, милата. И моята спи спокоен сън... Какво ти спане? Вечен сън. Сега ще погледнем, казват, че на мястото на взрива се образувало езеро, ще развъждаме каракуди... Все някаква полза... Знаеш ли, по-добре не влизай в двора. — Саша спря Грязнов. — Кой знае какви са обстоятелствата там?

— Е, е! — злорадо се подсмихна Грязнов. — Вижте колко сме храбри. — Но предвидливо паркира до бордюра на алеята.

Пръв срещнаха в двора адаша на Турецки, съседа от третия етаж. Като видя Саша жив и невредим, той изпълзя от москвича си, разпери измацаните си ръце и тръгна към него.

— Здравей, Саша! — екна дворът. — Не, не се бой, няма да те пипам! — заливаше се от смях младежът. — Сега ще живееш дълго! Бяхме те... Щяхме да ти правим помен, а един важен милю вика, жив е вашият съсед. В командировка е, на задача... Пък някакъв тип се качил в колата ти и... Ама как гръмна! Ела да видиш, ще ти покажа!

Гледката не беше от приятните. Обикновено Саша паркираше в сянката на два бухлати храста люляк. Така се случи, че никой не претендираше за мястото му. Храстите сякаш отделяха жигулито му от останалите коли. И това ги спасило. Нямаше вече храсти, стърчаха някакви обгорели колове край обгорялото черно място. Имаше малка яма, поясни съседът, но ченгетата я затрупаха, не било хубаво, точно пред входа като гроб. То наистина се получи като гроб на някакъв непознат скитник, от когото нищо човешко не било останало. Стъклата край стената на кооперацията и парчетата дърво говореха, че взривната вълна е минала по цялата задна фасада. Съседът обясняваше с желание на Турецки, че в тяхната ремонтна служба звънили някъде отгоре, тук дошли всякакви общински началници и казали така: ремонтирайте значи сами, слагайте рамки и стъкла за своя сметка, и елате с квитанциите да ви осребрим разходите. Но кога се е случвало да ти осребрят нещо? Турецки се постара да го убеди, че няма да има измама, щом е под висок контрол. Но съседът продължаваше да се съмнява, макар че какво му е на него? Неговите прозорци не гледат към двора.

— Какво ще правим? Да отида до будката? — с готовност предложи услугите си младежът. — Трябва да полеем, все пак от оня свят се връщаш, дето има едно дума!

Турецки се досети, че май вкъщи има водка. Сега ще се преоблече, защото пак трябва да заминава...

— Къде ще ходиш? — попита любопитният съсед.

Той мълчаливо повдигна якето си и потупа кобура на пистолета. Адашът направи умна физиономия и показа с длан, че всичко му е ясно без думи.

— Пригответи стъкларията — рече Турецки, — ще дойда, ще полеем двамата с теб, а той не бива — и посочи Грязнов. — Зад кормилото е.

— Не знаех, че си в такива отношения! — усмихна се Слава, когато се качиха в асансьора.

— Не може иначе, старче. Закон на общежитието. Иначе никакво уважение. Довечера ще разказва на всички в двора как ме е изпращал на фронтовата линия за борба с престъпността, мафията и корупцията. Разбираш ли? В такъв дух ще говори. А тук е чисто.

— Естествено, всичко са взели със себе си, дори мръсната кофа — забеляза Грязнов. А когато Саша отвори вратата, добави: — И лампите ти изгасили. Щяха да светят две денонощия. Не можеш се наплати...

Най-напред Саша си взе душ. После облече чисти дрехи, нахлузи някога разкошния костюм, а сега просто напълно приличен, купен по време на командировка в Съединените щати. Допълни „портрета“ си с връзка и започна да сгъва в удобната чанта бельо, ризи, които щяха да му трябват за командировката — не отива в Горно Нанадолнище, а в Питер! Като че ли това е всичко. А, водката. Беше някъде тук. И понеже Турецки обичаше да пие бира, когато е сам, може да е останала. Да, останала е. Огледа се и не видя нищо за мезе, освен суровите пилешки бутчета и също такива сурови яйца, взе бутилката, две яйца и покани Грязнов да го последва.

Съседът Сашка бе постлал върху багажника на москвича си вестник, извади от жабката водна чаша и двамата с Турецки поляха завръщането на Александър Борисович в родния дом. Грязнов се подсмивваше отстрани. Тостът за дълъг живот замезиха с яйцата — изпиха ги на един дъх. Нямаха само сол.

След пийването запалиха, поговориха колко е тленно всичко живо и Турецки тръгна с Грязнов, като остави на съседа половин бутилка водка, за да почерпи и другите.

— Напразно бърчиш нос, братко — каза солидно Турецки. — Точно това е народът, който ние защитаваме и който ще ни възнагради според заслугите.

— С твоите съседи по неволя ставаш философ — съгласи се Грязнов. — От кого ще започнем? — попита в колата.

— В какъв смисъл?

— В смисъл накъде да карам. Да ти напомня ли телефона?

Турецки го огледа от краката до главата, заради което се наложи да мърда главата си, и заяви:

— Правилно казват всички: съблазнител, нагъл човек, нехранимайко, негодник и на това отгоре — рижав. И защо съм влюбен толкова в теб?! Да не мислиш, че съм запомнил телефона? Залисах го, вярно. Но да го помня? Казвай цифрите...

Саша извади от жабката слушалката, измъкна антената и под диктовка на Грязнов избра номера.

— Ало?

— Саша! — почти изписка Карина. — Господи, няма си ти?

— Чуй, скъпа. — Той малко се озадачи. — Искаме да наминем със Слава към теб по работа. Имаш ли нещо против?

— О, ще бъда щастлива! — Тя знаеше, че това „по работа“ няма да завърши просто така. — А Нинка?

— Въпросът е много съществен. Давам слушалката на Слава. Хайде, оправяй се нататък. — Той подаде слушалката на Грязнов.

— Какъв е въпросът? — попита Слава. — Само обясни какво да вземе... Всичко е наред.

Той прибра антената, пусна слушалката в жабката и колата тръгна.

— Е? — попита Турецки.

— Какво, е? Ще се обади на Нинка, и тя ще дойде. В края на краищата да не сме Рокфелерови, че всеки път да правим приеми за неизвестно кого... Нека веднъж се постарее и госпожата. А аз ще бъда гостенин и няма да мия чинии.

— Заслужава да се помисли!

— Разбира се! Но защо трябва да тичам подир една жена, която не е влюбена в мен, а в теб? Забележи, не от вчера.

Саша тъжно поклати глава и изведнъж се сепна:

— Правилно си взех костюма. Не съм младоженец, но все пак...

---

[1] Тази работа трябва да се изясни (укр.). — Б.пр. ↑

ВТОРНИК, 18 ЮЛИ, ВЕЧЕРТА

51.

— Здравей — каза той и подаде на домакинята розата, която купи от улица „Маяковски“ за петнайсет хиляди. Днешният обед при Саид струваше почти толкова. А розата беше красива, толкова червена, почти черна.

Естествено, домакинята ахна от възторг. Беше по къси шорти, опънати върху прекрасното ѝ дупе, Грязнов я шляпна лекичко приятелски по това дупе, и предизвика укорителния поглед на Турецки. Карина носеше една въздушна блузка-тениска, която съвременните дами наричат „боди“. Едва се държеше върху нея, живееше в движението на въздуха, което се образуваше от постоянното местене на Карина из безкрайното ѝ жилище.

— Почакай де! — възкликна отчаяно Саша, като видя как тя току-що влезе в една стая и веднага изскочи от друга. — Не съм казал още всичко!

— Слушам те! — се чуваше от трета стая, от другата страна на големия хол.

— Но аз не те виждам!

— Идвам — извика Карина и излезе от кухнята, тоест зад гърба му. Той само можа да врътне глава от учудване.

— Чуй ме най-последно!

— Слушам. — Тя покорно сведе очи. — Олеле, още не съм се преоблякла! Господи, как изглеждам! — И щеше да изчезне. Но Турецки успя да я хване за ръката.

— Дойдох, за да си върша работата...

— Аз пък си помислих... — щеше да се заинати Карина.

— За това после. Да поговорим. — Видя, че Карина кимна с готовност. — Хайде да вземем лист хартия, да седнем на масата и да напишем всичко за откънатите ти картини.

— Аз съм ги отписала!

— Трябват ми. Служебно ми трябват. Разбираш ли? Названия, художници, какво е било нарисувано, кога са рисувани и какви са

размерите на картините. Може да ги намерят и тогава ще знаем кой и на кого ги е продал. Важно е. Това е криминална история.

— Да, че после оня Бай да ми откъсне главата заедно със своя бандит? — без страх, а по-скоро с ирония изрече Карина. — Омръзнах ли ти вече?

— Така, мадам, с вас всичко е ясно — въздъхна Турецки. — Но когато завършим този тежък труд, ще те помоля за политическо убежище за една нощ. Защото още утре си обирам крушите и отивам в Питер...

Карина обидено нацупи устни, помисли и кимна.

— Ако едното не може без другото, аз съм съгласна. А сега ме остави, трябва да се оправя. Нали имаме гости. — Тя посочи с пръст Слава.

— Може да не се чорапогациш, тези дрехи повече ти отиват — усмихна се Грязнов.

— Сега ще дойде Нинка и ще те издам. Вървете да си миете ръцете.

В огромната баня, където цялото семейство можеше не да се къпе, а да живее, Турецки видя натопен огромен букет кремави рози.

И му стана тъжно: какво прави тук с едничката си роза! Във ваната киснеше цялата му месечна заплата.

Грязнов проследи погледа му, разбра причината за тъгата в очите на приятеля си и го потупа по рамото:

— Не унивай, Саша. Тя много обича цветята. И сама си ги купува. Нинка казва, че това е единственият ѝ каприз.

— Така ли? — Турецки погледна със съмнение. — Ами през зимата?

— Питай за по-прости неща...

В антрето силно се звънеше.

— Ето я и Нина — досети се Грязнов. — Стига си гледал цветната леха, направи ми място. Симпатична ваничка, нали? Още не си видял целия апартамент. Когато дойдох за първи път тук, разбрах, че нормалните хора не бива да живеят така. Другояче са ни учили.

На голямата кръгла маса блестяха кристал и сребро. В средата имаше висока ваза с тясно гърло с единствената роза, донесена от Турецки. Както се изрази Грязнов, това изглежда даже много — и

потърка длани в очакване на приятната вечеря. Но Саша го охлади: първо работата. Ако иска, Грязнов може да помогне.

Но се втурна Нинка, млясна Турецки по бузата и се притисна до гърдите на Грязнов. Саша изведнъж си спомни, че заради Карининото кокетство не успя да ѝ целуне поне ръката. Нищо, сега ще поправим положението, реши той и тръгна да търси Карина.

В апартамента имаше общо пет стаи, но изглеждаха повече, защото като минаваше от една в друга, непременно се озоваваше в хола. Така не запомни нищо, забеляза само една с много детски играчки и друга, много просторна, с огромно легло. Намери домакинята в кухнята, а тази стая също не отстъпваше по размери на никоя друга.

— Кариша, чуй — започна той с неприкрит ужас, като улови ръката ѝ и целуна дланта ѝ, — това е някакъв кошмар! Това не се среща и в лош сън! Как ли се разтребва! Колко прах! Майчице! Сигурно имаш цял щат слуги?

— Не, една мила женица ми помага, разбира се, но винаги чистя сама.

— Никога не съм си представял, че имаш такива таланти!

— Много работи не знаеш — отвърна тя. — Пусни ми ръката, сега ще повикам Нинка да се оправя с месото, а ние да пишем каквото ти трябва. — И изчезна.

Турецки я намери в една от стаите, там до прозореца имаше писалище. Приготвяше лист и писалка, после премести два стола.

— Това е ученическата стая — поясни тя. — Сядай и питай.

Превъзходната зрителна памет на Карина за втори път впечатли Турецки, беше се приготвила за дълъг и досаден разговор. Не може да каже нито датата, когато са нарисувани, нито точните размери, но показваше с ръце и Саша разбираше, че може да ѝ вярва. Затова пък назоваваше до най-малките подробности художниците, заглавията и сюжетите. Картините не бяха много, само десет, но тя ги помнеше добре. На въпроса как го е постигнала, отвърна просто:

— Знаеш ли, много ми харесваха. Такива прости и живи. Не ги обичам тия гър-гър! — тя показва как се танцува рок, но Саша разбра какво има предвид и се засмя — така картинно представи произведенията на някои авангардисти.

Представи ги красиво, гъвкаво, така че ти се иска да грабнеш самата Карина в ръце.

— Сашенка — изведнъж се примили тя, — може ли да се преоблека? Вие, момчета, изглеждате окей, а пък аз все едно се връщам от плажа.

— Не преживявай, най-хубавият ти костюм си самата ти. Аз ще си махна самото. И връзката. Не обръщай внимание на Нинка. Тя е на гости, а не ти. Не разваляй впечатлението. За първи път те виждам такава и много ми харесваш. Хайде да свършваме. Утре сутринта ще предам списъка където трябва. Сега със Слава ще ви разкажем за твоите оскърбители. Ще ахнете!

Накрая формалностите свършиха и четиримата поеха към масата. Е, Карина не можеше да се мери по кулинарни способности с Нинка. Ако едната печелеше с изобретателността си, другата го постигаше с обема. На масата доминираха две огромни блюда: върху едното имаше цял куп с най-различни пресни зеленчуци и подправки, а на второто — цвърчащи пържоли. Ако първото блюдо бе гарнирано с парченца лед, под второто аленееше горелка. А самите пържоли — зачервени, с хрупкава припържена коричка — имаха толкова мечтани размери, че не ти се обръща езикът да ги наречеш телешки пържоли. Можеха да бъдат наречени почтително стек. Саша забеляза, че Карина не уважава много разнообразието, на каквото бе особено щедра Нинка. На масата имаше и две сребърни купички — едната с черен хайвер, а другата с червен и кубче краве масло, също гарнирано с лед. Това бе цялата храна.

— Ето това се казва прием! — важно започна Грязнов. — Нина Галактионовна, нас не са ни посрещали така, а?

— Стига де — оправда се Карина, — обадохте се и веднага пристигнахте. Само това успях да приготвя.

— Горкото дете, то умира от глад — изказа съчувствието си Турецки.

— Не, наистина — разтревожи се Карина. — Чакайте, искате ли супа? Много ли сте гладни?

— Кариша — упрекна я Турецки, — остави ни поне това да изядем. После ще видим.

— Най-последно и аз мога да пийна — мърмореше Грязнов и разглеждаше купчината бутилки, подредени на невисок бюфет. —

Какво искаш? — попита той Турецки.

— Все ми е едно. Сутринта пих коняк при Милников, вечерта — водка направо от шишето. Сигурно ще е добре да завърша с някой мухозол или друго средство против дървеници от рода на „Слънцедар“, спомняш ли си това силно действащо средство?

— Ами как! — радостно подскочи Грязнов. — Помня го...

— Чакай, чакай — прекъсна го Нина, — къде успяхте и питие да ударите? Грязнов? Нали караш!

— Кой говори за мен?

— Нали сте били двамата? Единият без другия... нещо не си спомням да е бивало така. Признай си!

— Стоп! — Саша разпери ръце и ги спря. — Брек, както казват на ринга. Нина, аз наистина ударих половин чаша. Пих с един прост работник за спасението на собствената ми душа. Така беше, аз си пийвах, а той ни гледаше — мен и работническата класа. Лично видях как се отрони една сълза, догони я втора, и двете бавно потекоха по хлътналите му бузи. Но той не наруши дадената пред теб и пред КАТ дума...

Тапата гръмна в тавана, зазвънтяха чашите, напълнени с водка, шампанско, минерална вода, затракаха ножове и вилици, за да отворят розовата сочна плът, скрита под купчините разнообразни и пикантно дъхащи зеленчуци... Господи, какво му трябва още на човека! И над цялото това пиршество, над което се носеха многозначителни изрази като „М-да!“, „Ох!“, „Ехаа!“ и най-силно — „За твое здраве!“ — над всичко това в сребърния кристал цареше РОЗАТА — не красива, не пурпурна, а наистина почти черна.

Карина гледаше ту цветето, ту Саша и влюбеният ѝ поглед говореше без думи: какво чудо! Къде я намери? Колко съм щастлива!...

Най-сетне мина първата фаза, когато всеки слуша само себе си и вижда това, което е под носа му. Настана омиротворението. Нужно бе общуване.

Без да е много гладен — нали обедът му бе двоен — Саша почувства лека умора и се учуди: откъде? Но си спомни, че отново, както неотдавна, не беше спал трийсет и шест часа и през това време... Започна да пресмята.

— За какво се замисли, момче? — попита Грязнов, като намаза дебело с червен хайвер сандвича си. — Нинка, гледай кога ще спечеля за такъв хайвер!

— Аз ли?... Мисля си къде успях да се появя днес.

— Гордееш ли се?

— Не, просто се чудя. Хванах Бай. Доставих го в Переделкино. После го хванах в Шереметиево. После го доставих в МУР. Отидох при Милников. Върнах се. Хукнах към вас на „Староконюшени“. Оттам при Кисота в министерството. Обратно в МУР. После у дома да се приготвя. И насам. Нещо да забравих?

— Не ми стана много ясно за този Бай. — Карина го докосна по лакътя. — Какво значи „хванах“, „водих“?

— Искаше да избяга. В чужбина. А ние го заловихме. И го накарахме да подпише, че няма да напуска... Да, най-главното — да изчезнат страховете ти, момиче. Така нареченият Андрюша, който е идвал при теб за картините, е убит тази нощ. Но нека Грязнов ти разкаже за това. При него се получава по-добре.

— Естествено — веднага се съгласи Грязнов. — Ако трябва да не се спи по цели нощи и да се вършат чудеса от храброст, да се преследват закоравели престъпници и да им се надяват белезниците, това ще бъде той. Ако трябва да се разказва за подвизите му — това ще е приятелят му, който дори не е член на Съюза на писателите. Имай съвест, Турецки! Ако искаш да ни стане мъчно за теб, кажи, няма защо да се превземаш като невинна ученичка. Между другото, ако този тип не беше се юрнал на летището, можеше вече да не седи сред нас... Карина, какво ти е?

Всички се обърнаха към нея и забелязаха как изведнъж пребледня.

— Ох! — замаха с ръце тя. — Не ме гледайте де... Стана ми страшно... Не знам защо. Предчувствие. И сърцето ме боли от снощи.

— Значи един на един — мъдро отбеляза Слава. И като се стараеше да подчертае смешната страна, разказа как одевете двамата отишли у Турецки, какво намерили там и защо Саша се е срещал с народа.

Но колкото и да се стараеше да ги разсмее, над масата увисна тягостно мълчание.

— Какво ви стана наистина! — Турецки щеше да се възмути. — Какво е това събитие? Ще помисли човек, че е станало нещо необикновено. Живот като живот. Винаги е било така: ние преследваме и нас ни преследват. Сякаш не знаете! Наливай, Слава, хайде, докато сме живи и можем, да прием за здравето на такива красиви жени!

— Трябва да се каже: тези, а не такива — възрази Нина. — Може да е пълно с такива, макар доста да се съмнявам. А тези ще намерите друг път!

— Поправката се приема — съгласи се Турецки и почувства, че клепачите му натежават. Прииска му се тишина и да си протегне краката.

Внимателната Карина за миг забеляза състоянието му, стана от масата и попита кой иска чай, кафе, сладолед, сок?

Грязнов каза, че предпочита, естествено, водката, стига да има компания, а Саша да ходи да спи, ако разреши домакинята. Нина не подкрепи Слава, каза, че ако иска да се напие, то си е негова лична работа, но помоли да не я забърква в игрите си. Гледай ти каква мърморана, рече Турецки, предвкусвайки сладкия сън.

Карина го заведе в спалнята си, отметна тежката кувертюра и му позволи да си избере колкото иска и от които иска възглавници, наоколо има доста. Турецки я хвана под плешките, леко я повдигна, прегърна я и я целуна по дръпнатите устни. Сложи я на пода и я погледна усмихнато. Но тя пошепна: „Спи!“ и многообещаващо повъртя пред носа му длани. После врътна дупето си, обуто с шорти, и избяга. А след минута той спеше дълбоко...

Събуди се от шума на кола, така му се стори. Но беше доста тихо. Какво го събуди? Отдалеч идеха тихи гласове, сдържан смях. Боботеше Грязнов, смехът на Нина се разливаше като сребро. Карина не се чуваше. Той се огледа и неочаквано дори трепна, като я откри до себе си. Е, не точно до него, но на същото легло. Лежеше малко настрани и го гледаше с големите си черни блестящи очи, не мигаше. Като котка преди скок.

И тя щеше да скочи, ако той не я хвана. Щяха да си чукнат челата, претърколиха се един през друг, прегърнаха се силно и притихнаха. Карина шепнеше нещо в ухото му, простенвайки, докато той не я пое с устните си. Целувката беше дълга-предълга. До пълна изнемога. Останаха без въздух, иначе...

— Ай, защo си облечена? — учуди се Саша, като усети с ръка шортите.

— Само полегнах да погледам как спиш... За да спиш и да не се отклоняваш с глупости.

— Какви глупости са това? Къде са гостите?

— Разтворих им най-големия диван, минах преди един час — целувах се, а сега хихикат... Поолекна ли ти? Знаеш ли колко е часът? Минава дванайсет. Ти заспа в десет, като децата...

— Не съм спал толкова време, после... пийнах малко. И ме свали. Но сега!

— Чакай, Сашенка, нека аз да те милвам и целувам. А ти лежи и идвай на себе си. Няма да ти преча, лежи, почивай. — Тя говореше с все по-нисък глас, сякаш мяукаше, внимателно го милваше с ръчица по гърдите, по корема, пръстите ѝ напипаха стар белег.

— Какво е това? — попита тревожно тя.

— От нож — усмихна се той. — Стара работа.

— Господи, бива ли така! — И го целуна по-нагоре към лакътя и пак усети с устни друг белег. — А това какво е? — вече уплашено ококори очи.

— Това е от куршум! — прошепна на пресекулки, като се съдържаше да не прихне с цяло гърло и да не я обиди. — Бандитски куршум, разбираш ли? Не лъжа, ей богу. Питай Грязнов, той ще потвърди.

— А тогава защо трепериш? — недоверчиво полюбопитства тя.

— Ама честно ли искаш? За да не прихна и да не събудя всички твои съседи. Имам още, да ти покажа ли? — Вече едва се удържаше да не избухне в смях.

— Няма нужда. — Карина впи в него устни. — Не възприемам повече. Защо не съм ги виждала преди?

— Защото преди те интересуваха мъжките ми достойнства, а сега, както виждам, бойната ми биография.

— Все пак си нахалник. Как не те е срам! Нали си полковник!

— А ти откъде знаеш?

— Може пък цял живот да съм мечтала да бъда любовница на млад и красив полковник...

— Карина, това е нещо ново. — Той леко се отмести и я погледна.

— Няма нищо ново... Но това не означава, че ще се откажа от теб. Не си мечтай. Гледай какъв хитрец! — Тя се изви, откопча шортите, смъкна ги до колене и помахвайки с крака, ги запрати нанякъде.

Той я улови под коленете и я притегли под себе си.

— Хайде, по-бързо, по-бързо... — цялото ѝ тяло трепереше. — Ако знаеш как ѝ завиждах...

Той разбра за кого говори и пред очите му за миг блесна лицето на жена му, но горещите ръце на Карина, силните ѝ бедра, стиснали го спазматично отстрани, доказваха, че е по-ярка от мигновено видение. И Саша разбра, че веднага ще направи всичко, за което тя го помоли...

СРЯДА, 19 ЮЛИ, СУТРИНТА

52.

Усещането за някаква яснота и определеност е много хубаво. Работно усещане. Знаеш какво предстои, можеш дори да си представиш крайния резултат. Нищо че не се вижда. Но нали можеш да си представиш?

Същевременно Турецки разбираше, че е свършило плавното движение на събитията. Завършиха благополучно търсенето, стрелбата, преследването, следенето и разпитите — петте съставни части на всеки детективски сюжет — и се завърза здравият възел на неразрешения още конфликт. Развръзката горе-долу му бе ясна, макар че непредсказуемият живот сигурно можеше да му поднесе друго, често съвсем противоположно. Засега не знаеше едно: каква ще е кулминацията. Точно за тази най-важна част се готвеше да отиде в Ермитажа, като остави работата в сигурните ръце на другарите си. Така разбираше Турецки своята роля. Дявол да го вземе, не съм ли млад и красив полковник, както каза Карина?!

Леонид Сергеевич Кругликов също не спа през нощта, но по съвсем друга причина. Изпълняваше екстрената задача на Турецки. До сутринта дългият и подробен списък беше готов и представен за обсъждане. Турецки помоли само да впишат още десетина названия на картини, притежавани от Карина Самвеловна Мирзоян и откънати по мошенически начин с участието на Бай. Като чу цялото име на вдовицата, Меркулов твърде многозначително и явно двусмислено изхъмка и така предизвика убийствения поглед на подчинения си, оскърбен до дъното на душата. Но Костя не му позволи да се самосъжалява и пак стана сериозен. В кабинета му се обобщаваха резултатите от досегашната работа.

— На вас ви дай само шегички и женички — рече той и свъси вежди, — а пък аз да мисля вместо вас. Как смяташ да носиш безценната папка с рисунките в Питер? Твоят живот нищо не струва в сравнение с нея. Дали да не отидете двамата с Леонид?

— Костя, не разбирам защо изобщо трябва да я нося там? — заяви Турецки. — Ще взема папката празна като пряк свидетел и

екземпляр от списъка на Лъоня. Там си имат цялата — атрибутика ли беше? Какво още им трябва? Да се полюбуват на изгубените или тихомълком продадени съкровища, или изнесени по някакъв друг начин? Могат и после да го направят. Когато се изяснят обстоятелствата и научим кой за какво е виновен. Не разбирам защо се тревожиш...

Меркулов се усмихна, намръщи се, почеса се едновременно по обраслите бузи и рече:

— Изглежда остарявам. Не знам защо не ми хрумна такава проста мисъл. Цяла вечер се измъчвах. А е така. Но все някога те ще трябва да върнат съкровищата на предишните им собственици.

— Не се знае как са попаднали в Ермитажа тези рисунки. Както и при немците, нали? Немците сигурно са ги присвоили през четирийсет и втора, а ние през петдесета. А кой е истинският собственик? Слушайте, дали да не ги включим също в списъка?

— Не, няма да направим това. Ще почакаме. Държавата си има висши интереси. Господа юристи, тук може да възникне въпрос от много голямата политика. Да не бързаме...

— Ти си като чичко Джо! — засмя се Турецки.

— Едностранчиво гледа или болен, или прост човек — наставнически поясни Меркулов и започна да изучава внимателно подготовения от Кругликов списък на картините. Той щеше да бъде изпратен не за федерално, а вече за световно разследване.

Денят премина в рутинна, досадна и затова нелюбима за Турецки работа. Протоколи, актове, справки и пак заключения на експерти, протоколи от разпити на свидетели, потърпевши, обвиняеми... Купища документи се трупаха в необходимата последователност и ги подшиваха в томове следствено дело.

Влизаха колеги, викаха го на обяд. Но Саша само клатеше глава и не вдигаше очи. Позвъни Нинка със същото предложение. Като не го съблазни с обед, предложи му да дойде за вечеря и от тях да тръгне за гарата. Той отговори, че ще помисли. В края на разговора им неочаквано влезе Меркулов, идваше да го кани да пият чай — връщаше се от съвещание при главния.

За да го подразни малко, Саша каза на Нина, че я моли да приготви за вечеря прясно телешко, най-добре да вземе две пържолки и да направи ростбиф, ще си го вземе за из път. Костя остана със зяпнала уста.

Саша предпазливо затвори телефона, после взе един кламер, разгъна го и започна да си чопли зъбите, загледан замислено в изправения до вратата свой шеф.

— Наистина ли си такъв босяк и нахалник, или ми се е счуло? — попита той неизвестно защо шепнешком и с искрен ужас.

— Костя, нали си казвал, че пътят към сърцето на един мъж минава през стомаха? Или не си бил ти... Но кой тогава? Как да ти обясня, нещо ме глежат напоследък. Страх ме е да не свикна.

— Ако говориш сериозно, в което искрено се съмнявам, ти си абсолютен нехранимайко. Но като познавам глупавите ти номера, намирам за крайно неприлично, ако не и по-лошо, да правиш такива намеци пред началника си, който не може да си позволи да купи на семейството си кило телешко месо. А коя беше дамата, с която се будалкаше?

— Костя, тази дама не е онази дама. Друга е! — И прихна, като видя искреното смущение на Меркулов. — Ох, Господи, това беше Нинка, Грязнова, не разбираш ли?

— Аха — съобрази Костя, — значи другата все пак е имала място, както ти се изразяваш. А Лида много се огорчи, като разбра, че си отказал да дойдеш у нас.

— Костя! Момичешки сълзи...

— Ти си непоправим! Ела да прием чай! — заповяда той. — Клавдия е направила някакъв много ароматен чай. Нося сандвичи. Освен това току-що бях при най-главния — Костя посочи с пръст към тавана — и имам да ти съобщавам някои интересни неща.

Те наистина пиха хубав, ароматен чай. В една чиния бяха наредени четири сандвича с кашкавал. Костя ги разпредели по равно. Но не ядеше, а само сърбаше от чашата. И беше абсолютно прав: сведенията му, макар и твърде пестеливи, се оказаха извънредно важни за Турецки. Отнасяха се за покойния генерал от КГБ Борис Егорович Богданов.

Главният прокурор на Русия, издигнал се сравнително скоро на този пост, бе юрист, професор в университета, член-кореспондент на

Академията и човек честен и принципен според твърдото убеждение на Меркулов. Но преди всичко — привърженик на правовата държава. Активно поддържаше руския президент и споделяше позициите му по най-различни въпроси, главно политически, които постоянно разтърсваха страната. Беше привърженик на закона в най-пълния смисъл на думата, но напоследък се сблъскваше с абсолютното му пренебрегване на някои отново образувани президентски структури, проявяващи все по-агресивна активност. В горните коридори на властта възникваха безкрайни конфликти, обстановката отдавна стана нервна и неясна. Говореше се, че и този прокурор няма да се задържи дълго, понеже е активен противник на тоталитарното мислене, присъщо на повечето номенклатурчици. Рязко се влоши положението в армията, в органите за безопасност, в Министерството на вътрешните работи. Прочутата „Алфа“, други подразделения със специално предназначение, ОМОН и прочие силови структури оставаха без специалисти от висока класа. Те най-често отиваха, противно на волята си, в частни организации, да пазят банки и така нататък.

С една дума: в държавата, която приемаше все нови и нови закони, но нямаше сили или желание да осигури изпълнението им, непоклатимите основи на правовия живот ставаха едва ли не разменна монета и силните на деня можеха да я използват почти смело за користните си цели. Ставаше трудно за живеене. Съдиите не искаха да съдят, следователите — да търсят престъпници, на празен ход работеше наказателната система, при която един обикновен надзирател може спокойно да изведе от затвора убиец. Изобщо руската юридическа система се рушеше пред очите им.

Главният, като честен и упорит човек, но неумеещ да прави компромиси, не искаше да отстъпва на никого, дори на държавния глава. След време в резултат на правителствени прегрупирания просто започнаха да го пренебрегват.

Когато възникна делото на Константириди, при сключването на договора с частното детективско бюро „Глория“, Грязнов успя, наистина повърхностно, да засегне тази тема със стария колекционер. Романова, а после и Меркулов се заинтересуваха не само от съдбата на Вадим Борисович Богданов, но и от баща му. Оказа се, че това е една старателно забравена личност, но достатъчно многообещаваща за следствието по убийството на стария колекционер. Стана ясно, че

някога бащата на Богданов е заемал доста видно положение в съветската държава.

С подкрепата на главния прокурор Меркулов се свързва със заместник-директора по кадрите на Федералната служба за сигурност и помоли да му дадат възможност да се запознае с досието на бившия генерал от КГБ Богданов. Отговорът бе уклончив, но след настойчивите молби, продиктувани от интересите на следствието, този заместник съобщи, че Богданов изобщо няма досие. Започна надълго и мъгляво да обяснява, че не е целесъобразно да се привлича вниманието на широката общественост към подобни материали. Това разяснение можеше да бъде разбрано така: щом става дума за нецелесъобразност, значи и да си чупите главата, и на президента да се оплачете, никой няма да ви помогне. Тогава главният прокурор, като се възползва от професорското си положение и факта, че някои университетски възпитаници, а също аспиранти и кандидати на науките с чинове във Федералната служба за сигурност още не са забравили кой ги е изпитвал по държавно и конституционно право, позвъни на стар свой познат, генерал от ФСС, и помоли като за лична услуга да получи малка справка за научна монография... за дадената личност. Без да обещава нищо, генералът все пак надникна в секретното досие на покойния генерал-лейтенант Богданов и откри някои съществени подробности. Но това е свършено поверително, не е за разгласяване. Не бива да има фамилии, пък и те не се споменават. Изобщо — ето това ви даваме, по-нататък търсете сами. Ако намерите нещо. Сякаш това не ставаше в нормална правова държава, а в някаква неизвестна шпионска организация.

Но истината се оказа на повърхността. И едно от мостчетата за разбиране на истината бе втората половина от биографията на генерала. Сега за никого не е интересно с какво се е занимавал преди и по време на войната. Известно е, че не е бил съден заедно с Берия и обкръжението му. Умрял си от естествена смърт след три години в собственото легло в прочутия Дом на крайбрежната улица, който гледа към Кремъл. Но загадката, която избягваха да обсъждат компетентните лица, беше другаде. В последните месеци на войната, по-точно през февруари 1945 година, полковникът от НКВД Богданов бил назначен на току-що създадената длъжност заместник-началник на тила по трофеите в една от армиите на Първи Белоруски фронт. А след края на

войната, след Потсдамската конференция, станал началник на отделно трофейно управление при Централната група войски.

С други думи, с ръцете на полковника от НКВД, а скоро и генерал, с помощта на неговото управление съветската държава осъществява „решаването на задачите по военно-икономическото разоръжаване на фашистка Германия“. Формулировката е взета дословно от досието. Но само посветените знаят добре какво означава това.

Докато Турецки се занимаваше със своето издирване, Меркулов започна собствено. Справката от военкомата, издадена в отговор на запитването му, гласеше: бившият майор от НКВД Константиниди Георгий Георгиевич е бил на военна служба от тази до тази година на длъжност заместник-началник на отделно управление към Централната група войски. По здравословни причини е уволнен в запаса през 1950 г.

Това подсказваше на Меркулов и Турецки, който машинално дъвчеше сандвича с кашкавал, някои специфични особености по възникването на изключително богатата колекция на Константиниди. Намекваше и за причината на почти петнайсетгодишния брак между сина на Богданов и по-възрастната от него дъщеря на Константиниди, прекъснат така драматично.

— Трябва да търсим не страстите, а ползата — усмихна се Саша.

— Можеш да си го запишеш... — измърмори Меркулов. — Но вече трябва да ти е ясно какво да търсиш конкретно в Ермитажа във връзка с немската папка.

— Разбира се. — И Турецки запуши свойски в кабинета на шефа си. Меркулов само погледна със завист към него, но не се реши да му поиска, нямаше да му даде — лекарите му бяха забранили категорично. — Сега, както знаем от пресата, започна кампания за връщане в европейските страни на художествените ценности, които са откраднали от тях немците. А ние дадохме на немците Дрезденската галерия, но както се разбра, съвсем не цялата. Дали ще връщаме или не — това е въпрос на голямата политика. Но пресата подхваща всеки факт и го разнищва докрай. Навсякъде ни плюят. Сякаш не Хитлер ни нападна, а ние него. Костя, това е банално до ужас, но лично за себе си не знам как бих решил въпроса: да връщаме или да не връщаме? Но, от друга страна, ако не излагаме картините открито в музеите, какъвто е

случаят с нашата папка, да, ако се държим като варвари, значи е по-добре да ги върнем? Нека друг да им се любува, щом ние сме отвикнали!

— Не се пали — опита се да го охлади Меркулов. — Принуден съм да призная пред теб, че за огромно мое съжаление, колкото и да е лошо, но разбирам опасенията на онзи чиновник от Федералната служба. Уви. Прекалено бързо и без всякаква мярка наотворихме много от нещата, които трябваше да се отворят, но с ум. Затова нека да решаваме този проблем, но като мислим не само за миналото, но и за бъдещето... А дотогава — по-кратко. Подписал съм всички необходими документи, вземай ги и заминавай в Ленинград... Тоест в Питер. Ще видиш Ермитажа! — мечтателно произнесе той.

— Да се сменим, а? — небрежно предложи Турецки.

— Не се шегувай — обречено се усмихна Меркулов. — Майтапчия...

Грязнов откара цялата компания на Ленинградската гара. Нина, естествено, седеше на предната седалка. Главата на Карина мирно почиваше върху рамото на Турецки, дланта ѝ — върху коляното му.

— Искаш ли — неочаквано рече тя — да дойда с теб?

— Как така изведнъж?

— Ще наемем хубав хотел, ще се грижа за теб, ще те храня. Денем ти ще работиш, а вечер ще се разхождаме из града. Никога не съм ходила в Ермитажа и едва ли ще го видя при този живот. Сашенка?

— Знаеш ли как се нарича това? — Той се направи на строг.

— Нарича се, че те обичам.

— Не, морално разложение. И заради него ще ме изхвърлят незабавно от органите на славната прокуратура.

— Майчице! — изписка тя. — Какво ни чака! — И хитро го погледна отдолу нагоре. — А заради това, което правехме допреди малко, няма ли да имат претенции към теб?

— Знаеш, че съм нахален — засмя се Турецки, — да не говорим за Грязнов, но чак пък толкоз!

— Какво ви пречи Грязнов? — попита Слава. — Ще ви сваля, вървете си пеша...

Саша имаше билет за втория влак, за „Червената стрела“. Карина се натъжи, много ясно. Турецки вече се съмняваше дали постъпи правилно, като отказа, и то не в най-добрата форма, макар и шеговита.

А момичето следва линията си целенасочено и много ясно. А къде е неговата линия? Защо понякога е такъв слабоволен глупак?

Обявиха петминутна готовност. Карина извади от чантичката си плоско шише „Смирнов“ и го подаде на Турецки.

— Вземи, като я отвориш, да си спомниш за мен. А аз ще отида у тях и ще се напия.

— Дръж се, Карина — продума Турецки, изобрази героична физиономия и победоносно се огледа. — Предстоят ни големи изпитания и нито една жива душа още не знае докъде ще доведем нещата.

— Браво! — обади се Нина. — Грязнов, ти защо не умееш да се изразяваш така?

Слава сви рамене, а после погледна часовника си и рече:

— Край. След пет минути ще стане седмица от началото на нашето премръсно следствие.

Влакът тръгнаше. Турецки стремително прегърна всички заедно и всеки поотделно, целуна Карина по носа и скочи във вагона. Три високо вдигнати ръце салютираха заминаването му. По радиото свиреше някакъв доста дрезгав марш. Отиваше си сряда, 19 юли 1995 година.

САНКТ ПЕТЕРБУРГ

Директорът на Държавния Ермитаж беше в продължителна командировка на Източния бряг на Съединените щати и трябваше да се завърне след две седмици, не по-рано. Затова Турецки бе приет от друго отговорно лице. Това бе една дама, вероятно хубава в миналото, а сега малко понапълняла, едра, с гледано тяло, с което сигурно се гордееше. Докато разговаряше с московския следовател, при това старши, и то по особено важни дела, тя кокетничеше — явно по навик. Дамата ту издаваше напред пищната си, още силна гръд, ту полюшваше мощно гъвкаво бедро, ту поклащаше съвсем не лебедовата си шия — стараше се по всякакъв начин „да направи впечатление“. Като научи целта на командировката, малко намали темпото, макар че обеща възможната си помощ в толкова сериозното разследване. В същото време се поинтересува къде е отседнал московският гост и като научи, че идва право от гарата, веднага предложи помощта си. Ермитажът още се ползвал с някакви привилегии в северната столица. И Турецки бързо се убеди, че тя не се занимава с изкуствоведските въпроси в музея, а само приема чуждестранните гости и осигурява всичко необходимо за приятното им прекарване. Кръглото ѝ пълно лице с видимо стърчащи мустачки над горната устна изразяваше нейното изключително внимание към събеседника, а пухкавите ѝ пръсти с пръстени машинално оправяха върху колената дългата пола с цепки до средата на бедрото и уж случайно откриваха мамещо бляскащи закръглени колене. „Да — усмихна се вътрешно Турецки, — всяка божа твар иска любов...“ Но беше време да свършва с това, точно — да започва работа, а да свършва с цирка.

Турецки каза, че най-напред го интересуват сътрудниците на музея, които са се занимавали с фондовете в следвоенните години. Вероника Мойсеевна, която наистина отговаряше за връзките със средствата за масово осведомяване, съвсем увеси нос. От което Турецки направи извод, че тя е, меко казано, случайно лице в музея. Но може би наистина е нужна за някого. Да не навлизаме в тънкостите. Накрая успя с триста зора да изясни с кого конкретно ще може да

работи, защото този не е тук, онзи в отпуска, а онази на съвещание в Москва...

Иван Петрович Перфилев беше като че ли най-старият сътрудник на Ермитажа в дадения момент. Единствен той помнеше предишните служители, бе отличен познавач, понеже ръководеше отдела за западноевропейско изкуство. Тясната му специалност бяха импресионизмът и постимпресионизмът, френската живопис от края на миналия и началото на нашия век.

Вероника Мойсеевна веднага предостави на Турецки купища най-различни диплянки — ярки и празнични, почти тържествено му поднесе подарък — явно от представителния фонд — прекрасно изпълнена и отпечатана във Финландия книга за Ермитажа. Самата тя участвала активно в съставянето и издаването на книгата, за което пише... вижте на гърба на титулната страница, както благоволихте да видите, тук е името на директора, на съвета, а ето и нейното име. Турецки се оказа на висота.

— Понеже имам честта да се запозная с вас, тогава позволете да ви помоля за автограф.

— О! — Тя сякаш се върна в младостта, разцъфтя. — С огромно удоволствие! — И с ясни си, едър кръгъл почерк — така пишеха отличничките в училище по негово време — веднага изрисува под списъка с имената: „На многоуважаемия Александър Борисович Турецки от Вероника Самсонова“, и датата — „20 юли, Ермитажа“.

Турецки притисна лявата си ръка до сърцето, с дясната прие подаръка и почтително целуна силно ухаещата ръчица на дарителката. Като го изпращаше по коридора към кабинета на Перфилев, Самсонова меко и доверително хвана госта за лакътя и рече:

— Пак ще се видим... — и очите ѝ вишни искряха.

„Кой се съмнява!“ — отвърна с поглед той.

Иван Иванович създаваше впечатление за жлъчен и необщителен човек. Щом видя Вероника Мойсеевна с непознат, той изпуфтя нещо неясно под мустак и не се надигна от бюрото си, отрупано с купища разтворени книги и ръкописни листове. Самсонова не обърна внимание на негостоприемното му поведение, представи изразително госта и тръгна, като многообещаващо кимна на Турецки.

— Успя ли? — промърмори Перфилев, без да вдига очи, и добави: — Седнете, ако намерите къде...

Не беше лесно да намери стол — имаше само два, и то затрупани с книги. По всички полици, опасали малката полутъмна стаичка — не като светлия и слънчев кабинет на Самсонова, — бяха наредени книги и албуми.

Турецки се огледа и остана прав. Най-накрая Перфилев вдигна очи към него, погледна го остро и стана. Бе висок и слаб. Понеже се изгърбваше силно, сакото му стоеше като на закачалка. Той вдигна камарата с книги от стола, пренесе ги и едва ги смести на широкия перваз, бездруго претъпкан от толове.

— Седнете — предложи не твърде гостоприемно. — Какво ви трябва?

Следователят реши, че е по-добре да покаже удостоверението си и командировъчното. Старчето прочете, върна ги и намръщено се вторачи в него в очакване на продължение.

— Извинете, не ви разбрах... Казахте: Успя ли? За мен ли се отнасяше? — попита Турецки.

Перфилев махна с ръка.

— За оная... Видях изделието й. — Той посочи книгата, която Турецки държеше под мишница.

— Не ви ли харесва? Извинете, не разбирам много, но според мен изданието е прекрасно, не е ли така?

— Аз на тая... хм, й написах целия раздел за западноевропейската живопис, пък тя не само не каза едно благодаря, но и никъде не е споменала името ми. Авторка...

— Разбирам. — Турецки се усмихна. — Но да оставим този въпрос и да се заемем с причината, заради която главният прокурор ме командирова при вас.

Последното не направи никакво впечатление на Иван Иванович, но поне стана внимателен и сериозен.

Турецки разказа подробно за намерената у един починал колекционер папчица с рисунки на велики майстори от Възраждането. Изброи ги поименно, без да гледа в списъка си, сякаш за него общуването с изкуството е нещо обикновено. Сетне извади и самата папка и я подаде на Перфилев.

Той я отвори с някакъв трепет, но очите му веднага изразиха най-пълно разочарование.

— А... къде са?

— Какво, да не искате да понеса в чантата десетина шедьовъра? — „не разбра“ Турецки. — Погледнете папката. Може случайно да си спомните нещо и да обясните как е изчезнала от фондовете ви. Да започнем от най-простото. Ще ви представя списъка и всякаква атрибутика, моля — и подаде листчето, подготвено още в Москва. Перфилев дълго разглежда списъка и празната папка. Отместваше я настрана и се обръщаше към прозореца, пак я вземаше и все клатеше глава, сякаш беседваше сам със себе си и не можеше да постигне съгласие. После се потупа по джобовете.

— Сигурно не пушите? — попита предизвикателно.

— Напротив, и дори с удоволствие — възрази усмихнато Турецки. — Мога да ви предложа „Честърфийлд“. Става ли? Само че тук... — Той огледа книжните полици, които сякаш го притискаха отвред.

— Няма да пушим тук — отвърна мрачно старецът. — Да отидем в пушалнята. Тя е в тоалетната. Ако искате, можем да излезем към Нева, на чист въздух.

— По-добре навън.

— Вървете след мен, млади човече, и аз ще се постарая да ви разкажа нещо, което може да ви заинтересува. А тази гадост — той презрително побутна с пръст книгата за Ермитажа — я махнете от очите ми! Не мога да я гледам.

— С удоволствие — кимна Турецки и пъкна книгата в чантата си.

Перфилев заключи грижливо кабинета си и те тръгнаха по дълъг, заплетен коридор, преминаваха от етаж на етаж и най-накрая стигнаха до незабележима врата. Когато минаха покрай бдителната портиерка, Перфилев й каза: „Този е с мен“, и посочи Турецки. После излязоха направо на брега.

Спуснаха се по-близо до водата и седнаха един до друг на каменна пейка.

— Вадете тютюна — разреши Перфилев. — Аз обикновено не пуша, но... щом имаме повод. Като сте дошли, слушайте.

Биографията на Перфилев беше проста. Кореняк ленинградчанин. Точно преди войната завършил Института по философия, литература и изкуство в Москва, написал малък труд по история на Императорския Ермитаж, след което го приели на работа

тук. От първите дни на войната бил на фронта. Два пъти раняван, контузен, демобилизиран, се върнал през четирийсет и пета на старото си място в Ермитажа. Така наредил директорът на музея Йосиф Абгарович Орбели, лека му пръст.

След юни четирийсет и пета във фондовете на Ермитажа започнали да постъпват от Германия контейнери, вагони и сандъци с трофейни произведения на изкуството. Музеят оставил за себе си най-ценните и значими творби, но те били толкова много, че служителите трудно се оправили с тях. Горедолу намерили място за огромните платна и скулптурите, подготвили ги за реставрацията, защото значителна част от произведенията преживели войната също като хората — и огъня, и водата, и всички нейни нещастия. А как са били укривани или пазени? Най-важното къде? По мазета, шахти, били обвивани с какво ли не само и само да не бъдат намерени от хората. Фашисти — това определяло всичко...

Много от пристигналото не се побрало в никакви фондове и се наложило да бъде дадено по други музеи из цялата страна. Доста неща отишли в Москва, в Музея на изобразителните изкуства. Но главното е, че тези произведения постъпили в специални фондове за особено пазене, тоест далеч от човешкия поглед. Не ги включвали в изложбите на музеите и широката публика практически нищо не знаела за тях. Опазването на трофейните фондове било поверено на много тесен кръг от хора, пряко свързани с органите за държавна сигурност, по-точно с нейните щатни и нещатни сътрудници. Те сами контролирали дейността си. А понеже професионалните изкуствоведи и реставратори нямали достъп до тези фондове, си представете какво ставало там. Големите стопани на несметните художествени богатства можели да се разпореждат с тях така, както смятали за добре. Знае се, че картините на старите майстори са украсявали дори стените на така наречените ловни домове, да не говорим за домовете на партийните и държавни дейци.

Някои произведения, оставени без постоянно внимание и грижи, особено тези, които са били повредени през последните месеци на войната, били оставени сами на себе си и постепенно загинали. Направо е тъжно да се говори за графиката — сбирките с гравюри и рисунки. Не може да се пренесе незабелязано едно голямо платно, макар че и на това се научили бързо, а такива неща, като събраните в

папчицата на следователя, било много по-лесно да бъдат изнесени. „Пазителите“, които единствени знаели кое къде се намирало, използвали фондовете за свои лични цели. Продавали ги, изнасяли ги в чужбина, предоставяли ги в частни колекции срещу големи суми. И всичко ставало тихомълком, без какъвто и да било контрол.

Имало и още един „удобен“ вариант. Например редица произведения се изпращали на реставрация, а после просто ги бракували с протокол като негодни за възстановяване. Широта и простор...

Перфилев дори не се възмущаваше и не скърбеше, свикнал да приема действителността в нейната трагична и пълна безперспективност и затова не настояваше, не пророкуваше и не се заканваше. Казваше: така беше и оттогава нищо не се е изменило. Турецки го разбираше, човекът по-добре от него знаеше.

— Иван Иванович, вие нарисовахте такава картина, че по неволя се замислям накъде отиваме и за какъв дявол ни е всичко това... Но ви благодаря за този емоционален разказ. Честно казано, като ви видях, помислих: още един музеен плъх, на когото не му пука за моите грижи... Радвам се, че не съм бил прав. А сега, ако разрешите, в отговор на вашата истина, ето моята. Ще ви разкажа нещо и докато трае следствието, бих искал разговорът да си остане между нас. Нужна ми е професионална помощ, а не публична разгласа. Впрочем за това не съм споменал нито дума на дамата, която ме доведе при вас.

— Целият съм в слух — рече учтиво Перфилев.

И тогава Турецки му разказа накратко за историята с Константиниди, за колекцията му и изчезналите картини.

— Ох, тези гърци... — тъжно въздъхна Перфилев. — Костаки, сега пък този ваш Константиниди... Имаше и Христофоридис. Не, нямам нищо против нацията, честна дума. Напротив. Само онова, което древните гърци са дали на света, е достатъчно цялото човечество да им бъде благодарно до края на дните си. Константиниди, казвате? Е, ще се опитам да ви помогна...

И Перфилев започна да си припомня — от време на време отбелязваше, че е твърде вероятно да сгреша, защото не е бил свързан с трофейните фондове. Както се казва — Бог е милостив, затова доживях преклонна възраст — нещо необичайно за петдесетте години,

ако не ми изневерява паметта... Може да се провери, ако някой е жив от онова време. Но ще са малко.

— Ваше право е да не ми повярвате и да кажете, че тези неща сте ги чели във вестниците. Да, сигурно, напоследък сякаш започнаха да повдигат малко по малко завесата, но явно никога няма да я вдигнат до края. Защото зад нея има прекалено много нещастия и кръв, всичко се е смесило — и подвигът на човешкия дух, и мерзостта, която няма равна на себе си. Наистина е така. Но мога да ви назова десетки изключително достойни имена, на хора, които загинаха в затворите и лагерите само заради неволния си досег с тайните от мазетата на Ермитажа. Само те да бяха! Беше време, млади човече, когато така нареченият изкуствовед в цивилен костюм, който придружава министъра на културата, съвсем не беше герой от вицовете. Горчиви времена... А на истинския познавач на изкуството, който няма ни най-малко отношение към тези граждани, се гледаше като на опасен за общественото спокойствие човек. Той бе носител на истинското знание, което, може би по погрешка, вие нарекохте „атрибутика“. Знание, млади човече, определящо корените, произхода, историята на художественото произведение. А тези знания се смятаха за ненужни и дори повече, за вредни. За това осъждаха. За да знаят хората по-малко! Да не помнят! За да не им държат сметка потомците! Извинете старческата лудост...

Гръмна оръдието на Петропавловската крепост. Раздадоха се аплодисменти. Турецки неволно се огледа. Зад тях, на брега, се тълпяха туристи, очакваха изстрела и снимаха крепостта, Нева и речното трамвайче до брега.

— Ето че удари пладне. — Перфилов се надигна от пейката. — Да ставаме, време е, така човек може да си докара на стари години радикулит. Елате да видим някои телефони, ако са се запазили... А по повод на ония „изкуствоведи“, за които имахте честта да чуете, ще ви разкажа един анекдот. Трябва да е било в Париж, в сградата на ЮНЕСКО, пристигнали делегации от раз лични страни. На Световен конгрес по опазване паметниците на изкуството и културата. Минавали делегации, отделни граждани, показвали си съответните документи и охраната ги пускала. Задал се известният господин Пабло Пикасо. Зашарил из джобовете си и съобщил на пазача, млад капрал, че си е забравил вкъщи документите. Пазачът попитал кой е този господин.

„Аз съм художникът Пабло Пикасо.“ „А можете ли да докажете?“ — настоявал капралът. „Мога — отговорил художникът, — но ако обичате, ми дайте лист хартия.“ Дали му хартия, Пикасо извадил от джоба си молив и с един замах на ръката нарисувал знаменития гълъб, свил гнездо във войнишка каска. Подарил листа на капрала, който пък отдал чест, охраната поздравила художника и той влязъл в сградата. След него се задала разкошно облечена дама, висока блондинка със златна плитка, навита на главата ѝ. С нея — двама джентълмени. Дамата ровила безуспешно из чантичката си и съобщила на капрала, че е забравила пропуска си в хотела, където е отседнала. Капралът, естествено, се заинтересувал коя е дамата. Министърът на културата на Съветския съюз, отговорила тя. А господата са с мен. Капралът кимнал одобрително, той уважавал Съветския съюз и неговия министър, но въпреки това поискал някакво доказателство, дори най-незначително. Дамата мълчала объркано, обърнала се към спътниците си, те само свили рамене. Накрая капралът решил да помогне: „Мадам министър, току-що мина господин Пикасо, той...“ „Кой беше този Пикасо“ — запитала дамата своите спътници. Те отново вдигнали рамене. Тогава капралът отдал чест, тракнал токове и ги поканил: „Заповядайте, влезте, госпожо министър на културата, заповядайте и вие, господа ле критик д'Ар!“

Турецки прихна, и то толкова заразително, че неволно направи впечатление на минавачите. Старецът бе много доволен. И погледът му, обърнат към следователя, видимо се стопли.

В кабинета си дълго рови из чекмеджетата, измъкваше папки с попивателна хартия, бележници, тетрадки, дълги телефонни указатели, дотолкова омърляни, че бяха станали почти неразбираеми. А Перфилев все продължаваше да прелиства и отгръща, да си шепне нещо под носа, докато най-сетне не посочи с пръст страница, изписана с толкова ситен почерк, че трябваше силна лупа за разчитането ѝ. Но старецът не носеше дори очила, само дръпна листа по-далеч от очите си. Отлично, класическо далекогледство.

— Така — рече доволно той. — Бъдете любезен да запишете. Мисля, че е Автово, „Трамвайни проезд“, номер... апартамент... И съответно потърсете Константин Сергеевич Грачов. Лесно ще го намерите. Блокът е срещу гробищата, девететажен. Властта знае къде да заселва хората. Да не забравят. Мemento мори! Помни... Право да

ви кажа, той е труден човек, но си има сериозни причини. Ако успеете да разговаряте, значи имате късмет. Мисля, че вашата папчица може да го заинтересува. Да не се окаже същата, заради която някога е станал скандалът в Германия. Срещнете се, премислете, ако решите да направите ревизия във фондовете, това ще го уточните заедно с най-големия началник. Тези дни ще се върне от Москва заместник-директорът по научните въпроси, с него може да уточните желанията си. Разбирате ли за кого говоря?

Сбогуваха се. Турецки пожела на Иван Иванович добро здраве и тръгна към дирекцията, където буквално се сблъска гърди с гърди с Вероника Мойсеевна, която изглеждаше твърде войнствено.

— Половин ден ви търся! — упрекна го тя на всеослушание. — Александър Борисович, къде изчезнахте?

Турецки разбра, че няма накъде да отстъпва — отзад бе стената, а мощната гръд на Вероника Мойсеевна настъпваше заплашително пред него, затова издаде напред дланите си и демонстрира, че целият е неин, докрай е във властта ѝ. Само да не бърза и не тук...

Такава капитулация ѝ харесваше. Тя знаеше, че ако още не си е запазил стая в хотела, може да го уреди за няколко дни в пансионата, в квартал „Новая деревня“ зад гара „Белоостровска“. Там е доста мило, близо е и не е скъпо. Ако той не възразява, може да отиде още сега. Личеше, че няма друга работа в музея и няма да има.

„Саша, могъща петдесетгодишна лелка ти предлага покровителството си, какво се кумиш? Най-подходящото време за установяване на по-тесни контакти!“ Той щеше да прихне, както одева, ако не се страхуваше, че може веднага да бъде погребан или по-просто — размазан на същата тази стена, която вече усещаше с лопатките си. Истината и само истината, винаги си го повтаряше, защото излъжеш ли, ще се объркаш. А дори полуистината никога не те заплашва с бързо разобличение. Той обясни набързо, че предложението ѝ го прави щастлив, но още днес трябва да отиде до Автово по важна работа.

— Каква работа ще имате в Автово, накрая на града? — смая се тя.

— Не аз, а Главната прокуратура има работа там — отговори той, за да отпаднат отведнъж въпросите. — Но ви обещавам. — Не каза какво, но го каза твърдо и недвусмислено.

— Ще ви чакам — кимна тя с пълно разбиране на отговорността.

„Ами чакай, каква ти е работата... Ще ме видиш другия път!“

— Как да стигна най-лесно до Автово?

— Само с метрото. А по-нататък?

— Ще повярвате ли, ако ви кажа, че имам работа на гробищата?

— Той се приближи до ухото ѝ, увиснало от внушителна тюркоазена обещанка.

— Боже мой, какви страсти! Няма ли друга работа в Москва?

„Да, тук не мога да ѝ кажа истината, че тъкмо в Москва имам какво да правя. И то с много голямо удоволствие.“

На излизане от Ермитажа той си помисли със закъснение, че наистина трябва да пренощува някъде и може би напразно се отказа от предложената възможност. В края на краищата, ако правилно постави нещата, а той го умее, нищо не го заплашва.

Турецки лесно намери и улицата, и блока, и апартамента на Грачов. Но колкото и да звънеше на вратата, никой не отваряше. Даде ухо: вътре бе тихо.

Слезе пред входа и започна да се разхожда, като размишляваше кого да попита. Сред пладне е. Наоколо не се виждат почиващи хора. Нямаше ги дори вездесъщите баби, които обикновено клечат край входовете като врани. Дали да не пита съседите, може някой да се обади?

Пак се изкачи през стъпало на третия етаж. Позвъни на съседната врата — тишина. На следващата — също. Каква е тази кооперация, всички ли са умрели? Най-накрая зад четвъртата врата се чу бабешки глас, но вратата не се отвори.

— Кого търсите?

— Извинете, как да намеря Грачов?

— А вие какъв сте му?

— Как какъв? — Турецки засече за миг. — Син на стар негов приятел. Нося му поздрав от татко.

— Няма го.

— Как го няма? Какво се е случило?

— Боледува.

— И къде?

— Ами не зная. Питай там Ефимич. Той му помагаше.

— Ами него къде да го търся?

— Не зная. Мотае се по двора.

— Леличко, почакай! — Но зад вратата вече настана мъртва тишина.

Прегърбен побелял човечец вървеше край бордюра на градинката, надничаше под храстите и ровеше с ръце из тревата. Носеше сакче, в което подрънкваха празни шишета.

— Извинявай, чичо, тукашен ли си?

— Що питаш?

— Трябва ми нещо.

— Казвай де. Черпи един тютюн — добави той, като видя в ръката на Турецки димящата цигара.

— Дойдох при Грачов, ама го няма, този от третия етаж — той показа. — Болен бил, взели го в болницата, само Ефимич знаел в коя. Къде да намеря този Ефимич? Поне кажи къде живее?

— Ще ти кажа къде. Туканка, комшия на Коската. Само че го няма.

— Къде е?

— Къде, къде!... Събира шишета, къде. Аз съм бе. Какво искаш от Коска? Много закъса той, няма да изкара...

— Значи ти си Ефимич, така ли? Какво му е на Грачов, в коя болница е? Специално съм дошъл от Москва да го видя, разбираш ли?

— Ами ти кой си?

— Саша ми викат. Константин Сергеевич ме познава. Е?

— Щом е такваз работата... — Недоверието в очите на Ефимич още не изчезваше. — Щом е тъй... Върви в раковия център. Всяка справочна знае. То е... как да ти обясня, като си от Москва? Абе там е. Комай няма да се върне тука. Ще го изпратим на гробището, ей го къде е, вижда се от прозорците. Ще си гледа къщата и ще ни праща много здраве от онзи свят.

Ефимич отчуждено махна с ръка и продължи нататък, пак повдигаше клоните и надничаше отдолу.

Къде ли е онкологичният им център? Всяко справочно бюро знаело. Ще проверим.

Най-лесно беше да отиде в градската прокуратура или в градското управление на вътрешните работи, като се представи, всичко ще се изясни и намери за пет минути. При необходимост дори ще му дадат транспорт. Но тогава ще трябва да обяснява защо е тук, по каква причина и дали не е пристигнал да рови за някого... Но пък, от друга

страна, още утре със сигурност ще знаят за пристигането му и ще се обидят, че не ги е удостоил, така да се каже. Все пак не е откъде да е, а от Главната. Току-виж се засегнали. Няма да му пречат, но няма да го изпуснат от очи. А на него му трябва само едно: съдбата на нещастната тетрадка. И да си ходи. Няма да повярват.

И Турецки се запъти към Ленинградската прокуратура. Петербургската не звучеше, още по-малко Санктпетербургската. По му прилягаше старото название.

Остави командировъчното си в приемната на прокурора, за да му сложат печат. Самият прокурор отсъстваше. Поговори със заместника му Маркашин, с когото не се познаваше, но намериха общи интереси. Буквално с две думи обясни целта на посещението си: убийството на колекционера, ограбването на музеите, подозрението, че е помагал някой, който е работил в Ермитажа. Повече не бе нужно. Ако чекистите се заинтересуват, нека разузнават. С помощта на Маркашин Турецки бързо намери „раковия център“, по телефона обясниха, че болният Грачов като ветеран от Великата отечествена война, а също като репресиран, се намира в седемнайсета стая. Състоянието му е средно тежко. Посещенията са всеки ден от тринайсет до седемнайсет.

— Слушай, Семьон Макарович, помогни! Трябва да стигна поне до четири, за да успея да поговоря, а после да пренощувам някъде, желателно спокойно и не скъпо. — И за да разсее неловкостта, че не е предупредил за пристигането си, разказа как днес го свалеше мустакатата Самсонова, като имитираше и преувеличаваше. Маркашин се превиваше от смях и го посъветва по-скоро да се отдаде на момичето. Но като му мина, предложи стая в аспирантското общежитие, където и той някога е живял. Сега е лято, но трябва да се позвъни на коменданта, да запазят легло за два дена.

— Не ми трябва повече! — зарадва се Турецки и от плещите му падна товарът на неопределеността. Вицовете са си вицове, но в отсъствието на градския прокурор бдителният Маркашин все пак пое на раменете си цялата тежест на отговорността.

Той веднага Даде на Саша адреса на общежитието и обеща да му звънне, а после извика от гаража „куриерската“ волга, която откара колегата му в онкологията.

Константин Сергеевич Грачов каза на Турецки, че се е озовал в клиниката след остър стомашен пристъп с кръвоизлив.

Излиза, че благодарение на нещастната си съдба е спечелил някакви привилегии и сега го изследват. Макар да си знае диагнозата още преди да го докарат тук с острата коремна болка.

— Язва? Виждали сте вие такава язва... Добре — той махна с ръка, сякаш се бранеше от собствения си разказ като от досадна муха, — да говорим по вашата работа: какво ви води при мен? И по-бързо. — Той се усмихваше постоянно, вероятно за да скрие болката си. — Може да не успеем. — И намигна трескаво.

Турецки видя силен и мъжествен човек, който знае всичко за себе си, от никого нищо не крие и смята, че ако са му останали недовършени дела на земята, трябва да ги завърши, без да отлага за после.

Изглежда, броеше оставащите минути и се стремеше да ги запълни с някакво съдържание.

— Разказвайте бързо. Можете да не криете нищо от мен. Ще го отнеса със себе си. Гарантирам.

Турецки му разказа как го е намерил, кой го е посъветвал да го потърси. Показа и празната папка, като обясни защо не носи рисунките. Даде списъка с всичките подробности. С немския текст върху бандеролите и бележките с руски молив. И изведнъж забеляза с каква необяснима печал Грачов погледна тази празна папка с печата на Ермитажа, как прочете названията и авторите на рисунките, помръдвайки устни. Погледна към него, сякаш да види там отражението на своята младост.

— Да, познавам тази папка. Лично аз я намерих в Дрезден. Беше през четирийсет и пета... — И не само нея. — Той се поправи с усмивка. — Много неща намерихме тогава. Аз работех в дивизионния вестник. Тогава в Германия дойде голяма група от Москва начело с Наталия Ивановна Соколова, изкуствовед. По-късно стана член-кореспондент на Художествената академия. Известна жена, мисля, че и в енциклопедиите пише за нея. А всички ние бяхме под бдителното око на „особистите“, онези от особения отдел. Но всичко започна от други рисунки. Не от тези. От началото на Втората световна война, когато немците преминаха през Европа, в музеите и колекциите им, особено на висшите държавни лица — Гьоринг, Розенберг и, разбира се, Хитлер, това се разбра по-късно — започнаха да постъпват от различни страни не само отделни произведения на изкуството, но и

цели сбирки. Бяха откраднали или взели срещу разписка или без нищо голям албум с рисунки на Рубенс, предназначен за експозицията в кабинета на рисунката в Дрезденската галерия. И ето че след войната у нас се появиха представители на Антверпенския музей, той е в Белгия — поясни Грачов, — с дипломатичната молба да им помогнем да намерят своята национална собственост. А една-две седмици преди това мой колега беше намерил тази изумителна колекция... Тогава бях млад, неизкушен от голямата политика, зарадвах се на възможността да помогна на добрите хора. Изтървах се и казах къде се намира. Началник на отделното трофейно управление, тогава така се наричаше организацията, на която бяхме подчинени, беше Богданов, полковник от НКВД. Но ние рядко го виждахме, той все се въртеше в Берлин, в СВАГ, в Съветската военна администрация. Непосредственото ръководство се осъществяваше от Константинови, майор от НКВД, ние го наричахме гърка. Този грък беше суров човек, на негово подчинение бе стрелкова рота с автомобили влекачи. За да могат оперативно да решават тактическите задачи, нали разбирате? Та този грък формираше композициите, които заминаваха за Съюза. Значи, аз се изтървах за рисунките, а белгийците при него: Къде е нашият Рубенс? Че какъв Рубенс? Не е при нас вашият Рубенс, господа французи. Сега, както казвате, започнал да разбира кой къде е роден и на коя нация принадлежи, а тогава се смеехме, но с горчиви сълзи, уви. Получих първото и последно най-сериозно предупреждение от него. Не мина и седмица и на, намерих в развалините тази папчица. Имах много добър приятел, Миша Титаренко, помощник-комендант на изключително красивия немски град Майсен. Там се произвеждаше прочутият в цял свят майсенски порцелан, сигурно помните кръстосаните сини мечове? Това е той... Та моят Миша денем и нощем трябваше да се труди без почивка, като някой роб за ония със сините околожки. Така наричахме помежду си подчинените на гърка. Какво не товареха само! Хайде, по репарациите — ясно, но многотонни пратки отиваха на лични адреси. Миша ме попита: Нещо ценно ли намери? Безценно, казвам му Прати ги всичките по дяволите, а тази папка най-добре дай на Соколова вместо на гърка. Ще ѝ се изгубят следите! Както загинаха много други неща. А аз реших, че е най-добре направо в Ермитажа. Нали съм художник, разбирам великата ценност на рисунките. Изглежда, този, който ги е пазил, ги е изнесъл извън къщи,

за да ги съхрани при бомбардировките. Сигурно сте чели в книгите, а аз съм виждал с очите си какво направиха американците от Дрезден. Такова нещо и в лош сън не можеш да сънуваш... Не знам кой се разбъбри, кой подслуша, но буквално на другия ден гъркът ме притисна. А аз вече бях предал папчицата на Миша, но го предупредих, че е опасно да я държи у себе си. Нали ще кажат — скрил я! И... отиде си момчето... Когато ме арестуваха и ме пратиха на съд, Миша научил и занесъл рисунките при другия наш добър приятел Ваня Никифоров. Помня, че успях да надраскам една бележка на Ваня, в смисъл: запази ги, защото непременно трябва да се предадат в музей, не бива да научават нищо тези със сините околожки, ще ги задигнат. Това е цялата история. Съдиха ме, лепнаха ми тази история с французите от Антверпен, понеже нямаха друг компромат срещу мен. И това ми стигна, че съм разкрил „важна държавна тайна“. За тази самодейност минимумът е десетката. Подкараха ме към родината заедно с власовците. Попаднах в Карлаг, това е в Казахстан. В петдесет и пета ме пуснаха, в петдесет и девета ме реабилитираха. Трябваше да се яде, а аз умеех само да воювам и да рисувам във вестника карикатури срещу подлите фрицове. Благодарение на Перфилев, на когото разказах веднъж цялата история, получих поръчки да правя копия на отделни платна в Ермитажа. Работех много, печелех малко, най-накрая спечелих за едно жилище. Срещу гробищата. Сега тук доживявам дните си... — Усмивката сякаш застина на лицето на Грачов, изсъхнало, изпънато от почти гланцовата му кожа. — А за тези рисунки веднъж ми разказа Иван Перфилев, беше отдавна. Трябва да потърсите в архивите. Като че ли Ваня Никифоров предал тази папка лично в ръцете на Орбели, тогавашния директор, и това било официално регистрирано някъде. Май че и моето име фигурирало там. Не зная. Пък и кой ли ще ме пусне в архивите? Там и до ден-днешен е пълно с тайна до тайна. А сега вие имате думата, действайте.

Грачов се обърна, погледна кръглия електрически часовник над фасадата на клиниката и въздъхна:

— Извинете, времето за свиждания отдавна свърши. Време е за процедури, макар че... за отсечена глава цяр няма. Но ще отида. Много здраве на Перфилев. Благодаря ви, че ми припомнихте хубавите дни. Ще се радвам, ако съм ви помогнал... А нашия гърк, излиза... Както се казва, всекиму според заслугите. Бог вижда всичко. Сбогом...

Той пое бавно към зданието и сякаш почувства с гърба си напрегнатия поглед на Турецки. Изведнъж се обърна и го повика с пръст:

— Ако е възможно... Когато вземете да връщате тези рисунки в Ермитажа, намекнете на Иван да ги снима, ако не го затруднява, искам да ги погледна поне веднъж преди смъртта. Ако успея, разбира се. — Той се усмихна широко и си замина.

54.

Вече минаваше шест часът, а чиновниците в учрежденията, както е известно, никога не нарушават трудовото законодателство. Турецки реши, че е безполезно да се връща в Ермитажа под мощното крило на Вероника Мойсеевна, затова тръгна към Василиевския остров, за общежитието, чийто адрес му даде Маркашин.

Трудничко го намери и обсъди проблемите си с комендантката, възрастна жена с интелигентен вид и маниери. В девет вечерта Турецки вече можеше да се съблече и да се изтегне в леглото. Миришеше на прясна боя, навън цареше тишина — прозорците гледаха към двора на стар петербургски дом. И този дворец-кладенец, сив и малко мрачен, напомняше някакви неясни картини от Достоевски. Саша реши веднъж завинаги да си отспи, затвори очи, за да ги отвори чак на сутринта и установи, че е изпълнил намеренията си с лихва. Ако се вярва на часовника, минаваше девет сутринта. Браво!

Вероника Мойсеевна обидено цупеше ярко начервените си пухкави устнички и с целия си вид демонстрираше, че са я обидили съвсем незаслужено.

Турецки млясна почтително ръката ѝ и обясни, че е бил принуден до късно да остане в прокуратурата. А после... понеже нямал вече избор, преспал в аспирантското общежитие. От приличие добави, че минал в един-два хотела, но нали е разгарът на сезона, нямало места. Наложило се да се възползва от любезността на заместник градския прокурор. И от транспорта му между другото. Последното като че ли примири лъжеца следовател с обидената до мозъка на костите дама, предложила му вчера услугите си.

Турецки напълно осъзнаваше вината си, потвърди го с красноречивия си и проникновен поглед, под който дамата малко се разшава на стола си. Мирът бе възстановен.

До средата на деня Саша се разхождаше по залите на Ермитажа и очакваше да се появи заместник-директорът по кадровите и прочие въпроси. Предпочитанията на следователя бяха насочени към

импресионистите, каквито сме имали немалко, как то се оказва. Пак там, в залата на Матис го намери Вероника Мойсеевна, за да му съобщи, че Андрей Григориевич е пристигнал и е готов да приеме московския гост.

Разговорът бе на четири очи. Лицето на Андрей Григориевич, сигурно запасен генерал от цивилните изкуствоведи, не изразяваше нищо, беше някак си безучастно, не бе озарено от никакви емоции, за разлика от лицето на Вероника. Той се запозна най-внимателно с документите на Турецки, с правата му, забарабани с пръсти по полираната повърхност на писалището си и... му разреши да се заеме с архива на 1950 година.

Следващите два дена Турецки не отговаряше на безплодните призови на страдащата Вероника Мойсеевна. Тръгваше си от музея късно и в общежитието се стоварваше върху леглото и затваряше очи. По същия начин ги отваряше на сутринта. Вечеряше и закушваше наблизко, в малко частно кафене, там готвеха вкусно и сравнително евтино. Денем, когато сътрудниците на архива отиваха да обядват, идваше Перфилев да пият чай. Турецки разказа на Иван Иванович за посещението си при Костя Грачов и старецът дълго клати глава и преживява.

Да ровиш в архивите и да търсиш неизвестно какво е тежка и неблагоприятна работа. Да търсиш някакви дири, каквито може и да няма, понеже никоя сила не обича да оставя след себе си следи, особено облечената с безгранична държавна власт.

По време на една почерпка на чаша чай Иван Иванович съобщи на Турецки десетина фамилии на хора, безследно изчезнали през тези години.

Но Турецки си даваше сметка, че това вече не е негова работа, а на новите историци. Тези, които някога ще пожелаят, без да скриват нищо, да разкажат цялата истина за честните хора, предани на голямото изкуство и дали живота си за него.

В няколко документа се споменаваше името Г. Г. Константириди, упълномощен да придружава „особено ценния товар“ за предаването му в специалните хранилища на музеите в Москва, Загорск и редица други градове край Москва. Ето това ми трябва, разбра най-после Турецки. Перфилев му обясни какво са представлявали „особено ценните товари“.

— За себе си караха — мрачно мърмореше той. — Не сте ли чели по вестниците как при обиска в дома на този самоубиец Шчолоков намерили картини, които от години са обявени за издирване? На какво се удивлявате? Я вземете нашите уважаеми министри, които са обслужвани пак от същите изкуство веде в цивилни костюми, простете за думата? Откъде имат тези луди пари за вили и прочие? Какво, вземат големи заплати ли?

— На тях им строят безплатно — махна с ръка Турецки.

— Недейте така, млади човече. Ами брилянтите? А целите колекции? Не, тази работа не е така проста, както си я представяте. Почти съм сигурен, че цяла шайка действа в техен интерес... Или цялата система, ако щете. Да не мислите, че съм любител на вицовете, но ще ви разкажа един случай. Не съм бил свидетел, но го чух от човек, на когото напълно вярвам. Преди да върнем Дрезденската галерия, наши художници получават задачата да направят копия на някои платна. Мога да ви изброя имената на десетки посвоему талантиливи живописци от този род. Един от тях тъкмо приключвал работата си в Москва, в залите на Музея на изобразителни изкуства, прощавайте, по ми е удобно да го наричам постарому, в цветаевския музей на „Волхонка“, и чул зад гърба си стъпки. Дошъл един от най-големите в нашето правителство. Спрял зад гърба на художника, който правил копието, и изведнъж започнал да разсъждава на глас: „Наистина не знам какво да правим. Копието май повече впечатлява от оригинала. Вие какво ще кажете, примерно Александър Иванович?“ А художникът, да не е вчерашен, отвърнал: „Ако ще мислим за ползата на родното изкуство, върнете им оригинала!“ А! Как ви се струва! — Върху намръщеното лице на изкуствоведа светнала слаба усмивка. — Но трябва да ви кажа, че впоследствие постъпваха точно обратното. Тоест не че подаряваха. Но в архивите оставяха отличните копия, а продаваха оригиналите, и то сигурно за големи пари или ги присвояваха. Така беше, млади момко. Някога, ако имате време, ще е хубаво да се заемете с тази грозна история.

— Все нямам време, Иван Иванович — въздъхна Турецки.

— Там е тя — закани се Перфилов с пръст кой знае на кого.

Най-накрая Турецки извади големия късмет. Намери копието от писмото на директора на Държавния Ермитаж Йосиф Абгарович Орбели до никому неизвестния в музея Иван Никифоров от град Миас,

който е далеч от Ленинград, в Челябинска област. Писмото, написано на фирмена бланка, беше кратко, но напълно достойно за академик.

„Многоуважаеми Иван Симонович! От името на нашия колектив и лично от мое име ви поднасям най-дълбоката си благодарност за вашия безценен принос в съкровищницата на световното изкуство. Вашето безвъзмездно предаване на шедьоврите, излезли изпод перото и молива на велики майстори от Ренесанса, за пореден път подчертава обстоятелството, че дълбокото уважение към културата е станало основа на битието на съветския човек, който постоянно осъзнава непреходната си отговорност за опазването и по-нататъшното развитие на световната култура и изкуство.

Надявам се също, че ще успеете да предадете нашата благодарност и на вашия приятел Константин Сергеевич Грачов, спасил от гибел и забравя забележителни произведения със световно значение.

С дълбоко уважение, академик И. А. Орбели“

Но къде е отишла тази папчица, получила инвентарен номер, печат на Ермитажа и място за съхранение на рафта? По какъв начин се е оказала в тайника на тоалетката на Лариса Георгиевна, дъщерята на Константириди?

На този въпрос можеше да отговори само един човек, който до 1950 година, тоест до оставката си от органите, е имал право, според намерените документи, „да съпровожда особено ценния товар“. Но уви. Георгий Георгиевич Константириди вече не може да каже нищо по този повод.

А дъщеря му Лариса Георгиевна ще се направи, че нищо не знае...

Дотича сияещата Вероника Мойсеевна и съобщи, че от Москва спешно търсят Александър Борисович по някакъв много важен въпрос. Турецки тръгна с маршова стъпка заедно с този великолепен, страстно дишащ в гърба му гренадир. Минаха по много стълбища на бившата императорска резиденция, докато стигнат кабинета на заместника „по

връзките“. Турецки седна небрежно на края на стола и избра московския номер на Меркулов.

Костя попита как вървят работите. Турецки погледна изразително Вероника Мойсеевна в очите, тя бе застинала в очакване и само показа с пищните си ръце, че всичко е разбрала. После с горда плавна стъпка напусна кабинета си.

— Не си ли сам?

— Вече съм. Какво има?

— Намери ли нещо нужно?

— Да.

— Тогава защо седиш там? Моля да имаш предвид, че тук сме затънали до гуша в работа и за нас е голям лукс да отмаряме в архивите. Връщай се, ако имаш възможност.

— Нещо екстрено ли?

— Да. Но от друга опера. Ще трябва да оставиш нещата на колегите и спешно да заминеш за Урал. Убийство на губернатора. Затова, ако можеш...

— Разбира се, Костя. Макар че тук има още толкова за откриване. Но за целта трябва да се възбуди ново дело. И да се започне с най-сериозна изкуствоведска експертиза, а после да запретваме ръкавите. Има още един вариант — да предадем материалите на Федералната служба за сигурност. Ще се наложи хубавичко да разтревожим някои държавни и партийни другари в гробовете им, така ми се струва. Не е моя работа да решавам дали ще се заемаме с подобна угнетяваща задача. Но съм готов да се подчиня на всяко здраво решение.

Костя дълго мълча, после каза някак уморено:

— Добре, вземай материалите. Утре сутринта те чакам с доклад.

Турецки се поклони ниско на Вероника Мойсеевна и отиде да търси Андрей Григориевич. Предаде му списък на документи, от които помоли да му направят ксерокопия. При това незабавно, понеже го очакват още утре сутринта в Главната прокуратура по неотложна работа. Заместник-директорът разбра цялата дълбочина на отговорността, щом го търси самият заместник главен прокурор. Само между другото се интересува какви могат да бъдат последствията. Няма ли нещо да го засегне? Но като видя, че върху всички документи

датите са от 1947 до 1950 година, се успокои. Такава дълбока древност не можеше да има никакво отношение лично към него.

Документите бяха ксерокопирани, копията подредени и подшити в картонена папка. Турецки се отби при Перфилев, за да се сбогува. Старецът изрази съжаление, че ето на, щяха да се заемат с нещо сериозно, а не стигна времето. Турецки обясни, че точно за това е необходим дълбок и сериозен анализ, а не повърхностно запознаване, да се привлекат много сили: и следователски, и изкуствоведски. Няма съмнение, че фондовете са разграбени безжалостно, няма значение в чии интереси — държавни или частни. Такава ревизия може да трае не седмица-две, а месеци, дали не и години.

Турецки помоли за още нещо Перфилев. Предаде му едно ксерокопие от писмото на академик Орбели, разказа подробно как е намерил Константин Грачов и предаде предсмъртното желание на болния човек: да погледне за последен път снимките на спасените от него рисунки. Не е известно кога ще се върнат в Питер, така че ако намери възможност, поне да предаде благодарственото писмо на академика. Перфилев обеща да го направи...

— Значи няма да се срещнем скоро — въздъхна той и се усмихна открито и малко притеснено, може би за първи път през последните три дни. — Жалко. Предполагам, че няма да съм жив. Но искрено ми беше приятно да общувам с вас, млади момко...

Вероника Мойсеевна видимо се разстрои. Тъкмо за тази вечер имаше определени планове за себе си и в тях главната роля бе предназначена за Турецки. И такъв провал. Той побърза да увери страстно дишащата кариатида, че изпитва към нея най-дълбоко уважение и лична симпатия, ако не беше спешното повикване, няма съмнение, че щеше да ѝ прави компания, където тя посочи. Потокът от думи малко приглуши готовата да избухне обида. За миг му хрумна напълно дива идея: да посвети остатъка от деня на страдащата дама и да ѝ покаже, че московчани умеят да благодарят.

Вероника почувства, че в дадената ситуация има нещо съмнително, и настъпи към госта, демонстрирайки пълната си готовност да се подчини на нахалника. Но Турецки не беше нахалник, макар че, честно казано, още не беше му се случвало да притежава толкова количество нажежено женско тяло наведнъж. Затова припряно се оттегли и като слабо утешение остави на дамата твърдото си

обещание при първа възможност... Нека сега, като легне да спи, да сънува, че е в обятията на старши следователя по особено важни дела. Наистина, а на кого друг ще се отдаде в многомилionenния град?

После Турецки мина през Маркашин и той веднага му организира обратния билет.

Докато чакаше на гарата влака си, Турецки съжали — повече с хумор, отколкото сериозно, — че вечерта му е преминала толкова бездарно. И че напълно спокойно щеше да успее поне в малка степен да утеши дълбоките чувства на разгорещената Вероника. Представи си за миг, че са заедно, и реши, че трябва да правят любов само на пода, защото е немислимо да си представи човек кое легло ще издържи на страстите им.

Напусна града на Нева с тези не много прилични мисли.

Докладът пред Меркулов бе кратък. Костя огледа донесените от Турецки ксерокопия, осъдително поклати глава — не се знае по чий адрес бе реакцията му — и каза, че тази част от следствието скоро ще я смятат за завършена. А за намерените следи в архивите на Ермитажа отбеляза, че това вече е съвсем друга работа, изисква особено внимание. За което ще докладва лично на главния прокурор. Само Бог знае какво решение ще вземат там.

Турецки трябваше да излети за Урал още днес. Разследването на убийството на президентския представител бе взето под особен контрол.

Следователите от неговата група се събраха за последен път в кабинета на шефа, за да обсъдят плана за завършване на следствието и предаването му в съда. Вече всичко бе достатъчно ясно, по принцип следствието беше приключило. Оставаше обвиняемите и адвокатите да се запознаят с материалите преди завеждането на дело. Какви ли обвинения могат да бъдат предявени на министри и прочие големци, които отдавна почиват по алеите на Новодевическия манастир?

Кругликов ги зарадва. Доложи, че Милников и колегите му сравнително бързо са разгърнали операцията. И по посочения списък почти веднага са назовани няколко творби: същия Мане, Дега с шапките и редица други, които просто са били смятани за изгубени. Както в известната пиеса на Василий Шукшин: има колела, но всъщност никога не ги е имало, дявол да го вземе... И в най-скоро време ще се наложи Виталий Александрович Бай да дава ясни показания по тези въпроси.

За съжаление основният виновник вече не можеше да бъде разпитан. Погребали са го вчера на Троекуровското гробище. Грязнов е ходил на погребението. А сега всеки момент се готви да замине за Унгария. Сведенията, които е получил Милников от своите унгарски колеги, сочат, че намиращият се в Будапеща Вадим Богданов, наистина аржентински гражданин, е развил не много ясна валутна дейност, но с явен криминален уклон. Грязнов очаква само заповед да действа.

Но днес Слава изпращаше Турецки на летище Домодедово.

По пътя разказа как е минало погребението на Константииниди. Имало е доста хора и всичките непознати за него, а като че ли и за Лариса Георгиевна. Някои отивали после при нея и скръбно ѝ стискали ръката в израз на дълбоки съболезнования.

Казвали, че с покойника ги свързвали дълги години служба на изкуството. Интересували се от останалите платна, предлагали услугите и помощта си за уреждането на по-нататъшната им съдба. Други мълчаливо стояли до ронещата се яма, по същия начин мълчаливо си тръгвали, сякаш са дошли да се убедят, че повече няма да имат работа със стария колекционер. Изобщо странно погребение.

Лариса помолила Грязнов да я откара у тях, била без колата си, дошла на гробищата с Полина Петровна, с катафалката. Слава откарал двете на „Староконюшени“ и почувствал облекчение. Лариса го поканила да поменат стария. Можел да остави колата до сутринта. В края на краищата за Грязнов старецът е човек, склонен да нарушава законите, а за дъщеря си остава баща. Пили по чаша водка, без да се чукат, после дошъл следващият пазач и Грязнов напуснал жилището на Константииниди със спокойно сърце.

Турецки пък посвети Слава в разкритията си в Ермитажа и двамата споделиха мнението си, че историята е много кална, защото следите ѝ водят в недрата на бившия КГБ. Дали Федералната служба за сигурност ще посмее да разбути прашните тонове. Или ще реши, че в този момент е излишно — няма да се съветват с Турецки и Грязнов. Но едно е сигурно, нашата родна държавна мафия се е занимавала с кражба и препродаване на картини, подменяла е оригиналите с копия. Тази мафия е отгледана в дълбините на беззаконието във властта и абсолютната слободия. Засега можем само да се досещаме какво място е заемал Константииниди в нея. Не прилича да е бил голям шеф, но няма съмнение, че е бил доста близо до престола.

Кругликов ще провери намерените у Константииниди платна по каталога на Интерпол и тогава ще се реши окончателната им съдба. Но най-вероятно няма вече да са необходими на Лариса Георгиевна. Веднъж тя каза, че щастието все едно не може да се купи за всичките бащини милиони.

Турецки реши да поразвесели поне малко приятеля си и му разказа с какви големи усилия се е спасил от посегателствата върху

невинността си от страна на отговорна служителка в Ермитажа. Посмяха се и изведнъж Грязнов стана сериозен, каза, че Каринка им предложила да отидат заедно на пътешествие, щом завърши това гадно следствие. С моторен кораб, в луксозна каюта, по цялото Средиземноморие...

— Да — философски отбеляза Турецки, — това е недостъпно за мен, уви. Но какво ви пречи да отидете? На ваше място щях да приема с удоволствие.

— Тя каза, че в луксозните каюти имало едва ли не три стаи — със слаба надежда подметна Грязнов.

— Слава! — закани се с пръст Турецки. — Шефът вече ми направи забележка. Той вижда всичко. Щастливо плаване. Дори не знам кога ще се прибера в Москва.

Оказа се, че е много близо до истината. Защото уралското убийство, макар и дръзко, нямаше видими следи, за които да се залови веднага. Тоест било е изпълнено във висша степен професионално.

56.

Убийството, смятано отначало за користоно, според откриваните доказателства започна да придобива определен политически характер. Сблъскаха се интересите не само на отделни политически партии, но по-важно и съответно по-разбираемо е, че се сблъскаха интересите на лицата, финансиращи тези партии и куриращи оръжейното производство.

Лъснаха големи сделки за закупуване на въоръжение в някои страни от бившия соцлагер, главно в Унгария, която пък на свой ред препродавала закупеното от Русия стрелково оръжие в трети страни. Бизнесмени от руско-кипърска компания развивали бурна дейност. Но всеки път произведеното в Урал оръжие, изпратено чрез тази фирма за Кипър, кой знае защо попадало в Чечения. Или в Задкавказието. Сравнително бързо разплетоха самото убийство на губернатора, за малко повече от месец. И в най-последните горещи августовски дни Александър Борисович кацна на летище Домодедово, без да е предупредил нито един свой приятел. Автобусът на „Аерофлот“ го стовари пред спирката на метро „Парк на културата“. Турецки излезе от задушния автобус и тръгна през подлеза за отсрещната страна на площад „Зубовски“, мина край рампата и покрай приказно красивата църква, в която според мълвата са се венчали Володя Висоцки и Марина Влади, и излезе на тролейбусната спирка към къщи.

Беше отсъствал от Москва само един месец, какви промени може да са станали? Но са станали, и то не от най-добрите. По-рано също срещаше на всяка крачка бедни просяци. Но сега видя да просят цели семейства. Саша не се смяташе за особено впечатлителен, но при вида на млада жена, която далеч нямаше циганска външност, седнала върху разтворен вестник в подлеза сред съвсем не мръсни дечица, а дори добре гледани, сърцето му не издържа. „Искам да ям“ — бе написано на картонена кутия, която държеше в ръка момиченце на около пет години. Турецки пусна безразсъдно и свенливо последните си петстотин рубли и почти на бегом изскочи от подлеза, лицето му се намръщи и той почти псуваше на глас нашата любима демокрация.

Тръгна по пешеходната част, за да мине под естакадата. Проклет провинциализъм! Само месец е отсъствал от големия град, а е изгубил всякаква бдителност... Още не направил и една крачка, под носа му рязко удари спирачки огромна тъмносиня кола, която за малко не го премаза.

Турецки отстъпи назад, за да изчака да отмине тази разкошна вносна катафалка. Но задната врата се отвори и се подаде — ха сега де! — кръглата и едра лъскава глава на Виталий Бай.

— Александър Борисович! За нищо на света не съм искал да посегна на скъпоценния ви живот! — Бай беше искрено изплашен.

Турецки съобрази най-накрая, че поради собствената си разсеяност за малко не се озова под колелата на колата му. Това се казва черен хумор! — Бай нямаше да може да се оправдае, че сблъсъкът е чиста случайност. Това обстоятелство изведнъж развесели безумно Саша. Притеснението му отмина и дотолкова се отпусна, че прихна. Отиде до още отворената врата на реното, наведе се и видя, че страхът на Бай още не е преминал.

— Това се казва късмет, Виталий Александрович! — рече той. — Само миг, и не ви мърдаше покушение над длъжностно лице с всички произтичащи обстоятелства! Представяте ли си? Добре, не се вълнувайте, идвам от провинцията и още не съм се адаптирал към московския ритъм. А вие, както винаги, бързате за някъде? Ще ви затрудни ли много да ме закарате до вкъщи? Мисля, че сме в една посока... Знаете ми адреса.

Ах ти, Бай! Как се разшава на мястото си! Как се размисли дълбоко! Трудно е да откаже, не иска да изглежда и глупак... Но Турецки реши, че щом е станало така, хем ще си отиде без пари до вкъщи, хем ще попритисне кучия му син. Следователят звънеше от време на време в Москва и от разговорите си с Меркулов знаеше, че въпреки всички усилия на следствената група, така и не са успели да намерят преки улики срещу Бай. Чисто е действал. Но няма да го вкараш в съда — не можеш влезе само с увереността, че именно той е организиран убийството, кражбата и прочие. И Виталий Александрович го знаеше. Какво могат да представляват за съда някакви мижави „картинки“, още повече частни някога, или незаконното изнасяне на произведения на изкуството с общонародна

ценност и продажбата им на музеи и частни колекции! Та сега се приватизират заводи, продават се рудници...

Бай излезе сух от водата. Още повече че и злото вече е наказано. Мъртъв е обирачът на музеи Константириди, мъртъв е и убиецът му, наказани са насилниците... Какво още искаш, Турецки?

Саша наблюдаваше Бай и четеше мислите му, вероятно съвсем същите, каквито му хрумнаха. И той реши все пак „да довърши“ Бай.

— Значи не сме в една посока? — искрено се учуди той.

Бай ненадейно се умърлуши. Или намери свои доводи.

— Какво говорите, любезни Александър Борисович! Нали във връзка със случилото се просто съм длъжен да ви предложа услугите си... Да не мислите... Ще ви закараме на драго сърце, ако щете до входа, ако щете до етажа... — понечи да се пошегува, но прехапа език. Не трябваше да споменава етажа. Още повече че Турецки веднага схвана.

— Е, може да не е чак до етажа — подсмихна се той. — Защо да се повтаряме? — Седна до него, сложи в краката си куфарчето, а чантата с командировъчните неща хвърли на седалката. — Нали ви казах за кофата пред вратата ми, която вашият Андрюша със златните ръце беше приготвил за мен? Извинете, минала работа е това, но... нали разбирате. Затова хайде да не се качваме до етажа. Стига ми до тролейбусната спирка... — Турецки пак хвърли поглед на Бай и философски изрече: — Гледам, времето не ви е било от полза, Виталий Александрович. Но защо така? Да не би греховете да смущават душата ви?

Изведнъж лицето на Бай се вкамени. Очите му се свиха и станаха студени.

— За какво говорите, любезни ми Александър Борисович? — без следа от любезност попита той.

— Нали ме нямаше цял месец в белокаменна Москва — Турецки започна да се преструва, — не съм в течение... Ама вас напълно ли ви оправдаха?

— Следствието не е приключило — отвърна хладно Бай. — Но лично към вас нямат никакви претенции, повярвайте.

— Гледай ти! — Турецки си позволи да се усъмни.

— Изслушайте ме, Александър Борисович! — бавно и спокойно каза Бай. — Ще бъда искрен, няхах никакво желание да ви срещам, но

щом се случи така... Явно Бог си знае работата... По отношение на мен не се намериха обвинения или улики у нито един от вашите колеги... само дреболии. Ще кажете Беленки? Отлично. Това са си негови работи, а не мои, за това съдбата го наказва. При мен специално не намериха нищо криминално. И никога няма да намерят. Няма улики — значи няма и следствие, нали така? И знаете ли къде ми се ще да ви видя след всичко това? Да ви кажа ли? Не, няма, ще пощадя младостта ви...

— Какво ви става, Виталий Александрович? — съвсем престорено попита Турецки. — Откъде се взе изведнъж тази несдържаност? Тази ненавист? Направо ме учудвате. По-рано не съм забелязвал такива неща у вас... Щом следствието е прекратено, защо са тези вълнения? Ами ако не е? Ако съм донесъл нещо такова, от което ще си изпатите? А вие искахте да ме прегазите! Ай-ай-ай! Не ви ли е минавал през ум такъв вариант? Не се ли изплашихте точно заради това?

Бай мълчеше слисано.

— Младежо, как се казвате? Сергей? Отлично! — Турецки потупа шофьора по рамото. — Ако обичате, спрете зад спирката на тролея. А на вас, Виталий Александрович, ще кажа едно: няма да ме измамите. Отсъствието на факти, които да ви разобличат, е временно явление. — Турецки блъфираше с размах и смяташе, че в случая е прав: нека да се смуцава сънят на престъпника, а Бай е такъв, няма никакво съмнение. — Ако не се лъжа, не са ви отменили ограничението да не напускате града, нали? За какво говори това? Само за едно: че много скоро ще имаме среща.

— Трябва да докажете — пророни дрезгаво Бай. — А вие нямате никакви факти, само неистово желание да ме окошарите.

— Именно за същото говоря и аз — уточни весело Турецки и слезе от колата. — Нали сам си знаете, че сте престъпник, Виталий Александрович. И най-много ви е страх да не представя улики и какви ще бъдат те. Защото след всичко това ще ви осъдят и ще ви пратят в затвора. За дълго и стабилно.

— Лъжете — не обърна внимание Бай, като се стараеше да бъде уверен в себе си. Но тъмното му потно лице сякаш щеше да се пръсне като морава бомба.

— Виталий Александрович, ей богу, не искам да изглеждам циник, но нали знаете, ако на някого много му потрябва пресен факт, от който понякога може да зависи човешката съдба, такъв факт се намира. В нашето тъпо време това не е проблем. Затова настоятелно ви моля: не лъжете. Много неща знам за вас... разбирате ли?

— Да. — Бай се облегна назад. — И колко?

— Какво колко? — Турецки се усмихна неразбиращо, макар да разбираше чудесно.

— Знаете ли немски? — попита Бай с почти неуловима насмешка.

— Разбирам.

— Вифил костет?

— Ехе, всеки глупак ще ви разбере: колко струва? — сякаш се учуди Турецки и изведнъж уж се сепна: — Чакайте, за мен ли питате? — И като забеляза мълчаливото кимване на Бай, многозначително поклати глава. — Жалко. Мислех, че когато човек има подобно хоби, нали говорихме веднъж с вас, макар да е опасно, все пак има нещо благородно. Спомням си, в моята студентска младост изучавахме някои трудове по психиатрия. Срецнах подходящо за нашия случай изказване, струва ми се, беше у Ганушкин. Чуйте, няма да го цитирам, важен е смисълът. Често една и съща подбудителна причина предизвиква у здравия човек само некрасива или осъдителна постъпка, а у личност с психични дефекти — асоциални, противоправни действия. Дали не трябва да се полекувате у знаещите специалисти, както се изразяват сега?

— А аз на ваше място, любезни ми господине, нямаше да бързам с оценките и диагнозите, така да се каже — спокойно изрече Бай. — Няма нужда да ме пращате за зелен хайвер. Може да не ме търпите, това си е ваше право, но не бива да ме оскърбявате. Никой не може да се сети какво го чака на следващата крачка или зад завоя. А конкретно към вас не изпитвам никаква ненавист: всеки от нас се занимава със своята работа. Ако ме нямаше мен, с какво щяхте да се занимавате? — Бай се разсмя заразително, но не твърде естествено.

— Тук сте прав — съгласи се Турецки. — Да, нашето взаимно интервю, ексклузивно, както го наричат сега, завърши. Но лично за мен е неприятно, че нещата не стигнаха до съд. Повярвайте, искрено ви казвам. А цинизмът ви, Виталий Александрович, е напълно в духа

на времето. Но не ми харесва, когато, или в което време не мога да хвана за яката мерзавеца и да го изпратя в съда. Това е. Благодаря, че ме докарахте. Струва ми се, до скоро виждане.

И като разбираше колко е безплодна и ненужна реакцията му, Турецки тресна силно вратата на колата — този тъмносин символ на нечестното благосъстояние в смутното време.

Първото нещо, което му направи впечатление в задушната непроветрена стая, кой знае защо, бе телефонът, покрит с дебел слой прах.

Докато разсъждаваше какво да хапне и изобщо как да прекара времето си, позвъни на Грязнови. Но телефонът само противно дълго пиукаше.

В пощенската кутия намери една стара телеграма, пусната от пощальона, омръзнало му е да я разнася и да не намира получателя. Текстът бе възхитително кратък: „Времето хубаво точка оставаме септември точка живи здрави целувки точка ирина.“ Какво му трябва на белия човек, а, Саша? Покой, уют, топла ласкава ръка... хубаво време, дявол да го вземе! Турецки вдигна слушалката с решителността на човек, съзнателно желаещ да наруши всички възможни закони, и позвъни на Карина. Същото дълго мълчание и продължително пиукане.

Той си представи как сега бродят някъде по тесните улички на средновековна Барселона или порят лилавите простори на Егейско море. А около Карина сигурно се увърта някой тип от екипажа на кораба, облечен с кремава тропическа униформа. Ех, живот, живот... Чакай, а кой ще лови убийците?... И ще ги придружава до панделата? Наистина в живота му никога няма да съвпаднат желанието и действителността. Само в изключително редки случаи.

Турецки погледна замислено през прозореца на кухнята и видя на мястото на бившия паркинг на бившата си жигула наскоро поникнала зеленина. Сега там имаше малка полянка, а обгорелите храсти бяха изсечени. Наблизо съседът Сашка обикаляше нещо край вечния си москвич. Турецки си спомни, че днес е събота, значи няма екстрени задачи.

— Ето кой ми е нужен — рече на глас. — Народът ми е нужен.

Обу дънките, сложи тениска „Рийбок“, пъкна в задния си джоб портфейла и пое решително при народа.

Трябва да отбележим, че народът никога не подвеждаше героите си. Съседът Сашка набързо си изплакна ръцете и като даде възможност на Турецки да се отпусне на пейката след дългата командировка, изтича до магазинчето. По двора нямаше деца — вечерта се спускаше бързо. Възрастната част от публиката се бе преместила на любимите си места — около входовете. Затова невзрачната пейчица в дъното на двора, обрасъл с люлякови храсти и бодлива жълта акация, отрупана с шушулки, бе предоставена в пълно владение на старши следователя от Главна прокуратура и шофьора на автобус номер сто и осем. Двата адаши удариха по „Распутин“, младия Саша бе избрал неизвестно защо това питие. Мезето им — пушена треска — лежеше между тях върху амбалажната хартия, с която увиват в магазина. Господи, от сто години Турецки не беше ял такъв деликатес.

Небето ставаше тъмно, а в сенчестия двор мрачно, но в душата на Турецки тържествуваше пълната свобода. И разговорът им за живота бе истински дълбок и мъдър. Честна дума, такъв разговор дори трябваше да бъде записан на магнетофон, бе пълен с толкова откровения и държавническа мъдрост.

Но неочакваната поява на Грязнов откъсна Турецки от размисъла за вечното и тленното. Сигурно състрадателните съседи са засекали къде се подвизават нарушителите на реда, но понеже бяха свои, не им обръщаха внимание. Нали и мъжете имат нужда да си поговорят от душа. Ето ги, край беседката.

Саша напусна неохотно компанията на съседа шофьор — още не се виждаше дъното на втория „Распутин“ — и тръгна след Грязнов.

Качиха се в апартамента, Грязнов сбърчи нос да провери дали не мирише на самота, тоест на персонално падение на личността, и като се убеди, че общуването с народа е случайна мярка, продиктувана от инстинкта за самосъхранение, каза на Турецки да се стяга. Нина приготвяла разкошна вечеря в чест на завръщането им от пътешествие и изобщо за завръщането.

— Добре — замига Турецки. — Но моето общуване с народа...

— Вече свърши — обобщи Грязнов. — И за щастие — благополучно. По колко на калпак?

— Седемстотин и петдесет делено на две — започна да пресмята Саша. — Плюс още към двеста... Някъде около половин литър... Ах, братко, как се намъкваше само!

— Хайде, ставай, ще те намъкна аз! — засмя се Грязнов. — Нали трябва да знаеш как завърши епопеята ни.

На летището в Будапеща Грязнов бе посрещнат от помощник-началника на окръжната криминална полиция Андраш Дьорд — едър мъж, на ръст колкото Саша, с буйна черна коса и присмехулни цигански очи. Лесно позна колегата си в тълпата московски пасажери: нямаше други рижи като него. И той съобщи това радостно още в първата минута на доста калпав руски.

Каза още, че аржентинският гражданин Богданов, от когото толкова се интересува московската криминална полиция — нали? — засега не може да бъде предаден на Русия, защото не е приключило разследването за валутни машинации. Не, не е арестуван, но засега е нежелателно да напуска пределите на страната. Богданов не бърза да представя оправдателни документи и докато не завърши следствието и съдът не се произнесе окончателно, трябва да се намира под око — нали? — на полицията.

Но ръководството е дало възможност да бъде разпитан заради интереса от страна на руските колеги от националния център на Интерпол. В дадения момент Богданов очаква с нетърпение тяхното пристигане.

Това е цялата информация. На госта от криминалната полиция в Москва, а унгарските колеги поддържат с нея традиционна — нали? — дружба и взаимно разбирателство, ще бъде предоставена възможност да разпита свидетеля по московското следствие. Това ще стане в присъствието на следователя, който се занимава с икономическите престъпления на унгарски и чужди граждани със свой бизнес в страната. Нали така?

И Грязнов разбра, че не може да разчита на нищо повече. Никой не възнамерява официално да предава Богданов на Москва. Но и за това благодаря. Въобще със социалистическия лагер е свършено, а заедно с него и неограничената възможност на съветските спецслужби да хващат, разпитват, откарват и решават съдби. Свободната от социализъм страна Унгария желаше да живее по свои закони без значение дали това ни харесва или не. От 1956 година са изминали

почти четирийсет години. За някого е било вчера, за тази страна — цяло поколение...

Грязнов се озоваваше за първи път в чужбина, при това не в най-добрите за себе си години, и се чувстваше също така не по най-добрия начин. Веднага позна Богданов, а и той него. И двамата знаеха за какво ще е разговорът, а по-точно — разпитът. Следователят, когото Андраш представи на Слава, се оказа слаб и мрачен тип и изобщо не се интересуваше от проблемите на руснаците. Но нямаше съмнение, че знае руски съвършено добре. И се получи странна комедия: Грязнов задаваше въпросите си на руски, следователят унгарец, дъвчейки устните си, превеждаше на английски, след което Богданов отговаряше също на английски и дублираше заради Грязнов думите си на руски. Един дявол знае защо бе необходимо, но ако възразеше, означаваше да се откаже изобщо от възможността да разпита този кучи син. Така мислеше Слава.

Този странен, макар и напълно официален разпит, копие от който трябваше да отнесе в Москва, се записваше със съгласието на следователя и Богданов. За целта на тръгване Слава бе получил магнетофон от Научно-техническия отдел на Московската криминална милиция по настояване на Романова.

Формалностите свършиха, Грязнов показва пълномощията си и зададе първия въпрос:

— Моля да се представите цялостно за магнетофонния запис.

— Аз, Вадим Борисович Богданов, бизнесмен, в близкото минало гражданин на Русия, в настоящия момент съм с аржентинско гражданство. Пристигнах в Будапеща във връзка с бизнеса на моята фирма „Бизалом“, тук е филиалът ѝ.

— На руски означава „Доверие“?

— Да. Така се казва и фирмата ми в Русия. Готов съм да отговоря на въпросите, които интересуват московската криминална милиция. Така ми предаде Андраш Дьорд, помощник-началникът на полицията на Пещки окръг.

— Отначало накратко ще ви запозная със събитията. И така, вашият тъст Георгий Георгиевич Константинови е бил убит в жилището си на 13 юли тази година, в четвъртък, между един и два часа през деня. Вие излязохте от дома му с черна папка в ръцете в тринайсет и десет. В папката сте носили платната на Мане и Сезан,

предназначени за продажба на Виталий Бай. Предполагам, че е имало и картина на Дега. По-нататък целият ви път е проследен по минути. С това се занимавах аз, защото ви следях. По-късно бяхте в Министерството на културата при Алевтина Кисота, после тръгнахте към дома си, за да се преоблечете и си вземете багажа. И като забелязахте, че ви следят, успяхте да се измъкнете. Както сочи криминалната експертиза, са намерени следи от обувките ви в жилището на тъста ви, вие сте се отбили в дома на вече убития Константириди, след което сте прекарали нощта у Кисота, отишли сте заедно с нея на летище Шереметиево и сте излетели за Будапеща, без да преминавате митническа проверка. Отбележете, какво от казаното дотук не е вярно?

— Всичко е вярно — глухо и дрезгаво отвърна Богданов.

— Продължавам. В сряда вечерта, на 12 юли, сте се връщали с жена си в Москва от вилата ви в Перхушково. На завоя към Минското шосе вие и две лица без определени занимания — братята Гарибян, Михаил и Ашот — сте имитирали сбиване край мерцедеса, който предварително сте продали на тези лица за трийсет милиона рубли. Но за сделката не е знаел никой, освен вас тримата. Според предварителната уговорка с тях вие сте разрешили да отвлекат жена ви в уж откраднатия мерцедес, за да получите за нея откуп от един милион долара. След като сте подредили така нещата, сте изнудили Константириди да ви предаде картини за продажба на Бай, което и станало. Но щом сте получили парите за откупа от Бай, безпрепятствено сте се скрили зад граница, благодарение на което вашата жена Лариса Георгиевна била преместена в дома на някой си Ованесов. Там петнайсет типа от охраната, намиращи се в къщата, начело със стопанина Ованесов са извършили зверско насилие над нея. Точно когато се каниха да лишат от живот жена ви, за да премахнат свидетелката, всички бяха хванати от група за бързо реагиране. Всички по следствието са арестувани и съответно дадоха показания. Втората част не може да знаете, но ме интересуват факти по първата част от съобщението. Отговарят ли на истината?

— Да. А какво...

— Какво имате предвид?

— Лариса?...

— Едва бе спасена. Жива е. Достатъчно ли е?

— Да... Благодаря... Но не съм взел никакъв откуп!

— Пояснете.

— Може ли да разкажа?

— Записвам.

— Вижте, не мога да се оправдавам... Има неща, които сигурно... По-добре чуйте, ще разберете. Това започна отдавна. След войната моят баща беше началник на трофейното управление в Германия. Не помня точното име, но не е важно. Константиниди служеше при него. Баща ми си имаше недостатъци. Кой ги няма? Той работеше в НКВД. Знаете какво значи и какъв беше редът в ония години. Откарваха в Съюза всичко, което са заграбили фашистите, вземаха го по репарациите. Не е важно. В ония години Константиниди се занимавал с издирването на скритите от немците произведения на изкуството. Много неща предавал на нашите органи, но и много присвоявал. Нали никой нищо не отчиташе. Другите извозваха с вагони. Не помня да сме имали въщи нещо ценно... Ние с мама живеехме в блок номер две на улица „Серафимович“, в прочутия Дом на крайбрежната улица, срещу Кремъл. В дома ни нямаше нищо докарано от Германия. Може би пианото, на което не съм свирил. Бюрото, някоя картинка и толкоз. Татко служеше честно. Но после станало така, че хванали Константиниди за нещо. Сигурно е било някаква афера. Татко го извикал, било е през петдесета, тъстът ми е разказвал, и така му крещял, че Константиниди отишъл в болница. После татко го уволниха от органите. Когато съдиха Берия, баща ми дори не го закачиха. Той умря през петдесет и шеста, от инсулт. Познавах Ларка от малка, беше по-голяма от мен с пет години. Аз бях висок, слаб, некрасив, а тя красива. Харесвах я, разбира се. Но това не ви трябва. Мама умря през шейсета. Взеха ни жилището. Аз живеех в комунална квартира. Тогава се оженихме. Константиниди ни купи апартамента на „Комсомолски“. Но Ларка все казваше, че съм голтак и жилището е нейно. Ако направя нещо, ще ме изпъди на улицата. Има характера на баща си. Жесток и капризен. Константиниди постоянно ме унижаваше, твърдеше, че баща ми е палач, че е разстрелвал хора. Това е лъжа. Но аз търпях. Може би заради Ларка. Отначало много я обичах. После разбрах, че съм необходим на Константиниди като син на Богданов. Помнеха ме мнозина познати на баща ми, сред тях имаше и големци. А Константиниди имаше нужда от тях... Сега знам, че

тъстът ми ме е използвал като стръв. Също и Ларка. Всички я сваляха. Не искам да съчинявам нищо, но мисля, че старецът е имал достъп до закритите фондове на музеите, където закарваха произведенията на изкуството от Германия. Веднъж ми каза: всички министри на културата след войната са в ръцете ми. Той им намираше картини, подаряваше им други неща. Много ценности заминаваха за чужбина. Сега за този Бай, Виталий Александрович. Той купуваше от стареца и продаваше два-три пъти по-скъпо в чужбина. Знаете ли, че бях у тях? Да, бях. Всеки път ме молеше да му харесам нещо от Георгий Георгиевич. Интересуваше го каталога на колекцията. Но каталог нямаше. Бай си водеше бележки по моите думи. Сега за оня ден. Видях сиво жигули и отпратих в Перхушково, но завих в Баковка и излязох през Сонцево. Бай ми каза, че дядото е наредил да се отбия. Между другото не ми е давал никакъв милион. Лъже. Затова му поисках бележка. Но забравих къде я дях. Там той написа, че е приел от мен картина на Мане и две картини на Сезан, това са големи рисунки. Канеше се лично да занесе парите, бил предупредил Константириди по телефона. Поне така ми рече.

— А защо все пак не пожела да ги предаде чрез вас?

— Не желая да отговарям на този въпрос.

— Може би заради картината на Дега?

— Да, вече знаете... Добре. Същият ден той купи от мен Дега за четири стотачки и нямаше повече пари. Затова му предложих да отнесе парите за останалите платна лично...

— Но нали картината на Дега не е била ваша?

— А чия? Ларкина ли? Откъде да знам, може старецът да я е откраднал? А ми трябваша пари. За да замина.

— А трийсетте милиарда кредит?

Богданов неочаквано се разсмя:

— Та вие всичко знаете! Защо ви бях нужен? Кредитът не е изразходван. Конвертирах го. И ако към мен не бъдат приложени санкции, ще изпълня поръчката на Министерството на културата. Бих могъл да си сътруднича с тях и в бъдеще. Ще видим. Мислех да се свържа с Кисота и да обсъдя тази възможност. Не съм нарушил сроковете на договора. Тогава какви претенции имате?

— Но защо трябваше да бягате?

— Не съм бягал. Тоест отначало. Ох, добре, поред. В четвъртък — нали така? — отидох у стария. Не знам защо Бай много настояваше да отида. Позвъних на вратата. Никой не се показа. Мислех си, пак неговите фокуси: той поглеждаше през перископа си и не отваряше, ако не искаше да види някого. Почуках на вратата, дръпнах я от яд, а тя взе, че се отвори. Изплаших се, влязох, нямаше никой в кабинета, изведнъж в краката ми скръцна стъкло — пенснето му. Съвсем се изплаших, погледнах зад писалището, а той лежи там. По халат. Бутнах му челото — студено. Вече беше убит. И нито една картина по стените. Убийство с цел грабеж. А аз имам билет и командировъчно. Някой много хитро ми бе скроил номер. Може да беше Бай. Кой ще повярва след това, че не съм аз? Тъстът на кого би могъл да отвори смело? Само на мен. Когато го проумях, реших да бягам. Изкарах нощта у Кисота... Парите бяха с мен. Парите за Дега. Затова тя ме изпрати без митническа проверка.

— Ами жена ви? Нали знаехте в чии ръце я оставяте?

— Познавах Ованесов. Помагал ми е с охрана за офиса. Веднъж ме нападнаха, а неговите момчета се справиха на бърза ръка и повече не съм имал проблеми. Заплатих си. Познавах и братята, не са гамени. Миша малко се дрогираше. Но безопасно. Не зависеше от дрогата. Уговорихме се да вземем от дядката „лимон“, тоест един милион долара. Половината за тях, половината за мен. Старецът имаше пари. Много пари.

— Но вие сте продали жена си, нима не разбирате?

— Тя ме продаде. Заряза ме. Заедно с баща си го направи. Подслушах ги веднъж. Той беше приготвил всичко, за да избягат зад граница. И нея беше навил. А паспортите, казва, са готови, капиталите са преведени в Швейцария, в сейф. Ще отидем като туристи и ще останем там. Нито дума за мен. Исках да видят какво ще стане без мен. За да се бръкне татенцето. И тогава да заминават. Не съм си представял, че ще се случи така... Тя е жива, нали? А... Добре, сега вече е късно... Ето... цялата история. Не мога да изчистя душата си, но... ми полекна. Ако бях се върнал, щяха ли да ме съдят?

— Смятам, че да. За съучастие при незаконно лишаване от свобода и мошеничество, причинило значителни щети на потърпевшата, а също за кражба на лична собственост. Но... нали не

искате да се връщате? И имате аржентинско гражданство. Виж ти! Много бързо.

— Само у нас и в Щатите става бавно. А в Южна Америка големината на рушвета диктува количеството загубено време.

— Ако не е тайна?

— Извинете, но е моя търговска тайна. Имате ли още въпроси? Според мен разказах ви всичко, каквото знаех, и отговорих на въпросите ви.

— Благодаря. А сега подпишете на всяка страница, за да удостоверите, че думите ви са записани вярно.

Богданов погледна бегло страниците от протокола, подписа се на всяка една и ги подаде на Грязнов.

— Извинете, а какво стана с другите, които... — попита той.

— Това е следствена тайна. Затова извинете. Довиждане — сухо се сбогува Грязнов.

На следващата сутрин Андраш го изпрати на летището.

Сияещите от средиземноморския загар жени чуруликаха и шетаха из кухнята. Турецки и Грязнов се уединиха, за да не пречи никой на мъжкия им разговор.

Започна Слава.

— Лариса се яви в съда като потърпевша. Както очаквах, разиграха гаден спектакъл. Адвокатът на този мерзавец започна да ѝ задава такива въпроси, за които лично аз бих му разбил мутрата. Например как потърпевшата е могла да различи насилниците един от друг, след като сама казва, че от време на време е изпадала в безсъзнание? Или настояваше да посочи в каква последователност са я изнасилвали подсъдимите. Никога досега не съм виждал подобно издевателство над човека. Прокурорът се опита да възрази по този повод, но съдията остави без последствие. Залата бе малка, обаче претъпкана с хора, дошли явно на спектакъл. Със съответната реакция. Но аз разбрах едно: може Лариса да има железен характер, но и тя едва се сдържаше.

Грязнов обикаляше из стаята, размахваше ръце и рошеше рижите си коси. Сякаш отново преживяваше позорната комедия в съда.

— Съдията на процеса чудесно знаеше какво прави. Изглежда, са му „предложили“ да направи това и той се стараеше според силите си. Както следваше да се очаква, арестуваните поемаха всичко върху себе

си, всячески предпазваха „чичо Гурам“, който си няма хабер, естествено... Оръжието е дело на стария Мкъртич, твърдяха направо в хор. Като го хванете, нека да отговаря пред закона. А чичо Гурам! Рисуваха го с такива ангелски крилца, че трябваше да му дадем орден „Дружба между народите“, а не затвор...

Адвокатите си свършиха работата. Съдията не допускаше никакви възражения: Ованесов не е виновен. Делото за оръжието се нуждае от щателно допълнително разследване, а по тази причина Гурам Илич Ованесов се освобождава от арест срещу декларация да не напуска града, подписана още в съдебната зала.

Между другото — каза Слава, — този наш Ашотик получи десет години. Както схващам, затова че е набедил чичо Гурам. Всички останали съответно от пет до осем години с оглед на това, че не са съдени досега, имат отлични характеристики и не знам си още какво. Изобщо адвокатите постигнаха своето. И по дружните показания на тази измет всички основни точки от обвинението бяха стоварени на Погосов и покойния Гоги, който се оказа, че им бил тарторът.

Бяхме седнали тримата: аз, Лариса, а вдясно от нея Никита Емеляненко. Когато отведоха осъдените, Гурам искаше да дойде при нас, тоест при Лариса. Но Никита застана на пътя му. И каза достатъчно високо на приближаващия Гурам: „Върви си!“ А той вика: „Искам да се извиня на жената заради действията на тези негодници, които съдът наказва напълно заслужено.“ Представяш ли си? Но Никита така погледна Гурам, че ако аз бях на негово място, щях да си подвия опашката, честна дума. „По-добре изчезвай от очите ни. Няма място за двама ни. Изчезвай, защото все едно ще те унищожа.“ Пък Гурам заявява: „Утре имам среща с първия вицепремиер, който ще ми направи важно предложение — надявам се да ми предложи държавен пост. Ще поискам да те направи началник на охраната ми, Никита Семьонович. Много добре плащам на верните хора. Помисли си.“ Жалко, че не видя Никита. Започна спокойно: „Казах ти да се разкараш. Докато не е късно.“ Ох, как се разлюти Гурам! Помълча многозначително и извика: „Добре. Но ще те запомня.“ А Никата му отговори с присъщата си войнишка прямота: „По-добре не го прави, мерзавце. Достатъчно е, че аз те запомних. Веднъж ти надянах белезниците, за да отидеш в ръцете на правосъдието. Ти го заобиколи. Втори път няма да има. Аз ще съм ти съда.“ Е, Гурам постоя, скара се

на компанията си, която седеше в залата и шумеше. Уж зрители, за морална подкрепа на своя човек. Те млъкнаха мигновено. Така завърши всичко. Откарах Лариса у тях. През целия път я тресеше. Но не плачеше. Силна жена, такава нещо да преживее! Как я оплюха...

Слава пак подскочи нервно и се запъти да надникне какво става в кухнята.

— Още няколко битови детайла. — Той застава на прага. — Акимов, беше с нас, забелязал в залата момичето, опитало се да инжектира стрихнин. И веднага написа бележка на съдията. Той я прочете и му кимна. А после, по време на почивката, извика Володя и отговори, че е разговарял по този повод с дежурния лекар, с оная бабичка. Тя заявила, че не е имало никакъв стрихнин, просто на Акимов и на нея им се сторило — била сънена и от страх. Схващаш ли? На Володя да му се стори! Да вървят всички по дяволите! Нямам нерви... Да, а единственият от арестуваните, който заяви, че Лариса била „постъпила“ при тях, след като я изнасилвил чичо Гурам, кой знае защо почина. Оказа се, че имал вроден порок на сърцето. Този бик! Чисто работят мерзавците. Добре, отивам да видя какво става с нашите дами и кога можем да каним госта на масата. А ти почивай.

Турецки стана, тръгна из стаята. Взе си цигара, запуши. Макар и накратко, Слава успя да му предаде нагледно атмосферата в съдебната зала. Саша видя с очите си всички действащи лица, дори различните изражения на физиономиите им...

— Е? — Грязнов се върна след няколко минути. — Как се чувстваш сега? Почина ли си от беседата с народа? Там — той посочи с палец зад гърба си — другият народ вече се интересува от теб.

— Отдавна си починах. А какво още искаше да ми разкажеш?

— Да завърша нашата история. Преди повече от седмица или в началото на тази, не си спомням... Всичко ми се обърка в главата. Звъни ми Лариса, моли спешно да отида при нея. Учудих се, но отидох. Да, между другото, след като се върнах от Унгария, ѝ предадох с две думи същността на разпита на Богданов. Влизам, няма никаква охрана, самата тя отключи. Питам какво има, защо ме вика, къде е охраната? Вече няма нужда, казва. Защото заминавам и апартаментът на „Комсомолски“ е продаден. На кого? Тъкмо за това ще стане дума. Обадил се Гурам, скоро след процеса било. Както ми каза, настойчиво я молил да не затваря телефона и да го изслуша. Настоявал, че тя

нямала вече нужда от охрана. Той се бил разпоредил косъм да не падне от главата ѝ. Можело да не се страхува от ничие отмъщение. Напротив, предложил ѝ да се срещнат, за да ѝ обясни лично колко я харесва и какво безумно впечатление му е направила. А всичко било един кошмар, умопомрачение! Той цял живот щял да се упреква за неприятностите и бедите, които причинил на такава прекрасна и забележителна жена. Изобщо, активно я убеждавал да му стане любовница, държанка. Каквото поискала, колкото пари искала — всичко щял да сложи в краката ѝ. Както можеш да се досетиш, тя обяснила на този негодник, че не желае дори да диша един въздух с него. И затворила телефона. Така ми предаде... След някой друг ден пак се позвънило. Някакъв глас с кавказко произношение започнал да обяснява на Лариса, че не бивало да разговаря по този начин с чичо Гурам. Ако той бил заповядал да не я закачат, това нищо не значело. Ако сега не я закачали, но после можело здравата да си изпати. Започнал шантаж. Целта била следната, изяснил я самият Гурам. Изведнъж ѝ заявил, че минавал един ден наблизко и решил да огледа бившия ѝ апартамент на „Комсомолски“. Напълно го устройвал. Представи си! Сам отключил, огледал и останал много доволен. Понеже не се очаквало Вадим да се върне, а тя нямала нужда от две жилища, предложил ѝ да му продаде това. Всички документи били подготвени и оформени, оставало само тя да подпише, нищо повече. Кога да дойдел, за да ѝ донесъл парите и да подпишели книгата за собственост? Станало ѝ страшно. Но за всеки случай се поинтересувала за колко е оценил жилището ѝ. Колко искаш? — попитал пък той. И тя изгърсила: сто милиона! Рубли, уточнил той, нали не долари? Може рубли. Добре, съгласил се той, можел да ги донеса утре по обяд. Искал да бъде сигурен, че ще я намери вкъщи. Можеш ли да си представиш, пристигнал и донесъл спестовна книжка със сто милиона! На нейно име. Тя се обадила в банката, проверила, потвърдили, че парите са внесени. Какво ѝ оставало да прави? Подписала за продажбата. Охраната била там, не сваляла очи от него. Затова Гурам бил съвсем коректен, както тя каза. Никак не приличал на убиец.

— Човек ще си помисли, че имат печат на челото: убиец! — усмихна се Турецки.

— Точно така. Като си тръгвал, пак я посъветвал да се откаже от охраната, защото бил готов лично да гарантира безопасността ѝ. А тя му отговорила да не се притеснява. Все едно заминавала в чужбина — далеч от неговите убийци и от неговата любов.

— Ама че тип!

— Това не е всичко — предупреди Слава. — Веднага ѝ предложил да купи и второто жилище. Но нали два остри камъка брашно не мелят. Изгонила го, но се замислила. И ми позвънила. Само че не същия ден, а малко по-късно, когато била напълно готова да замине. Нямаше много багаж. Заклучи всички секретни брави на апартамента и взе ключовете със себе си. Може изведнъж да реши да се върне? Твърдеше, че тръгва като турист, но ми се струва, че ще е за дълго, ако не и завинаги. А ме повика за следното. Честна дума, смешно е за разказване... — Слава се засмя. — Толкова неприятности, казва, ви причиних, че не знам как да ви се отблагодаря. Оставете, отвърнах ѝ, това е наш дълг. Дългът си е дълг, а човешките отношения са нещо съвсем друго. Затова... пригответи се, Турецки! Заради мен, казва, много от хората ви имаха неприятности, ето, на вашия приятел му подпалиха колата. Не знам кой от вас ми помогна повече, но с вас, Вячеслав Иванович, се разплатих заради татко, макар че — какво са парите! Животът ни не се измерва с тях. А на вашия приятел, тоест на теб, предайте това — Грязнов бръкна в чекмеджето на бюрото до прозореца, извади оттам портмоне от щампована крокодилска кожа и го хвърли на коленете на Саша.

Турецки помнеше това портмоне с документите и ключовете от колата, ходи да го вземе от Кисота. Как ли е тя?

Като се върнал от Унгария, Слава ѝ позвънил по молба на Богданов и предал поздравите му. Вадим се интересувал ще му затвори ли телефона, ако ѝ позвъни. Точно така предал. Богданов повторил, че ако всичко завърши благополучно, веднага ще продължи контактите си с Министерството на културата.

— И аз ѝ звъннах — казва Слава. — Интересно нещо, как се развиват подобни отношения на този свят. Разказах за разпита в Будапеща, съобщих това, което беше възможно. Тя мълча дълго, а после изръси с дрезгав глас като продавачка на пазара: „Няма да затворя!“ От което си направих извода, че щастието е възможно. Вярно, не аз, а ти си я виждал и дори си я държал в ръцете си.

Наистина ли ѝ е нужно точно такава „щастие“? — Грязнов имаше предвид Богданов.

А Турецки изведнъж си спомни Вероника Мойсеевна. И прихна.

— Разбира се, Слава!

— И аз така помислих, защото буквално на другия ден отново ѝ позвъних, исках да уточня нещо около Богданов, не помня какво, някаква дреболия. В кабинета ѝ беше съвсем друга дама, която ми съобщи, че Алевтина Филимоновна си е взела отпуск и подготвя документите си за чужбина. Ще отсъства не по-малко от месец. Това е.

— Виждаш ли — направи дълбокомислен извод Турецки, — поне на един човек му провървя в тази мръсна история.

— А по повод на твоята нелюбознателност — Грязнов посочи портмонето, което приятелят му продължаваше да върти в ръцете си, без да го отваря, — имам още нещо. Ще се постарая да предам дословно. Предайте, казва, това на вашия приятел Александър Борисович. Искам да не си спомня за мен с най-лошите думи. Точно така се изрази. Жените ти подаряват коли! Поне това разбра ли?

Да, в портмонето бяха ключовете за жигулито, което Саша докара на Лариса от Кисота.

— Но какво ще правя с тях? — някак равнодушно попита той.

— Ще се возиш, глупчо! — възхити се Грязнов. — Ще се возиш и няма да мислиш за нищо, разбра ли? Това е — шумно въздъхна той. — А ето и края. Ти не четеш вестници, особено такива.

Извади от чекмеджето вестник и го подаде на Турецки. Саша погледна името: „Подмосковски известия“. Гледай ти, имало и такъв вестник! Една бележка на последната страница бе оградена с червено: „С огън и меч“.

„В подмосковския град Фрязино стана пореден сблъсък между престъпни групировки — пишеше вестникът. — Както са съобщили пред кореспондента ни неволни очевидци, малко преди полунощ неизвестни лица с три западни коли са нахлули в Нови Посьолок, обградили една от вилите и с изстрели от гранатомет я потрошили и сетне я полели обилно с течност, подобна на напалм, и я подпалили. Вилата е собственост на прочутия авторитет в

престъпните среди Г. И. Ованесов. Както ни съобщиха в милицията, сред труповите на пепелището е намерен един, който без съмнение принадлежи на собственика. Води се следствие по подпалването и убийството.“

— Как ще коментираш? — устреми поглед Грязнов.

— Добре са го измислили тия журналисти — трупът принадлежи на собственика. Но искам да ти кажа друго. — Саша стана сериозен. — Слава, страшно е да живееш в държава, където законът не може да накаже престъпника.

— Да — съгласи се Грязнов. — А какво ни остава?

Турецки мълчеше.

— Е, Саша?

— Да забравим ли? — рече Турецки със странна интонация, в която имаше или съмнение, или въпрос към самия себе си, и хвърли ключовете на колата върху бюрото.

— Така значи? — саркастично изрече Слава.

— Още преди една седмица, когато говорихме с Костя по телефона, той ми спомена някак между другото, за да не скачам: в дадения момент те — Саша посочи към тавана — не препоръчват да се започва ново разследване въз основа на фактите, които донесох от Ермитажа. На фона на вълната, която се надигна в пресата около връщането на художествените ценности на бившите им законни притежатели, ще бъде неподходящо и нецелесъобразно да се заостря вниманието на демократичната общественост върху кражби в музеите. Мисля, че това решение е подсказано на главния прокурор от заинтересувани лица от президентското обкръжение. Между другото, материалите по следствието за убийството на Константириди, кражбата на ценности и прочие вече са предадени на Федералната служба за сигурност, която, изглежда, сама ще им търси по-нататъшно приложение. Разбра ли, Грязнов?... А казваше: какво да се прави?... Да забравим, Слава. — Турецки завърши вече твърдо: — Малко ли важни неща имаме?

— Мъже! — разнесе се от съседната стая.

Те се спогледаха и изхъмкаха едновременно. Вложиха цялата си ирония, на която бяха способни, в тези малко съдържателни звуци.

Издание:

Автор: Фридрих Незнански

Заглавие: Опасно хоби

Преводач: Венета Козарева

Език, от който е преведено: Руски

Издание: Първо

Издател: „Атика“, ЕТ „Ангел Ангелов“

Град на издателя: София

Година на издаване: 1998

Тип: Роман

Националност: Руска

ISBN: 954-729-008-8

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/3456>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.